✲ प्रकाशक ✲

बंदी छोड भक्ती मुक्ती ट्रस्ट (३९५५),

सत्लोक आश्रम, दौलतपूर रोड, बरवाला.जिल्हा हिसार (हरियाना).

फोन : ९८१२०२६८२१, ९८१२१४२३२४, ९८१२१६६०४४.

Visit us at : www.jagtapgururampalji.org

e-mail: jagatgururampaliji@yahoo.com

✲ प्रकाशक ✲

बंदी छोड भक्ती मुक्ती ट्रस्ट (३९५५),

सत्लोक आश्रम, करौंथा, जिल्हा रोहतक (हरियाना).

कुल लागत =

धर्मार्थ मूल्य =

सद्गुरुदेवांची दया

भक्ती सौदागरास संदेश

(भाग- १)

✲ प्रचार प्रसार समिती ✲

बंदी छोड भक्ती मुक्ती ट्रस्ट (संबंधित),

सत्लोक आश्रम, बरवाला

जिल्हा- हिसार (हरियाना).

✲ प्रचार प्रसार समिती ✲

बंदी छोड भक्ती मुक्ती ट्रस्ट (संबंधित),

सत्लोक आश्रम, करौंथा,

जिल्हा-रोहतक (हरियाना).

।। दोन शब्द ।।

अनादि काळापासून मानव परमशांती, सुख व अमृत्व यांच्या शोधार्थ भटकत आहे. तो आपल्या सामर्थ्यानुसार प्रयत्न करीत आलेला आहे; परंतु त्याची ही अभिलाषा आजतागायत अपूर्णच राहिलेली आहे. असे होण्याचे एकमेव कारण म्हणजे की ती अभिलाषा पूर्ण करण्याच्या दिशेने जो मार्ग जातो, त्याचे पूर्ण ज्ञान त्याला आजतागायत माहीत झालेले नाही. सर्व प्राण्यांची इच्छा अशी असते, की कोणतेही कष्ट नसावेत, कर्म नसावे, स्वादिष्ट भोजन मिळावे, सुंदर वस्त्रे परिधान करण्यासाठी मिळावीत, वास्तव्यासाठी आलिशान निवासस्थान असावे, फिरण्यासाठी सुंदर बागबगीचे असावेत, मनोरंजनासाठी मधुर संगीत असावे, नाचावे, गात आनंदाने खेळावे, बागडावे, मौजमस्ती करावी; परंतु कधीही आजारी पडू नये, कधी वृद्धत्व येऊ नये, कधीही मृत्यू येऊ नये. अशा अनेक इच्छा मानवाच्या मनात असतात; परंतु ज्या जगतात आपण सर्व जण वास्तव्य करीत आहोत, तेथे असे काहीही आणि कधीही नजरेत येत नाही आणि ते शक्यही नाही, कारण हा मृत्युलोकच मुळी नाशवान आहे. या लोकातील प्रत्येक वस्तू नाशवान आहे. या मृत्युलोकाचा राजा काळ-ब्रह्म आहे, जो दररोज एक लाख मानवरूपी सूक्ष्म शरीरांचे भक्षण करतो. त्याने सर्व प्राण्यांना कर्म-भ्रम आणि पाप-पुण्य रूपी जंजाळामध्ये अडकवून तिन्ही लोकांच्या (स्वर्ग-मृत्यू-पाताळ) पिंजऱ्यामध्ये कैद करून ठेवलेले आहे. कबीरसाहेब आपल्या वाणीमध्ये म्हणतात, की :

''कबीर, तीन लोक पिंजरा भया, पाप पुण्य दो जाल।
सभी जीव भोजन भये, एक खानेवाला काल ।।
गरीब, एक पापी, एक पुन्यी आया, एक है सूम दलेल रे।
बिना भजन कोई काम नहीं आवै, सब है जम की जेल रे ।।''

काळची (ब्रह्म) अशी कदापि इच्छा होत नाही, की कोणीही प्राणी या जन्म-मृत्युरूपी कैदेतून बाहेर निघून जावा. जीवात्म्यांना आपल्या स्वतःच्या वास्तविक सत्‌लोकाचे रहस्य व मार्ग प्राप्त व्हावा, अशीसुद्धा त्याची इच्छा नाही. त्यासाठी त्याने आपल्या त्रिगुणी मायेद्वारे प्रत्येक जीवाला भ्रमिष्ट केलेले आहे. मग मानवामध्ये या इच्छा-अभिलाषा कोठून उत्पन्न झालेल्या आहेत? या मृत्युलोकात तर असे काहीही नाही. प्रत्येकाला मृत्यू अटळ आहे. सर्व जण दुःखी आणि अशांत आहेत. जी आनंदी स्थिती येथे प्राप्त करण्याची आपली इच्छा आहे, त्या स्थितीतच आपण सर्व जीवात्मे आपल्या स्वतःच्या वास्तविक घरी- सत्‌लोकी राहत

होतो. तेथून येथे या काळब्रह्मच्या लोकामध्ये येऊन आपण अडकलो गेलो आणि आपल्या निजघराकडे (सत्‌लोक) जाण्याचा मार्ग विसरून गेलेलो आहोत. कबीरसाहेब म्हणतात, की-

'इच्छा रूपी खेलन आया, तातैं सुख सागर नहीं पाया।'

या काळब्रह्मच्या लोकामध्ये शांती व सुख-समाधान औषधालासुद्धा सापडत नाही. यासाठीच तो आपल्या त्रिगुणी मायेद्वारे प्रत्येक जीवाला काम, क्रोध, लोभ, मोह, अहंकार, राग-द्वेष, आनंद-दुःख, नफा-तोटा, मान-अपमान अशा अवगुणांनी सतावत असतो. येथे एक जीव दुसऱ्याचा जीव घेत आहे, शोषण होत आहे, अब्रूवर घाला घातला जात आहे, चोरी-चपाटी, लूटमार होते, दुसऱ्याच्या जीवनातील शांततेचा भंग केला जात आहे. येथे चारही दिशांना आगडोंब पसरलेला आहे. आपली सुख-शांतीने राहण्याची इच्छा असली, तरी दुसरे आपणाला तसे राहू देणार नाहीत. आपली इच्छा नसतानाही चोर चोरी करून जातो. दुर्घटना घडतात, शेतकऱ्यांच्या पिकांची नासधूस होते, व्यापारांचा व्यापार ठप्प होतोच, एखाद्या राजाचे राज्य हिरावून घेतले जाते, निरोगी शरीरामध्ये आजार उत्पन्न होतात. म्हणजेच येथे कोणतीही वस्तू सुरक्षित नाही. राजाचे राज्य, धनवानाचे धन, अब्रूदाराची अब्रू, ताकदवानाची ताकद, इतकेच नव्हे तर आपल्या सर्वांचे शरीरही अचानक काढून घेतले जाते. मातापित्यांच्या डोळ्यांदेखत तरुण मुला-मुलींना मृत्यू येतो. दूधपित्या, खेळत्या-बागडत्या बालकांना रडत-रडत सोडून मातापित्यांवर मृत्यूचा घाला येतो. तरुण भगिनींच्या पदरात विधवापण येते आणि डोंगराएवढे दुःख भोगण्याशिवाय त्यांच्याजवळ पर्याय नसतो.

जरा विचार करा, ही अशी जागा राहण्याच्या लायकीची आहे? परंतु आपण नाइलाजाने येथे वास्तव्य करत आहोत. कारण या काळच्या पिंजऱ्यातून बाहेर पडण्याचा रस्ता आपल्याला दिसत नाही आणि आपल्याला एकमेकाला दुःखी करण्याची व दुःख सहन करण्याची सवयच झालेली आहे. कारण आपल्या सर्वांना स्वतःच्या वास्तविक घराचा, निजघराचा विसर पडलेला आहे. ही परमशांती व वास्तविक सुख येथे या मृत्युलोकात नसून स्वतःच्या खऱ्या घरी- सत्‌लोकी आहे. तेथे जन्म-मृत्यू नाही, वृद्धत्व नाही, दुःख नाही, कोणतेही युद्ध, भांडणे नाहीत, कोणतीही रोगराई नाही, पैशाचा व्यवहार नाही, कोणतेही लाईटचे, पाण्याचे बिल भरावे लागत नाही, कोणतीही मनोरंजनाची साधने खरेदी करावी लागत नाहीत, की इतर कोणत्या अडचणीही येत नाहीत. तेथे सर्वकाही परमात्म्याद्वारे निःशुल्क, अखंड आणि अविरत आहे. बंदी छोड गरीबदासजी महाराज यांच्या वाणीमध्ये प्रमाण आहे, की-

बिन ही मुख सारंग राग सुन, बिन ही तंती तार। बिना सुर अलगोजे बजैं, नगर नांच घुमार।।
घण्टा बाजै ताल नग, मंजीरे डफ झांझ। मूरली मधूर सुहावनी, निसबासर और सांझ।।
बीन बिहंगम बाजहिं, तरक तम्बूरे तीर। राग खण्ड नहीं होत है, बंध्या रहत समीर।।
तरक नहीं तोरा नहीं, नांही कशीस कबाब। अमृत प्याले मध पीवैं, ज्यो भाटी चवैं शराब।।

मतवाले मस्तानपुर, गली-२ गुलजार। संख शराबी फिरत हैं, चलो तास बजार।।
संख-संख पत्नी नाचैं, गावैं शब्द सुभान। चंद्र बदन सूरजमुखी, नांही मान गुमान।।
संख हिंडोले नूर नग, झूलैं संत हजूर। तख्त धनी के पास कर, ऐसा मुलक जहूर।।
नदी नाव नाले बगैं, छुटैं फुहारे सुन्न। भरे होद सरवर सदा, नहीं पाप नहीं पुण्य।।
ना कोई भिक्षुक दान दे, ना कोई हार व्यवहार। ना कोई जन्मे मरे, ऐसा देश हमार।।
जहां संखो लहर मेहर की उपजैं, कहर जहां नहीं कोई। दासगरीब अचल अविनाशी, सुख का सागर सोई।।

सतूलोकामध्ये केवळ एक रस परमशांती व सुख आहे. जोपर्यंत आपण सतूलोकी जात नाही, तोपर्यंत आपण परमशांती, सुख व अमृत्व प्राप्त करू शकत नाही. जेव्हा आपण पूर्ण संतांपासून नामोपदेश घेऊन पूर्ण परमात्म्याची आजीवन भक्ती करत राहू, तेव्हाच सतूलोकी जाणे संभव आहे. या पुस्तकाच्या माध्यमातून आम्ही जो संदेश देऊ इच्छितो, त्यातून कोणत्याही देव-देवता व धर्म यांची अवहेलना न करता सर्व पवित्र धर्मग्रंथांमधील लपलेल्या गूढ रहस्यांना प्रगट करून जी सध्याचे संत, महंत, आचार्य गुरुसाहेब यांना पवित्र शास्त्रामध्ये लपलेली गूढ रहस्ये समजू शकलेली नाहीत तो यथार्थ भक्तिमार्ग सांगितला आहे. कबीरसाहेब आपल्या वाणीमध्ये म्हणतात, की-

'वेद कतेब झुठे ना भाई, झूठे हैं सो समझे नांही।।'

ज्यामुळे भक्त समाजाची अपार हानी होत आहे, ज्यामुळे मानसिक शांती मिळत नाही, शारीरिक सुख मिळत नाही किंवा घर अथवा व्यवसायातून लाभ होत नाही, त्यातून परमेश्वराचा साक्षात्कार होत नाही किंवा मोक्षही मिळत नाही असे स्वतःच्या तर्कवितर्कानुसार व गुरूंनी सांगितलेल्या शास्त्राविरुद्ध सर्व जण साधना करीत आहेत. मग हे सुख कसे प्राप्त होईल, तसेच आपण स्वत: कोण आहोत? आपण नक्की कोठून आलो आहोत? आपल्या जन्म-मरणामागील उद्दिष्ट काय आणि आपण दु:ख का भोगतो आहे? सरतेशेवटी हे सर्व कोण घडवून आणत आहे? वास्तविक परमेश्वर कोण आहे? कसा आहे? तो कसा प्राप्त होईल? ब्रह्मा, विष्णू, शिव यांचे माता-पिता कोण आहेत? काळ ब्रह्मच्या तुरुंगातून सुटका करवून घेऊन आपल्या वास्तविक हक्काच्या घरी (सतूलोकी) परत जाण्याचा मार्ग कोणता? हे सर्व जाणून घेण्यासाठी या पुस्तकाच्या माध्यमातून हे सर्वकाही सांगण्याचा प्रयत्न केला आहे, जेणेकरून हे पुस्तक वाचल्यानंतर सर्वसाधारण भक्तात्म्यांचे कल्याण होऊ शकेल. हे पुस्तक म्हणजे पूर्ण संत सद्‌गुरू रामपालजी महाराजांच्या तथ्य आणि सत्य यावर आधारित अमृतमय प्रवचनांचा संग्रह आहे. आम्हाला याचा पूर्ण विश्वास आहे, की जे रुची व निष्पक्ष भावाने या पुस्तकाचे वाचन करून अनुसरण करतील, त्यांचे कल्याण होईल.

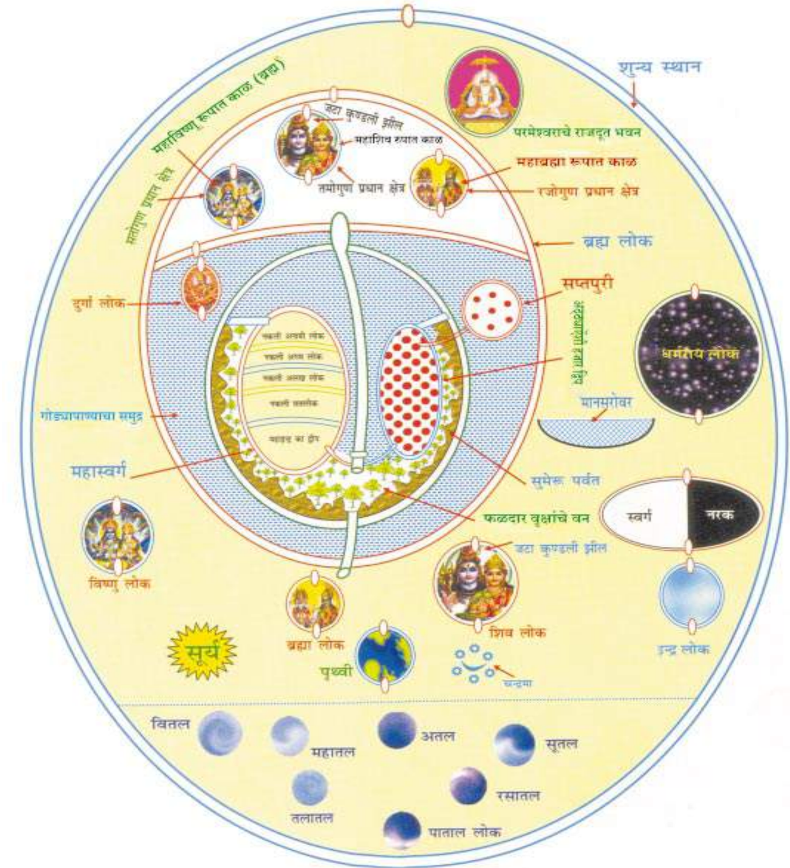
'आत्म प्राण उद्धार हीं, ऐसा धर्म नहीं और। कोटी अश्वमेघ यज्ञ, सकल समाना भौर।।'

भावार्थ : जर एका आत्म्याला सत्‌भक्तिमार्गावर लावून त्याचे कल्याण केले, तर

त्यापासून कोटी अश्वमेघ यज्ञांचे फल प्राप्त होते आणि त्याच्या बरोबरीचा दुसरा कोणताही धर्म नाही. कबीरसाहेब म्हणतात, की माझे हे ज्ञान असे आहे, की जर एखादा ज्ञानी पुरुष असेल, तर तो हे ऐकून हृदयात सामावून घेईल आणि जर तो मूर्ख असेल, तर ते त्याच्या आकलन शक्तीच्या बाहेरचे असेल.

'कबीर, ज्ञानी हो तो हृदय लगाई, मूर्ख हो तो गम ना पाई'

एक ब्रह्मांडाची रचना

अनुक्रमणिका

१. भक्तीच्या सौदागरास संकेत

''जीव हमारी जाति है, मानव धर्म हमारा।
हिन्द मुस्लिम सिक्ख ईसाई, धर्म नहीं कोई न्यारा।।''

प्रिय भक्तजनहो,

आजपासून सुमारे पाच हजार वर्षांपूर्वी कोणताही धर्म अथवा सांप्रदाय अस्तित्वात नव्हता. तेव्हा हिंदू नव्हते, मुस्लिम नव्हते, शीख नव्हते, की ख्रिश्चन नव्हते. केवळ मानवधर्म होता आणि आहे; परंतु जसजसा कलियुगाचा प्रभाव वाढत गेला, ततसते आपल्यात मतभेद वाढत गेले. याचे कारण एवढेच आहे, की अनेक धर्ममार्तंड, कुलगुरूंनी शास्त्रांमध्ये लिहिलेली वस्तुस्थिती लपवून ठेवली. यामागे त्यांचा स्वार्थ असू शकेल किंवा बाह्य अवडंबर. ज्याच्या परिणामस्वरूप आज एका मानवधर्माचे चार धर्म आणि अनेक सांप्रदायांचे पेव फुटलेले आहे. त्यामुळे आपापसात मतभेद होणे स्वाभाविकच आहे. सर्वांचा प्रभू/भगवान/राम/अल्लाह/रब/गॉड/खुदा/परमेश्वर हा एकच आहे. हे सर्व भाषाभिन्नतेने आलेले पर्यायी शब्द आहे. सर्वांचा परमेश्वर एकच आहे (सबका मालिक एक) हेसुद्धा सर्व जण मान्य करतात; मग हे वेगवेगळे धर्म सांप्रदाय कशासाठी?

सर्वांचा मालक/रब/खुदा/अल्लाह/गॉड/राम/परमेश्वर एकच आहे. त्यांचे वास्तविक नाव 'कबीर' आहे आणि ते आपल्या सत्लोक/सत्धाम/सत्खंडामध्ये मानवसदृश आकारामध्ये वास्तव्य करतात ही गोष्टसुद्धा अगदी सत्य आहे; परंतु आता हिंदू म्हणतात, की आमचा राम महान आहे, मुस्लिम म्हणतात आमचा अल्लाह सर्वांत महान आहे, ख्रिश्चन म्हणतात आमचे येशू ख्रिस्त सर्वांत महान आणि शीख म्हणतात की आमचे गुरू नानकसाहेबजी सर्वांत महान आहेत. चार अज्ञानी बालक आहेत. त्या चौघांचे वडील तर एकच आहेत; पण त्यांच्यापैकी एकाने म्हणावे, हे माझे पापा आहेत. दुसऱ्याने म्हणावे, हे माझे पापा आहेत, तुझे नव्हेत. तिसरा म्हणतो, हे तर माझे पिताजी आहेत आणि ते सर्वांत मोठे आहेत. त्यानंतर चौथ्यानेही म्हणावे, की 'अरे, नाही रे मूर्खांनो! हे तर माझे डॅडी आहेत, तुमचे नाहीत.' असा हा सगळा प्रकार आहे. त्या अज्ञानी बालकांप्रमाणे आज आपला मानव समाज आपापसात भांडत आहे.

'कोई कहै हमारा राम बड़ा है, कोई कहे खुदाई रे।
कोई कहे हमारा ईसामसीह बड़ा, ये बाटा रहे लगाई रे।।'

परंतु आपल्या सर्व धार्मिक ग्रंथ व शास्त्रांमध्ये त्या एका प्रभू/स्वामी/रब/खुदा/अल्लाह/राम/साहेब/गॉड/परमेश्वराचे प्रत्यक्ष नाव लिहून महिमा गायिलेली आहे, की ते एक मालक/प्रभू कबीरसाहेब हेच आहेत, जे सत्‌लोकामध्ये मानवसदृश रूपामध्ये, आकारामध्ये राहतात.

वेद, गीता, कुराण आणि गुरू ग्रंथसाहेब हे सर्व जवळजवळ एकमेकांशी मिळतेजुळते आहेत. यजुर्वेदाच्या पाचव्या अध्यायातील ३२ वा श्लोक, सामवेदाच्या संख्या नं. १४००, ८२२ मध्ये, अथर्ववेदाच्या चौथ्या कांडातील पहिल्या अनुवादातील सातवा श्लोक, ऋग्वेदाच्या पहिल्या मंडलातील पहिल्या अध्यायाच्या अकराव्या सुक्तातील चौथ्या श्लोकामध्ये कबीर असे नाव लिहून सांगितले आहे, की, 'पूर्ण ब्रह्म कबीर हे आहेत आणि ते सत्‌लोकामध्ये आकार स्वरूपात वास्तव्य करतात.' भगवद् गीता ही चारही वेदांचे संक्षिप्त सार आहे. गीतासुद्धा त्याच सत्‌पुरुष पूर्ण ब्रह्म कबीर परमात्म्याकडे इशारा करत आहे. गीतेतील पंधराव्या अध्यायातील पहिला, दुसरा, चौथा आणि १६ व १७ वा श्लोक, अठराव्या अध्यायातील ४६ व ६२ वा श्लोक आणि आठव्या अध्यायातील २२ व्या श्लोकामध्ये त्याच पूर्ण परमात्म्याची भक्ती करण्याचा निर्देश केलेला आहे. श्री गुरू ग्रंथसाहेबमधील पान नं. २४ आणि ७२१ वर नामोल्लेखासह कबीरसाहेबांच्या महिमेचे वर्णन आलेले आहे. त्याचप्रमाणे कुराण व बायबलमध्ये एकसारखेच शास्त्र आहे. या दोन्हीमधून जवळजवळ एकच संदेश मिळतो, की 'त्या कबीर अल्लाहाची महिमा समजून घ्या, ज्यांच्या शक्तीने ही सर्व सृष्टी चालते. कुराण शरीफमधील 'सुरत फुर्कानि' २५ च्या आयत नं. ५२ ते ५९ पर्यंत कबीरन्, खबीरा, कबीरू आदी शब्द लिहून त्याच एका कबीर अल्लाहाच्या महिमेचे वर्णन केलेले आहे, की 'हे पैगंबर (मुहम्मद)! त्या कबीर अल्लाहाची महिमा सांग, ज्यांनी सहा दिवसांमध्ये आपल्या शक्तीने सृष्टीची रचना करून सातव्या दिवशी तख्तावर विराजमान झाले म्हणजेच सत्‌लोकी जाऊन त्यांनी विश्रांती घेतली. ते अल्लाह (प्रभू) कबीरच आहेत.' याचे प्रमाण बायबलमधील उत्पत्ती ग्रंथातील सृष्टिक्रमात बायबलच्या प्रारंभीच्याच सात दिवसांच्या रचनेमध्ये १:२०-२:५ मध्ये आहे.

सर्व साधुसंत व धर्मग्रंथांचे सार हेच आहे, की पूर्ण गुरूंकडून ज्यांच्याजवळ तिन्ही नाम आहेत आणि त्यांनाच फक्त नामोपदेश करण्याचा अधिकार आहे, त्यांच्याकडूनच नामोपदेश घेऊन जीवात्म्यांनी जन्म-मृत्युरूपी रोगापासून स्वत:ची सुटका करून घेतली पाहिजे. कारण आमचा हेतू तुमची काळरूपी तुरुंगातून सुटका करून आपले मूळ मालक कविर्देव (कबीरसाहेब) यांचा सत्‌लोक प्राप्त करवून देण्याचा आहे. कविर्देवांनी आपल्या वाणीमध्ये सांगितलेले आहे, की 'एका जीवात्म्याला काळच्या साधनेपासून बाजूला करून पूर्ण गुरूंजवळ आणून सत्‌उपदेश देण्याचे पुण्य एक कोटी गायी, बकऱ्या आदी प्राण्यांची कसायापासून सुटका केल्याइतके आहे.' कारण हे अबोध मानवी शरीर धारण केलेले प्राणी

अयोग्य गुरूंनी सांगितलेली शास्त्राविरुद्ध साधना करून काळच्या जाळ्यामध्ये फसून अडकून राहून न जाणे किती दु:खदायी ८४ लक्ष योनींचे कष्ट सहन करत राहतात. जेव्हा हे जीवात्मे पूर्ण गुरूंच्या माध्यमातून कविर्देवांना (कबीरसाहेब) शरण येतात, नामाशी जोडले जातात, तेव्हा त्यांचे जन्म-मृत्यूचे कष्ट कायमचे समाप्त होते आणि सत्‌लोकातील वास्तविक परमशांती त्यांना प्राप्त होते.

आता असा प्रश्न येतो, की आजकाल जास्तीत जास्त शिष्य बनवून गुरू आपल्या योग्यतेचे प्रमाण दाखवत आहेत. अर्थात, त्यांच्यातला प्रत्येक जण चार कथा शिकतो आणि म्हणतो, की मीसुद्धा नामोपदेश देतो. असे सांगून ते भोळ्याभाबड्या जीवात्म्यांना काळच्या जाळ्यामध्ये अडकवतात. शास्त्राविरुद्ध नामोपदेश करणारे आणि नामजप करणारे सर्व जण निश्चितपणे नरकाचे अधिकारी होतील आणि त्यांना नरकामध्ये उलटे लटकवले जाईल. पवित्र शास्त्रसुद्धा (गीता, वेद व सर्व ग्रंथ) हेच सांगतात आणि ते सिद्ध करणारी एक संक्षिप्त कथा सांगतो-

एके काळी परीक्षित नावाचा पुण्यवान राजा भरतवर्षामध्ये राज्य करीत होता. सगळ्यांना समजले, की राजा परीक्षिताला बरोबर सातव्या दिवशी सर्पदंश होईल व त्यात त्याचा मृत्यू होईल. हे जेव्हा सर्वांना माहीत झाले, तेव्हा सर्वांनी असा विचार केला, की राजाला सात दिवस भागवत कथा ऐकवावी. त्यामुळे त्याचा इहलोकीचा मोह नाहीसा होऊन त्याचे मन ईश्वर चिंतनात लागेल. मृत्युसमयी ज्याची जशी भावना असेल, तेच त्याला प्राप्त होते. सर्वांनी या कल्पनेला सहमत दर्शविले; परंतु कथा ऐकवणार कोण, या प्रश्नाने सर्वांनाच निरुत्तर केले. त्यावेळी तेथे उपस्थित सर्व महर्षींसह 'श्रीमद् भागवत सुधासागर'चे रचनाकार महर्षी वेद व्यासजींनीही स्वत:ला कथा ऐकवण्यासाठी योग्य समजले नाही. कारण आपल्यात हे सामर्थ्य नाही हे त्यांना माहीत होते. आपल्या सामर्थ्याची जाणीव असतानाही एखाद्या जीवात्म्यांचे जीवन नष्ट करून पापाचे भागीदार कशाला व्हायचे? बरोबर सातव्या दिवशी जो काही परिणाम होणार असेल तो समोर येणार होताच. त्यामुळे सात दिवसांपर्यंत कोणीही याबाबत हिंमत केली नाही. सर्वांना आपापल्या क्षमतेची जाणीव होती. त्यामुळे स्वर्गातून सुखदेवजींना भागवत कथा सांगण्यासाठी बोलाविले गेले आणि तेव्हाच राजा परीक्षिताचा मोह नाहीसा होऊन त्याला स्वर्गप्राप्ती झाली; पण स्वर्गसुख भोगल्यानंतर त्याला परत नरकामध्ये आणि त्यानंतर पुन्हा ८४ लक्ष योनींमध्ये फिरावे लागणार. हा येथील 'हार्ड अँड फास्ट' म्हणजेच कठोर आणि अटळ नियम आहे. तिन्ही लोकीच्या पूर्ण गुरूंविनासुद्धा हे प्राप्त होऊ शकत नाही.

अगदी अशाचप्रकारे जेव्हा एखाद्या ठिकाणी प्रधानमंत्री येत असतील, तर त्यांच्या आगमनापूर्वी दोन-तीन उत्कृष्ट वक्ते, गायक व तबला-बेंजो वाजवणारे आकर्षक आणि सुरेल

आवाजात श्रोत्यांना प्रभावित करतात; परंतु ते जे काही म्हणत असतात, त्यामधील एकही गोष्ट करण्यास ते सक्षम नसतात. जेव्हा प्रधानमंत्री येतात, तेव्हा ते मात्र कमीत कमी शब्दांमध्ये सांगतात, की आग्रा येथे आंतरराष्ट्रीय महाविद्याय सुरू करा, चंदीगढमध्ये आंतरराष्ट्रीय विद्यापीठ बनवा इत्यादी. हे सर्व सांगून प्रधानमंत्री निघून जातात आणि दुसऱ्या दिवसापासून त्या कार्याला प्रारंभ होतो; कारण त्यांच्या शब्दामध्ये ताकद आहे. हीच गोष्ट मी किंवा माझ्यासारख्या इतर सर्वसामान्य व्यक्तीने सांगितली तर तो मूर्खपणा ठरेल. कारण आपल्या शब्दामध्ये तेवढी ताकद नाही किंवा आपणाला तेवढे अधिकार नाहीत. प्रधानमंत्र्यांसाठी मात्र ही सर्वसाधारण बाब आहे.

हे तथ्य पडताळून पाहण्यासाठी खाली दिलेल्या काही ओव्या वाचून त्यांचा खोल विचार करा आणि शीघातिशीघ्र गुरुमंत्र प्राप्त करा.

कबीर, पंडित और मशालची, दोनों सूझैं नाहिं। औरों ने करैं चांदना, आप अंधेरे माहिं।।
कबीर, करणी तज कथनी कथैं, अज्ञानी दिन रात। कुकर ज्यों भौंकत फिरै, सुनी सुनाई बात।।
गरीब, बीजक की बातां कहैं, बीजक नाहिं हाथ। पृथ्वी डोबन उतरे, कहैं-कहैं मीठी बात।।
गरीब, बीजक की बातां कहैं, बीजक नाहिं पास। औरों को प्रमोध हीं, आपन चले निराश।।
गरीब, कथनी के शूरे घने, कथैं अटम्बर ज्ञान। बाहर ज्वाब आवै नहीं, लीद करैं मैदान।।

काखेत पोथी मारावी आणि म्हणावे, की मीसुद्धा कथा सांगतो, मीही रामायणाचे पाठ करतो, गीतेवर प्रवचन देतो, ग्रंथसाहेब ग्रंथाचे सार सांगतो, ज्ञानेश्वरीची पारायणे करून देतो, दासबोधाचा पाठ करून देतो, इतका कथा सांगणे आणि नामोपदेश देणे हा पोरखेळ नाही. पूर्ण संतांनाच कथा (सत्संग) सांगण्याचा आणि नामोपदेश देण्याचा अधिकार आहे आणि त्या कथांतील शंकांचे निरसनही तेच करू शकतात; कारण ज्याप्रमाणे सुखदेव ऋषींच्या शब्दांमध्ये शक्ती होती, तशी पूर्ण संतांच्या शब्दांमध्ये शक्ती असते. जर कोणी एखादा सत्संग करू लागला आणि त्यात आंब्याची महिमा गाऊ लागला- आंबा अत्यंत गोड असतो, तो फळांचा राजा आहे, त्यांचा रंग पिवळा-केशरी असतो इत्यादी आणि जर एखादा येऊन म्हणाला, की अहो भाऊ, तो आंबा द्या बरं, तर सत्संग करणारा म्हणणार, की माझ्याजवळ आंबा नाही. मग आंबा मागणारा विचारेल, मग तो कोठे मिळेल? तेव्हा सत्संग सांगणाऱ्याचे उत्तर असेल, की त्यासंबंधी मला काही माहीत नाही बुवा. त्यावर आंबा मागणारा तत्काळ म्हणेल, की अरे मुर्खा, जर तुझ्याकडे आंबा नाही आणि तो कोठे मिळेल हेसुद्धा तुला माहीत नाही, तर मग ही बाष्फळ बडबड करत का फिरत आहेस? सांगण्याचे तात्पर्य हेच, की अधिकाराशिवाय कथा सांगणारे व त्याने सांगितलेले ऐकणारे सर्वच नरकाचे अधिकारी होतात.

जर कोणी व्यक्ती स्वत:ला गुरू बनवून शिष्य करत असेल, तर समजा की, तो

आपल्या स्वत:च्या डोक्यावर पापाचा भार चढवून घेत आहे; कारण परमेश्वराचा नियम आहे, की जोपर्यंत शिष्य मुक्त होत नाही, तोपर्यंत गुरूला वारंवार जन्म घ्यावाच लागतो. पूर्ण गुरू अर्धवट शिष्यांपासून सुटका करून घेण्यासाठी अशी लीला करतात, ज्यामुळे अज्ञानी शिष्याला गुरूंविषयी तिरस्कार वाटू लागतो. जेव्हा कबीरसाहेब काशीमध्ये प्रगट झाले होते, त्यावेळी त्यांचे ६४ लाख शिष्य बनले होते. त्यांची परीक्षा घेण्यासाठी कबीरसाहेबांनी काशी शहरामधील एक प्रसिद्ध वेश्येला सत्संगाचे ज्ञान समजावून सांगण्यासाठी तिच्या घरी जायला सुरवात केली. हे पाहून आणि यासंबंधीच्या वार्ता ऐकून शिष्यांमध्ये गुरूंविषयी तिरस्कार निर्माण झाला आणि सर्वांचा आपल्या पूर्ण गुरूंवरील विश्वास उडाला. केवळ दोघे शिष्य वगळता बाकीच्या साऱ्या जणांनी गुरूंची संगत सोडली. सद्गुरू गरीबदासजी महाराजांच्या वाणीमध्ये याचे प्रमाण आले आहे की-

गरीब, चंडाली के चौंक में, सतगुरु बैठे जाय। चौसठ लाख गारत गए, दो रहे सतगुरु पाय।।
भड़वा भड़वा सब कहैं, जानत नाहि खोज। दास गरीब कबीर कर्म से, बांटत सिर का बोझ।।

आमची तुम्हाला एवढीच प्रार्थना आहे, की पूर्ण विचारविनिमय करूनच निर्णय घ्या.

'सामवेद'च्या ८२२ व्या श्लोकामध्ये सांगितले आहे, की जीवात्म्यांना तीन नामांनी मुक्ती मिळेल. प्रथम 'ॐ', दुसरे 'सत्नाम'(तत्) अन् तिसरे 'सारनाम'(सत्). भगवत गीता आणि गुरुग्रंथसाहेबसुद्धा ॐ-तत्-सत् हेच प्रमाण देतात आणि याच सत्नामामाचा जप करण्याचा निर्देश करत आहे. 'सत्नाम-सत्नाम' हा कोणताही जपण्याचा मंत्र नाही. हे तर केवळ त्या नामाकडे इशारा करते, जे सत्य आहे. अशाप्रकारे ते सारनामही आहे. केवळ एक 'ॐ' या मंत्रापासून काहीही लाभ शक्य नाही. हे तिन्ही नाम व नामोपदेश देण्याची आज्ञा मला(रामपालजी) माझे गुरुदेव स्वामी रामदेवानंदजी महाराजांकडून बक्षीसरूपात मिळाली आहे, जी कबीरसाहेब यांच्या पिढीपासून पूर्वापार चालत आलेली आहे. प्रथम आपण सत्संग ऐका, सेवा करा, ज्यामुळे आपले भक्तिरूपी शेत पेरण्यायोग्य होईल.

कबीर, मानुष जन्म पाय कर, नहीं रटैं हरि नाम। जैसे कुआँ जल बिना, खुदवाया किस काम।।
कबीर, एक हरि के नाम बिना, ये राजा ऋषभ हो। माटी ढोवै कुम्हार की, घास न डालेको।।

यानंतर आपल्या पेरण्यायोग्य शेतामध्ये बीजारोपण करावे लागेल. पवित्र शास्त्रांच्या (कबीरसाहेबांची वाणी, वेद, गीता, पुराण, कुराण, धर्मदाससाहेब इत्यादी संतांची वाणी) अध्ययनाने मुक्ती मिळणार नाही. या सर्वच शास्त्रांचा एकच सार (तात्पर्य) आहे, की पूर्ण मुक्तीसाठी पूर्ण परमात्मा कबीरसाहेबांच्या प्रतिनिधी संतापासून (ज्यांना त्यांच्या गुरूंकडून नामोपदेश देण्याची आज्ञा असेल) नामोपदेश घेरून आत्मकल्याण करवून घेतले पाहिजे. जर नामोपदेश घेतला नाही तर-

नाम बिना सूना नगर, पड्या सकल में शोर।

लूट न लूटी बंदगी, हो गया हंसा भोर।।
अदली आरती अदल अजूनी, नाम बिना है काया सूनी।
झूठी काया खाल लुहारा, इंगला पिंगला सुषमन द्वारा।
कृतघ्नी भूले नर लोई, जा घट निश्चय नाम न होई।
सो नर कीट पतंग भुजंगा, चौरासी में धर है अंगा।

जर बीजाचेच रोपण केले नाही, तर आत्मारूपी शेताची मशागत अर्थात तयारी करणे व्यर्थच होईल. सांगण्याचे तात्पर्य हेच आहे, की त्यांच्यामुळे आपणास ज्ञान होईल, जे आवश्यक आहे; परंतु पूर्ण गुरूंकडून नामोपदेश घेणे अर्थात बीजाचे रोपण करणे हेसुद्धा अतिमहत्त्वाचे आहे. त्याच नामाचा जप करावा लागेल, ज्याचा जप गुरुनानकसाहेब, गरीबदाससाहेबजी, धर्मदाससाहेबजी आदी संतांनी केला. याव्यतिरिक्त अन्य नामांपासून जीवांना मुक्ती (मोक्ष) मिळणारच नाही.

म्हणूनच सर्वांनी नामोपदेश घेऊन आपल्या भक्तिरूपी धनाचा संचय करायला प्रारंभ केला पाहिजे आणि इतरांनाही हे सांगणे आवश्यक आहे. जेवढे लवकर शक्य आहे, तेवढ्या लवकर हे केले पाहिजे. कारण या शरीरावरची आपली सत्ता केव्हा संपुष्टात येईल, याचा काहीच नेम नाही. गुरुनानकजीदेखील हेच सांगतात की-

''ना जाने ये काल की कर डारै, किस विधि ढल जा पासा वे।
जिन्हादे सिर ते मौत खुडगदी, उन्हानूं केडा हांसा वे।।''

कबीरसाहेब म्हणतात,

कबीर, स्वांस स्वांस में नाम जपो, व्यर्था स्वांस मत खोए।
न जाने इस स्वांस का, आवन हो के ना होए।।
सतगुरु सोई जो सारनाम दृढ़ावै, और गुरु कोई काम न आवै।
''सार नाम बिन पुरुष(भगवान) द्रोही''

अर्थात, जो गुरू सारनाम व सारशब्द देत नाही अथवा त्याला आपल्या गुरूंकडून नाम देण्याचा अधिकार (आज्ञा) प्राप्त झालेला नाही म्हणजेच शास्त्रांचे अध्ययन करून जर कोणी मनमानी गुरू नाम देत असेल, तर तो गुरू आणि त्याचे शिष्य यांना नरकामध्ये टाकले जाईल. तो गुरू भगवानाचा शत्रू आहे, विद्रोही आहे. त्याला भगवानाच्या दरबारामध्ये उलटे लटकवले जाईल.

आता भक्त समाजात खोट्या गुरूंकडून (संताद्वारे) चुकीची धारणा पसरवली गेलेली आहे, की एक गुरू केल्यानंतर दुसरा गुरू करायचा नसतो. पहिला गुरू बदलायचा नसतो. येथे जरा विचार करून पाहा, गुरू हे आपला जन्म-मृत्युरूपी रोग मुळापासून नष्ट करणारा कुशल वैद्य असतो. जर एका वैद्यापासून आपल्या रोगावर इलाज होत नसेल, तर आपण दुसऱ्या चांगल्या

वैद्याजवळ (डॉक्टर) जातोच. त्यामुळे आपला जीवघेणा रोग नष्ट होतो. धर्मदाससाहेबजींचे पहिले गुरू श्री रूपदासजी होते; परंतु त्यांना जेव्हा माहीत झाले, की हे गुरू पूर्ण मुक्तिदाता नाहीत, तेव्हा लगेच त्यांनी रूपदासजींचा त्याग करून पूर्ण ब्रह्म परमेश्वर सत्पुरुष कबीरसाहेबजींना आपले गुरू बनविले आणि पूर्ण मोक्ष सत्लोकी जाऊन प्राप्त केला. अगदी अशाचप्रकारे अपूर्ण गुरूंचा ताबडतोब त्याग केला पाहिजे.

''झुठे गुरू के पक्ष को, तजत न कीजै वारि''

(गुरू व नामाच्या महिमेची वाणी)

गरीब, बिन उपदेश अचंभ है, क्यों जीवत हैं प्राण। बिन भक्ति कहाँ ठौर है, नर नाहिं पाषाण।।२।।
गरीब, एक हरि के नाम बिना, नारि कुतिया हो। गली-२ भौंकत फिरै, टूक ना डालै को।।३।।
गरीब, बीबी पड़दे रहैं थी, ड्योढी लगती बार। गात उघाडे फिरती है, बन कुतिया बाजार।।४।।
गरीब, नकबेसर नक से बनी, पहरत हार हमेल। सुन्दरी से सुनही(कुत्तिया) बनी, सुनि साहिब के खेल।।५।।
कबीर, हरि के नाम बिना, राजा रषभ होए। माटी लदै कुम्हार कै, घास ना डाले कोए।।६।।
कबीर, राम कृष्ण से कौन बड़ा, उन्हों भी गुरु कीन्ह। तीन लोक के वे धनी, गुरु आगे आधीन।।७।।
कबीर, गर्भ योगेश्वर गुरु बिना, लागा हरि की सेव। कहै कबीर स्वर्ग से, फेर दिया सुखदेव।।८।।
कबीर, राजा जनक से नाम ले, किन्ही हरी की सेव(पूजा)। कहै कबीर बैकुण्ठ में, उल्ट मिले सुखदेव।।९।।
कबीर, सतगुरु के उपदेश का, लाया एक विचार। जै सतगुरु मिलते नहीं, जाता नरक द्वार।।१०।।
कबीर, नरक द्वार में दूत सब, करते खैंचा तान। उनतें कबहु ना छुटता, फिर फिरता चारों खान।।११।।
कबीर, चार खानी में भ्रमता, कबहु ना लगता पार। सो फेरा सब मिट गया, सतगुरु के उपकार।।१२।।
कबीर, सात समुन्द्र मसि करुं, लेखनी करूं बनराय। धरती का कागद करूं, गुरू गुण लिखा न जाए।।१३।।
कबीर, गुरु बड़े गोविन्द से, मन में देख विचार। हरि सुमरे सो रह गए, गुरु भजे हुए पार।।१४।।
कबीर, गोविन्द दोऊ खड़े, काके लागुंपाय बलिहारी गुरु आपने, जिन गोविन्द दिया मिलाय।।१५।।
कबीर, हरि के रूठतां, गुरू की शरण में जाय। कबीर गुरु जै रुठजां, हरि नहीं होत सहाय।।१६।।

कोणत्या रामाचे नाम जपायचे?

भगवत गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील सोळावा श्लोक

व्दौ, इमौ, पुरुषौ, लोके, क्षरः, च, अक्षरः, एव,
च, क्षरः, सर्वाणि, भूतानि, कूटस्थः, अक्षरः, उच्यते।।

अनुवाद : या संसारात नाशवान आणि दुसरे अविनाशी, असे दोन प्रकारचे भगवान आहेत आणि संपूर्ण भूतमात्रांचे शरीर नाशवान आहे व जीवात्म्याला अविनाशी म्हटले जाते.

भगवत गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील सतरावा श्लोक

उतमः, पुरुषः, तु, अन्यः, परमात्मा, इति, उदाहृतः,
यः, लोकत्रयम् आविश्य, बिभर्ति, अव्ययः, ईश्वरः।।

अनुवाद : उत्तम भगवान तर दुसराच कोणी आहे, जो त्रिलोकांत प्रवेश करून सर्वांचे पालनपोषण करतो. याच भगवानास अविनाशी परमेश्वर परमात्मा संबोधले जाते.

कबीर, अक्षर पुरुष एक पेड़ है, निरंजन वाकी डार।
त्रिदेवा(ब्रह्मा, विष्णु, शिव) शाखा भये, पात भया संसार।।
कबीर, तीन देवको सब कोई ध्यावै, चोथा देवका मरम न पावै।
चोथा छांडि पँचम ध्यावै, कहै कबीर सो हमरे आवै।
कबीर, तीन गुणन की भक्ति में, भूलि पर्‌यौ संसार।
कहै कबीर निज नाम बिन, कैसे उतरै पार।।
कबीर, ओंकार नाम ब्रह्म(काल) का, यह कर्ता मति जानि।
सांचा शब्द कबीर का, परदा माहिं पहिचानि।।
कबीर, तीन लोक सब राम जपत है, जान मुक्ति को धाम।
रामचंद्र वसिष्ठ गुरु किया, तिन कहि सुनायो नाम।।
कबीर, राम कृष्ण अवतार हैं, इनका नाहीं संसार।
जिन साहब संसार किया, सो किनहु न जनम्यां नारि।।
कबीर, चार भुजाके भजन में, भूलि परे सब संत।
कबिरा सुमिरै तासु को, जाके भुजा अनंत।
कबीर, वाशिष्ट मुनि से तत्वेता ज्ञानी, शोध कर लग्न धरै।
सीता हरण मरण दशरथ को, बन बन राम फिरै।।
कबीर, समुद्र पाटि लंका गये, सीता को भरतार।
ताहि अगस्त मुनि पीय गयो, इनमें को करतार।।
कबीर, गोवर्धन कृष्ण जी उठाया, द्रोणागिरि हनुमंत।
शेष नाग सब सृष्टी उठाई, इनमें को भगवंत।।
गरीब, दुर्वासा कोपे तहां, समझ न आई नीच।
छप्पन कोटि यादव कटे, मची रुधिर की कीच।।
कबीर, काटे बंधन विपति में, कठिन किया संग्राम।
चीन्हों रे नर प्राणियां, गरुड बडो की राम।।
कबीर, कह कबीर चित चेतहू, शब्द करौ निरूवार।
श्री रामचन्द्र को कर्ता कहत हैं, भूलि पर्‌यो संसार।।
कबीर, जिन राम कृष्ण निरंजन किया, सो तो करता न्यार।
अंधा ज्ञान न बूझई, कहै कबीर बिचार।।
कबीर, तीन गुणन (ब्रह्मा, विष्णु,शिव) की भक्ति में, भूल पड़यों संसार।

कहै कबीर निज नाम बिना, कैसे उतरो पार।।

शब्द (संत रामपालदास रचित)

युध्द जीत कर पांडव, खुशी हुए अपार। इन्द्रप्रस्थ की गद्दी पर, युधिष्ठिर की सरकार।।१।।
एक दिन अर्जुन पूछता, सुन कृष्ण भगवान। एक बार फिर सुना दियो, वो निर्मल गीता ज्ञान।।२।।
घमाशान युध्द के कारण, भूल पड़ी है मोहें। ज्यो का त्यों कहना भगवन्, तनिक न अन्तर होए।।३।।
ऋषि मुनि और देवता, सबको रहे तुम खाय। इनको भी नहीं छोड़ा आपने, रहे तुम्हारा ही गुण गाय।।४।।
कृष्ण बोले अर्जुन से, यह गलती क्यों किन्ह। ऐसे निर्मल ज्ञान को भूल गया बुध्दिहीन।।५।।
अब मुझे भी कुछ याद नहीं, भूल पड़ी नीदान। ज्यों का त्यों उस गीता का मैं नही कर सकता गुणगान।।६।।
स्वयंश्री कृष्ण को याद नहीं और अर्जुन को धमकावे। बुध्दि काल के हाथ है, चाहे त्रिलोकी नाथ कहलावे।।७।।
ज्ञान हीन प्रचार का, ज्ञान कथें दिन रात। जो सर्व को खाने वाला, कहें उसी की बात।।८।।
सब कहें भगवान कृपालु है, कृपा करें दयाल। जिसकी सब पूजा करें, वह स्वयं कहै मैं काल।।९।।
मारै खावै सब को, वह कैसा कृपाल। कुत्ते गधे सुअर बनावै है, फिर भी दीन दयाल।।१०।।
बाईबल वेद कुरान है, जैसे चांद प्रकास। सूरज ज्ञान कबीर का, करै तिमर का नाश।।११।।
रामपाल साची कहै, करो विवेक विचार। सतनाम व सारनाम, यही मन्त्र है सार।।१२।।
कबीर हमारा राम है, वो है दीन दयाल। संकट मोचन कष्ट हरण, गुण गावै रामपाल।।१३।।

शब्द (संत रामपालदास रचित)

ब्रह्मा विष्णु शिव, हैं तीन लोक प्रधान। अष्टंगी इनकी माता है, और पिता काल भगवान।।१।।
एक लाख को काल, नित खावै सीना ताण। ब्रह्मा बनावै विष्णु पालै, शिव कर दे कल्याण।।२।।
अर्जुन डर के पूछता है, यह कौन रुप भगवान। कहै निरंजन मै काल हूँ, सबको आया खान।।३।।
ब्रह्म नाम इसी का है, वेद करें गुणगान। जन्म मरण चौरासी, यह इसका संविधान।।४।।
चार राम की भक्ति में, लग रहा संसार। पाँचवें राम का ज्ञान नहीं, जो पार उतारनहार।।५।।
ब्रह्मा-विष्णु-शिव तीनों गुण है दूसरा प्रकृति का जाल। लाख जीव नित भक्षण करें, राम तीसरा काल ।।६।।
अक्षर पुरुष है राम चौथा, जैसे चन्द्रमा जान। पाँचवा राम कबीर है, जैसे उदय हुआ भान।।७।।
रामदेवानन्द गुरु जी, कर गए नजर निहाल। सतनाम का दिया खजाना, बरतै रामपाल।।८।।

नामदीक्षा घेणाऱ्या व्यक्तींसाठी आवश्यक माहिती

१) पूर्ण गुरूंची ओळख :

आजच्या कलियुगात पूर्ण गुरू कोण, हे ओळखणे हा भक्त समाजापुढे एक कठीण प्रश्न आहे; परंतु याचे थोडक्यात आणि अत्यंत सोपे उत्तर आहे, की जे गुरू शास्त्रांच्या अनुसार भक्ती करतात व आपल्या अनुयायांकडून करवून घेतात, तेच पूर्ण संत आहेत. कारण कबीरसाहेबांची वाणी, नानकसाहेबांची वाणी, वेद, गीता, पुराण, कुर्आन, पवित्र बायबल आदी

भक्तिमार्गाचे संविधान म्हणजेच पवित्र धार्मिक शास्त्रच आहेत. जो संत शास्त्रानुसार भक्तिसाधना सांगतो, त्यानुसारच भक्त समाजाला मार्गदर्शन करतो, तोच पूर्ण संत आहे आणि जो शास्त्रांविरुद्ध साधना करवून घेतो, तो भक्त समाजाचा घोर शत्रू आहे. तो या अनमोल मनुष्य जन्माशी वाईटरीत्या खेळत आहे. अशा गुरू किंवा संताला भगवानाच्या दरबारामध्ये घोर नरकात उलटे लटकवले जाईल.

उदाहरण द्यायचे झाले तर एखाद्या अध्यापकाचे देता येईल. जो अध्यापक विद्यार्थ्यांना पाठ्यक्रमाच्या बाहेरचेच शिक्षण देत असेल, तर तो त्या विद्यार्थ्यांचा शत्रूच म्हणावा लागेल.

भगवत गीतेच्या सातव्या अध्यायातील पंधरावा श्लोक

न, माम्, दुष्कृतिनः, मूढाः, प्रपद्यन्ते, नराधमाः, मायया,
अपहृतज्ञानाः, आसुरम्, भावम्, आश्रिताः ।।

अनुवाद : मायाद्वारे ज्यांचे ज्ञानहरण झालेले आहे, असे आसुर स्वभाव धारण केलेले मनुष्य नीच दूषित कर्म करणारे मूर्ख माझी पूजा करत नाहीत म्हणजेच ते तीन गुणांची (रजोगुणी-ब्रह्मा, सतुगुणी-विष्णू, तमोगुणी-शिव) साधना करत बसतात.

यजुर्वेदाच्या चाळिसाव्या अध्यायातील दहावा श्लोक (संत रामपालदासद्वारे भाषा-भाष्य)

अन्यदेवा हुः सम्भवादन्यदाहुरसम्भवात्,
इति शुश्रुम धीराणां ये नस्तद्विचचक्षिरे ।।१०।।

अनुवाद : सामान्यतः परमात्म्याविषयी निराकार म्हणजेच कधीही न जन्म घेणारा (अजन्मा) म्हटले जाते. काही जण आकारामध्ये म्हणजेच जन्म घेऊन अवतार रूपामध्ये येणारा म्हणतात. जे नित्य म्हणजेच पूर्णज्ञानी चांगल्याप्रकारे सांगतात, तेच योग्यप्रकारे समरूप अर्थात यथार्थ रूपामध्ये भिन्न भिन्न रूपाने प्रत्यक्ष ज्ञान देतात.

गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ वा श्लोक

" तत्, विद्धि, प्रणिपातेन, परिप्रश्नेन, सेवया, उपदेक्ष्यन्ति,
ते, ज्ञानम्, ज्ञानिनः, तत्वदर्शिनः ।।"

अनुवाद : त्या पूर्ण परमात्म्याचे ज्ञान व त्यासंबंधीच्या प्रश्नांचे समाधान करू शकणाऱ्या संतांना नतमस्तक होऊन दंडवत घातल्याने, त्यांची सेवा केल्याने आणि निष्कपटपणे सरलतापूर्वक प्रश्न केल्याने परमात्मतत्त्व पूर्णपणे जाणणारे ज्ञानी महात्मा तुला त्या तत्त्वज्ञानाचा उपदेश करतील, हे तू पूर्णपणे समजून घे.

२. नशिल्या (उत्तेजक, उत्मादक) वस्तूंचे सेवन निषिद्ध :

हुक्का, मद्य (दारू), बीअर, तंबाखू, बिडी, सिगारेट, गुटखा, अफू, गांजा, मांस,

अंडी आदी नशिल्या वस्तूंचे सेवन तर दूरच, अशा नशिल्या उत्तेजक वस्तू कोणाला आणूनसुद्धा द्यायच्या नाहीत. बंदी छोड गरीबदासजी महाराज या सर्व अमली वस्तूंना अत्यंत वाईट असे सांगताना आपल्या वाणीमध्ये म्हणत आहेत की -

सुरापान मद्य मांसाहारी, गमन करै भोगैं पर नारी। सतर जन्म कटत है शीशं, साक्षी साहिब है जगदीशं।।
परद्वारा स्त्री का खोलै, सतर जन्म अंधा हावै डोलै। मदिरा पीवै कड़वा पानी, सत्तर जन्म श्वान के जानी।।
गरीब, हुक्का हरदम पिवते, लाल मिलावैं धूर। इसमें संशय है नहीं, जन्म पिछले सूर।।१।।
गरीब, सो नारी जारी करै, सुरा पान सौ बार। एक चिलम हुक्का भरै, डुबै काली धार।।२।।
गरीब, सूर गऊ कुं खात है, भक्ति बिहुनें राड। भांग तम्बाखू खा गए, सो चाबत है हाड।।३।।
गरीब, भांग तम्बाखू पीव हीं, सुरा पान सैं हेत। गौस्त मट्टी खाय कर, जंगली बनें प्रेत।।४।।
गरीब, पान तम्बाखू चाब हीं, नास नाक में देत। सो तो इरानै गए, ज्यूं भड़भूजे का रेत।।५।।
गरीब, भांग तम्बाखू पीव हीं, गोस्त गला कबाब। मोर मृग कूं भखत है, देगें कहां जवाब।।६।।

३. तीर्थस्थानांना जाणे निषिद्ध :

कोणत्याही प्रकारचे व्रतवैकल्य करायचे नाही. कोणत्याही तीर्थयात्रेस जायचे नाही. गंगास्नान वगैरेसारखे कोणतेही स्नान करायचे नाही. कोणत्याही धार्मिक स्थळावर स्नानासाठी किंवा दर्शनासाठी जायचे नाही, कोणत्याही मंदिरामध्ये देव आहे असे समजून मंदिर व तीर्थस्थानी पूजा व भक्तीच्या भावाने जायचे नाही. पुजाऱ्यांनी मंदिरामध्ये बांधून ठेवावा असा देव कोणतेही जनावर नाही. तो तर कणाकणांत व्यापलेला आहे. या सर्व साधना शास्त्रांविरुद्ध आहेत.

जरा विचार करून पाहा, की ही सर्व तीर्थस्थळे (जगन्नाथ मंदिर, बद्रिनाथ, हरिद्वार, मक्का-मदिना, अमरनाथ, वैष्णोदेवी, वृंदावन, मथुरा, बरसाना, अयोध्येचे राम मंदिर, काशीधाम, छुडानीधाम आदी) मंदिर, मशीद, गुरुद्वारा, चर्च व इष्ट धाम आदी स्थळांवर कोणीही संत राहत होते? तेथे त्यांनी भक्तिसाधना केली, आपले भक्तिरूपी धन जमवले आणि शरीराचा त्याग करून आपल्या ईष्ट देवांच्या लोकी निघून गेले. त्यानंतर त्यांच्या स्मृती जपण्यासाठी त्या ठिकाणी कोणी मंदिर, कोणी मशीद, कोणी गुरुद्वार, कोणी चर्च, तर कोणी धर्मशाळा इत्यादींची रचना केली. भक्तिसाधना करणाऱ्यांची कायम स्मृती राहील आणि सर्वसामान्यांना जसे या महान आत्म्यांनी कर्म केलेले आहे, तसे आपणसुद्धा करायला हवे याचे प्रमाण मिळत राहील हाच त्यामागील उद्देश आहे. ही सर्वच धार्मिक स्थळे आपल्या सर्वांना हाच संदेश देतात, की जशी भक्तिसाधना या प्रसिद्ध संतांनी केलेली आहे, तशीच आपणही केली पाहिजे. त्यासाठी आपण अशाप्रकारे साधना करणाऱ्या व सांगणाऱ्या संतांचा शोध घ्या व नंतर ते जसे सांगतील तसेच आचरण करा. नंतर मात्र अशा स्थानांचीच

सर्व जण पूजा करू लागले. हे पूर्णपणे व्यर्थ आणि शास्त्रांविरुद्ध आहे.

ही सर्व स्थाने तर अशा स्थानासारखी आहे, जेथे एखाद्या हलवायाने भट्टी बनवून जिलेबी, लाडू, मिठाई आदी पदार्थ बनवून स्वतः, आपल्या नातेवाइकांना, मित्रांना खाऊ घातले आहेत आणि निघून गेला आहे. आता त्या स्थानावर हलवाईही नाही आणि मिठाईसुद्धा नाही. तेथे उरली आहे ती केवळ भट्टी. ती भट्टी आपणाला मिठाई बनवायला शिकवू शकत नाही, की मिठाईने आपले पोटही भरू शकत नाही. आता एखादा म्हणाला, की चला रे, मी तुम्हाला ती भट्टी दाखवून आणतो जेथे एका हलवायाने कधी काळी मिठाई बनवलेली होती. चला जाऊन येऊ या. तेथे जाऊन आपण भट्टी बघितली आणि सात प्रदक्षिणाही घातल्या. काय हो, आपल्याला मिठाई मिळाली का? आपल्याला मिठाई बनविण्याची प्रक्रिया सांगणारा हलवाई तेथे भेटला का? नाही. मग यासाठी आपणाला तसाच हलवाई शोधावा लागेल, जो अगोदर आपणाला मिठाई खाऊ घालेल आणि ती बनविण्याची प्रक्रियाही सांगेल. त्यानंतर मात्र तो हलवाई जे सांगेल, तेच करावे लागेल, अन्य नाही.

अगदी अशाचप्रकारे तीर्थस्थानी पूजा करत व्यर्थ वाऱ्या घालण्यापेक्षा जे शास्त्रानुसार पूर्ण परमात्मा कबीरसाहेबांची भक्ती करतात व सांगतात, अशा संतांचा शोध घ्यावा. ते जसे सांगतील अगदी तसेच करावे. आपल्या मनाप्रमाणे काहीही करू नये.

'सामवेद' संख्या नं. १४०० उतार्चिक अध्याय नं. १२, खंड नं. ३, श्लोक नं. ५

(संत रामपालदास द्वारे भाषा-भाष्य)

भद्रा वस्त्रा समन्या३वसानो महान् कविर्निवचनानि शंसन्।
आ वच्यस्व चम्बोः पूयमानो विचक्षणो जागृविर्देववीतौ ॥५॥

अनुवाद : चतुर व्यक्तींनी आपल्या वचनाद्वारे पूर्ण परमात्म्यांच्या (पूर्ण ब्रह्म) पूजेचा सत्यमार्ग न बघता, अमृतस्थानी असलेली उपासना सोडून सामान्य उपासना (भूत-पिशाच्च, पूजा, श्राद्ध घालणे, तीन गुणांची पूजा (रजोगुणी-ब्रह्मा, सत्गुणी-विष्णू, तमोगुणी-शंकर), तसेच ब्रह्म-काळची पूजा, मंदिर, मशीद, गुरुद्वारा, चर्च, तीर्थस्थानी जाणे, उपवास आदी उपासना) करणे म्हणजेच जखमेतून किंवा फोडातून निघणाऱ्या पूसमान घाणीचे आदरयुक्त आचमन (ग्रहण) केल्यासारखेच असते. याच कारणास्तव परमसुखदायक पूर्ण ब्रह्म कबीरसाहेब सशरीर साधारण वेशभूषेमध्ये ('वस्त्र' याचा अर्थ 'वेशभूषा' असा आहे. संतांच्या भाषेत याला 'चोला'सुद्धा (शरीर) म्हटले जाते. एखाद्या संताने शरीराचा त्याग केला, तर महात्मा चोला (शरीर) सोडून गेले, असे म्हटले जाते.) सत्लोकीच्या शरीरासारखे दुसरे कमी तेजःपुंज असणारे शरीर धारण करून सर्वसामान्य व्यक्तीसारखे जीवन जगून काही दिवस या संसारामध्ये राहून आपल्या शब्द-साखी यांच्या माध्यमातून इतरांना ज्ञात नसलेल्या सत्यज्ञानाचा उलगडा करतात आणि पूर्ण परमात्म्याचे लपलेले वास्तविक सत्यज्ञान आणि

भक्ती जागृत करतात.

गीतेच्या सोळाव्या अध्यायातील २३ वा श्लोक

यः, शास्त्रविधिम्, उत्सृज्य, वर्तते, कामकारतः, न, सः,
सिध्दिम्, अवाप्नोति, न, सुखम्, न, पराम्, गतिम्॥

अनुवाद : जी व्यक्ती शास्त्रविधींचा त्याग करून आपल्या इच्छेने मन मानेल तसे अयोग्य आचरण करते, त्याला कोणतीही सिद्धी प्राप्त होत नाही, परमगती मिळत नाही किंवा सुखही प्राप्त होत नाही.

गीतेच्या सहाव्या अध्यायातील सोळावा श्लोक

न, अति, अश्नतः, तु, योगः, अस्ति, न, च, एकान्तम्,
अनश्नतः, न, च, अति, स्वप्नशीलस्य, जाग्रतः, न, एव, च, अर्जुन॥

अनुवाद : हे अर्जुना! हा योग अतिशय खाणाऱ्यांना किंवा काहीच न खाणाऱ्यांना, तसेच खूप झोपणाऱ्या किंवा नेहमी जागे राहणाऱ्या व्यक्तींनाही सिद्ध होत नाही.

पूजैं देई धाम को, शीश हलावै जो। गरीबदास साची कहै, हद काफिर है सो॥
कबीर, गंगा काठै घर करै, पीवै निर्मल नीर। मुक्ति नहीं हरि नाम बिन, सतुगुरु कहैं कबीर॥
कबीर, तीर्थ कर-कर जग मूवा, उडै पानी न्हाय। राम ही नाम ना जपा, काल घसीटे जाय॥
गरीब, पीतल ही का थाल है, पीतल का लोटा। जड़ भूरत को पूजतें, आवैगा टोटा॥
गरीब, पीतल चमच्चा पूजिये, जो थाल परोसै। जड़ मूरत किस काम की, मति रहो भरोसै॥
कबीर, पर्वत पर्वत मैं फिर्या, कारण अपने राम । राम सरीखे जन मिले, जिन सारे सब काम॥

४. पितरांची पूजा, श्राद्ध निषेध

कोणत्याही प्रकारची पितरपूजा, श्राद्ध घालणे असे कोणतेही विधी करायचे नाहीत. भगवान श्रीकृष्णजींनीसुद्धा पितरांची व भूत-पिशाच्चांची पूजा करण्यास स्पष्टपणे मनाई केलेली आहे. गीतेच्या नवव्या अध्यायातील २५ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की-

यान्ति, देवव्रताः, देवान्, पितृऋन्, यान्ति, पितृव्रताः।
भूतानि, यान्ति, भूतेज्याः, मद्याजिनः, अपि, माम्।

अनुवाद : देवी-देवतांची पूजा करणारे देवी-देवतांना प्राप्त होतात, पितरांची पूजा करणारे पितरांना प्राप्त होतात, भूत-पिशाच्चांची पूजा करणारे भूत-पिशाच्चांना प्राप्त होतात आणि माझ्या मतानुसार माझी पूजा करणारे भक्त मलाच प्राप्त होतात.

बंदी छोड गरीबदासजी महाराज आणि कबीरसाहेबजी महाराजसुद्धा म्हणतात, की-

''गरीब, भूत रमै सो भूत है, देव रमै सो देव।
राम रमै सो राम है, सुनो सकल सुर भेव॥''

यासाठी त्याच (पूर्ण परमात्मा) परमेश्वराची भक्ती करा, ज्याच्याकडून पूर्ण मुक्ती मिळते. ते परमात्मा म्हणजे पूर्ण ब्रह्म सत्पुरुष (सत् कबीर) आहेत. याचे प्रमाण गीतेच्या अठराव्या अध्यायातील ४६ व्या श्लोकामध्ये आहे.

यत: प्रवृत्तिर्भूतानां येन सर्वमिदं ततम्।

स्वकर्मणा तमभ्यर्च्य सिध्दिं विन्दति मानव: ।।४६।।

अनुवाद : ज्या परमेश्वरापासून संपूर्ण प्राण्यांची उत्पत्ती झालेली आहे आणि समस्त विश्व ज्याने व्यापलेले आहे, त्या परमेश्वराची आपल्या स्वाभाविक कर्मांद्वारे पूजा करून मनुष्यास परमसिद्धी प्राप्त होते.

गीतेच्या अठराव्या अध्यायातील ६२ वा श्लोक

तमेव शरणं गच्छ सर्वभावेन भारत।

तत्प्रसादात्परां शान्तिं स्थानं प्राप्स्यसि शाश्वतम्।।६२।।

अनुवाद : हे भरतवंशोद्भव अर्जुना! तू सर्वस्व भावाने त्या ईश्वराला शरण जा. त्यांच्या कृपेने तुला परमशांती, (संसारापेक्षा सर्वथा वेगळी) आणी अविनाशी परमपद प्राप्त होईल.

सर्वस्व भावाचे तात्पर्य असे आहे, की कोणतीही अन्य पूजा न करता मन-कर्म-वचन यांनी एका ईश्वरावर श्रद्धा ठेवणे.

गीतेच्या आठव्या अध्यायातील २२ वा श्लोक

पुरुष: स पर: पार्थ भक्त्या लभ्यस्त्वनन्यया।

यस्यान्त: स्थानि भूतानि येन सर्वमिदं ततम् ।। २२।।

अनुवाद : हे पृथानंदन अर्जुना! सर्व प्राणी ज्याच्या अंतर्गत आहेत आणि ज्याने हा संपूर्ण संसार व्यापलेला आहे, तो परमपुरुष परमात्मा तर अनन्यभावे भक्ती केल्यानेच प्राप्त होणे संभव आहे.

अनन्यभावे भक्ती याचे तात्पर्य असे आहे, की एका परमेश्वराची (पूर्ण ब्रह्म) भक्ती करणे. दुसऱ्या देवी-देवता म्हणजेच त्रिगुणांची (रजोगुणी-ब्रह्मा, सतगुणी-विष्णू, तमोगुणी-शिव) भक्ती करू नये. गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील पहिला, दुसरा आणि चौथा श्लोक

गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील पहिला श्लोक

उर्ध्वमूलम्, अध:शाखम्, अश्वत्थम्, प्राहु:, अव्ययम्,

छन्दांसि, यस्य, पर्णानि, य:, तम्, वेद, स:, वेदवित्।।

अनुवाद : वरील बाजूला मूळ आणि खालील बाजूला फांद्या असलेला अविनाशी जो विस्तृत वृक्ष आहे, जो घोड्यासारखा मजबूत असून ज्याचे छोटे-छोटे भाग म्हणजेच शाखा (फांद्या) व पाने असे विभाग म्हटले आहे, त्या संसाररूपी वृक्षाला जो अशाप्रकारे जाणतो, तो

भक्त पूर्ण ज्ञानी आहे.

गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील दुसरा श्लोक

अध:, च, उर्ध्वम्, प्रसृता:, तस्य, शाखा:, गुणप्रवृध्दा:, विषयप्रवाला:,

अध:, च, मूलानि, अनुसन्ततानि, कर्मानुबन्धीनि, मनुष्यलोके।।

अनुवाद: त्या वृक्षाची खाली आणि वर त्रिगुणरूपी (ब्रह्मा-रजोगुण, विष्णू-सतुगुण, शिव-तमोगुण) विस्तारलेल्या विकार-काम, क्रोध, मोह, लोभ, अहंकार रूपी कोवळ्या फांद्या आहेत, ब्रह्मा, विष्णू, शिव जीवांना कर्मामध्ये बांधणारी ही मुळे अर्थात मूळ कारण आहेत. तसेच मनुष्यलोक, स्वर्ग, नरक हे तिन्ही लोक पृथ्वी लोकात खाली (८४ लक्ष योनींमध्ये) आणि वर स्थित केलेले आहेत.

गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील चौथा श्लोक

तत: पदं तत्परिमार्गितव्यं यस्मिन्गता न निवर्तन्ति भूय:।

तमेव चाद्यं पुरुषं प्रपद्ये यत: प्रवृत्ति प्रसृता पुराणी।।४।।

अनुवाद : त्यानंतर त्या परमपद परमात्म्याचा शोध घेतला पाहिजे. ज्यांना प्राप्त झालेले मानव परत या नश्वर संसारामध्ये येत नाहीत आणि ज्यांच्यापासून अनादिकाळापासून चालत आलेली ही सृष्टी विस्तारलेली आहे, त्या आदिपुरुष परमात्म्यालाच मी शरण आहे.

अशाप्रकारेच स्वतः भगवान श्रीकृष्णाने देवी-देवतांचा राजा इंद्र याच्या पूजेचासुद्धा त्याग करून त्या परमात्म्याची भक्ती करण्याचीच प्रेरणा दिलेली होती, ज्यामुळे त्यांनी गोवर्धन पर्वत उचलून इंद्राच्या कोपापासून व्रजवासीयांचे (गोकुळ) रक्षण केले.

गरीब, इन्द्र चढ़ा ब्रिज डुबोवन, भीगा भीत न लेव।

इन्द्र कढाई होत जगत में, पूजा खा गए देव।।

कबीर, इस संसार को, समझाऊँ कै बार।

पूँछ जो पकड़ै भेढ की, उतरा चाहै पार।।

५) गुरुआज्ञेचे पालन :

गुरुदेवजींच्या आज्ञेशिवाय घरामध्ये कोणत्याही प्रकारचे धार्मिक अनुष्ठान करू नये. याबाबत बंदी छोड आपल्या वाणीमध्ये म्हणतात, की-

''गुरु बिन यज्ञ हवन जो करहीं; मिथ्या जावे कबहु नहीं फलहीं।''

कबीर, गुरु बिन माला फेरते, गुरु बिन देते दान।

गुरु बिन दोनों निष्फल हैं, पूछो वेद पुराण।।

६) समाधी पूजन निषिद्ध :-

आपल्या शेतामधील समाधी किंवा कोणत्याही खेड्यामधील एखाद्या स्थानांवरील

समाधी अथवा अन्य देवतांच्या समाधीची पूजा करू नये. समाधी कोणाचीही असो, अजिबात तिची पूजा करायची नाही. इतर कोणत्याही उपासना करू नये. त्रिगुणांचीदेखील (ब्रह्मा, विष्णू, महेश) पूजा करायची नाही. केवळ सद्गुरुजींनी सांगितल्याप्रमाणेच आचरण करायचे आहे.

गीतेच्या सातव्या अध्यायातील पंधरावा श्लोक

न, माम्, दुष्कृतिनः, मूढाः, प्रपद्यन्ते, नराधमाः,

मायया, अपहृतज्ञानाः, आसुरम्, भावम्, आश्रिताः॥

अनुवाद : मायेद्वारे ज्यांचे ज्ञानहरण झालेले आहे, असे आसुर स्वभाव धारण केलेले मनुष्य, नीच, दूषित कर्म करणारे मूर्ख, माझी पूजा करत नाहीत. ते तिन्ही गुणांचीच (रजोगुण-ब्रह्मा, सत्गुण-विष्णू, तमोगुण-शिव) साधना करत बसतात.

कबीर, माई मसानी शेढ शीतला, भैरव भूत हनुमंत। परमात्मा उनसे दूर है, जो इनको पूजंत॥
कबीर, सौ वर्ष तो गुरु की सेवा, एक दिन आन उपासी। वो अपराधी आत्मा, परै काल की फांसी॥
गुरु को तजै भजै जो आना। ता पसुवा को फोकट ज्ञाना॥

७) कबीरसाहेब संकटमोचन आहेत

कर्मभोगाचा त्रास झाल्यास, संकट आल्यानंतर कोणत्याही अन्य इष्ट देवतांची किंवा समाधींची पूजा कधीच करायची नाही. कोणत्याही प्रकारचे अन्य वाचन, परायणे, व्रत करायचे नाही आणि कोणत्याही मांत्रिकास दाखवायचे नाही. केवळ बंदी छोड कबीरसाहेबांची पूजा करायची आहे, जे सर्व दुःखहरण करणारे संकटमोचन आहेत.

'सामवेद' संख्या नं. ८२२ उतार्चिक अध्याय ३ खंड नं. ५, श्लोक नं. ८,

(संत रामपालदासद्वारा भाषा-भाष्य)

मनीषिभिः पवते पूर्व्यः कविर्नृभिर्यतः परि कोशां असिष्यदत्।

त्रितस्य नाम जनयन्मधु क्षरन्निन्द्रस्य वायुं सख्याय वर्धयन्॥५॥

अनुवाद : सनातन अर्थात अविनाशी कबीर परमेश्वर हृदयापासून इच्छिणाऱ्या, श्रद्धेने भक्ती करणाऱ्या भक्तात्म्यास तीन मंत्रांचा उपदेश देऊन पवित्र करतात आणि जन्म-मृत्यूपासून सुटका करतात, तसेच त्याचे प्राण म्हणजेच जीवनश्वासांना संस्कारवश रूपाने वाढवितात. त्या रूपाने परमेश्वरापासून मिळणारा वास्तविक आनंद आपल्या आशीर्वाद प्रसादाने प्राप्त करवून देतात.

कबीर, देवी देव ठाढे भये, हमको ठौर बताओ। जो मुझ (कबीर) को पुजैं नहीं, उनको लूटो खाओ।
कबीर, काल जो पीसैं पीसना, जोरा है पनिहार। ये दो असल मजूर हैं, सतगुरु के दरबार।

८) अनावश्यक दान निषेध :

कोठेही आणि कोणालाही दान रूपामध्ये काहीही द्यायचे नाही. पैसे, कपडे असे

काहीही द्यायचे नाही. जर कोणी दान रूपामध्ये काही मागत असेल, तर त्याला भोजन (अन्नदान) खाऊ घालावे. चहा, दूध, लस्सी, पाणी प्यायला द्या; परंतु वस्तुरूपात काहीही द्यायचे नाही. कदाचित तो भिक्षुक त्या पैशांचा दुरुपयोगही करेल. एखाद्या व्यक्तीकडे भिकाऱ्याने त्याची लहान बाळे उपचाराविना तडफडत आहेत, असे खोटे सांगून काही पैसे मागितले आणि भिकाऱ्याची कथा ऐकून भावनावश होऊन त्या व्यक्तीने भिकाऱ्याला शंभर रुपये दिले. तो भिकारी पूर्वी बाटलीच्या पाव भाग दारू पीत होता आणि पैसे मिळाल्यावर त्या दिवशी अर्धी बाटली दारू प्यायला आणि त्याने आपल्या पत्नीला मारहाण केली. त्याच्या पत्नीने बाळासह आत्महत्या केली. येथे तुम्ही केलेले दान त्या परिवाराच्या विनाशाचे कारण बनले. जर अशा एखाद्या दुःखी व्यक्तीला मदत करण्याची तुमची इच्छा असेल, तर त्याच्या बाळाला डॉक्टरांकडे नेऊन औषधे द्या; पण पैसे कधीही देऊ नका.

''कबीर, गुरु बिन माला फेरते, गुरु बिन देते दान॥

गुरु बिन दोनों निष्फल हैं, पूछो वेद पुरान॥''

९) उष्टे खाणे निषिद्ध :

ज्या व्यक्ती मद्य, मांस, तंबाखू, अंडे, बीअर, अफीम, गांजा आदींचे सेवन करतात, त्यांचे उष्टे अन्न कधीही खाऊ नये.

१०) देहांतानंतरचे (सत्यलोक गमन) क्रियाकर्म निषिद्ध :

परिवारातील एखाद्याचा मृत्यू झाल्यास फुले वाहणे, पिंडदान करणे, तेरावा, दहावा, वर्षश्राद्ध असे काहीच करायचे नाही. कोणत्याही अन्य व्यक्तीकडून होम-हवन, शांती इत्यादी करवून घेऊ नये. जर आपल्याला मृत्यू झालेल्या व्यक्तीच्या नावाने काही धर्म करायचा असेल, तर गुरुदेवजींची आज्ञा घेऊन बंदी छोड गरीबदासजी महाराजांच्या अमृतमयी वाणीचा अखंड पाठ करावा. नेहमीप्रमाणे दिवा लावणे, आरती, नामस्मरण करत राहावे आणि आठवण याची ठेवायची, की -

कबीर, साथी हमारे चले गए, हम भी चालन हार। कोए कागज में बाकी रह रही, ताते लाग रही वार॥
कबीर, देह पडी तो क्या हुआ, झूठा सभी पटीट। पक्षी उड्या आकाश कूं, चलता कर गया बीट॥

माझे (संत रामपालदास यांचे) पूज्य गुरुदेव स्वामी रामदेवानंदजी महाराज यांना सोळाव्या वर्षी एका महात्म्याचा सत्संग ऐकून वैराग्य प्राप्त झाले. एक दिवस ते शेतामध्ये गेले होते. जवळच एक जंगल होते. त्या जंगलामध्ये जाऊन त्यांनी एका मृत जनावराच्या हाडांजवळ आपले कपडे फाडून फेकले आणि ते महात्माजींसोबत निघून गेले. घरातील व्यक्तींनी जेव्हा त्यांचा शोध घेतला, तेव्हा त्यांना जंगलामध्ये हाडांजवळ त्यांचे फाटलेले कपडे दिसले. घरच्यांना वाटले, की एखाद्या जंगली प्राण्याने त्यांना खाल्ले असावे. त्यांनी ती कपडे आणि हाडे

उचलून घरी आणली आणि अंतिम संस्कार केले. त्यानंतर दहावा, तेरावा, वर्षश्राद्ध घालण्यात आले. त्यानंतर प्रत्येक वर्षी श्राद्ध घालणे सुरूच झाले.

जेव्हा माझे पूज्य गुरुदेव अत्यंत वृद्ध झाले, तेव्हा एकदा त्यांच्या स्वत:च्या घरी गेले. त्यावेळी त्यांच्या घरच्यांना समजले, की ते जिवंत आहेत आणि घर सोडून निघून गेलेले होते. घरच्यांनी सांगितले, की जेव्हा तुम्ही घर सोडून गेला, तेव्हा तुमचा फार शोध घेण्यात आला. शेवटी जंगलामध्ये तुमचे कपडे मिळाले. त्या कपड्यांजवळ काही हाडेही पडलेली दिसली, तेव्हा आम्हाला वाटले, की एखाद्या हिंस्र प्राण्याने तुम्हाला खाऊन टाकले असेल. आम्ही ते कपडे आणि हाडे घरी आणून अंतिम संस्कार केला.

नंतर मी (संत रामपालदास) माझ्या पूज्य गुरुदेवांच्या लहान बंधूंच्या पत्नीला विचारले, की जेव्हा आमचे पूज्य गुरुदेव घर सोडून निघून गेले, त्यानंतर तुम्ही त्यांच्या माघारी काय केले? तिने सांगितले, की जेव्हा विवाह होऊन मी या घरी आले, तेव्हा त्यांचे श्राद्ध घातले होते. त्यानंतर मी माझ्या स्वत:च्या हातांनी त्यांचे सुमारे सत्तर वेळा श्राद्ध घातले आहे. तिने पुढे सांगितले, की जेव्हा घरामध्ये एखादे नुकसान व्हायचे, म्हणजे म्हशीने दूध न देणे, म्हशीचे सड खराब होणे किंवा अन्य काही तरी नुकसान, त्यावेळी आम्ही एखाद्या शहाण्या मांत्रिकाकडे जायचो. तो म्हणायचा, की तुमच्या घरी कोणाचा तरी निःसंतान, लग्न न होता मृत्यू झालेला आहे. तेच तुम्हाला दु:खी करत आहे. त्यावेळी आम्ही त्या मांत्रिकाला वस्त्रे, धन इत्यादी द्यायचो.

यावर मी (रामपालदास) म्हणालो, की हे तर जगाचा उद्धार करत आहेत. हे कुठे कोणाला काय दु:ख देत होते? ते तर आता सुखदाता आहेत. आता तर ते आपल्यासमोरच आहेत. आता तर श्राद्ध घालणे इत्यादी व्यर्थ साधना बंद करा. तेव्हा त्या म्हणाल्या, की ही तर आमची जुनी परंपरा आहे. हे कसे काय सोडू?

याचा अर्थ असा, की आपण आपल्या जुन्या रीती-परंपरांमध्ये इतके लीन झालेलो आहे, की प्रत्यक्ष प्रमाण असूनही त्या अयोग्य परंपरा आपण सोडू शकत नाही. यावरून हे सिद्ध होते, की श्राद्ध घालणे, पितरपूजा करणे इत्यादी सर्व व्यर्थ आहे.

११. आपत्य जन्मानंतर शास्त्राविरुद्ध पूजा निषिद्ध :

घरामध्ये बाळाचा जन्म झाल्यानंतर पाचवी, सहावी म्हणजेच त्या त्या दिवशी जो विधी केला जातो, तो करू नये. सुतक पाळून दररोजची पूजा, भक्ती, आरती, घृताचा दीप प्रज्वलन करणे इत्यादी बंद करू नये. ते नेहमीप्रमाणे चालू ठेवावे.

या संदर्भात एक संक्षिप्त कथा सांगतो- एका व्यक्तीला लग्नानंतर दहा वर्षांनी पुत्र झाला. पुत्रजन्माचा त्याने मोठ्या प्रमाणात आनंदोत्सव साजरा केला. आजूबाजूच्या वीस-पंचवीस गावांना भोजनासाठी आमंत्रण दिले गेले. गाणे-बजावणे झाले. अर्थात, त्याने भरपूर

पैसा खर्च केला. त्यानंतर वर्षभरातच त्याच्या मुलाचा मृत्यू झाला. त्यामुळे ते कुटुंब डोके आपटून घेत रडत बसले आहे आणि आपल्या दुर्भाग्याला दोष देत आहे. म्हणूनच कबीरसाहेब आपणाला सांगतात, की-

कबीर, बेटा जाया खुशी हुई, बहुत बजाये थाल। आना जाना लग रहा, ज्यों कीडी का नाल॥
कबीर, पतझड़ आवत देख कर, बन रोवै मन माहिं। ऊंची डाली पात थे, अब पीले हो हो जाहिं॥
कबीर, पात झडतां यूं कहै, सुन भई तरुवर राय। अब के बिछुडे नहीं मिला, न जाने कहां गिरेंगे जाय॥
कबीर, तरूवर कहता पात से, सुनों पात एक बात। यहाँ की याहे रीति है, एक आवत एक जात॥

१२. धार्मिकस्थळी जाऊळ काढणे निषिद्ध

लहान बालकांचे कोणत्याही धार्मिकस्थळी जाऊन जाऊळ काढू नये. जेव्हा जेव्हा केस वाढतील, तेव्हा ते कापा आणि फेकून द्या. एका मंदिरामध्ये एक प्रसंग पाहिला- श्रद्धाळू भक्त आपल्या मुलग्याचे किंवा मुलीचे जाऊळ काढण्यासाठी आले. तेथे हजर असलेल्या न्हाव्याने बाहेरच्यापेक्षा तिप्पट दराने केस कापले आणि त्या माता-पित्यांना दिले. त्यांनी श्रद्धेने ते मंदिरामध्ये अर्पण केले. पुजाऱ्याने ते केस एका थैलीमध्ये टाकून ठेवले आणि रात्री दूर एकांतस्थानी फेकून दिले. ही केवळ नाटकबाजी आहे. मग जाऊळ काढण्यापेक्षा नेहमीप्रमाणे केस कापून स्वत: बाहेर का फेकून देऊ नयेत? परमात्मा नामजपाने प्रसन्न होतो, पाखंडीपणाने नाही.

१३. नामजपाने सुखप्राप्ती :

नामोपदेश केवळ दु:खनिवारणाच्या दृष्टिकोनातून घेऊ नये, तर ते आत्मकल्याणासाठी घ्यावे. त्यानंतर नामजपाच्या प्रभावाने एकेक करत सर्व सुख आपोआपच प्राप्त होते.

''कबीर, सुमिरण से सुख होत है, सुमिरण से दु:ख जाए।
कहैं कबीर सुमिरण किए, सांई माहिं समाय॥ ''

१४. व्यभिचार निषिद्ध :

परस्त्रीकडे माता-कन्या-बहीण या दृष्टीने पाहावे. व्यभिचार महापाप आहे. जसे,

''गरीब, पर द्वारा स्त्री का खोलै। सत्तर जन्म अन्धा हो डोलै॥''
सुरापान मद्य मांसाहारी। गवन करें भोगैं पर नारी॥
सत्तर जन्म कटत हैं शीशं। साक्षी साहिब है जगदीशं॥
पर नारी ना परसियों, मानो वचन हमार।
भवन चर्तुदश तास सिर, त्रिलोकी का भार॥
पर नारी ना परसियो, सुनो शब्द सलतंत।
धर्मराय के खंभ से, अर्धमुखी लटकंत॥

१५. निंदा करणे व ऐकणे निषिद्ध :

चुकूनही आपल्या गुरूंची निंदा करू नये व ऐकू नये. ऐकू नये म्हणजे जर कोणी आपल्या गुरूंविषयी मिथ्या, अयोग्य गोष्टी सांगत असतील तर आपण त्यांच्याबरोबर भांडायचे नाही किंवा मारामारी करायची नाही, तर ते कसलाही विचार न करता बोलत आहेत, खोटे (अयोग्य) बोलत आहेत, असे समजायचे.

'गुरु की निंदा सुनै जो काना। ताको निश्चय नरक निदाना॥
अपने मुख निंदा जो करहीं। शुकर श्वान गर्भ में परहीं॥'

भले समोरची व्यक्ती कितीही सामान्य असू दे, तुम्ही निंदा तर कोणाचीच करायची नाही आणि ऐकायचीदेखील नाही. याबाबत कबीरसाहेब म्हणतात, की-

''तिनका कबहू न निन्दीये, जो पांव तले हो।कबहु उठ आखिन पड़े, पीर घनेरी हो॥''

१६. सद्गुरू दर्शनाची महिमा :

वेळ मिळेल तेव्हा सत्संग ऐकायला जायचा प्रयत्न केला पाहिजे. गुरूंचे मार्गदर्शन व सत्संग या दोन गोष्टी भक्तांच्या दृष्टीने जणू पर्वणीच आहेत. सत्संगामध्ये नखरे (मान, प्रतिष्ठा, बढाई, दिखाऊगिरी) करण्यासाठी येऊ नये. स्वत:ला एक आजारी रोगी समजून यावे. आजारी व्यक्ती कितीही श्रीमंत असो, उच्च पदवीधर असो, जेव्हा रुग्णालयात जाते, तेव्हा त्या व्यक्तीचा उद्देश केवळ रोगमुक्त होणे हाच असतो. जेथे डॉक्टर बसायला सांगतील, तेथे ती व्यक्ती बसते, झोपायला सांगितल्यावर झोपते, उठायला सांगितले की उठते, बाहेर जायला सांगितले, तर बाहेर जाते. बाहेर गेल्यानंतर लगेच आत यायला सांगितले, तर ती व्यक्ती लगेच आत येते. आगदी याच भावाने तुम्ही जर सत्संगाला येत असाल, तरच त्याचा लाभ प्राप्त होईल; अन्यथा आपले तेथे जाणे पूर्ण निष्फळ ठरेल. सत्संगामध्ये जेथे बसण्यास मिळेल तेथे बसावे, खायला-प्यायला जे अन्नपाणी मिळेल, ते परमात्मा कबीरसाहेबजींच्या कृपेचा प्रसाद समजून प्रसन्न चित्ताने सेवन करावे.

कबीर, संत मिलन कूं चालिए, तज माया अभिमान। जो जो कदम आगे रखे, वो ही यज्ञ समान॥
कबीर, संत मिलन कूं जाईए, दिन में कई-कई बार। आसोज के मेह ज्यों, घना करे उपकार॥
कबीर, दर्शन साधु का, परमात्मा आवै याद। लेखे में वोहे घड़ी, बाकी के दिन बाद॥
कबीर, दर्शन साधु का, मुख पर बसै सुहाग। दर्श उन्हीं को होत हैं, जिनके पूर्ण भाग॥

१७. गुरुमहिमा :

जर एकाद्या ठिकाणी पाठ किंवा सत्संग सुरू असेल अथवा तुम्ही गुरूंच्या दर्शनासाठी गेला असाल, तर सर्वप्रथम गुरुजींना साष्टांग दंडवत (आठ अंगांनी, पूर्ण अधोमुखी झोपून) घालावा. त्यानंतर संत ग्रंथसाहेब व प्रतिमा जशा की कबीरसाहेबांची प्रतिमा, गरीबदासजी

महाराजांची, स्वामी रामदेवानंदजी व गुरुजी (रामपालजी) यांच्या प्रतिमांना (मूर्ती) दंडवत घालावा, ज्यामुळे आपल्या मनात त्या प्रकारचे भावनिर्माण होतील. मूर्तिपूजा करायची नाही. केवळ प्रणाम करणे हा प्रकार कोणत्याही पूजेत मोडत नाही, तर तो भक्तांच्या मनात श्रद्धा दृढ करण्यासाठी सहयोगी ठरतो. पूजा तर केवळ जे मुक्ती देणार आहेत, त्या गुरू व नाममंत्राची करायची आहे.

'कबीर, गुरु गोविन्द दोऊ खड़े, काके लागुं पाय।
बलिहारी गुरु आपने, जिन गोविन्द दियो मिलाय॥
कबीर, गुरु बडें है गोविन्द से, मन में देख विचार।
हरि सुमरे सो रह गए, गुरु भजे होय पार॥
कबीर, हरि के रुठतां, गुरु की शरण में जाय।
कबीर गुरु जै रुठजां, हरि नहीं होत सहाय॥
कबीर, सात समुन्द्र की मसि करुं, लेखनि करुं बनिराय।
धरती का कागज करुं, तो गुरु गुन लिखा न जाय॥'

१८. मांसभक्षण निषिद्ध :

अंडी व मांस भक्षण आणि जीव हिंसा करायची नाही. ते महापाप आहे. याबाबत कबीरसाहेबजी महाराज व गरीबदासजी महाराज यांनी सांगितले आहे, की-

कबीर, जीव हने हिंसा करे, प्रकट पाप सिर होय। निगम पुनि ऐसे पाप तें, भिस्त गया नहिं कोय॥१॥
कबीर, तिलभर मछली खायके, कोटि गऊ दे दान। काशी करौंत ले मरे, तो भी नरक निदान॥२॥
कबीर, बकरी पाती खात है, ताकी काढी खाल। जो बकरी को खात है, तिनका कौन हवाल॥३॥
कबीर, गला काटि कलमा भरे, कीया कहै हलाल। साहब लेखा मांगसी, तब होसी कौन हवाल॥४॥
कबीर, दिनको रोजा रहत हैं, रात हनत हैं गाय। यह खून वह वंदगी, कहुं क्यों खुशी खुदाय॥५॥
कबीर, कबिरा तेई पीर हैं, जो जानै पर पीर। जो पर पीर न जानि है, सो काफिर बेपीर॥६॥
कबीर, खूब खाना है खीचडी, मांही परी टुक लौन॥ मांस पराया खायकै, गला कटावै कौन॥७॥
कबीर, मुसलमान मारैं करदसो, हिंदू मारैं तरवार। कहै कबीर दोनूं मिलि, जैहैं यमके द्वार॥८॥
कबीर, मांस अहारी मानव, प्रत्यक्ष राक्षस जानि। ताकी संगति मति करै, होइ भक्ति में हानि॥९॥
कबीर, मांस खाय ते ढेड सब, मद पीवैं सो नीच। कुलकी दुरमति पर हरै, राम कहै सो ऊँच॥१०॥
कबीर, मांस मछलिया खात है, सुरापान से हेत। ते नर नरकै जाहिंगे, माता पिता समेत॥११॥
गरीब, जीव हिंसा जो करते हैं, या आगे क्या पाप। कंटक जुनी जिहान में, सिंह भेड़िया और सांप॥
झोटे बकरे मुरगे ताई। लेखा सब ही लेत गुसाई॥ मृग मोर मारे महमंता। अचरा चर है जीव अनंता॥
जिह्वा स्वाद हिते प्राना। नीमा नाश गया हम जाना॥
तीतर लवा बुटेरी चिडिया। खूनी मारे बडे अगड़िया॥

अदले बदले लेखे लेखा। समझ देख सुन ज्ञान विवेका।।
गरीब, शब्द हमारा मानियो, और सुनते हो नर नारि।
जीव दया बिन कुफर है, चले जमाना हारि।।

अजाणतेपणाने हिंसा घडली, तर त्याचे पाप लागत नाही. याबाबत बंदी छोड कबीरसाहेब म्हणतात, की-

''इच्छा कर मारै नहीं, बिन इच्छा मर जाए।
कहैं कबीर तास का, पाप नहीं लगाए।।''

१९. गुरुद्रोह्यांचा संपर्क निषिद्ध :

जर एखाद्या भक्ताने सद्‌गुरुजींशी द्रोह (गुरुजींशी विमुख होणे) केला, तर तो महापापाचा भागीदार बनतो. जर एखाद्याला तो मार्ग चांगला वाटला नाही, तर तो आपला गुरू बदलू शकतो; पण जर तो पूर्व गुरूंशी वैर धरत असेल किंवा निंदा करत असेल तर तो गुरुद्रोही म्हटला जातो. अशा व्यक्तीशी भक्तीची चर्चा करण्यात जो उपदेशी असेल त्याला दोष लागतो. त्याची भक्ती समाप्त होते.

'गरीब, गुरु द्रोही की पैड़ पर,जे पग आवै बीर। चौरासी निश्चय पड़ै, सतगुरु कहैं कबीर।।
कबीर, जान बुझ साची तजै, करै झूठे से नेह। जाकी संगत हे प्रभु, स्वपन में भी ना देह।।'

अर्थात गुरुद्रोहीजवळ जाणारा भक्तिहीन होऊन नरकात जातो व ८४ लक्ष योनींच्या फेऱ्यामध्ये अडकतो.

२०. जुगार, मटका निषिद्ध :

जुगार, पत्ते, मटका हे कधीही खेळू नये. याबाबत कबीरसाहेबजी म्हणतात, की-

'कबीर, मांस भखै और मद पिये, धन वेश्या सों खाय।
जूआ खेलि चोरी करै, अंत समूला जाय।।'

२१. नाचगाणे निषिद्ध :

कोणत्याही आनंदाच्या प्रसंगी नाचणे व अश्लील गाणी गाणे आदी भक्तिभावाच्या विरुद्ध आहे. एकदा एक विधवा आनंदाच्या प्रसंगी आपल्या नातेवाइकांच्या घरी गेली होती. सर्व जण आनंदाने नाचत होते, गाणी म्हणत होते; परंतु ती भगिनी मात्र एका बाजूला बसून प्रभुचिंतनात व्यग्र झाली होती. तिचे नातेवाईक तिला विचारू लागले, की तुम्ही असे निराश होऊन का बसला आहात? तुम्हीसुद्धा आमच्याबरोबर नाचा, गाणी म्हणा व आनंद साजरा करा. ती भगिनी म्हणाली, की या विधवेला एकच पुत्र होता आणि आता तोही देवाघरी गेला.

आता कसला आनंद उरलाय माझ्यासाठी? अगदी अशीच स्थिती या काळच्या मृत्युलोकामध्ये प्रत्येक व्यक्तीची आहे. गुरुनानक देवजी आपल्या वाणीमध्ये म्हणतात, की-

''ना जाने काल की कर डारै, किस विधि ढल पासा वे।
जिन्हादे सिर ते मौत खुड़गदी, उन्हानूं केडा हांसा वे।।
साध मिलें साडी शादी(खुशी) होंदी, बिछड दां दिल गिरि(दु:ख) वे।
अखदे नानक सुनो जिहाना, मुश्किल हाल फकीरी वे।।''

तसेच कबीरसाहेबजी महाराजसुद्धा म्हणतात, की-

''कबीर, झूठे सुख को सुख कहै, मान रहा मन मोद।
सकल चबीना काल का, कुछ मुख में कुछ गोद।।
कबीर, बेटा जाया खुशी हुई, बहुत बजाये थाल।
आवण जाणा लग रहा, ज्यों कीड़ी का नाल।।''

विशेष : स्त्री आणि पुरुष दोन्हीही परमात्म्याच्या प्राप्तीचे अधिकारी आहेत. स्त्रियांनीही मासिक धर्माच्या (Menses) दिवसांमध्येही आपली दैनंदिन पूजा, ज्योत लावणे इत्यादी बंद करू नये किंवा एखाद्याच्या देहांताच्या अथवा जन्माच्या वेळीही दैनिक पूजाकर्म बंद करू नये.

टीप : जे भक्तजन या एकवीस सूत्रीय आदेशांचे पालन करणार नाहीत, त्यांचे नाम समाप्त होऊन जाईल. जरी अजाणतेपणाने एखादी चूक झाली असेल, तर तिला माफी मिळते; पण जर जाणूनबुजून चूक केलेली असेल, तर तो भक्त नामरहित होतो. यावर उपाय हाच आहे, की गुरुदेवजींकडे क्षमा मागून पुन्हा नामोपदेश घ्यावा लागेल.

२. सृष्टिरचना

सर्व प्रभुप्रेमी आत्म्यांना हे सृष्टिरचनेचे सत्यज्ञान पहिल्यांदा वाचताना असे वाटेल, की जणू काही ही दंतकथाच आहे; परंतु सर्वधर्मांतील पवित्र सद्ग्रंथांमधील प्रमाणासहित पुरावे वाचनात येतील, तेव्हा तुम्हाला आश्चर्याचा धक्काच बसेल आणि म्हणाल, की हे वास्तव सत्य अमृतज्ञान आजतागायत कोठे लपलेले होते? कृपया धैर्य व गांभीर्याने हे वाचा आणि या अमृतज्ञानाचे जतन करा. याचा आपल्या पुढील पिढ्यांन् पिढ्यांना लाभ होईल. हे पवित्र आत्म्यांनो, कृपया सत्यनारायणाने (अविनाशी प्रभू सत्पुरुष) रचलेल्या सृष्टीचे वास्तविक ज्ञान वाचा-

१) पूर्ण ब्रह्म : या सृष्टिरचनेतील सत्पुरुष- सत्लोकीचा स्वामी (प्रभू) अलखपुरुष- अलखलोकीचा स्वामी (प्रभू), अगमपुरुष- अगमलोकीचा स्वामी (प्रभू) तसेच अनामीपुरुष- अनामीलोकीचा स्वामी (प्रभू) हे सर्व एकच असून हेच पूर्ण ब्रह्म आहेत, जे वास्तविक अविनाशी प्रभू आहेत. ते भिन्नभिन्न रूपे धारण करून आपल्या चारही लोकांमध्ये नित्य वास्तव्य करतात. त्यांच्या अंतर्गत असंख्य ब्रह्मांडे येतात.

२) परब्रह्म : हे केवळ 'सात संख' ब्रह्मांडांचे स्वामी आहेत. यांना अक्षरब्रह्म असेही संबोधले जाते; परंतु हे आणि त्यांची सात संख ब्रह्मांडे वास्तविक अविनाशी नाहीत.

३) ब्रह्म : हे केवळ २१ ब्रह्मांडांचे स्वामी (प्रभू) आहेत. यांना क्षरपुरुष, ज्योतिनिरंजन, काल आदी उपमांद्वारे ओळखले जाते. यांची २१ ब्रह्मांडे व ते स्वतः (ब्रह्म, काळ भगवान) नाशवान आहेत.

४) ब्रह्मा : ब्रह्मा हे वर उल्लेख आलेल्या ब्रह्मचा (काळ) ज्येष्ठ पुत्र असून, मधला पुत्र विष्णू व अंतिम पुत्र शंकर (शिव) आहेत. हे तिघेही ब्रह्मचे (काळ) पुत्र असून, प्रत्येक जण एकेक विभागाचे (गुणाचे) स्वामी (प्रभू) आहेत. तसेच तेसुद्धा नाशवान आहेत. अधिक माहितीसाठी खाली दिलेली सृष्टिरचना कृपया वाचावी.

(कविर्देवांनी (कबीर परमेश्वर) स्वतः रचलेल्या सृष्टीचे ज्ञान स्वतःच सांगितले आहे.)

सर्वप्रथम 'अनामी' (अनामय) लोक होते. हे केवळ एकच स्थान होते. त्याला 'अकह लोक' असेही म्हटले जाते. पूर्ण परमात्मा या अनामी लोकामध्ये एकटेच वास्तव्य करत होते. त्या परमात्याचे नाव कविर्देव अर्थात कबीर परमेश्वर असे आहे. समस्त विश्वातील सर्व जीवात्मे त्या पूर्ण ब्रह्मच्या (पूर्णधनी) तेजःपुंज शरीरामध्येच सामावलेले होते. याच कविर्देवांचे

उपमात्मक (पदवीसंबंधीचे नाव) अनामी पुरुष असे आहे. (पुरुष या शब्दाचा अर्थ 'प्रभू' असा होतो. त्या प्रभूने स्वतःच्याच स्वरूपाप्रमाणे मनुष्याची निर्मिती केली आहे. त्यामुळे मानवालाही पुरुष असे संबोधले जाते.) या अनामी पुरुषाच्या एक रोम कूपाचा प्रकाश संख सूर्यांच्या प्रकाशापेक्षाही अधिक आहे.

विशेष : देशाच्या आदरणीय प्रधानमंत्र्यांचे (देहाचे) नाव काही अन्य असते आणि पदवीच्या (पदाचे उपमात्मक) नावावरून त्यांना 'प्रधानमंत्री' असे संबोधले जाते. कित्येक वेळा प्रधानमंत्री आपल्याजवळ काही प्रमुख खातीसुद्धा ठेवतात. ते ज्या खात्याच्या दस्तऐवजांवर स्वाक्षरी करतात, तेव्हा ते त्याच खात्याचे पद लिहतात. गृहमंत्रालयाच्या कागदपत्रांवर सही करताना ते गृहमंत्री असेच लिहितात. त्या त्या पदानुसार एकाच व्यक्तीच्या स्वाक्षरीची शक्ती कमी-अधिक होत जाते, त्याप्रमाणे कबीर परमेश्वरांच्या (कविर्देव) तेजामध्येही (प्रकाशामध्ये) अंतर पडत जाते.

अगदी अशाच प्रकारे पूर्ण परमात्मा कविर्देव (कबीर परमेश्वर) यांनी आणखी तीन लोकांची (अगमलोक, अलखलोक, सत्लोक) रचना शब्दाद्वारे (वचन) केलेली आहे. हेच पूर्ण ब्रह्म परमात्मा कविर्देव (कबीर परमेश्वर) अगमलोकी प्रगट झाले. तेथे हेच कविर्देव (कबीर परमेश्वर) अगमलोकीचेही स्वामी आहेत. तेथे त्यांचे उपमात्मक (पदवीचे) नाव अगमपुरुष अर्थात अगमप्रभू असे आहे. याच प्रभूंचे मानवसदृश शरीर अत्यंत तेजोमय आहे, ज्यांच्या एक रोम कूपाचा (रंध्र) प्रकाश 'खरब' (अब्ज/अरबापेक्षाही अधिक) सूर्यांच्या प्रकाशापेक्षाही अधिक आहे.

हेच पूर्ण परमात्मा कविर्देव (कबीर परमेश्वर) अलखलोकी प्रकट झाले. तेथे उपमात्मक नाव (पदवीचे नाम) अलखपुरुष असे याच परमेश्वरांचे आहे. या पूर्ण प्रभूंचे मानवसदृश शरीर तेजोमय (स्वज्योर्ति) स्वयंप्रकाशित आहे. त्यांच्या एक रोम कूपाचा (रंध्राचा) प्रकाश 'अरब' सूर्यांच्या प्रकाशापेक्षाही अधिक आहे.

हेच पूर्ण प्रभू सत्लोकी प्रकट झाले. तसेच सत्लोकीचेही तेच अधिपती आहेत. त्यामुळेच त्यांचे उपमात्मक (पदवीचे) नाव-सत्पुरुष (अविनाशी प्रभू) असे आहे. अकालमूर्ती, शब्दस्वरूपी राम, पूर्ण ब्रह्म, परम अक्षरब्रह्म आदी त्यांची नावे आहेत. याच सत्पुरुष कविर्देवांचे (कबीर प्रभू) मानवसदृश शरीर तेजोमय आहे. यांच्या एक रोम कूपाचा (रंध्र) प्रकाश कोटी सूर्य, तसेच तितक्याच चंद्रांच्या प्रकाशापेक्षाही अधिक आहे.

हेच कविर्देव (कबीर प्रभू) सत्पुरुष रूपामध्ये प्रगट झाले आणि सत्लोकी विराजमान होऊन प्रथम तेथे अन्य रचना केल्या.

त्यांनी एका शब्दापासून (वचनाने) सोळा द्वीपांची रचना केली. नंतर सोळा शब्दांपासून सोळा पुत्रांची उत्पत्ती केली. अमृताने भरलेल्या एका मानसरोवराची रचना केली.

सोळा पुत्रांची नावे अशी :

१) कुर्म २) ज्ञानी ३) विवेक ४) तेज ५) सहज ६) संतोष ७) सुरति ८) आनंद ९) क्षमा १०) निष्काम ११) जलरंगी १२) अचिंत १३) प्रेम १४) दयाल १५) धैर्य १६) योग संतायन अर्थात योगजित.

सत्पुरुष कविर्देव यांनी आपला पुत्र अचिंत याच्याकडे सत्यलोकीच्या अन्य रचनांचा भार सोपवला आणि शक्ती प्रदान केली. अचिंतने शब्दापासून अक्षरपुरुषाची (परब्रह्म) उत्पत्ती केली आणि आपणास मदत करण्यास सांगितले. अक्षरपुरुष मानसरोवरावर स्नान करण्यासाठी गेला असता तेथील दिव्य अनुभूतीच्या आनंदात झोपी गेला. बराच वेळ तो बाहेर आला नाही. हे पाहून अचिंताने कविर्देवांकडे त्यासंबंधी प्रार्थना केली. अक्षरपुरुषाला निद्रेतून जागवण्यासाठी कविर्देवांनी (कबीर परमेश्वर) त्याच मानसरोवरामधील थोडे अमृतजल घेऊन एक अंडे निर्माण केले आणि त्या अंड्यामध्ये एक आत्मा प्रवेशित करून ते अंडे मानसरोवराच्या अमृतजलामध्ये सोडले. अंड्याच्या गडगडाटाने अक्षरपुरुषाचा निद्राभंग झाला. जागे होऊन त्याने अंड्याकडे क्रोधाने पाहिले असता त्या अंड्याचे तडकून दोन भाग झाले. त्यामधून ज्योतिनिरंजन (क्षरपुरुष) बाहेर पडला, जो पुढे 'काळ' असा संबोधला गेला आहे. याचे वास्तविक नाव 'कैल' असे आहे. त्यावेळी सत्पुरुषांनी (कविर्देव) आकाशवाणी केली, की तुम्ही दोघे अचिंताच्या द्वीपामध्ये वास्तव्य करा. ही आज्ञा झाल्यानंतर अक्षरपुरुष आणि क्षरपुरुष (कैल) दोघेही अचिंतच्या द्वीपामध्ये वास्तव्य करू लागले. (पुत्रांमध्ये पुन्हा प्रभुतेची लालसा उत्पन्न होऊ नये म्हणून पुत्रांची मूर्खता त्यांनाच दर्शवून दिली. कारण समर्थांशिवाय कार्य सफल होत नाही.) नंतर पूर्ण धनी कविर्देवांनी सर्व रचना स्वत: केली. आपल्या शब्दशक्तीने एक 'राजेश्वरी' (राष्ट्री) शक्ती उत्पन्न केली. तिच्याद्वारे सर्व ब्रह्मांडांची स्थापना केली. या शक्तीलाच पराशक्ती परानंदनी असेसुद्धा म्हटले जाते. कविर्देवांनी सर्व आत्म्यांना आपल्यामधूनच आपल्या वचनशक्तीद्वारे आपल्याच मानव शरीरसारखे उत्पन्न केले. प्रत्येक हंस आत्म्याची परमात्म्याच्या शरीरासारखी रचना केली, ज्याचे तेज सोळा सूर्यांइतके प्रकाशित मानवसदृशच आहे; परंतु परमेश्वराच्या शरीराच्या एक रोम कूपाचा (रंध्र) प्रकाश कोटी सूर्यापेक्षाही अधिक आहे.

बऱ्याच कालावधीनंतर क्षरपुरुषाने (ज्योतिनिरंजन) विचार केला, की आपण तिघेही (अचिंत, अक्षरपुरुष व क्षरपुरुष) एकाच द्वीपामध्ये वास्तव्य करतो, तर दुसरे प्रत्येकी वेगवेगळ्या स्वतंत्र द्वीपामध्ये वास्तव्य करत आहेत. मीसुद्धा साधना करून स्वतंत्र द्वीप प्राप्त करून घेईन. हा विचार करून क्षरपुरुषाने एका पायावर उभे राहून सत्तर युगे तप केले.

''जीवात्मे काळच्या महाभयंकर जाळ्यात कसे फसले?''

विशेष : जेव्हा ब्रह्म (ज्योतिनिरंजन) ७० युगे एका पायावर उभे राहून तप करत

होता, तेव्हा ज्योतिनिरंजनच्या एकवीस ब्रम्हांडांमध्ये वास्तव्य करणारे सर्व आत्मे काळब्रह्मच्या साधनेवर (तप) आसक्त झाले आणि त्याची आस धरू लागले. यामुळे मूळ सुखदायी प्रभू कबीरसाहेबांपासून (कविर्देव) ते विमुख होत गेले. त्यामुळे सर्व आत्मे पतिव्रता पदापासून (एकनिष्ठतेपासून) परावृत्त झाले. त्यावेळी पूर्ण प्रभू कविर्देवांनी (कबीरसाहेब) वारंवार सावध करूनही आपली क्षरपुरुषावरील (काळ ब्रह्म) आसक्ती ढळली नाही. (आजही हाच प्रभाव या काळसृष्टीत दिसून येत आहे. अभिनेता किंवा अभिनेत्री रोजगाराच्या दृष्टीने चित्रपटात अभिनय करत असतात आणि तरुणवर्ग त्यांच्या खोट्या अभिनयामुळे त्यांच्याकडे आकृष्ट होतो. कितीही प्रयत्न केला तरी ते त्यापासून परावृत्त होत नाहीत. एखादा अभिनेता किंवा अभिनेत्री जवळच्या एखाद्या शहरामध्ये आले, तर त्यांना निव्वळ बघण्यासाठी हा तरुणवर्ग गर्दी करतो. त्याच्याशी अभिनेत्याचे काहीही देणे-घेणे नसते. केवळ पैसा कमावणे हाच त्याचा उद्देश असतो. तो अभिनेता काम करून आपला उद्देश साध्य करतो आणि इकडे हे तरुण त्यांना फक्त बघण्यासाठी आपला वेळ आणि पैसा वाया घालवत बसतात. आई-वडिलांनी कितीही समजावून सांगितले, तरी त्यांना काहीही फरक पडत नाही. माता-पित्यांना काहीही कळू न देता गुपचूप ते तिकडे जातात, हे कळूनसुद्धा येत नाही. अगदी अशाच प्रकारे सर्व आत्मे काळब्रह्मवर आसक्त झाले आहेत. त्यामुळे आपण परमात्म्याच्या (कविर्देव) प्रेमाला पारखे झालो आहोत.

तुला काय पाहिजे आहे सांग, असे पूर्ण ब्रह्म कविर्देवांनी (कबीर प्रभू) क्षरपुरुषाला (काळ ब्रह्म) विचारले, तेव्हा तो म्हणाला, की पिताजी, हे स्थान माझ्यासाठी कमी पडत आहे. कृपया मला स्वतंत्र द्वीप प्रदान करावे. त्यावेळी हक्का कबीरांनी (सत्कबीर) त्याला २१ ब्रह्मांडे प्रदान केली. काही कालावधीनंतर ज्योतिनिरंजनाला (काळ) असे वाटायला लागले, की या रिक्त २१ ब्रह्मांडांत काही तरी रचना करायला पाहिजे. ही रिकामी बह्मांडे (प्लॉट) काय कामाची? यासाठी त्याने पुन्हा ७० युगे एका पायावर उभे राहून तप केले आणि परमात्मा कविर्देवांकडे (कबीर प्रभू) रचना सामग्रीची याचना केली. सत्पुरुष कविर्देवांनी त्याला त्रिगुण आणि पंचतत्त्वे प्रदान केली. त्यांच्या सहाय्याने ब्रह्मने (ज्योतिनिरंजन) आपल्या २१ ब्रह्मांडांमध्ये काही रचना केल्या. नंतर त्याला वाटले, की या विशाल ब्रह्मांडांमध्ये काही जीव असणे गरजेचे आहे. आपले एकट्याचे मन येथे रमत नाही. याचा विचार करून ब्रह्मने (ज्योतिनिरंजन) पुन्हा ६४ युगे तप केले. पूर्ण परमात्मा कबीरदेवांनी विचारल्यावर म्हणाला, की पिताजी, मला काही जीवात्मे पाहिजे आहेत. माझ्या एकट्याचे येथे मन लागत नाही. तेव्हा सत्पुरुष कविरग्नी (कबीर परमेश्वर) म्हणाले, की हे ब्रह्मा, तुझ्या तपाचे फळ म्हणून मी तुला आणखी ब्रह्मांडे देऊ शकतो; परंतु कोणत्याही जप-तपाच्या साधनेचे फळ म्हणून माझे आत्मे कदापि देणार नाहीत. पण जर कोणास (आत्म्यास) स्वेच्छेने तुझ्याबरोबर जायचे असेल, ते जाऊ शकतील. युवा कविरांचे (समर्थ कबीरसाहेब) शब्द ऐकताच ज्योतिनिरंजन आपल्याजवळ (आत्म्यांच्या समीप) आला.

आपण सर्व आत्मे पहिल्यापासून त्याच्यावर आसक्त झालेलो होतो. तो जवळ येताच, त्याला चारी बाजूंनी घेरून उभे राहिलो. ज्योतिनिरंजनाने सांगितले, की, मी पित्याकडून तपबळावर दुसरी स्वतंत्र २१ ब्रह्मांडे प्राप्त केलेली आहेत. तेथे नाना प्रकारची रमणीय स्थळे निर्माण केली आहेत. तुम्ही माझ्याबरोबर येणार काय? आज २१ ब्रह्मांडांतील आपण दु:खी, कष्टी आत्मे आहोत ते सर्व त्यावेळी म्हणाले, की जर पिताजींची आज्ञा असेल, तर आम्ही तयार आहोत. क्षरब्रह्म (काळनिरंजन) लगेच पूर्ण ब्रह्म महान-कविर् (समर्थ कबीर प्रभू) यांच्याकडे गेला आणि सर्व वार्ता ऐकवली. कविर्देव (कबीर परमेश्वर) म्हणाले, की माझ्या समक्ष स्वीकृती देणाऱ्यांनाच (हंस आत्म्यांना) मी आज्ञा देईन. क्षरपुरुष व परम अक्षरपुरुष (कविरमितौजा) दोघेही आम्हा सर्व हंसात्म्यांजवळ आले. सत्कविर्देव म्हणाले, की जे हंसात्मे ब्रह्मसोबत (काळनिरंजन) जाऊ इच्छितात, त्यांनी हात वर करून स्वीकृती द्यावी. आपल्या परमपित्यासमोर एकाही हंसात्म्याची तसे करण्याची हिंमत झाली नाही. कोणीही जाण्याची स्वीकृती दिली नाही. बराच वेळ एकदम शांतता पसरली. त्यानंतर एक हंसात्मा धाडस करून म्हणाला, की पिताजी, मी ब्रह्मसोबत जाऊ इच्छितो. त्याची स्वाकृती पाहून एक-एक करत आपण सर्व आत्म्यांनी (जे आज काळब्रह्मच्या २१ ब्रह्मांडांमध्ये कैद आहेत.) स्वीकृती दिली. परमेश्वर कबीरसाहेब ज्योतिनिरंजनाला म्हणाले, की तू तुझ्या स्थानी जा. ज्यांनी तुझ्याबरोबर येण्याची स्वीकृती दिली आहे, त्या सर्व हंसाम्यांना मी तुझ्याकडे पाठवून देईन. ज्योतिनिरंजन २१ ब्रह्मांडांत निघून गेला. या वेळेपर्यंत ही सर्व २१ ब्रह्मांडे सत्लोकामध्येच समाविष्ट होती. तेथे आपणा सर्वांना जन्म-मरण, रोग, परिश्रम इत्यादी काहीही नव्हते. सर्वकाही विनासायास मूळ मालक पूर्ण ब्रह्म कविर्देव पुरवत होते.

येथे या २१ ब्रह्मांडांत येऊन मूळ मालक सत्पुरुष कविर्देवांनी वेळोवेळी सावध करूनही आपल्या चुकीने क्षरपुरुषावर (ज्योतिनिरंजनावर) मोहित होऊन शाश्वत कविर्देवांच्या (कबीरसाहेबांच्या) पवित्र पतिव्रता धर्माचा आपणाला विसर पडला आणि त्यात आपले पतन झाले आहे. (जे या ब्रह्मांडातील देव, यक्ष, गंधर्व, मानव, पित्र, भूत, पशुपक्षी या सर्व ८४ लक्ष योनींतील आत्मे) त्या सत्लोक धामापासून दूर गेल्याने काळच्या कैदेत कष्टी झालेले आहेत. हेच सत्य ज्ञान आपणाला समजले नसल्यामुळे आपण भावनेच्या भवसागरात करोडो युगांपासून गटांगळ्या खात आहोत.

त्यानंतर पूर्ण ब्रह्मनी (कबीरसाहेब) सर्वप्रथम स्वीकृती देणाऱ्या हंस आत्म्याला मुलगीचे (स्त्री) रूप दिले; परंतु तिच्यात स्त्री इंद्रियाची रचना केली नाही. तिला शब्दशक्ती व तीन गुण प्रदान केले. सर्व आत्म्यांना (ज्यांनी ज्योतिनिरंजनसोबत जाण्यास सहमती दिली होती) त्या कन्येच्या शरीरात प्रवेशित केले. त्या कन्येचे नाव 'आष्ट्रा' (आदिमाया/प्रकृतिदेवी/दुर्गा) असे पडले. परमात्मा कबीरदेव तिला म्हणाले, की पुत्री, मी तुला शब्दशक्ती प्रदान केली आहे. ब्रह्म (काळ) जेवढे जीव मागेल, तेवढे तू मी तुला दिलेल्या शब्दशक्तीद्वारे उत्पन्न करून देत जा.

पूर्ण ब्रह्म कविर्देवांनी (कबीरसाहेब) आपला पुत्र सहजदास याच्यासोबत प्रकृतीला क्षरपुरुषाकडे पोहोचवले. सहजदासजींनी ज्योतिनिरंजनाला सांगितले, की हे निरंजन, परमपित्याने या तुझ्या भगिनीच्या (बहिणीच्या) देहातून तुझ्याबरोबर येण्यास स्वीकृती दिलेले सर्व हंस आत्मे समाविष्ट केले आहेत आणि तिला दिलेल्या शब्दशक्तीद्वारे ती तुला जितके जीव पाहिजे असतील, तितके उत्पन्न करून देईल. हे सर्व सांगितल्यावर सहजदास परत आपल्या द्वीपामध्ये गेला.

तरुण असल्यामुळे त्या कन्येचे रंगरूप खुलून आले होते. त्यामुळे ब्रह्ममध्ये (निरंजन) विषय वासना उत्पन्न झाली. तेव्हा दुर्गादेवी (प्रकृती) त्याला म्हणाली, की हे ज्योतिनिरंजना, मला परमपित्यांनी (कविर्देव) शब्दशक्ती प्रदान केलेली आहे. तू जेवढे प्राणी मागशील, तेवढे मी शब्दशक्तीने उत्पन्न करून देईन. तूसुद्धा त्याच पित्याच्या शब्दशक्तीने अंड्यातून उत्पन्न झालेला आहेस आणि मी तुझ्यानंतर उत्पन्न जरी झाले असले, तरी मीसुद्धा त्याच परमपित्याच्या वचन (शब्द) शक्तीनेच उत्पन्न झालेली आहे. त्यामुळे तू माझा मोठा भाऊ आहेस. भाऊ-बहिणीच्या नात्याच्या मर्यादेविरुद्धचा हा योग (कर्म) महापापाचे कारण बनेल; परंतु ज्योतिनिरंजनाने प्रकृतिदेवीची एकही प्रार्थना ऐकली नाही. त्याने तिची विनंती ऐकली नाही. त्यावेळी प्रकृतीदेवीने अब्रूरक्षणासाठी दुसरा कोणताही पर्याय नसल्यामुळे सूक्ष्मरूप धारण केले आणि निरंजनाच्या उघड्या तोंडातून त्याच्या पोटात प्रवेश केला आणि पूर्ण ब्रह्म कविर्देवांना आपल्या रक्षेसाठी अंतर्साद घालून याचना केली. त्याच वेळी कविर्देव आपला पुत्र योगजित अर्थात योगसंतायन याचे रूप धारण करून प्रकट झाले आणि आपल्या कन्येला ब्रह्मच्या उदरातून बाहेर काढले. त्यावेळी त्यांनी ज्योतिनिरंजनाला सांगितले, की हे ज्योतिनिरंजना, आजपासून तुला 'काळ' या नावाने संबोधले जाईल आणि तू क्षरपुरुष होशील म्हणजेच तुझे जन्म-मृत्यू होत राहतील. तसेच या तुझ्या दुष्टपणाचे फळ म्हणून तू दररोज एक लाख मानव देहधारी प्राण्यांचा आहार करशील व सव्वा लक्ष नव्याने उत्पन्न करशील. तुम्हा दोघांनाही या २१ ब्रह्मांडांसह सत्लोकामधून बाहेर काढून टाकले जाईल. त्यांनी एवढे सांगितल्यावर ती २१ ब्रह्मांडे विमानासारख्या गतीने सहजदासाच्या द्वीपाजवळून जात बाजूला गेली. सत्लोकापासून (सत्धाम) १६ संख कोस (एक कोस म्हणजे सुमारे तीन किलोमीटर) अंतरावर येऊन स्थिर झाली.

विशेष विवरण : आतापर्यंत या सृष्टिरचनेमध्ये तीन शक्तींचे विवरण आलेले आहे.

१) पूर्ण ब्रह्म : यांना इतर उपमात्मक नावांनीही ओळखले जाते. सत्पुरुष, अकालपुरुष, शब्दस्वरूपी राम, परम अक्षरब्रह्म किंवा परम अक्षरपुरुष आदी नावांनी यांना संबोधले जाते. हे पूर्ण ब्रह्म असंख्य ब्रह्मांडांचे स्वामी आहेत, तसेच ते वास्तवामध्ये अविनाशी आहेत.

२) परब्रह्म : यांना अक्षरपुरुष नावानेही संबोधले जाते. वास्तवात हे अविनाशी नाहीत. केवळ सात संख बह्मांडांचे ते स्वामी आहेत.

३) ब्रह्म : हा केवळ २१ ब्रह्मांडाचा मालक असून, याला ज्योतिनिरंजन, काळ,

कैल, क्षरपुरुष, धर्मराय आदी नावांनी संबोधले जाते. तो २१ ब्रह्मांडामध्ये अव्यक्त रूपात राहतो.

आता यापुढे याच ब्रह्मच्या सृष्टीतील एका ब्रह्मांडाची ओळख करून दिली जाईल

ज्यामध्ये ब्रह्मा, विष्णू आणि शिवशंकर ही आणखी नावे तुमच्या वाचनात येतील.

ब्रह्म आणि ब्रह्मा यांच्यातील फरक

एका ब्रह्मांडातील सर्वोपरी (सर्वात वरच्या) स्थानावर ब्रह्म (क्षरपुरुष, ज्योतिनिरंजन) स्वत: तीन गुप्त स्थानांची रचना करून तेथे तो ब्रह्मा, विष्णू व शिव या रूपांत वास्तव्य करतो. तसेच आपली पत्नी प्रकृती (दुर्गा) हिच्या सहयोगाने तीन पुत्रांची उत्पत्ती करत असतो. त्यांची नावे ब्रह्मा, विष्णू व शिव अशीच ठेवतो.

त्यातील ब्रह्मचा (काळ) मुलगा 'ब्रह्मा' केवळ एकाच ब्रह्मांडातील तीन लोकांमधील (पृथ्वीलोक, स्वर्गलोक, पाताळलोक) रजोगुण विभागाचा मंत्री (स्वामी) आहे. त्यांना त्रिलोकीचे ब्रह्मा म्हटले जाते. तसेच ज्योतिनिरंजन (काळ) जो ब्रह्मलोकी 'ब्रह्मा' रूपामध्ये वास्तव्य करतो, त्यालाच महाब्रह्मा आणि ब्रह्मलोकीचा ब्रह्मा म्हटले जाते. त्याच बह्मला (काळ) सदाशिव, महाशिव, महाविष्णू अशा नावांनीसुद्धा संबोधले जाते.

श्री ब्रह्मा, श्री विष्णू, श्री शिव यांची उत्पत्ती

एकवीस ब्रह्मांडांसह आल्यानंतर काळ (ब्रह्म) प्रकृतिदेवीला (दुर्गा) म्हणाला, की आता माझे कोण व काय वाकडे करणार आहे? माझ्या जे मनात येईल ते मी करू शकतो. यावर देवीने (दुर्गा) प्रार्थना केली, की तुम्ही जरा तरी लाजलज्जा बाळगा. पूर्ण परमात्मा कविर्देवांच्या शब्दशक्तीने तुमची व माझीही उत्पत्ती झाली आहे. त्यामुळे तुम्ही माझे मोठे भाऊ आहात. त्यानंतर आणखी एक महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे दुसऱ्या वेळेला त्याच पूर्ण परमात्याने मला तुमच्या उदरातून (पोटातून) निष्कासित केले (बाहेर काढले). त्यामुळे मी तुमची मुलगी आहे आणि तुम्ही माझे पिता आहात. या पवित्र नात्यांना छेद दिल्यामुळे महापाप घडेल. कविर्देवांनी प्रदान केलेल्या शब्दशक्तीने (वचनशक्ती) जेवढे जीव तुम्ही मागाल, तेवढे मी उत्पन्न करून देईन; पण ज्योतिनिरंजनाने तिची एकही विनंती ऐकली नाही. मला जी शिक्षा मिळणार होती, ती मिळाली आहे. त्यामुळे मला सत्लोकातून हद्दपारही केलेले आहे. आता मी येथे मनमानी करणार, असे म्हणून प्रकृतिदेवीशी (दुर्गा, माया, आष्ट्रा.) जबरदस्तीने विवाह केला आणि तीन पुत्रांची (रजोगुणयुक्त- ब्रह्मा, सत्गुणयुक्त-विष्णू आणि तमोगुणयुक्त-शिवशंकर) उत्पत्ती केली; परंतु या तिन्ही पुत्रांना तरुण होईपर्यंत दुर्गामातेद्वारे अचेत (बेशुद्ध) करून ठेवले. तरुणावस्थेत आल्यानंतर श्री ब्रह्मांना कमळाच्या कोमल पुष्पावर, श्री विष्णूंना शेषनागाच्या शय्येवर आणि श्री शिवांना कैलास पर्वतावर सचेत करून एकत्र आणले. त्यानंतर प्रकृतीद्वारे

(दुर्गा) या तिघांचा विवाह करून एकाच ब्रह्मांडातील तीन लोकांमधील (स्वर्ग, मृत्यू, पाताळ) एक-एक विभागाचे मंत्री म्हणून नियुक्त केले. श्री ब्रह्मा रजोगुण विभागाचे, विष्णू सत्गुण विभागाचे आणि शिवशंकर तमोगुण विभागाचे मंत्री (प्रभू) करून स्वत: मात्र (काळ) गुप्त रूपात (महाब्रह्मा, महाविष्णू आणि महाशिव) मुख्यमंत्रिपदाचे समायोजन करतो. तसेच ब्रह्मने (काळ) एका ब्रह्मांडामध्ये बह्मलोकाची रचना करून त्यामध्ये तीन गुप्तस्थानांची निर्मिती केली आहे. त्यापैकी एक रजोगुणप्रधान आहे. तेथे हा ब्रह्म (काळ) स्वतः महाब्रह्मा (मुख्यमंत्री) रूपामध्ये वास्तव्य करतो आणि आपली पत्नी दुर्गा हिला महासावित्री रूपामध्ये ठेवतो. या स्थानावर या दोघांपासून जो पुत्र उत्पन्न होतो, तोही रजोगुणी प्रभावयुक्त असतो. दुसरे स्थान सत्गुणप्रधान बनविलेले आहे. या स्थानावर ब्रह्म (क्षरपुरुष) स्वतः महाविष्णू रूप धारण करून वास्तव्य करतो आणि तेथेही आपली पत्नी दुर्गा हिला महालक्ष्मी रूपात ठेवतो. त्यांच्यापासून ज्या पुत्राची उत्पत्ती होते, त्याचे विष्णू असे नाव ठेवले जाते. हा विष्णू सत्गणप्रधान स्थानी उत्पन्न झाल्यामुळे तोही सत्गुणयुक्त असतो. तिसऱ्या स्थानी काळने (बह्म) तमोगुणप्रधान क्षेत्राची रचना केली आहे. तेथे तो स्वत: सदाशिव रूप धारण करून पत्नी दुर्गा हिला महापार्वती रूपामध्ये ठेवतो. यांच्यापासून जो पुत्र निर्माण होतो, तो तमोगुणी असतो आणि त्याचे नाव शिव असे ठेवले जाते. (याच्या प्रमाणासाठी गीता प्रेस, गोरखपूर येथून प्रकाशित हिंदी अनुवादकर्ता श्री. हनुमान प्रसाद पोद्दार यांच्या पवित्र श्री शिव महापुराण, रुद्रसंहितेच्या सहाव्या, सातव्या व नवव्या अध्यायातील पान नं.१०० व अनुवादकर्ता श्री. हनुमानप्रसाद पोद्दार-चिमणलाल गोस्वामी यांच्या पवित्र श्रीमद् देवी महापुराणातील तिसऱ्या स्कंदामधील पान नं. ११४ ते १२३ पर्यंत पाहा.) पुढे या तिन्ही पुत्रांना गाफिल (धोक्यात) ठेवून काळला मिळालेल्या शापाप्रमाणे दररोज एक लाख जीवांचा आहार करण्यासाठी आणि सव्वा लाख जीव नव्याने उत्पन्न करण्यासाठी श्री ब्रह्माद्वारे जीवांची उत्पत्ती, श्री विष्णूद्वारे मायाममतेच्या जाळ्यात ठेवून काळजाळ्यामध्ये फसवून ठेवतो आणि श्री शिवाद्वारे संहार करतो. कारण काळब्रह्मला शापामुळे एक लाख मानव देहधारी प्राण्यांच्या सूक्ष्मशरीरापासून मळ काढून आहार करायचा असतो. त्यासाठी २१ व्या ब्रह्मांडामध्ये जेथे काळपुरुष राहतो, तेथे धगधगणारी तप्त शिला (जसा चुलीवर मोठा तवा) असून त्यावर मानव सूक्ष्मदेहधारी जीव भाजून, वितळवून काळ (ज्योतिनिरंजन) आहार करतो. त्यावेळी जीव मरत नाही; परंतु त्याला अत्यंत असहाय कष्ट, यातना सहन कराव्या लागतात. त्यानंतर पुढे ज्या-त्या जीवाच्या कर्माधारावर काळब्रह्म आत्म्याला दुसरे शरीर (८४ लक्ष योनी) प्रदान करतो.

एखाद्या घरात तीन खोल्या असतील आणि पहिल्या खोलीत अश्लील चित्रे लावलेली असतील, तर तेथे मलिन, अपवित्र विचार मनात येतील. दुसऱ्या खोलीत साधुसंतांची चित्रे लावलेली असतील, तर तेथे मनामध्ये सद्विचार उमटतील आणि प्रभुचिंतनही होत राहील.

तिसऱ्या दालनात देशभक्त आणि शहीद हुतात्म्यांच्या प्रतिमा लावलेल्या असतील, तर तेथे जहाल, रक्त गरम करणारे विचार उत्पन्न होतील. अगदी अशाचप्रकारे ब्रह्मने (काळ) जाणूनबुजून विचार करून या तीन गुणांनीयुक्त स्थानांची रचना केलेली आहे.

काय आहेत त्रिगुण? प्रमाणासहित

त्रिगुण :- रजोगुण (ब्रह्माजी), सतुगुण (विष्णूजी), तमोगुण (शिवजी) हे त्रिगुण आहेत. हे तिन्ही गुण ब्रह्म (काळ) आणि प्रकृती (दुर्गा) यांच्यापासून उत्पन्न झालेले आहेत. तसेच हे तिन्ही नाशवान आहेत.

प्रमाण : श्री. हनुमान प्रसाद पोद्दार यांनी संपादित केलेल्या व गीता प्रेस, गोरखपूर येथून प्रकाशित झालेल्या 'श्री शिवमहापुराण'मधील पान नं.११०, नववा अध्याय, रुद्रसंहिता : अशाप्रकारे ब्रह्मा, विष्णू आणि शिव या तीन देवांमध्ये गुण आहेत; परंतु शिव (ब्रह्म-काळ) सांबसदाशिव गुणातीत म्हटला गेला आहे.

प्रमाण :- २) श्री. हनुमान प्रसाद पोद्दार चिमनलाल गोस्वामी यांनी संपादित केलेल्या व गीता प्रेस, गोरखपूर येथून प्रकाशित झालेल्या 'श्रीमद देवी भागवतपुराण'मधील तिसऱ्या स्कंदातील पाचव्या अध्यायातील पान नं.१२३ वर भगवान विष्णूंनी दुर्गादेवीची स्तुती केली, की मी (विष्णू), ब्रह्मा, तसेच शंकर तुमच्याच कृपेने विद्यमान आहे. आम्हा तिघांचा अविर्भाव (जन्म), तसेच तिरोभाव (मृत्यू) होतो. आम्ही तिघे नित्य (अविनाशी) नाही. तूच नित्य आहेस, जगज्जननी प्रकृती आणि सनातनदेवी आहेस. भगवान शंकर म्हणतात, की जर भगवान ब्रह्मा, तसेच भगवान विष्णू तुझ्यापासून उत्पन्न झाले आहेत तर त्यांच्यानंतर उत्पन्न झालेला मी, तमोगुणी लीला करणारा शंकर काय तुझी संतान (पुत्र) नाही का झालो? अर्थात, मलाही उत्पन्न करणारी तूच आहेस. या संसाराच्या सृष्टी-स्थिती-संहारामध्ये तुझेच गुण सदासर्वदा आहेत. याच तिन्ही गुणांपासून उत्पन्न मी (शंकर), ब्रह्मा, विष्णू नियमानुसार कार्यतत्पर असतो.

हे विवरण केवळ हिंदीमध्ये अनुवादित ज्यामध्ये काही तथ्ये लपवलेली आहेत, त्या 'श्री देवी श्रीमद भागवत महापुराणा'मधील आहे. त्यासाठी हेच प्रमाण (गोपनीय) श्रीमद देवी भागवत महापुराण सभाषाटिकम् समहात्यम्, खेमराज श्री कृष्णदास प्रकाशन, मुंबई यामध्ये संस्कृतसहित हिंदी अनुवाद केलेल्या पुस्तकात आहे. तिसऱ्या स्कंदातील चौथ्या अध्यायातील ४२ वा श्लोक ४२, पृष्ठ नं. १०.

ब्रह्मा : अहम् ईश्वर : फिल ते प्रभावात्सर्वे वयं जनि युता न यदा तू नित्याः, के अन्ये, सुराः शतमुख प्रमुखाः च नित्या नित्या त्वमेव जननी प्रकृतिः पुराणा (४२)।

अनुवाद : हे माते! ब्रह्मा, मी (विष्णू), तसेच शिव तुझ्याच प्रभावाने जन्मवान

आहोत; पण आम्ही नित्य नाही. अर्थात, अविनाशी नाही. मग अन्य इंद्रादी दुसऱ्या देवता कशा काय नित्य असतील? तूच अविनाशी आहेस, प्रकृती तसेच सनातनी देवी आहेस. (४२)

पाचव्या अध्यायातील आठवा श्लोक, पृष्ठ नं. ११-१२

यदि दयार्द्रमना न सदांऽबिके कथमहं विहितःच तमोगुणः कमलजश्च रजोगुण संभवः सुविहितः किमु सत्वगुणों हरिः। (८)

अनुवाद : भगवान शंकर म्हणाले, की हे माते! जर आमच्यावर तुम्ही दयायुक्त अहात, तर मला तमोगुणी का बनविले? कमळातून उत्पन्न झालेल्या ब्रह्मास रजोगुणी का बनविले आणि विष्णूस सतुगुणी का बनविले? अर्थात, आमच्या त्रिगुणमयी प्रभावामुळे जीवांना जन्म-मरणरूपी दुष्कर्मांमध्ये का अडकवलेस? (८)

श्लोक १२ : रमयसे स्वपतिं पुरुषं सदा तव गतिं न हि विह विद्म शिवे (१२)

अनुवाद : ''आपला पतिपुरुष अर्थात काळ भगवानसोबत सदा तू भोगविलास करत असतेस. तुझी गती कोणीही जाणू शकत नाही. (१२)

निष्कर्ष : या प्रमाणांवरून हे सिद्ध होते, की रजोगुण-ब्रह्मा, सतुगुण-विष्णू, तसेच तमोगुण-शिव हे तिघेही नाशवान आहेत. दुर्गेचा पती ब्रह्म (काळ) हा तिच्याशी भोगविलास करतो.

ब्रह्मची (काल) अव्यक्त राहण्याची प्रतिज्ञा

रजोगुण-ब्रह्मा, सतुगुण-विष्णू व तमोगुण-शंकर या तिन्ही पुत्रांच्या उत्पत्तीनंतर पत्नी दुर्गा (प्रकृती) हिला ब्रह्म (काळ) म्हणाला, की भविष्यामध्ये मी कोणालाही माझ्या वास्तविक रूपामध्ये दर्शन देणार नाही. त्यामुळे मी अव्यक्त मानला जाईन. तू माझे हे रहस्य कोणालाही सांगू नकोस. मी गुप्त राहणार आहे. यावर दुर्गा म्हणाली, की आपण आपल्या पुत्रांनाही दर्शन देणार नाही का? ब्रह्म म्हणाला, की मी आपल्या पुत्रांना, तसेच इतर कोणालाही कोणतीही साधना केली तरी दर्शन देणार नाही आणि हा माझा अटळ निर्णय आहे. तेव्हा दुर्गा म्हणाली, की ज्यामुळे आपल्या पुत्रांपासूनसुद्धा लपून राहावे लागेल, तो तुमचा निर्णय योग्य नाही. यावर काळ (ब्रह्म) म्हणाला, की दुर्गा, ही माझी विवशता आहे. मला एक लाख मानव शरीरधारी प्राण्यांचा आहार करण्याचा शाप लागलेला आहे. जर माझ्या पुत्रांना (ब्रह्मा, विष्णू, महेश) हे समजले, तर ते उत्पत्ती, स्थिती आणि संहार ही कार्ये करणार नाहीत. यासाठीच या माझ्या अनुत्तम निर्णयात कोणताही बदल होणार नाही. जेव्हा हे तिघेही बाल्यावस्थेत थोडे मोठे होतील, तेव्हा त्यांना अचेत (चेतनाहीन) कर. त्यांना माझ्याविषयी काहीच सांगू नकोस, नाहीतर मी तुलाही दंड देईन. काळच्या या भीतीने दुर्गा वास्तविकता सांगत नाही. म्हणूनच गीतेच्या सातव्या अध्यायातील

२४ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की हा बुद्धिहीन जनसमुदाय मला, अव्यक्तास मनुष्य रूपामध्ये आलेला अर्थात 'कृष्ण' असे मानतात.

(अबुद्धय:) बुद्धि हीन (मम्) माझ्या अनुत्तम अर्थात अश्रेष्ठ नीच (अव्ययम्) अविनाशी (परमभावम्) विशेष भावास (अजानन्त:) न जानता (माम् अव्यक्तम्) मला अव्यक्ताला (व्यक्तिम्) मनुष्य रूपामध्ये (आपन्नम्) आलेला (मन्यन्ते) मानतात अर्थात मी कृष्ण नाही. (गीतेच्या सातव्या अध्यायातील २४ वा श्लोक)

गीतेच्या अकराव्या अध्यायातील ४७ व ४८ व्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की हे माझे वास्तविक 'काळ' रूप आहे. याचे दर्शन अर्थात बह्मप्राप्ती वेदांमध्ये वर्णन केलेल्या विधीने, जपाने, तपाने अथवा अन्य कोणत्याही क्रियेने होऊ शकणार नाही.

जेव्हा तिन्ही बालक युवाअवस्थेत आले, त्यावेळी, माता भवानी (प्रकृती, अष्टांगी) म्हणाली, की तुम्ही सागरमंथन करा. पहिल्या वेळी सागरमंथन केले, तेव्हा चारही वेद निर्माण झाले. (ज्योतिनिरंजनाने आपल्या श्वासाद्वारे चार वेद उत्पन्न केले आणि त्यांना गुप्तवाणीद्वारे सागरात राहण्याची आज्ञा दिली होती.) ते वेद ब्रह्माने घेतले. सागरमंथनातून ज्या वस्तू बाहेर पडल्या, त्या घेऊन तिघे जेव्हा माता दुर्गाकडे आले, तेव्हा ती म्हणाली, की हे चारही वेद ब्रह्मा स्वत:कडे ठेवू दे व वाचू दे.

टीप : वास्तविक पूर्ण ब्रह्मांनी (कबीरसाहेबांनी) ब्रह्मला अर्थात काळला पाच वेद प्रदान केले होते; परंतु ब्रह्मने केवळ चार वेदच प्रकट केले. पाचवा वेद लपवून ठेवला (गुप्त राखला). हा पाचवा वेद (सूक्ष्मवेद) स्वत: परमेश्वरांनी प्रगट होऊन 'कविर्गिभि:' म्हणजेच कविर्वाणीद्वारे (कबीरवाणी) लोकोक्ती व दोहे या माध्यमांतून प्रगट केलेला आहे. (सन १३९८ ते १५१८ या कालावधीत परमेश्वरांनी हे पाचव्या वेदाचे ज्ञान १२० वर्षे दोह्यांच्या माध्यमातून मानवसमाजाला कळविले.)

दुसऱ्या वेळी जेव्हा सागरमंथन केले, तेव्हा त्यातून तीन कन्या प्राप्त झाल्या. मातेने त्या कन्या तिघांमध्ये (ब्रह्मा, विष्णू, महेश) वाटून दिल्या. प्रकृतीने (दुर्गाने) आपलीच अन्य तीन रूपे (सावित्री, लक्ष्मी आणि पार्वती) धारण करून समुद्रात लपवलेली होती. तीच रूपे सागरमंथनावेळी बाहेर आली. (याचेच समर्थन 'सत्यार्थ प्रकाश' समुल्लास ७, पान १६२ वर म्हटले आहे, की प्रकृती ही रज+सत्+तमगुण रूपी आहे. तीच विविध रूपे धारण करून प्रजा बनत असते.) तीच प्रकृती तीन रूपांत प्रगट झाली, तसेच भगवान ब्रह्मांना सावित्री, भगवान विष्णूंना लक्ष्मी आणि भगवान शंकरांना पार्वती अशा पत्नी रूपात प्रदान केली. तिघांनी भोगविलास करून सुर आणि आसुर दोघांनाही उत्पन्न केले.

(जेव्हा तिसऱ्या वेळी सागरमंथन केले, तेव्हा चौदा रत्ने ब्रह्माला, अमृत विष्णू आणि

देवतांना, मद्य (दारू) आसुरांना दिले, तसेच विष परमार्थ शिवने आपल्या कंठामध्ये स्थिर केले. ही तर फार नंतरची गोष्ट आहे.) जेव्हा ब्रह्मा वेदांचे वाचन करू लागले, तेव्हा त्यांना समजले, की सर्व ब्रह्मांडांचा रचनाकार, सृजनहार, कुळाचा स्वामी, मालक पुरुष (प्रभू) हा तर कोणी वेगळाच आहे. तेव्हा ब्रह्माने विष्णू व शंकरांना सांगितले, की वेदांमध्ये वर्णन आले आहे, की सृष्टीचा सृजनहार (रचनाकार) कोणी वेगळाच आहे; परंतु वेद म्हणतात, की याचे रहस्य आपणालासुद्धा माहीत नाही. यासाठी संकेत दिला आहे, की फक्त कोणत्या तरी तत्त्वदर्शी संताला विचारा. तेव्हा ब्रह्मा आपली माता प्रकृतीकडे आले आणि सर्व वृत्तांत सांगितला. माता प्रकृती नेहमी म्हणत असे, की माझ्याशिवाय आणखी कोणीही नाही. मीच कर्ता आहे. मीच सर्वशक्तिमान आहे. त्यावेळी ब्रह्मा प्रकृतिदेवीस म्हणाले, की हे वेद ईश्वरकृत आहेत, हे असत्य असूच शकणार नाहीत. यावर दुर्गादेवीने सांगितले, की तुझे पिता तुला कधीच दर्शन देणार नाहीत. त्यांनी तशी शपथ घेतली आहे. हे ऐकून ब्रह्मा म्हणाले, की माते, आता आपल्या बोलण्यावर माझा विश्वासच बसत नाही. मी त्या पुरुषाचा (प्रभू) ठावठिकाणा शोधूनच काढेन. दुर्गा म्हणाली, की जर त्याने तुला दर्शन दिले नाही, तर तू काय करशील? ब्रह्मा म्हणाले, की असे झाले तर मी माझे तोंडसुद्धा तुला दाखविणार नाही. दुसरीकडे ज्योतिनिरंजनाने शपथ घेतली आहे, की मी कोणालाही दर्शन देणार नाही म्हणजेच एकवीस ब्रह्मांडांमध्ये कधीही आपल्या वास्तविक रूपामध्ये, आकारामध्ये येणार नाही.

गीतेच्या सातव्या अध्यायातील २४ वा श्लोक

अव्यक्तम्, व्यक्तिम, आपन्नम्, मन्यन्ते, माम्, अबुद्धय:।
परम्, भावम्, अजानन्त:, मम, अव्ययम्, अनुत्तमम् ।।२४।।

अनुवाद : (अबुद्धय:) बुद्धिहीन लोक (मम्) माझ्या (अनुत्तमम्) अश्रेष्ठ (अव्ययम्) अटळ (परम्) परम (भावम्) भावास (अजानन्त:) न जाणता (अव्यक्तम्) अदृश्यमान (माम्) मला काळला (व्यक्तिम्) आकार रूपामध्ये कृष्णावतार (आपन्नम्) झालेला आहे (मन्यन्ते) असे मानतात.

गीतेच्या सातव्या अध्यायातील २५ वा श्लोक

न अहम्, प्रकाश: सर्वस्य, योगमायासमावृत:।
मूढ: अयम्, न अभिजानाति, लोक:, माम, अजम्, अव्ययम्।

अनुवाद : ''(अहम्) मी (योगमाया समावृत्त:) योगमायेने लपलेला (सर्वस्य) सर्वांच्या (प्रकाश:) प्रत्यक्ष (न) येत नाही. अर्थात, अदृश्य राहतो. यामुळे (अजम्) जन्म न घेणाऱ्या (अव्ययम्) अविनाशी अटळ भावास (अयम्) हे (मूढ:) अज्ञानी (लोक:) जनसमुदाय संसार (माम्) मला (न्) न (अभिजानाति) जाणता म्हणजेच मला अवतार रूपामध्ये आलो आहे असे समजतात; कारण ब्रह्म आपल्या शब्दशक्तीने आपली नाना रूपे धारण करत असतो. तो

दुर्गादेवीचा पती असल्यामुळेच या मंत्रामध्ये म्हटले आहे, की मी श्रीकृष्ण, राम आदींसारखा दुर्गेपासून जन्म घेत नाही.

आपला पिता काळच्या प्राप्तीसाठी ब्रह्माचे प्रयत्न

त्यावेळी माया (त्रिदेवजननी दुर्गा) ब्रह्माला म्हणाली, की अलखनिरंजन तुझे पिता आहेत; परंतु ते तुला दर्शन देणार नाहीत. ब्रह्मा म्हणाला, की मी त्यांचे दर्शन घेऊनच परत येईन. माता म्हणाली, की जर तुला त्यांचे दर्शन झाले नाही तर तू काय करशील? ब्रह्मा म्हणाला, की असे झाले तर मी तुझ्यासमोर येणार नाही. (तोंड दाखविणार नाही.) एवढे बोलल्यावर ब्रह्मा व्याकुळ होऊन जेथे भयाण अंधार आहे, त्या उत्तर दिशेने निघून गेला. तेथे ब्रह्माने चार युगे ध्यान साधना केली; परंतु त्याला काहीच प्राप्ती झाली नाही. त्यावेळी काळने आकाशवाणी केली, की हे दुर्गा, सृष्टिरचना का होत नाही?

भवानी म्हणाली, की आपला ज्येष्ठ पुत्र ब्रह्मा जिद्द धरून आपल्या शोधार्थ गेलेला आहे. ब्रह्मने (काळ) सांगितले, की त्याला परत बोलवून घे. मी त्याला दर्शन देणार नाही. ब्रह्माशिवाय सर्व कार्य अशक्य आहे. तेव्हा दुर्गादेवीने (प्रकृती) आपल्या शब्दशक्तीने 'गायत्री' नावाची कन्या उत्पन्न केली आणि तिला ब्रह्माला परत घेऊन येण्यास सांगितले. गायत्री ब्रह्माजवळ गेली; परंतु ब्रह्मा समाधी अवस्थेत होते. येथे कोणीतरी आलेले आहे, याचा त्यांना कोणताही आभास झाला नाही. तेव्हा आदिमायेने (प्रकृती) ध्यानाद्वारे गायत्रीस सांगितले, की ब्रह्माच्या चरणांना स्पर्श कर. त्याप्रमाणे गायत्रीने आचरण केले. चरणांना स्पर्श होताच ब्रह्मांचा ध्यानभंग झाला आणि क्रोधित होऊन ते म्हणाले, की माझा ध्यानभंग करणारी तू कोण पापीणी आहेस? मी तुला शाप देतो. यावर गायत्री म्हणाली, की यात माझा काही दोष नाही. शाप देण्यापूर्वी माझी बाजू ऐकून घ्या. तुमच्याशिवाय जीवांची उत्पत्ती होऊ शकत नसल्यामुळे मला तुमच्या मातेने तुम्हाला परत घेऊन येण्यास पाठविले आहे. ब्रह्मा म्हणाले, की मला अजूनही पित्याचे दर्शन झालेले नाही; मग मी परत कसा जाऊ? मी जर असाच परत गेलो तर माझी नाचक्की होईल. जर मला माझ्या पित्याचे (ज्योतिनिरंजन) दर्शन झालेले आहे आणि ते मी माझ्या डोळ्यांनी बघितले आहे, असे तू माझ्या मातेला सांगणार असशील, तरच मी तुझ्यासमवेत येईन. तेव्हा गायत्री ब्रह्मांना म्हणाली, की तुम्ही माझ्या मनातील इच्छा पूर्ण केलात, तरच मी तुमची खोटी साक्ष देईन. ब्रह्माने विचार केला, की आपल्याला पित्याचे दर्शन तर झालेलेच नाही. आपण जर असेच मातेसमोर गेलो, तर आपण कोणतीही प्रतिक्रिया देऊ शकणार नाही. त्यामुळे दुसरा कोणताही पर्याय नाही हे पाहून ब्रह्माने गायत्रीच्या विनंतीस मान्यता दिली.

गायत्री म्हणाली, की आपण आणखी एक साक्षीदार तयार केला तर? ब्रह्मालाही तिचा विचार पटला. तेव्हा गायत्रीने आपल्या शब्दशक्तीद्वारे एक कन्या (पुहपवती) उत्पन्न

केली. ते दोघे तिला म्हणाले, की ब्रह्माला पित्याचे दर्शन झालेले आहे, अशी तूसुद्धा खोटी साक्ष दे. पुहपवती म्हणाली, की मी का खोटी साक्ष देऊ? ब्रह्माने जर माझ्या मनातील इच्छा पूर्ण केली तर मी साक्ष देईन. ब्रह्मा याला तयार होईना, तेव्हा गायत्रीने याशिवाय दुसरा कोणताच मार्ग नाही, अशी त्याची समजूत घातली आणि ब्रह्माने त्याला मान्यता दिली. नंतर तिघे मिळून माता आदिमायेजवळ (प्रकृती) आले. दोन्ही देवींनी या अटी एवढ्यासाठीच घातल्या होत्या, की जर ब्रह्माने मातेसमक्ष आपण खोटी साक्ष देत आहे असे सांगितले तर माता आपणाला शाप देईल. यासाठीच त्यालाही दोषी बनविले होते.

(येथे गरीबदासजी महाराज म्हणतात, की 'दास गरीब यह चूक धुरों धुर')

'माता दुर्गादेवीकडून (प्रकृती) ब्रह्माला शाप'

ब्रह्मा, गायत्री व पुहपवती माता प्रकृती/दुर्गाकडे आले. मातेने ब्रह्माला विचारले, की तुला तुझ्या पित्याचे दर्शन झाले? त्यावेळी ते तिघेही म्हणाले, की होय, आम्ही आमच्या डोळ्यांनी पित्यांचे दर्शन घेतले. याचा माता भवानीला (प्रकृती) संशय आला. ब्रह्मने (काळ) तर तिला सांगितले होते, की तो कोणालाही दर्शन देणार नाही आणि हे म्हणत आहेत, की दर्शन झाले. याचा ती विचार करू लागली. शेवटी अष्टांगीने ध्यान लावले आणि ज्योतिनिरंजनाला (काळ) विचारले, की हे तिघे बोलतात ते खरे आहे काय? ज्योतिनिरंजन म्हणाला, की ते तिघे जण खोटे बोलत आहेत. तेव्हा माता भवानी म्हणाली, की तुम्ही तिघेही खोटे बोलत आहात. त्यावेळी यांना कोणतेही दर्शन झालेले नाही, अशी आकाशवाणी झाली. ते ऐकून ब्रह्मा व्याकुळतेने म्हणाला, की माते, मी शपथ घेऊन पित्याच्या शोधार्थ गेलो होतो; परंतु मला पित्याचे दर्शन झाले नाही. त्यामुळे मला तुझ्यासमोर यायची लाज वाटत होती म्हणून आम्ही खोटे बोललो. तेव्हा माता दुर्गा म्हणाली, की आता मी तुम्हास शाप देते.

ब्रह्माला दिलेला शाप

''तुझी या जगात पूजा होणार नाही. पुढे तुझे वंशज पाखंड करतील. खोट्या गोष्टींची रचना करून जगाला फसवतील. तुझे वंशज वरून कर्मकांड करताना दिसतील; पण त्यांच्या मनामध्ये अनेक विकार असतील. कथा, पुराणे वाचून दाखवतील. स्वत:ला सद्ग्रंथांमध्ये वास्तविकता काय आहे, याचे ज्ञान नसताना मानसन्मान आणि धनप्राप्तीसाठी गुरू बनून अनुयायांना (शिष्यांना) लोकवेद (शास्त्रविरुद्धच्या दंतकथा) ऐकवतील. देवदेवतांची पूजा करून आणि करवून घेऊन, दुसऱ्यांची निंदा करून स्वत: कष्टावर कष्ट झेलत बसतील. जे त्यांचे अनुयायी-शिष्य होतील, त्यांना ते परमार्थ सांगणार नाहीत. दक्षिणेसाठी जगाला चुकीच्या मार्गाने फिरवतील. स्वत:ला सर्वश्रेष्ठ, प्रतिष्ठित मानतील आणि दुसऱ्यांना नीच समजतील. जेव्हा मातेच्या मुखातून हे सर्व ऐकले, तेव्हा ब्रह्मा मूर्च्छित होऊन जमिनीवर कोसळला आणि दीर्घ काळानंतर शुद्धीवर आला.

गायत्रीला दिलेला शाप :

अनेक सांड (बैल) तुझे पती होतील. तू मृत्युलोकी गाय बनून जन्म घेशील.

पुहपवतीला दिलेला शाप :

गलिच्छ, उकिरड्याच्या ठिकाणी तुझी जागा असेल. तुझ्या फुलांचा कोणत्याही पूजेसाठी वापर केला जाणार नाही. तुझ्या या खोट्या साक्षीमुळे तुला नरक भोगावा लागेल. तुझे नाव केवडा केतकी असेल. (३२ मोगऱ्यांच्या फुलांचे वृक्ष महाराष्ट्रात आहेत. हरियानामध्ये त्याला 'कुसोंधी' असे म्हटले जाते. ते गलिच्छ जागी, उकिरड्यावर उगवते.)

त्या तिघांना असे शाप दिल्यानंतर माता भवानीला अत्यंत पश्चात्ताप झाला. (अशाप्रकारे जीवात्मा कोणताही विचार करता मनाच्या (काळनिरंजन) प्रभावाने चुकीचे कार्य करतो; परंतु जेव्हा आत्म्याच्या (सत्पुरुषाचा अंश) प्रभावाने सत्यज्ञान होते, तेव्हा मग पश्चात्ताप सहन करावा लागतो. माता-पिता आपल्या मुलाच्या लहानशा चुकीसाठी त्याला रागाने बोलतात आणि नंतर मात्र त्यांना अत्यंत पश्चात्ताप होतो. हीच प्रक्रिया मनाच्या (काळनिरंजन) प्रभावाने सर्व जीवांमध्ये कार्यरत आहे.) येथे आणखी एक बाब विशेष आहे, की निरंजनानेसुद्धा (काळ, ब्रह्म) कायदा केला आहे, की जर कोणी जीव दुर्बल जीवाला त्रास दिला, तर त्याला त्याची परतफेड नक्कीच करावी लागते. जेव्हा आदिभवानीने (प्रकृती, अष्टांगी) ब्रह्मा, गायत्री व पुहपवती यांना शाप दिला, तेव्हा अलखनिरंजनही (ब्रह्म-काळ) म्हणाला, की हे भवानी (प्रकृती/अष्टांगी), तू हे उचित, बरोबर केले नाहीस. यासाठी आता मी (निरंजन) तुलाही शाप देतो, की द्वापारयुगामध्ये तुझे पाच पती होतील. (द्रौपदी ही आदिमायेचा अवतार झालेली आहे.) जेव्हा अशी आकाशवाणी ऐकली, तेव्हा आदिमाया म्हणाली, की हे ज्योतिनिरंजना, काहीही झाले तरी मी तुलाच वश आहे. त्यामुळे तुला जे वाटेल ते तू कर.

विष्णूचे आपले पिता ब्रह्मच्या प्राप्तीसाठी प्रस्थान आणि मातेचा आशीर्वाद प्राप्त करणे

त्यानंतर दुर्गेने (प्रकृती) विष्णूला सांगितले, की पुत्रा, तूसुद्धा आपल्या पित्याचा शोध घे. तेव्हा विष्णू आपले पिता ब्रह्मचा (काळ) शोध घेत पाताळलोकी पोहोचला, जेथे शेषनाग होता. विष्णू आपल्या हद्दीत आल्याचे पाहून शेषनागाने क्रोधित होऊन विष्णूच्या शरीरावर विषाचा फुत्कार मारला. त्याच्या प्रभावाने विष्णूजींचा रंग (वर्ण) सावळा झाला. तेव्हा या नागाला चांगलाच धडा शिकवायला पाहिजे, असे विष्णूच्या मनात आले. हे जेव्हा ज्योतिनिरंजनाने पाहिले, तेव्हा त्याला वाटले, की आता विष्णूला शांत करायला पाहिजे आणि आकाशवाणी झाली, की हे विष्णू, आता तू तुझ्या मातेकडे जा आणि जे काही घडले आहे, त्याचे सत्यकथन कर, तसेच जो त्रास तुला शेषनागापासून झालेला आहे, त्याचा प्रतिशोध तू

द्वापारयुगामध्ये घे. द्वापारयुगामध्ये तू कृष्ण अवतार धारण करशील आणि कालिदहात (काली डोहात) कालिंद्री (कालिया) नावाने शेषनागाचा अवतार होईल.

''ऊँच होई के नीच सतावै, ताकर ओएल (बदला) मोही सों पावे।
जो जीव देई पीर पुनी काँहु, हम पुनि ओएल दिवावें ताहूँ।।''

तेव्हा विष्णू मातेकडे (दुर्गामाता) आले आणि त्यांनी मला पित्याचे दर्शन झालेले नाही, असे सत्य सांगितले. यावर आदिमाता (प्रकृती) अत्यंत प्रसन्न झाली आणि म्हणाली, की पुत्रा, तू सत्यवादी आहेस. आता मी आपल्या शक्तीने तुला तुझ्या पित्याशी भेट घालून देते. तसेच तूझ्या मनातील संशय नष्ट करते.

''कबीर, देख पुत्र तो हि पिता भीटाऊँ तौरे मन का धोखा मिटाऊँ।
मन स्वरूप कर्ता कह जानों, मन ते दुजा और न मानो।
स्वर्ग पाताल दौर मन केरा, मन अस्थीर मन अहै अनेरा।
निरंकार मनही को कहिए, मन की आस निश दिन रहिए।
देख हूँ पलटि सुन्य मह ज्योति, जहाँ पर झिलमिल झालर होती।।''

अशा प्रकारे मातेने (अष्टांगी, प्रकृती) विष्णूला सांगितले, की 'मन' हाच जगाचा कर्ता आहे. हाच ज्योतिनिरंजन आहे. ध्यानामध्ये ज्या हजार ज्योती नजरेस पडतात, तेच त्याचे रूप आहे. जो शंख, घंटा इत्यादींचा आवाज ऐकू येतो, तो महास्वर्गामध्ये निरंजनाचाच वाजत आहे. मातेने (अष्टांगी, प्रकृती) पुढे सांगितले, की पुत्रा, तू सर्व देवतांचा शिरोमणी आहेस. तुझी प्रत्येक कामना आणि कार्य मी पूर्ण करेन. सर्व जगतामध्ये तुझी पूजा होईल. याचे कारण तू जे काय आहे, ते सर्व सत्य सांगितले आहेस.

काळच्या (ज्योतिनिरंजन) या ब्रह्मांडातील प्राण्यांना एक विशेष सवय आहे, की ते फक्त आपली व्यर्थ महिमा गातात. जसे दुर्गा विष्णूला म्हणत आहे, की तुझी जगामध्ये पूजा होईल. मी तुला तुझ्या पित्याचे दर्शन घडवेन. दुर्गा मातेने केवळ प्रकाश दाखवून विष्णूवर गारुड केले. श्री विष्णूही परमात्म्याचा केवळ प्रकाश दिसतो. परमात्मा निराकार आहे, अशी प्रभूची स्थिती आपल्या अनुयायांना समजावून सांगू लागले.

त्यानंतर आदिभवानी रुद्राकडे (महेश) जाऊन म्हणाली, की महेश, तूसुद्धा आपल्या पित्याचा शोध घे. तुझ्या दोन्ही बंधूंना तुझ्या पित्याचे दर्शन झालेले नाही. त्यांना जे काही द्यायचे ते मी दिले आहे, तेव्हा आता तुला काय पाहिजे असेल ते माग. यावर महेश (शंकर) म्हणाले, की हे जननी, माझ्या दोन्ही ज्येष्ठ बंधूंना पित्याचे दर्शन झालेले नाही. त्यामुळे मी माझा प्रयत्न करणे व्यर्थ आहे. कृपया मला असा वर प्रदान कर, की मी अमर (मृत्युंजय) होईन. माता प्रकृती म्हणाली, की पुत्रा, हे मी करू शकत नाही; परंतु मी एक युक्ती सांगू शकते, ज्यामुळे तुझे आयुष्य सर्वांपेक्षा जास्त होईल. ती युक्ती म्हणजे विधियोग आहे. (त्यामुळेच महादेव अधिकाधिक काळ

समाधीमध्ये राहतात.)

अशाप्रकारे आदिमाया प्रकृतीने तिन्ही पुत्रांना सृष्टिरचनेच्या विभागांची वाटणी करून दिली.

भगवान ब्रह्मांना काळलोकी ८४ लक्ष वस्त्रांची (शरीरे) रचना करण्याचे म्हणजेच रजोगुणाने प्रभावित करून संतान उत्पत्तीसाठी विवश करून जीव उत्पन्न करण्याचा विभाग प्रदान केला गेला. भगवान विष्णूंकडे उत्पन्न झालेल्या जीवांचे पालनपोषण करणे व मोह-ममता उत्पन्न करण्याची स्थिती कायम ठेवण्याचा विभाग प्रदान केला गेला. शिवशंकरांकडे (महादेव) पिता ज्योतिनिरंजनास एक लक्ष मानव देहधारी जीव प्रतिदिन आहार करण्याचा शाप लागलेला असल्यामुळे संहार करण्याचा विभाग प्रदान केला.

येथे मनामध्ये एक प्रश्न उत्पन्न होतो, की ब्रह्मा, विष्णू आणि शंकर यांच्यापासून उत्पत्ती, स्थिती आणि संहार कशाप्रकारे होतो? ते तिघेही आपापल्या लोकामध्ये वास्तव्य करत असतात. जसे आजकाल संचारप्रणाली चालवण्यासाठी अवकाशात उपग्रह सोडले जातात आणि त्याद्वारे खाली पृथ्वीवर दूरदर्शन, इतर सेवा आदी संचारप्रणाली चालविली जाते, अगदी त्याचप्रकारे हे तिन्ही देव जेथे वास्तव्य करत असतील, तेथून त्यांच्या शरीरातून निघणारे सूक्ष्म गुणांचे तरंग तिन्ही लोकांमध्ये आपोआप प्रत्येक प्राण्यावर कायम प्रभाव ठेवतात.

हे विवरण एका ब्रह्मांडामधील ब्रह्मच्या (काळ) रचनेचे आहे. क्षरपुरुषाची (काळ) अशी एकवीस ब्रह्मांडे आहेत.

परंतु, क्षरपुरुष (काळ) स्वतः व्यक्त म्हणजेच वास्तविक शरीर रूपामध्ये सर्वांसमक्ष येत नाही. त्याच्या प्राप्तीसाठी तीन देवांनाही (ब्रह्मा विष्णू, शिव) वेदांमध्ये वर्णन आलेल्या विधीनुसार खडतर साधना करूनही ब्रह्मचे (काळ) दर्शन झालेले नाही. तत्पश्चात ऋषींनी वेदांचे पठन केले. त्यात लिहिले आहे, की 'अग्नेः तनूर् असि' (पवित्र यजुर्वेदाच्या पहिल्या अध्यातील पंधरावा मंत्र). परमेश्वर सशरीर आहे, तसेच पवित्र यजुर्वेदाच्या पाचव्या अध्यायातील पहिल्या मंत्रामध्ये वर्णन आहे, की-

'अग्ने: तनुर् असि विष्णवे त्वा सोमस्य तनूर् असि।'

या मंत्रांमध्ये वेद दोन वेळा साक्ष देत आहे, की सर्वव्यापक, सर्वांचा पालनकर्ता, सत्पुरुष सशरीर आहे. पवित्र यजुर्वेदाच्या चाळिसाव्या अध्यायातील आठव्या मंत्रामध्ये म्हटले आहे, की (कविर् मनिषी) ज्या परमेश्वराची सर्व प्राण्यांना अतिआस्था (इच्छा) आहे, ते 'कविर्' अर्थात कबीर आहेत. त्यांचे शरीर नाडीविना- नाडीरहित (अस्नाविरम्) आहे, ते (शुक्रम्) वीर्यापासून उत्पन्न झालेल्या, पंचतत्त्वांनी बनलेल्या भौतिक कायारहित (अकायम्) आहेत. ते सर्वांचे स्वामी 'सर्वोपरि' (सर्वांत वर) सत्यलोकामध्ये विराजमान आहेत. त्या परमेश्वराचे शरीर तेजःपुंज व (स्वर्ज्योति) स्वयंप्रकाशित आहे, जे शब्दरूप अर्थात अविनाशी आहे. तेच कविर्देव (कबीर परमेश्वर) जे सर्व ब्रह्मांडांची रचना करणारे, (व्यदधाता) सर्व

ब्रह्मांडांचे रचनाहार, (स्वयम्भू:) स्वयं प्रगट होणारे, (यथा तश्य: अर्थान्) वास्तवामध्ये, (शाश्वत्) अविनाशी आहेत. (गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील सतराव्या श्लोकामध्येही याचे प्रमाण आले आहे)

भावार्थ असा, की पूर्ण ब्रह्मच्या शरीराचे नाव 'कबीर' (कविर्देव) आहे. त्या परमेश्वराचे शरीर नूर (तेज) तत्त्वाने बनलेले आहे. परमात्म्याचे शरीर अतिसूक्ष्म आहे आणि ते त्याच साधकाला दिसते, ज्याची दिव्य दृष्टी उघडलेली आहे. अशाप्रकारे जीवाचेही सूक्ष्म शरीर आहे, ज्यावर पाच तत्त्वांचे वेष्टन (आवरण) आहे म्हणजेच पंचतत्त्वांची काया चढलेली आहे आणि ते माता-पिता यांच्या संयोगाने (शुक्रम्) वीर्याने बनलेले आहे. शरीराचा त्याग केल्यानंतरही जीवाचे सूक्ष्म शरीर सोबतच राहते. ते शरीर त्याच साधकाला दृष्टीस पडते, ज्याची दिव्यदृष्टी उघडलेली आहे. परमात्मा व जीव यांची स्थिती अशाप्रकारेच समजून घ्यावी.

वेदामध्ये 'ओऽम' नामाच्या स्मरणाचे प्रमाण आहे, ते केवळ ब्रह्म साधना आहे. या उद्देशाने 'ओऽम' नामाच्या जपास पूर्ण ब्रह्मचे मानून ऋषींनी हजारो वर्षे हठयोग (समाधी लावून) करून प्रभूच्या प्राप्तीची चेष्टा (प्रयत्न) केली. त्यांना सिद्धी प्राप्त झाल्या; परंतु प्रभूचे दर्शन झाले नाही. याच सिद्धिरूपी खेळण्याने खेळून ऋषीसुद्धा जन्म-मृत्यूच्या चक्रामध्ये (८४ लक्ष योनींमध्ये) अडकले. त्यांना जे अनुभव आले, त्यानुसार त्यांनी आपल्या शास्त्रामध्ये परमात्याचे निराकार असे वर्णन केले आहे. ब्रह्मने (काळ) शपथ घेतली आहे, की मी आपल्या वास्तविक रूपामध्ये कोणालाही दर्शन देणार नाही. मला सर्व जण अव्यक्त समजतील. (अव्यक्तचा भावार्थ आहे, की कोणी आकार स्वरूपात आहे; परंतु व्यक्तिगत रूपाने स्थूल रूपामध्ये दर्शन देत नाही. आकाशामध्ये ढग जमा झाल्यावर दिवसाही सूर्य अदृश्य होतो म्हणजेच आपणाला तो दिसत नाही; परंतु वास्तवामध्ये तो ढगांच्या पलीकडे जसा आहे तसाच आहे. या अवस्थेला अव्यक्त असे म्हणतात). (प्रमाणासाठी गीतेच्या सातव्या अध्यायातील २४ व २५ वा श्लोक आणि अकराव्या अध्यायातील ३२ व ४८ वा श्लोक)

पवित्र गीतेचे ज्ञान देणारा ब्रह्म (काळ) श्रीकृष्णाच्या शरीरात प्रेतवत प्रवेश करून म्हणत आहे, की हे अर्जुना, मी मोठा झालेला काळ आहे आणि सर्वांना खाण्यासाठी आलो आहे. (गीतेच्या अकराव्या अध्यायातील ३२ वा श्लोक). हे माझे वास्तविक रूप आहे. हे रूप तुझ्याव्यतिरिक्त पूर्वी कोणी पाहिलेले नाही आणि तुझ्यानंतर इथून पुढे कोणी पाहूसुद्धा शकणार नाही. अर्थात, वेदांमध्ये वर्णन असलेल्या यज्ञ-तप-जप, तसेच ओऽम नाम आदी विधींनीही माझ्या या वास्तविक स्वरूपाचे दर्शन होऊ शकणार नाही. (गीतेच्या अकराव्या अध्यायातील ४८ वा श्लोक). मी कृष्ण नाही. हे मूर्ख लोक मला अव्यक्तास कृष्ण रूपामध्ये व्यक्त (मनुष्यरूप) मानत आहेत; कारण ते माझ्या नीच (अनुचित) नियमांपासून अपरिचित आहेत. मी कधीही माझ्या या वास्तविक काळरूपामध्ये सर्वांसमक्ष येत नाही. मी आपल्या योगमायेद्वारे

गुप्त (लपून) राहतो. (गीतेच्या सातव्या अध्यायातील २४ व २५ वा श्लोक).

विचार करा : काळ आपल्या गुप्त (लपून) राहण्याच्या विधानाला स्वतः अश्रेष्ठ (अनुत्तम) का म्हणत आहे?

जर पिता आपल्या मुलांना दर्शन देत नसेल, तर त्याच्यात कोणती तरी कमतरता आहे. तो सुविधाही प्रदान करतो; पण गुप्तही राहतो. काळला (ब्रह्म) शापामुळे एक लाख मानव शरीरधारी प्राण्यांचा आहार करावा लागतो, तसेच प्रतिदिन २५ टक्के जे अधिक उत्पन्न होतात, त्यांची स्थिती सुरळीत राखण्यासाठी, तसेच कर्मभोगाचा दंड देण्यासाठी ८४ लक्ष योनींची रचना केलेली आहे. जर सर्वांसमक्ष येऊन एखाद्याची मुलगी, मुलगा, पत्नी, आई-वडील यांना तो भक्षण करू लागला, तर सर्वांना ब्रह्मची घृणा वाटू लागेल. तसेच जेव्हा कधी पूर्ण परमात्मा कविर्देव (कविरग्नि, कबीर परमेश्वर) स्वतः येतील किंवा आपला कोणी संदेशवाहक (दूत) पाठवतील, तेव्हा सर्व प्राणी सत्यभक्ती करून काळच्या जाळ्यातून निघून जातील. त्यामुळे हे आत्मे सत्लोकी जाऊ नयेत म्हणून काळब्रह्म फसवून, धोका देऊन येथे मृत्युलोकात ठेवतो. त्यामुळे गीतेच्या सातव्या अध्यायातील १८, २४ व २५ व्या श्लोकांमध्ये त्याने आपल्या साधनेपासून मिळणारी मुक्ती (गती) ही (अनुत्तमाम्) 'अतिअश्रेष्ठ' अगदी हीन दर्जाची आहे असे म्हटले आहे. तसेच त्याने आपल्या विधानालाही (नियम) अश्रेष्ठ (अनुत्तम) म्हटले आहे. सत्यभक्ती करून सत्लोकी गेलेला आत्मा परत मृत्युलोकात कधीच येत नाही.

प्रत्येक बह्मांडामध्ये काळने एका महास्वर्गाची निर्मिती केली आहे. त्या महास्वर्गामध्ये एका स्थानी प्रकृतीद्वारे (दुर्गा/आदिमाया) प्राण्यांना धोक्यामध्ये ठेवण्यासाठी नकली सत्लोक, नकली अलखलोक, नकली अगमलोक आणि नकली अनामीलोक यांची रचना केलेली आहे. कबीरसाहेबांचा एक शब्द आहे, की 'कर नैनों दीदार महल में प्यारा है' मध्ये वाणी आहे, की-

'काया भेद किया निरवारा, यह सब रचना पिण्ड मंझारा है।
माया अविगत जाल पसारा, सो कारीगार भारा है।
आदिमाया किन्ही चतुराई, झुठी बाजी पिण्ड दिखाई,
अविगत रचना रचि अण्ड माहि वाका प्रतिबिम्ब डारा है।'

एका ब्रह्मांडामध्ये श्री ब्रह्माजींचा लोक, श्री विष्णूजींचा लोक आणि श्री शिवजींचा लोक अशी अन्य लोकांचीही रचना आहे. तेथे विराजित होऊन हे तिन्ही प्रभू खालील तीन लोकांत (स्वर्गलोक म्हणजेच इंद्रलोक, पृथ्वीलोक आणि पाताळलोक) प्रत्येकी एकेक विभागाचे स्वामी बनून प्रभुत्व करतात आणि आपल्या पित्याच्या (काळ) आहारासाठी मानव प्राण्यांची उत्पत्ती, स्थिती आणि संहार यांचा कार्यभार सांभाळतात. या तिन्ही प्रभूंचाही जन्म व मृत्यू होत असतो. जेव्हा त्यांचा मृत्यू होतो, तेव्हा काळ त्यांनाही भक्षण करतो. याच

ब्रह्मांडामध्ये (यालाच 'अंडे' असेसुद्धा म्हटले जाते. कारण ब्रह्मांडाची रचना अंडाकार आहे. याला 'पिंड' असेही संबोधले जाते; कारण शरीरामध्ये (पिंड) एका ब्रह्मांडाची रचना कमळांमध्ये टीव्हीसारखी (संदेश लहरी) पहिली जाते.) एक मानसरोवर आणि धर्मरायाचाही (न्यायाधीश) लोक आहे, तसेच जसे प्रत्येक देशाचे राजदूत भवन असते, अशा एका गुप्तस्थानी पूर्ण परमात्मा अन्य रूप धारण करून वास्तव्य करतात. तेथे कोणीही जाऊ शकत नाही. ज्यांची सत्लोकीची भक्ती अपूर्ण राहिलेली आहे, ते आत्मे तेथे राहतात. जेव्हा भक्तियुग येते, त्या वेळी या पुण्यात्म्यांना पृथ्वीवर मानव शरीर प्राप्त होते आणि ते शीघ्रतेने सत्यभक्तीस लागतात व त्यांना पूर्ण मोक्ष प्राप्त होतो. या स्थानावरून ते परत मृत्युलोकी येत नाहीत. या स्थानी वास्तव्य करणाऱ्या हंस आत्म्यांची निजभक्तीची कमाई खर्च होत नाही. परमात्म्याच्या भंडारातून त्यांना सर्व सुविधा उपलब्ध होत असतात. ब्रह्मच्या (काळ) उपासकांची मात्र भक्तीची कमाई स्वर्ग-महास्वर्ग यांमध्ये समाप्त होते; कारण या काळलोकामध्ये (ब्रह्मलोक), तसेच परब्रह्म लोकामध्ये प्राण्यांना आपण केलेल्या कर्मांचे फळ तेवढेच मिळते.

क्षरपुरुषाने (ब्रह्म) आपल्या वीस ब्रह्मांडांचे चार महाब्रह्मांडांमध्ये विभाजन केलेले आहे. प्रत्येक महाब्रह्मांडामध्ये पाच ब्रह्मांडांचा एक समूह बनविला आहे. तसेच ते चारी बाजूंनी अंडाकार वर्तुळात (परिघ) स्थिर केले आहे. याप्रमाणे चारही महाब्रह्मांडांनाही अंडाकार वर्तुळात (परिघ) स्थिर केले आहे. राहिलेल्या एकविसाव्या ब्रह्मांडाची रचना एका महाब्रह्मांडाएवढे क्षेत्र घेऊन केलेली आहे. या एकविसाव्या ब्रह्मांडामध्ये प्रवेश होताच, पुढे तीन रस्ते बनविले आहेत. या ब्रह्मांडामध्येही डाव्या बाजूला नकली सत्लोक, नकली अलखलोक, नकली अगमलोक आणि नकली अनामीलोक यांची रचना आदिमायेद्वारे (दुर्गा) प्राण्यांना धोक्यामध्ये ठेवण्यासाठी निर्माण केली आहे. उजव्या बाजूला बारा सर्वश्रेष्ठ ब्रह्म साधकांना (भक्तांना) हा ब्रह्म ठेवतो. नंतर प्रत्येक युगामध्ये त्यांना आपला संदेशवाहक (संत, सद्गुरू) बनवून पृथ्वीवर पाठवितो. ते पृथ्वीवर शास्त्रविधिरहित साधना व ज्ञान सांगतात आणि स्वत:ही भक्तिहीन होतात आणि आपल्याबरोबर ते अनुयायांनाही काळच्या जाळ्यामध्ये फसवतात. त्यानंतर ते गुरू व त्यांचे शिष्य दोघेही नरकामध्ये जातात.

त्यानंतर पुढे एक मोठे कुलूप आहे. तो रस्ता काळच्या (ब्रह्म) निजलोकी जातो. तेथे हा ब्रह्म (काळ) आपल्या वास्तविक मानवसदृश काळरूपामध्ये वास्तव्य करत असतो. या स्थानावर एका दगडापासून बनलेला तवा (तप्तशिला) असतो, जो नेहमी लोहरसासारखा रसरसलेला असतो. ज्यावर एक लाख मानव शरीरधारी प्राण्यांचे सूक्ष्म शरीर भाजून त्यातून विकारी घाण काढली जाते. त्यावेळी सर्व प्राण्यांना अत्यंत पीडा सहन कराव्या लागतात आणि तेथे हाहाकार माजतो. काही कालावधीनंतर ते जीव बेशुद्ध होतात; परंतु त्यांचा मृत्यू होत नाही. नंतर धर्मरायाच्या लोकामध्ये गेल्यावर कर्माधारावर त्यांना अन्य जन्म प्राप्त होतो. त्यांचा जन्म-मृत्यूचा फेरा सतत

चालू राहतो. समोर लावलेले कुलूप ब्रह्म (काळ) केवळ ज्यांचा आहार करायचा आहे, त्या प्राण्यांसाठी काही क्षण उघडतो. असे जरी असले, तरी पूर्ण परमात्म्याच्या सत्यनाम व सारनामाने हे कुलूप आपोआप उघडले जाते. असे हे काळचे जाळे (महाभयंकर चक्रव्यूह) स्वतः पूर्ण परमात्मा कबीरसाहेबांनी आपला भक्त धर्मदासजी यांना समजावून सांगितले.

परब्रह्मच्या सात संख ब्रह्मांडांची स्थापना

कबीर परमेश्वरांनी (कविर्देव) पुढे सांगितले आहे, की परब्रह्मने (अक्षरपुरुष) कार्यात चूक केली आहे. तो मान सरोवरामध्ये झोपला, तसेच जेव्हा परमेश्वराने (मी अर्थात कबीरसाहेबांनी) या सरोवरामध्ये अंडे सोडले, तेव्हा अक्षरपुरुषाने (परब्रह्म) त्याच्याकडे क्रोधाने बघितले. या दोन्ही अपराधांमुळे त्यालाही सात संख ब्रह्मांडांसह सत्‌लोकातून बाहेर निष्कासित केले. दुसरे कारण म्हणजे अक्षरपुरुष (परब्रह्म) आपला साक्षीदार, सोबती ब्रह्मपासून (क्षरपुरुष) वेगळा झाल्यामुळे व्याकुळ होऊन परमपिता कविर्देवांना (कबीर परमेश्वर) विसरला आणि केवळ ब्रह्मच्याच आठवणीत गुंतला. तसेच त्याला असेही वाटले, की क्षरपुरुष (ब्रह्म) तर तिकडे आनंदात राहत असणार आणि आपणच पाठीमागे राहिलो. तसेच परब्रह्मसोबत जे सात संख ब्रह्मांडांमध्ये अन्य काही आत्मे जन्म-मृत्यूचा कर्मदंड भोगत आहेत, जे ब्रह्मबरोबर (काळ) एकवीस ब्रह्मांडांमध्ये फसलेले आहेत आणि पूर्ण परमात्म्याचे त्यांना विस्मरण झाले आहे, त्या हंसात्म्यापासून वेगळे (ताटातूट) झाल्याच्या दुःखात (आठवणीत) तो बुडाला. परमेश्वर कविर्देवांनी वारंवार समजावून सांगूनही त्यांच्याबद्दलची त्याची आस्था कमी झाली नाही. परब्रह्मने (अक्षरपुरुष) स्वतंत्र स्थान प्राप्त करणेच योग्य होईल, असा विचार करून राज्यप्राप्तीच्या इच्छेने सारनामाचा जप सुरू केला. अशाप्रकारे अन्य आत्म्यांनी (जे परब्रह्मच्या सात संख्य ब्रह्मांडांमध्ये फसलेले आहेत.) विचार केला, की जे आत्मे ब्रह्मसोबत गेले आहेत ते तेथे मौजमजा करणार आणि आपण मात्र येथे मागे राहिलो. परब्रह्मच्या मनाची अशी धारणा झाली, की क्षरपुरुष स्वतंत्र होऊन अत्यंत सुखी असेल. हा विचार करून त्याने अंतरात्म्यापासून भिन्न स्थान प्राप्त करण्याचे ठरविले. परब्रह्मने (अक्षरपुरुष) हठयोग केला नाही; परंतु स्वतंत्र राज्यप्राप्तीसाठी बेचैन झाला. स्वतंत्र स्थान प्राप्त करण्यासाठी तो वेड्यासारखा विचार करू लागला. त्याने अन्नपाण्याचा त्याग केला. अन्य काही आत्मे त्याच्या वैराग्यावर आसक्त झाले आणि तो त्यांना आवडू लागला. पूर्ण प्रभूंनी (कबीरसाहेब) विचारल्यावर परब्रह्मने स्वतंत्र स्थानाची मागणी केली, तसेच काही हंसात्म्यांना आपल्याबरोबर नेण्याची इच्छा व्यक्त केली. ज्या आत्म्यांची तुझ्याबरोबर जाण्याची इच्छा असेल, त्यांना पाठवून देतो, असे कविर्देवांनी सांगितले. जे कोण आत्मे परब्रह्मसोबत जाऊ इच्छितात, त्यांनी आपली सहमती व्यक्त करावी, असे पूर्ण प्रभूंनी विचारले. बऱ्याच कालावधीनंतर एका हंसाने स्वीकृती दिली. नंतर त्याच्यापाठोपाठ एकेक करत त्या सर्वच आत्म्यांनी

सहमती व्यक्त केली. सर्वप्रथम स्वीकृती देणाऱ्या हंसात्म्याला परमात्म्याने स्त्री रूप दिले आणि तिचे नाव 'ईश्वरी माया' (प्रकृती सुरती) असे ठेवले. बाकीच्या आत्म्यांना त्या ईश्वरी मायेमध्ये प्रवेशित केले आणि अचिंत्यद्वारे अक्षरपुरुषाकडे (परब्रह्म) पाठविले. (पतिव्रता पदापासून (निष्ठा) ढळल्याची त्यांना शिक्षा मिळाली.)

अनेक युगे ईश्वरी माया व परब्रह्म दोघेही सात संख ब्रह्मांडांमध्ये एकत्र राहिले. त्या काळात परब्रह्मने कोणतेही गैरवर्तन केले नाही. त्याने ईश्वरी मायेचा तिच्या स्वेच्छेने अंगीकार केला. आपल्या शब्दशक्तीद्वारे ईश्वरी देवीच्याच सहमतीने संतान उत्पत्ती केली. यामुळेच परब्रह्मच्या लोकातील (सात संख ब्रह्मांडांतील) प्राण्यांना तप्तशिलेवरील भयंकर कष्ट नाहीत. तसेच तेथे ब्रह्मलोकीच्या देवांपेक्षाही पशुपक्षीसुद्धा अधिक चारित्र्यसंपन्न आहेत. तेथील प्राण्यांचे आयुष्यसुद्धा दीर्घ आहे; परंतु जन्म-मृत्यूच्या कर्मधारावर कर्मदंड आणि परिश्रम करूनच उदरपूर्ती होते. स्वर्ग आणि नरकही असेच बनलेले आहेत. परब्रह्मला (अक्षरपुरुष) सात संख ब्रह्मांडे त्याच्या सारनामाच्या इच्छारूपी भक्तिध्यान अर्थात सहज समाधी विधीद्वारे मिळवलेल्या कमाईचे प्रतिफल म्हणून प्रदान केलेली आहेत आणि सत्यलोकापेक्षा भिन्न स्थानावर गोलाकार परिघामध्ये (वर्तुळाकार अदृश्य कवचामध्ये) कविर्देवांनी बंदिस्त करून सात संख ब्रह्मांडांसह अक्षरब्रह्म व ईश्वरी माया यांना सत्यलोकातून निष्कासित केले आहे.

सत्यलोक आदीमध्ये जी असंख्य ब्रह्मांडे आहेत त्यांचे, ब्रह्मची २१ ब्रह्मांडे आणि परब्रह्मची सात संख ब्रह्मांडे या सर्वांचे प्रभू (स्वामी, मालक) पूर्ण ब्रह्म (सत्‌पुरुष) आहेत. अर्थात, परमेश्वर कविर्देव (कबीरसाहेब) हे सर्व कुळाचे स्वामी (प्रभू) आहेत.

श्री ब्रह्मा, श्री विष्णू आणि श्री शिव यांच्याकडे चार-चार भुजा (हात) आणि सोळा कला आहेत, तर प्रकृतिदेवीकडे (दुर्गा) आठ भुजा (हात) आणि ६४ कला आहेत. ब्रह्मकडे (क्षरपुरुष) एक हजार भुजा आणि एक हजार कला आहेत. तसेच तो २१ ब्रह्मांडांचा प्रभू आहे. परब्रह्मकडे (अक्षरपुरुष) दहा हजार भुजा आणि दहा हजार कला आहेत. तसेच तो सात संख ब्रह्मांडांचा प्रभू आहे; पूर्ण ब्रह्म (कविर्देव, परम अक्षरपुरुष म्हणजेच सत्‌पुरुष) यांच्याकडे असंख्य भुजा व असंख्य कला आहेत आणि ते ब्रह्मची २१ ब्रह्मांडे, परब्रह्मची सात संख ब्रह्मांडे यांच्यासह असंख्य ब्रह्मांडांचे प्रभू (स्वामी) आहेत. प्रत्येक प्रभू आपल्या सर्व भुजा एकत्र घेऊन (गुप्त ठेवून) केवळ दोन भुजासुद्धा ठेवू शकतात किंवा जेव्हा वाटेल तेव्हा सर्व भुजा प्रगट करू शकतात. जसे फिरता कॅमेरा बाहेर लावला आणि टीव्ही आत ठेवल्यावर बाहेरचे सर्व दृश्य टीव्हीवर दिसते, तसेच दुसरा टीव्ही बाहेर ठेवला आणि आतमध्ये कॅमेरा स्थिर करून ठेवल्यावर टीव्हीवर केवळ आत चाललेल्या घडामोडीच दिसतात. त्यामुळे सर्व कर्मचारी खबरदारी घेत असतात, तसे पूर्ण परमात्मा परब्रह्मच्या प्रत्येक ब्रह्मांडामध्ये वेगळे स्थान निर्माण करून अन्य रूपामध्ये गुप्त वास्तव्य करतात.

अशाप्रकारे पूर्ण परमात्म्याने आपल्या सत्‌लोकी विराजमान होऊन सर्वांवर नियंत्रण ठेवले आहे. जसा सूर्य दूर असूनही अन्य लोकांवर त्याचा प्रभाव आहे, तसे प्रत्येक ब्रह्मांडामध्ये सद्‌गुरू कविर्देव हजर असतात.

'पवित्र अथर्ववेदामधील सृष्टिरचनेचे प्रमाण'

चौथ्या कांडातील पहिल्या अनुवाकमधील पहिला मंत्र :

ब्रह्म जज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद वि सीमत: सुरुचो वेन आव:।

स बुध्न्या उपमा अस्य विष्ठा: सतश्च योनिमसतश्च वि व: ।।१।।

ब्रह्म-ज-ज्ञानम्-प्रथमम्-पुरस्तात्-विसिमत:-सुरुचः-वेन:-आव:- स:- बुध्न्या:- उपमा-अस्य-विष्ठा:- सत:-च- योनिम्-असत:- च-वि व:

अनुवाद : (प्रथमम्) प्राचीन अर्थात् सनातन (ब्रह्म) परमात्म्याने (ज) प्रगट होऊन (ज्ञानम्) आपल्या ज्ञानाने पूर्ण विचारपूर्वक (पुरस्तात्) शिखरामधील अर्थात सत्‌लोक आदींना (सुरुच:) स्वेच्छेने अत्यंत तत्परतेने स्वयंप्रकाशित (विसिमत:) सीमारहित म्हणजेच विशाल सीमा असणाऱ्या भिन्न लोकांना/खंडांना त्या (वेत:) विणकाराने/परमात्म्याने धाग्यांनी म्हणजेच वस्त्रासारखे विणून (आव:) सुरक्षित केले आहे (च) आणि (स:) तो पूर्ण ब्रह्मच सर्व रचना करतो. (अस्य) यासाठी त्या (बुध्न्या:) मूळ स्वामीने (योनिम्) मूळस्थान सत्यलोकाची रचना केली आहे. (अस्य) त्याच्या/सत्‌लोकांच्या (उपमा) सदृश अर्थात मिळतेजुळते (सत:) अक्षरपुरुष म्हणजेच परब्रह्मचा लोक/खंड काही प्रमाणात स्थायी (च) आणि (असत:) क्षरपुरुषाचे अस्थायी लोक इत्यादी (वि व:) वेगवेगळे आवास स्थान (विष्ठा:) स्थापित केले.

भावार्थ : पवित्र वेद सांगणारा ब्रह्म (काळ) म्हणत आहे, की सनातन परमेश्वराने स्वतः अनामय (अनामी) लोकातून सत्यलोकी प्रगट होऊन आपल्या ज्ञानाने पूर्ण विचाराअंती वस्त्रासारखी रचना करून वरील सत्‌लोक इत्यादींना सीमारहित स्वयंप्रकाशित अजर-अमर म्हणजेच अविनाशी स्थिर केले आणि खालील परब्रह्मची सात संख ब्रह्मांडे व ब्रह्मची (ज्योतिनिरंजन) २१ ब्रह्मांडे व त्यामधील लहानातील लहान (सूक्ष्मातील सूक्ष्म) रचना त्या परमात्म्याने अस्थायी स्वरूपात केली आहे.

चौथ्या कांडातील पहिल्या अनुवाकमधील दुसरा मंत्र

इयं पित्र्या राष्ट्रयेत्वग्रे प्रथमाय जनुषे भुवनेष्ठा: ।

तस्मा एतं सुरुचं ह्वारमह्यं घर्मं श्रीणन्तु प्रथमाय धास्यवे ।।२।।

इयम्-पित्र्या-राष्ट्रि-एतु-अग्रे-प्रथमाय-जनुषे-भुवनेष्ठा:-तस्मा-एतम्- सुरुचम्-हवारमह्यम्-धर्मम्-श्रीणान्तु-प्रथमाय-धास्यवे

अनुवाद : (इयम्) याच (पित्र्या) जगत्‌पित्या परमेश्वराने (एतु) या (अग्रे) सर्वोत्तम

(प्रथमाय) सर्वांत पहिली माया परानंदनी (राष्ट्रि) राजेश्वरी शक्ती म्हणजेच पराशक्ती, जिला आकर्षण शक्ती असेही संबोधले जाते (जनुषे) उत्पन्न करून (भुवनेष्ठा:) लोक/स्थान/खंड स्थापन केले (तस्मा) त्याच परमेश्वराने (सुरुचम्) मोठ्या त्वेशाने स्वइच्छेने (एतम्) या (प्रथमाय) प्रथम उत्पत्ती झालेल्या शक्ती म्हणजेच पराशक्तीद्वारे (हवारमह्यम्) एक दुसऱ्यांच्या वियोगाला/एकापासून दुसऱ्याच्या वियोगास थांबविण्याचा म्हणजेच आकर्षण शक्तीच्या (श्रीणान्तु) गुरुत्वाकर्षणाला परमात्म्याने नित्य राहण्याचा आदेश दिला, जो कधीही समाप्त न होणाऱ्या (धर्मम्) स्वभावाला (धास्यवे) धारण करून धाग्यांनी वस्त्रासारखे विणून स्थिर केले आहे.

भावार्थ : जगत्‌पित्या परमेश्वराने आपल्या शब्दशक्तीने राष्ट्री म्हणजेच सर्वांत प्रथम माया राजेश्वरी उत्पन्न केली आणि त्या पराशक्तीद्वारे एक दुसऱ्यांना आकर्षण शक्तीने (गुरुत्वाकर्षण) एकत्र ठेवणाऱ्या (थांबविणाऱ्या) व कधीही समाप्त न होणाऱ्या गुणाने या सर्व ब्रह्मांडांची स्थापना केली.

चौथ्या कांडातील पहिल्या अनुवाकमधील तिसरा मंत्र :

प्र यो जज्ञे विद्वानस्य बन्धुर्विश्वा देवानां जनिमा विवक्ति।

ब्रह्म ब्रह्मण उज्जभार मध्यान्नीचैरुच्चै: स्वधा अभि प्र तस्थौ ।।३।।

प्र-य:-जज्ञे-विद्वानस्य-बन्धु:-विश्वा-देवानाम्- जनिमा- विवक्ति-बह्म:- ब्रह्मण:-उज्जभार-मध्यात्-निचै:-उच्चै:-स्वधा-अभि:-प्रतस्थौ।

अनुवाद : (प्र) सर्वप्रथम (देवानाम्) देवता व ब्रह्मांडे यांच्या (जज्ञे) उत्पत्तीच्या ज्ञानाला (विद्वानस्य) जिज्ञासू भक्ताचा (य:) जो (बन्धु:) वास्तविक साथी/सोबती म्हणजेच पूर्ण परमात्माच आपल्या निजसेवकाला (जनिमा) आपल्याद्वारे सृजन/उत्पन्न केलेल्या (विवक्ति) स्वतःच योग्यप्रकारे विस्तारपूर्वक सांगतात, की (ब्रह्मण:) पूर्ण परमात्म्याने (मध्यात्) आपल्या माध्यमातून म्हणजेच शब्दशक्तीने (ब्रह्म:) ब्रह्म-क्षरपुरुष म्हणजेच काळला (उज्जभार) उत्पन्न करून (विश्वा) सर्व संसारास म्हणजेच सर्व लोकांस/धामांस (उच्चै:) वरील सत्यलोक इत्यादी (निचै:) खालील परब्रह्म व ब्रह्म यांची सर्व ब्रह्मांडे (स्वधा) आपल्या धारण केलेल्या (अभि:) आकर्षण शक्तीने (प्रतस्थौ) दोन्हींना चांगल्या प्रकारे स्थिर केले.

भावार्थ : पूर्ण परमात्मा आपण रचलेल्या सृष्टीचे ज्ञान आणि सर्व आत्म्यांच्या उत्पत्तीचे ज्ञान आपल्या निजदासाला स्वतः योग्य आणि विस्तारपूर्वक सांगत आहेत, की पूर्ण परमात्म्याने आपल्या माध्यमातून म्हणजेच शरीरातून आपल्या शब्दशक्तीद्वारे ब्रह्मची (क्षरपुरुष/काळ) उत्पत्ती केली आणि सर्व ब्रह्मांडांच्या वर सत्‌लोक, अलखलोक, अगमलोक, अनामीलोक आदी व खाली परब्रह्मची सात संख ब्रह्मांडे आणि ब्रह्मची २१ ब्रह्मांडे यांना आपण धारण केलेल्या आकर्षण शक्तीद्वारे स्थिर केलेले आहे.

ज्या प्रकारे पूर्ण परमात्मा कबीर परमेश्वर (कविर्देव) यांनी आपल्या निजसेवक अर्थात

सखा श्री धर्मदासजी, आदरणीय गरीबदासजी आदींना आपल्याद्वारे रचल्या गेलेल्या सृष्टीचे ज्ञान स्वतःच सांगितले आहे, तसे हा वेदमंत्रसुद्धा त्याचेच समर्थन करत आहे.

चौथ्या कांडातील पहिल्या अनुवाकमधील चौथा मंत्र :

स हि दिव: स पृथिव्या ऋतस्था मही क्षेमं रोदसी अस्कभायत्।

महान् मही अस्कभायद् वि जातो द्यां सद्म पार्थिवं च रज: ।।४।।

हि-दिव:-स-पृथिव्या-ऋतस्था-मही-क्षेमम्-रोदसी-अकस्भायत्-महान्-मही-अस्कभायद्-विजात:-धाम्-सदम्-पार्थिवम्-च-रज:।

भाषांतर : (स) त्याच सर्वशक्तिमान परमात्म्याने (हि) नि:संदेह (दिव:) वरील चारही दिव्य लोकांस- सत्यलोक, अलखलोक, अगमलोक तथा अनामी अर्थत अकहलोक या दिव्य गुणांनी युक्त लोकांस (ऋतस्था) सत्य, स्थिर म्हणजेच अजर-अमर रूपाद्वारे स्थिर केले, (स) त्यांच्यासारखे (पृथिव्या) खाली पृथ्वीवरील सर्व लोक- परब्रह्मची सात संख आणि ब्रह्म/ काळची २१ ब्रह्मांडे (मही) पृथ्वी तत्त्वाने (क्षेमम्) सुरक्षितपणे (अस्कभायत्) स्थिर केले. (रोदसी) आकाश तत्त्व व पृथ्वी तत्त्व या दोन्ही तत्त्वांच्या वरील आणि खालील ब्रह्मांडांना (जसे आकाश एक सूक्ष्म तत्त्व आहे, आकाशाचा गुण 'शब्द' आहे. पूर्ण परमात्म्याने वरील लोक (खंड) शब्दरूपाने रचले जे तेजःपुंजाने बनलेले आहेत, तर खालील परब्रह्मचे (अक्षरपुरुष) सात संख ब्रह्मांडे व ब्रह्मच्या (क्षरपुरुष) २१ ब्रह्मांडांची रचना पृथ्वी तत्त्वाने अस्थायी केली आहे.) (महान्) पूर्ण परमात्म्याने (पार्थिवम्) पृथ्वीचे (वि) वेगवेगळे (धाम्) लोक (च) आणि (सदम्) आवासस्थान (मही) पृथ्वी तत्त्वाने (रज:) प्रत्येक ब्रह्मांडामध्ये लहान-लहान लोकांची/धामांची (जात:) रचना करून (अस्कभायत्) स्थिर केले .

भावार्थ : वरील चारही लोक- सत्यलोक, अलखलोक, अगमलोक, अनामी म्हणजेच अकहलोक हे तर अजर-अमर स्थायी म्हणजेच अविनाशी रचलेले आहेत आणि खालील ब्रह्म व परब्रह्मच्या लोकांची (धामांची) अस्थायी रचना करून, तसेट अन्य लहान-लहान लोकही त्या परमेश्वराने रचून स्थिर केले.

चौथ्या कांडातील पहिल्या अनुवाकमधील पाचवा मंत्र :

स बुध्न्यादाष्ट्र जनुषो भ्यग्रं बृहस्पतिर्देवता तस्य सम्राट।

अहर्यच्छुक्रं ज्योतिषो जनिष्टाथ द्युमन्तो वि वसन्तु विप्रा:।।५।।

स-बुध्न्यात्-आष्ट्र-जुनषे:-अभि-अग्रम्-बृहस्पति:-देवता-तस्य-सम्राट-अह:-यत्-शुक्रम्-ज्योतिष:-जनिष्ट-अथ-द्युमन्त:-वि-वसन्तु-विप्रा:।

अनुवाद : (स:) त्या (बुध्न्यात्) मूळ मालक/स्वामीपासून (अभि-अग्रम) सर्वप्रथम स्थानावर (आष्ट्र) अष्टांगी माया-दुर्गा म्हणजेच प्रकृतिदेवी (जनुषे:) उत्पन्न झाली.

कारण खालील परब्रह्म व ब्रह्मच्या लोकांचे प्रथमस्थान सत्लोक आहे. याला तिसरे धाम असेसुद्धा संबोधले जाते. (तस्य) या दुर्गादेवीचेही स्वामी हेच (सम्राट) राजाधिराज (बृहस्पति:) सर्वश्रेष्ठ पती व जगद्गुरू (देवता) परमेश्वर आहेत. (यत्) ज्यांच्यापासून (अह:) सर्वांचा वियोग झाला (अथ) त्यानंतर (ज्योतिष:) ज्योतिरूप निरंजन म्हणजेच काळच्या (शुक्रम्) वीर्य अर्थात बीजशक्तीने (जनिष्ट) दुर्गेच्या उदरातून उत्पन्न होऊन (विप्रा:) भक्त आत्मे (वि) वेगळे/ स्वतंत्रपणे (द्युमन्त:) मनुष्यलोक आणि स्वर्गलोकामध्ये ज्योतिनिरंजनाच्या आदेशानुसार (वसन्तु) दुर्गा म्हणाली, की 'निवास करा.' अर्थात, ते निवास करू लागले.

भावार्थ : पूर्ण परमात्म्याने वरील चारही लोकांमधील जे खालील सर्वप्रथम म्हणजेच सत्यलोकामध्ये आष्ट्रा म्हणजेच अष्टांगीची (प्रकृतिदेवी/दुर्गा) उत्पत्ती केली. हे परमात्मा, राजाधिराज, जगद्गुरू, पूर्ण परमेश्वर (सत्पुरुष) आहेत, ज्यांपासून सर्वांचा वियोग झालेला आहे. नंतर सर्व प्राणी ज्योतिनिरंजनाच्या (काळ) बीजापासून (वीर्य) दुर्गादेवीच्या (आष्ट्रा) गर्भातून उत्पन्न होऊन स्वर्गलोक व पृथ्वीलोकावर निवास करू लागले.

चौथ्या कांडातील पहिल्या अनुवाकमधील सहावा मंत्र :

नूनं तदस्य काव्यो हिनोति महो देवस्य पूर्व्यस्य धाम।

एष जज्ञे बहुभि: साकमित्था पूर्वे अर्धे विषिते ससन् नु ।।६।।

नूनम्-तत्-अस्य-काव्य:-मह:-देवस्य-पूर्व्यस्य-धाम-हितोनि-पूर्वे-विषिते-एष-जज्ञे-बहुभि:-साकम्-इत्था-अर्धे-ससन्-नु।

अनुवाद : (नूनम्) निःसंदेह (तत्) ते पूर्ण परमेश्वर म्हणजेच तत् ब्रह्मच (अस्य) या (काव्य:) भक्त आत्म्यास, जो पूर्ण परमेश्वराची भक्ती विधिवत करतो परत (मह:) सर्वशक्तिमान (देवस्य) परमेश्वराच्या (पूर्व्यस्य) पूर्वीच्या (धाम) लोकामध्ये म्हणजेच सत्यलोकी (हिनोति) पाठवितो.

(पूर्वे) पूर्वीचे (विषिते) विशेष प्रेमी भक्ताने (एष) या परमेश्वराला व (जज्ञे) सृष्टी उत्पत्तीच्या ज्ञानाला जाणून घेऊन (बहुभि:) अत्यंत आनंद (साकम्) सहित (अर्धे) अर्धी (ससत्) निद्रा घेत (इत्था) विधिवत अशाप्रकारे (नु) खऱ्या आत्म्याने/हृदयाने स्तृती करतो.

भावार्थ : तेच पूर्ण परमेश्वर सत्यसाधना करणाऱ्या साधकाला त्या पूर्वीच्या स्थानी (सत्यलोक/सत्लोक) घेऊन जातात, ज्या स्थानावरून वियोग होऊन ते आलेले होते. तेथे त्या वास्तविक सुखदायी प्रभूला प्राप्त केल्यानंतर साधक आनंदाने आत्मविभोर होऊन सद्गदित होऊन अंत:करणाने स्तुती करतो, की हे परमात्म्या, असंख्य जन्म भरकटलेल्यांना हे वास्तविक स्थान प्राप्त झाले. याचे प्रमाण ऋग्वेदाच्या दहाव्या मंडलातील ९० व्या सुक्तामधील १६ व्या मंत्रामध्येही आहे.

आदरणीय गरीबदासजींना अशाप्रकारे पूर्ण परमात्मा कविर्देव (कबीर परमेश्वर) स्वतः

सत्यभक्ती प्रदान करून सत्यलोकी घेऊन गेले होते, तेव्हा आपल्या अमृतवाणीमध्ये आदरणीय गरीबदासजी महाराज म्हणतात, की-

'गरीब, अजब नगर में ले गए, हमकुँ सतगुरू आन।
झिलके बिम्ब अगाध गति, सुते चादर तान।।'

चौथ्या कांडातील पहिल्या अनुवाकमधील सातवा मंत्र :

यो थर्वाणं पित्तरं देवबन्धुं बृहस्पतिं नमसाव च गच्छात्।
त्वं विश्वेषां जनिता यथासः कविर्देवो न दभायत् स्वधावान्।।७।।

यः-अथर्वाणम्-पित्तरम्-देवबन्धुम्-बृहस्पतिम्-नमसा-अव-च-गच्छात्-त्वम्-विश्वेषाम्-जनिता-यथा-सः-कविर्देवः-न-दभायत्-स्वधावान्

अनुवाद : (यः) जे (अथर्वाणम्) अचल अर्थात अविनाशी (पित्तरम्) जगत्पिता (देवबन्धुम्) भक्तांचे वास्तविक सोबती म्हणजेच आत्म्याचे आधार (बृहस्पतिम्) जगद्गुरू (च) आणि (नमसा) विनम्र पुजारी म्हणजेच विधिवत साधकाला (अव) सुरक्षेसह (गच्छात) सत्लोकी जाणाऱ्यांना सत्लोकी घेऊन जाणारे (विश्वेषाम्) सर्व ब्रह्मांडांची (जनिता) रचना करणारे जगदंबा म्हणजेच मातेच्या गुणांनीही युक्त (न दभायत्) काळसारखा धोका न देणाऱ्या (स्वधावान्) स्वभावाचे म्हणजेच गुणांचे (यथा) त्याच प्रकारचे/जसेच्या जसे (त्वम्) तुम्ही (कविर्देवः/कविर् देवः) कविर्देव आहात. भाषाभिन्नत्वामुळे यांनाच कबीर परमेश्वर असेही संबोधले जाते.

भावार्थ : या मंत्राने हेसुद्धा स्पष्ट केले आहे, की त्या परमेश्वराचे नाव कविर्देव म्हणजेच कबीर परमेश्वर आहे, ज्यांनी सर्व रचना केलेली आहे.

जे परमेश्वर अचल म्हणजेच वास्तवामध्ये अविनाशी (गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील १६ व १७ व्या श्लोकांमध्येही प्रमाण आहे.) जगद्गुरू, आत्माधार, जे पूर्ण मुक्त होऊन सत्यलोकी गेलेले आहेत, त्यांना सत्लोकी घेऊन जाणारे, सर्व ब्रह्मांडांचे रचनाकार, काळसारखा (ब्रह्म) धोका न देणारे, जसे आहेत तसे, तेच स्वतः कविर्देव अर्थात कबीरप्रभू आहेत. हेच परमेश्वर सर्व ब्रह्मांडांना व प्राण्यांना आपल्या शब्दशक्तीद्वारे उत्पन्न करतात म्हणूनच त्यांना (जनिता) मातासुद्धा संबोधले जाते. (पित्तरम) पिता आणि (बन्धु) भाऊसुद्धा वास्तवामध्ये हेच आहेत. तसेच (देव) परमेश्वरही हेच आहेत. त्यामुळे याच कविर्देवांची (कबीर परमेश्वर) स्तुती केली जाते, की **'त्वमेव माता च पिता त्वमेव, त्वमेव बंधु च सखा त्वमेव, त्वमेव विद्या च द्रविणम् त्वमेव, त्वमेव सर्व मम् देव देव।'**

या परमेश्वराच्या महिमेचे पवित्र ऋग्वेदाच्या पहिल्या मंडलातील २४ व्या सुक्तामध्ये विस्तृत विवरण आहे.

'पवित्र ऋग्वेदामधील सृष्टिरचनेचे प्रमाण''

दहाव्या मंडलातील ९० व्या सुक्तामधील पहिला मंत्र :

सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात्।
स भूमिं विश्वतों वृत्वात्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम्।।१।।

सहस्रशिर्षा-पुरुषः-सहस्राक्षः-सहस्रपात्-स-भूमिम्-विश्वतः-वृत्वा-अत्यातिष्ठत्-दशंगुलम्।

अनुवाद : (पुरुषः) विराटरूपी काळ भगवान म्हणजेच क्षरपुरुष (सहस्रशिर्षा) हजार शिरे/मस्तके असणारा, (सहस्राक्षः) हजार डोळे असणारा (सहस्रपात्) हजार पाय असणारा, (स) तो काळ (भूमिम्) पृथ्वीसारख्या २१ ब्रह्मांडांना (विश्वतः) सर्व दिशांनी/बाजूंनी (दशंगुलम्) दहाही अगुंष्टांनी/बोटांनी म्हणजेच पूर्ण रूपाने ताब्यात घेऊन (वृत्वा) वर्तुळाकार परिघात घेरून (अत्यातिष्ठत) यापेक्षा श्रेष्ठ म्हणजे आपल्या काळलोकामधील सर्वांत वेगळ्या अनोख्या २१ व्या ब्रह्मांडामध्ये वास्तव्य करतो, राहतो.

भावार्थ : या मंत्रामध्ये विराटचे (काळ ब्रह्म) वर्णन आले आहे (गीतेच्या दहाव्या व अकराव्या अध्यायांमध्येही याच काळ-ब्रह्मचे असेच वर्णन आहे. अकराव्या अध्यायातील ४६ व्या श्लोकामध्ये अर्जुनाने म्हटले आहे, की हे सहस्रबाहू म्हणजेच हजार भुजा असणारे तुम्ही आपल्या चतुर्भुज रूपामध्ये दर्शन द्या.)

ज्याचे हजार हात-पाय, हजार डोळे. कान आदी आहेत, तो विराटरूप काळप्रभू आपल्या आधीन सर्व प्राण्यांना पूर्णपणे वश करून म्हणजे वीस ब्रह्मांडांना गोलाकार परिघामध्ये (वर्तुळाकार कवचामध्ये) थांबवून स्वतः यांच्यापेक्षा वरील (वेगळ्या) २१ व्या ब्रह्मांडामध्ये बसलेला आहे.

दहाव्या मंडलातील ९० व्या सुक्तामधील दुसरा मंत्र :

पुरुष एवेंद सर्वं यद्भूतं यच्च भाव्यम्।
उजामृतत्वस्येशानो यदन्नेनातिरोहति।।२।।

पुरुष-एव-इदम्-सर्वम्-यत्-भूतम्-यत्-च-भाव्यम्-उत्-अमृतत्वस्य-इशानः-यत्-अन्नेन-अतिरोहति।

अनुवाद : (एव) अशाप्रकारे काही योग्यप्रकारचा (पुरुष) भगवान आहे, तो अक्षरपुरुष म्हणजेच परब्रह्म आहे. (च) आणि (इदम्) हा (यत) जो (भूतम्) उत्पन्न झालेला आहे, (यत्) जो (भूतम्) भविष्यामध्ये उत्पन्न होईल (सर्वम्) सर्व (यत्) प्रयत्नांनी म्हणजेच कष्टाद्वारे (अन्नेन) अन्नातून (अतिरोहति) विकसित होतो. हा अक्षरपुरुषसुद्धा (उत) संदेहयुक्त (अमृतत्वस्य) मोक्षाचा (इशानः) स्वामी आहे. अर्थात, भगवान म्हणून अक्षरपुरुषही काहीअंशी

योग्य आहे; परंतु पूर्ण मोक्षदायक नाही.

भावार्थ : या मंत्रामध्ये परब्रह्मचे (अक्षरपुरुष) विवरण आले आहे, ज्याच्यात भगवानांची काहीअंशी लक्षणे आहेत; परंतु याच्या भक्तीने पूर्ण मोक्ष मिळत नाही. यामुळे त्याला संदेहयुक्त मुक्तिदाता संबोधले जाते. याला काही प्रभूचे गुणयुक्त असल्याचे यासाठी म्हटले आहे, कारण हा काळसारखा तप्तशिलेवर सूक्ष्मदेह भाजून खात नाही; परंतु या परब्रह्मच्या लोकीही प्राण्यांना परिश्रम करून कर्माधारावरच फळ प्राप्त होते आणि अन्नापासूनच सर्व प्राण्यांचे शरीर विकसित होते. जन्म व मृत्यूचा कालावधी जरी काळपेक्षा (क्षरपुरुष) अधिक असला तरीही उत्पत्ती, प्रलय आणि चौऱ्याऐंशी लक्ष योनींमधील यातना भोगाव्याच लागतात.

दहाव्या मंडलातील ९० व्या सुक्तामधील तिसरा मंत्र :

एतावानस्य महिमातो ज्यायाँश्च पुरुष:।
पादो स्य विश्वा भूतनि त्रिपादस्यामृतं दिवि ।।३।।

एतावान्-अस्य-महिमा-अत:-ज्यायान्-च-पुरुष:-पाद:-अस्य-विश्वा-भूतानि-त्रि-पाद्-अस्य-अमृतम्-दिवि।

अनुवाद : (अस्य) या अक्षरपुरुष म्हणजेच परब्रह्मची तर (एतावान्) एवढीच (महिमा) प्रभुता आहे (च) आणि (पुरुष:) तो परम अक्षरब्रह्म म्हणजेच पूर्णब्रह्म परमेश्वर तर (अत:) याच्यापेक्षाही (ज्यायान्) कितीतरी मोठा/श्रेष्ठ आहे. (विश्वा) समस्त (भूतानि) क्षरपुरुष आणि अक्षरपुरुष, तसेच यांच्या लोकांमधील/सत्यधामांमधील जेवढेही प्राणी आहेत, ते (अस्य) या पूर्ण परमात्मा परम अक्षरपुरुषाचा (पाद:) एकच पाय आहे. अर्थात, ते एक अंशमात्र आहेत. (अस्य) या पूर्ण परमेश्वराचे (त्रि) तीन (दिवि) दिव्यलोक जसे सत्यलोक, अलखलोक, अगम लोक (अमृतम्) अविनाशी (पाद्) दुसरा पाय आहे. अर्थात, जे काही सर्व ब्रह्मांडांमध्ये उत्पन्न होते, ते सत्यपुरुष पूर्ण परमात्म्याचाच अंश किंवा अंग आहे.

भावार्थ : या दुसऱ्या मंत्रामध्ये वर्णन आलेल्या अक्षरपुरुषाची (परब्रह्म) एवढीच महिमा आहे आणि ते पूर्णपुरुष कविर्देव तर याच्यापेक्षा कितीतरी पटीने विशाल/श्रेष्ठ आहेत म्हणजेच सर्वशक्तिमान आहेत. सर्व ब्रह्मांडे त्यांच्याच अंशावर तग धरून आहेत. या मंत्रामध्ये तीन लोकांचे (धामांचे) वर्णन एवढ्यासाठीच आले आहे, की चौथे अनामी (अनामय) लोक अन्य रचनेच्या पूर्वीचे आहे. याच तीन प्रभूंचे (क्षरपुरुष, अक्षरपुरुष आणि या दोघांपेक्षा वेगळा परम अक्षरपुरुष) विवरण श्रीमद् भगवत गीतेच्या सोळाव्या व सतराव्या अध्यायामध्ये आले आहे.

याचे प्रमाण आदरणीय गरीबदाससाहेबजी सांगतात, की-

'गरीब जाके अर्ध रुम पर सकल पसारा, ऐसा पूर्ण ब्रह्म हमारा ।।'

'गरीब, अनंत कोटि ब्रह्मांड का, एक रति नहीं भार।
सतगुरु पुरुष कबीर है कुल के सृजनहार ।।'

याचेच प्रमाण आदरणीय दादूसाहेबजी सांगत आहेत, की-

''जिन मोकुं निज नाम दिया, सोई सतगुरु हमार।
दादू दूसरा कोए नही, कबीर सृजनहार।।''

याचेच प्रमाण आदरणीय नानकसाहेबजी देत आहेत, की-

''यक अर्ज गुएतम पेश पेरा तो दर कून करतार।
हक्का कबीर करीम तू, बेएब परवरदिगार।।'

(श्री गुरु ग्रंथसाहेबमधील पान नं. ७२१, महला १, राग तिलंग)

कून करतार याचा अर्थ असा आहे, की सगळयाचे रचनकार म्हणजेच शब्दशक्तीद्वारे रचना करणारे शब्दस्वरूपी प्रभू, हक्का कबीरचा अर्थ आहे सत् कबीर, करीमचा अर्थ दयाळू, आणि परवरदिगारचा अर्थ परमात्मा असा आहे.

दहाव्या मंडलातील ९० व्या सुक्तामधील चौथा मंत्र :

त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुष: पादो स्येहाभवत्पुन:।
ततो विष्व ङ्व्यक्रामत्साशनानशने अभि ।।४।।

त्रि-पाद-ऊर्ध्व:-उदैत्-पुरुष:-पाद:-अस्य-इह-अभवत्-पून:-तत:-विश्वङ्-व्यक्रामत्-स:-अशनानशने-अभि।

अनुवाद : (पुरुष:) हा परम अक्षरब्रह्म अर्थात अविनाशी परमात्मा (ऊर्ध्व:) वर (त्रि) तीन लोक- सत्यलोक, अलखलोक, अगमलोक रूपी (पाद) पाय म्हणजेच वरील भागामध्ये (उदैत्) प्रगट होतो म्हणजे विराजमान आहे. (अस्य) याच परमेश्वर पूर्ण ब्रह्मचा (पाद:) एक पाय म्हणजे एक हिस्सा जगत्‌रूप (पुनर्) पुन्हा (इह) येथे (अभवत्) प्रगट होतो. (तत:) त्यामुळे (स:) तो अविनाशी पूर्ण परमात्मा (अशानानशने) जीवात्म्यांचे सूक्ष्म शरीर खाणाऱ्या काळच्या म्हणजेच क्षरपुरुषाच्या आणि न खाणाऱ्या परब्रह्म म्हणजेच अक्षरपुरुषाच्याही (अभि) वर (विश्वङ्) सर्वत्र (व्यक्रामत्) व्याप्त आहे म्हणजेच त्यांची प्रभुता सर्व ब्रह्मांडांवर आणि सर्व प्रभूंवर आहे. ते कुळाचे/सर्वांचे स्वामी, मालक आहेत, जे आपल्या शक्तीने सर्वांच्या वर विस्तारलेले आहेत.

भावार्थ : हेच सर्व सृष्टीचे रचनाकार प्रभू आपल्या रचनेच्या वरील भागामध्ये तीन स्थानांमध्ये (सत्‌लोक, अलखलोक, अगमलोक) तीन रूपांमध्ये स्वतः प्रगट होतात म्हणजेच स्वतः विराजमान आहेत. येथे अनामीलोकाचे वर्णन एवढ्यासाठीच आलेले नाही, कारण अनामीलोकांमध्ये कोणतीही रचना नाही आणि अकहलोक (अनामय) शेष रचनेच्या पूर्वीचे

आहे. नंतर म्हटले आहे, की त्या परमात्म्याच्या सत्लोकापासून विलग होऊन खालील ब्रह्म तथा परब्रह्मचे लोक उत्पन्न होतात आणि तोच पूर्ण परमात्मा खाणारा ब्रह्म अर्थात काळपेक्षा (कारण ब्रह्म/काळ विराट शापामुळे एक लक्ष मानव शरीरधारी प्राण्यांचा आहार करतो.) आणि भक्षण न करणाऱ्या परब्रह्म अर्थात अक्षरपुरुष (परब्रह्म प्राण्यांचा आहार करत नाही; परंतु जन्म-मृत्यू, कर्मदंड जसे आहे तसेच राहते.) यांच्याही वर सर्वत्र विस्तारलेला आहे. या पूर्ण परमात्म्याची प्रभुता सर्वांच्यापेक्षा वर प्रस्थापित आहे. कबीर परमेश्वरच कुळाचे/सर्वांचे स्वामी आहेत. त्यांनी आपल्या शक्तीद्वारे सर्वांच्यापेक्षा वर विस्तार केला आहे. जसा सूर्य आपला प्रकाश सर्वांवर पसरवून प्रभावित करतो, तशी पूर्ण परमात्म्याने आपल्या शक्तिरूपी क्षमता (रेंज) सर्व ब्रह्मांडांवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी प्रस्थापित केलेली आहे. मोबाईल फोनचा टॉवर एका स्थानी असूनही आपली शक्ती अर्थात मोबाईल फोनची रेंज (क्षमता) चारही दिशांना पसरवून प्रस्थापित करतो, तशी पूर्ण प्रभूंनी आपली निराकार शक्ती सर्वव्यापक केलेली आहे. त्याद्वारे पूर्ण परमात्मा सर्व ब्रह्मांडांवर एक स्थानावर विराजित होऊन नियंत्रण ठेवतो.

याचे प्रमाण आदरणीय गरीबदासजी महाराज (अमृतवाणी राग कल्याण) देतात-

'तीन चरण चिन्तामणी साहेब, शेष बदन पर छाए।
माता, पिता, कुलन न बंधु, ना किन्हें जननी जाये॥'

दहाव्या मंडलातील ९० व्या सुक्तामधील पाचवा मंत्र :

तस्माद्विराळजायत विराजो अधि पुरुषः।
स जातो अत्यरिच्यत पश्चाद्भूमिमथो पुरः॥५॥

तस्मात्-विराट्-अजायत-विराजः-अधि-पुरुषः-स-जातः-अत्यरिच्यत-पश्चात्-भूमिम्-अथः- पूरः।

अनुवाद : (तस्मात्) त्यानंतर त्या परमेश्वर सत्यपुरुषाच्या शब्दशक्तीने (विराट्) विराट म्हणजे ब्रह्म/क्षरपुरुष /काळ (अजायत) उत्पन्न झालेला आहे. (पश्चात्) त्यानंतर (विराजः) विराट पुरुष अर्थात काळ भगवानहून (अधि) अधिक विशाल (पुरुषः) परमेश्वराने (भूमिम्) पृथ्वीवरील लोक, काळ ब्रह्म आणि परब्रह्म यांच्या लोकांची (अत्यरिच्यत) चांगल्या/योग्यप्रकारे रचना केली. (अथः) नंतर (पुरः) अन्य लहान-लहान लोक (स) त्या पूर्ण परमेश्वरानेच (जातः) उत्पन्न केले म्हणजेच स्थापित केले.

भावार्थ : या चौथ्या मंत्रामध्ये वर्णन आलेल्या तीन लोकांची (अगमलोक, अलखलोक आणि सत्लोक) रचना केल्यानंतर पूर्ण परमात्म्याने ज्योतिनिरंजनची (ब्रह्म/काळ) उत्पत्ती केली. अर्थात, त्याच सर्वशक्तिमान परमात्मा पूर्णब्रह्म कविर्देवांपासून (कबीर प्रभू) विराट म्हणजेच ब्रह्मची (काळ) उत्पत्ती झाली. याचे प्रमाण गीतेच्या तिसऱ्या अध्यायातील पंधराव्या श्लोकामध्येही आहे, की अक्षरपुरुष म्हणजेच अविनाशी प्रभूंपासून ब्रह्म उत्पन्न झाला

आहे. अथर्ववेदाच्या चौथ्या कांडातील पहिल्या अनुवाकमधील तिसऱ्या सुक्तामध्येही याचे प्रमाण आहे, की पूर्ण ब्रह्मपासून ब्रह्मची उत्पत्ती झाली आणि त्याच पूर्ण ब्रह्मने इतर (भूमिम्) लहान-मोठ्या सर्व लोकांची रचना केली आहे. ते पूर्ण ब्रह्म या विराट भगवान अर्थात ब्रह्म/काळपेक्षाही विशाल आहेत. अर्थात, काळचेही स्वामी, मालक तेच आहेत.

दहाव्या मंडलातील ९० व्या सुक्तामधील पंधरावा मंत्र :

सप्तास्यासन्परिधयस्त्रिः सप्त समिधः कृताः।
देवा यद्यज्ञं तन्वाना अबध्नन्पुरुषं पशुम् ॥१५॥

सप्त-अस्य-आसन्-परिधयः-त्रिसप्त-समिधः- कृताः-देवा-यत्-यज्ञम्-तन्वानाः-अबध्नन्-पुरुषम्-पशुम्।

अनुवाद : (सप्त) परब्रह्मची सात संख ब्रह्मांडे आणि (त्रिसप्त) काळ ब्रह्मची २१ ब्रह्मांडे (समिधः) कर्मदंड दुःखरूपी अग्नीने दुःखी (कृताः) करणाऱ्या (परिधयः) वर्तुळाकार परीघरूपी सीमेमध्ये (आसन) विद्यमान आहेत. (यत्) जो (पुरुषम्) पूर्ण परमात्म्याची (यज्ञम्) विधिवत धार्मिक कर्म म्हणजेच पूजा करतो (पशुम) बळी द्यायच्या पशुरूषी काळच्या जाळ्यामधील कर्मबंधनामध्ये बांधलेल्या (देवा) त्या भक्तात्म्यांना (तन्वांनाः) काळद्वारे रचलेल्या, फेकलेल्या पापकर्मबंधन जाळ्यातून (अबध्नन) मुक्त करतात. येथे अर्थातच बंधनातून सुटका करणारे म्हणजेच बंदी छोड आहेत.

भावार्थ : परब्रह्मची सात संख ब्रह्मांडे आणि ब्रह्मची (काळ) २१ ब्रह्मांडे वर्तुळाकार सीमेमध्ये बंद असून, पापकर्माच्या अग्नीमध्ये जळत राहणाऱ्या प्राण्यांना पूर्ण परमात्मा वास्तविक पूजाविधी सांगून योग्य उपासना करवून घेतो. त्यामुळे बळी दिल्या जाणाऱ्या पशुसारख्या जन्म-मृत्यूच्या जाळ्यामध्ये अडकलेल्या, काळच्या (ब्रह्म) आहारासाठी तप्तशिलेच्या कष्टांनी पीडित भक्तात्म्यांना काळचे कर्मबंधनाचे फेकलेले जाळे तोडून बंधनरहित करतात म्हणजेच बंध सोडणारे (बंधनातून मुक्त करणारे) बंदी छोड आहेत. याचे प्रमाण पवित्र यजुर्वेदाच्या पाचव्या अध्यायातील ३२ व्या मंत्रामध्ये आहे, की कविरंघारिसि (कविर्) कबीर परमेश्वर (अंध) पापाचे (अरि) शत्रू (असि) आहेत म्हणजेच पापविनाशक कबीर परमात्मा आहेत. बम्भारिसि (बम्भारि) बंधनाचा शत्रू म्हणजे बंदी छोड कबीर परमेश्वर (असि) आहेत.

दहाव्या मंडलातील ९० व्या सुक्तामधील सोळावा मंत्र :

यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवास्तानि धर्माणि प्रथमान्यासन्।
ते ह नाकं महिमानः सचन्त यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवा ॥१६॥

यज्ञेन-यज्ञम्-अ-यजन्त-देवाः-तानि-धर्माणि-प्रथमानि-आसन्-ते-ह-नाकम्-महिमानः-सचन्त-यत्र-पूर्वे-साध्याः-सन्ति देवाः।

अनुवाद : जे (देवाः) निर्विकार, देवस्वरूप भक्तात्मे (अयज्ञम्) अपुऱ्या/अपूर्ण,

अयोग्य धार्मिक पूजेच्या स्थानी/बदल्यात (यज्ञेन) सत्यभक्ती धार्मिक कर्माधारावर (यजन्त) पूजा करतात (तानि) ते (धर्माणि) धार्मिक शक्तिसंपन्न (प्रथमानि) मुख्य म्हणजेच उत्तम (आसन्) आहेत. (ते ह) तेच वास्तविक (महिमान:) महान भक्ती-शक्तियुक्त होऊन (साध्या:) सफल भक्तजन (नाकम्) पूर्ण सूखदायक परमेश्वराला (सचन्त) भक्तीमुळे म्हणजे सत्भक्तीच्या कमाईने प्राप्त होतात. ते तेथे जातात, (यत्र) जेथे (पूर्वे) पूर्वीच्या सृष्टीतील (देवा:) पापरहित, देवस्वरूप भक्त आत्मे (सन्ति) वास्तव्य करत आहेत.

भावार्थ : जे निर्विकार (ज्यांनी मांस, तंबाखू, मद्य यांचा त्याग केलेला आहे आणि इतरही दुष्कर्मे करत नाहीत ते) देवस्वरूप भक्त आत्मे शास्त्रविधिरहित पूजेचा त्याग करून शास्त्रानुकूल साधना करतात, ते भक्तीच्या कमाईने धनी होऊन काळच्या ऋणातून मुक्त होऊन आपल्या सत्यभक्तीच्या कमाईमुळे त्या सर्वसुखदायी परमात्म्याला प्राप्त करतात म्हणजेच सत्यलोकामध्ये जातात, जेथे सर्वप्रथम रचलेल्या सृष्टीतील देवस्वरूप अर्थात पापरहित हंसात्मे वास्तव्य करतात.

ज्याप्रमाणे काही आत्मे काळच्या (ब्रह्म) जाळ्यामध्ये फसून येथे आले, काही परब्रह्मसोबत सात संख ब्रह्मांडांमध्ये आले. तरीही ज्या असंख्य आत्म्यांचा आपल्या पूर्ण परमात्म्यावर अटळ विश्वास राहिला, जे पतिव्रता पदापासून (निष्ठेपासून) दूर झाले नाहीत, ते सर्व पुण्यात्मे तेथेच राहिले. त्यामुळेच पवित्र वेदांमध्येही सत्य सांगितल्याचे येथे वर्णन आले आहे. याच प्रमाणाचे गीतेच्या आठव्या अध्यायातील आठव्या ते दहाव्या श्लोकांमध्ये वर्णन आले आहे, की जे साधक पूर्ण परमात्याची सत्साधना शास्त्रविधीनुसार करतात, ते भक्तीच्या कमाईच्या बळावर त्या पूर्ण परमात्म्यास प्राप्त होतात म्हणजेच त्यांच्याजवळ (सत्लोकी) जातात. यावरून हे सिद्ध होते, की तीन प्रभू आहेत- ब्रह्म, परब्रह्म, आणि पूर्ण ब्रह्म. यांनाच १) ब्रह्म- ईश- क्षरपुरुष २) परब्रह्म- अक्षरपुरुष/अक्षरब्रह्म ३) पूर्ण ब्रह्म- परम अक्षरब्रह्म- परमेश्वर- सत्पुरुष आदी पर्यायी शब्दांनी ओळखले जाते.

हे प्रमाण ऋग्वेदाच्या नवव्या मंडलातील ९६ व्या सुक्तामधील १७ ते २० या मंत्रांमध्ये स्पष्ट केले आहे, की परमात्मा कविर्देव (कबीर परमेश्वर) शिशुरूप (लहान बालकाचे) धारण करून प्रगट होतात आणि आपले निर्मळ पवित्र ज्ञान म्हणजेच तत्त्वज्ञान (कविगीर्भि:) कबीरवाणीद्वारे आपल्या अनुयायांना वर्णन करून सांगतात. तेच कविर्देव (कबीर परमेश्वर) ब्रह्मच्या (क्षरपुरुष) धामापेक्षा आणि परब्रह्मच्या (अक्षरपुरुष) धामापेक्षा भिन्न जे तिसरे ऋतधाम (सत्लोक) आहे, तेथे आकारामध्ये विराजमान आहेत. तसेच सत्लोकापेक्षा चौथा अनामीलोक आहे, तेथे हेच कविर्देव (कबीर परमेश्वर) अनामी पुरुष रूपामध्ये मनुष्यसदृश आकारामध्ये विराजमान आहेत.

कबीरवाणी : भगवान किसीका बेटा नही बेटा बनके उत्तरे को भगवान नाही.

'पवित्र श्रीमद देवी महापुराणामध्ये सृष्टिरचनेचे प्रमाण'

(दुर्गा और ब्रह्म (काळ) यांच्या योगातून ब्रह्मा, विष्णू आणि शिव यांचा जन्म)

पवित्र श्रीमद देवी महापुराणाचा तिसरा स्कंद (गीता प्रेस, गोरखपूर येथून प्रकाशित, अनुवादकर्ता : श्री. हनुमानप्रसाद पोद्दार तथा चिमन लाल गोस्वामीजी पान नं.११४ पासून)

पान नं. ११४ ते ११८ पर्यंत विवरण आले आहे, की कित्येक आचार्यांनी (ऋषींनी) भवानीदेवीस संपूर्ण मनोरथ पूर्ण करणारी असे संबोधले आहे. तिला 'प्रकृती' असे म्हटले जाते. तसेच ब्रह्मसोबत (काळ) तिचे अभेद संबंध आहेत, ज्याप्रमाणे पत्नीस अर्धांगिनीही म्हटले जाते. अर्थात, दुर्गा ब्रह्मची (काळ) पत्नी आहे.

एका ब्रह्मांडाच्या सृष्टिरचनेविषयी राजा परीक्षिताने श्री व्यासजींना विचारले, त्यावेळी व्यासजी म्हणाले, की राजन, मी श्री नारदजींना या प्रश्नाचे उत्तर स्वत:च विचारले होते, तेव्हा श्री नारदजी म्हटले होते, की मी आपले (माझे) पिता श्री ब्रह्माजींना हाच प्रश्न विचारला होता, की या ब्रह्मांडाची रचना आपण केली, श्री विष्णूजींनी अथवा शिवजींनी केली? याबाबत जे काही सत्य असेल ते सांगण्याची कृपा करावी. तेव्हा माझे पूज्य पिता श्री ब्रह्माजी म्हणाले होते, की बाळ नारद, मी स्वत: कमळावर बसलेलो होतो एवढीच माहिती मला प्राप्त आहे. या अथांग जलामध्ये मी कसा उत्पन्न झालो, हे मलासुद्धा माहीत नाही. एक हजार वर्षांपर्यंत मी पृथ्वीचे निरीक्षण करत राहिलो; पण मला या पाण्याचा अंत सापडला नाही. त्यानंतर 'तप करा' अशी आकाशवाणी झाली. मी एक हजार वर्षे तप केले. तत्पश्चात सृष्टिरचनेची आकाशवाणी झाली. इतक्यात मधू आणि कैटभ नावाचे दोन राक्षस आले आणि त्यांना घाबरून मी कमळाच्या देठाला पकडून खाली उतरलो. तेथे भगवान विष्णूजी शेषशय्येवर चेतनाहीन होऊन पडलेले होते. त्यांच्यामधून एक स्त्री (प्रेतवत प्रविष्ट झालेली दुर्गा) बाहेर पडली. ती आकाशामध्ये आभूषणे परिधान केलेली दिसू लागली. त्यावेळी भगवान विष्णू शुद्धीवर आले. तेथे मी आणि विष्णूजी दोघे होतो. एवढ्यात शंकरजीही तेथे आले. देवीने आम्हाला विमानामध्ये बसविले आणि ब्रह्मलोकी घेऊन गेली. तेथे आणखी एकेक ब्रह्मा, विष्णू आणि शिव दिसले. त्यानंतर आणखी एक देवी दिसली. तिला पाहून विष्णूजींनी विवेकपूर्वक खालीलप्रमाणे वर्णन केले. (ब्रह्मने (काळ) भगवान विष्णूंना चेतना प्रदान केली आणि त्यांना आपल्या बाल्यावस्थेतील आठवणी जागृत झाल्या. त्यांनी आम्हाला बाल्यावस्थेतील कहाणी (वस्तुस्थिती) ऐकवली.)

पान नं.११९-१२० वर : भगवान विष्णूजी हे श्री ब्रह्माजी आणि श्री शिवजींना म्हणाले, की ही आपणा तिघांचीही माता आहे. हीच जगज्जननी प्रकृतिदेवी आहे. मी या देवीला जेव्हा मी एक लहान बालक होतो, तेव्हा पाहिले होते. हीच मला पाळण्यामध्ये झोके देत होती.

तिसरा स्कंद पान नं.१२३ वर : श्री विष्णूजी श्री दुर्गादेवीची स्तुती करून म्हणाले, की

तू शुद्धस्वरूप आहेस. हा सर्व संसार तुझ्यापासूनच उद्भासित (निर्माण) होत आहे. मी (विष्णू), ब्रह्मा आणि शंकर आम्ही सर्व तुझ्या कृपेनेच विद्यमान आहोत. आमचा अविर्भाव (जन्म) आणि तिरोभाव (मृत्यू) होत असतो. अर्थात, आम्ही तिन्ही देव नाशवान आहोत. केवळ तूच एक नित्य (अविनाशी) आहेस, जगज्जननी आहेस, प्रकृतिदेवी आहेस.

भगवान शंकर म्हणाले, की देवी, जर महाभाग विष्णू तुझ्यापासून प्रगट (उत्पन्न) झाले आहेत, तर त्यांच्यानंतर उत्पन्न झालेले ब्रह्माही तुझेच बालक आहे आणि या दोघांनंतर उत्पन्न झालेला मी तमोगुणी लीला करणारा शंकर काय तुझी संतान (पुत्र) नाही झालो? अर्थात, मलाही उत्पन्न करणारी तूच आहेस.

विचार करा : या विवरणावरून असे सिद्ध होते, की श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी, श्री शिवजी नाशवान आहेत. मृत्युंजय (अजर-अमर) व सर्वेश्वर नाहीत आणि ते दुर्गादेवीचे (प्रकृती) पुत्र आहेत व ब्रह्म (काळ-सदाशिव) यांचा पिता आहे.

तिसऱ्या स्कंदातील पान नं.१२५ वर ब्रह्माजींनी हे माते, वेदांमध्ये जे ब्रह्म म्हटले आहे ते आपणच आहात की अन्य कोणी प्रभू आहेत, असे विचारल्यावर दुर्गा म्हणाली, की मी आणि ब्रह्म एकच आहे. नंतर याच स्कंदाच्या पान नं.१२९ वर म्हटले आहे, की आता माझे कार्य सिद्ध करण्यासाठी तुम्ही तिघे विमानात बसून लगेच या. कोणतेही कठीण कार्य उपस्थित झाले आणि तुम्ही माझे स्मरण केले, तर मी तुमच्यासमोर प्रगट होईन.

हे देवतांनो, तुम्ही माझे (दुर्गादेवीचे) आणि ब्रह्मचे ध्यान सदोदित केले पाहिजे. आमच्या दोघांचे स्मरण करत राहिलात तर तुमचे कोणतेही कार्य सिद्ध होण्यात किंचितही संदेह नाही.

या व्याख्यांवरून असे स्वसिद्ध होते, की दुर्गा (प्रकृती) आणि ब्रह्म (काळ) हे तिन्ही देवतांचे माता-पिता आहेत. तसेच ब्रह्मा, विष्णू व शिव हे नाशवान आहेत व पूर्ण शक्तियुक्त नाहीत.

तिन्ही देवतांचा (श्री ब्रह्मा, श्री विष्णू, श्री शिव) विवाह दुर्गादेवीने (प्रकृतिदेवी) केला. (तिसऱ्या स्कंदातील पान नं.१२८ व १२९).

गीतेच्या सातव्या अध्यायातील बारावा श्लोक :

ये, च, एव, सात्विकाः भावाः, राजसाः, तामसाः, च, ये,
मतः, एव, इति, तान्, विद्धि, न, तु, अहम्, तेषु, ते मयि॥

अनुवाद : (च)आणि (एव) सुद्धा (ये) जो (सात्विकाः) सत्त्वगुण विष्णूजींचा स्थिती (भावाः) भाव आहे आणि (ये) जो (राजसाः) रजोगुण ब्रह्माजींचा उत्पत्ती (च) आणि (तामसाः) तमोगुण शिवचा संहार हा आहे. (तान्) ते सर्व तू (मतः, एव) माझ्याद्वारे सुनियोजित नियमानुसार होणारे आहेत. (इति) असे (विद्धि) जाण, (तु) परंतु वास्तविक (तेषु) त्यांच्यामध्ये (अहम्) मी आणि (ते) ते (मयि) माझ्यामध्ये (न) नाहीत.

पवित्र शिव महापुराणामधील सृष्टिरचनेचे प्रमाण

(काळ ब्रह्म व दुर्गा यांच्यापासून विष्णू, ब्रह्मा, व शिव यांची उत्पत्ती)

याचे प्रमाण 'पवित्र श्री शिवपुराण' गीता प्रेस, गोरखपूर येथून प्रकाशित, अनुवादकर्ता श्री. हनुमान प्रसाद पोद्दार, यातील सहावा अध्याय- 'रुद्रसंहिता'मधील पान नं. १०० वर म्हटले आहे, की जो मूर्तिरहित परब्रह्म आहे, त्याचीच मूर्ती भगवान सदाशिव आहे. त्यांच्या शरीरातून एक शक्ती निष्कासित झाली ती शक्ती अंबिका, दुर्गा (प्रकृती), त्रिदेवजननी (श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी आणि श्री शिवजी यांना उत्पन्न करणारी माता) संबोधली गेली. तिला आठ भुजा आहेत. सदाशिव जे आहेत, त्यांना शिव, शंभू आणि महेश्वरसुद्धा म्हटले जाते. (पान नं.१०१ वर) ते आपल्या सर्व देहभर भस्म लावतात. त्या काळरूपी ब्रह्मने एक शिवलोक नामक क्षेत्राची निर्मिती केली. नंतर दोघांपासून एक पुत्र उत्पन्न झाला. त्याचे नाव विष्णू ठेवले. (पान नं.१०२)

पुढे रुद्रसंहितेच्या सातव्या अध्यायातील पान नं.१०३ वर ब्रह्माजींनी म्हटले आहे, की माझी उत्पत्तीसुद्धा भगवान सदाशिव (ब्रह्म काळ) आणि प्रकृती (दुर्गा) यांच्यापासून झाली. त्यानंतर मला बेशुद्ध केले गेले.

त्यानंतर रुद्रसंहितेच्या नवव्या अध्यायातील पान नं. ११० वर म्हटले आहे, की अशाप्रकारे ब्रह्मा, विष्णू आणि रुद्र या तीन देवतांमध्ये गुण आहेत; परंतु शिव (काळ-ब्रह्म) गुणातित मानला गेला आहे.

येथे चार बाबी सिद्ध होतात- (१) सदाशिव (काळ-ब्रह्म) व प्रकृती (दुर्गा) यांच्यापासून तीन देवांची (ब्रह्मा, विष्णू, महेश) उत्पत्ती झालेली आहे. (२) तिन्ही भगवानांची (श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी आणि श्री शिवजी) माता दुर्गाजी आहे. (३) या तिघांचा पिता ज्योतिनिरंजन (काळ-ब्रह्म) आहे. (४) हेच तिन्ही प्रभू रजोगुणी-ब्रह्माजी, सत्गुणी-विष्णूजी आणि तमोगुणी-शिवजी आहेत.

पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेमधील सृष्टिरचनेचे प्रमाण

याचे प्रमाण पवित्र गीतेच्या चौदाव्या अध्यायातील तिसऱ्या ते पाचव्या श्लोकांमध्ये आहे. ब्रह्म (काळ) म्हणत आहे, की, प्रकृती (दुर्गा) तर माझी पत्नी आहे. मी ब्रह्म (काळ) तिचा (दुर्गा) पती आहे. आम्हा दोघांपासून सर्व प्राण्यांसहित तीन गुणांची (रजोगुण-ब्रह्माजी, सत्गुण-विष्णूजी, तमोगुण-शिवजी) उत्पत्ती झाली. मी (ब्रह्म) सर्व प्राण्यांचा पिता आहे आणि प्रकृती (दुर्गा) त्यांची माता आहे. मी तिच्या (दुर्गा) उदरामध्ये बीज स्थापन करतो, ज्यामुळे सर्व प्राण्यांची उत्पत्ती होते.

याचे प्रमाण पवित्र गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील पहिला ते चौथा आणि सोळा व

सतराव्या श्लोकांमध्ये आहे.

गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील पहिला श्लोक

उर्ध्वमूलम्, अध:शाखम्, अश्वत्थम्, प्राहु:, अव्ययम्,
छन्दांसि, यस्य, पर्णानि, य:, तम्, वेद, स:, वेदवित्।।

अनुवाद : (उर्ध्वमूलम्) वर पूर्ण परमात्मा आदिपुरुष परमेश्वररूपी मूळ असणारे (अध: शाखम्) खालच्या बाजूला शाखा असणारा (अव्ययम्) अविनाशी (अश्वत्थम्) विस्तारित वृक्ष आहे. घोड्यासारख्या मजबूत अशा (यस्य) या वृक्षाच्या (छन्दांसि) लहान-लहान भागांना फांद्या (पर्णानि) पाने (प्राहु:) म्हटले आहे. (तम्) त्या संसाररूपी वृक्षाला (य:) जे (वेद) सर्वांगांसहित जाणतात, (स:) ते (वेदवित्) पूर्ण ज्ञानी म्हणजेच तत्त्वदर्शी आहेत.

गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील दुसरा श्लोक

अध:, च, ऊर्ध्वम्, प्रसृता:, तस्य, शाखा:, गुणप्रवृद्धा:,
विषयप्रवाला:, अध:,च, मूलानि, अनुसन्ततानि, कर्मानुबन्धीनि, मनुष्यलोके।।

अनुवाद : (तस्य) त्या वृक्षाच्या (अध:) खाली (च) आणि (ऊर्ध्वम्) वर (गुणप्रवृद्धा:) तिन्ही गुण ब्रह्मा-रजोगुण, विष्णू-सत्गुण, शिव-तमोगुण रूपी (प्रसृता) पसरलेल्या (विषयप्रवाला:) विकार-काम, क्रोध, मोह, लोभ, अहंकार रूपी (शाखा:) शाखा/फांद्या ब्रह्मा, विष्णू, शिव (कर्मानुबन्धीनि) जीवांना कर्मामध्ये बांधणारी (अपि) सुद्धा (मूलानि) मुळे मुख्य कारण आहे (च) आणि (मनुष्यलोके) मनुष्यलोक-स्वर्ग-नरकलोक, पृथ्वीलोक यामध्ये (अध:) खाली नरक, चौऱ्याऐंशी लाख योनींमध्ये (ऊर्ध्वम्) वर स्वर्गलोक आदीमध्ये (अनुसन्ततानि) व्यवस्थित केलेले आहेत.

गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील तिसरा श्लोक

न, रूपम, अस्य, इह, तथा, उपलभ्यते, न अन्त:, न, च, आदि:, न, च,
सम्प्रतिष्ठा, अश्वत्थम्, एनम्, सुविरूढमूलम्, असंगशस्त्रेण, दृढेन, छित्वा।।

अनुवाद : (अस्य) या रचनेची (न) नाही (आदि) सुरवात (च) आणि (न) नाही (अन्त:) शेवट आहे (न) नाही (तथा) तसे (रूपम) स्वरूप (उपलभ्यते) प्राप्त होते (च) आणि (इह) येथे विचार काळद्वारे म्हणजेच माझ्याद्वारे दिल्या जाणाऱ्या गीताज्ञानाची पूर्ण माहिती (ज्ञान) मलाही (न) नाही. (सम्प्रतिष्ठा) कारण सर्व ब्रह्मांडांची रचना चांगल्या/योग्यप्रकारे स्थित आहे का, याचे मलाही ज्ञान नाही. (एतम्) या (सुविरुढमलूम्) चांगल्याप्रकारे स्थायी/नित्य स्थिती असणारा (अश्वत्थम्) मजबूत स्वरूपाचा (असङ्गशस्त्रेण) पूर्ण ज्ञानरूपी (दृढेन) दृढ सूक्ष्म वेद म्हणजेच तत्त्वज्ञानाद्वारे जाणून (छित्वा) छाटून/कापून म्हणजेच निरंजनाच्या भक्तीला क्षणिक अर्थात क्षणभंगूर जाणून ब्रह्मा, विष्णू, शिव, ब्रह्म आणि परब्रह्मच्या पुढे/वरील पूर्ण

ब्रह्मचा शोध घेतला पाहिजे.

गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील चौथा श्लोक

तत: पदम्, तत्, परिमार्गितयम्, यस्मिन्, गता:, न, निवर्तन्ति, भूय:,
तम्, एव्, च, आद्यम्, पुरुषम्, प्रपद्ये, यत:, प्रवृति:, प्रसृता, पुराणी।।

अनुवाद : जेव्हा तत्त्वदर्शी संत भेटतील, (तत:) त्यानंतर (तत्) त्या परमात्याच्या (पदम्) पदस्थानाचा म्हणजेच सत्लोकाचा (परिमार्गितव्यम्) पूर्णपणे समजून शुद्ध अंत:करणाने शोध घेतला पाहिजे. (यस्मिन) जेथे (गता:) गेलेले साधक (भूय:) पुन्हा (न निवर्तन्ति) परतून या संसारामध्ये येत नाहीत. (च) आणि (यत:) ज्या परमात्म्या-परम अक्षरब्रह्मपासून (पुराणी) आदि/सुरवातीची (प्रवृति:) रचना-सृष्टी (प्रसृता) उत्पन्न झालेली आहे. (तम्) अज्ञात (आद्यम्) आदियम म्हणजेच मी काळनिरंजन (पुरुषम्) पूर्ण परमात्म्याला (एव) च (प्रपद्ये) मी शरण आहे आणि त्याचीच पूजा करतो.

गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील सोळावा श्लोक

द्वौ, इमौ, पुरुषौ, लोके, क्षर:, च, अक्षर:, एव, च,
क्षर:, सर्वाणि, भूतानि, कूटस्थ:, अक्षर:, उच्यते।।

अनुवाद : (लोके) या संसारामध्ये (द्वौ) दोन प्रकारचे (क्षर:) नाशवान (च) आणि (अक्षर:) अविनाशी (पुरुषौ) भगवान आहेत. (एव) अशाप्रकारे (इमौ) या दोन्ही प्रभूंच्या लोकी (सर्वाणि) संपूर्ण (भूतानि) प्राण्यांचे शरीर तर (क्षर:) नाशवान (च) आणि (कूटस्थ:) जीवात्मा (अक्षर:) अविनाशी (उच्यते) आहे असे म्हटले जाते.

गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील सतरावा श्लोक

उत्तम; पुरुष:, तु, अन्य; परमात्मा, इति, उदाहत:,
य:, लोकत्रयम्, आविश्य, बिभर्ति, अव्यय:, ईश्वर:।।

अनुवाद : (उत्तम:) उत्तम (पुरुष:) प्रभू (तु) तर (अन्य:) या दोन प्रभूंपेक्षा (क्षरपुरुष आणि अक्षरपुरुष) अन्यच आहे. (इति) वास्तवामध्ये ते (परमात्मा) परमात्मा (उदाहृत:) म्हटले जातात, (य:) जे (लोकत्रयम्) तीनही लोकांमध्ये (आविश्य) प्रवेश करून (बिभर्ति) सर्वांचे पालनपोषण करतात आणि (अव्यय:) अविनाशी, (ईश्वर:) प्रभूंमध्ये श्रेष्ठ म्हणजेच समर्थ प्रभू आहेत.

भावार्थ : गीता ज्ञानदात्या प्रभूने केवळ एवढेच सांगितले आहे, की हा संसार उलट्या लटकलेल्या वृक्षासारखा आहे. वर जे मूळ आहे, ते पूर्ण परमात्मा आहे. खालील फांद्या (शाखा) आणि इतर विभाग आहेत. या संसाररूपी वृक्षाच्या प्रत्येक भागाचे भिन्न-भिन्न विवरण जो संत जाणतो, त्यांना तत्त्वदर्शी संत म्हणतात. यांच्याविषयी गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ व्या श्लोकामध्ये वर्णन आलेले आहे. गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील दुसऱ्या व तिसऱ्या

श्लोकांमध्ये केवळ एवढेच सांगितले आहे, की त्रिगुणरूपी शाखा आहेत. येथे विचारकाळात म्हणजेच गीतेमध्ये गीता ज्ञानदात्याने म्हटले आहे, की मी तुला पूर्ण माहिती (ज्ञान) देऊ शकत नाही; कारण मलाही या संसाराच्या रचनेचा आदि (सुरुवात) व अंत यांचे ज्ञान नाही. त्यासाठी गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की कोणी तत्त्वदर्शी संताकडून त्या पूर्ण परमात्म्याचे ज्ञान जाणा. गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील पहिल्या श्लोकामध्ये त्या तत्त्वदर्शी संताची ओळख सांगितली आहे, की ते या संसाररूपी वृक्षाच्या प्रत्येक भागाचे ज्ञान देतील. याबाबत त्यांनाच विचारा. गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील चौथ्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की त्या तत्त्वदर्शी संताच्या प्राप्ती नंतर त्या परमपद परमेश्वराचा शोध घेतला पाहिजे म्हणजेच त्या तत्त्वदर्शी संतांच्या सांगण्यानुसारच साधना केली पाहिजे, ज्यामुळे पूर्ण मोक्ष (अनादि मोक्ष) प्राप्त होतो.

गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील सोळा व सतराव्या श्लोकांमध्ये स्पष्ट केले आहे, की तीन प्रभू आहेत- एक क्षरपुरुष (ब्रह्म/काळ), दुसरा अक्षरपुरुष (परब्रह्म) आणि तिसरा परम अक्षरपुरुष (पूर्ण ब्रह्म). क्षरपुरुष आणि अक्षरपुरुष वास्तविक अविनाशी नाहीत. ते अविनाशी परमात्मा तर या दोघांपेक्षा वेगळेच आहेत. तेच परमात्मा तिन्ही लोकांमध्ये प्रवेश करून सर्वांचे पालनपोषण करतात.

गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील पहिल्या ते चौथ्या आणि सोळा व सतराव्या श्लोकांमध्ये हे प्रमाणित होते, की उलटे लटकलेल्या संसाररूपी वृक्षाचे मूळ म्हणजेच ते परम अक्षरब्रह्म म्हणजेच पूर्ण ब्रह्म आहेत, ज्यांद्वारे संपूर्ण वृक्षाचे पालनपोषण होते आणि वृक्षाचा जो भाग (पृथ्वीच्या बाहेर) जमिनीलगत दिसतो म्हणजेच खोड जे आहे, त्याला अक्षरपुरुष म्हणजेच परब्रह्म समजावे. त्या खोडापासून पुढे आणखी एक मोठी फांदी निघते तिला ब्रह्म म्हणजेच क्षरपुरुष समजावे. त्या फांदीपासून अन्य तीन लहान शाखा निघतात, त्यांना ब्रह्मा, विष्णू आणि शिव असे समजावे. तसेच त्या लहान शाखांपासून पुढे जी पाने दिसतात, त्यांना सांसारिक प्राणी असे समजावे. गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील सोळा व सतराव्या श्लोकांमध्ये स्पष्ट झाले आहे, की क्षरपुरुष (ब्रह्म) आणि अक्षरपुरुष (परब्रह्म), तसेच या दोघांच्या लोकी जितके प्राणी आहेत, त्यांचे स्थूल शरीर नाशवान आहे आणि जीवात्मा अविनाशी आहे म्हणजेच हे दोन्ही प्रभू व त्यांच्या अंतर्गत असणारे प्राणी नाशवान आहेत. जरी अक्षरपुरुषाला (परब्रह्म) अविनाशी म्हटले आहे, तरी वास्तवामध्ये अविनाशी परमात्मा या दोघांपेक्षा वेगळाच आहे. ते वास्तविक परमात्मा तिन्ही लोकांमध्ये प्रवेश करून सर्वांचे पालनपोषण करतात. या विवरणामध्ये तीन प्रभूंचे भिन्न-भिन्न विवरण दिलेले आहे.

पवित्र बायबल आणि पवित्र कुर्आन शरीफमधील सृष्टिरचनेचे प्रमाण

सृष्टिरचनेचे प्रमाण पवित्र बायबल आणि पवित्र कुर्आन शरीफमध्ये आहे. कुर्आन शरीफमध्ये पवित्र बायबलमधीलही ज्ञान आहे. त्यामुळे या दोन्ही पवित्र सद्ग्रंथांमध्ये सृष्टीचा रचनाकार कोण आणि कसा आहे आणि त्यांचे वास्तविक नाव काय आहे, याचे मिळतेजुळते प्रमाण आलेले आहे.

पवित्र बायबल (उत्पत्ती ग्रंथाच्या पान नं. २ वर, अ. १:२०-२:५ वर)

सहावा दिवस- प्राणी आणि मनुष्य :

अन्य प्राण्यांची रचना केल्यानंतर (२६) परमेश्वराने म्हटले आहे, की मी मानवाला आपल्या स्वरूपाप्रमाणे, आपल्यासारखे बनविले आहे. तो सर्व प्राण्यांना नियंत्रणाखाली (ताब्यात) ठेवेल (२७). तेव्हा परमेश्वराने मानवाला आपल्या स्वरूपाप्रमाणे उत्पन्न केले आणि नर आणि नारी बनवून मनुष्यांची सृष्टी निर्माण केली.

२९. प्रभूने मनुष्याला आहारासाठी, जितकी बीज असणारी लहान रोपे आणि बीज असणारी फळे आहेत, ते सर्व प्रदान केले. (मांस खाण्यास सांगितलेले नाही.)

सातवा दिवस- विश्रामाचा दिवस :

परमेश्वराने सहा दिवसांमध्ये सर्व सृष्टीची उत्पत्ती केली आणि सातव्या दिवशी विश्रांती घेतली.

पवित्र बायबलनेही सिद्ध केले आहे, की परमात्मा मानवसदृश शरीरामध्ये आहे आणि त्याने सहा दिवसांत सर्व सृष्टीची रचना केली आणि नंतर विश्रांती घेतली.

पवित्र कुर्आन शरीफ (सुरत फुर्कानि २५, आयत नं.५२, ५८, ५९)

आयत ५२ : फला तुतिअल्-काफिरन्- व जहिद्हुम बिही जिहादन् कबीरा (कबीरन्)। ५२।

याचा भावार्थ असा आहे, की हजरत मुहम्मदजींचा खुदा (प्रभू) म्हणत आहे, की हे पैगंबर! तुम्ही काफिरांचे (जे एका प्रभूच्या भक्तीचा त्याग करून अन्य देवी-देवतांची आणि मूर्ती आदींची पूजा करतात) म्हणणे मानू नका, कारण ते लोक कबीरांना पूर्ण परमात्मा मानत नाहीत. तुम्ही मी दिलेल्या या कुर्आनाच्या ज्ञानाच्या आधारावर कबीरच पूर्ण प्रभू आहेत यावर निश्चयी राहा आणि त्या कबीर अल्लाहसाठी संघर्ष करावा (मारामारी/युद्ध नाही) म्हणजेच ठाम राहा.

आयत ५८ : व तवक्कल् अलल्-हरूल्लजी ला यमूतु व सब्बिह् बिहम्दिही व कफा बिही बिजुनूबि अिबादिही खबीरा (कबीरा) ॥५८॥

भावार्थ : हजरत मुहम्मदजी ज्यांना आपले प्रभू मानत आहेत, ते अल्लाह (प्रभू)

दुसऱ्या कोणत्या तरी पूर्णप्रभूंकडे संकेत करत आहे, की हे पैगंबर, त्या कबीर परमात्म्यावर विश्वास ठेव, जे तुला जिवंत महात्म्याच्या रूपामध्ये येऊन भेटले होते. त्यांचा कधीही मृत्यू होत नाही म्हणजेच वास्तवामध्ये ते अविनाशी आहेत. स्तुतीसह त्यांच्या पाकी (पवित्र महिमेचे) गुणगान कर. ते कबीर अल्लाह (कविर्देव) पूजनीय आहेत आणि आपल्या उपासकांच्या (साधक) सर्व पापांचा विनाश करणारे आहेत.

आयत ५९ : अल्लज़ी खलकस्समावाति वल्अर्ज व मा बैनहुमा फी सित्तति अय्यामिन् सुम्मस्तवा अलल्अर्शि अर्रह्मानु फस्अल् बिही खबीरन् (कबीरन्) ॥५९॥

भावार्थ : हजरत मुहम्मदजी यांना कुर्आन शरीफ सांगणारा प्रभू (अल्लाह) म्हणत आहे, की ते कबीरप्रभूच आहेत, ज्यांनी जमीन आणि आकाश यांच्यामध्ये जे विद्यमान आहे, अशा सर्व सृष्टीची रचना सहा दिवसांमध्ये केली आणि सातव्या दिवशी आपल्या सत्यलोकामधील सिंहासनावर जाऊन विराजमान झाले. त्यांच्याविषयीची माहिती कोण्या (बाखबर) तत्त्वदर्शी संताला विचारा.

त्या पूर्ण परमात्म्याची प्राप्ती कशी होईल आणि त्यासंबंधीचे वास्तविक ज्ञान कोण्या तत्त्वदर्शी संताला (नाखबर) विचारा, याबाबत मला काहीही माहिती नाही.

या दोन्ही पवित्र धर्मांच्या (ईसाई आणि मुस्लिम) पवित्र शास्त्रांनी एकच प्रमाणित केले आहे, की, सर्व सृष्टीचा रचनाकार, सर्व पापविनाशक, सर्वशक्तिमान, अविनाशी परमात्मा मानवसदृश शरीराच्या आकारामध्ये असून ते सत्यलोकी वास्तव्य करतात. त्यांचे नाव कबीर आहे आणि त्यांनाच अल्लाहु अकबिरूसुद्धा म्हटले जाते.

आदरणीय धर्मदासजींनी पूज्य कबीर प्रभूंना विचारले, की हे सर्वशक्तिमान, आजपर्यंत हे तत्त्वज्ञान कोणीही सांगितले नाही. वेदांचे मर्म जाणणाऱ्या ज्ञानींनीही हे सांगितले नाही. यावरून हे सिद्ध झाले आहे, की चारही पवित्र वेद आणि चारही पवित्र कतेब (कुर्आन शरीफ आदी) असत्य आहेत. त्यावेळी पूर्ण परमात्मा म्हणाले, की-

'कबीर, बेद कतेब झूठे नहीं भाई, झूठे है जो समझे नाहिं।'

याचा भावार्थ असा आहे, की चारही पवित्र वेद (ऋग्वेद-अथर्ववेद-यजुर्वेद-सामवेद) आणि चारही पवित्र कतेब (कुर्आन शरीफ-जबूर-तौरात-इंजिल) असत्य/अयोग्य नाहीत; परंतु ज्यांना ते समजलेले नाहीत, ते अज्ञानी/खोटे आहेत.

'पूज्य कबीर परमेश्वरांच्या (कविर्देवजी) अमृतवाणीमधील सृष्टिरचना'

विशेष : ही अमृतवाणी १४०३ पासून (जेव्हा पूज्य कविर्देव (कबीर परमेश्वर) लीला करत पाच वर्षांचे झाले) ते १५१८ च्या (जेव्हा कविर्देव (कबीर परमेश्वर 'मगहर'

स्थानातून सशरीर सत्लोकी गेले.) दरम्यान सुमारे सहाशे वर्षांपूर्वी परमूज्य कबीर परमेश्वरजींनी (कविर्देव) आपले निजसेवक (दास, भक्त) आदरणीय धर्मदाससाहेबजींना ऐकवली होती आणि धनी धर्मदाससाहेबजींनी लिपीबद्ध केली होती; परंतु त्यावेळीच्या पवित्र हिंदू आणि पवित्र मुस्लिम धर्मातील अज्ञानी गुरू (नीम-हकीम) म्हणाले, की हा धाणक (विणकर) कबीर खोटारडा आहे. कोणत्याही सद्ग्रंथामध्ये श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी आणि श्री शिवजी यांच्या माता-पित्यांचे नाव नाही. हे तिन्ही प्रभू अविनाशी आहेत. त्यांचा जन्म-मृत्यू होत नाही. पवित्र वेद, पवित्र कुर्आन शरीफ आदींमध्ये कबीर परमेश्वरांचे प्रमाण आहे आणि परमात्म्याचे निराकार असे वर्णन केलेले आहे. आम्ही दररोज या सदग्रंथांचे वाचन करतो.

भोळ्या आत्म्यांनी त्या विलक्षणी (चतुर) अज्ञानी गुरूंवर विश्वास ठेवला, की खरोखरच हा कबीर धाणक (विणकर) अशिक्षित आहे आणि आपले गुरुजी ज्ञानी आहेत. ते सांगतात ते सत्यच असणार. आज कबीरसाहेबांनी सांगितलेली तीच वस्तुस्थिती, सत्य प्रकाशामध्ये येत आहे आणि याला आपले सर्व पवित्र धर्मांचे पवित्र सद्ग्रंथ साक्षी आहेत. यावरून असे सिद्ध होते, की पूर्ण परमात्मा, सृष्टीचे रचनाकार, कुलस्वामी आणि सर्वज्ञ कविर्देव (कबीर परमेश्वर) हेच आहेत, जे काशीमध्ये (बनारस) कमळाच्या फुलावर प्रगट झाले आणि १२० वर्षांपर्यंत वास्तविक तेजोमय शरीरावर मानवसदृश कमी तेजाचे शरीर धारण करून राहिले. आपण रचलेल्या सृष्टीचे यथायोग्य (वास्तविक ज्ञान) देऊन सशरीर सत्लोकी गेले.

कृपया वाचकांनी खालील परमेश्वर कबीर परमेश्वरांकडून (कबीरसाहेब) उच्चारित अमृतवाणी वाचावी.

धर्मदास यह जग बौराना। कोई न जाने पद निरवाना ॥
यहि कारन मैं कथा पसारा । जगसे कहियो राम नियारा ॥
यही ज्ञान जग जीव सुनाओ । सब जीवों का भरम नशाओ ॥
अब मैं तुमसे कहों चिताई । त्रयदेवन की उत्पत्ति भाई ॥
कुछ संक्षेप कहों गुहराई । सब संशय तुम्हरे मिट जाई॥
भरम गये जग वेद पुराना । आदि रामका का भेद न जाना॥
राम राम सब जगत बखाने । आदि राम कोइ बिरला जाने ॥
ज्ञानी सुने सो हिरदै लगाई । मूर्ख सुने सो गम्य ना पाई ॥
माँ अष्टंगी पिता निरंजन। वे जम दारुण वंशन अंजन ॥
पहिले कीन्ह निरंजन राई । पीछेसे माया उपजाई ॥
माया रूप देख अति शोभा । देव निरंजन तन मन लोभा॥
कामदेव धर्मराय सत्ताये।देवी को तुरतही धर खाये॥
पेट से देवी करी पुकारा।साहब मेरा करो उबारा॥

टेर सुनी तब हम तहाँ आये। अष्टंगी को बंद छुडाये।।
सतलोक में कीन्हा दुराचारि, काल निरंजन दिन्हा निकारि।।
माया समेत दिया भगाई, सोलह संख कोस दूरी पर आई।।
अष्टंगी और काल अब दोई, मंद कर्म से गए बिगोई।।
धर्मराय को हिकमत कीन्हा। नख रेखा से भगकर लीन्हा।।
धर्मराय किन्हाँ भोग विलासा। माया को रही तब आसा।।
तीन पुत्र अष्टंगी जाये । ब्रह्मा, विष्णु शिव नाम धराये ।।
तीन देव विस्तार चलाये। इनमें यह जग धोखा खाये।।
पुरुष गम्य कैसे को पावै। काल निरंजन जग भरमावै।।
तीन लोक अपने सुत दीन्हा। सुन्न निरंजन बासा लीन्हा।।
अलख निरंजन सुन्न ठिकाना। ब्रह्मा विष्णु शिव भेद न जाना।।
तीन देव सो उनको धावें। निरंजन का वे पार ना पावें।।
अलख निरंजन बडा बटपारा। तीन लोक जिव कीन्ह अहारा।।
ब्रह्मा विष्णु शिव नहीं बचायें। सकल खाय पुन धूर उडाये।।
तिनके सुत हैं तीनों देवा। आंधर जीव करत हैं सेवा।।
काल पुरुष काहू नहिं चीन्हां । काल पाय सबही गह लीन्हां ।।
ब्रह्म काल सकल जग जाने । आदि ब्रह्मको ना पहिचाने।।
तीनों देव और औतारा। ताको भजे सकल संसारा।।
तीनों गुणका यह विस्तारा। धर्मदास मैं कहों पुकारा।।
गुण तीनों की भक्ति में, भूल परो संसार ।
कहै कबीर निज नाम बिन, कैसे उतरैं पार ।।

या अमृतवाणीमध्ये परमेश्वर कबीरसाहेबजी आपले निजसेवक श्री धर्मदाससाहेबजींना सांगत आहेत, की धर्मदास, हा सर्व संसार तत्त्वज्ञानाच्या अभावाने विचलित (भटकत/भ्रमित) झालेला आहे. कोणालाही पूर्ण मोक्षाचा मार्ग आणि पूर्ण सृष्टिरचनेचे ज्ञान नाही. यासाठी मी स्वतः रचलेल्या सृष्टीची कथा ऐकवत आहे. बुद्धिमान व्यक्तींना तर हे ज्ञान लगेच समजेल; परंतु जे सर्व निष्कर्ष पाहूनही मानणार नाहीत, विश्वास ठेवणार नाहीत, ते अज्ञानी प्राणी काळच्या प्रभावाखाली आलेले आहेत. ते भक्तियोग्य नाहीत. आता मी सांगतो, की, या तिन्ही भगवानींची (ब्रह्माजी, विष्णूजी आणि शिवजी) यांची उत्पत्ती कशी झाली? त्यांची माता तर अष्टांगी (दुर्गा) आहे आणि पिता ज्योतिनिरंजन (ब्रह्म, काळ) आहे. प्रथम अंड्यातून ब्रह्मची उत्पत्ती झाली. त्यानंतर दुर्गादेवीची उत्पत्ती झाली. दुर्गाच्या रूपावर आसक्त होऊन काळ (ब्रह्म) गैरवर्तन करू लागला, तेव्हा दुर्गादेवीने (प्रकृती) त्याच्या उदरामध्ये आसरा

घेतला. त्यावेळी जेथे ज्योतिनिरंजन (काळ) होता, तेथे मी गेलो आणि भवानीला ब्रह्मच्या (काळ) उदरातून बाहेर काढून २१ ब्रह्मांडांसह १६ संख कोस दूर पाठवले. ज्योतिनिरंजनाने (धर्मराय) प्रकृतिदेवीशी (दुर्गा) भोगविलास केला. या दोघांच्या संयोगातून तिन्ही गुणांची (श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी आणि श्री शिवजी) उत्पत्ती झाली. याच तीन गुणांची (रजोगुण-ब्रह्माजी, सत्गुण-विष्णूजी, तमोगुण-शिवजी) साधना करून सर्व प्राणी काळच्या जाळ्यामध्ये फसलेले आहेत. जोपर्यंत वास्तविक मंत्र मिळत नाही, तोपर्यंत त्यांना पूर्ण मोक्ष कसा मिळेल?

विशेष : वाचकहो, विचार करा- श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी आणि श्री शिवजी यांची स्थिती अविनाशी सांगितली होती. सर्व हिंदू समाज अजतागायत या तिन्ही परमात्म्यांना अजर, अमर व जन्म-मृत्यूरहित मानत राहिला आहे; परंतु वास्तविक हे तीनही भगवान नाशवान आहेत. यांचा पिता काळरूपी ब्रह्म आणि माता व दुर्गा (प्रकृती/अष्टांगी) आहे. आपण पूर्व प्रमाणांमध्ये वाचलेले आहे, तेच ज्ञान आपल्या शास्त्रांमध्येही विद्यमान आहे; परंतु हिंदू समाजातील कलियुगी गुरू, ऋषी आणि संतांना याचे ज्ञान नाही. ज्या अध्यापकाला पाठ्यक्रम माहीत नाही, तो अध्यापक योग्य नाही (विद्वान नाही). तो विद्यार्थ्यांच्या भवितव्याचा शत्रू आहे. त्याप्रमाणे ज्या गुरूंना अजूनही श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी आणि श्री शिवजी यांचे माता-पिता कोण आहेत, हे माहीत नाही, ते गुरू, ऋषी, संत ज्ञानहीन आहेत. त्यांनी सर्व भक्त समाजाला शास्त्राविरुद्ध ज्ञान (लोकवेद अर्थात दंतकथा) ऐकवून अज्ञानाने परिपूर्ण करून टाकले. शास्त्रविधीविरुद्ध भक्तिसाधना करवून घेऊन त्यांना परमात्म्याच्या वास्तविक लाभापासून (पूर्ण मोक्ष) वंचित ठेवले. सर्वांचे मानव जीवन व्यर्थ घालविले आहे. जो शास्त्रविधीचा त्याग करून मनमानी आचरण, पूजा करतो त्याला कोणताही लाभ प्राप्त होत नाही, याचे प्रमाण श्रीमद् भगवत गीतेच्या सोळाव्या अध्यायामध्ये २३ व २४ व्या श्लोकांमध्ये आले आहे. पूर्ण परमात्मा कबीरजींनी सन १४०३ पासूनच सर्व शास्त्रयुक्त ज्ञान आपल्या अमृतवाणीमध्ये (कबीरवाणी) सांगण्यास प्रारंभ केला होता; परंतु त्या वेळच्या अज्ञानी गुरूंनी हे ज्ञान भक्त समाजापर्यंत जाऊ दिले नाही. यावरून हे स्पष्ट होते, की कविर्देव (कबीर प्रभू) तत्त्वदर्शी संताच्या रूपामध्ये स्वतः पूर्ण परमात्माच आलेले होते.

‘आदरणीय गरीबदाससाहेबजींच्या अमृतवाणीमध्ये सृष्टिरचनेचे प्रमाण’

आदि रमैंणी (सदग्रन्थ पृष्ठ नं. ६९० ते ६९२ पर्यंत)

आदि रमैणी अदली सारा। जा दिन होते धुंधुकारा ।।१।।
सत् पुरुष कीन्हा प्रकाशा। हम होते तखत कबीर खवासा ।।२।।
मन मोहिनी सिरजी माया । सत्पुरुष एक ख्याल बनाया।।३।।

धर्मराय सिरजे दरबानी। चौसठ जुगतप सेवा ठांनी ॥४॥
पुरुष पृथिवी जाकूं दीन्ही। राज करो देवा आधीनी ॥५॥
ब्रह्मण्ड इकीस राज तुम्ह दीन्हा। मन की इच्छा सब जुग लीन्हा॥६॥
माया मूल रूप एक छाजा। मोहि लिये जिनहूँ धर्मराजा ॥७॥
धर्म का मन चंचल चित धार्या। मन माया का रूप बिचारा ॥८॥
चंचल चेरी चपल चिरागा। या के परसे सरबस जागा ॥९॥
धर्मराय कीया मन का भागी। विषय वासना संग से जागी॥१०॥
आदि पुरुष अदली अनरागी। धर्मराय दिया दिल सें त्यागी ॥११॥
पुरुष लोक सें दीया ढहाही। अगम दीप चलि आये भाई॥१२॥
सहस दास जिस दीप रहंता। कारण कौंन कौंन कुल पंथा॥१३॥
धर्मराय बोले दरबानी । सुनो सहज दास ब्रह्मज्ञानी॥१४॥
चौसठ जुग हम सेवा कीन्ही। पुरुष पृथिवी हम कूं दीन्ही ॥१५॥
चंचल रूप भया मन बौरा। मनमोहिनी ठगिया भौंरा ॥१६॥
सत्पुरुष के ना मन भाये। पुरुष लोक से हम चलि आये ॥१७॥
अगर दीप सुनत बड़भागी। सहज दास मेटो मन पागी ॥१८॥
बोले सहजदास दिल दानी । हम तो चाकर सत सहदानी॥१९॥
सत्पुरुष सें अरज गुजारूं। जब तुम्हारा बिवाण उतारूं॥२०॥
सहज दास को कीया पीयाना। सत्यलोक लीया प्रवाना॥२१॥
सत्पुरुष साहिब सरबंगी। अविगत अदली अचल अभंगी॥२२॥
धर्मराय तुम्हरा दरबानी। अगर दीप चलि गये प्रानी॥२३॥
कौंन हुकम करी अरज अवाजा। कहां पठावौ उस धर्मराजा॥२४॥
भई आवाज अदली एक साचा। विषय लोक जा तीन्यूं बाचा ॥२५॥
सहज विमाँन चले अधिकाई। छिन में अगर दीप चलि आई ॥२६॥
हमतो अरज करी अनरागी । तुम्ह विषय लोक जावो बडभागी ॥२७॥
धर्मराय के चले विमाना। मानसरोवर आये प्राना॥२८॥
मानसरोवर रहन न पाये। दरै कबीरा थांना लाये ॥२९॥
बंकनाल की विषमी बाटी। तहां कबीरा रोकी घाटी॥३०॥
इन पाँचों मिलि जगत बंधाना। लख चौरासी जीव संताना॥३१॥
ब्रह्मा विष्णु महेश्वर माया। धर्मराय का राज पठाया॥३२॥
यौह खोखा पुर झूठी बाजी । भिसती बैकुण्ठ दगासी साजी॥३३॥
कृतिम जीव भुलानें भाई । निज घर की तो खबरि न पाई ॥३४॥

सवा लाख उजपें नित हंसा । एक लाख विनशें नित अंसा॥३५॥
उपति खपति याह प्रलय फेरी । हर्ष शोक जौंरा जम जेरी ॥३६॥
पाँचों तत्त्व हैं प्रलय माँही। सत्त्वगुण रजगुण तमगुण झांई ॥३७॥
आठों अंग मिली है माया । पिण्ड ब्रह्मण्ड सकल भरमाया ॥३८॥
या में सुरति शब्द की डोरी । पिण्ड ब्रह्मण्ड लगी है खोरी॥३९॥
श्वासा पारस मन गह राखो। खोल्हि कपाट अमीरस चाखो ॥४०॥
सुनाऊं हंस शब्द सुन दासा। अगम दीप है अग है बासा॥४१॥
भवसागर जम दण्ड जमाना। धर्मराय का है तलबांना ॥४२॥
पाँचो ऊपर पद की नगरी। बाट बिहंगम बंकी डगरी॥४३॥
हमरा धर्मदाय सों दावा। भवसागर में जीव भरमावा॥४४॥
हम तो कहैं अगम की बानी। जहाँ अविगत अदली आप बिनानी॥४५॥
बंदी छोड हमारा नामं । अजर अमर है अस्थीर ठामं॥४६॥
जुगन जुगन हम कहते आये। जम जौरा सें हंस छुटाये ॥४७॥
जो कोई मानें शब्द हमारा। भवसागर नहीं भरमें धारा॥४८॥
या में सुरति शब्द का लेखा। तन अंदर मन कहो कीन्ही देखा ॥४९॥
दास गरीब अगम की बानी। खोजा हंसा शब्द सहदानी ॥५०॥

या अमृतवाणीचा भावार्थ असा : आदरणीय गरीबदाससाहेबजी म्हणत आहेत, की सर्वप्रथम येथे केवळ अंधकार होता आणि पूर्ण परमात्मा कबीरसाहेबजी सत्यलोकामध्ये तख्तावर (सिंहासन) विराजमान होते. आम्ही तेथे सेवक होतो. परमात्म्याने ज्योनिरंजनाची उत्पत्ती केली. नंतर त्याच्या तपाचे प्रतिफळ म्हणून २१ ब्रह्मांडे त्याला प्रदान केली. त्यानंतर मायेची (प्रकृती) उत्पत्ती केली. तरुण दुर्गादेवीच्या (प्रकृती) रूपावर मोहित होऊन ज्योतिनिरंजनने (ब्रह्म) दुर्गादेवीशी (प्रकृती) गैरवर्तन करण्याचा प्रयत्न केला. त्याला (काळ) त्याची शिक्षा प्राप्त झाली. त्याला सत्यलोकातून हद्दपार करून (निष्कासित) शाप देण्यात आला, की तो दररोज एक लाख मानव शरीरधारी प्राण्यांचा आहार करेल आणि सव्वा लाख मानव शरीरधारी प्राण्यांची उत्पत्ती करेल. त्यामुळे येथील सर्व प्राणी जन्म-मृत्यूचे कष्ट सहन करत आहेत. जर कोणी पूर्ण परमात्म्याचे वास्तविक शब्द (सत्य, खरे नाम, जप मंत्र) माझ्याकडून (रामपालजी महाराज) प्राप्त करेल, त्याची या काळच्या बंधनातून सुटका होईल. माझे नाव बंदी छोड असेही आहे.

आदरणीय गरीबदाससाहेबजी आपले गुरू व प्रभू कबीर परमात्मा यांच्या आधारावर म्हणत आहेत, की खरा मंत्र म्हणजेच सत्यनाम आणि सारनामाची प्राप्ती करा. त्यामुळे पूर्ण मोक्ष मिळेल, नाही तर खोटा नामोपदेश देणाऱ्या संत आणि महंतांच्या मधाळ बोलण्याला (वक्तव्याला) फसून शास्त्रविधिरहित साधना करून काळच्या जाळ्यामध्येच अडकून पडाल.

आणि कष्टावर कष्ट सहन करत बसाल.

।। गरीबदासजी महाराजांची वाणी ।।

(सत्ग्रंथ साहिब पान नं.६९० वरून साभार)

माया आदि निरंजन भाई, अपने जाऐ आपै खाई।
ब्रह्मा विष्णु महेश्वर चेला, ऊँ सोहं का है खेला।।
सिखर सुन्न में धर्म अन्यायी, जिन शक्ति डायन महल पठाई।
लाख ग्रास नित उठ दूती,माया आदि तख्त की कुती।।
सवा लाख घड़िये नित भांडे, हंसा उतपति परलय डांडे।
ये तीनों चेला बटपारी, सिरजे पुरुषा सिरजी नारी।।
खोखापुर में जीव भुलाये, स्वपना बहिस्त वैकुंठ बनाये।
यो हरहट का कुआ लोई, या गल बंध्या है सब कोई ।।
कीड़ी कुजंर और अवतारा, हरहट डोरी बंधे कई बारा।।
अरब अलील इन्द्र हैं भाई, हरहट डोरी बंधे सब आई ।।
शेष महेश गणेश्वर ताहिं , हरहट डोरी बंधे सब आहिं।
शुक्रादिक ब्रह्मादिक देवा, हरहट डोरी बंधे सब खेवा।।
कोटिक कर्ता फिरता देख्या, हरहट डोरी कहूँ सुन लेखा।
चतुर्भुजी भगवान कहावैं, हरहट डोरी बंधे सब आवैं।।
यो हैं खोखापुर का कुआ, या में पड़ा सो निश्चय मुवा ।

जशी नागीण आपली कुंडली बनविते आणि त्या कुंडलीमध्ये अंडी घालते (प्रसव करते). त्यानंतर ती त्या अंड्यांवर आपला फणा मारते. त्यामुळे अंडी फुटतात आणि त्यातून पिल्ली बाहेर पडतात. त्यांना नागीण भक्षण करते. अंडी भरपूर असल्यामुळे फणा मारताना कित्येक अंडी फुटतात. जी अंडी फुटतात, त्यातून नागिणीची पिल्ली बाहेर निघतात. जे पिल्लू कुंडलीच्या (नागिणीच्या शेपटीचा घेरा) बाहेर पडते ते वाचते; अन्यथा कुंडलीमधील पिलांना नागीण सोडत नाही. जेवढी पिल्ली कुंडलीत असतील, त्या सर्वांना ती खाते. अगदी असेच ज्योतिनिरंजनाला (काळ) वश होऊन हे तीन देवता (रजोगुण-ब्रह्मा, सतुगुण-विष्णू, तमोगुण-शिव) आपली महिमा दाखवून जीवांना स्वर्ग-नरक म्हणजेच भवसागरामध्ये (८४ लक्ष योनींमध्ये) भटकवत ठेवतात. ज्योतिनिरंजन आपल्या मायेद्वारे (प्रकृती) नागिणीसारखी जीवांची उत्पत्ती करतो आणि नंतर मारून टाकतो.

माया काली नागिनी, आपने जाये खात । कुण्डली में छोड़ै नहीं, सौ बातों की बात ।।

अशाप्रकारे हे काळबळीचे (ब्रह्म) महाभयंकर जाळे आहे. निरंजनपर्यंतची भक्ती पूर्ण

संतांकडून नामोपदेश घेऊन केली, तरीही निरंजनाच्या कुंडलीतून (२१ ब्रह्मांडे) बाहेर जाता येत नाही. स्वतः ब्रह्मा, विष्णू, महेश, आदिमाया शेरावाली (दुर्गा) हेसुद्धा निरंजनाच्या कुंडलीतच आहेत. ते बिचारे अवतार धारण करून येतात आणि जन्म-मृत्यूचे फेरे घेत राहतात. म्हणूनच ध्रुव, प्रल्हाद व शुक्रदेव ऋषींनी 'सोहं' मंत्राचा जप करूनही ते मुक्त होऊ शकले नाहीत. ते काळलोकीच राहिले. 'ॐ नम: भगवते वासुदेवाय' या मंत्राचा जप करणारे भक्तसुद्धा कृष्णापर्यंत पोहोचण्याची भक्ती करत आहेत. तेसुद्धा ८४ लक्ष योनींच्या फेऱ्यामधून सुटू शकणार नाहीत, याचा विचार करा. हे सर्व परमपूज्य कबीरसाहेबजी व आदरणीय गरीबदाससाहेबजी महाराज यांच्या वाणीमध्ये प्रत्यक्ष प्रमाणित आहे.

'अनन्त कोटि अवतार हैं, माया के गोविन्द । कर्ता हो हो अवतरे, बहुर पड़े जग फंध।।'

सत्पुरुष कबीरसाहेबजींच्या भक्तीनेच जीव मुक्त होऊ शकतो.

जोपर्यंत जीव सत्लोकी परत जाणार नाही, तोपर्यंत काळलोकी असेच कर्म करत राहील आणि नामस्मरण व दानधर्माच्या पूण्याची कमाई स्वर्गरूपी हॉटेलमध्ये उधळून पुन्हा कर्माधारावर ८४ लक्ष प्राण्यांच्या शरीरामध्ये जन्म-मृत्यू रूपी कष्ट सहन कराव्या लागणाऱ्या काळलोकी फेऱ्या मारत बसेल. भगवान विष्णूजींना देवर्षी नारदांनी शाप दिला होता. त्यामुळे भगवान विष्णूंना श्री रामचंद्र रूपामध्ये अयोध्येत अवतार घ्यावा लागला. या अवतारात त्यांनी वालीचा वध केला. या कर्माचा दंड भोगण्यासाठी त्यांचा परत श्री कृष्णजींच्या रूपात जन्म झाला. या अवतारावेळी वालीचा आत्मा शिकारी बनला आणि आपला पूर्वजन्मीचा प्रतिशोध त्याने श्रीकृष्णजींच्या पायामध्ये विषयुक्त बाण मारून वध करून घेतला, त्याप्रमाणे मायेपासून (दुर्गा) उत्पत्ती होऊन करोडो गोविंदांना (ब्रह्मा, विष्णू, शिव) मृत्यूला सामोरे जावे लागले आहे. भगवानांच्या अवतार रूपात त्यांनी येथे जन्म घेतला. नंतर ते कर्मबंधनामध्ये अडकले आणि ८४ लक्ष योनींमध्ये कर्माचे भोग भोगू लागले. महाराज गरीबदासजी आपल्या वाणीमध्ये म्हणत आहेत, की

ब्रम्हा विष्णु महेश्वर माया, और धर्मराय कहिये।
इन पाँचो मिल परपंच बनाया, वाणी हमरी लहिये।।
इन पाँचो मिल जीव अटकाये, जुगन-जुगन हम आन छुटाये।
बन्दी छोड हमारा नामं, अजर अमर है अस्थिर ठामं ।।
पीर पैगम्बर कुतुब औलिया, सुर नर मुनिजन ज्ञानी।
येता को तो राह न पाया, जम के बंधे प्राणी ।।
धर्मराय की धूमा-धामी, जम पर जंग चलाऊँ।
जोरा को तो जान न दूगां, बांध अदल घर ल्याऊँ।।
काल अकाल दोहूँ को मोसूं, महाकाल सिर मूंडू।

मैं तो तख्त हजूरी हुकमी, चोर खोज कूं ढूंढू।।
मूला माया मग में बैठी, हंसा चुन-चुन खाई।
ज्योति स्वरूपी भया निरंजन, मैं ही कर्ता भाई ।।
संहस अठासी दीप मुनीश्वर, बंधे मुला डोरी।
ऐत्यां में जम का तलबाना, चलिए पुरुष कीशोरी।।
मूला का तो माथा दागूं, सतकी मोहर करूंगा ।।
पुरुष दीप कूं हंस चलाऊँ, दरा न रोकन दूंगा।।
हम तो बन्दी छोड कहावां, धर्मराय है चकवै।
सतलोक की सकल सुनावां, वाणी हमरी अखवै।।
नौ लख पट्टन ऊपर खेलूं, साहदरे कूं रोकूं।
द्वादस कोटि कटक सब काटूं, हंस पठाऊँ मोखूं ।।
चौदह भुवन गमन है मेरा, जल थल में सरबंगी।
खालिक खलक खलक में खालिक, अविगत अचल अभंगी।।
अगर अलील चक्र है मेरा, जित से हम चल आए।
पाँचों पर प्रवाना मेरा, बंधि छुटावन धाये।।
जहाँ ओंकार निरंजन नाहीं, ब्रह्मा, विष्णू वेद नहीं जाही।
जहाँ करता नहीं जान भगवाना, काया माया पिण्ड न प्राणा ।।
पाँच तत्त्व तीनों गुण नाहीं, जोरा काल दीप नहीं जाहीं।
अमर करूं सतलोक पठाँऊ, तातैं बन्दी छोड कहाऊँ।।

कबीर परमेश्वरांची (कविर्देव) महिमा गात आदरणीय गरीबदाससाहेबजी म्हणत आहेत, की आमचे प्रभू कविर् (कविर्देव) बंदी छोड आहेत. बंदी छोड याचा अर्थ काळच्या कारागृहातून सुटका करणारे. काळब्रह्मच्या २१ ब्रह्मांडांमध्ये सर्व प्राणी हातून पाप घडल्यामुळे काळचे बंदी बनले आहेत. पूर्ण परमात्मा कबीरसाहेब (कविर्देव) पापांचा विनाश करतात. ब्रह्म, परब्रह्म, ब्रह्मा, विष्णू, शिव किंवा इतर कोणीही पापांचा विनाश करू शकत नाही. जसे आपले कर्म असेल, त्याप्रमाणे ते आपणाला केवळ फळ देतात. यासाठी यजुर्वेदाच्या पाचव्या अध्यायातील ३२ व्या मंत्रामध्ये म्हटले आहे, की 'कविरंघारिरसि' कविर्देव पापांचे शत्रू आहेत. 'बम्भारिरसि' बंधनांचे शत्रू म्हणजेच 'बंदी छोड' आहेत.

ब्रह्मा, विष्णू, महेश, माया आणि धर्मराय या पाच जणांच्या वर जे सत्लोकाचे स्वामी (मालक) आहेत, ते सतपुरुष परमात्मा (कविर्देव) आहेत. बाकीचे सर्व परब्रह्म, ब्रह्म आणि ब्रह्मा, विष्णू, शिवजी व आदिमाया हे नाशवान परमात्मा आहेत. महाप्रलयामध्ये हे सर्व आणि त्यांचे लोक (धाम) पूर्णपणे नष्ट होतील. सर्वसामान्य जीवांपेक्षा कितीतरी हजार पटीने

अधिक यांचे आयुष्य आहे; परंतु जी वेळ ठरलेली आहे, ती एक दिवस नक्कीच पूर्ण होते आणि त्यांना नष्ट व्हावे लागते. याबाबत आदरणीय गरीबदासजी महाराज म्हणतात, की-

शिव ब्रह्मा का राज, इन्द्र गिनती कहां। चार मुक्ति वैकुंठ समझ, येता लह्या।।
संख जुगन की जुनी, उम्र बड धारिया। जा जननी कुर्बान, सु कागज पारिया।।
येती उम्र बुलंद मरैगा अंत रे। सतगुरू लगे न कान, न भैंटे संत रे।।

जरी संख (अब्जावधी) युगांचे दीर्घ आयुष्य प्राप्त झाले, तरी ते एक ना एक दिवस नक्कीच समाप्त होईल. जर सत्पुरुष परमात्मा (कविर्देव) कबीरसाहेबांचे अनुयायी (नुमाँयदे) पूर्ण संत (गुरू), जे तीन नामांचा मंत्र (ज्यामध्ये ओऽम्+तत्+सत् हे सांकेतिक आहेत.) प्रदान करतात आणि ज्यांना पूर्ण संतांकडून नामोपदेश करण्याचा आदेश आहे, त्यांच्याकडून उपदेश घेऊन नामस्मरणाची पुण्यकमाई केली, तर आपण सत्यलोकीचे अधिकारी हंस होऊ शकतो. सत्यसाधनेशिवाय अतिदीर्घ आयुष्य काहीही कामाचे नाही; कारण या निरंजनलोकी केवळ दुःख आणि दुःखच आहे.

'कबीर, जीवना तो थोड़ा ही भला, जै सत सुमरन होय।
लाख वर्ष का जीवना, लेखै धरै ना कोय।।'

कबीरसाहेब आपली (पूर्ण ब्रह्म) माहिती स्वतः सांगतात, की या परमात्म्यांच्याही वर असंख्य भुजा असलेला परमात्मा सतपुरुष आहे, जो सत्यलोकामध्ये (सच्च खण्ड/सत्धाम) वास्तव्य करतो आणि त्यांच्या अखत्यारित सर्व लोक (ब्रह्मची (काळ) २१ ब्रह्मांडे व ब्रह्मा, विष्णू, शिव-शक्ती (दुर्गा) यांचे लोक आणि परब्रह्मचे सात संख ब्रह्मांडे व इतर सर्व ब्रह्मांडे) येतात आणि तेथे जे पूर्ण सत्गुरूंकडूनच प्राप्त होते, त्या सत्यनाम-सारनामाचा जप करूनच जाता येते. सच्च खंडामध्ये (सत्लोक) जो आत्मा जातो, त्याचा पुनर्जन्म होत नाही. सतपुरुष (पूर्ण ब्रह्म) कबीरसाहेबच (कविर्देव) इतर लोकांमध्येही विराजमान आहेत. अलखलोकी अलखपुरुष, अगमलोकी अगमपुरुष, तसेच अकहलोकी अनामीपुरुष अशा रूपांमध्ये ते विराजमान आहेत. ही तर त्यांची केवळ उपमात्मक नावे आहेत; परंतु या परमेश्वराचे, पूर्ण पुरुषाचे वास्तविक नाव कविर्देव (भाषाभिन्नतेमुळे कबीरसाहेबही म्हटले जाते.) असे आहे.

आदरणीय नानकसाहेबजींच्या वाणीमध्ये सृष्टिरचनेचा संकेत

श्री नानकसाहेबजींची अमृतवाणी, महला १, राग बिलावलू, अंश १ (गुरू ग्रंथसाहेबमधील पान क्र. ८३९)

आपे सचु कीआ कर जोड़ि। अंडज फोडि जोडि विछोड़॥
धरती आकाश कीए बैसण कउ थाउ। राति दिनंतु कीए भउ-भाउ॥
जिन कीए करि वेखणहारा। (३)
त्रितीआ ब्रह्मा-बिसतु-महेसा। देवीदेव उपाए वेसा ॥ (४)
पउण पाणी अगनी बिसराउ। ताही निरंजन साचो नाउ॥
तिसु महि मनुआ रहिआ लिव लाई। प्रणवति नानकु कालु न खाई॥(१०)

या अमृतवाणीचा भावार्थ असा आहे, की खऱ्या परमात्म्यांनी (सत्पुरुष) स्वतःच आपल्या हातांनी सर्व सृष्टीची रचना केलेली आहे. त्यांनीच अंडे बनविले आणि नंतर ते फोडले व त्यातूनच ज्योतिनिरंजन बाहेर पडला. त्याच पूर्ण परमात्म्याने सर्व प्राण्यांच्या वास्तव्यासाठी धरती, आकाश, पवन, जल, अग्नी ही पंचतत्त्वे निर्माण केली. आपण स्वतः रचलेल्या सृष्टीचे ते स्वतःच साक्षी आहेत. याबाबत दुसरा कोणीही योग्य माहिती देऊ शकत नाही. त्यानंतर अंडे फुटून बाहेर पडलेल्या ज्योतिनिरंजनानंतर श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी आणि श्री शिवजी यांची उत्पत्ती झाली, तसेच अन्य देवी-देवता आणि अगणित (असंख्य) जीवांची उत्पत्ती झाली. त्यानंतर अन्य देवांचे जीवनचरित्र आणि अन्य ऋषींच्या अनुभवांतून सहा शास्त्रे आणि अठरा पुराणे निर्माण झाली. पूर्ण परमात्म्याच्या खऱ्या नामाची (सत्यनामाची) साधना अनन्यभावे केल्यानेच व गुरुमर्यादेमध्ये राहणाऱ्यांना (प्रणवति) काळ खात (भक्षण) नाही, असे श्री नानकजी सांगत आहेत.

राग मारू (अंश) अमृतवाणी महला १. (गुरू ग्रंथसाहेबमधील पान क्र. १०३७)

सुनहु ब्रह्मा, बिसनु, महेसु उपाए। सुने वरते जुग सबाए॥
इसु पद बिचारे सो जनु पुरा। तिस मिलिए भरमु चुकाइदा॥(३)
साम वेदु, रुगु जुजरु अथरबणु । ब्रह्ममें मुख माइआ है त्रैगुण॥
ता की कीमत कहि न सकै। को तिउ बोले जिउ बुलाईदा ॥(९)

या अमृतवाणीचा सारांश असा आहे, की अंड्याचे दोन भाग होऊन कोण निघाले, त्याने नंतर ब्रह्मलोकीच्या सुन्न म्हणजेच गुप्तस्थानी ब्रह्मा, विष्णू आणि शिवजी यांची उत्पत्ती कशी केली; तसेच ज्याने ब्रह्मच्या (काळ) मुखातून चार वेदांचे (पवित्र ऋग्वेद, यजुर्वेद, सामवेद, अथर्ववेद) यांचे उच्चारण करून घेतले, तो परमात्मा कोण आहे, तो पूर्ण परमात्मा त्याला जसे हवे तसेच प्रत्येक प्राण्याला बोलायला लावतो, या सर्वाबाबत तो संतच पूर्ण सृष्टिरचना ऐकवेल आणि सांगेल. हे सर्व ज्ञान पूर्णपणे सांगणारा संत मिळाला/भेटला, तर त्याच्याजवळ जा. ते सर्व शंकांचे पूर्णपणे निरसन करतात आणि तेच पूर्ण संत म्हणजेच तत्त्वदर्शी आहेत.

'श्री गुरू ग्रंथसाहेब'च्या पान क्र. ९२९ वरील अमृतवाणी श्री नानकसाहेबजींची राग रामकली महला १ दखणी ओअंकार.

ओअंकारि ब्रह्मा उतपति। ओअंकारू कीआ जिनि चित।
ओअंकारि सैल जुग भए। ओअंकारि बेद निरमए।
ओअंकारि सबदि उधरे। ओंअकारि गुरुमुखि तरे।
ओनम अखर सुणहू बीचारु। ओनम अखरु त्रिभवण सारु।

या अमृतवाणीमध्ये श्री नानकसाहेबजी म्हणत आहेत, की ओंकार म्हणजेच ज्योतिनिरंजनापासून (काळ) ब्रह्माजींची उत्पत्ती झाली. कित्येक युगे मस्ती करून ओंकाराने (ब्रह्म/काळ) जे ब्रह्माजींना प्राप्त झाले, त्या वेदांची उत्पत्ती केली. त्रिलोकीच्या भक्तीचा केवळ एक 'ओऽम्' या मंत्राचा जप करण्यास सांगितले आहे. या 'ओऽम' शब्दाचा पूर्ण संतांकडूनच उपदेश घेऊन म्हणजेच गुरू करून जप केल्यानेच उद्धार होतो.

विशेष : श्री नानकसाहेबजींनी तीन मंत्रांचे (ओऽम्+तत्+सत्) ठिकठिकाणी रहस्यात्मक विश्लेषण केले आहे. ते केवळ पूर्ण संत (तत्त्वदर्शी संतच) समजू शकतात आणि तिन्ही मंत्रांच्या जपाचा उपदेश समजावून सांगू जातात. **(पान क्र. १०३८)**

उत्तम सतिगुरु पुरुष निराले, सबदि रते हरि रस मतवाले।
रिधि, बुधि, सिधि, गिआन गुरु ते पाइए, पुरे भाग मिलाईदा॥१५॥
सतिगुरु ते पाए बीचारा, सुन समाधि सचे घरबारा।
नानक निरमल नादु सबद धुनि, सचु रामैं नामि समाइदा ॥१७॥

या अमृतवाणीचा भावार्थ असा आहे, की वास्तविक ज्ञान देणारे सद्गुरू तर वेगळेच आहेत. ते केवळ नामजप करण्यासच सांगतात. अन्य हठयोग साधना ते सांगत नाहीत. जर आपणाला धन-दौलत, पद, बुद्धी अथवा भक्ती शक्तीसुद्धा हवी असेल, तर त्या भक्तिमार्गाचे सर्व ज्ञान पूर्ण संतच प्रदान करेल. असे पूर्ण संत मोठ्या भाग्यानेच लाभतात. वर आकाशामध्ये (सुन्न) आपले वास्तविक घराची (सत्लोक) परमेश्वराने रचना केलेली आहे, असे विश्लेषण तेच पूर्ण संत करतील.

त्यामध्ये एका वास्तविक सारनामाची धून (आवाज) उमटत आहे. त्या आनंदात अविनाशी परमेश्वराचा सारशब्द सामावला जातो म्हणजेच त्या वास्तविक सुखदायी स्थानी आपला अधिवास होऊ शकतो. अन्य नामजपापासून आणि अज्ञानी गुरूंपासून होऊ शकत नाही.

आंशिक अमृतवाणी महला पहला (गुरू ग्रंथसाहेबमधील पान क्र. ३५९ व ३६०)

''सिव नगरी महि आसणि बैसउ कलप त्यागी वादं।(१)
सिंडी सबद सदा धुनि सोहै अहिनिसि पुरै नादं। (२)
हरि कीरति रह रासि हमारी गुरु मुख पंथ अतीत (३)
सगली जोति हमारी संमिआ नाना वरण अनेकं।
कह नानक सुणि भरथरी जोगी पारबह्म लिव एकं ॥(४)

भावार्थ : या अमृतवाणीमध्ये श्री नानकसाहेबजी म्हणत आहेत, की हे भरथरी योगीजी, आपली साधना भगवान शिवापर्यंत आहे. त्यामुळे आपल्याला शिवनगरीमध्ये (लोक) स्थान प्राप्त झालेले आहे आणि शरीरामध्ये जे 'सिंगी' शब्द आदी होत आहे, तो याच कमळांचा आहे आणि टेलिव्हिजनसारखा प्रत्येक देवाच्या लोकी शरीरामध्ये ऐकू येत आहे.

आम्ही तर एक परमात्मा पारब्रह्म म्हणजेच सर्वांच्या पलीकडे जो पूर्ण परमात्मा आहे, त्या परमात्म्याशी अनन्यभावे एकरूप होतो.

आम्ही बाह्य शरीरावर वरवरचा दिखावा (भस्म लावणे, हातामध्येकाठी घेणे) असे काहीही करत नाही. मी तर सर्व प्राण्यांना त्या एका पूर्ण परमात्म्याची संतान समजतो. सर्व काही त्याच शक्तीने चलायमान आहे. आमचा भाव तर सद्‌गुरूंकडून खरे नाम (सत्यनाम) प्राप्त करून त्याचा जप करण्याचा आहे आणि क्षमा करणे हा आमचा धर्म (बाणा) आहे. मी तर पूर्ण परमात्म्याचा उपासक आहे आणि पूर्ण सद्‌गुरूंचा भक्तिमार्ग यापेक्षा वेगळाच आहे.

अमृतवाणी राग आसा महला १ (गुरू ग्रंथसाहेबमधील पान क्र. ४२०)

॥ आसा महला १॥ जिनी नामु विसारिआ दूजै भरमि भुलाई।
मुलू छोड़ि डाली लगे किआ पावहि छाई॥१॥
साहिबु मेरा एकु है अवरू नहीं भाई।
किरपा ते सुखु पाइआ साचे परथाई ॥३॥
गुर की सेवा सो करे जिसु आपि कराए।
नानक सिरु दे छुटीऐ दरगह पति पाए॥८॥१८॥

भावार्थ : श्री नानकसाहेबजी म्हणत आहेत, की जे पूर्ण परमात्म्याचे वास्तविक नाम विसरून अन्य भगवानांच्या नामांचा जप करून भ्रमित झालेले आहेत, ते मूळ (पूर्ण परमात्मा) सोडून फांद्यावरच (त्रिगुणरूपी- रजोगुण ब्रह्मा, सत्‌गुण विष्णू, तमोगुण शिवजी) शिंपण (पूजा) करत आहेत. या साधनेने कोणतेच सुख प्राप्त होऊ शकत नाही म्हणजेच रोपटे सुकले, वाळून गेले तर आपण त्याच्या सावलीमध्ये बसू शकणार नाही. भावार्थ असा आहे, की शास्त्रविधिरहित साधना केल्याने सर्वकाही व्यर्थच आहे. त्यातून कोणताही लाभ मिळणार नाही. याचे प्रमाण पवित्र गीतेच्या सोळाव्या अध्यायातील २३ व २४ व्या श्लोकांमध्येही आहे. या पूर्ण परमात्म्याच्या प्राप्तीसाठी मनमानी साधनेचा त्याग करून पूर्ण सद्‌गुरुदेवांना समर्पण केल्याने आणि खऱ्या नामाचा (सत्यनामाचा) जप केल्यानेच मोक्ष संभव आहे, नाही तर मृत्यूनंतर नरकमध्ये जावे लागेल.

(श्री गुरू ग्रंथसाहेबमधील पान क्र. ८४३-८४४)

॥ बिलावलु महला १॥ मैं मन चाहु घणा साचि विगासी राम।
मोही प्रेम पिरे प्रभु अबिनासी राम ॥

अविगतो हरि नाथु नाथह तिसै भावै सो थीऐ।
किरपालु सदा दइआलु दाता जीआ अंदरि तूं जीए।
मैं आधारु तेरा तू खसमु मेरा मै ताणु तकीआ तेरओ।
साचि सूचा सदा नानक गुरसबदि झगरु निबेरओ ॥४॥२॥

या अमृतवाणीमध्ये श्री नानकसाहेबजी म्हणत आहेत, की अविनाशी पूर्ण परमात्मा तर नाथांचेही नाथ आहेत म्हणजेच देवांचेही देव आहेत. (सर्व प्रभूंचे श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी, श्री शिवजी आणि ब्रह्म व परब्रह्म यांचेही नाथ आहेत, स्वामी आहेत.) मी तर खरे नाम (सत्यनाम) हृदयामध्ये सामावून घेतले आहे. हे परमात्मा! सर्व प्राणिमात्रांच्या जीवनाचा आधारसुद्धा आपणच आहात. मी आपलाच आश्रित आहे. आपणच माझे स्वामी (मालक) आहात. आपणच गुरुरूपामध्ये येऊन सत्यभक्तीचे निर्णायक ज्ञान देऊन सर्व वादविवाद नष्ट केले आहेत आणि सर्व शंकांचे समाधान केले आहे.

(श्री गुरू ग्रंथसाहेबमधील पान क्र. ७२१, राग तिलंग, महला १)

'यक अर्ज गुफतम् पेश तो दर कून करतार।
हक्का कबीर करीम तू बेअब परवरदिगार।
नानक बुगोयद जन तुरा तेरे चाकरां पाखाक।'

या अमृतवाणीमधून स्पष्ट केलेले आहे, की हे (हक्का कबीर) आपण सत्‌कबीर (कून करतार) शब्दशक्तीद्वारे रचना करणारे, शब्दस्वरूपी प्रभू म्हणजेच सर्व सृष्टीचे रचनाकार आहात. आपणच वास्तविक निर्विकार (परवरदिगार), सर्वांचे पालनकर्ता, दयाळू प्रभू आहात. मी आपल्या दासांचाही दास आहे.

(श्री गुरू ग्रंथसाहेबमधील पान क्र. २४, राग सीरी महला १)

तेरा एक नाम तारे संसार, मैं ऐहा आस ऐहो आधार।
नानक नीच कहैं बिचार, धाणक रूप रहा करतार॥

या अमृतवाणीमध्ये प्रमाणित केले आहे, की जे काशीमध्ये धाणक (विणकर) रूपात आहेत, तेच (करतार) कुळाचे सृजनहार (निर्माता) आहेत. अतिभावूक होऊन श्री नानकसाहेबजी म्हणत आहेत, की मी सत्य सांगत आहे, की धाणक (विणकर) म्हणजेच कबीर जुलाहाच (विणकरच) पूर्ण ब्रह्म (सत्‌पुरुष) आहेत.

विशेष : या प्रमाणांच्या सांकेतिक ज्ञानावरून सृष्टिरचना कशी झाली, हे स्पष्ट होते. आता मात्र पूर्ण परमात्म्याची प्राप्ती केली पाहिजे आणि हे पूर्ण संतांकडून नामोपदेश घेऊनच शक्य आहे.

‘अन्य संतांद्वारे सृष्टिरचनेची दंतकथा’

अन्य संतांनी जे सृष्टिरचनेचे ज्ञान सांगितले आहे ते कसे आहे, ते कृपया वाचा.

सृष्टिरचनेच्या विषयाबाबत राधास्वामी पंथातील संतांचे व धन-धन सद्गुरू पंथाच्या संतांचे विचार :

पवित्र पुस्तक जीवनचरित्र परम संत बाबा जयमल सिंहजी महाराज पान नं. १०२ व १०३ वरून ‘सृष्टी की रचना’ (सावन कृपाल पब्लिकेशन, दिल्ली)

‘पहले सत्पुरुष निराकार था, फिर इजहार (आकार) में आया तो ऊपर के तीन निर्मल मण्डल (सत्लोक-अलखलोक, अगमलोक) बन गया तथा प्रकाश तथा मंडलों का नाद (धुनि) बन गया।’

भाषांतर : पहिले सत्पुरुष निराकार होते. नंतर ते आकारामध्ये आले, तेव्हा वरच्या बाजूची तीन निर्मळ मंडले (सत्लोक, अलखलोक, अगमलोक) निर्माण झाली आणि प्रकाश आणि मंडलांचा (धाम) नाद (धून) निर्माण झाली.

पवित्र पुस्तक सारवचन (नसर) प्रकाश राधास्वामी सत्संग सभा, दयालबाग, आगरा, ‘सृष्टी की रचना’ पृष्ठ ८१.

प्रथम धुंधूकार था। उसमें पुरुष सुन्न समाध में थे। जब कुछ रचना नहीं हुई थी। फिर जब मौज हुई तब शब्द प्रकट हुआ और उससे सब रचना हुई, पहले सतलोक और फिर सतपुरुष की कला ये तीन लोक और सबविस्तार हुआ।

भाषांतर : प्रथम धुंद असा गाढ अंधार होता. जेव्हा काही रचना झाली नाही, त्यामध्ये पुरुष सुन्न समाधीमध्ये होते. नंतर जेव्हा पुरुषास मौजमजेची इच्छा झाली, तेव्हा शब्द प्रकट झाला आणि त्या शब्दातून सर्व रचना झाली. प्रथमतः सत्लोक आणि नंतर सत्पुरुषाच्या कलेने त्रिलोक आणि इतर सर्व विस्तार झाला.

हे ज्ञान तर असे आहे, की कोणी एक तरुण नोकरीच्या मुलाखतीसाठी गेला. त्याला अधिकाऱ्याने विचारले, की आपण महाभारत वाचले आहे का? तरुणाने उत्तर दिले, की ते तोंडपाठ आहे. अधिकारी म्हणाला, की पाच पांडवांची नावे सांग. तरुण म्हणाला, की एक भीम होता, एक त्याचा मोठा बंधू (भाऊ) होता, एक त्याचा छोटा भाऊ होता, आणखी एक होता आणि आणखी एकाचे नाव मी विसरलो आहे. या सृष्टिरचनेचे ज्ञान तर असेच आहे.

सत्पुरुष व सत्लोकाची महिमा सांगणारे व पाच नावे (ओंकार-ज्योतिनिरंजन-ररंकार-सोहं-सत्यनाम) प्रदान करणारे व तीन नावे (अकालमूर्ती-सत्पुरुष-शब्दस्वरूपी राम) देणाऱ्या संतांनी रचलेल्या पुस्तकांमधील काही निष्कर्ष :

संतमते प्रकाश भाग ३ पान ७६ वर लिहिलेले आहे, की सच्चखण्ड किंवा सत्नाम

चौथा लोक (धाम) आहे. येथे सत्नामाला स्थान असे संबोधलेले आहे. नंतर या पवित्र पुस्तकाच्या पान नं. ७९ वर लिहिलेले आहे, की एक राम नावाचा दशरथाचा मुलगा, दुसरा राम मन, तिसरा राम ब्रह्म, चौथा राम सत्नाम आणि हाच खरा राम आहे. नंतर पवित्र पुस्तक ‘संतमत प्रकाश’च्या पहिल्या भागातील पान नं.१७ वर लिहिलेले आहे, की ते सत्लोक आहे, त्यालाच सत्नाम म्हटले जाते. पवित्र पुस्तक ‘सारवचन नसर यानि वार्तिक’च्या पान नं. तीनवर लिहिलेले आहे, की आता असे समजले पाहिजे, की राधा स्वामी पद सर्वांत वरचे (उंच/श्रेष्ठ) स्थान आहे, ज्याला संतांनी सत्लोक आणि सच्चखंड आणि सारशब्द आणि सत्शब्द आणि सत्नाम आणि सत्पुरुष म्हटले जाते. आग्रा येथून प्रकाशित पवित्र पुस्तक सार वचन (नसर) यात वार्तिक पान नं. तीनवर लिहिलेले आहे, की आता समजले पाहिजे, की राधा स्वामी पद सर्वांत उंच मुक्कामी आहे. त्याला संतांनी सत्लोक, सच्चखंड आणि सारशब्द, सत्शब्द आणि सत्नाम आणि सत्पुरुष असे सांगून प्रमाणित केले आहे. पवित्र पुस्तक सार वचन (नसर) आग्रा येथून प्रकाशित पान नं. चारवरही हे वर्णन जसेच्या तसे आहे. पवित्र पुस्तक ‘सच्चखण्ड की सडक’च्या पान नं. २२६ वर वर्णन आहे, की संतांचा देश सच्चखण्ड किंवा सत्लोक आहे, त्यालाच सत्नाम, सत्शब्द, सारशब्द असे म्हटले जाते.’’

विशेष : या व्याख्या अशा वाटतात, की जसे कोणी जीवनामध्ये शहर पाहिलेले नाही, मोटार, पेट्रोल, ड्रायव्हरचे ज्ञान नाही, की ड्रायव्हर कोणाला म्हणतात आणि ती व्यक्ती अन्य सहकाऱ्यांना सांगत आहे, की मी शहरामध्ये जातो, मोटारीमध्ये बसून फिरण्याचा आनंद घेतो. यावर त्याच्या मित्रांनी त्याला विचारले, की मोटार कशी होती? पेट्रोल कसे होते आणि ड्रायव्हर कसा होता? शहर कसे होते? यावर त्याने उत्तर दिले, की शहर म्हणा नाही तर मोटार म्हणा, सगळ्या गोष्टी एकच. शहर हेच मोटार आहे आणि पेट्रोलसुद्धा मोटारच म्हणतात. ड्रायव्हरसुद्धा मोटारीलाच म्हणतात. रस्त्यालासुद्धा मोटारच म्हणतात.

आता विचार करा-

सत्पुरुष तर पूर्ण परमात्मा आहेत. सत्नाम हे दोन मंत्रांचे नाव आहे, ज्यामध्ये एक ओऽम+तत् सांकेतिक आहे आणि त्यानंतर सारनाम साधकाला पूर्ण गुरूंकडून दिले जाते. हे सत्नाम आणि सारनाम दोन्ही स्मरण करण्याची (जपाची) नावे आहेत. सत्लोक हे असे स्थान आहे, जेथे सत्पुरुष वास्तव्य करतात. पुण्यात्मांनो, आता तुम्ही स्वत:च निर्णय करा, की यातील सत्य काय आणि असत्य काय आहे?

३. कोण व कसा आहे विश्वाचा स्वामी?

ज्या ज्या पुण्यात्म्यांनी परमात्म्यास प्राप्त केलेले आहे. त्यांनी सांगितले आहे की, 'कुळ (विश्वाचा) स्वामी (अधिपती) एकच आहे. तो मनुष्यसदृष्य तेजोमय शरीरयुक्त आहे. ज्यांच्या एका रोमकूपाचा (रंध्राचा) प्रकाश करोड सूर्य तथा करोड चन्द्रमा यांच्या प्रकाशापेक्षाही अधीक आहे. त्यांनीच नाना रुपे बनविली आहेत. परमेश्वराचे वास्तविक नाव 'कविर्देव'. आपआपल्या भाषेमध्ये (वेदांमध्ये संस्कृत भाषेमध्ये) तथा 'हक्का कबीर' (श्री गुरुग्रंथसाहेब मध्ये पृष्ठ नं.७२१ वर क्षेत्रीय/स्थानीक भाषेमध्ये) 'सत कबीर' (श्री धर्मदासजीच्या वाणी मध्ये क्षेत्रीय (स्थानीक) भाषेमध्ये) तथा 'बंदी छोड कबीर' (संत गरीबदासजीच्या 'सदग्रंथ' मध्ये स्थानीक भाषेमध्ये) कबीरा, कबीरन व खबीरा अन् खबीरन (श्री कुर्आन शरीफ सूरत फुर्कानि नं. २५, आयत नं.१९, २१, ५२, ५८, ५९ मध्ये क्षेत्रीय अरबी भाषेमध्ये)

ह्याच पूर्ण परमात्म्याची उपमात्मक नावे 'अनामी पुरुष','अगम पुरुष' 'अलख पुरुष' 'सतपुरुष' 'अकाल मूर्ति' 'शब्द स्वरुपी राम' 'पूर्ण ब्रह्म' 'परम अक्षर पुरुष' इत्यादी आहेत. जसे देशाच्या प्रधान मंत्रींचे वास्तविक नाव काही वेगळे असते. पण उपमात्मक नाव (पदाचे नाव) प्रधानमंत्रीजी (प्राईम मिनीस्टर) असे वेगळे असते. जसे भारत देशाचे प्रधानमंत्रीजी आपल्याजवळ गृह विभाग सुद्धा घेत असतो. जेव्हा तो त्या विभागाच्या दस्तऐवजांवर हस्ताक्षर जेव्हा करतात, तेव्हा ते गृहमंत्र्याची भूमिका करत असतात आणि आपले पदही 'गृहमंत्री' लिहतात. हस्ताक्षर तेच असते. अशा प्रकारे ईश्वरीय सत्तेस समजले पाहिजे.

ज्या सन्त व ऋषींना परमात्मा प्राप्ती झालेली नाही. त्यांनी आपला अंतीम अनुभव सांगितला आहे की, प्रभुचा केवळ प्रकाश दिसू शकतो. प्रभु दिसत नाही. कारण त्याचा कोणता विशेष आकार नाही. तसेच शरीरामध्ये धुनी (आवाज) ऐकणे इत्यादी प्रभु शक्तीची उपलब्धी आहेत.

आता विचार करा : जसा कोणी अंधळा अन्य अंधळ्यांमध्ये (नेत्रहीनांमध्ये) स्वत:ला नेत्र असलेला सिद्ध करू पाहतो की, ''रात्री चंद्राचा प्रकाश अत्यंत सुखदायक व मनभावक असतो. मी दररोज पाहतो''. अन्य अंध शिष्यांनी म्हणले की, ''गुरुजी, चंद्रमा कसा असतो?'' चतूर अंधाने उत्तर दिले की, ''चंद्रमा तर निराकार आहे. तो दृष्टीगोचर थोडाच होईल. कोणी म्हणतात सूर्य निराकार आहे. तो दिसू शकत नाही. सूर्य हा स्वयंप्रकाशीत आहे. त्यामुळे त्याचा केवळ प्रकाशच दिसतो''. गुरुजींच्या सांगण्यानुसार शिष्य $२^{१}/_{२}$ तास सकाळी आणि $२^{१}/_{२}$ तास संध्याकाळी आकाशामध्ये पाहतात. परंतु काहीच दिसत नाही. स्वयंच विचार समजतात की, ''गुरुजी सत्य (योग्य) म्हणत आहेत की, आमची साधना पूर्ण $२^{१}/_{२}$ तास प्रात:

अन् संध्याकाळी होत नाही. त्यामुळे आपल्याला सुर्य तथा चंद्रमा यांचा प्रकाश दृष्टीगोचर होत नाही.'' चतूर अंधांच्या (ज्ञानहीन) व्याखेचे प्रकाशक करोडो अंधळे ज्ञानहीन झालेले आहेत. (नेत्रहीन गुरुजी) आता त्यांना डोळस (तत्वदर्शी संतानी) सांगण्याची आवश्यकता आहे की, सुर्य आकार स्वरुपात आहे. अन् त्यापासूनच प्रकाश निघत आहे. अशा प्रकारे चंद्रमा पाहूनही प्रकाश निघत आहे. हे नेत्रहीनांनो (अंधांनो,) चंद्राविना रात्री प्रकाश कसा काय होईल? जसे कोणी म्हटले की, 'ट्यूबचा प्रकाश पाहिला त्यावर कोणी विचारले की, 'ट्युब कशी असते बरं?' ज्याचा प्रकाश तु पाहिलास त्यावर पहिल्याने उत्तर दिले की, 'ट्यूब तर निराकार असल्याने दिसू शकत नाही. केवळ तिचा प्रकाश दिसू शकतो'. विचार करा, ट्युबविना प्रकाश कसा असेल बरं'.

जर कोणी म्हटले की, ''हिरा स्वयंप्रकाशीत असतो. अन् हिऱ्याचा केवळ प्रकाश दिसू शकतो. कारण हिरा तर निराकार आहे. तो थोडाच दिसून येईल. तर ती व्यक्ती हिऱ्यास परिचीत नाही असे म्हणता येईल. व्यर्थच रत्नन (हिरा)पारखी बनलाय, जे परमात्म्यास निराकार म्हणता आणि केवळ प्रकाश पाहून व धुनी (अंर्तआवाज) ऐकूनच प्रभु प्राप्ती झाली असे मानतात. ते पूर्ण रूपाने प्रभु तथा भक्तीस अपरिचित आहेत. जेव्हा त्यांना प्रार्थना करण्यात आली की, ''तुम्ही काही नाही पाहिले, आपल्या शिष्यांना भ्रमीत करून तुम्ही दोषी होत आहात, न तुमच्या गुरुदेवाना तत्वज्ञान रुपी नेत्र आहेत आणि तुम्हाला यासाठी जगतास भ्रमीत करू नका.'' ह्या गोष्टीवर सर्वज्ञान रुपी नेत्र अंधानी प्रखर विरोध केला की, 'आम्ही तेवढे खोटे. तू एकटाच खरा'. आज हीच स्थिती संत रामपालजी महाराजांच्या बरोबर आहे.

ह्या विवादाचा निर्णय कसा होईल? कोणत्या संन्ताचा विचार योग्य (सत्य) आहे? कोणाचे अयोग्य (असत्य) आहे? माना की, जसे कोणत्या अपराधाच्या विषयामध्ये पाच वकील आपापले विचार व्यक्त करतात. एक म्हणतो की, ''ह्या अपराधावर संविधान कलम ३०१ लागेल.'' दुसरा म्हणतो की, '३०२', तिसरा म्हणतो की, '३०४', चौथा म्हणतो की, '३०६', तथा पाचवा वकील म्हणतो की, '३०७' ला योग्य म्हणेल.

हे पाचही वकील योग्य होऊ शकत नाहीत, केवळ एकच योग्य होऊ शकतो. ज्याची व्याख्या आपल्या देशाच्या पवित्र संविधानाशी मिळते. जर त्याचीही व्याख्या संविधान विपरीत असेल तर ते पाचही वकील अयोग्य आहेत. याचा निर्णय देशाचे पवित्र संविधानच करेल जे सर्वांना मान्य होते. अशा प्रकारे भिन्न भिन्न विचारधारांमध्ये, साधनांमध्ये कोणते विचार शास्त्र अनुकूल आहेत आणि कोणते शास्त्रविरुद्ध आहे याचा निर्णय सर्वांना मान्य असे पवित्र सदग्रंथच करतील. (याचे प्रमाण पवित्र श्रीमद्‌भागवत गीता अध्याय १६ श्लोक २३-२४ मध्ये)

डोळसानी (पूर्ण संतानी) चंद्रमा (पूर्ण परमात्मा)स पाहिले. त्यापैकी काहींची नावे खालीलप्रमाणे :

(क) आदरणीय धर्मदास साहेबजी, (ख) आदरणीय दादू साहेबजी, (ग) आदरणीय

मलूकदास साहेबजी, (घ) आदरणीय गरीबदास साहेबजी, (ड) आदरणीय नानकसाहेबजी, (च) आदरणीय घीसादास साहेबजी इत्यादी

(क) आदरणीय धर्मदास साहेबजी : 'बांधवगढ' मध्यप्रदेश येथे वास्तव्य करणारे ज्यांना पूर्ण परमात्मा जिंदा महात्मा रुपामध्ये मथुरेत भेटले. त्यांना सतलोकाचे दर्शन घडवीले. तेथे सत्लोकामध्ये दोन रुप दाखवून 'जिंदा महात्मा' रुपामध्ये पूर्ण परमात्माच्या सिंहासनावर विराजमान झाले आणि आदरणीय धर्मदाससाहेबजींना म्हणाले की, ''मीच काशी (बनारस) मध्ये 'नीरु-नीमा' च्या घरी आलेलो आहे. आदरणीय श्री रामानन्द जी माझे गुरुजी आहेत. असे म्हणून श्री धर्मदासजींच्या आत्म्यास परत त्यांच्या शरीरामध्ये पाठवून दिला. श्री धर्मदासजींचे शरीर दोन दिवस बेशुद्धीत राहिले. तिसऱ्या दिवशी पुन्हा शुद्धीवर आल्यानंतर लगेच त्यांनी काशी मध्ये शोध घेतला असता, त्यांना समजले की, हेच काशीमध्ये आलेले विणकरच पूर्ण परमात्मा (सतपुरुष) आहेत. आदरणीय धर्मदास साहेबजींनी 'पवीत्र कबीर सागर' 'कबीर साखी' 'कबीर बीजक' नामक सदग्रंथांची डोळ्यादेखत (समक्ष) पाहिलेले तथा पूर्ण परमात्म्यांच्या पवित्र मुख कमलातून निघालेल्या अमृत वचनरुपी विवरणाद्वारे रचना केली. त्याचे अमृतवाणी मधील प्रमाण :-

आज मोहे दर्शन दियो जी कबीर ।।टेक।।
सत्यलोक से चलकर आए, काटन जम की जंजीर।।१।।
थारे दर्शन से म्हारे पाप कटत हैं, निर्मल होवै जी शरीर ।।२।।
अमृत भोजन म्हारे सतगुरु, जीमैं, शब्द दूध की खीर।।३।।
हिन्दु के तुम देव कहाये, मुस्लमान के पीर ।।४।।
दोनों दीन का झगड़ा छिड़ गया, टोहे ना पाये शरीर।।५।।
धर्मदास की अर्ज गोसांई, बेड़ा लंघाईयो परले तीर।।६।।

(ख) आदरणीय दादू साहेबजी : (अमृतवाणी मध्ये प्रमाण) कबीर परमेश्वरांचे साक्षी : आदरणीय दादू साहेबजी जेव्हा सात वर्षाचे बालक होते तेव्हा पूर्ण परमात्मा 'जिंदा महात्म्याच्या' रुपात त्यांना भेटले व सत्यलोकी घेऊन गेले. तीन दिवसापर्यंत दादूजी बेशुद्ध होऊन राहिले. त्यानंतर शुद्धवर येऊन त्यांनी अमृतवाणी उच्चारली :-

जिन मोकुं निज नाम दिया, सोई सतगुरू हमार । दादू दूसरा कोई नहीं कबीर सृजन हार ।।
दादू नाम कबीर की, जै कोई लेवे ओट। उनको कबहू लागे नहीं, काल वज्र की चोट ।।
दादू नाम कबीर का, सुनकर कांपे काल। नाम भरोसे जो नर चले, होवे न बंका बाल।।
जो जो शरण कबीर के , तरगए अनन्त अपार। दादू गुण कीता कहे, कहत न आवै पार।।
कबीर कर्ता आप है, दूजा नाहिं कोय। दादू परन जगत को, भक्ति दृढावन सोय।।
ठेका पूरन होय जब, सब कोई तजै शरीर। दादू काल गँजे नहीं, जपै जो नाम कबीर।।

आदमी की आयु घटै, तब यम घेरे आय। सुमिरन किया कबीर का, दादू लिया बचाय।
मेटि दिया अपराध सब, आय मिले छनमाँह। दादू संग ले चले , कबीर चरण की छांह।।
सेवक देव निज चरण का, दादू अपना जान। भृंगी सत्य कबीर ने, कीन्हा आप समान।
दादू अन्तरगत सदा, छिन-छिन सुमिरन ध्यान। वारू नाम कबीर पर, पल-पल मेरा प्रान।।
सुन-२ साखी कबीर की, काल नवावै माथ। धन्य-धन्य हो तिन लोक में, दादू जोंड़े हाथ ।।
केहरि नाम कबीर का, विषम काल गज राज। दादू भजन प्रतापते, भागे सुनत आवाज।।
पल एक नाम कबीर का, दादू मनचित लाय । हस्ती के अश्वार को, श्वान काल नहीं खाय।।
सुमरत नाम कबीर का, कटे काल की पीर। दादू दिन दिन ऊँचे , परमानन्द सुख सीर।।
दादू नाम कबीर की, जो कोई लेवे ओट। तिनको कबहुं ना लगई, काल बज्र की चोट।।
और संत सब कूप हैं, केते सरिता नीर। दादू अगम अपार है, दरिया सत्य कबीर।।
अबही तेरी सब मिटै, जन्म मरन की पीर। स्वांस उस्वांस सुमिरले, दादू नाम कबीर।।
कोई सर्गुन में रीझ रहा, कोई निर्गुण ठहराय। दादू गति कबीर की, मोते कही न जाय।।
जिन मोको निज नाम दई, सदगुरू सोई हमार। दादू दूसर कौन है, कबीर सिरजन हार।।

(ग)आदरणीय मलूकदास साहेबजी कविर्देवांचे साक्षी : ४२ वर्षीय श्री मलूकदासजींना पूर्ण परमात्मा भेटले. दोन दिवसपर्यंत श्री मलूकदासजी अचेत (बेशुद्ध) राहिले. नंतर त्यांनी शुद्धीवर येऊन खालील वाणीचे उच्चारण केले.

जपो रे मन सतगुरु नाम कबीर ।।टेक।।
एक समय गुरु बंसी बजाई कालंद्री के तीर।
सुर-नर मुनि थक गए, रुक गया दरिया नीर।।
काँशी तज गुरु मगहार आये, दोनों दीन के पीर।।
कोई गाढ़े कोई अग्नि जरावै, ढूंडा न पाया शरीर।
चार दाग से सतगुरू न्यारा, अजरो अमर शरीर।
दास मलूक सलूक कहत हैं, खोजो खसम कबीर।।''

(घ) आदरणीय गरीबदास साहेबजी छुडानी जिल्हा-झज्जर, हरियाणा येथील (अमृतवाणी मध्ये प्रमाण) प्रभु कबीर (कविर्देव) यांचे साक्षी : आदरणीय गरीबदास साहेबजी यांचा जन्म सन १७१७ मध्ये झाला. वयाच्या दहाव्या वर्षी सन १७२७मध्ये 'नला' नावाच्या शेतामध्ये कबीरसाहेबजींचे दर्शन झाले. अन् सत्लोक वास सन १७७८ मध्ये झाला. आदरणीय गरीबदास साहेबजींनाही परमात्मा 'कबीर साहेबजी' सशरीर जिंदा रुपामध्ये भेटले. आदरणीय गरीबदास साहेबजी आपल्या 'नला'नावाच्या शेतामध्ये अन्य सवंगड्यांबरोबर गायी चरत होते. हे शेत कबलाना गावाच्या सीमेलगत आहे. सर्व गवळ्यांनी जिवीत महात्मा रुपात प्रकट कबीर परमेश्वरास आग्रह केला की, ''आपण भोजन

करणार नसाल तर दूध पिण्याची विनंती मान्य करा''. कारण परमात्म्यांनी म्हटले होते की, ''मी आपल्या सतलोक गावातून भोजन करून आलेलो आहे.'' तेव्हा परमेश्वर कबीरसाहेब म्हणाले, ''मी कुमारी गायीचेच दूध प्राशन पितो.'' बालक गरीबदासजींनी एक कुमारी (न धुपती) गाय परमेश्वर कबीरजींच्या जवळ आणून आश्चर्याने म्हटले की ''बाबाजी, ही विना व्यालेली /न धुपती (कुमारी) गाय कसं काय दूध देऊ शकते?'

तेव्हा कविर्देव (कबीर परमेश्वर) यांनी कुमारी गायीच्या कमरेवर (वात्सल्याने) हात ठेवला. आपल्याआप कुमारी गायीच्या (अध्नया धेनु)च्या सड्यांमधून दूध निघू लागले, पात्र भरुन दूध आल्यावर थांबले. ते दूध परमेश्वर कबीरजीं प्याले व प्रसादरुपामध्ये काही आपल्या बालकास गरीबदासजींना पाजले अन् सतलोकाचे दर्शन करवले. सतलोकामध्ये आपली दोन रुपे दाखवून जिंदावाल्या रुपामध्ये कुळ (विश्वाचा)स्वामी स्वरुपामध्ये सिंहासनावर विराजमान झाले. तथा म्हटले की, ''मीच १२० वर्षेपर्यंत 'काशी' मध्ये धाणक (विणकराच्या) रुपामध्ये राहून आलो आहे.''तथा पुढे म्हटले की, ''मी पूर्वी सुद्धा हजरत मुहम्मद जींना भेटलो होतो. पवित्र कुर्आण शरीफमध्ये जे कबीरा, कबीरन, खबीरा, खबीरन, अल्ल्हाू अकबर आदि शब्द आहेत ते माझेच बोध करतात. तथा मीच श्री नानकजींना 'बेई' नंदीवर 'जिंदा महात्मा' च्या रुपात भेटलो होतो. (मुसलमानांमध्ये 'जिंदा महात्मा असतात. ते काळा चौगा (वरील कोट सारखा) गुडघ्यापर्यंत आणि डोक्यावर उंच काळा टोप (टोपी) परिधान करतात. तसेच मी श्री अब्राहीम सुलतान अधमजी आणि श्री दादूजींना भेटलो होतो तथा चारी पवित्र वेदांमध्ये जे, 'कविर अग्नि', 'कविर्देव' (कविरंधारि) इत्यादी नावे (शब्द) आहेत. तीही माझीच नावे आहेत.
'कबीर, बेद हमारा भेद है, मैं मिलु बेदों से नाही। जौन बेद से मैं मिलू, वो बेद जानते नाही।''
मीच, वेदापूर्वीही 'सतलोक' मध्ये विराजमान होतो.

(गाव-छुडानी जि.झज्जर (हरियाणा) मध्ये आजही जंगलामध्ये जेथे परमात्मा, संतगरीबदासजीना मानव शरीरामध्ये साक्षात्कार झाला होता. एक यादगार विद्यमान आहे) आदरणीय गरीबदासजींचा आत्मा आपल्या परमात्मा कबीर, बन्दी छोड यांच्या सोबत गेल्यानंतर त्यांना मृत समजून, चितेवर ठेवून, दहन करायच्या तयारीस लागले. त्याचसमयी आदरणीय गरीबदास साहेबजींचा आत्मा पूर्ण परमेश्वरांनी त्यांच्या शरीरामध्ये प्रवीष्ट केला, दहा वर्षीय बालक गरीबदास जीवीत झाले. त्यानंतर त्या पूर्ण परमात्म्याचे नेत्र समक्ष पाहिलेले विवरण आपल्या 'अमृतवाणी' मध्ये ''सदग्रन्थ'' नावाच्या ग्रन्थामध्ये केलेले आहे. त्याच अमृतवाणी मधील प्रमाण :

''अजबनगर मे ले गया, हमकूं सतगुरु आन। झिलके बिम्ब अगाध गति, सुते चादर तान।।
अनन्त कोटि ब्रम्हंड का एक रति नहीं भार । सतगुरु पुरुष कबीर है कुल के सृजनहार ।।
गैबी ख्याल विशाल सतगुरु, अचल दिगम्बर थीर है। भक्ति हेत काया धर आये, अविगत सत् कबीर हैं।

हरदम खोज हनोज हाजर, त्रिवैणी के तीर हैं । दास गरीब तबीब सतगुरु, बन्दी छोड कबीर हैं।।
हम सुल्तानी नानक तारें, दादू कूं उपदेश दिया। जात जुलाहा भेद नहीं पाया, काशी माहे कबीर हुआ।।
सब पदवी के मूल हैं, सकल सिद्धि हैं तीर । दास गरीब सतपुरुष भजो, अविगता कला कबीर।
जिंदा जोगी जगत् गुरु, मालिक मुरशद पीर। दहूँ दीन झगडा मंड्या, पाया नहीं शरीर।।
गरीब जिस कूं कहते कबीर जुलाहा। सब गति पूर्ण अगम अगाहा।।''

उपरोक्त वाणीमध्ये आदरणीय गरीबदास साहेबजी महाराजांनी स्पष्ट केले आहे की, ''काशीमध्ये धाणक (विणकर/कोष्टी) नेच मलाही नाम दान देऊन पार केले, हे काशीचे धाणकच (सतपुरुष) पूर्णब्रह्म 'कविर्देव' आहेत.

परमेश्वर कबीरच सतलोकातून जिंदा महात्मा रुपामध्ये येऊन मला अजबनगर (अदभूतनगर) मध्ये घेऊन गेले. जेथे आनंदच आनंद आहे. कोणतीच चिंता नाही, जन्म-मृत्यू अन्य प्राण्यांचे शरीर घेऊन होणारे कष्ट आदींचे दु:ख नाही.

काशीमध्ये धाणक रुपामध्ये आलेल्या याच सतपुरुषांनी भिन्न भिन्न समयी प्रकट होऊन आदरणीय श्री अब्राहम सुल्तान अधम साहेबजी, आदरणीय दादू साहेबजी व आदरणीय नानक साहेबजींनाही सतनाम देऊन पार (मुक्त) केले. तेच कविर्देव ज्यांच्या एक रोमकूपामध्ये करोड सुर्यासमान प्रकाशमान आहेत आणि मानवसदृश्य जे आहेत, अति तेजोमय आपल्या वास्तवीक शरीरावर कमी तेजपुंजाचा चोला/वस्त्र (भद्रावस्त्रा अर्थात तेजपुंजका शरीर) धारण करून आम्हाला मृत्यूलोकांमध्ये भेटतात. कारण त्या परमेश्वराचे वास्तविक स्वरुपाच्या प्रकाशास सामान्य चर्म दृष्टि सहन होऊ शकत नाहीत.

आदरणीय गरीबदास साहेबजींनी आपल्या अमृतवाणी मध्ये म्हटले आहे की,

''सर्व कला सतगुरु साहेब हरि आए हरियाणे नुं।''

भावार्थ : याचा भावार्थ असा आहे की, पुर्ण परमात्मा कविर हरि (कविर्देव) ज्या क्षेत्रामध्ये आले त्याचे नाव 'हरयाणा'. अर्थात परमात्म्याचे येण्याचे पवित्र स्थळ, ज्या कारणाने आसपासच्या क्षेत्रास हरिआना (हरयाणा) म्हटले गेले. सन १९६६ मध्ये पंजाब प्रांताचे विभाजन झाल्यानंतर ह्या क्षेत्राचे नाव 'हरिआणा (हरयाणा) संबोधले गेले. अंदाजे २३६ वर्ष पूर्वी सांगितलेली वाणी १९६६ मध्ये सिद्ध झाली की, वेळ आल्यावर हे क्षेत्र 'हरयाणा' प्रांत नावाने विख्यात होईल. ते आज प्रत्यक्ष प्रमाण आहे.

यामुळेच'गुरुग्रन्थसाहेब' पृष्ठ ७२१ वर आपली अमृतवाणी महला १ मध्ये श्री नानकजीनी म्हटले आहे की,-

''हक्का कबीर करीम तू, बेएब परवरदीगार। नानक बुगोयद जनु तुरा, तेरे चाकरां पाखाक।''

याचेच प्रमाण गुरुग्रन्थ साहिबांच्या राग ''सिरी'' महला १ पृष्ठ नं.२४ वर शब्द २९

शब्द : एक सुआन दुई सुआनी नाल, भलके भौंकही सदा बिआल

कुड़ छुरा मुठा मुरदार, धाणक रूप रहा करतार ।।१।।
मै पति की पंदि न करनी की कार। उह बिगड़ै रूप रहा बिकराल ।।
तेरा एक नाम तारे संसार, मैं ऐहो आस एहो आधार ।
मुख निंदा आखा दिन रात, पर घर जोही नीच मनाति।।
काम क्रोध तन वसह चंडाल, धाणक रूप रहा करतार ।।२।।
फाही सुरत मलूकी वेस, उह ठगवाडा ठगी देस ।।
खरा सिआणां बहुता भार, धाणक रूप रहा करतार ।।३।।
मैं कीता न जाता हरामखोर, उह किआ मुह देसा दुष्ट चोर।
नानक नीच कह बिचार, धाणक रूप रहा करतार ।।४।।

गुरु ग्रन्थसाहेब, राग आसावरी, महला १ चे काही अंश

साहिब मेरा एको है। एको है भाई एको है।
आपे रूप करे बहु भांती नानक बपुडा एव कह।। (पृ.३५०)
जो तिन कीआ सो सचु थीआ, अमृत नाम सतगुरू दीआ।। (पृ. ३५२)
गुरू पुरे ते गति मति पाई। (पृ. ३५३)
बूडत जगु देखिआ तउ डरि भागे।
सतिगुरु राखे से बड़ भागे, नानक गुरू की चरणों लागे।। (पृ. ४१४)
मैं गुरु पूछिआ अपणा साचा बिचारी राम । (पृ. ४३९)

उपरोक्त अमृतवाणीमध्ये श्री नानक साहेबजी स्वत: स्वीकार करत आहेत की, साहिब (प्रभु) एकच आहे तथा माझ्या गुरुजींनी मला उपदेश नाम मंत्र दिला, तेच नाना रुप धारण करत आहेत. अर्थात तेच सतपुरुष आहेत. तेच जिंदा रुप बनवतात. तेच धाणक रूप (विणकराच्या) रुपामध्येही विराजमान होऊन सामान्य व्यक्ती अर्थात भक्ताची भूमिका करत आहेत. शास्त्रविरुद्ध पूजा करून सर्व जगतास जन्म-मृत्यू व कर्मफळाच्या अग्नीमध्ये जळताना पाहून, जीवन व्यर्थ होण्याच्या भितीने मी आपल्या गुरुजींच्या चरणांमध्ये शरण घेतले.

बलिहारी गुरु आपणे दिडहाड़ी सदवार।
जिन माणस ते देवते कीए करत न लागी वार।
आपीनै आप साजिओ आपीनै रचिओ नाउ।
दुयी कुदरति साजीऐ करि आसणु डिठो चाउ।
दाता करता आपि तूं तुसि देवहि करहि पसाउ।
तूं जाणोइ सभसै दे लैसहि जिंद कवाउ करि आसणु डिठो चाउ। (पृ.४६३)

भावार्थ : पूर्ण परमात्मा जिंदा महात्मा रूप धारण करून 'बेई' नदीवर आले. अर्थात जिंदा संबोधले गेले. तसेच स्वयं दोन जगतांच्या वर (सतलोक आदि) आणि खाली

(ब्रह्म व परब्रह्मा चे लोक रचून वरील सत्यलोकामध्ये आकार स्वरूपात आसनावर विराजमान होऊन कुतुहलाने (आनंदाने) आपल्याद्वारा रचलेल्या ह्या सृष्टीस पहात आहेत. तसेच आपणच स्वयंभू आहेत. अर्थात माताच्या गर्भातून जन्म न घेता स्वयं प्रकट होतात. याचेच प्रमाण 'पवित्र यजुर्वेद' अध्याय ४०, ८ मध्ये आहे कि, 'कविर मनीषि स्वयम्भू: परिभू व्यवधाता'' याचा भावार्थ असा आहे की, 'कवीर परमात्मा सर्वज्ञ आहेत. (मनीषी अर्थ सर्वज्ञ) तथा स्वत: आपले आपणच प्रकट होतात. तेच सत्यनाम (परिभू) अर्थात सर्वप्रथम असणारे 'प्रभु' आहेत. तेच सर्व ब्रह्मांडाचे (व्यवधाता) अर्थात भिन्नभिन्न सर्व लोकाचे/धामाचे रचनहार आहेत.

एहू जीउ बहुते जनम भरमिआ, ता सतिगुरु शबद सुणाइया।। (पृ. ४६५)

भावार्थ : श्री नानक साहेबजी म्हणत आहेत की, ''माझा हा जीव (आत्मा) दीर्घ काळापासून जन्म तथा मृत्यूच्या चक्रांमध्ये भ्रमीत राहिलेला आहे. आता पूर्ण सत्गुरुंनी वास्तविक नामप्रदान केलेले आहे.''

श्री नानकजींचे पूर्व जन्म-सतयुगामध्ये राजा अम्ब्रीष, त्रेतायुगामध्ये राजा जनक झालेले होते आणि नंतर नानकजी झाले तथा अन्य योन्यातील जन्मांची तर गणतीच नाही.

प्रभु कबीरजींनी स्वामी रामानन्दजींना तत्वज्ञान समजाविले.

पंडित स्वामी रामानंदजी एक विद्वान पुरुष होते. वेदांचे व गीताजीचे मर्मज्ञ ज्ञाता मानले जात होते.

पाच वर्षाच्या आयुमध्ये रामानंदजींना गुरु म्हणून धारण करणे.

ज्यावेळी कबीर परमेश्वर (कविर्देव) आपल्या लीलामय देहामध्ये पाच वर्षाचे झाले तेव्हा त्यांनी गुरु मर्यादा बनवून ठेवण्यासाठी लीला केली. अडीच ($२^{१}/_{२}$) वर्षाच्या बालकाचे रुप धारण करुन प्रात: (पहाटे) अंधारामध्ये पंचगंगा घाटाच्या एका पायरीवर झोपले की ज्या स्थानाहून स्वामी रामानंदजी प्रतिदिन स्नानार्थ जात असत. त्यासमयी, श्री रामानंदजी पवित्र चारही वेदांचे ज्ञाता आणि पवित्र गीताजी (भगवत्गीताजी)चे विद्वान मानले जात होते. स्वामी रामानंदजीं १०४ वर्षांचे झाले होते. काशीमध्ये जी पाखंडपुजा दुसऱ्या पंडितजींनी चालविलेली होती, ती त्यांनी बंद करवली होती. रामानंदजी शास्त्र अनुकुल साधना सांगत होते. आणि पूर्ण काशीमध्ये त्यांचे स्वत:चे ५२ दरबार लागत होते. रामानंदजी पवित्र गीताजी व पवित्र वेदांच्या आधारावर विधिवत साधना सांगत होते. 'ओ३म्' नामाचा जाप उपदेश देत असत.

त्या दिवशीही जेव्हा स्नान करण्यासाठी पंचगंगा घाटावर गेले असताना पायरीवर कबीर साहेब झोपले होते. पहाटे ब्रह्ममुहुर्ताच्या अंधारामध्ये स्वामी रामानंदजींना कबीर साहेब दिसले नाहीत. कबीर साहेबीजींच्या शिरोभागी रामानंदजींच्या पायातील खडावा लागल्या. कविर्देवांनी जसे मुल रडते तसे रडण्यास सुरुवात केली. रामानंदजी लगबगीने खाली वाकले व

बालकास कोठे जखम झाली नाही ना, हे पाहण्यासाठी प्रेमाने त्यास वर उचलून घेतले. त्यासमयी रामानंदजीच्या गळ्यातील माळ निघून परमेश्वर कविर्देवांच्या गळ्यामध्ये पडली. रामानंदजींनी म्हटले की, ''हे बाळा, राम-राम बोल. रामाच्या नावाने दुःख दुर होते. पुत्र राम-राम म्हण.'' कबीर साहेबांच्या डोक्यावर असे म्हणून हात ठेवला. शिशु रुपातील कबीर साहेबजी शांत झाले. नंतर रामानंदजी स्नान करू लागले अन् त्यांनी विचार केला की, ''बालकास आश्रमामध्ये घेऊन जावे. ज्याचे असेल त्यांच्याजवळ पाठवून द्यावे''. रामानंदजींनी स्नान करून पाहिले असता ते बालक तेथे नव्हते. कबीर साहेबजी तेथून अंतर्ध्यान होऊन आपल्या झोपडीमध्ये आले होते. रामानंदजींना वाटले की, ''बालक चालत कोठेतरी गेले असेल. आता त्यास कोठे शोधु?''

कबीर प्रभुद्वारा स्वामी रामानंदजींच्या आश्राममध्ये दोन रुप धारण करणे.

एके दिवशी स्वामी रामान्दजीचा कोणी एक शिष्य, एके ठिकाणी सत्संग करीत होता. कबीर साहेबजी तेथे गेले. तो शिष्य (ऋषीजी) श्री विष्णु पुराणाची कथा ऐकवत होते. ते म्हणत होते की, ''भगवान विष्णुजी सर्व सृष्टीचे रचनाहार आहेत. हेच पालनकर्ता आहेत. हेच राम अन् कृष्ण रुपामध्ये अवतार घेणारी परमशक्ती आहे, अजन्मा आहे, श्री विष्णूजींचे कोणी माता-पिता नाहीत'. कविरश्वरांनी ही सर्व चर्चा ऐकली. सत्संगाच्या उपरान्त कबीर परमेश्वरांनी म्हटले की, ''ऋषीजी, मी एक प्रश्न विचारू शकतो काय?' ऋषिजी म्हणाले की, 'बाळ, विचार तुला काय विचारायचे आहे ते.' तेथे शेकडो संख्येमध्ये भक्तजन उपस्थित होते. कविर्देवांनी म्हटले की, ''आपण विष्णुपुराणामधून सत्संग सांगत होता की, श्री विष्णुजी परमशक्ति आहे यांच्या पासून ब्रम्हा अन् शिव यांची उत्पत्ती झालेली आहे.'' ऋषिजी म्हटले की, ''मी जे सांगत आहे ते विष्णु पुराणामध्ये अशा प्रकारेच लिखीत आहे.'' कबीर साहेबजींनी म्हटले की, ''ऋषीजी, मी तर आपणास संशय निवारणासाठी प्रार्थना केली आहे. कृपया आपण क्षुब्ध होऊ नका. एक दिवस मी शिवपुराण ऐकले होते. त्यामध्ये ते महापूरूष ऐकवत होते की, ''भगवान शिवापासून विष्णू अन ब्रह्मा यांची उत्पत्ती झालेली आहे. (प्रमाण पवित्रशिव पुराण, रुद्रसंहिता, अध्याय ६, व ७ मध्ये गीता प्रेस, गोरखपुर येथुन प्रकाशीत) तसेच देवी भागवतच्या तिसऱ्या स्कंदामध्ये लिखीत आहे की, देवी हीच तिन्ही देवांची (ब्रह्मा-विष्णू-शिव) माता आहे. हे तिन्ही नाशवान आहेत. अविनाशी नाहीत. ऋषींजी निरुत्तर झाले. क्रोधीत होऊन म्हटले की, ''तू कोण आहेस? कोणाचा पुत्र आहेस?'' कबीर साहेबजींना पूर्वीच दुसरे भक्तजन म्हणू लागले की, 'हा तर नीरु विणकराचा पुत्र आहे'. स्वामी रामानंदजींचा शिष्य म्हणू लागला की, 'तु गळ्यामध्ये कंठी (माळ) कशी परीधान केलेली आहेस? (वैष्णव साधु तुळसीच्या मण्यांची एक माळ गळ्यामध्ये धारण करतात. त्याने असे प्रमाणीत होते की, त्यांनी विष्णु परंपरापासून उपदेश घेतलेला आहे.) तुझा गुरुदेव कोण आहे'' कबीर साहेबांनी म्हटले की, ''माझे गुरुदेव तेच आहेत जे आपले गुरुदेव आहेत. तो ऋषी अत्यंत क्रोधीत झाला आणि

म्हणाला, ''अरे मुर्खा, तू नीच कोष्टयाचा (विणकराचा) पुत्र आहेस, अन् माझ्या गुरुदेवांना स्वतःचा गुरुदेव म्हणतोस. माझे गुरुदेव कोण आहेत हे तुला माहित आहे काय? श्री श्री १००८ पंडिताचे रामानंदजी आचार्य आहेत. अन् तू विणकराचा बालक. ते तर तुझ्या समान नीचांचे दर्शनही करत नाहीत आणि तू म्हणत आहेस की त्यांच्याकडून नामदिक्षा घेतली आहेस. पाहा बंधु भक्तजनहो, हा खोटा किती कपटी आहे? आताच गुरुदेवांकडे जातो आणि त्यांना तुझी सर्व हकीकत सांगतो, तू निच जातीचा बालक आमच्या गुरुदेवांची बेइज्जती करतोस''. कविरग्नि म्हटले की, ''ठीक आहे, गुरुदेवजींना सांगा.'' त्या ऋषीने जाऊन श्री रामानंदजींना सांगितले की, ''गुरुदेव, एक नीच जातीचा मुलगा आहे. त्याने तर आमचे नाकच कापले आहे. तो म्हणतो की, ''स्वामी रामानंदजी माझे गुरुदेव आहेत. हे भगवान! आमचे तर बाहेर निघणे अवघड झाले आहे.'' स्वामी रामानंदजी म्हटले की, ''उद्या सकाळी (प्रातः) त्यास बोलावून, घेऊन ये. उद्या पहा. तुझ्यासमोर मी त्यास कसा दंड देतो ते''.

कविर्देव- स्वामी रामानंदजी संवाद :

दुसऱ्या दिवशी प्रातः कबीरसाहेबजींना दहा अज्ञानी व्यक्तींनी पकडून श्री रामानंदजींच्या समोर उपस्थित केले. आपण कधी नीच (अधम) जातीच्या व्यक्तीचे दर्शन सुद्धा करत नाही अन् हा कोण खोटे बोलत आहे की, त्यांनी ह्याला दिक्षा दिली हे दाखवून देण्यासाठी स्वामीजींनी समोर पडदा लावला आणि पडद्याआडून रामानंदजींनी म्हटले की, ''तू कोण आहेस अन् तुझी जात काय आहे? कबीर साहेबांनी म्हटले :

रामानंद अधिकार सुनि, जुलहा अक जगदीश। दास गरीब बिलंब ना, ताहि नवावत शीश॥४०७॥
रामानंद कूं गुरू कहै, तनसै नहीं मिलात। दास गरीब दर्शन भये, पैडे लगी जुं लात॥४०८॥
पंथ चलत ठोकर लगी, रामनाम कहि दीन। दास गरीब कसर नहीं, सीख लई प्रबीन॥४०९॥
आडा पडदा लाय करि, रामानंद बूझंत। दास गरीब कुलंग छबि, अधर डाक कूदंत॥४१०॥
कौन जाति कुल पंथ है, कौन तुम्हारा नाम । दास गरीब अधीन गति, बोलत है बलि जांव॥४११॥
जाति हमारी जगतगुरू, परमेश्वर पद पंथ । दास गरीब लिखति परै, नाम निरंजन कंत ॥४१२॥
रे बालक सुन दुर्बध्दि, घट मठ तन आकार। दास गरीब दरद लग्या, हो बोले सिरजनहार॥४१३॥
तुम मोमन के पालवा, जुलहै के घर बास। दास गरीब अज्ञान गति, एता दृढ विश्वास॥४१४॥
मान बडाई छांडि करि, बोलौ बालक बैंन। दास गरीब अधम मुखी, एता तुम घट फैंन॥४१५॥
तर्क तलूसै बोतलै, रामानंद सुर ज्ञान। दास गरीब कुजाति है, आखर नीव निदान॥४२३॥

परमेश्वर कबीर साहेबजींनी (कविर्देव) नी प्रेमूर्वक उत्तर दिले.

महके बदन खुलास कर, सुनि स्वामी प्रबीन। दास गरीब मनी मरै,मैं आजिज आधीन ॥४२८॥
मैं अविगत गति सैं परै, व्यारि बेद सैं दूर। दास गरीब दशौं दिशा, सकल सिंध भरपूर॥४२९॥
सकल सिंध भरपूर हूँ, खालिक हमरा नाम। दासगरीब अजाति हूँ, तै जूं कह्या बलि जांव॥४३०॥

जाति पाति मेरे नहीं, नहीं बस्ती नहीं गाम। दासगरीब अनिन गती नहीं हमारे नाम ।।४३१।।
नाद बिंद मेरे नहीं, नहीं गुंदा नहीं गात। दासगरीब शब्द सजा, नहीं किसी का साथ।।४३२।।
सब संगी बिछरू नहीं, आदि अंत बहु जांहि। दासगरीब सकल वंसु, बाहर भीतर माँहि।।४३३।।
ए स्वामी सृष्टा मैं, सृष्टि हमारै तीर। दास गरीब अधर बसूं, अविगत सत्य कबीर।।४३४।।
पौहमी धरणि आकाश मैं, मैं व्यापक सब ठौर। दास गरीब न दूसरा, हम समतुल नहीं और।।४३६।।
हम दासन के दास हैं, करता पुरूष करीम। दासगरीब अवधूत हम, हम ब्रह्मचारी सीम ।।४३९।।
सुनि रामानंद राम हम, मैं बावन नरसिंह । दास गरीब कली कली, हमही से कृष्ण अभंग।।४४०।।
हमही से इंद्र कुबेर है, ब्रह्मा विष्णु महेश । दास गरीब धरम ध्वजा, धरणि रसातल शेष।।४४७।।
सुनि स्वामी सति भाखहूँ, झूठ न हमरै रिंच। दास गरीब हम रूप बिन, और सकल प्रपंच।।४५३।।
गोता लाऊँ स्वर्ग सैं, फिरि पैठूं पाताल। गरीबदास ढूंढत फिरूं, हीरे माणिक लाल।।४७६।।
इस दरिया कंकर बहुत, लाल कहीं कहीं ठाव। गरीबदास माणिक चुगैं, हम मुरजीवा नांव।।४७७।।
मुरजीवा माणिक चुगैं, कंकर पत्थर डारि। दास गरीब डोरी अगम, उतरो शब्द अधार ।। ४७८।।

जर माझी जात विचारत असेल तर मी 'जगतगुरु' आहे. (वेदांमध्ये लिखीत आहे की, 'जगतगुरु' सर्व सृष्टिचे ज्ञान प्रदान करणारे कबीर प्रभु आहेत.) माझा पंथ काय आहे? (कोणत्या परमेश्वराचे मार्गदर्शन करतो आहे?) माझा परमेश्वर हाच पंथ आहे. ईश, ईश्वर, परमेश्वर (बह्म, परबह्म, पूर्णबह्म तथा क्षर पुरुष, अक्षरपुरुष, परम अक्षर पुरुष) मी त्या सर्वोच्च शक्ति (सुप्रीम पॉवर) परमेश्वराचे मार्गदर्शन करण्यास आलो आहे, जे अनन्त कोटी ब्रह्मांडाचे रचीयता आणि धारण-पोषण करणारे आहेत. वेदांमध्ये ज्यास 'कविर्देव', 'कविरग्नि' आदी नामांनी संबोधीत केलेले आहे.

'ईश' व 'क्षरपुरुष' तर ब्रह्म यास म्हटले जाते. जो केवळ २१ ब्रह्मांडाचा स्वामी आहे. परब्रह्म किंवा अक्षर पुरुष यांस ईश्वर म्हटले जाते. जो सातसंख ब्रहांडाचा स्वामी आहे. तथा परम अक्षर पूरुषास पूर्ण ब्रह्म किंवा परमेश्वर म्हटले जाते. जे असंख्य ब्रह्मांडाचे स्वामी आहेत अर्थात कुळ (विश्वाचा) मालक (स्वामी) आहेत. आणि यासाठी कबीरजींनी स्वामी रामानंदजींना म्हटले की, माझा पंथ परमेश्वराची प्राप्तीचा आहे.

'गीता' अध्याय १५ श्लोक नं.१७ मध्ये लिखीत आहे की, 'वास्तवामध्ये अविनाशी परमेश्वर तर कोणी वेगळाच आहे. अन् तेच तिन्ही लोकांमध्ये प्रवेश करून सर्वांचे धारण-पोषण करतात अन् तेच अविनाशी परमात्मा 'परमेश्वर' ह्या नावाने संबोधले जातात. तो 'परमेश्वर' मीच आहे. ह्या वचनास ऐकून स्वामी रामानंदजी अत्यंत क्षुब्ध (क्रोधीत) झाले तथा त्यांनी म्हटले की, ''अरे मूर्खा, तू निज (अधम) जातीचा लहान तोंडी मोठा घास घेऊन तू आपल्या आपणच भगवान बनून बसलास'' आणि वाईट वाईट शिव्या कबीर साहेबजींनी दिल्या. कबीर साहेबजी म्हणाले की, ''गुरुदेव , आपण माझे गुरुजी आहात. आपण मला शिव्या देत आहात तर मला ही आनंद येत आहे. तथापी मी जे आपणास सांगत आहे की, मी जसा आहे तसा पूर्णब्रम्हच आहे. यात कोणताच संशय नाही.'' ही गोष्ट ऐकून रामानंदजी म्हटले की, ''थांब। तुझी तर मोठी कथा बनेल. तू असा नाही मानणार. मी प्रथम माझी नित्य पुजा करतो''. रामानंदजीनी सांगितले, ''यास बसवा. मी प्रथम माझी काही पूजाविधी असते ती करून घेतो. नंतर याच्याशी निपटतो.'' स्वामी रामानंदजी काय क्रिया करायचे? भगवान विष्णूजीची एक काल्पनिक मुर्ती निर्माण करत. समोर मुर्ती दिसू लागे. (जसे कर्मकांड करतात, भगवानाच्या मुर्तीचे पूर्वीचे सर्व वस्त्र उतरवून त्या मुर्तीस जलाने स्नान करवून, नंतर स्वच्छ वस्त्र भगवानास परिधान करून गळ्यामध्ये माळ चढवून, तिलक (टिळा) लावून मुकट ठेवला जातो.) रामानंदजी कल्पना करत होते. कल्पना करून भगवानाची काल्पनिक मुर्ती निर्माण करून श्रद्धेने अनवाणी जाऊन गंगा जल आणले अशी स्वत:ची भावना बनवली आणि भगवानाच्या मूर्तीवरील वस्त्र उतरवून स्थान करवून नवीन वस्त परीधान केले. तिलक लावला. मुकुट परीधान केला. आणि माला परीधान करायचे तेवढे विसरले. आता माळ चढवली नाही तर पुजा अधुरी (अपूर्ण) राहिली आणि मुकूट एकदा चढवल्यानंतर पुन्हा उतरवला जाऊ शकत नाही. त्या दिवशी मुकुट उतरवल्यास पूजा खंडीत होत होती. स्वामी रामानंदजी स्वत:लाच दोष देऊ लागले की, ''एवढे जीवन व्यतीत झाले माझे, कधीही अशी चुक संपूर्ण जीवनात झालेली नाही. प्रभु आज काय चुक झाली माझी या पाप्याची? जर मुकुट उतरवला तर पुजा खंडीत होते''. त्याने विचार केला की, मुकुटाच्या वरुन माळ चढवून पाहतो. (कल्पनेने करत आहेत कोणतीच समोर मुर्ती नसते. आणि पडदा लावलेला आहे. कबीर साहेबजी दुसऱ्या बाजूला बसलेले आहेत) मुकुटामध्ये माळ अडकते व खाली जात नाही. तेव्हा रामानंदजीनी विचार केला की, ''आता काय करायचे?भगवान आज माझा सर्व दिवसच व्यर्थ गेला.'' (कारण ज्यास परमात्म्याविषयी खरी ओढ असते, त्याचा एक जरी नित्य नियम चुकला अथवा राहिला तर त्यास अत्यंत दु:ख होत असते. जसे मनुष्याचे पैसे चोरीस जातात, तेव्हा त्यास अत्यंत पश्चाताप होत असतो. अशीच प्रभुच्या खऱ्या भक्तांची ओढ असते. एवढ्यात कबीर साहेबजी म्हणाले की, ''स्वामीजी माळेची गाठ सोडा, अन माळ गळ्यामध्ये परीधान करा. नंतर पुन्हा गाठ बांधा. आपणास मुकूट उतरण्यास नाही लागणार. आता रामानंदजी कशाला मुकूट उतरवणार होते. अन् कशाला गाठ खोलणार होते. मधला पडदा त्यांनी स्वत:च्या हाताने काढून दूर फेकून दिला. आणि उपस्थित सर्व ब्राम्हण समाजासमोर त्या कबीर साहेब परमेश्वरास त्यांनी छातीशी धरले. स्वामीची गद्‌गद्‌ स्वरात म्हणाले की, 'हे भगवान! आपले तर इतके कोमल शरीर आहे कापूसच जणू आणि माझे हे शरीर दगडासारखे कठीण आहे''. एका बाजूला साक्षात परमात्मा उभे आहेत. आणि दुसऱ्या बाजूला जाती-धर्माची भिंत! प्रभु प्रेमी पुण्यात्मे धर्माच्या खोट्या बनवलेल्या भिंती पाडणे श्रेयस्कर समजतात. तसेच स्वामी रामानंदजींनी केले. समोर पूर्ण परमात्म्यास प्राप्त करून

ना जात पाहिली, ना धर्म, ना अस्पृश्यता केवळ आत्मकल्याण पाहिले यांस 'ब्राम्हण' म्हणतात.

बोलत रामानंदजी हम घर बडा सुकाल। गरीबदास पूजा करैं, मुकुट फही नदी माल ।।४७९।।
सेवा करौं संभाल करि, सुनि स्वामी सूर जान ।गरीबदास शिर मुकुट धरि माला अटकी जान ।।४८०।।
स्वामी घुंडी खोलि करि, फिरि माला गल डार ।गरीबदास इस भजन कू जानत है करतार ।। ४८१।।
ड्यौढी पडदा दूरि करि, लीया कंठ लगाय ।गरीबदास गुजरी बौहत, बदनैं बदन मिलाय ।।४८२।।

नंतर स्वामी रामानंदजीनी म्हटले की, ''आपण असत्य का म्हटलात? कबीर साहेब म्हणाले की, ''कोणते असत्य स्वामीजी?'' स्वामी रामानंदजी त्यावर म्हणाले, ''आपण म्हणत होता की, आपण माझ्याकडून नाम उपदेश घेतला आहे ते. आपण माझ्याकडून कधी उपदेश घेतला?'' कबीर साहेब म्हणाले ''एकदा स्नानासाठी आपण पंचगंगा घाटावर गेले होता, मी तेथे झोपलो होतो. आपल्या पायातील खडावा माझ्या डोक्यास लागल्या होत्या. तेव्हा आपण म्हटले होते की, ''राम नाम बोला'' रामानंदजी म्हणले, ''हा आता काही आठवत आहे, परंतु ते तर अत्यंत लहान बालक होते''. (कारण त्यावेळी पाच वर्षाची आयु असणारे बालक फार मोठे होत होते आणि पाच वर्षाच्या बालकाचे शरीर २१/२ वर्षाच्या बालकाच्या शरीरापेक्षा दुप्पट अंतर होते.) कबीर साहेब म्हणू लागले की, ''स्वामीजी , पहा मी असा होतो ''. स्वामी रामानंदजीच्यासमोर कबीरसाहेब उभे सुद्धा होते अन् एक अडीच वर्षीय बालकाचे दुसरे रुप बनवून कोण्या सेवकाच्या मांडलेल्या खाटेवर कबीर साहेब विराजमान झाले. आता रामानंदजीनी सहावेळा तिकडे पाहिले अन् सहा वेळा इकडे पाहिले. नंतर डोळे चोळून पाहिले कि, नेत्र धोका खात नाहीत ना. अशा प्रकारे पाहत असताना कबीर साहेबांचे लहान असणारे अडीच वर्षीय बालकाचे रुप वर उठून कबीर साहेबांच्या मोठ्या पाच वर्षीय स्वरूपामध्ये सामावले गेले. अन फक्त पाच वर्षीय स्वरुपामध्ये कबीर साहेब राहिले.

मनकी पूजा तुम लखी, मुकुट माल परवेश। गरीबदास गतिको लखै, कौन वरण क्या भेष ।।४८३।।
यह तौ तुम शिक्षा दई, मानि लई मनमोर। गरीबदास कोमल पुरुष, हमारा बदन कठोर ।।४८४।।

तेव्हा रामानंदजी म्हणाले, ''माझा संशय सर्व संपूष्टात आला. हे परमेश्वर। आपणास कसे ओळखता येऊ शकते. आपण कोणत्या जातीमध्ये व वेशभूषेमध्ये उभे आहात. आम्ही अज्ञानी प्राणी आपल्यासोबत वाद-विवाद करून दोषी झालेलो आहे, क्षमा करा, पूर्ण परमेश्वर कविर्देव, मी आपला अज्ञानी बालक आहे.''

स्वामी रामानन्दजीना सत्यलोक दर्शन

सुनि बच्चा मैं स्वर्ग की कैसैं छांडौं रीती। गरीबदास गुदरी लगी, जनम जात है बीत।।४८६।।
च्यारि मुक्ति बैकुंठ मैं, जिन की मोरै चाह। गरीबदास घर अगम की, कैसैं पाऊं थाह।।४८७।।
हेम रूप जहाँ धरणि है, रतन जडे बौह शोभ। गरीबदास बैकुंठ कूं, तन मन हमरा लोभ ।।४८८।।
शंख चक्र गदा पदम हैं, मोहन मदन मुरारि। गरीबदास मुरली बजै, सुरगलोक दरबारि।।४८९।।

दूधौं की नदियां बगैं, सेत वृक्ष सुभान। गरीबदास मंदल मुक्ति, सुरगापुर अस्थान।।४९०।।
रतन जडाऊ मनुष्य हैं, गण गंधर्व सब देव। गरीबदास उस धाम की कैसैं छाडूं सेव।।४९१।।
ऋग युज साम अथर्वणं, गावै चारौं वेद। गरीबदास घर अगम की, कैसैं जानो भेद ।।४९२।।
च्यारि मुक्ति चितवन लगी, कैसैं बंचूं ताहि। गरीबदास गुप्तारगति, हमकूं द्यौ समझाय।।४९३।।
सुरग लोक बैकुंठ है, यासैं परै न और। गरीबदास षट्शास्त्र, च्यारि बेदकी दौर।।४९४।।
च्यारि बेद गावैं तिसैं, सुरनर मुनि मिलाप। गरीबदास ध्रुव पोर जिस, मिटि गये तीनूं ताप ।।४९५।।
प्रहलाद गये तिस लोककूं, सुरगा पुरी समूल। गरीबदास हरि भक्ति की, मैं बचत हूँ धूल।।४९६।।
बिंद्रावन गये तिस लोककूं, सुरगा पुरी समूल। गरीबदास उस मुक्ति कूं, कैसैं जाऊ भूल।।४९७।।
नारद ब्रह्मा तिस रटैं, गावैं शेष गणेश। गरीबदास बैकुंठ सैं, और परै को देश।।४९८।।
सहंस अठासी जिस जपैं, और तेतीसौं सेव। गरीबदास जासैं परै, और कौंन है देव।।४९९।।
सुनि स्वामी निज मूल गति, कहि समझाऊं तोहि, गरीबदास भगवान कूं, राख्या जगत समोहि।।५००।।
तीनि लोक के जीव सब, विषय वास भरमाय। गरीबदास हमकूं जपैं, तिसकूं धाम दिखाय।।५०१।।
जो देखैंगा धाम कूं, सो जानत है मुझ। गरीबदास तोसैं कहूँ, सुनि गायत्री गुझ।।५०२।।
कृष्ण विष्णू भगवान कूं, जहडायें हैं जीव। गरीबदास त्रिलोक मैं, काल कर्म शिर शीव।।५०३।।
सुनि स्वामी तोसैं कहूँ, अगम दीप की सैल। गरीबदास पूठे परे, पुस्तक लादे बैल।।५०४।।
पौहमी धरणि अकाश थंभ, चलसी चंदर सूर। गरीबदास रज बिरजकी, कहाँ रहैगी धूर।।५०५।।
तारायण त्रिलोक सब, चलसी इन्द्र कुबेर। गरीबदास सब जात है, सुरग पाताल सुमेर।।५०६।।
च्यारि मुक्ति बैकुठ बट, फना हुआ कई बार। गरीबदास अलप रूप मघ, क्या जानैं संसार।।५०७।।
कहौ स्वामी कित रहौगे, चौदा भुवन बिहंड। गरीबदास बीजक कह्या, चलत प्राण और पिंड।।५०८।।
सुन स्वामी एक शक्ति है , अरधंगी ॐकार। गरीबदास बीजक तहां, अनंत लोक सिंघार।।५०९।।
जैसे को तैसा रहै, परलो फना प्रान , गरीबदास उस शक्तिकूं, बार बार कुरबांन।।५१०।।
कोटि इन्द्र ब्रह्मा जहाँ, कोटि कृष्ण कैलास। गरीबदास शिव कोटि हैं, करौ कौंनकी आश।।५११।।
कोटि विष्णु जहाँ बसत हैं, उस शक्ति के धाम। गरीबदास गुल बौहत हैं, अलफ बस्त निहकाम।।५१२।।
शिव शक्ति जासै हुए, अनंत कोटि अवतार। गरीबदास उस अलफकूं, लखै सो होय करतार।।५१३।।
अलफ हमारा रूप है, दम देही नहीं दंत। गरीबदास गुलसैं परै, चलना है बिन पंथ।।५१४।।
बिना पंथ उस कंतकै, धाम चलन है मोर। गरीबदास गति ना किसी, संख सुरग पर डोर।।५१५।।
संख सुरगपर हम बसैं, सुनि स्वामी यह सैंन। गरीबदास हम अलफ हैं, यौह गुल फोकट फैंन।।५१६।।
जो तै कहया सौ मैं लहया, बिन देखै नहीं धीज। गरीबदास स्वामी कहै, कहाँ अलफ वौ बीज।।५१७।।
अनंत कोटि ब्रह्मांड फण, अनंत कोटि उदगार। गरीबदास स्वामी कहै, कहां अलफ दीदार।।५१८।।
हद बेहद कहीं ना कहीं, ना कहीं थरपी ठौर। गरीबदास निज ब्रह्मकी, कौंन धाम वह पौर।।५१९।।
चल स्वामी सर पर चलैं, गंग तीर सुन ज्ञान। गरीबदास बैकुंठ बट, कोटि कोटि घट ध्यान।।५२०।।

तहां कोटि वैकुंठ हैं, नक सरवर संगीत। गरीबदास स्वामी सुनैं, जात अनन्त जुग बीत।।५२१।।
प्राण पिंड पुरमैं धसौ, गये रामानंद कोटि। गरीबदास सर सुरगमैं, रहौ शब्दकी ओट।।५२२।।
तहां वहाँ चित चक्रित भया, देखि फजल दरबार। गरीबदास सिजदा किया, हम पाये दीदार।।५२३।।
तुम स्वामी मैं बाल बुध्दि, भर्म कर्म किये नाश । गरीबदास निज ब्रह्म तुम, हमरै दृढ विश्वास।।५२४।।
सुन्न-बेसुन्न सैं तुम परै, उरैं से हमरै तीर । गरीबदास सरबंगमैं, अविगत पुरूष कबीर।।५२५।।
कोटि कोटि सिजदे करैं, कोटि कोटि प्रणाम। गरीबदास अनहद अधर, हम परसै तुम धाम ।।५२६।।
सुनि स्वामी एक गल गुझ, तिल तारी पल जोरि। गरीबदास सर गगन मैं, सूरज अनंत करोरि।।५२७।।
सहर अमान अनन्तपुरं, रिमझिम रिमझिम होय। गरीबदास उस नगर का, मरम न जाने कौय।।५२८।।
सुनि स्वामी कैसैं लखौ, कहि समझाऊं तोहि। गरीबदास बिन पर उडैं, तन मन शीश न होय।।५२९।।
रवनपुरी एक चक्र है, तहाँ धनजय बाय। गरीबदास जीते जन्म, याकूँ लेत समाय।।५३०।।
आसन पदम लगायकर, भिरंग नाद को खैंचि। गरीबदास अवचन करैं, देवदत्त को ऐचि।।५३१।।
काली ऊन कुलीन रंग, जाकै दो फुन धार। गरीबदास कुरंभ शिर, तास करे उद्गार।।५३२।।
चिश्में लाल गुलाल रंग, तिनि गिरह नभ पेंच। गरीबदास वह नागनी कूँ, हौने न देवे रेच।।५३३।।
कुंभक रेचक सब करै, ऊन करत उद्गार। गरीबदास उस नागनी कूँ, जीतै कोई खिलार।।५३४।।
कुंभ भरै रेचक करै, फिर टुटत है पौन। गरीबदास गगन मण्डल, नहीं होत है रौन।।५३५।।
आगे घाटी बंद है, ईग्ला-पिंगला दोय। गरीबदास सुषमन खुले, तास मिलावा होय।।५३६।।
चंदा के घर सूर रखि, सूरज के घर चंद। गरीबदास मध्य महल है, तहाँ वहाँ अजब आनन्द।।५३७।।
त्रिवेणी का घाट है, गंग जमन गुपतार। गरीबदास परबी परखि, तहाँ सहंस मुख धार ।।५३८।।
मध्य किवारी ब्रह्मंद्र, वाह खोलत नहीं कोय। गरीबदास सब जोग की, पेज पीछाडै होय।।५३९।।
आसन सम्पट सुधि कर, गुफा गिरद गति ढोल। गरीबदास पल पालड़ै, हीरे मानिक तोल।।५४०।।
पान अपान समान सुध, मंदा चल महकंत। गरीबदास ठाठी बगै, तो दीपक बात बुंझत।।५४१।।
घंटा टुटे ताल भंग, संख न सुनिए टेर। गरीबदास मुरली मुक्ति, सुनि चढ़ी हंस सुमेर।।५४२।।
खुलहै खिरकी सहज धुनि, दम नहीं खैंच अतीत। गरीबदास एक सैन है, तजि अनभय छंद गीत।।५४३।।
धीरैं धीरैं दाटी है, सुरग चढैंगे सोय। गरीबदास पग पंथ बिन, ले राखौं जहाँ तोय।।५४४।।
सुन स्वामी सीढी बिना, चढौं गगन कैलास। गरीबदास प्राणायाम तजि, नाहक तोरत श्वास।।५४५।।
गली गली गलतान है, सहर सलेमाबाद। गरीबदास पल बीचमैं, पूरण करौं मुराद।।५४६।।
ज्यूंका त्यूंही बैठि रहो, तजि आसन सब जोग। गरीबदास पल बीच पद, सर्व सैल सब भोग।।५४७।।
पनग पलक नीचै करौ, ता मुख सहंस शरीर। गरीबदास सूक्ष्म अधरि, सूरति लाय सर तीर।।५४८।।
सुनि स्वामी यह गति अगम, मनुष्य देंवसैं दूर। गरीबदास ब्रह्मा थकै, किन्हैं न पाया मूर।।५४९।।
मूल डार जाकै नहीं, है सो अनिन अरंग। गरीबदास मजीठ चलि, ये सब लोक पतंग।।५५०।।
सुतह सिधी परकाशिया, कहा अरघ असनान। गरीबदास तप कोटि जुग, पचि हारे सुर ज्ञान।।५५१।।

श्याम सेत नहीं लाल है, नाहीं पीत पसाव। गरीबदास कासैं कहूँ, चलै नीर बिन नाव।।५५२।।
कोटि कोटि बैकुंठ हैं, कोटि कोटि शिव शेष। गरीबदास उस धाममैं, ब्रह्मा कोटि नरेश।।५५३।।
अवादान अमानपुर, चलि स्वामी तहां चाल। गरीबदास परलो अनंत, बौहरि न झपै काल।।५५४।।
अमर चीर तहां पहरि है, अमर हंस सुख धाम। गरीबदास भोजन अजर, चल स्वामी निजधाम ।।५५५।।
बोलत रामानंदजी, सुन कबीर करतार। गरीबदास सब रूपमैं, तुमहीं बोलन हार।।५५६।।
तुम साहिब तुम संत हौ, तुम सतगुरू तुम हंस। गरीबदास तुम रूप बिन और न दूजा अंस।।५५७।।
मैं भगता मुक्ता भया, किया कर्म कुन्द नाश। गरीबदास अविगत मिले, मेटी मन की बास।।५५८।।
दौहूँ ठौर है एक तूं, भया एक से दोय। गरीबदास हम कारणैं, उतरे हैं मघ जोय।।५५९।।
गोष्टी रामानंदसैं, कांशी नगर मंझार। गरीबदास जिंद पीरके, हम पाये दीदार।।५६२।।
बोलै रामानंदजी, सुनौं कबीर सुभांन। गरीबदास मुक्ता भये, उधरे पिंड अरू प्राण ।।।५६७।।

कबीर साहेब (कविर्देव) यांनी, स्वामी रामानंदजी विचारले की, ''स्वामीजी, आपण कोणती पूजा करता आहात''. स्वामी रामानंदजी म्हणाले, ''मी वेदांच्या व गीताजी अनुसार साधना करतो.'' कबीर साहेबर्जीनी विचारले, ''वेद व गीता यांच्या आधारावर कोठे जाल?'' स्वामी रामानंदजी म्हटले, ''मी स्वर्गामध्ये जाईन.'' कबीर साहेबर्जीनी विचारले, ''स्वर्गामध्ये काय कराल दाता?'' रामानंदजी म्हणाले, ''तेथे अत्यंत प्रिय, प्रेमळ विष्णुजी भगवान आहेत, त्यांचे दर्शन करीन आणि तेथे दूधांची नदी आहे तेथे कोणतीची चिंता नाही. कोणतीच काळजी नाही. मी तेथे आनंदाने वास्तव्य करेन.'' कबीरसाहेबांनी विचारले की, ''स्वामीजी, आपण स्वर्गामध्ये किती दिवस रहाल? (विद्‌वान पुरुष असल्याने स्वामीर्जीना ज्ञान होते. दोनच मिनीटामध्ये समजले.)

स्वामी म्हटले की, ''माझी जेवढी भक्तीची कमाई असेल तोपर्यंत वास्तव्य करेन''. कबीर साहेबांनी विचारले की, 'त्यानंतर कोठे जाल?'' रामानंदजी उत्तरले, ''कर्माच्या आधारावर कोठे जाईल कुणास ठाऊक?'' कबीर साहेबजी म्हटले की, ''हीच साधना स्वामीजी आपण असंख्य वेळा केलेली आहे. यामुळे जीव मुक्त होऊ शकत नाही. आपण श्री विष्णुर्जीची साधना करून स्वर्गलोकामध्ये जाऊ इच्छिता. जो साधक ब्रह्म साधना करून ब्रह्मलोकामध्ये जातात. तेही जन्म-मृत्यूच्या चक्रामध्येच राहतात. कारण एक दिवस महास्वर्ग हे ब्रह्मलोकामध्ये बनलेले आहे. तेही नष्ट होऊन जाईल. गीताजीच्या ८ व्या अध्यायाचा १६ वा श्लोक हेच सांगतो आहे.'' स्वामी रामानंदजी तर विद्वान पुरुष होते त्यांना तर श्लोक बोटांवर पाठ होते. स्वामी रामानंदजीनी म्हटले की, ''आपण योग्य सांगत आहात. असेच लिहलेले आहे. कबीर साहेबर्जीनी म्हटले की, ''मग सांगा कोठे रहाल? न आपले श्रीकृष्ण मुरारी राहतील अन ब्रह्मलोक, विष्णू लोक आदीचे सर्व प्राणी तथा श्री विष्णूजी इत्यादी तीन देवता सुद्धा नष्ट होतील. तर आपण कोठे वास्तव्य कराल गुरुदेवजी?'' नंतर रामानंदजी विचार करण्यास विवश झाले.

परमेश्वर कबीर साहेबांनी विचारले की, ''स्वामीजी, गीताजीचे ज्ञान कोणी सांगितले?'' त्यावर रामानंदजी उत्तरले की, ''श्री कृष्णजींनी.'' परमेश्वर कबीरसाहेबजी म्हणाले, ''स्वामीजी, संक्षिप्त महाभारत द्वितीय खंड (पृष्ठ १५३१ जुने वर तथा ६६७ नवीन वर) लिखीत आहे की, श्री कृष्णजी तर म्हणत आहेत की, ''अर्जुन, मला आता ते गीतेचे ज्ञान आठवत नाही. मी पुन्हा ते ज्ञान सांगु शकत नाही.'' परमेश्वर कबीर साहेबजींनी सर्व प्रमाण सांगितले.

'गीता' अध्याय ८ श्लोक १३ मध्ये गीता ज्ञानदाता (ब्रह्म) म्हणत आहे की,

''ओम इति एकाक्षरम ब्रह्म, व्याहरन माम् अनुस्मरन्,

य: प्रयाति त्यजन् देहम् स: याति परमाम् गतिम्।। १३।।

शब्दार्थ : असा आहे की, गीता सांगणारा ब्रह्म अर्थात काळ म्हणत आहे की, (माम ब्रह्म) ब्रह्मचे तर (इति) हे (ओम एकाक्षरम) ओम।ॐ एक अक्षर आहे. (व्याहरन्) उच्चारण करून (अनुस्मरन्) स्मरण करण्याचे (य:) जो साधक (त्यजन्) देहम्) शरीर त्यागण्यापर्यंत अर्थात अंतीम श्वासापर्यंत (प्रचाति) स्मरण साधना करतो. (स:) तो साधकच माझ्या (परमाम् गतिम्) परमगतीस (याति) प्राप्त होतो''.

याचा भावार्थ असा आहे की, 'श्री कृष्णजींच्या शरीरामध्ये प्रेतवश प्रवेश करून ब्रह्म अर्थात हजार भुजा असणारा ज्योतिनिरंजन (काळ) म्हणत आहे की,'माझी ब्रह्मची साधना केवळ , 'ओम् (ॐ)' नामाने (नावाने) मृत्यूपर्यंत करणारा साधकच माझ्याकडून मिळणारा लाभ प्राप्त करतो. अन्य कोणताच मंत्र माझ्या भक्तीचा नाही.

'गीता' अध्याय ८ श्लोक ५ ते ७ तथा १३ मध्ये गीता ज्ञानदात्याने आपल्या विषयामध्ये साधना करण्यास सांगितलेले आहे की, ''जो माझी साधना ओम (ॐ) नामाचे स्मरण अंतिम श्वासापर्यंत करतो तो मलाच प्राप्त होईल. यासाठी तू युद्ध सुद्धा कर तथा माझे 'ओ३म्' नामाचे स्मरणही कर. कारण की युद्ध गर्जना करून केले जाते. त्यासाठी म्हटले आहे की, 'ओम्' (ॐ) नामाचे उच्चारण (ऊंच मोठ्या स्वरांचा आवाज) करत स्मरण ही कर तथा युद्धही कर.'' नंतर गीता अध्याय ८ श्लोक ६ मध्ये असे विधान आहे की, ''जो ज्या प्रभुचे अंतसमयी स्मरण करत शरीर त्यागतो तो त्या प्रभुस प्राप्त होतो.'' गीता ज्ञान दाता प्रभु गीता अध्याय ८ श्लोक ८ ते १० पर्यंत तीन श्लोकांमध्ये 'ब्रह्म'(काळ)च्याहून अन्य पूर्ण परमात्म्यास (परमदिव्य पुरुष परमेश्वर अर्थात 'पुर्णब्रह्म' च्याविषयी म्हणत आहे की, ''जर कोणी त्याची साधना करत शरीर त्यागतो तर त्याच पूर्ण परमात्म्यासच (परमेश्वर) प्राप्त करतो. त्यांच्या पासूनच पूर्ण मोक्ष, सत्यलोक प्राप्ति आणि परम शांती प्राप्त होते. यासाठी त्या परमेश्वराच्या शरणामध्ये जा. (गीता अध्याय १८ श्लोक ६२-६६ आणि अध्याय १५ श्लोक ४) ''मी (गीता ज्ञानदाता ब्रह्म) सुद्धा त्या पूर्ण परमात्म्याच्या शरणात आहे.''

रामानंदजीनी सर्व प्रमाणांना नेत्रांसमक्ष पाहून दातांखाली बोटच दाबले. (आश्चर्य

चकीत झाले) तथा सत्यास स्वीकारले अन् म्हटले की, ''बेटा, तु शास्त्रांचे वक्तव्य तर योग्य सांगत आहेस, की जे सत्य आहे. आम्हांस कोणीही असे ज्ञानच नाही प्रदान केले तर आम्ही काय करूं? '' कबीर साहेबजीनी सांगितले की, ''पवित्र गीताजीमध्ये हे लिखीत आहे. ८ व्या अध्यायाचा ८, ९ व १० श्लोक तथा अध्याय नं.१८ चा श्लोक नं.६२ वाचून पहा''. पवित्र गीताची व पवित्र वेद सांगणारा ब्रह्म(काळ) म्हणत आहे की, ''त्या परमात्म्याच्या शरणामध्ये जा अर्जुन, तुझे पुन्हा मरण नाही होणार त्यासाठी अध्याय नं.४ चा श्लोक नं. ३४) त्या संतांना शोध, जे त्या परमात्म्याच्या परमतत्वास जाणणारे आहेत. त्यांना दंडवत प्रणाम कर विनम्र व निष्कपट भावाने त्यांचा सत्कार कर, तेव्हा ते प्रसन्न होतील, त्यानंतर त्यांच्याकडून दीक्षा (नाम) माग. त्यानंतर तुझे पुन्हा जन्म-मरण होणार नाही.'' पवित्र गिता अध्याय १५, मंत्र १ ते ४ मध्ये म्हटले आहे की, ''हे उलट लटकलेले संसार रुपी वृक्ष आहे. वरील जे मुळ तर आदिपुरुष अर्थात सनातन परमात्मा आहे. खालील तीन गुण (रजगुण ब्रह्मा, सतगुण विष्णू, तमगुण शिव) रुपी शाखा (फांद्या) आहेत. ह्या पूर्ण संसाररुपी वृक्ष अर्थात पूर्ण सृष्टि रचनेस मी (ब्रह्म-काळ) जाणत नाही. येथे काळविचारामध्ये अर्थात गीताजीच्या ज्ञानाविषयी तुला मी पूर्ण ज्ञान देऊ शकत नाही. त्यासाठी कोण्या 'तत्वदर्शी संताचा' शोध घे. (गीता अध्याय ४ मंत्र ३४) त्यानंतर ते तत्वदर्शी संत तुला सर्व सृष्टिच्या रचनेचे ज्ञान आणि सर्व प्रभुंची स्थिती योग्यप्रकारे सांगतील. त्या पश्चात त्या परमपद परमेश्वराचा शोध करणे आवश्यक आहे. त्यांच्याकडे गेलेल्या साधकाचा पुन्हा जन्म-मृत्यू होत नाही. अर्थात पूर्ण मोक्ष होतो. ज्या परमेश्वराने संसार रुपी वृक्ष अर्थात सर्व ब्रह्मांडाची रचना केलेली आहे त्या परमात्मा परमेश्वरच्या शरणामध्ये मीही (ब्रह्म-काळ) आहे. त्यामुळे त्या परमेश्वराची पूजा कर.''

स्वामी रामानंदजी म्हणाले, ''लिहीले तर असेच आहे बाळा, अगदी असेच आहे. परंतु सतलोक कोणी ऐकले नसलेने ते सत्य असेल असे माझे मन विश्वास करत नाही.''. कबीर साहेबजींनी विचारले की, ''आपण कशी साधना करत आहात?'' स्वामी रामानंदजी म्हणाले, ''मी सर्व शरीरास योगाने साधलेले आहे. योग अभ्यासाद्वारे मी आतील कमळांतून जाऊन त्रिकुटी (त्रिवेणी) पर्यंत पोहचतो.'' कबीरसाहेबजी म्हटले की, ''आपण एकदा पुन्हा त्रिवेणीपर्यंत पोहचा''. जेव्हा रामानंदजी समाधीस्त झाले,(कारण त्यांचा तर प्रतिदिनचा अभ्यास असे) तेव्हा त्यांना म्हटले की, ''कबीरसाहेबजी, ह्या त्रिवेणीवर जाऊन तीन रस्ते (मार्ग) आहेत. प्रत्येक ब्रह्मांडामध्ये निर्मीत ब्रह्मलोकामध्ये प्रवेश करताच तीन रस्ते निर्माण होतात. याचप्रकारे वीस ब्रह्मांडाच्या वर २१ व्या ब्रह्मांडामध्येही अशीच व्यवस्था आहे. एक मार्ग समोर ब्रह्मलोकामध्ये निर्मीत तीन गुप्त स्थानी जातो, तेथे ज्योतिनिरंजन तिन रुप बनवून वास्तव्य करतो. समोरचे जे ब्रम्हरंध्र तुझ्या ह्या नामाने उघडणार नाही हे ब्रह्मरंध्र ही सतनामाने उघडेल''. कबीरसाहेबजींनी श्वासाद्वारे आपले 'सतनाम' उच्चारण केले, समोरील द्वार उघडले. कबीर

साहेबजींनी म्हटले की, ''आता आपणास काळ भगवान (ब्रह्म) दाखवितो. ज्यास आपण निराकार म्हणत आहात''. जो गीतेमध्ये म्हणत आहे की, ''मी सर्वांना खाईन. अर्जुन, मी कधीही कोणास दर्शन देत नाही. मी कधी कोणाच्याही समक्ष प्रत्यक्ष येत नाही.'' कबीर साहेबजींनी म्हटले की, ''आता त्यांचे ब्रह्माचे दर्शन प्रत्यक्ष करवून देतो.'' प्रथम तर एक ब्रह्मांडामध्ये निर्मित ब्रह्मलोकामधील गुप्त स्थानांवर दाखविले की, ''ब्रह्म (काळ) ने ब्रह्मा, विष्णू व शिव यांचे रुप धारण केलेले होते. नंतर ब्रह्मलोकास पार करून द्वारातून निघून २१ व्या ब्रह्मांडामध्ये रामानंदर्जीना घेऊन गेले. ब्रह्मलोकाच्या पुढे जाणाऱ्या मार्गासही की जो जटा कुंडली सरोवराच्या वर आहे, ब्रह्म आपल्या नजरेखाली ठेवतो की, कोणी सुटून जाऊ नये म्हणून २१ ब्रह्मांडाचे जे अंतीम लोक येते ते काळ-ब्रह्म (क्षर पुरुष) चे स्वस्थान आहे. तेथे तो त्या भयंकर रुपामध्ये विराजीत आहे की जे त्याचे वास्तविक रूप आहे''. कबीर साहेबांनी म्हटले की, तो बसलाय तुझा निराकार भगवान, ज्यास आपण निराकार म्हणता (कारण योगि ऋषींनी वेदांच्या आधारावर 'ओ३म' नामाची साधना केली. परमात्मा तर मिळाला नाही, सिद्धी मात्र प्राप्त झाल्या. स्वर्गात गेले, महास्वर्गामध्ये गेले, नंतर पशु बनले, त्यामुळे त्यास सर्वांनी निराकार मानले आहे की, जो दिसत नाही परंतु वेदांमध्ये लिखीत आहे की, भगवान आकार स्वरूपात आहेत) जेव्हा पुढे काळाजवळ पोहचले तेव्हा कबीरसाहेबांनी आपले सारनामसहित सतनमाम उच्चारण केले .त्या समयी काळाचे शिर (मस्तक) खाली झुकले काळाच्या डोक्यावर ते द्वार आहे. जेथून सतलोकामध्ये जाता येते. तसेच परब्रह्माच्या लोकामध्ये प्रवेश होतो. त्यानंतर एक भोवयासमान गुहा सुरु होते. (एक भोवर गुहा काळाच्या लोकी सुद्धा आहे) काळाच्या डोक्यावर पाय ठेवून कबीरजींचे हंस (निर्विकारी साधक) वर जातात हा काळ त्याच्या पायरीचे काम करतो. परब्रह्माच्या लोकास पार करून कबीर साहेब श्री रामानंदजींच्या आत्म्यास सतलोकामध्ये घेऊन आले. (जेथेही एक भोवर गुहा आहे.) सतलोकामध्ये जाऊन श्री रामानंदजींनी पाहिले की, 'कबीर साहेब (कविर्देव) आपल्या वास्तविक रूपामध्ये विराजीत झालेले आहेत. तेथे कबीर साहेबांचे एवढे तेज आहे की एक रमकूपा (रोमरंध्र) मध्ये जसे करोडो सूर्य आणि करोडो चंद्रमा मिळून-जुळून होणाऱ्या प्रकाशापेक्षाही अधीक (परंतु उष्णता नाही) एवढा प्रकाश आहे. कबीर साहेब तेथे गेले. आपल्याच दुसऱ्या स्वरूपावर ढाळू लागले. (वारा घालू लागले) श्री रामानंदजीना वाटले की, भगवान तर हे आहेत आणि कबीर येथील कोणी सेवक (गण) असेल, परंतु हा लोक सर्वांहून निराळा श्रेष्ठ आहे. परमात्म्याचे अत्यादीक तेज आहे. असे विचार करतानाच इतक्यात परमात्म्याचे तेजोमय रुप उभे राहिले. आणि पाच वर्षीय बालकाच्या रुपामधील कबीर साहेब तख्तावर विराजमान झाले. परमेश्वराचे जे वास्तविक तेजोमय रुप दृष्टीमान होत होते. ते बालक रुप कबीरसाहेबांवर चवर घालू लागले. (पंख्याने वारा घालू लागले) त्यानंतर कबीर साहेबांचे

दुसरे तेजोमय रुप, बालक असलेल्या कबीर साहेबांच्या रुपामध्ये सामावले गेले. आणि एकटे पाचवर्षीय बालक रुपामध्ये कबीर परमेश्वर तख्तावर विराजमान होते. चवर स्वयं होत होते. इतक्यात रामानंदजींचा आत्मा त्यांच्या शरीरामध्ये पाठविला गेला. त्यांची समाधी तुटली आणि त्यांनी समोर पाहिले की कबीर साहेबजी पाच वर्षीय बालकाच्या शरीरामध्ये बसलेले आहेत. तेव्हा स्वामी रामानंदजी म्हणाले की,

तहा वहाँ चित चक्रित भया, देखि फजल दरबार। गरीबदास सिजदा किया, हम पाये दीदार।।५२३।।
तुम स्वामी मैं बाल बुद्धि, भर्म कर्म किये नाश। गरीबदास निज ब्रह्म तुम, हमरै दृढ़ विश्वास ।।५२४।।
सुन्न-बेसुन्न सैं तुम परै, उरैं से हमारै ती र। गरीबदास सरबंगमैं, अविगत पुरुष कबीर ।।५२५।।
कोटि कोटि सिजदे करैं, कोटि कोटि प्रणाम । गरीबदास अनहद अधर, हम परसैं तुम धाम।।५२६।।
बोलत रामानंदजी, सुन कबीर करतार । गरीबदास सब रुपमैं, तुमहीं बोलन हार।।५५६।।
तुम साहिब तुम संत हौ, तुम सतगुरु तुम हंस। गरीबदास तुम रूप बिन और न दुजा अंस ।।५५७।।
मैं भगता मुक्ता भया, किया कर्म कुन्द नाश। गरीबदास अविगत मिले, मेटी मन की बास ।।५५८।।
दोहूँ ठौर है एक तं, भया एक से दोय। गरीबदास हम कारणैं, उतरे हैं मघ जोय ।।५५९।।
बोलत रामानन्द जी, सुन कबीर करतार। गरीबदास सब रूप में तू ही बोलन हार।।

रामानन्द जी म्हणतात की, ''परमेश्वर, हे कबीर परमात्मा, हे कबीर करतार (सर्व सृष्टि रचनहार)। आपणच सर्व व्यापक पूर्ण परमेश्वर आहात.

''दहूँ ठोड़ है एक तूं, भया एक से दो। गरीबदास हम कारणे, आए हो मग जो।।''

हे परमेश्वर कबीर! आपण दोन्ही स्थानी सत्यलोक मध्ये आणि माझ्या समझ आपणच आहात आणि एकापासून दोन रूप बनवून आम्हा तुच्छ जीवांसाठी येथे आलेला आहात.

''मैं भक्ता मुक्ता भया, कर्म कुण्द भये नाश। गरीबदास अविगत मिले, मिट गई मनकी बांस।।''

रामानंदजी १०४ वर्षीय महापूरूष आणि पाच वर्षीय बालक कबीर परमेश्वरास म्हणत आहेत की, ''मी आपला दास मुक्त झालो. आणि माझ्या मनाचे भ्रमण- भटकणे समाप्त झालेले आहे. मला परमात्म्याच्या वास्तविक स्वरूपाचे दर्शन झाले. हे पूर्ण परमात्मा कबीर साहेब (कविर्देव)। चारी पवित्र वेद व गीताजी आपलेच गुणगान करत आहेत. स्वयं कविर्देव (कबिर परमेश्वर) यांनी म्हटले,

''बेद हमारा भेद है, मैं बेदो में नार्हीं । जिस बेद से मैं मिलू बेद जानते नाही।''

भावार्थ असा आहे की, 'चारही पवित्र वेदांमधील ज्ञान पूर्ण परमात्म्याचेच आहे. परंतु पुजेची विधी केवळ ब्रह्म (ज्योतिनिरंजन) पर्यंतच आहे. परमेश्वर कबीर (कविर्देव)यांच्या पूजाविधिच्या ज्ञान व तत्वज्ञानासाठी पवित्रवेद तथा पवित्र गीताजी मध्ये म्हटले आहे की, 'ते कोणी तत्वदर्शी संतच सांगु शकतात. जे स्वयंच परमेश्वर असतात. अथवा त्यांच्या पाठविलेला वास्तविक प्रतिनिधी असतो. त्यांच्यापासून उपदेश प्राप्त करून पूर्ण मोक्ष व परम शान्ति प्राप्त होते.'

४. पवित्र धर्मग्रंथही कबीर परमेश्वरांचे साक्षीदार

अशाप्रकारचे कविर्देव (कबीर परमेश्वर) यांनी पवित्र मुस्लीमांना अयोग्य (वाईट) म्हटलेले नाही आणि 'पवित्र कुर्आन शरीफ' या धर्मग्रंथासही अयोग्य म्हटले नाही. केवळ त्या काजी व मुल्लांना झुडकारलं आहे, जे की सर्व समाजास कुर्आन शरीफच्या वास्तविक ज्ञानाच्या विपरीत मनमानी साधना करवून घेत आहेत. जसे पवित्र वेदांमध्ये बोलणारा ब्रह्म पूर्ण परमात्मा कविर्देव यांच्या विषयी म्हणत आहे की, कोणी जन्म घेऊन अवतारून रुपामध्ये न येणारा मानतात तर कोणी कधीही जन्म न घेणारा 'निराकार' म्हणतात त्यांची माहिती तर (धीराणाम्) तत्वदृष्टा संतच सांगेल मी (ब्रह्म) सुद्धा जाणत नाही. (यजुर्वेद अध्याय ४० मंत्र १०) याचेच प्रमाण पवित्र गीता अध्याय ४ श्लोक ३४ व अध्याय १५ श्लोक १ ते ४ मध्येही आहे. जोपर्यंत ते तत्वदर्शी संत भेटत नाहीत, तोपर्यंत जीवाचे कल्याण असंभव आहे'. ते संत आता आलेले आहेत. ह्या तत्वदर्शी संत रामपालाजीना ओळखा.

''पवित्र कुर्आन शरीफ मध्ये प्रमाण''

याच प्रकारे पवित्र कुर्आन शरीफच्या अध्याय सूरत फुर्कानि सं.२५, आयत ५२, ५८-५९ मध्ये म्हटलेले आहे की, ''वास्तवामध्ये (इबादह कबीरा) पूजेसाठी योग्य कबीर अल्लाह आहे. हे कबीर, तेच पूर्ण परमात्मा आहेत. ज्यांनी सहा दिवसामध्ये सृष्टि रचली आणि सातव्या दिवशी तख्तावर जाऊन विराजमान झाले. त्यांची माहिती कोणी बाखबर (तत्वदर्शी संतास) विचारा''.

पवित्र कुर्आन शरीफ सांगणारा अल्लाह स्वयं कोण्या वेगळ्या 'कबीर' नामक प्रभुच्याकडे संकेत करत आहे. तसेच म्हणत आहे की, ''पूर्ण परमात्मा 'कबीर' यांच्या विषयी मी सुद्धा जाणत नाही. त्यांच्या विषयी कोण्या तत्वदर्शी संतास (बाखबर) विचारा.'' कविर्देवांनी हेच म्हटले होते. मी स्वयंच आलेलो आहे, मला ओळखा''. परंतु अशाच आचार्यांनी पूर्वीही परमेश्वराचे वास्तविक ज्ञान जनतेपर्यंत जाऊ दिले नाही. ते म्हणत असे की, 'कबीर तर अशिक्षित आहे. तो तर संस्कृत जाणत नाही. आम्ही शिक्षित आहे. ह्या गोष्टीने प्रथमत: तर भक्तजन संभ्रमामध्ये पडले होते. परंतु आता सर्व समाजी ही शिक्षित झालेला आहे, या भ्रष्ट आचार्याची कोणतीच गोष्ट आता चालत नाही अन् चालणार नाही.

सलि अल्ला

ज-स-दि मुहम्मदिन फिल् अज्सादि अल्लाहुम म सल्लि अला कबिर् (कबीर) मुहम्मिद फिल् कुबूरि०

फजाईले जिक्र

(५) عن ابي هريرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما قال عبد لا اله الا الله الا فتحت له ابواب السماء حتى يفضي الى العرش ما اجتنبت الكبائر رواه الترمذي وهكذا في المشكوة لكن ليس فيها حسن بل غريب فقط قال القاري و رواه النسائي وابن حبان وعزاه السيوطي في الجامع الى الترمذي ورقم له بالحسن وحكاه السيوطي في الدر من طريق ابن مردويه عن ابي هريرة وليس فيه ما اجتنبت الكبائر وفي الجامع الصغير برواية الطبراني عن معقل ابن يسار لكل شي مفتاح ومفتاح السموات قول لا اله الا الله ورقم له بالضعف۔

५. हुजूरे अक्दस सल्लल्लाहु अलैहि व सल्लम का इर्शाद है कि कोई बन्दा ऐसा नहीं कि 'लाइला-ह-इल्लल्लाहह' कहे और उसके लिए आसमानों के दरवाजे न खुल जायें, यहाँ तक कि यह कलिमा सीधा अर्श तक पहुँचता है, बशर्ते कि 'कबीरा' गुनाहों से बचाता रहे।

फ--कितनी बडी फजीलत है और कुबूलियत की इन्तिहा है कि यह कलिमा बराहे रास्त अर्शे मुअल्ला तक पहुँचता है और यह अभी मालूम हो चुका है कि अगर कबीरा गुनाहों के साथ भी कहा जाये, तो नफा से उस वक्त भी खाली नहीं।

मुल्ला अली कारी रह० फरमाते हैं कि कबाइर से बचने की शर्त कुबूल की जल्दी और आसमान के सब दरवाजे खुलने के एताबर से है, वरना सवाब और कूबूल से कबाइर (कबीर) के साथ भी खाली नहीं।

बाज उलेमा ने इस हदीस का यह मतलब बयान फरमाया है की ऐसे शख्स के वास्ते मरने के बाद उस की रुह के ,एजाज में आसमान के सब दरवाजे खुल जायेंगे।

एक हदीस में आया है, दो कलिमे ऐसे हैं कि उनमें से एक के लिए अर्श के नीचे कोई मुन्तहा नहीं।' दूसरा आसमान और जमीन को (अपने नूर या अपने अज्र से) भर दे -

एक लाइला ह इल्लल्लाह है,

''पवित्र वेदांमध्ये प्रमाण''

कविर्देव हे आपल्या ज्ञानाचे दूत बनून स्वत:च येतात आणि आपले वास्तविक ज्ञान

(सत्यज्ञान) स्वयंच स्पष्ट करतात.

स्वयं कविर्देवांनी (कबीर परमेश्वर) आपल्या अमृतवाणीमध्ये म्हटले आहे की,

शब्द

अविगत से चल आए, कोई मेरा भेद मर्म नहीं पाया। (टेक)
न मेरा जन्म न गर्भ बसेरा, बालक हो दिखलाया।
काशी नगर जल कमल पर डेरा, वहाँ जुलाहे ने पाया ॥
मात-पिता मेरे कुछ नाहीं, ना मेरे घर दासी (पत्नी)॥
जुलहा का सुत आन कहाया, जगत करें मेरी हाँसी॥
पाँच तत्व का धड़ नहीं मेरा, जानु ज्ञान अपारा।
सत्य स्वरूपी (वास्तवीक) नाम साहेब (पूर्ण प्रभु) का सोई नाम हमारा॥
अधर द्वीप (ऊपर सत्य लोक में) गगन गुफा में तहां निज वस्तु सारा।
ज्योत स्वरूपी अलख निरंजन(ब्रह्म) भी धरता ध्यान हमारा॥
हाड चाम लहु ना मेरे कोई जाने सत्यनाम उपासी।
तारन तरन अभय पद दाता, मै हूँ कबीर अविनाशी॥

उपरोक्त शब्दामध्ये कबीर परमेश्वर म्हणत आहेत की, ''न माझी माता आहे न माझी पिता आणि न माझी कोणी पत्नी आहे न माझे शरीर पाचतत्वापासून (अस्थी-मांस-रक्त अर्थात नाड्यांनी जोडून बनवलेली काया) म्हणजेच पंच महाभूत = पृथ्वी, आप, तेज वायू, आकाश तत्वांपासून) निर्माण झालेले आहे. मी स्वयंभु आहे. मी काशीमधील 'लहरतारा' नामक तलावाच्या जलामध्ये कमळाच्या फूलावर स्वयंप्रकट होऊन बालक रुप बनविले होते. तेथून मला 'नीरू' नामक विणकराने आपल्या घरी नेले होते. जे वास्तविक नाव परमेश्वराचे अर्थात माझे आहे. (वेदांमध्ये 'कविर्देव' गुरुग्रंथसाहेब मध्ये 'हक्का कबीर' आणि कुर्आन शरीफ मध्ये अल्लाह कबीरन्) तेच नाव माझे आहे, मी वरील ऋतूधामामध्ये वास्तव्य करित असुन आपला भगवान ज्योतिनिरंजन (ब्रह्म) सुद्धा माझीच पुजा करतो. याचेच प्रमाण 'सत्यार्थ प्रकाश' सातवे समुल्लास' (पृष्ठ १५२-१५३, दीनानगर पंजाबपासून प्रकाशित) मध्येही आहे. ज्यामध्ये वेद सांगणारा 'ब्रह्म' म्हणत आहे की, (मंत्र न ५ व ६ मध्ये) ''हे मनुष्यांनो, जो सृष्टिच्याप्रारंभी सर्वांच्या उत्पत्ती करतो आणि सर्वांचा स्वामी होता, आहे व पुढेही राहील. तेच सर्व सृष्टीस निर्माण करून धारण करीत आहे. त्या सुखस्वरुप परमात्म्याची भक्ती जशी आम्ही (ब्रह्म आणि अन्य देव ही त्यांची साधना) करत आहे. त्याचप्रमाणे तुम्ही सर्वांनी करावी.''

प्रमाण १ पवित्र 'यजुर्वेद' अध्याय २९ मंत्र २५

समिध्दाऽअद्य मनुषो दुरोणे देवो देवान्यजसि जातवेदः।
आ च वह मित्रमहश्चिकित्वान्त्वं दूतः कविरसि प्रचेताः॥२५॥

समिद्धः-अद्य-मनुषः- दुरोणे-देवः-देवान्-यज्-असि-जात-वेदः-आ-च-वह-मित्रमहः-चिकित्वान्-त्वम्-दूतः-कविर्-असि-प्रचेताः।

अनुवाद : (अद्य) आज अर्थात वर्तमानामध्ये (दुरोणे) शरीर रुपी महलामध्ये दुराचार पूर्वक (मनुषः) खोट्या पूजेमध्ये लीन, मननशील व्यक्तींना (समिद्धः) लावलेला अग्नी, अर्थात शास्त्रविधी रहित वर्तमानपूजा जी हानिकारक म्हणजेच जाळून भस्मासात करते अशा साधकांचे जीवन शास्त्रविरुद्ध साधना करून व्यर्थ जाते. त्यास्थानी (देवान्) देवतांचे (देवः) देवता (जातवेद) पूर्णपरमात्मा सतपुरुष याची वास्तविक (यज्) पूजा (असि) आहे. (आ) दयाळू (मित्रमहः) जीव/आत्म्याचा वास्तविक साथी, सोबती पूर्ण परमात्म्याच्या (चिकित्वानः) सत्यज्ञान अर्थात यथार्थ भक्तीस (दूतः) संदेशवाहक रूपामध्ये (वह) घेऊन येणारे (च) आणि (प्रचेताः) बोध करणारे (त्वम्) आपण (कविर्) कबिर (असि) उपदेश आहेत.

प्रमाण २- पवित्र सामवेद संख्या १४०० मधील संख्या नं. ३५९, सामवेद अध्याय नं.४ च्या खंड नं.२५ चा श्लोक नं.८-

पुरां भिन्दुर्युवा कविरमितौजा अजायत।
इन्द्रो विश्वस्य कर्मणो धर्ता वज्री पुरुष्टुतः॥४॥

पुराम्-भिन्दुः-युवा-कविर्-अमित-मौजा-अजायत-इन्द्रः- विश्वस्य-कर्मणः-धर्ता-वज्री-पुरुष्टुतः।

शब्दार्थ : (युवा) पूर्ण समर्थ (जसे बालक आणि वृद्ध सर्व कार्य करण्यामध्ये समर्थ नसतात तरूण व्यक्ति मात्र सर्व कार्य करण्यास क्षमतावान असतात असेच परब्रह्म-ब्रह्म व त्रिलोकिय ब्रह्मा-विष्णू-शिव तसेच अन्य देवी-देवतांना बालक किंवा वृद्ध समझा. यासाठीच कबीर परमेश्वरांना 'युवा' ची उपमा वेदांमध्ये दिलेली आहे.) परमेश्वर (कविर) कबीर (अमितऔ जा) विशाल शक्तियुक्त अर्थात सर्व शक्तिमान (अजायत) तेजपुंजाचे शरीर निर्माण करून, धर्ता (प्रकट) होऊन अर्थात अवतार धारण करून (वज्री) आपल्या सत्यशब्द व सत्यनाम रूपीशस्त्राने (पुराम) काळ-ब्रह्म च्या पापरूपी बंधनरूपी किल्ल्यास (भिन्दुः) तोडणारे, भेदणारे तुकडे तुकडे करणारे, (इन्द्रः) सर्व सुखदायक परमेश्वर (विश्वस्थ) सर्व जगताच्या सर्व प्राण्यांना (कर्मणः) काया, वाचा, मनाने अर्थात पूर्ण निष्ठेने, शुद्ध मनाने धार्मिक कर्माद्वारे सत्य भक्तिने (पुरुष्टुतः) स्तुति उपासना करण्यायोग्य आहेत.

प्रमाण ३: पवित्र 'सामवेद' संख्या नं. १४०० उताचिंक
अध्याय नं.१२, खंड नं. ३ श्लोक नं.५

भद्रा वस्त्रा समन्या ३ वसानो महान् कविर्निवचनानि शंसन्।
आ वच्यस्व चम्वोः पूयमानो विचक्षणो जागृविर्देववीतौ ॥५॥

भद्रा-वस्त्रा-समन्या-वसअन:-महान्-कविर-निवचनानि-शंसन्-आवच्यस्व-चम्वो:-पूयमान:-विचक्षण:-जागृवि:-देव-वीतौ।

अनुवाद :- (विचक्षण:) चतुर व्यक्तीनी (आवच्यस्व) आपल्या वचनाद्वारे पूर्णब्रह्माची पूजा विधी न सांगता दुसऱ्याच अशास्त्रीय उपासना पद्धतीचे मार्गदर्शन करून अमृत स्थानावर (पूयमान:) अन्य उपासना (जशा भूत-प्रेत पूजा, पित्रपुजा, तीन्ही गुणांची (रजगुण-ब्रह्मा, सतगुण-विष्णु, तमगुण-शिवशंकर) तथा ब्रह्म-काळ पर्यंतची पूजा) रुपी फोड-जखमेतून वाहणाऱ्या पू/घाणीस (चम्वो:) आदरपूर्वक आचमन करविणाऱ्या चुकीच्या /अयोग्य ज्ञानास (भद्रा) परमसुखदायक (महान् कविर्) पूर्ण परमात्मा कबीर (वस्त्रा) सहशरीर साधारण वेशभूषेमध्ये (अर्थात वस्त्र चा अर्थ आहे वेशभुषा, संतभाषेमध्ये यांस चोला/शरीर ही म्हटले जाते.) (समन्या) आपल्या सतलोकाच्या शरीरसदृश्य अन्य शरीर तेजपुंजाचे धारण करून (वसअन:) सामान्य व्यक्तीसमान जीवन व्यतीत करून काही दिवस संसारामध्ये वास्तव्य करून (निवचनानि) आपल्या शब्दावली आदींच्या माध्यमाने सत्यज्ञान (शंसन्) वर्णन करून (देव) पूर्ण परमात्म्याच्या (वीतौ) लपलेल्या सर्गुण-निर्गुण ज्ञानास (जागृवि:) जागृत करतात.

ऋग्वेद : मंडल ९ सुक्त ९६ मंत्र १७

शिशुम् जज्ञानम् हर्य तम् मृजन्ति शुम्भन्ति वाहिन मरूत: गणेन।
कविर्गीर्भि काव्येना कविर् सन्त सोम: पवित्रम् अत्येति रेभन्।।

अनुवाद : पूर्ण परमात्मा (हर्य शिशुम्) विलक्षण बालकाच्या रुपामध्ये (जज्ञानम्) जाणून बुजुन प्रकट होतो. आपल्या तत्वज्ञानास (तम्) त्यावेळी (मृजन्ति) निर्मळतेसह (शुभन्ति) उच्चारण करतो. (वह्नि:) प्रभुप्राप्तिची विरह अग्नी असणाऱ्या (मरुत:) भक्त (गणेन) समूहासाठी (काव्येना) कवितांद्वारा, कवित्वाने (पवित्रम् अत्येति) अत्यंधिक निर्मळतेच्या वाणीसह (कविरगीर्भि) कविरवाणी अर्थात कबीर वाणीद्वारे (रेभज्) उंच/मोठ्या स्वरात संबोधन करून वक्तव्य करतो/बोलतो. (कविर सन्त सोम:) ते अमरपुरुष अर्थात सत्पुरुष म्हणजेच ऋषिरूपामध्ये स्वयं 'कविर्देवच' असतात. परंतु त्या परमात्म्यास न ओळखता 'कवि' म्हणू लागतात. परंतु ते पूर्ण परमात्माच असतात. त्यांचे वास्तविक नाव 'कविर्देव' असे आहे.

भावार्थ : 'ऋग्वेद' मंडल नं. ९ सुक्त नं. ९६ मंत्र १६ मध्ये म्हटले आहे की, ''या पूर्ण परमात्म्याच्या वास्तविक नावास (नामास) जाणा'' ह्याच्याच मंत्र १७ मध्ये त्या परमात्म्याचे नाव व परिपूर्ण परिचय दिलेला आहे. वेद बोलणारा ब्रह्म म्हणत आहे की, पूर्ण परमात्मा विलक्षण, मनुष्याच्या बालक रुपामध्ये प्रकट होऊन कविर्देव निर्मल ज्ञानास हंसात्म्यांना अर्थात् पुण्यात्मा अनुयायींना कवितांच्या, लोकोक्तियांच्या द्वारा संबोधन करून अर्थात उच्चारण करून वर्णन करतात. ह्या तत्वज्ञांच्या अभावाने त्या समयी प्रकट परमात्म्यास न ओळखता केवळ 'ऋषी' व 'संत' अथवा कवि मानतात. ते परमात्मा स्वयंच म्हणतात की, ''मी पूर्णब्रह्म आहे

परंतु लोकवेदाच्या आधाराने परमात्म्यास 'निराकार' मानत असलेले प्रजानन पूर्ण परमात्म्यास ओळखत नाहीत. जसे गरीबदासजी महाराजांनी काशी मध्ये प्रकट परमात्म्यास ओळखून त्यांची महिमा सांगितली आणि त्या परमेश्वराने ही आपली महिमा सांगितलेली होती. त्याचे यथावत वर्णन आपल्या वाणीमध्ये केले आहे.

गरीब, जाति हमारी जगत गुरु, परमेश्वर है पंथ।
दास गरीब लिख पड़े नाम निरंजन कंत।।
गरीब, हम ही अलख अल्लाह है, कुतूब गोस और पीर।
गरीबदास खालिफ धनी हमारा नाम कबीर।।
गरीब, सृष्टा मैं, सृष्टि हमरे तीर, दास गरीब अधर बसू।
अविगत सत कबीर।।

एवढे सर्व स्पष्ट करूनही त्यांना (पूर्ण परमात्मा कविर्देव-कबीरसाहेबजी) कवि अथवा संत भक्त किंवा सामान्य विणकर (कोष्टी) म्हणून मानतात. परंतु ते पूर्ण परमात्माच आहेत त्यांचे नाव 'कविर्देव' असे आहे. ते स्वयं सतपुरुष 'कबीर' च ऋषि किंवा संतरुपामध्ये असतात. परंतु तत्व/ज्ञानहीन ऋषि व संतगुंरुंच्या अज्ञान सिद्धांताच्या आधारावर आधारीत प्रजा त्यासमयी अतिथी रुपामध्ये प्रकट परमात्म्यास ओळखत नाही, कारण त्या अज्ञानी ऋषि, संत व गुरुंनी परमात्मा निराकार असल्याचे त्यांना अयोग्य सांगितलेले असते.

प्रमाण ५ : ऋग्वेद मंडळ १० सुक्त ९६ मंत्र १८

ऋषिमना य ऋषिकृत स्वर्षा: सहस्त्राणीथ: पदवी: कवीनाम्।
तृतीयम् धाम महिष: सिषा सन्त सोम: विराजमानु राजति स्टुप्।।

अनुवाद : वेद सांगणारा ब्रह्म सांगत आहे की, (य) जे पूर्ण परमात्मा विलक्षण बालकाच्या रुपामध्ये येऊन (कवीनाम) प्रसिद्ध कवीची (पदवी:) उपाधी/पद प्राप्त करून अर्थात एक संत किंवा ऋषीची भूमिका करतात. त्या (ऋषिकृत) संतरूपामध्ये प्रकट झालेल्या प्रभुद्वारा रचलेल्या (सहस्त्राणीथ:) हजार वाण्या (ऋषिमना) संत स्वभावाच्या व्यक्तींना अर्थात् भक्तांसाठी (स्वर्षा:) स्वर्गतुल्य आनंददायक असतात (सोम)ते अमरपुरुष अर्थात् सतपुरुष (तृतीया) तीसरे (धाम) मुक्ती लोक अर्थात् सत्यलोकाच्या (महिष:) सुदृढ पृथ्वीस (सिषा) स्थापीत करून (अनु) पश्चात (सन्त्) मानवसदृष्य संतरुपामध्ये (स्टुप) उंच पहाडरुपी सिंहासनावर (विराजमानु राजति) उज्ज्वल स्थूल आकारामध्ये अर्थात् मानवसदृश्य तेजोमय शरीरामध्ये विराजमान आहेत.

भावार्थ : मंत्र १७ मध्ये म्हटले आहे की,'कविर्देव शिशु रुप धारण करतात आणि लीला करत वृद्धीमान (मोठे) होतात. कवितांच्याद्वारा तत्वज्ञान वर्णन करण्याच्या कारणाने 'कवि'ची पदवी प्राप्त करतात. अर्थात त्यास ऋषि, संत, कवि म्हणू लागतात. वास्तवामध्ये ते

पूर्ण परमात्मा 'कविर'च असतात. त्यांच्या द्वारा रचलेली अमृतवाणी कबीरवाणी (कविर्वाणी) म्हणून संबोधली जाते. जी भक्तांसाठी स्वर्गतुल्य सुखदाई होते. तेच परमात्मा तीसऱ्या मुक्तीधामाची अर्थात सत्यलोकाची स्थापना करून तेजोमय मानव सदृश्य शरीरामध्ये आकारस्वरुपात विराजमान आहे.

ह्या मंत्रामध्ये तीसरा धाम 'सतलोकास' म्हटले आहे. जसे एका ब्रह्मचे लोक जे २१ ब्रह्मांडाचे क्षेत्र आहे. दुसरे'परब्रह्म' याचे (लोक) जे सातसंख ब्रह्मांडाचे क्षेत्र आहे, तीसरा 'परम अक्षर ब्रह्म' अर्थात पूर्ण ब्रह्म चे 'सतलोक' आहे. कारण की, पूर्ण परमात्म्याने सत्यलोकामध्ये 'सत्यपुरुष' रुपामध्ये विराजमान होऊन खालील लोकांची (धामांची) रचना केली. यासाठी खाली गणना केली.

प्रमाण ६ : ऋग्वेद मंडळ ९ सुक्त ९६ मंत्र १९

चमूसत् श्येनः शकुनः विभृत्वा गोबिन्दुः द्रप्स आयुधानि बिभ्रत् ।
अपामूर्भिः सचमानः समुद्रम् तूरीयम् धाम महिषः विवक्ति॥

अनुवाद : (च) आणि (मृषत्) पवित्र (गोविन्दुः) कामधेनू रूपी सर्व मनोकामना पूर्ण करणारे पूर्ण परमात्मा कविर्देव (विभृत्वा) सर्वांचे पालन करणारे आहेत. (श्येनः) श्वेत (पांढरा) रंगयुकत (शकुनः) शुभ लक्षण युक्त (चमुसत्) सर्वशक्तीमान आहेत. (द्रप्सः) जसे दूधापासून दही निर्माण करण्याची विधी असते तसे शास्त्रानुकुल साधनेने दहीरुपी पूर्ण मुक्तिदाता (आयुधानि) तत्वज्ञान रुपी काळजाळे विनाशक धनुष्ययुक्त सारंगपाणी प्रभु आहेत. (सचमानः) वास्तविक (विभ्रत्) सर्वांचे पालन-पोषण करतात. (अपामूर्तिः) अथांग, अत्यंत खोल जलयुक्त (समुद्रम्) सागरासमान गहन गंभीर अर्थात विशाल (तुरीयम) चौथ्या (धाम) लोकात अर्थात अनामी लोकामध्ये (महिषः) उज्ज्वल सुदृढ पृथ्वीवर (विवक्ति) वेगळ्या स्वतंत्र स्थानी भिन्न स्वरूपामध्ये वास्तव्य करतो. ही माहिती स्वयं कविर्देवच भिन्न भिन्न करून विस्ताराने देतात.

भावार्थ : मंत्र १८ मध्ये म्हटले आहे की, पुर्ण परमात्मा कविर्देव (कबीर परमेश्वर) तिसऱ्या मुक्तीधामामध्ये अर्थात सतलोकामध्ये वास्तव्य करतात. या १९व्या मंत्रामध्ये म्हटले आहे की, 'अत्याधिक श्वेत रंग असणारे पुर्ण प्रभु जे कामधेनू समान सर्व मनोकामना पूर्ण करणारे आहेत. तेच वास्तवात सर्वांचे पालन कर्ता आहेत. तेच कविर्देव जे मृत्यूलोकात शिशुरूप धारण करून येतात, तेच ज्या प्रमाणे दूधापासून दही निर्माण होण्याची विधी असते. त्याप्रमाणे पूर्ण मोक्ष प्राप्त करण्याची शास्त्रविधि अनुसार साधना सांगुन पुर्ण मोक्षरुपी दही प्रदान करणारे आहेत. तत्वज्ञानरुपी शस्त्र अर्थात धनुष्य युक्त असल्याने 'सारंगपाणी' आहेत. तसेच समुद्र सर्व जलाचा स्त्रोत ज्याप्रमाणे आहे व त्याप्रमाणेच पूर्ण परमात्म्याकडून सर्वांची उत्पत्ती झालेली आहे. गीता अध्याय १५ श्लोक नं.३ मध्ये म्हटले आहे की, संसाररुपी वृक्षास तत्वज्ञान रूपी शस्त्राद्वारे कापून अर्थात तत्वज्ञानाद्वारे संशय समाप्त करून, त्यानंतर त्या परमपद परमेश्वराचा शोध केला पाहिजे.

जेथे गेल्यानंतर साधक पुन्हा ह्या संसारामध्ये येत नाही. म्हणजेच पूर्ण मोक्षास प्राप्त होतात. ज्या परमेश्वराद्वारे सर्व संसाररुपी वृक्षाची प्रवृत्ती विस्तारास प्राप्त झालेली आहे. ते पूर्णप्रभू 'चौथ्या' धामामध्ये अर्थात 'अनामी' लोकांमध्ये वास्तव्य करतात. जसे प्रथम 'सतलोक', दूसरे 'अलख' लोक, तीसरे 'आगम' लोक, चौथी 'अनामी' लोक आहे. म्हणूनच या १९व्या मंत्रामध्ये स्पष्ट केलेले आहे की, 'कविर्देव' (कबीर परमेश्वर) च 'अनामी पुरुष रुपामध्ये चौथ्या धामात अर्थात 'अनामी लोका'मध्ये काही अन्य तेजोमय रुप धारण करून वास्तव्य करतात.

प्रमाण ७ : ऋग्वेद मंडळ ९ सुक्त ९६ मंत्र २०

मर्यः न शुभ्र स्तन्वम् मृजानः अत्यः न सृत्वा सनये धनानाम्।
वृषेव यूथा परिकोशम् अर्षन् कनिक्रदत् चम्वोः इरा विवेश॥

अनुवाद : पूर्ण परमात्मा कविर्देव जे चौथ्या धाम अर्थात 'अनामी लोक' मध्ये तसेच तीसऱ्या धामामध्ये अर्थात 'सतलोक' मध्ये वास्तव्य करतात तेच परमात्मा (न मर्यः) मनुष्यासमान परंतु नाशरहित अर्थात अमर (मृजानः) निर्मळ मुखमंडल युक्त आकार स्वरुपात (अत्यः) अत्यंत (शुभ्रस्तन्वम्) विशाल श्वेत शरीर धारण करून वरील लोकांमध्ये /धामांमध्ये विराजमान आहे. तेथून (सृत्वा) गतिने कोणासही थांगपत्ता लागत नाही असे स्वरूप परमात्मा (इरा) पृथ्वीवर (विवेश) अन्य वेशभुषेत अर्थात भिन्न रुपास (चम्वोः) धारण करून येतात. अन् सतलोक व पृथ्वी लोकावर लीला करतात (यूथा) फार मोठ्या समुहास वास्तविक (सनये) सनातन पूजेच्या (वृषेव) वर्षाव करून (न धनानाम्) त्या रामनामाच्या कमाईने निर्धनांना (कनिक्रदत्) मंद स्वराने अर्थात श्वासोच्छवासाने मनातल्या मनात उच्चारण करून पूजा करवून घेतो. ज्यामुळे असंख्य अनुयायांचा पूर्ण संघ/समुह (परिकोशम्) पूर्वीच्या सुखसागररुपी अमृत खजिन्यास अर्थात सत्यलोककास (अर्षन्) पूजा करून प्राप्त करवून घेतो.

भावार्थ : पूर्ण परमात्मा 'कविर्देव' (कबीर परमेश्वर) वरील तीसऱ्या धामामध्ये अर्थात सतलोकामध्ये वास्तव्य करतात. अन् तेच परमेश्वर अन्य मनुष्य रुप धारण करून चौथ्या धामामध्ये अर्थात 'अनामी' लोकामध्ये वास्तव्य करतात. तेच परमात्मा मनुष्याच्या समरुप सुंदर मुखमंडल युक्त श्वेत शरीरयुक्त आकारामध्ये येथे पृथ्वीलोकावर ही येतात आणि फार मोठ्या भक्तसमुहांस अर्थात पूर्ण संघ/समुहास सत्यभक्तीचे धनी बनवितो. असंख्य अनुयायांचा पूर्ण संघ सत्य भक्तीच्या कमाईने पूर्वीच्या सुखमय लोक अर्थात् पूर्ण मुक्तीच्या खजीन्यास म्हणजेच सत्यलोकास साधना करून प्राप्त करवून घेतो.

प्रमाण ८ : अथर्ववेद कांड नं. ४ अनुवाक नं.१ मंत्र ७ (संत रामपालजी द्वारा भाषा भाष्य)

योऽथर्वाणं पित्तरं देवबन्धुं बृहस्पतिं नमसाव च गच्छात्।
त्वं विश्वेषां जनिता यथासः कविर्देवो न दभायत् स्वधावान् ॥७॥

य:-अथर्वाणम्-पित्तरम्-देवबंन्धुम्-बृहस्पतिम्-नमसा- अव-च-गच्छात्-त्वम्-विश्वेषाम्-जनिता-यथा-स:-कविर्देव:-न दभायत्-स्वधावान्।

अनुवाद : (य:) जे (अथर्वाणम्) अचल अर्थात अविनाशी (पित्तरम्) जगतपिता (देवबन्धुम) भक्तांचा वास्तविक सोबती अर्थात आत्म्याचा आधार (बृहस्पतिम्) जगतगुरु (च) आणि (नमसा) विनम्र पुजारी अर्थात विधिवत साधना करणाऱ्या साधकास (अव) सुरक्षेसह (गच्छात्) ने सतलोक जाणार आहेत. त्यांना सतलोक घेऊन जाणारे (विश्वेषाम्) सर्व ब्रम्हांडांना (जनिता) रचणारा/ निर्माण करणारा (न दभायत) काळाच्या समान धोका न देणाऱ्या (स्वधावान) स्वभाव अर्थात गुणांनीयुक्त(यथा) जसाच्या तसा अर्थात त्याचप्रमाणे (स:) ते (त्वम्) आपण (कविर्देव: कविर् देव:) कबीर परमेश्वर अर्थात् कविर्देव आहात.

भावार्थ : ज्या परमेश्वराच्या विषयी म्हटले जाते- ''त्वमेव माताच पिता त्वमेव, त्वमेव बन्धु च सखा त्वमेव, त्वमेव विद्याच द्रविणम् त्वमेव् सर्वम् मम् देव देव ॥ ते जे अविनाशी परमात्मा, सर्वांचे माता-पिता तथा बंधु सखा, जगत गुरु रुपामध्ये सर्वांना सत्य भक्तीप्रदान करून सतलोक घेऊन जाणारे, काळसमान धोका न देणारे सर्व ब्रह्मांडाची रचना करणारे कविर्देव (कबीर परमेश्वर) हेच आहेत.

अनंतकोटी ब्रह्मांडाची रचना

५. कबीर साहेब चारही युगामध्ये येतात.

सतगुरु पुरुष कबीर हैं, चारों युग प्रवान ।
झुठे गुरुवा मर गए, हो गए भूत मसान ।।

''सतयुगामध्ये कविर्देव (कबीरसाहेब) यांचे सतसुकृत नावाने प्रकटन.''

तत्वज्ञानाच्या अभावाने भक्तजन अशी शंका व्यक्त करतात की, विणकर (कोष्टी) रुपात कबीरजी तर वि.सं.१४५५ (सन १३९८) मध्ये काशीमध्ये आलेले आहेत. वेदांमधील 'कविर्देव' हे काशीचे विणकर (कोष्टी) कसे काय पूर्ण परमात्मा असू शकतील?

ह्या विषयासंबंधी सन्त रामपालदासजींची प्रार्थना आहे की, हेच पूर्ण परमात्मा कविर्देव (कबीर परमेश्वर) वेदांचे ज्ञान जे आहे त्या पूर्वी सतलोकामध्ये विराजमान होते आणि आपले वास्तविक ज्ञान (तत्वज्ञान) प्रदान करण्यासाठी चारही युगांमध्येही स्वयं प्रकट झालेले आहेत. सतयुगामध्ये 'सतसकृत' नावाने त्रेतायुगामध्ये 'मुनिंद्र' नावाने द्वापारयुगामध्ये 'करुणामय' नावाने तथा कलियुगामध्ये वास्तविक कविर्देव (कबीर प्रभु) नावाने प्रकट झालेले आहेत.

ह्याच्या अतिरिक्त अन्य रुप धारण करून कधीही प्रकट होऊन आपली लीला करून अंतर्ध्यान होतात. त्यावेळी लीला करण्यास आलेल्या परमेश्वरास अज्ञानी प्रजानन ओळखू शकत नाहीत. कारण सर्व महर्षि व संत म्हणून घेणाऱ्यांनी प्रभुस 'निराकार' म्हटलेले आहे. वास्तवामध्ये परमात्मा आकारामध्ये आहे. मनुष्य सदृश्य शरीरयुक्त आहे. परंतु पाच तत्वाने निर्माण झालेले शरीर नाही. एक तुर(तेज) तत्वाने बनलेले शरीर आहे जेव्हा इच्छिल तेव्हा येथे प्रकट होतात. ते कधी मातेपासून जन्म घेत नाहीत. कारण तेच सर्वांचे उत्पत्तीकर्ता आहेत.

पूर्ण प्रभु कबीरजी (कविर्देव) सतयुगामध्ये 'सतसुकृत' नावाने स्वयं प्रकट झालेले होते. त्यावेळी गुरुड, श्री ब्रह्मा इत्यादींना सतज्ञान समझावले होते. श्री मनु महिर्षिंनाही तत्वज्ञान समझवण्याचा प्रयत्न केला होता. परंतु श्री मनु परमेश्वरांच्या ज्ञानास सत्य न जाणून ते श्री ब्रह्माजीद्वारे ऐकलेल्या वेदज्ञानावर आधारीत होऊन तथा आपल्या द्वारा निर्माण केलेल्या वेदांच्या निष्कर्षावरच आरूढ राहिले. या उलट परमेश्वर सतसकृतजींचा उपहास करू लागले की, ''आपण तर सर्व विपरीत ज्ञान सांगत आहात''. ह्यामुळेच परमेश्वर सतसकृतांचे पर्यायी दुसरे नाव 'वामदेव' असे संबोधले गेले. ('वाम' याचा अर्थ उलटे, विपरीत जसे डाव्या हातास 'वाम' म्हणजेच 'उलटा हात' म्हटले जाते. जसे उजव्या हातास 'सुलटे' मानले जाते.

अशा प्रकारे सतयुगामध्ये परमेश्वर कविर्देवजी जे 'सतसुकृत' नावाने आले होते. त्यावेळच्या ऋषी व साधकांना वास्तविक ज्ञान त्यांनी समझावले होते. परंतु ऋषींनी ते स्विकारले नाही. अन् सतसकृतजींच्या स्थानी/परमेश्वरांस असलेल्या अज्ञानामुळे ''वामदेव'' म्हणू लागले.

यासाठी यजुर्वेद अध्याय १२ मंत्र ४ मध्ये विवरण आहे की, 'यजुर्वेदातील वास्तविक ज्ञानास वामदेव ऋषींनी योग्य प्रकारे जाणले आणि इतरांना समझावले. पवित्र वेदांचे ज्ञान समझवण्यासाठी कृपया विचार करा. ''जसे यजुर्वेद आहे, हे एक पवित्र पुस्तक आहे. याविषयी कोठे संस्कृतभाषे मध्ये विवरण केलेले आहे. जेथे 'यजु:' अथवा 'यजुम्'आदि शब्द लिखित असतील तरीही पवित्र पुस्तकाचाच बोध समझला जातो. अशाप्रकारे पूर्ण परमात्म्याचे वास्तविक नाव 'कविर्देव' असे आहे. या नावासच भिन्न भिन्न भाषेमध्ये कबीरसाहेब, कबीर परमेश्वर म्हटले गेलेले आहे. बहुतेक श्रद्धाळू शंका व्यक्त करतात की 'कविर' यास 'कबीर' कसे सिद्ध केले? व्याकरण दृष्टिकोणाने 'कवि:' चा अर्थ 'सर्वज्ञ' असा होतो. दासची (पुर्ण संत रामनालजी महाराजांची) प्रार्थना आहे की, प्रत्येक शब्दाचा कोणता ना कोणता अर्थ बनतोच. राहिली गोष्ट व्याकरणाची, भाषा प्रथम निर्माण झाली आहे. कारण वेदवाणी प्रभुद्वारा म्हटली गेली आहे. व्याकरणानंतर ऋषींद्वारे निर्माण झालेली आहे. के जे त्रुटिंयुत असू शकते. वेदांच्या अनुवादा (भाषा-भाष्य) मध्ये व्याकरण व्यतय आहे अर्थात असंगत व विरुद्ध भाव आहे. कारण की वेद वाणी मंत्राद्वारे, पदामध्ये आहे. जसे 'पलवल' शहराच्या आसपासचे व्यक्ति 'पलवल' शहराचा उच्चार 'परवर' असा करतात. तेव्हा कोणी म्हणेल की 'पलवल' शब्दास 'परवर' कसे काय सिद्ध केले? त्याचप्रमाणे 'कविर' यास 'कबीर' कसे काय सिद्ध केले असे म्हणणे मात्र (इतके) आहे. जसे क्षेत्रिय भाषेमध्ये 'पलवल' शहरास 'परवर' म्हणतात त्याचप्रमाणे 'कविर' यास 'कबीर' म्हटले जाते. अन वास्तविक प्रभु तेच आहेत. महर्षि दयांनदजींनी 'सत्यार्थ प्रकाश' समुल्लास '४' पृष्ठ १०० वर (दयानंद मठ दीनानगर पंजाब पासून प्रकाशीत) 'देवृकामा' चा अर्थ 'देवर' ची कामना करणे, असा केला आहे. देवृ यास पुर्ण ''र'' लिहून ''देवर'' असे केले आहे. ह्याप्रकारे 'कविर्' यास 'कविर' नंतर भाषा भिन्नतेने 'कबीर' लिहण्यामध्ये व बोलण्यामध्ये कोणतीच आपत्ती अथवा व्याकरण त्रुटी नाही. पूर्ण परमात्मा हे कविर्देव आहेत. हेच प्रमाण यजुर्वेद अध्याय २९ मंत्र २५ तथा 'सामवेद' संख्या १४०० मध्ये ही आहे. ते खालीलप्रमाणे.

'यजुर्वेद' अध्याय २९ चा श्लोक २५ (संत रामपालदास द्वारा भाषा-भाष्य)

समिध्दोऽअद्य मनुषो दुरोणे देवो देवान्यजसि जातवेद:।
आ च वह मित्रमहश्चिकित्वान्त्वं दूत: कविरसि प्रचेता: ॥२५॥

समिध्द;-अद्य-मनुष:-दुरोणे-देव:-देवान्-यज्-असि-जात-वेद:-
आ-च-वह-मित्रमह:-चिकित्वान्-त्वम्-दूत:-कविर्-असि-प्रचेता:।

अनुवाद : (अद्य) आाज अर्थात वर्तमानामध्ये (दुरोणे) शरीर रुपी महलामध्ये दुराचारपुर्वक (मनुष्य:) असत्य पुजेमध्ये लीन मननशील व्यक्तींना (समिद्ध:) लावलेला अग्नी अर्थात शास्त्र विधिरहित वर्तमान पूजा जी हानीकारक असते. त्या स्थानावर (देवान्) देवतांची (देव:) देवता (जातवेद:) पूर्ण परमात्मा सतपुरुषांची वास्तविक (यज्) पूजा (असि) आहे.(आ) दयाळू (मित्रमहा:) जीवांचे वास्तविक सोबती पूर्ण परमात्माच आपल्या (चिकित्वान) स्वस्थ ज्ञानास अर्थात यथार्थ भक्तीस (दूत:) संदेशवाहक रुपामध्ये (वह) घेऊन येणारे (च) अन् (प्रचेता) बोध करुन देणारे (त्वम) आपण (कविरसि) कविर्देव अर्थात कबीर परमेश्वर आहात.

भावार्थ : ज्यावेळी पूर्ण परमात्मा प्रकट होतात त्या वेळी सर्व ऋषि व संत जन शास्त्रविधि त्याग करून मनमुखी आचरण अर्थात पूजाद्वारे सर्व भक्त समाजास अयोग्य मार्गदर्शन करत असतात. तेव्हा आपल्या तत्वज्ञान अर्थात शास्त्रोक्त विधीचे स्वस्थ ज्ञानाचे संदेशवाहक बनून स्वयंच 'कविर्देव' अर्थात कबीर प्रभुच येतात.

सामवेद संख्या १४००, 'सामवेद उतार्चिक' अध्याय नं.१२, खंड नं.३, श्लोक नं.५ **(संत रामपाल दासद्वारा भाषा-भाष्य:)**

भद्रा वस्त्रा समन्या३वसानो महान् कविर्निवचनानि शंसन् ।
आ वच्यस्व चम्वो: पूयमानो विचक्षणो जागृविर्देववीतौ ॥५॥

भद्रा-वस्त्रा-समन्या-वसान:-महान्-कविर-निवचनानि्-शंसन्-आवच्यस्व-चम्वो:-पूयमान: विचक्षण: जागृवि:-देव-वीतौ।

अनुवाद : (विचक्षण:) चतुरव्यक्तींनी (आवच्यस्व) आपल्या वचनाद्वारे म्हटलेले असते की, 'जे आम्ही प्रवचन करतो त्याचे अनुसरण करा'. त्या चतुर व्यक्तींनी पूर्णब्रह्मांची पूजा न सांगता अन्य उपासनेचे मार्गदर्शन करून अमृताच्या स्थानी (पूयमान:) अन्य उपासनारूपी पूयमयघाणीस (जसे भूत-प्रेत पूजा, पित्र पूजा, तीन गुणांची (रजगुण-ब्रह्मा, सतगुण-सतगुण-विष्णू, तमगुण-शिवशंकर) तथा ब्रह्म-काळा पर्यंतची पूजा) (चम्वो:) आदरयुक्त आचमन /आहारीत करवून घेत आहेत. अर्थात् शास्त्रविरुद्ध अयोग्य ज्ञानास समाप्त करण्यासाठी (भद्रा) परमसुखदायक (महान कविर्) महान कविर अर्थात पूर्ण परमात्मा कबीर (वस्त्रा) सशरीर साधारण वेशभूषेमध्ये अर्थात वेशभूषा, संतभाषेमध्ये यास चोला/शरीररुपी वस्त्र याचाच अर्थ 'शरीर' असा होतो. जर कोण्या संताचा देहान्त होतो तेव्हा म्हणतात चोला/शरीर रुपी वस्त्रास त्यागून गेले.''(समन्या) आपल्या सतलोकाच्या शरीर सदृश्य अन्य शरीर कमी तेजपूंजाचे धारण करुन (वसान:) सामान्य व्यक्तीसमान जीवन

जगून काही दिवस या संसारामध्ये अतिथी समान वास्तव्य करुन (निवचनानि) आपल्या शब्दावली, कबीरवाणी इत्यादींच्या माध्यमाने सत्यज्ञान (शंसन्) वर्णन करून (देव) पूर्ण परमात्म्याच्या (वीतौ) लपून राहिलेल्या सर्गुण-निर्गुण ज्ञानरुपी धनास (जागृवि:) जागृत करतात.

भावार्थ : जसे 'यजुर्वेद' अध्याय ५ यंत्र १ मध्ये म्हटले आहे की, ''अग्नेः तनः असि''-परमेश्वर सशरीर आहे. ''विष्णवे त्वा सोमस्य तनुः असि''= त्या अमर प्रभुचे पालनपोषण करण्यासाठी अन्य शरीर आहे. जे अतिथी रुपामध्ये काही दिवस या संसारामध्ये येतात तत्वज्ञानाने अज्ञान निद्रेमध्ये झोपलेल्या प्रभु प्रेमींना जागृत (जागे) करतात, हेच प्रमाण ह्या मंत्रांमध्ये आहे की, काही कालावधीसाठी पूर्ण परमात्मा कर्विदेव अर्थात कबीर प्रभु आपले रुप बदलून सामान्य व्यक्ति समान रुप बनवून पृथ्वी मंडळावर प्रकट होतात. आणि 'कविर्निवचनानि' शसन अर्थात 'कविर्वाणी' सांगतात ज्या माध्यमातून तत्वज्ञानास जागृत करतात व त्यावेळी महर्षि म्हणवून घेणारे चतुर प्राणी मिथ्या ज्ञानाच्या आधारावर शास्त्रविधि रहित पूजा रूपी पूयमय घाणीस श्रद्धेसह आचमन/ आहारीत करवून अर्थात पूजा करवून घेत असतात. त्यावेळी पूर्ण परमात्मा स्वयं प्रकट होऊन तत्वज्ञानाद्वारे शास्त्र विधिनुसार साधनाचे ज्ञान प्रदान करतात.

पवित्र ऋग्वेदाच्या खालील मंत्रामध्ये ही परमात्म्याची ओळख सांगितलेली आहे की, जे पूर्ण पूर्णपरमात्मा काही कालावधी करीता संसारामध्ये लीला करण्यासाठी येतात तेव्हा शिशु रुप धारण करतात. त्या पूर्ण परमात्याचे पालन पोषण (अध्न्य धेनवः) कुमारी /प्रसुती न झालेली) गायीद्वारे होते. नंतर लीला करुन मोठे होतात. तेहा आपल्या प्राप्तीचा व सतलोक जाण्याचा, अर्थात पूर्ण मोक्ष मार्गाचे तत्वज्ञान (कर्विर्गिभिः) कबीर वाणीद्ारा, कवितांच्याद्वारे सांगतात. ज्या कारणाने प्रसिद्ध 'कवि' म्हणून संबोधले जातात परंतु तेच स्वयं 'कविर्देव' पूर्ण परमात्माच असतात. जे तिसऱ्या मुक्तीधामी 'सतलोका' मध्ये वास्तव्य करतात.

ऋग्वेद मंडळ ९ सूक्त १ मंत्र ९ तथा सूकत ९६ मंत्र १७-१८

ऋग्वेद मंडळ ९ सक्त १ मंत्र ९

अभी इमं अध्न्या उत श्रीर्णान्त धेनवः शिशुम । सोममिन्द्राय पातवे॥९॥
अभी इमम्-अध्न्याः उत श्रीणन्ति धेनवः शिशुम् सोमम् इन्द्राय पातवे॥

अनुवाद : (उत) विशेष करुन (इमम्) ह्या (शिशूम्) बालक रुपामध्ये प्रकट (सोमम्) पूर्ण परमात्मा अमर प्रभुचे (इन्द्राय) सुख सुविधाद्वारे अर्थात आहार खाण्या पिण्याद्वारे, जे शरीर वृद्धिस प्राप्त होते त्यास (पातवे) वृद्धिसाठी (अभि) पूर्णपणे (अध्न्या धेनवः) ज्या प्रसव झालेली नाही अशा गाईच्या अर्थात कुमारी गाईच्या (श्रीणन्ति) दुधाने पालन-पोषण होते.

भावार्थ : पूर्ण परमात्मा अमर पुरुष जेव्हा लीला करणारे बालक रुप धारण

करुन स्वयं प्रकट होतात. त्या वेळी कुमारी गायी आपल्य आप दूध देते, ज्याने पूर्ण प्रभुंचे पालनपोषण होते.

ऋग्वेद मंडल ९ सुक्त ९६ मंत्र १७

शिशुम् जज्ञानम् हर्य तम् मृजन्ति शुम्भन्ति- वह्निमरूतः गणेन।
कविर्गीर्भि काव्येना कविर् सन्त् सोमः पवित्रम् अत्येति रेभन्॥

अनुवाद : पुर्ण परमात्मा (हर्य शिशुम) मनुष्याच्या बालाकाच्या रुपामध्ये (जज्ञानम) जाणून बूजून प्रकट होतात. आणि आपल्या तत्वज्ञानास (तम्) त्या समयी (मृजन्ति) निर्मळपणे (शुभन्ति) उच्चारण करतात. (वह्नि) प्रभू प्राप्तिचा विरह अग्नी लागलेल्या (मरूतः) वायूसमान शीतल भक्त (गणेन) समुहासाठी (काव्येना) कवितांद्वारे काव्याने (पवित्रम अत्येति) अत्यधिक वाणी निर्मळतेसह (कविर्गीर्भि) कविर वाणी अर्थात् कबीरवाणी द्वारे (रेभन्)उंच स्वराने संबोधन करून सांगतात. (कविर सन्त् सोम;) ते अमर पुरुष अर्थात सतपुरुषच संत अर्थात ऋषीरुपामध्ये स्वयं कविर्देवच असतात. परंतु त्या परमात्म्यास न ओळखता 'कवि' म्हणू लागतात.

भावार्थ : वेद बोलणारा ब्रह्म म्हणत आहे की, विलक्षण मनुष्याच्या बालक रुपामध्ये प्रकट होऊन पूर्ण परमात्मा कविर्देव आपल्या वास्तविक ज्ञानास आपल्या 'कविर्गिर्भिः' अर्थात कबीरवाणीद्वारे निर्मळ ज्ञानास, आपल्या हंसात्म्यांना अर्थात पुण्यात्मे अनुयायांना कविरुपामध्ये कवितांच्या लोकोक्तियांच्याद्वारे संबोधन करून अर्थात उच्चारण करुन वर्णन करतात. तेच स्वयं सतपुरुष कबीरच असतात.

ऋग्वेद मंडल ९ सुक्त ९६ मंत्र १८

ऋषिमना य ऋषिकृत् स्वर्षाः सहस्राणीथः पदवीः कवीनाम् ।
तृतीयम् धाम महिषः सिषा सन्त् सोमः विराजमानु राजति स्टुप् ॥

अनुवाद : वेद सांगणारा ब्रह्म म्हणत आहे की, (य) जे पूर्ण परमात्मा विलक्षण बालकाच्या रुपामध्ये येऊन (कवीनाम) प्रसिद्ध कविंची (पदवी) उपाधी प्राप्त करुन अर्थात एक संत किंवा ऋषिची भूमिका करतात. त्या (ऋषिकृत) संतरुपामध्ये प्रकट झालेल्या प्रभुंद्वारे रचलेल्या (सहस्राणीथः) हजारो वाणी (ऋषिमना) संत स्वभावाच्या व्यक्ती अर्थात भक्तांसाठी (स्वर्षाः) स्वर्गतुल्य आनंददायक होतात. (सन्त् सोमः) ऋषि संत रुपामध्ये प्रकट झालेले ते अमर पुरुष अर्थात सतपुरुषच असतात. ते पूर्ण प्रभु (तृतीया) तीसरे (धाम) मुक्ति लोक अर्थात सतलोकाच्या (महिषः) सुदृढ पृथ्वीस (सिषा) स्थापीत करून (अनु) तत्पश्चात् मानवसदृश्य संत रुपामध्ये (स्टुप्) उंच किल्लारुपी सिंहासनावर (विराजमनु रार्जात) उज्ज्वल स्थूल आकारामध्ये अर्थात् मानवसदृश्य शरीरामध्ये विराजमान आहेत.

भावार्थ : मंत्र १७ मध्ये 'कविर्देव' शिशु रुप धारण करून येतात. लीला करत

मोठे (वृद्धींगत) होतात. कवितांद्वारे तत्वज्ञान वर्णन करण्या कारणे 'कवि'ची पदवी प्राप्त करतात. अर्थात त्यास 'कवि' असे संबोधू लागतात. वास्तवामध्ये ते पूर्ण परमात्मा कविर (कबीर प्रभु) च आहे. त्यांच्याद्वारे रचलेली अमृतवाणी कबिरवाणी (कविर्गिभि: अर्थात कविर्वाणी) म्हणून संबोधली जाते. ती भक्तांसाठी स्वर्गतुल्य सुखदाई होते. तेच परमात्मा तीसरे मुक्तीधाम अर्थात सतलोकाची स्थापना करुन तेजोमय मानव सदृश्य शरीरामध्ये आकारस्वरूपात विराजमान आहेत.

ह्या मंत्रांमध्ये 'तीसरे धाम' सतलोकास म्हटले आहे. जसे पहिले ब्रह्मलोक जे २१ ब्रह्मांडाचे क्षेत्र आहे दुसरे परब्रह्माचे लोक जे सप्तसंख ब्रह्मांडाचे क्षेत्र आहे, तीसरे परम अक्षर ब्रह्म अर्थात पूर्णब्रह्माचे ऋतूधाम अर्थात सतलोक आहे.

त्रेतायुगागध्ये कविर्देव (कबीरसाहेब) यांचे 'मुनिन्द्र' नावाने प्रकटन

'नल तथा नील यांस शरणामध्ये घेणे'.

त्रेतायुगामध्ये स्वयंभु कविर्देव (कबीरपरमेश्वर) रुपान्तर करून 'मुनिद्र' ऋषीच्या नावाने आले होते. एक दिवस अनल अर्थात 'नल' व अनील अर्थात 'नील'ने मुनिंद्र साहेबजींचा सत्संग ऐकला. दोन्ही भक्त एकमेकांचे मावसभाऊ होते. त्यांच्या मात्या-पित्यांचे निधन झाले होते. नल व नील दोघेही शारीरीक व मानसिक रोगाने अत्याधिक पीडीत होते. सर्व ऋषी व संताना कष्ट निवारणाची प्रार्थना त्यांनी केली होती. सर्व संतांनी सांगितले होते की, ''हे तुमच्या प्रारब्धा (नशीबाच्या) च्या पापकर्मांचा दंड आहे, हे तुम्हास भोगायलाच लागेल याचे कोणतेच समाधान नाही. दोन्ही मित्र जीवनाकडून निराश होऊन मृत्यूची वाट पहात होते.

सत्सगांच्या उपरान्त दोघांनीही परमेश्वर कविर्देव (कबीरसाहेबजी) उर्फ 'मुनिद्र' ऋषीजींचे चरण स्पर्श केले अन् परमेश्वर मुनिंद्रजींनी डोक्यावर हात ठेवता तत्क्षणी दोघांचेही असाध्य रोग छू मंतर (नष्ट) झाले अर्थात् दोन्ही नील तथा नल स्वस्थ झाले. ह्या अद्‌भूत चमत्कारास पाहून प्रभुंच्या चरणी पडून तासन् तास रडत राहिले व म्हटले की, ''आज आम्हांस प्रभु भेटले, ज्यांचा आम्हाला शोध होता.'' ह्या गोष्टीने प्रभावीत होऊन त्या दोघांनीही मुनिन्द्र साहेबजींच्या कडून नाम (दीक्षा) घेतली तथा मुनिन्द्र साहेबजींच्या सोबतच सेवेमध्ये राहू लागले. पूर्वी संतांचा समागम पाण्याची व्यवस्था पाहून नदीच्या किनारी होत असे. नल अन् नील दोघेही अत्यंत प्रभु प्रेमी व भोळे आत्मे होते. परमात्म्यामध्ये त्यांची अत्यंत श्रद्धा होती. ते सेवा फार करायचे समागम (सत्संगामध्ये) मध्ये रोगी, वृद्ध व विकलांग भक्तजन यायचे तेव्हा त्यांचे वस्त्र धुवायचे तथा भांडी स्वच्छ

करायचे. परतु ते भोळ्या मनाचे होते. कपडे धुत असताना सत्संगामध्ये जी प्रभुंची कथा ऐकलेली असे, त्याची चर्चा करू लागायचे. ते दोघे प्रभु चर्चेमध्ये अत्यंत धुंद रहायचे. की ज्यामुळे वस्तु नदीच्या जलामध्ये हरवून जायच्या. त्यांना कळायचे देखील नाही. कोणाच्या चार वस्तू घेऊन जायचे अन दोनच वस्तू परत आणून द्यायचे. भक्तजन म्हणायचे की, ''भाऊ आपण सेवा तर अत्यंत करता परंतु आमचे तर काम बिघडवून टाकता आता ह्या हरवलेल्या वस्तु आम्ही कोठून घेऊन येऊ? आपण आमची सेवा करायची सोडून द्या. आम्ही आमची सेवा स्वत:च करू.'' हे ऐकून नल व निल रडायला लागायचे व म्हणायचे, ''आमची सेवा नाकारू नका. आम्ही पुढील वेळी कोणतीच वस्तू हरवणार नाही.'' परंतु नंतर तेच व्हायचे. पुन्हा प्रभुचर्चेमध्ये लागायचे अन् वस्तू डूबवायचे. भक्तजनानी मुनिन्द्रजींना प्रार्थना केली की, ''भगवंत, कृपा करा, नल व नील यांना समजाऊन सांगा. ते दोघे मानत नाहीत. अन् काही म्हटले तर रडू लागतात. आमची तर अर्ध्यासुद्धा वस्तू परत आणत नाहीत. हे दोघे तर भगवानाच्या चर्चेमध्ये मग्न होतात. अन वस्तू बुडवतात. मुनिन्द्र साहेबांनी एक दोन वेळा त्यांना समजावले. ते रडू लागत, ''साहेब, आमची सेवा आमच्यापासून दूर करू नका.'' सद्‌गुरु मुनिन्द्रसाहेबानी त्यांना आशीर्वाद देऊन म्हटले की, ''बाळांनो, नल व नील फार सेवा करा, यापुढे तूमच्या हातांनी कोणतीही वस्तू, अगदी दगड किंवा लोखंड हेसुद्धा बुडणार नाही. ''

आपण रामायण ऐकले असेलच एकदा सीताजींस रावण फसवून पळवून घेऊन गेला. भगवान रामचंद्रांनाही माहित नसते की सीताजींस कोणी पळवून घेऊन गेले? श्री रामचंद्र अनेक ठिकाणी सीतेचा शोध घेतात. हनुमाननी शोध घेऊन सांगितले की, 'सीतामाता, लंकापति रावण (राक्षस) च्या कैदेमध्ये आहे.' हे कळल्यावर भगवान रामाने रावणाजवळ शांतिदूत पाठविला आणि सीतेला परत करण्याची प्रार्थना केली. परंतु रावणाने ते मान्य केले नाही. युद्धाची तयारी झाली. तेव्हा समस्या अशी उभी राहिली की, समुद्रातून वानरसेना कशी काय पार होईल?

भगवान श्री रामचंद्रांनी तीन दिवसांपर्यंत गुडघ्यापर्यंत पाण्यामध्ये उभे राहून हात जोडून समुद्रास प्रार्थना केली की, 'मार्ग मोकळा करुन द्या', परंतु समुद्राने एकही ऐकले नाही. समुद्र मानत नाही, हे पाहून श्रीरामाने त्यास अग्नीबाणाने जाळायचे ठरवीले. भयभीत समुद्र एक ब्राम्हणाच्या रुपामध्ये समोर येऊन श्रीरामांस म्हटला की, 'भगवान, आपआपल्या मर्यादा आहेत. मला जाळू नका. माझ्यामध्ये कितीतरी अनंत जीव-जंतू आहेत. जर आपण मला जाळून जरी टाकले तरीही आपण मला पार करू शकत नाही. कारण येथे अत्यंत खोल खड्डा निर्माण होईल ज्यास आपण कधीही पार करू शकणार नाही.''

समुद्राने म्हटले, ''भगवान असे काहीतरी करा की, साप ही मरेल अन काठीही

तूटणार नाही. माझी मर्यादाही राहील अन् आपल्यासाठी पुलसुद्धा बनेल.'' तेव्हा भगवान श्रीरामाने समुद्रास विचारले 'ते काय आहे?'' ब्राम्हणरुपामध्ये उभ्या समुद्राने म्हटले की, ''आपल्या सेनेमध्ये 'नल' आणि 'नील' नामक दोन सैनीक आहेत. त्यांच्याजवळ त्यांच्या गुरुदेवांपासून प्राप्त एक अशी शक्ती आहे की, त्यांच्या हातून दगडही पाण्यावर तरंगले जातात. प्रत्येक वस्तू अगदी लोखंडही तरंगले जाते.'' श्री रामचंद्रांनी नील व नल यांस बोलावले. अन त्यांना विचारले की, 'तुमच्याजवळ अशी कोणती शक्ती आहे काय?' तेव्हा नल व नील म्हटले की, 'होय, आमच्या हातातून टाकलेले दगडही पाण्यामध्ये बुडत नाहीत.' तेव्हा श्रीरामाने म्हटले की, 'परिक्षण करून दाखवा.' त्या अज्ञानांनी (मुर्खांनी) विचार केला की, आज सर्वांसमोर आपली महिमा होईल. त्या दिवशी त्यांनी आपल्या गुरुदेव मुनिन्द्र (कबीर साहेबजी) यांचा, असा विचार करुन स्मरणही केले नाही. त्यांना वाटले की जर आपण त्यांना (गुरुदेवांना) स्मरण करू तर श्रीराम कदाचीत असा विचार करणार नाही ना की आमच्याजवळ शक्ती नाही. हे तर कोठून दूसरीकडून मागत आहेत. त्यांनी असा विचार करून दगड उचलून पाण्यामध्ये टाकला. परंतु तो दगड पाण्यामध्ये बुडला. नल व नील यांनी फार प्रयत्न केला. परंतु त्यांच्याकडून दगड तरंगला नाही. तेव्हा भगवान रामने समुद्राकडे पाहिले जणू काही त्यांना म्हणायचे होते की, ''आपण तर असत्य सांगत आहात, ह्या दोघांमध्ये तर कोणती शकती नाही''. समुद्राने म्हटले की, ''नल-नील आज तुम्ही आपल्या गुरुदेवांना स्मरण केले नाही. मुर्खांनो (अज्ञानींनो) आपल्या गुरुदेवांना स्मरण प्रथम करा. ते दोघेही समजून गेले की, आज त्यांनी चुक केलेली आहे. त्यांनी सतगुरु मुनिंन्द्रसाहेबर्जीना स्मरले. सत्गुरु मुनिन्द्र (कबीर साहेब) तिथे प्रकट झाले. भगवान रामचंद्रजींनी म्हटले की 'हे ऋषिवरा, माझे दुर्भाग्य आहे, की आपल्या सेवकांकडून दगड तरंगत नाहीत.' मुनिन्द्र साहेबजी म्हटले 'आता त्यांच्या हातांनी तरगणार नाहीत कारण त्यांना अभिमान झालेला आहे. सतगुरुच्या वाणीमध्ये प्रमाण आहे की,

''गरीब, जैसे माता गर्भ को, राखे जतन बनाय,

ठेस लगे तो क्षीण होवे, तेरी ऐसे भक्ति जाय।

त्या दिवसानंतर नल तथा नील यांची ती शक्ती समाप्त झाली. श्री रामचंद्रजीनी परमेश्वर मुनिन्द्रसाहेबजींना म्हटले की, ''हे ऋषीवर, माझ्यावर मोठी आपत्ती आलेली आहे. दया करा, कोणत्यातरी प्रकारे सैन्य पलीकडे पर होऊ दे'' मुनिन्द्रसाहेबनी म्हणाले की, 'हा जो समोरचा डोंगर आहे. मी त्या डोंगराच्या चारी दिशांनी एक रेखा (रेषा) आखलेली आहे. त्या रेषेमधील दगड उचलून घेऊन या. ते बुडणार नाहीत.'' श्रीरामाने परिक्षणासाठी दगड मागविले. त्या दगडास पाण्यावर ठेवताच तो तरंगु लागला. नल व नील कारागीरही (शिल्पकार) होते. हनुमानजी प्रतिदिन भगवंतास स्मरण करत असत.

त्यांनी आपली दैनिक क्रिया भक्तीसोबत ठेवून राम राम सुद्धा ते लिहीत राहिले. आणि त्यांनी पहाडचे पहाड उचलून आणले. जल-नील त्यांना जोडून तोडून पुलामध्ये लावत होते. अशा प्रकारे पुल तयार झाला. धर्मदासजी म्हणत आहे की,

रहे नल नील जतन कर हार, तब सतगुरु से करी पुकार।

जा सत रेखा लिखी अपार, सिन्धु पर शिला तिराने वाले।

धन-धन सतगुरु सत कबीर, भक्त की पीर मिटाने वाले।

कोणी म्हणतात की, हनुमानजींनी दगडावर नाव लिहीलेले होते. त्यामुळेच दगड तरंगले. अन् कोणी म्हणतात की, नल-नील यांनी पुल निर्माण केला होता. कोणी म्हणतात की श्रीरामांनी पुल बनवीला होता. परंतु ह्यासंबंधी सत्य कथा अशी आहे. जी आपणांस वर सांगितलेली आहे.

('सतकबीर की साखी' - पृष्ठ १७९ ते १८२ पर्यंत)

पीव पिछानास अंग

कबीर- तीन देव को सब कोई ध्यावै, चौथे देव का मरम न पावै।
चौथा छाड़ पंचम को ध्यावै, कहै कबीर सो हम पर आवै।।३।।

कबीर- ओंकार निश्चय भया, यह कर्ता मत जान।
साचा शब्द कबीर का, परदे मांही पहचान।।५।।

कबीर- राम कृष्ण अवतार हैं, इनका नांही संसार।
जिन साहेब संसार किया, सो किन्हूं न जन्म्या नार ।।१७।।

कबीर- चार भुजा के भजन में, भूलि परे सब संत।
कबिरा सुमिरो तासु को, जाके भुजा अनंत।।२३।।

कबीर- समुद्र पाट लंका गये, सीता को भरतार।
ताहि अगस्त मुनि पीय गयो, इनमें को करतार।।२६।।

कबीर- गिरवर धारयो कृष्ण जी, द्रोणागिरि हनुमंत।
शेष नाग सब सृष्टि सहारी, इनमें को भगवंत।।२७।।

कबीर- काटे बंधन विपति में, कठिन किया संग्राम।
चिन्हों रे नर प्राणियां, गरूड बड़ो की राम ।।२८।।

कबीर- कह कबीर चित चेतहूं, शब्द करौ निरूवार।
श्रीरामहि कर्ता कहत हैं, भूलि परयो संसार।।२९।।

कबीर- जिन राम कृष्ण व निरंजन कियो, सो तो करता न्यार।
अंधा ज्ञान न बूझई, कहे कबीर विचार ।।३०।।

‘द्वापारयुगामध्ये कविर्देव (कबीर साहेब) ‘करुणामय’ नावाने प्रकट झाले.’

परमेश्वर कबीर (कविर्देव) द्वापार युगामध्ये ‘करुणामय’ नावाने प्रकट झालेले होते. त्यावेळी एक वाल्मीक जातीमध्ये जन्मलेला भक्त सुदर्शन सुपथ (हरिजन) यांचा शिष्य झालेला होता. ह्याच सुदर्शनजींनी पांडवांचा यज्ञ यशस्वी केला होता. हाच यज्ञ श्रीकृष्णजींच्या भोजन करण्याने सफल झालेला नव्हता, न तेहतीस करोड देवतांच्या, ८८ हजार ऋषिंच्या, १२ करोड ब्राम्हणांच्या, ९ नाथांच्या, ८४ सिध्दांच्या भोजन करण्यामुळे सुद्ध यशस्वी झालेला नव्हता. भक्त सुदर्शन सुपथ वाल्मीक पूर्ण गुरुजींपासून वास्तविक तीन-मंत्र प्राप्त करून सतसाधना गुरु मंर्यादेमध्ये राहून करत होते. त्याच्या भोजनामुळेच पांडवांचा यज्ञ सफल झाला.

‘‘द्वापार युगामध्ये इन्द्रमतिस शरणामध्ये घेणे’’

द्वापार युगामध्ये चन्द्रविजय नावाचा एक राजा होऊन गेला. त्याची पत्नी इंद्रमती अत्यंत धार्मिक प्रवृत्तीची स्त्री होते. ती संत-महात्म्यांचा अत्यंत आदर करत असे. त्यांनी एक गुरुदेवही केले होते. (दीक्षा घेतली होती.) त्यांच्या गुरुदेवांनी त्यांना सांगितले होते की, ‘‘मुली, साधुसंतांची सेवा करणे आवश्यक आहे. संतांना भोजन दिल्याने फार फायदा होतो. एकादशीचे व्रत, मंत्राचे जाप इत्यादी साधना ज्या गुरुदेवांनी सांगितल्या होत्या. त्यामध्ये, भगवत भक्तीमध्ये ती अत्यंत दृढतेने लागली होती. गुरुदेवांनी सांगितले होते की, ‘‘भोजन करवशील तर तु पुढेही राणी बनशील. अन् तूला स्वर्गप्राप्ती होईल.’’ राणी इंद्रमतीने ठरविले की, प्रतिदिन एका संतास भोजन अवश्य करावयाचे तीने ही प्रतिज्ञा मनामध्ये बिंबवली की, ‘मी आहार नंतर करेन. प्रथमत: संतास भोजन करवेल. त्यामुळे मला नेहमी स्मरण राहील अन् कधीही मी विसरणार नाही.’ राणी प्रतिदिन प्रथमत: एका संतास भोजन द्यायची नंतरच स्वयं भोजन करायची. अनेक वर्षापर्यंत हा क्रम चालत राहिला.

पुढे एकदा हरिद्वारास कुंभमेळा भरला होता. जितके त्रिगुणी मायेचे उपासक संत होते त्या सर्वांनी गंगा नदीमध्ये स्नानासाठी प्रस्थान केलेले होते. याकारणाने कित्येक दिवस राणीस भोजन करवण्यासाठी कोणी संत मिळालाच नाही. राणी इंद्रमतिने स्वयंही भोजन केले नाही. चौथ्या दिवशी आपल्या दासीस म्हणाली की, ‘‘पहा तरी, कोणी संत भेटतो का? नाहीतर आज तुझी ही राणी जीवित राहणार नाही. आज माझे प्राण निघून जातील. तरीही मी भोजन करणार नाही.’’ ते दीन दयाळ कबीर परमेश्वर आपल्या पुर्वीच्या भक्तास शरण येण्यासाठी न जाणे कोणते कारण बनवितात? दासीने वर महालाच्या गच्चीवर जाऊन समोर पाहिले तर एक संत समोरून येत होते. श्वेत वस्त्र परीधान केलेले. द्वापर युगामध्ये परमेश्वर

कबीर ‘करुणामय’ नावाने प्रकट झाले होते. दासीने खाली येऊन राणीस सांगितले की, ‘एक व्यक्ती आहे जे साधु समान दृष्टीस येत आहेत. राणीने म्हटले की, ‘‘लवकर जाऊन त्यांना बोलावून आण.’’ दासी महालाच्या बाहेर गेली. अन् तीने प्रार्थना केली की, ‘‘साहेब, आपणांस आमच्या राणीने स्मरण केलेले आहे.’’ करूणामय साहेबांनी म्हटले की, ‘‘राणीने मला का स्मरण केले? माझा अन् राणीचा काय संबंध?’’ दासीने सर्व हकीकत सांगितली. करुणामय (कबर) साहेबांनी म्हटले की, ‘‘राणीला आवश्यकता असेल तर तिने येथे यावे. मी येथे उभा आहे. मी तिथे गेलो अन् म्हणाली की, ‘तुला कोणी बोलवलं होतं. अथवा तिचा पती राजा सुद्धा काहीअपशब्द म्हटला तर? बेटी, संतांचा अनादर अत्यंत पापदायक ठरतो.’’ दासी पुन्हा परत आली. अन् राणीस सर्व वार्ता ऐकवली. तेव्हा राणीने म्हटले की, ‘‘दासी, माझा हात पकड अन चल तिकडे’’. जाताच राणी इंदूमतीने दंडवत पणाम करुन प्रार्थना केली की, ‘हे परवरदिगार, मला असे वाटते की, आपणास खांद्यावर घेऊन बसावावं.’’ करुणामय साहेबजी म्हटले की, ‘‘हे मुली मी हेच पाहू इच्छित होतो की, तुझ्यामध्ये कोणती श्रद्धा आहे की अशीच उपाशी मरत आहेस?’’ राणीने आपल्या हाताने भोजन बनवीले. करूणामय रुपामध्ये आलेले कविर्देव म्हटले की, ‘‘मी भोजन करत नाहीं. हे माझे शरीर आहार भोजन करण्याचे नाही तेव्हा राणीने म्हटले की, ‘‘मी सुद्धा भोजन करणार नाही.’’ करूणामय साहेबजीं म्हणाले की, ‘‘ठीक आहे मुली, आण भोजन करतो.’’ कारण समर्थ त्यांस म्हटले जाते, जे इच्छील ते करील. करूणामय साहेबांनी भोजन केले. नंतर राणीस म्हणाले की ‘जी ही साधना तू करतेस ती तुला कोणी सांगितली आहे?’ राणी म्हटली की, ‘माझ्या गुरुदेवांनी हा आदेश दिलेला आहे.’ कबीर साहेबजी म्हणाले, ‘‘काय आदेश दिलेला आहे? तुझ्या गुरुदेवांनी?’’ इंद्रमतीने म्हणाले, ‘ब्रह्मा-विष्णु-महेश यांची पूजा एकादशी चे व्रत, तीर्थ भ्रमण, देवपुजा, श्राद्ध घालणे, मंदीरामध्ये जाणे, संतांची सेवा करणे इत्यादी.’’ करुणामय कबीर साहेब म्हणाले, ‘जी साधना तुला तुझ्या गुरुदेवांनी प्रदान केली आहे, त्याद्वारे तु जन्म अन मृत्यू तथा स्वर्ग-नर्क व ८४ लक्ष योनीमधील कष्टातून मुक्त होऊ शकत नाही.’ राणी म्हणाली की, ‘‘महाराजजी, जेवढेही संत आहेत, आपापली प्रभुता स्वत:च बनवून येतात. माझे गुरुदेवांच्या विषयी काहीही म्हणू नका. मी मुक्त होऊ-अथवा न होऊ’’.

तेव्हा करूणामय (कबीर) साहेबांनी विचार केला की, ‘‘ह्या भोळ्या जीवास कसं काय समजवायचे? त्यांनी जी शेपटी पकडलेली आहे त्या शेपटीस सोडू शकत नाहीत. मरू मात्र शकतात.’’ करूणामय साहेबजी म्हणाले की, ‘‘मुली तुझी काय इच्छा आहे. मी निंदा करत नाही. काय मी तुझ्या गुरुदेवांना अपशब्द (शिवी) बोललो अथवा वाईट बोललो का? मी तर भक्तीमार्ग सांगत आहे की, ही पुर्वीची भक्ती शास्त्राविरुद्ध आहे. तुला पार (मुक्त)

करणार नाही. अन् तुझा कोणताही येणारा कर्मदंड नष्ट करू शकणार नाही आणि ऐक, आजपासून तीसऱ्या दिवशी तुझा मृत्यू होईल. न तुझे गुरुदेव वाचवू शकतील, आणि न तुझी ही असत्य साधना वाचवू शकेल?'' (जेव्हा मरणाची वेळ येते, तेव्हा जीवास भिती वाटू लागते, तसे मानत नाहीत.) राणीने विचार केला कि, संत कधी असत्य बोलत नाहीत. परंतु असे नाही ना होणार की परवां मी खरच मरेन?'' ह्या भितीने तिने करूणामय साहेबांना विचारले की, ''साहेबजी काय माझा जीव (मृत्यू) वाचू शकतो?'' कबीर साहेब (करूणामय) यांनी म्हणाले, ''वाचू शकतो, जर तु माझ्याकडून उपदेश घेशील, माझी शिष्या बनशील. पूर्वीच्या सर्व पूजा त्यागशील तेव्हाच तुझा जीव वाचू शकतो.'' इंद्रमतीने म्हटले की, ''मी ऐकले आहे की गुरुदेव बदलू नये. कारण त्याने पाप लागते. कबीर साहेबांनी (करूणामय) म्हटले की, ''नाही पुत्री, हा ही तुझा भ्रम आहे. एक वैद्या (डॉक्टर) कडून औषधांचा गुण न आल्यास, आपण दुसऱ्या डॉक्टरांकडून औषध घेत नाही कां? एक पाचवी इयत्तेचा अध्यापक असतो. नंतर एक उच्च इयत्तेचा अध्यापक असतोस ना. पुत्री, पुढील इयत्तेमध्ये जावे लागते. काय सर्व आयुष्य पाचवी इयत्तेमध्येच व्यतीत करशील कां? त्यासही सोडावे लागेल. आता तू पुढील शिक्षण (अभ्यास) घे. मी शिकवण्यासाठी आलेलो आहे.'' तरीही ती मानली नसती. परंतु मृत्यू दृष्टांत झाल्यावर तिला वाटले की, ''संत म्हणत आहे तर काही बिघडू नये.'' असा विचार करून इंद्रमतीने म्हटले की, 'जसे आपण म्हणता तसेच मी करेन.' करूणामय (कबीर) साहेबजींनी तिला उपदेश प्रदान केला अन् म्हटले, ''तिसऱ्या दिवशी, माझ्या रुपामध्ये काळ येईल. तू त्याच्याबरोबर संभाषण करू नकोस, मी जे नाम (गुरुमंत्र) दिलेला आहे त्याचा दोन मिनीटांपर्यंत जाप कर. दोन मिनिटांनंतर त्यास पहा. त्यानंतर सत्कार कर. तसे तर गुरुदेव येताच अतिशीघ्र चरणांमध्ये पडून दंडवत प्रणाम करणे अत्यावश्यक असते. हा केवळ माझा ह्यावेळचा आदेश आहे.'' राणी म्हटली की, '''ठीक आहे साहेबजी.''

आता राणीस चिंता लागून राहीली होती. श्रद्धेने ती जाप करत होती. करूणामय (कबीर) साहेबजींचे रुप धारण करून गुरुदेवांच्या रूपामध्ये काळ आला. त्याने आवाज दिला, 'इन्द्रमति, इन्द्रमति' आता तिला पहिल्यापासूनच भिती होती ती नाम जाप करत राहिली. काळाच्याकडे तिने पाहिले नाही. दोन मिनिटानंतर जेव्हा पाहिले तेव्हा काळाचे स्वरुप बदलले काळाचा वास्तविक चेहरा दिसू लागला. करूणामय साहेबांचे स्वरुप राहिले नाही. जेहा काळाने पाहिले की, त्यांचे तर स्वरूप बदलून गेलेले आहे. तेव्हा त्याला समजले की, हिच्या (इन्द्रमति) जवळ कोणता तरी शक्तीयुक्त मंत्र आहे. काळ म्हटला की, ''तुला नंतर पाहून घेईन. आता तर वाचलीस.'' असे म्हणून काळ निघून गेला. राणी अत्यंत खुश झाली. आपल्या दासीस म्हणू लागली, ''माझा मृत्यू होणार होता. माझ्या

गुरुदेवांनी मला वाचवले.'' राजाजवळ जाऊन म्हटली की, ''आज माझा मृत्यू होणार होता. माझ्या गुरुदेवांनी माझी रक्षा केली. मला नेण्यासाठी काळ आलेला होता.'' राजा म्हणाला की, ''तु अशीच काहीतरी नाटके (स्वप्ने) रंगवत असतेस. काळ आला असता तर तुला काय तो सोडून गेला असता? हे संत तर नुसते बहकून देतात.'' आता ह्या गोष्टीस तो राजा कसा काय मानणार? आनंदाने राणी झोपली. काही वेळाने सर्प बनून काळ पुन्हा आला. अन् राणीस डंसला, लगेच राणीला समजले अन् ती किंचाळली , ''मला सापाने चावले'' सर्व नोकर पळत आले. पाहता पाहताच एका मोरी मधल्या छिद्रातून साप निघून गेला. आपल्या गुरुदेवांना पुकारून राणी बेशुद्ध झाली. करूणामय (कबीर) साहेब तेथे लगेच प्रकट झाले. लोकांना दाखवण्यासाठी त्यांनी मंत्र उच्चारला. (ते तर विना मंत्राचेच जीवीत करू शकतात, त्यांना कोणत्या तंत्र-मंत्राची आवश्यकता नाही.) इंद्रमतीस जीवीत केले. राणीने अत्यंत कृतज्ञतेने मनभावी आभार मानले की, ''हे बंदी छोड, जर आज मी आपल्या शरणामध्ये नसते तर माझी मृत्यू अवश्य झाला असता.'' साहेबजींनी म्हटले, ''इन्द्रमति, ह्या काळास मी तुझ्या घरी घुसुनही दिले नसते. तुझ्यावर ह्या काळाने सर्परुपाने हल्ला सुद्धा केला नसता. परंतु तुला विश्वास पटला नसता. तूला वाटले असते की, ''तुझ्यावर कोणती आपत्तीच आली नाही. तू असा विचार केला असतास की, ''गुरुजींनी मला बहकवून फसवून नाम उपदेश दिलेला आहे. म्हणूनच तुला थोडासा झटका दाखविला. नाही तर मुली, तुला विश्वास झाला नसता.''

''धर्मदास यहाँ घना अंधेरा, बिन परचय जीव जम का चेरा।।''

कबीर साहेब (करूणामय) यांनी म्हटले की, ''आता जेव्हा, मी इच्छेल तेव्हाच तुझा मृत्यू होईल. ''

गरीबदासजी म्हणतात की,

''गरीब, काल डरै करतारसे, जय जय जय जगदीश ।
जौरा जौरी झाड़ती, पग रज डारे शीश ।।

हा काळ, कबीर भगवान (कबीर परमेश्वर) यांना घाबरतो तर मृत्यू कबीर साहेबजींच्या पायातील पादत्राणे (बूट) झाडते. अर्थात नोकरतुल्य आहेत. नंतर पादत्राणांच्या धुळीस आपल्या मस्तकी लावून म्हणते की, 'साहेबजी आपण कोणास मरण्याचा आदेश द्याल त्याच्या जवळ जाईल. अन्यथा नाही जाणार''.

गरीब, काल जो पीसै पीसना, जौरा है पनिहार।
ये दो असल मजूर है, मेरे साहेब के दरबार।।

हा काळ जो येथील २१ ब्रह्मांडाचा भगवान (ब्रह्म) आहे तो ब्रह्म, विष्णु, महेश यांचा पिता आहे. हा तर माझ्या कबीर साहेबांचे दळण दळतो. अर्थात पक्का नोकर आहे.

अन् जौरा (मृत्यू) माझ्या कबीर साहेबजींचे पाणी भरते. अर्थात एक विशेष नोकरीण आहे हे दोन खरे मजूर माझ्या साहेबांच्या दरबारामध्ये आहेत.

काही दिवसांनतर साहेबजी (करूणामयजी) पुन्हा परत आले. अन् राणी इंद्रमतीस सतनाम प्रदान केले. नंतर काही कालावधीनंतर करूणामय साहेबांनी राणी इन्द्रमतीची अतीश्रद्धा पाहून 'सारनाम' दिले. शब्दांची उपलब्धी केली. जेव्हा साहेब जात होते, तेव्हा इन्द्रमति प्रार्थना करायची की, ''साहेबजी, माझ्या पतिराजास समजावून सांगा. मालक (स्वामी) ते सुद्धा मानतील. आपल्या चरणांमध्ये ते आल्यास माझे जीवन सफल होईल.'' तेव्हा चंद्रविजयाशी कबीर साहेबांनी प्रार्थना केली की, ''चंद्रविजय, आपणसुद्धा नाम घ्या, हे दोन दिवसांचे राज्य आणि थाट. नंतर चौऱ्याऐंशी लक्ष योन्यांमध्ये प्राणी जाऊन भ्रमण करेल.'' चंद्रविजय राजा म्हणाला की, ''भगवान, मी तर नाम घेणार नाही आणि आपल्या शिष्या इन्द्रमतिस विरोधही करणार नाही, जेवढे इच्छेल तेवढे खजिने दान करु दे. इच्छेल तसा संत्संग ती करू दे, मी काहीच नाकारणार नाही.'' कबीर साहेब (करूणामय) यांनी विचारले की, ''आपण नाम उपदेश का घेणार नाही?'' चंद्रविजय राजाने म्हटले की, ''मला मोठ मोठ्या राजाच्या मेजवानीमध्ये जावे लागते.'' करूणामय (कबीर) साहेबजी म्हटले की, ''मेजवाणीमध्ये जाण्याने नामास काय बाधा येईल? सभेत जा तेथे काजू खा, दुध प्या, सरबत (फळांचा रस) पिया. परंतु मद्यपानाचा प्रयोग करू नका. मद्यपान करणे, महापाप आहे.'' परंतु राजाने काहीच मान्य केले नाही.

राणीच्या प्रार्थनेवर करूणामय (कबीर) साहेबजींनी राजास समझवण्याचा प्रयत्न केला की, 'नामाशिवाय हे जीवन व्यर्थच जाईल. आपण नाम उपदेश घ्या'. राजाने पुन्हा सांगीतले की, ''गुरूजी नाम उपदेशासाठी काही मला सांगु नका. मी आपल्या शिष्येस त्यासाठी नाकारणार नाही. तिने कितीही दान करू दे, कितीही सत्संग करू दे.'' साहेबजी म्हटले, 'मुली, ह्या दोन दिवसांच्या सुखास पाहून ह्याची बुद्धी भ्रष्ट झालेली आहे. तू प्रभुंच्या चरणामध्यें लागू राहा. आपले कल्याण करून घे. येथे कोणी कोणाचे पति नाही. कोणी कोणाची पत्नी नाही. दोन दिवसांचा संबंध आहे. आपले कर्म बनव, मुली.'' इंद्रमति ८० वर्षाची वृद्धा झाली. कोठे ती ४० वर्षाच्या आयुष्यामध्ये मरणार होती. जेव्हा तिचे शरीर हलू लागले, तेव्हा करूणामय साहेबांनी म्हटले, ''आता बोल इंद्रमति, काय हवेय तुला? जाऊ इच्छिते का सतलोकास?'' इंद्रमति म्हटली, ''साहेब तयार आहे, आता पूर्णपणे तयार आहे.'' करूणामय साहेबांनी म्हटले की, ''तुझी तुझ्या नातू किंवा नातीविषयी कोणती मोह ममता तर नाही ना?'' राणी म्हटली, ''बिल्कूल नाही साहेबजी. आपण ज्ञानच असे निर्मळ प्रदान केले आहे की ह्या गलिच्छ लोकामध्ये (धामामध्ये) वास्तव्याची का इच्छा करू?'' कबीर साहेब (करूणामय)जी म्हटले की, ''चल मुली.''

राणी प्राण त्यागून गेली. साहेब कबीर (करूणामय) जी राणी इंद्रमतीच्या आत्म्यास वर घेऊन गेले. ह्याच ब्रह्मांडामध्ये एक मानसरोवर आहे. त्या मानसरोवरावर जाऊन या आत्म्यास स्नान करायचे असते. ह्याप्राण्यास तेथे साहेबजी काही कालावधी पर्यंत ठेवतात. तेथे तेव्हा करूणामय (कबीर) साहेबजींनी म्हटले की, ''आता पुन्हा सांग तुझी काही इच्छा आहे का? असेल तर पुन्हा जन्म घ्यावा लागेल. तर मनामध्ये इच्छा राहिली असेल तर सतलोकामध्ये जाऊ शकत नाही. इंद्रमतिने सांगितले, ''साहेब, आपण तर अंतर्यामी आहात. कोणतीची इच्छा नाही. आपल्या चरणांची इच्छा आहे. परंतु मनामध्ये एक शंका निर्माण झालेली आहे की, माझ्या पतिने मला कोणत्याही धार्मिक कर्मास कधी नाकारले नाही. अन्यथा आजकालचे पति आपल्या पत्निस यास बाधा करत असतात. जर त्यांनी मला विरोध केला असता तर मी आपल्या चरणांमध्ये लागू शकले नसते. माझे आत्मकल्याणही झाले नसते. त्यांच्या ह्या शुभकर्मामधील सहयोगाचा काही लाभ त्यांना मिळत असेल तर कधी त्यांच्यावर ही दया करा दाता.'' आता साहेबर्जीनी पाहिले की, ही मूर्ख तिच्या पतीच्या मागे परत लटकलेली आहे. साहेब म्हटले, ''ठीक आहे मुली आणखी तू दोन-चार वर्ष येथेच वास्व्यव्य कर.''

पुढे दोन वर्षानंतर राजाही मरणास टेकला. कारण त्याने नाम उपदेश घेतला नव्हता. यमाचे दूत आले. राजा चौकांमध्ये चक्कर येऊन पडला. यमाच्या दूतांनी त्याचा गळा दाबला. राजाने मल-मूत्राचे विसर्जन केले. करूणामय (कबीर) साहेबांनी राणीस म्हटले की, ''पाहा तुझ्या राजाचे काय हाल (स्थिती) होत आहे.'' तेथून साहेबांनी दाखविले. तेव्हा राणीने म्हटले की, ''दाता, जर त्यांच्या माझ्या भक्ती मधील सहयोगाचे कोणते तरी फळ त्यास प्राप्त होत असेल तर दया करा.'' राणी मध्ये पुन्हा थोडीशी ममता बनली. साहेब कबीर (करूणामय)जींनी विचार केला की, ''ही पुन्हा काळजाळ्यामध्ये फसेल.'' असा विचार करून कबीर (करूणामय) साहेबजी मानसरोवरातून ते राजा चंद्रविजय जेथे आपल्या महालामध्ये अचेत (बेशुद्ध) पडला होता त्या स्थानी गेले. कबीर साहेबजींच्या येताच, यमदूत जसे मृतापासून गिधाडे उडून जातात तसे आकाशात उडून गेले चंद्रविजय शुद्धीवर आला. समोर करूणामय साहेबजी उभे होते. केवळ चंद्रविजयास दिसत होते. अन्य कोणासही दृष्टीस येत नव्हते. चंद्रविजय चरणांमध्ये पडून याचना करू लागला की, ''मला क्षमा करा, दाता, माझा जीव वाचवा.'' कारण आता त्याने पाहिले की त्याचा जीव जाणार आहे. (जेव्हा ह्या जीवाचे नेत्र उघडतात तेव्हा समजते की आपले सर्व चुकले, बिघडले.) राजा पुन्हा पुन्हा म्हणू लागला की, ''मला क्षमा करा दाता, माझा जीव वाचवा, मालक, स्वामी.'' कबीर साहेबजींनी म्हटले, ''राजा आजही तेच सांगतोय, त्या दिवशी ही तेच सांगितले होते. नाम उपदेश घ्यावा लागेल.'' राजा म्हणाला, ''मी नामउपदेश घेईन, या क्षणीच घेईन.'' कबीरसाहेबजींनी नाम

उपदेश दिला. तथा सांगितले की, ''आता मी तुला दोन वर्षाचे आयुष्य देईन. जर यामधील एक श्वास जरी वाया गेला तर पुन्हा कर्मदंड भोगावे लागेल.''

कबीर, जीवन तो थोडा भला, जै सत् सुमरण हो। लाख वर्ष का जीवना, लेखे घरे ना को।।

शुभ कर्मामध्ये सहयोग दिलेले पूर्वीचे कर्म अन् बरोबर श्रद्धेने दोन वर्षाचे स्मरण आणि तीन्ही नाम पदान करून कबीर साहेब (करुणामयजी) यांनी, चन्द्रविजयास पार (मुक्त) केले. बोला सतगुरु देव की जय ''जय बन्दी छोड!''

परमेश्वर कबीर साहेबजी खऱ्या (सत्य) श्रद्धाळूंची आयु वृद्धींगत करतात, अन् त्यांच्या परीवाराचेही रक्षा करतात. उपरोक्त विवरणाने हे सिद्ध झाले. ही प्रमाणे फार पूर्वीची आहेत. वर्तमानामध्ये साधारण व्यक्ती विश्वास करत नाहीत, वर्तमानामध्ये पूज्य कबीर परमेश्वरांच्या शक्तीने संतगुरु रामपालजी द्वारे झालेले कष्ट निवारण आणि आयुवृद्धीचे भरपूर उदाहरणे/प्रमाण ह्याच पुस्तकात ''भक्ति सौदागरास संदेश'' मध्ये सत्य भक्तीचा भ्रमीतांना मार्गविषय या लेखात वाचावे.

कबीरसाहेब (कविर्देव) यांचे कलियुगामधील अवतार.

विक्रमी संवत् १४५५ (सन १३९८) जेष्ठ महिन्याची पौर्णिमेला प्रांत ब्रह्म मुहर्तावर ते पूर्ण परमेश्वर कबीर साहेब (कविर्देव) स्वयं आपल्या मूळस्थान सतलोकातून आले. काशी मध्ये 'लहरतारा' नावाच्या तलावातील कबळांच्या फुलावर एक बालकाचे रूप धारण करून प्रकट झाले. प्रथमत: मी आपणांस नीरू-नीमा यांच्या विषयी सांगू इच्छितो की, हे कोण होते?

नीरू आणि नीमा दोघे गौरीशंकर आणि सरस्वती नावाचे ब्राम्हण होते . ते भगवान शिवाचे उपासक होते. भगवान शिवाची महिमा 'शिवपुराणामधुन' निस्वार्थभावाने भक्तांना ऐकवायचे. कोणाकडूनही धन घेत नव्हते. एवढे पवित्र आत्मा होती की, जर कोणी त्यांना स्वत:हून दक्षिणा दिली, तर त्यातली आपल्या भोजन योग्य ठेवत अन् उर्वरित धनाचा भंडारा करत होते. (द्वापर युगामध्ये नीरू-नीमा 'सुपच सुदर्शनचे' मातापिता होते. त्यांनी कबीर साहेबांचे म्हणणे स्वीकार केलेले नव्हते. शेवटी सुदर्शनने करूणामय रुपात आलेल्या कबीर साहेबांना प्रार्थना केली होती की, ''प्रभु, आपण मला उपदेशाद्वारे सर्व काही प्रदान केलेले आहे. आपणाकडून आजपर्यंत काही मागण्याची कोणती आवश्यकताच पडली नाही. कारण आपण सर्व मनोकामना पूर्ण केल्या आणि जे वास्तविक भक्तीधन आहे त्यामध्येही परीपूर्ण केले. एक प्रार्थना आहे की, दासजी! जर उचित वाटलं तर स्वीकार करा. परमात्मा माझे माता पिता जर कोणात्या जन्मामध्ये कधी मनुष्य शरीर प्राप्त करतील, तर त्यांना सांभाळा प्रभु. हे दोघेही फार पुण्यात्मा आहे. परंतु आज याची बुद्धी विपरीत झालेली आहे. हे परमात्म्याच्या वाणीस मानत नाहीत. कबीर साहेबजी म्हणाले, ''चिंता करू नकोस,

आता तू आपल्या माता पित्यांच्या मोहबंधनामुळे येथेच अडकशील. वेळ येइल तेव्हा यांनाही सांभाळून घेइल. काळ जाळ्यातून पार (मुक्त) करेल तू निश्चित होऊन सतलोकास जा. आणि सुदर्शनजी सतलोकामध्ये निघून गेले.

सुदर्शनचे तेच माता-पिताच्या कलायुगामधील नीरु-नीमाच्या जन्मापूर्वीही ब्राम्हण घरांमध्ये यांचे दोन जन्म झाले. त्यावेळीही नि:संतान च राहिले. नंतर तीसरा हा जन्म काशीमध्ये झाला. त्यावेळीही हे ब्राह्मण आणि ब्राह्मणी (गौरीशंकर अन् सरस्वती या नावाने) होते. संतान यावेळीही त्यांना नव्हती.)

अन्य स्वार्थी ब्राह्मण गौरीशंकर व सरस्वती यांच्याशी इर्षा करत होते. कारण, गौरीशंकर नि:स्वार्थ पणे कथा सांगत असायचे. पैशाच्या लालसेने भक्तांना भ्रमीत करत नव्हते. फसवत नसते. ज्या कारणाने प्रशंसेस पात्र बनलेले होते. तिकडे मुस्लीमांना यांच्याबरोबर कोणीही ब्राह्मण हिंदू नाही हे समजल्यावर त्यांनी याचा फायदा उठवला. गौरी शंकर व सरस्वती या दोघांनाही जबरदस्तीने मुसलमान बनवीले. मुस्लीमांनी आपल्या (घरातील)जल त्यांच्या सर्व घरामध्ये शिंपडले. तथा त्यांच्या वस्त्रांवर शिंपडले. त्यामुळे हिंदू ब्राह्मणांनी जाहिर केले की, आता हे मुस्लीम बनलेले आहेत आणि जाहिर केले की, आजनंतर यांचा आमच्याशी कोणतेच बंधुत्वाचे नाते राहणार नाही.

बिचारे गौरीशंकर आणि सरस्वती विवश झाले. मुस्लीमांनी पुरुषाचे (गौरीशंकरचे) नाव नीरु आणि स्त्री (सरस्वती) चे नाव नीमा असे ठेवले. पुर्वी त्यांच्याजवळ जी पूजा यायची. त्याने त्यांचा उदरनिर्वाह व्हायचा. अन् जे काही धन शिल्लक रहायचे त्याचा दुरुपयोग करत नव्हते. त्या शिल्लक राहिलेल्या धनाचा धर्म-भंडारा करत होते. आता पुजा यायचीही बंद झालेली होती. त्यांना प्रश्न निर्माण झाला की आता काय काम करायचे? त्यांनी एक वस्त्र विणायचा हातमाग आणला अन् विणायचे कार्य प्रारंभ केले. त्यावेळीही ते आपला उदरनिर्वाह करुन शिल्लक धनाचा भंडाऱ्यामध्ये उपयोग करत होते. हिंदू ब्राह्मणांनी नीरु-नीमा यांचे गंगा नदी मधील स्नान करणे बंद करून टाकले अन् म्हणायचे की, 'आता तुम्ही दोघे मुसलमान झाला आहात.''

गंगा नंदीचे जल लहरीद्वारे उसळून काशीमधील एक लहरतारा नावाच्या मोठ्या सरोवरास भरून ठेवले होते. त्यामधे कमळपुष्पे उगवली होती. सन १३९८ (विक्रमी संवत १४५५) जेष्ठ मास (महिना) शुद्ध पौर्णिमेला ब्रह्ममुहूर्तास (सुर्योदयाच्या $१^{१}/_{२}$ तास पूर्वी साधारणपणे) आपल्या सतलोक (ऋतूधाम) तून सशरीर येऊन परमेश्वर, कबीर (कविर्देव) बालकरुप बनवून 'लहरतारा' तलावातील कमळाच्या पुष्पावर विराजमान झालेत. त्याच 'लहरतारा' तलावावर नीरू-नीमा पहाटे ब्रम्हमुहूर्तावर स्थान करण्यासाठी जात होते. एक अत्यंत तेजपूंज चमकणारा गोळा (बालक रुपामधील परमेश्वर कबीर साहेबजी तेजोमय शरीर

युक्त आले होते. दुर अंतरामुळे प्रकाश पुंजच दिसत होते). वरून (सत्यलोकातून) आला अन् कमळाच्या पुष्पावर सिमटला. त्यामुळे सर्व 'लहरतारा' तलाव जगमगीत (अत्यंत प्रकाशीत) झाला आणि नंतर एका कोपऱ्यामध्ये जाऊन अदृश्य झाला. या दृश्यास स्वामी रामानंदजीचे शिष्य 'ऋषि अष्टानंद जी प्रत्यक्ष डोळ्यांनी पाहत होते. अष्टानंदजी सुद्धा स्नान करण्यासाठी एकांत स्थानी प्रतिदिन जात असत. तेथे बसून आपली साधना गुरुदेवांनी जो मंत्र दिलेला होता, त्याचा जाप करत असत आणि निसर्गाचा आनंद घेत असत. स्वामी अष्टानंदजीनी जेव्हा पाहिले की, ''एवढा तेजमय प्रकाश, ज्याने नेत्रही दिपून गेले. तेव्हा त्यांना वाटले की, ही कोणती माझ्या भक्तीची उपलब्धी आहे अथवा माझा धोका (दृष्टीभ्रम) आहे असा विचार करून त्यासंबंधी जाणून घेण्यासाठी ते आपल्या गुरुदेवांजवळ गेले.

आदरणीय रामानंदजीना अष्टानंदजीने विचारले की, ''हे गुरुदेव आज मी असा तेजमय प्रकाश पाहिला की जिवनामध्ये कधीही पाहिला नाही.'' त्यांनी सर्व वृत्तांत सांगितला, ''आकाशामधून एक प्रकाश समुह येत होता. मी पाहिले असता, माझे नेत्र त्या तेजस्वी प्रकाशास सहन करू शकले नहीत. त्यामुळे नेत्र बंदच झालेत. मिटलेल्या नेत्रांमध्ये एक शिशुरुप दृष्टीस आले. (जसे सुर्याकडे पाहिल्यांतर सुर्याचा केवळ एक गोलच दिसतो, असेच बालक दिसत होते.) काय ही माझ्या भक्तीची कोणती उपलब्धी आहे. अथवा माझा दृष्टिभ्रम होता?'' स्वामी रामानंदजी म्हटले की, ''पुत्र, असे लक्षण जेव्हा होते तेव्हा वरील लोकांमधून कोणी अवतार घेतात. ते कोणाच्या येथे प्रकट होतील, कोणा मातेच्या उदरात जन्म घेतील अन् नंतर आपल्या लीला करतील. (कारण ह्या ऋषींना एवढे ज्ञान आहे की, मातेपासूनच जन्म होतो.) तेवढे ऋषी रामानंदजींना ज्ञान होते. ते सर्व सांगून आपल्या शिष्याच्या शंकेचे समाधान केले.

नीरू व नीमा, त्या दिवसी स्नान करण्यासाठी जात होते. मार्गामध्ये नीमाने प्रभुस प्रार्थना केली कि, ''हे भगवान शिव, (कारण ते जरी मुस्लीम झाले होते तरीही एवढ्या वर्षांपासून करत असलेली आपली पूर्वीची भक्तीसाधना हृदयापासून विसरले नव्हते.) काय आपल्या घरी, आमच्यासाठी एका बालकाची कमतरता पडलेली आहे? आम्हास ही एक लाल (बाळ) दिले असते तर आमचे जीवन सुद्धा सफल झाले असते'' असे म्हणून हुंदके देत देत रडू लागली. तिच्या पती नीरुने म्हटले, ''प्रभुच्या इच्छेवर प्रसन्न राहिल्यानेच हित होते. जर अशी रडत राहीलीस तर तुझे शरीर कमजोर होईल. नेत्रांनी दिसणेही बंद होईल. आपल्या भाग्यामध्येच संतान नाही.'' असे म्हणत म्हणत 'लहरतारा' तलावावर पोहोचले. अद्याप थोडासा अंधार होता. नीमा स्नान करून बाहेर आली. आपली वस्त्र तिने बदलली. नीरू स्नान करण्यासाठी तलावामध्ये प्रवेश करून, स्नान करू लागला. नीमा जेव्हा स्नान करतेवेळी परिधान केलेले आधीचे वस्त्र धुण्यासाठी पुन्हा तलावाच्या किनारी गेली, तोपर्यंत

अंधार हटला होता. सुर्य उदय होणार होता. नीमाने तलावामध्ये पाहिले की, ''समोर कमळांच्या पुष्पांवर कोणती तरी वस्तु हालत आहे. कबीर साहेबजीनी बालक रुपामध्ये एका पायाचा अंगठा मुखामध्ये घेतला अन् एक पाय हलवत होते. प्रथमत: नीमाने विचार केला की, ''कोणतातरी सर्प तर नाही ना. माझ्या पतीकडे येत तर नाही ना''. नंतर पाहिले की, 'हे तर कोणते तरी चिमुरडे बालक आहे. ''बालक! अन् कमळाच्या फुलावर!'' एकदम तिने आपल्या पतीस आवाज दिला की, ''अहो पहा, बालक बुडेल, बालक बुडेल.'' नीरु म्हणाला ''तू बाळाच्या चक्करेमध्ये वेडी झाली आहेस. पाण्यामध्येही तुला बालक नजर येऊ लागले.'' नीमाने म्हटले, ''त्या समोरच्या कमळाच्या पुष्पावर पहा.'' आता तिच्या जोरदार आवाजाने प्रभावीत होऊन ज्या दिशेकडे हाताने इशारा केला होता. नीरुने तिकडे पाहिले. एक बालक कमळाच्या पुष्पावर नवजात शिशु रुपामध्ये झोपले होते. नीरुने त्या बालकास फुलासमवेत उचलून आणले. अन् नीमास दिले आणि स्वयं स्नान करू लागला. नीरू स्नान करुन बाहेर आला. नीमा बालक रुपामधील झालेल्या परमेश्वरास फार प्रेम करत होती. गदगद् स्वरात शिव प्रभुची प्रशंसा आणि स्तूती करत होती की, ''हे प्रभु, आपण माझी अनेक वर्षांची मनोकामना पूर्ण केलीत. (कारण की, ती शिवाची पूजारीण होती). आजच हृदयाने पुकारले होते. अन् आजच तु ऐकले. माझी मनोकामना पूर्ण केली.''

त्या कबीर परमेश्वरास ज्यांचे नाम केवळ घेतल्याने आपल्या हृदयामध्ये एक विशेष हलचल होऊन त्यांच्या प्रेमाने रोम रोम उभे होतात, आत्मा भरुन येतो. तर जिने त्यांना छातीशी कवटाळून पुत्रवत प्रेम केले असेल, तेव्हा त्या मातेला होणारा आनंद किती अवर्णनीय असेल. जशी माता प्रेम करते तशी ती कधी मुखाचा मुका, कधी छातीशी कवटाळत अन नंतर वारंवार त्या बालकाचे (कबीर साहेबांचे) मुख निरखत होती. इतक्यातच नीरू स्नान करून बाहेर आला. (कारण की, मनुष्य समाजाकडे अधिक लक्ष देत असतो.) निरुच्या मनामध्ये अचानक विचार आला की, ''अद्याप मुस्लिमांशी आपले विशेष स्नेह जुळलेले नाही आणि हिंदू ब्राह्मण आपला द्वेष करतात. प्रथमत: याचाच फायदा मुस्लीमांनी उठवून आम्हांस मुसलमान बनवीले. कारण आमचा कोणी सोबती नाही. आता जर आपण ह्या बालकांस घेऊन जाऊ तर लोक म्हणतील की, सांगा ह्या बालकाचे माता-पिता कोण आहेत? तूम्ही कोणाचे बाळ चोरून आणले आहे? याची माता रडत असेल. आपण काय जबाब द्यायचा, कसे काय सांगायचे? कमळाच्या पुष्पावर होते, असे सांगितले तर कोणी मानणार नाही.''

हा सर्व विचार करून नीरूने म्हटले की, ''नीमा या बालकास येथेच सोडून दे.'' नीमा म्हणाली की, ''मी ह्या बाळास सोडणार नाही. माझे प्राण जाऊन, मी तडफडून मरून जाईन. काय माहिती, माझ्यावर ह्या बाळाने काय जादू केलेली आहे? मी कदापी सोडणार

नाही.'' नीरूने आता सर्वगोष्टी समजावल्या की, आपल्याबरोबर असे होऊ शकते. नीमाने म्हटले की, ''ह्या बालकासाठी मी देश (गाव) सोडून जाणेही स्वीकारू शकते. परंतु यास सोडणार नाही.'' नीरूने तिची मुर्खता पाहून विचार केला की, ''ही तर वेडी झालेली आहे. समाजासही पाहत नाही.'' नीरूने नीमास म्हटले की, ''मी आजपर्यंत तुझ्या कोणत्याही म्हणण्याची (गोष्टीची) अवहेलना केलेली नाही. कारण आपल्याला बाळ नव्हते. जे तू म्हणायची ते मी स्वीकार करत राहिलो. परंतु आज मात्र मी तुझीही बाब कदापी मानणार नाही. एकतर ह्या बालकास येथे ठेवून दे. नाहीतर तुला लगेच दोन थोबाडीत देईन.'' त्या महापुरुषाने प्रथमत: आपल्या पत्नीच्या दिशेने हात उगारला होता. त्याचवेळी शिशुरुपामधील कबीर साहेब (कविर्देव) म्हटले की, ''नीरु, मला तुझ्या घरी घेऊन चल. तुझ्यावर कोणतीच आपत्ती येणार नाही.'' शिशु रुपामधील परमेश्वराचे वचन ऐकून नीरू भयभीत झाला की, ''हे बालक, कोणी फरिश्ता (महान पुरुष) अथवा कोणी सिद्ध पुरुष तर नाही ना! अन् माझ्यावर त्यामुळे कोणती आपत्ती येणार नाही ना?'' असा विचार करून नीरू गप्प राहून चालू लागला.

जेव्हा बालकास घेऊन घरी आले तेव्हा त्यास पाहून सर्वजण बालकास कोठून आणले असे विचारायचे विसरून गेले. काशीचे स्त्री व पुरुष सर्व जण बालकास पाहण्यास आले. तथा म्हणू लागले की, ''हे बालक तर कोणी देवता दिसतेय. एवढे सुंदर शरीर, असे तेजोमय बालक पुर्वी कधीही आम्ही पाहिलेले नाही. कोणी म्हणायचे की, हा तर ब्रह्मा, विष्णू, महेश यामधील कोणी प्रभु आहे. लोक म्हणू लागले, ''हे बालक, तर कोणी वरील लोकांतून आलेली शक्ती आहे.'' असे सर्व आपले-आपले मत व्यक्त करत होते.

गरीब, चौरासी बंधन कटे, कीनी कलप कबीर। भवन चतुरदश लोक सब, टूटे जम जंजीर ।।३७६।।
गरीब, अनंत कोटि ब्रह्मांड में, बंदी छोड कहाय। सो तौ एक कबीर हैं, जननी जन्या न माय।।३७७।।
गरीब, शब्द स्वरूप साहिब धनी, शब्द सिंध सब माँहि। बाहर भीतर रमि रह्या, जहाँ तहां सब ठांहि।।३७८।।
गरीब, जल थल पृथ्वी गगन में, बाहर भीतर एक। पूरणब्रह्म कबीर हैं, अविगत पुरूष अलेख।।३७९।।
गरीब, सेवक होय करि ऊतरे, इस पृथ्वी के माँहि। जीव उधारन जगतगुरू, बार बार बलि जांहि।।३८०।।
गरीब, काशीपुरी कस्त किया, उतरे अधर अधार। मोमन कूं मुजरा हुवा, जंगल में दीदार।।३८१।।
गरीब, कोटि किरण शशि भान सुधि, आसन अधर बिमान। परसत पूरणब्रह्म कूं, शीतल पिंडरू प्राण।।३८२।।
गरीब, गोद लिया मुख चूंबि करि, हेम रूप झलकत। जगर मगर काया करै, दमकैं पदम अनंत ।।३८३।।
गरीब, काशी उमटी गुल भया, मोमन का घर घेर। कोई कहैं ब्रह्मा, विष्णु है कोई कहै इन्द्र कुबेर।।३८४।।
गरीब, कोई कहै छल ईश्वर नहीं, कोई किंनर कहलाय। कोई कहै गण ईश का, ज्यूं ज्यूं मात रिसाय।।३८८।।
गरीब, कोई कहै वरूण धर्मराय है, कोई कोई कहते ईश। सोलह कला सुभांन गति, कोई कहै जगदीश।।३८५।।
गरीब, भक्ति मुक्ति ले ऊतरे, मेटन तीनूं ताप। मोमन के डेरा लिया, कहै कबीरा बाप।।३८६।।

गरीब, दूध न पीवै न अन्न भखै, नहीं पलने झूलंत। अधर अमान धियान में, कमल कला फूलंत।।३८७।।
गरीब, काशी में अचरज भया, गई जगत की नींद। ऐसे दुल्हे ऊतरे, ज्यूं कन्या वर बींद।।३८९।।
गरीब, खलक मुलक देखन गया, राजा प्रजा रीत। जंबूदीप जिहाँन में, उतरे शब्द अतीत।।३९०।।
गरीब, दुनी कहै योह देव है, देव कहत हैं ईश। ईश कहे पारब्रह्म है, पुरण बीसवे बीस।।३९१।।

कबीर साहेबच अनादि परमगुरु आहेत. कबीर साहेबांनीच बह्मा, विष्णु, शिव इत्यादी देवतांना ऋषि, मुनी व संतांना वेळोवेळी आपल्या सतलोकातून येऊन नाम उपदेश प्रदान केला. आदरणीय गरीबदासजी महाराजांनी आपल्या वीणेमध्ये लिहलेले आहे की,

आदि अंत हमरा नहीं, मध्य मिलावा मूल।
ब्रह्मा ज्ञान सुनाईया, धर पिंडा अस्थुल।।
श्वेत भूमिका हम गए, जहां विश्वम्भरनाथ ।
हरियम हीरा नाम दे, अष्ठ कमल दल स्वांति।।
हम बैरागी ब्रह्म पद, सन्यासी महादेव ।
सोहं मंत्रदिया शंकर कूं, करत हमारी सेव ।।
हम सुल्तानी नानक तारे, दादू कूं उपदेश दिया
जाति जुलाहा भेद न पाया, काशी माहे कबीर हुआ ।
सतयुग में सत सुकृत कहैं टेरा, त्रेता नाम मुनिन्द्र मेरा ।
द्वापर में करूणामय कहलाया, कलियुग में नाम कबीर धराया।।
चारों युगों में हम पुकारैं, कूक कह्या हम हेल रे।
हीरे मानिक मोति बरसें, ये जग चुगता ढेल रे ।।

उपरोक्त वाणीने सिद्ध होते कि, कबीर परमेश्वरच अविनाशी परमात्मा आहेत. हेच अजर-अमर आहेत. हेच परमात्मा चारही युगामध्ये स्वयं येऊन आपला सत्यभक्ती मार्ग प्रदान करतात.

६. पूर्ण संतांची ओळख

चारही वेद, गीताजी (भगवद्गीता) इत्यादी पवित्र सद्ग्रंथामध्ये असे प्रमाण, (पुरावे) आढळतात की, जेव्हा जेव्हा धर्माची हानी होते व अधर्माची वृद्धि होते आणि वर्तमानातील खोटे संत, महंत व गुरुंद्वारा भक्तिमार्गाच्या स्वरूपास बिघडवले गेले आहे. त्यावेळी परमेश्वर स्वयं येऊन किंवा आपल्या परमज्ञानी संतास पाठवून सत्यज्ञानाद्वारे धर्माची पुन्हा स्थापना करतात. ते भक्तीमार्गास शास्त्रांनुसार समझवतात. त्यांची ओळख अशी असते की, वर्तमानातील धर्मगुरु त्यांचा विरोध करुन त्यांचे विरुध्द उभे राहून राजा व प्रजेस भ्रमीत करून त्यांच्यावर अत्याचार करवितात. कबीर साहेबजी आपल्या वाणीमध्ये म्हणतात की :-

जो मम संत सत उपदेश दृढावै (बतावै) वाके संग सभि राड़ बढ़ावै ।
या सब संत महंतन की करणी, धर्मदास मैं तो से वर्णी ।

कबीर साहेबजी, आपल्या प्रिय शिष्य धर्मदासजीना या वाणीमध्ये समजावत आहेत की, ''जो माझा संत सतभक्तीमार्ग सांगेल त्याच्यासोबत सर्व संत व महंत भांडणे (झुंज) करतील. हीच त्याची ओळख असेल.''

दुसरी ओळख तो संत सर्व धर्मग्रंथांचा पूर्ण जाणकार (माहितगार) ज्ञाता असेल याचे प्रमाण सद्गुरु गरीबदासजींच्या वाणीमध्ये

''सतगुरु के लक्षण कहूं, मधरे बैन विनोद। चार वेद षट शास्त्र, कहै अठरा बोध।।''

सतगुरु गरीबदासजी महाराज आपल्या वाणीमध्ये पूर्ण संतांची ओळख सांगत आहेत की, ते चारही वेद सहा शास्त्रे, १८ पुराणे आदी सर्व ग्रंथांचे पूर्ण जाणकार (ज्ञाता) असतील अर्थात त्यांतील सार काढून सांगतील. 'यजुर्वेद' अध्याय १९ मंत्र २५, २६ मध्ये लिहीलेले आहे की, वेदांच्या अधुऱ्या (अपुर्ण) वाक्यांना, अर्थात सांकेतिक शब्दांना व एक चतुर्थांश श्लोकांना पुर्ण करून विस्ताराने सांगतील व तीन वेळेची पूजा सांगतील. प्रात: पूर्ण परमात्म्याची पूजा, दुपारी विश्वातील देवतांचा सत्कार व संध्या आरती स्वतंत्रपणे सांगतील.
यजुर्वेद अध्याय १९ मंत्र २५

सन्धिछेद : अर्द्ध ऋचैः उक्थानाम् रुपम् पदैः आप्नोति निविदः ।
प्रणवैः शस्त्राणाम् रूपम् पयसा सोमः आप्यते ।(२५)

अनुवाद : जे संत (अर्द्ध ऋचैः) वेदांच्या अर्ध्य वाक्ये अर्थात सांकेतीक शब्दांना पूर्ण करून (निविदः) आपूर्ति/ पूर्णत्व करतात (पदैः) श्लोकाच्या चौथ्या भांगास अर्थात् आंशिक वाक्यांना (उकथानम्) स्त्रोत्रांच्या (रुपम्) रुपामध्ये (आप्नोति) प्राप्त करतात अर्थात् आंशिक विवरणास पूर्ण रुपाने समजतात व समजवतात (शस्त्राणाम्) जसे शस्त्रांना चालविणे जाणणारा त्यास (रुपम) पूर्ण रुपाने प्रयोग करतो. तसेच पूर्ण सन्त (प्रणवैः) औंकारो अर्थात ओम्-तत्-सत् मंन्त्राना पूर्ण रूपाने समजून व समजावून (पयसा) दूध व पाणी वेगळे करतात. अर्थात् जलरहित दूध असे तत्वज्ञान प्रदान करतात. ज्यामुळे (सोमः) अमर पुरुष अर्थात् अविनाशी परमात्म्यास (आप्यते) प्राप्त करवून देतो तो पूर्ण संत वेदांस जाणणारा असे संबोधले जातात.

भावार्थ : तत्वदर्शी संत तो असतो जो वेदांतील सांकेतीक शब्दांना पूर्ण विस्ताराने वर्णन करतात. ज्याने पूर्ण परमात्म्याची प्राप्ती होते. त्यांस 'वेद जाणणारा' असे संबोधले जाते.
'यजुर्वेद' अध्याय १९ मंत्र २६

संन्धिछेद : आश्विभ्याम् प्रातः सवनम् इन्द्रेण ऐन्द्रम् माध्यन्दिनम् ।
वैश्वदैवम् सरस्वत्या तृतीयम् आप्तम् सवनम्। (२६)

अनुवाद : ते पूर्ण संन्त तीन वेळेची साधना सांगतात (अश्विभ्याम्) सुर्याच्या उदय व अस्ताने बनलेल्या एका दिवसाच्या आधारावर (इन्देण) प्रथम श्रेष्ठतेने सर्व देवांचे स्वामी पूर्ण परमात्म्याची (प्रातः सवनम्) पुजा जर प्रात: काळी/सकाळी, करण्यास सांगतात जी पुजा (ऐन्द्रम) पूर्ण परमात्म्यासाठी असते. दुसरी (माध्यन्दिनम्) दिवसाच्या मध्यामध्ये (दुपारी) करण्यास सांगतात. जी पूजा (वैश्वदेवम्) सर्व देवतांच्या सत्कारासंधित (सरस्वत्या) अमृतवाणीद्वारा साधना करण्यास सांगतात आणि (तृतीयम) तीसरी (सवनम्) पूजा संध्याकाळी (आप्तम्) प्राप्त करवतात. अर्थात तिन्ही वेळच्या साधना वेगवेगळी करण्यास सांगतात. तेच जगताचे 'उपकारक संत' आहेत.

भावार्थ : ज्या पूर्ण संताच्या विषयामध्ये मन्त्र २५ मध्ये म्हटले आहेत की, 'ते दिवसामधील ३ (तीन) वेळा प्रात:(दिवसाच्या मध्य-दुपारी आणि संध्या समयी) साधना करण्यास सांगतात. सकाळी तर पूर्ण परमात्म्याची पूजा मध्यान्हास (दुपारी) सर्व देवतांच्या सत्कारासाठी आणि संध्याकाळी 'संध्या आरती' आदीस अमृतवाणीद्वारे सांगतात तेच सर्व संसारावर उपकार करणारे संत असतात.
'यजुर्वेद'-अध्याय १९ मंत्र ३०

संधिछेद : व्रतेन दीक्षाम् आप्नोति दीक्षया आप्नोति दक्षिणाम् ।
दक्षिणा श्रद्धाम् आप्नोति श्रद्धया सत्यम् आप्यते (३०)

अनुवाद : (व्रतेन) दुव्यर्सनांपासून दूर राहण्याचे व्रत ठेवल्याने अर्थात भांग,

मद्यपान, मांस आणि तम्बाखु आदींच्या सेवनावर संयम ठेवणारा साधक (दीक्षाम्) पूर्ण सन्ताकडून दीक्षा (आप्नोति) प्राप्त करतो. अर्थात तो पूर्ण संतांचा शिष्य बनतो. (दीक्षया) पूर्ण संत दीक्षित शिष्यापासून (दक्षिणाम्) दान (आप्नोति) प्राप्त करतात. अर्थात संत त्यांच्याकडून दक्षिणा घेतात जो त्यांच्याकडून नाम घेतो. अशा प्रकारे विधिवत (दक्षिणा) गुरुदेवद्वारा सांगितल्यानुसार जो श्रद्धेने दान (दक्षिणेने) धर्म करतो ज्यामुळे (श्रद्धाम्) श्रद्धेस (आप्नोति) प्राप्त होतो. (श्रद्धया) श्रद्धेने भक्ती केल्याने (सत्यम्) नित्य राहणारे सुख व परमात्मा अर्थात् अविनाशी परमात्म्यास (आप्यते) प्राप्त होतो.

भावार्थ : पूर्ण सन्त त्याच व्यक्तीस शिष्य बनवतात, जो सदाचारी राहील व अभक्ष्य पदार्थाचे सेवन व अंमली (नशा करणाऱ्या, मन उद्दीपक) पदार्थाचे सेवन न करण्याचे आश्वासन देतो. पूर्ण संत केवळ त्याच्याकडूनच दान ग्रहण करतात, जो त्यांचा शिष्य बनतो. नंतर गुरुदेवांकडून दीक्षा प्राप्त करून नंतर दान दक्षिणा करतो. त्याने श्रद्धा वाढते. श्रद्धेने सत्यभक्ति करण्याने अविनाशी परमात्म्याची प्राप्ति होते. अर्थात पूर्ण मोक्ष होतो. पूर्ण संत भिक्षा व देणगी(धन) मागत फिरत नाहीत.

''कबीर, गुरु बिन माला फिरते गुरु बिन देते दान।
गुरु बिन दोनों निष्फल है पूछो वेद पुराण।।''

तिसरी ओळख म्हणजे तीन प्रकारच्या मंत्रांना (नाम) तीन वेळा उपदेश करेल. ज्याचे वर्णन 'कबीर सागर ग्रंथ' पृष्ठ नं.२६५ ''बोध सागर'' या शिर्षकांतर्गत प्राप्त होते व पवित्र 'गीताजी' च्या अध्याय नं.१७ श्लोक २३ व सामवेद संख्या नं. ८२२ मध्ये प्राप्त होते.

कबीर सागर मध्यें अमरमूल बोध सागर पृष्ठ २६५

तब कबीर अस कहेवे लीन्हा, ज्ञानभेद सकल कह दीन्हा।।
धर्मदास मैं कहो बिचारी, जिहिते निबहै सब संसारी ।।
प्रथमहि शिष्य होय जो आई, ता कहैं पान देहु तुम भाई।।१।।
जब देखहु तुम दृढ़ता ज्ञाना, ता कहैं, कहु शब्द प्रवाना।।२।।
शब्द मांहि जब निश्चय आवै, ता कहैं ज्ञान अगथ सुनावैं।।३।।

पुन्हा एकवार समझावले आहे,

बालक सम जाकर है ज्ञाना। तासों कहहू वचन प्रवाना।।१।।
जा को सूक्ष्म ज्ञान है भाई। ता को स्मरन देहू लखाई।।२।।
ज्ञान गम्य जा को पुनि होई।। सार शब्द जा को कह सोई ।।३।।
जा को होए दिव्य ज्ञान परवेशा, ताको कहे तत्व ज्ञान उपदेशा।।४।।

उपरोक्त वाणीने स्पष्ट होते की, 'कडिहरि गुरु (पूर्णसंत) तीन स्थितीमध्ये सार नामा पर्यंत प्रदान करतात. तथा चौथ्या स्थितीमध्ये सारशब्द प्रदान करतात. कारण कबीर सागर

मधील प्रमाण तर नंतर पाहिले होते, परंतु उपदेश विधी पूर्वीच पूज्य दादा गुरुदेव अर्थात परमेश्वर कबीर साहेबर्जीनी आमच्या पूज्य गुरुदेवांस (सदगुरु रामपालजी महाराजांना) प्रदान केली होती. जे आम्हांस सुरुवातीपासूनच तीन वेळ नामदानाची दीक्षा देत आले आहेत.

आमचे गुरुदेव रामपालजी महाराज प्रथम वेळेला श्री गणेशजी, श्री ब्रह्मा-सावित्री, श्री लक्ष्मी-विष्णु, श्री शंकर-पार्वती व माता शेरांवाली यांचे नाम जप प्रदान करतात. ज्यांचा वास (निवास) आपल्या मानव शरीरामधील बनलेल्या चक्रांमध्ये असतो. 'मुलाधार' चक्रामध्ये श्री गणेश, 'स्वाद' चक्रामध्ये ब्रम्हा-सावित्रीचा वास, 'नाभि' चक्रामध्ये लक्ष्मी-पार्वतीचा वास, 'कंठ' चक्रामध्ये शेरावाली माता हीचा वास असतो. अन् या सर्व देवी देवतांचे आदि अनादि नाम मंत्र असतात. अर्थात ह्या मंत्राचे वर्तमानामधील गुरुंना ज्ञान नसते. हे चक्र उघडल्यानंतर मनुष्य भक्ति करण्या योग्य बनतो. सद्गुरु गरीबदास आपल्या वाणींमध्ये प्रमाण देतात कि;-

पांच नाम गुझ गायत्री आत्म तत्व जगाओ।ॐ किलियं हरियम् श्रीयम् सोहं ध्याओ ।।

भावार्थ : पाच नाम जे 'गुझ गायत्री' आहेत त्यांचा जप करून आत्म्यास जागृत करा. काही भोळे श्रद्धाळू म्हणतात कि, आमचे गुरुजी कुंडलिनी शक्ती जागृत करतात. त्यांना प्रार्थना आहे कि, कुंडलिनी शक्ती विना गायत्रीमंत्राने जागृत होऊ शकत नाही. ते केवळ भ्रमित करत आहेत.

दुसऱ्यावेळी, दोन अक्षरांचा जप देतात. ज्यामध्ये एक 'ओम' आणि दुसरा 'तत'(जे गुप्त आहे उपदेशीस सांगितले जाते) ज्याचा श्वासासोबत जप केला जातो.

तीसऱ्या वेळेस सारनाम देतात. जे कि पूर्ण रूपाने गुप्त आहे.

तीन वेळेमध्ये नाम जपाचे प्रमाण

गीता अध्याय १७ चा श्लोक २३

ॐ, तत्, सत्, इति, निर्देशः, ब्रह्मणः, त्रिविधः, स्मृतः,
ब्राह्मणाः, तेन, वेदाः, च, यज्ञाः, च, विहिताः, पुरा ।।२३।।

अनुवाद : (ॐ) ब्रह्मचा (तत्) हा सांकेतिक मंत्र परब्रह्माचा (सत्) पूर्णब्रह्म चा (इति) असे हे (त्रिविधः) तीन प्रकारचे (ब्रह्मणः) पूर्ण परमात्म्याचे नाम सुमरणचा जपाचा (निर्देशः) आदेश/संकेत (स्मृतः) म्हटला आहे (च) आणि (पुरा) सृष्टिच्या आदि काळामध्ये (ब्राह्मणाः) विद्वानांनी सांगितलेले आहे (तेन) त्याच पूर्ण परमात्म्याने (वेदाः) वेद (च) आणि (यज्ञाः)धार्मिक क्रिया (विहिताः) करत होते.

संख्या नं.८२२ सामवेद उतार्चिक अध्याय ३ खंड नं.५ श्लोक नं.८

(संत रामपालदास द्वारे भाषा भाष्य)

मनीषिभिः पवते पूर्व्यः कविर्नृभिर्यतः परि कोशां असिष्यदत्।

त्रितस्य नाम जनयन्मधु क्षरन्निन्द्रस्य वायुं सख्यास वर्धयन् ।।१८।।

मनीषिभिः-पवते-पूर्व्यः-कविर्-नृभिः-यतः-परि-कोशान्-असिष्यदत्-त्रि-तस्य-नाम-जनयन्-मधु-क्षरनः-न-इन्द्रस्य-वायुम्-सख्याय-वर्धयन्।

शब्दार्थ :(पूर्व्यः) सनातन अर्थात् अविनाशी (कविर नृभिः) कबीर परमेश्वर मानव रुप धारण करून अर्थात गुरुरुपामध्ये प्रकट होऊन (मनीषिभिः) हृदयाने इच्छिणाऱ्या, श्रद्धेने भक्ती करणाऱ्या भक्तात्म्यांस (त्रि) तीन (नाम) मन्त्र अर्थात नाम उपदेश प्रदान करून (पवते) पवित्र करून (जनयन्) जन्म व (क्षरनः) मृत्यूपासून (न) रहित करतात आणि (तस्य) त्याच्या (वायुम्) प्राण अर्थात जीवन श्वासाना जो संस्कारवश गिणतीमध्ये टाकतो त्यास (कोशान्) आपल्या भंडाऱ्यातून (सख्याय) मित्रतेच्या आधारावर (परि) पूर्णरुपाने (वर्धयन्) वृद्धींगत करतात/वाढवतात. ज्या कारणाने (इन्द्रस्य) परमेश्वराच्या (मधु) वास्तविक आनंदास (असिष्यदत्) आपल्या आशिर्वाद प्रसादाने प्राप्त करून देतात.

भावार्थ : ह्या मंत्रामध्ये स्पष्ट केलेले आहे की, पूर्ण परमात्मा 'कविर' अर्थात 'कबीर' साहेब मानव शरीरामध्ये गुरु रूपात प्रकट होऊन प्रभु प्रेमींना तीन नामाचे जप (मंत्र) देऊन सत्यभक्ति करवतात आणि त्या मित्र भक्तास पवित्र करून आपल्या आशिर्वादाने पूर्ण परमात्म्याची प्राप्ती करवून देऊन पूर्ण सुख प्राप्त करवतात. साधकाचे आयुष्य वाढवतात. याचेच प्रमाण 'गीता' अध्याय १७, श्लोक २३ मध्ये आहे की, **'ओम्-तत्-सत् इति, निर्देश ब्रह्मण: त्रिविध्य स्मृत'** याचा भावार्थ असा आहे की, पूर्ण परमात्म्यास प्राप्त करण्याचे 'ॐ' (१), 'तत्' (२), 'सत्'(३) हे मंत्रजप स्मरण करण्याचा निर्देश देण्यात आला आहे. ह्या नामास तत्वदर्शी संताकडूनच प्राप्त करा. तत्वदर्शी संताविषयी गीता अध्याय ४, श्लोक नं.३४ मध्ये म्हटले आहे. तथा गीता अध्याय नं.१५, श्लोक नं.१ व ४ मध्ये तत्वदर्शी संतांची ओळख सांगितलेली आहे आणि म्हटले आहे की, तत्वदर्शी संतापासून तत्वज्ञान जाणून घेऊन त्या पश्चात त्या परमपद परमेश्वराचा शोध केला पाहिजे. जेथे गेल्यानंतर साधक परत पुन्हा ह्या संसारामध्ये येत नाही,अर्थात पूर्ण मुक्त होतो. त्याच पूर्ण परमात्म्यापासून संसाराची/जगाची रचना झालेली आहे.

विशेष : उपरोक्त विवरणाने स्पष्ट झाले आहे की, पवित्र चार ही वेद सुद्धा साक्षी आहेत की, पूर्ण परमात्माच पूजा योग्य आहे. त्यांचे वास्तविक नाव 'कविर्देव' (कबीर परमेश्वर) आहे आणि तीन मंत्रांच्या नामांचा जाप करण्यानेच पूर्ण मोक्ष प्राप्त होतो.

धर्मदासजींना तर परमेश्वर कबीर साहेबजींनी 'सारशब्द' देण्यासाठी मनाई केली होती कि, जर सार शब्द कोण्या काळाच्या दूताच्या हाती पडला तर मधल्या पिढीचे हंस पार होऊ शकणार नाहीत. जसे कलयुगाच्या अंतामध्ये अंतिम पिढीतील भक्त कृतघ्नी होतील. आणि आता वर्तमानामध्ये सन '१९४७' पासून भारत स्वतंत्र झाल्यानंतर मधली पिढी प्रारंभ

झालेली आहे. सन १९५१ मध्ये सतगुरु रामपालजी महाराजांना पाठविले आहे. आता सर्व भक्तजन शिक्षित आहेत. शास्त्र आपल्याजवळ विद्यमान (उपस्थित) आहेत. आता ही सतमार्ग-सतसाधना पुर्ण संसारामध्ये (जगतामध्ये) पसरेल आणि खोटे गुरु, संत, महंत लपून राहतील. यासाठीच 'कबीर सागर' 'जीव धर्मबोध' 'बोध सागर' पृष्ठ १९३७ वर

''धर्मदास तोहि लाख दुहाई, सार शब्द कहीं बाहर नहीं जाई।
सार शब्द बाहर जो परि है, बिचली पीढी हंस नहीं तरि है।''

पुस्तक ''धनी धर्मदास जीवन दर्शन एवं वंश परिचय'' च्या पृष्ठ ४६ वर लिहीलेले आहे कि अकराव्या पीढीस गादी प्राप्त झाली नाही. ज्या महंतजींचे नाव ''धीरज नामसाहब'' होते जे 'कवर्धा' येथे रहात होते. त्यानंतर १२ वे महंत 'उग्रनाम साहेब' यांनी 'दामाखेडा' येथे गादीची स्थापना केली आणि स्वत:च महंत बनून बसले. यापूर्वी दामाखेडा मध्ये गादी नव्हती. यावरुन हे स्पष्ट होते कि पूर्ण विश्वामध्ये सतगुरु रामपालजी महाराजांच्या अतिरिक्त वास्तविक भक्तिमार्ग नाही. सर्व प्रभु श्रध्दाधारकांना प्रार्थना आहे की, प्रभुंनी पाठवलेला 'दास' जाणून समझून आपले कल्याण करून घ्यावे.

''यह संसार समझदा नाहीं, कहन्दा श्याम दोपहरे नूं।
गरीबदास यह वक्त जात है, रोवोगे इस पहरे नूं।।

१२ व्या पंथाच्या (गरीबदास पंथ १२ वा पंथ म्हणून 'कबीरसागर' कबीर चरित्र बोध पृष्ठ १८७० वर लिहिलेले आहे.) विषयामध्ये 'कबीर सागर' कबीर वाणी पृष्ठ नं.१३६-१३७ वर वाणी लिहिलेली आहे की,

सम्वत सत्रासै पचहत्तर होई, तादिन प्रेम प्रकटें जग सोई।
साखी हमारी ले जीव समझावै, असंख्य जन्म ठौर नहीं पावै।
बारवें पंथ प्रकट दै बानी, शब्द हमारे की निर्णय ठानी।
अस्थिर घर का मरमन पावैं, ये बारा पंथ हमही को ध्यावैं।
बारवें पंथ हम ही चलि आवैं , सब पंथ मेटि एक ही पंथ चलावे।
धर्मदास मोरी लाख दोहाई, सार शब्द बाहर नहीं जाई।
सार शब्द बाहर जो परही, बिचली पीढी हंसत नहीं तरहीं।
तेतिस अर्ब ज्ञान हम भाखा, सार शब्द गुप्त हम राखा।
मूल ज्ञान तब तक छुपाई,जब लग द्वादश पंथ मिट जाई।

येथे साहेब कबीरजी आपल्या शिष्य धर्मदासजींस समझवतात किं, सन १७७५ मध्ये माझ्या ज्ञानाचा प्रचार होईल. जो की १२ वा पंथ होईल. बाराव्या (१२) पंथामध्ये आमची वाणी प्रकट होईल. परंतु योग्य भक्ति मार्ग होणार नाही. नंतर बाराव्या (१२ व्या) पंथामध्ये आम्ही स्वत:च चालून येऊ आणि सर्व पंथ नष्ट करून केवळ एकच पंथ चालवू.

परंतु धर्मदास तुला लाख शपथ आहेत कि हे ‘सार शब्द’ कोण्या कुपात्रास देऊ नकोस. अन्यथा मधल्या पिढीतील हंस (पवित्र आत्मे) मुक्त (पार) होऊ शकणार नाहीत. म्हणूनच जोपर्यंत १२ पंथ नष्ट होऊन एकच पंथ चालत नाही तोपर्यंत मी हे मूळ ज्ञान गुप्त ठेवीन.''

संत गरीबदासजी महाराजांच्या वाणीमध्ये नामाचे महत्व :-

नाम अभैपद ऊंचा संतो, नाम अभैपद ऊंचा।
राम दुहाई साच कहत हूँ, सतगुरु से पुछा।
कहै कबीर पुरुष बरियामं्, गरीबदास एक नौका नांम॥
नाम निरंजन नीका संतों, नाम निरंजन नीका।
तीर्थ व्रत थोथरे लागे, जप तप संजम फीका॥
गज तुरक पालकी अर्था, नाम बिना सब दानं व्यर्था।
कबीर, नाम गहे सो संत सुजाना, नाम बिना जग उरझाना।
ताहि ना जाने ये संसारा, नाम बिना सब जम के चारा॥

संत नानकसाहेबजींच्या वाणीमध्ये नामाचे महत्व :-

नानक नाम चढ़दी कलां, तेरे भाणे सबदा भला।
नानक दु:खिया सब संसार, सुखिया सोय नाम आधार॥
जाप ताप ज्ञान सब ध्यान, षट शास्त्र सिमरत व्याख्यान।
जोग अभ्यास कर्म धर्म सब क्रिया, सगल त्यागवण मध्य फिरिया।
अनेक प्रकार किए बहुत यत्ना, दान पूण्य होमै बहु रत्ना।
शीश कटाये होमै कर राति, व्रत नेम करे बहु भांति॥
नहीं तुल्य राम नाम विचार, नानक गुरुमुख नाम जपिये एक बार ॥

(परमपुज्य कबीरसाहेब (कविर देव) यांची अमृतवाणी)

संतो शब्दई शब्द बखाना।। टेक॥ शब्द फांस फँसा सब कोई नहीं पहचाना॥ प्रथमहिं ब्रह्म स्वं ईच्छा ते पाँचौ शब्द उचारा। सोहं, निरंजन, रंरकार, शक्ति और ओंकारा॥ पाँचो तत्व प्रकृति तीनों गुण उपजाया। लोक द्वीप चारों खान चौरासी लख बनाया॥ शब्दइ काल कलंदर कहिये शब्दइ भर्म भुलाया॥ पाँच शब्द की आशा में सर्वस मूल गवांया॥ शब्दइ ब्रह्म प्रकाश मेंट के बैठे मूंदे द्वारा। शब्दइ निरगुण शब्दइ सरगुण शब्दइ वेद पुकारा। शुध्द ब्रह्म काया के भीतर बैठ करे स्थाना। ज्ञानी योगी पंडित औ सिध्द शब्द में उरझाना॥ पाँचई शब्द पाँच हैं मुद्रा काया बीच ठिकाना। जो जिहसंक आराधन करता सो तिहि करत बखाना। शब्द निरंजन चांचरी मुद्रा है नैनन के माँही। ताको जाने गोरख योगी महा तेज तप माँही॥ शब्द ओंकार भूचरी मुद्रा त्रिकुटी है स्थाना। व्यास देव ताहि पहिचाना चांद सूर्य तिहि जाना॥ सोहं शब्द अगोचरी मुद्रा भंवर गुंफा स्थाना। शुकदेव मुनी ताहि पहिचाना सुन अनहद को काना॥ शब्द रंरकार खेचरी मुद्रा दसवें द्वार ठिकाना॥ ब्रह्मा विष्णु महेश आदि लो रंरकार पहिचाना॥ शक्ति शब्द ध्यान उनमुनी मुद्रा बसे आकाश सनेही। झिलमिल झिलमिल जोत दिखावे जाने जनक विदेही॥ पाँच शब्द पाँच हैं मुद्रा सो निश्चय कर जाना। आगे पुरूष पुरान नि:अक्षर तिनकी खबर न जाना॥ नौ नाथ चौरासी सिध्दी लो पाँच शब्द में अटके। मुद्रा साध रहे घट भीतर फिर ओंधे मखु लटके॥ पाँच शब्द पाँच है मुद्रा लोक द्वीप यमजाला। कहैं कबीर अक्षर के आगे नि:अक्षर का उजियाला ॥

जसे कि, ''संतो शब्दई शब्द बखाना'' या शब्दांमध्ये लिहिलेले आहे की, सर्व संतजन शब्दा (नामा)ची महिमा सांगतात. पूर्ण ब्रह्म कबीरसाहेबजींनी म्हटले आहे की, ‘शब्द सतपुरुषाचाही आहे जो की, ‘सतपुरुषांचे प्रतीक आहे व ज्योति निरंजन(काळ)याचे प्रतीक हा शब्दच (नाम) आहे. जसे शब्द ‘ज्योतिनिरंजन’ हा ‘चांचरी मुद्रा’ प्राप्त करवून देतो. त्यास गोरखनाथांनी अत्याधिक तपाने प्राप्त केले होते. जे कि सामान्य (साधारण) व्यक्तीच्या क्षमतेची गोष्ट नाही. अन् नंतर गोरखनाथ काळापर्यंतचीच साधना करुन सिद्ध बनले. परंतु मुक्त होऊ शकले नाही. जेव्हा कबीर साहेबांनी सत्यनाम तथा सारनाम प्रदान केले तेव्हा काळापासून मुक्तता(सुटका) गोरखनाथची झाली. म्हणूनच ‘ज्योति निरंजन’ नामाचे जाप करणारे काळजाळापासून सुटू (मुक्त होऊ) शकत नाहीत. शब्द ‘ओंकार’ (ओ३म्)चे जाप करण्याने ‘भूंचरी’ मुद्रेच्या स्थितीमध्ये साधक येतो. ज्याची साधना ‘वेद व्यासांनी’ केली. अन् काळजाळ्यातच राहिले. ‘सोहं’ नामाच्या जापाने ‘अगोचरी’ मुद्रेची स्थिति प्राप्त होते. अन् काळलोकामधील बनलेल्या भंवर गुफेमध्ये पोहचला जातो. ज्याची साधना ‘सुखदेव ऋषी’नी केली. अन् केवळ श्री विष्णुच्या लोकामधील बनलेल्या स्वर्गापर्यंतच पोहोचले गेले. शब्द ‘रंरकार’, ‘खैचरी’ मुद्रेस प्राप्त करवतो व दहाव्या द्वार (सुष्मणा) पर्यंत पोहोचले जाते. ब्रह्मा विष्णु महेश तीघांनी ‘रंरकार’ लाच सत्य मानून काळजाळामध्ये अडकून राहिले. शक्ति (श्रीयम्) शब्द हा ‘उनमनी’ मुद्रेस प्राप्त करवून देतो. ज्यांस राजा जनकाने प्राप्त केले. परंतु मुक्ती त्यांना प्राप्त झाली नाही. कित्येक संतांनी पाच नामामध्ये शक्तीच्या जागी ‘सत्यनाम’ जोडलेले आहे. जो की, ‘सत्यनाम’ कोणताच जाप नाही. हे तर सत्य (खऱ्या) नामाकडे ईशारा आहे. जसे सत्यलोकास ‘सच्चखण्ड’ (सत्यखंड) सुद्धा म्हटलेले आहे. अशाप्रकारेच ‘सत्यनाम’ व ‘सच्चा’ (खरे) नाम आहेत केवळ ‘सत्यनाम-सत्यनाम’ असा जाप करायचा नाही. ह्या पांच शब्दांची साधना करणारे नवनाथ व चौऱ्याऐंशी (८४) सिद्ध सुद्धा इथपर्यंत सीमीत राहीले आणि शरीरामध्ये (घटामध्ये) ध्वनी/आवाज ऐकूनच आनंद घेत राहिले. वास्तविक सत्यलोक स्थान तर शरीर (पिण्ड) पासून (अण्ड) ब्रह्मांडापासून पलिकडे (पार) आहे. त्यामुळेच नंतर ते सर्व मातेच्या गर्भामध्ये पुन्हा आले (उलटे लटकलेले) अर्थात् जन्म-

मृत्यूचे त्यांचे कष्ट समाप्त झालेले नाहीत. जी ही उपलब्धी (घट) शरीरामध्ये होते, ती तर काळ (ब्रह्म) पर्यंतच आहे. कारण पूर्ण परमात्म्याचे निज (स्वत:चे) वास्तवीक स्थान (सत्यलोक) आहे. त्यांच्याच शरीराचा प्रकाश तर परब्रह्म आदींच्या ही पेक्षा अधिक तथा अत्यंत पुढे (दूर) आहे. त्यासाठी तर पूर्णसंतच पूर्ण साधना सांगतील ती पांच नामा (शब्दां) पेक्षा भिन्न अशी आहे.

संतों सो सत्गुरु मोहे भावै, जो नैनन अलख लखावै।।
ढोलत ढिगै ना बोलत बिसरै, सत उपदेश दृढावै।।
आंख ना मूंदै कान ना रुदैं ना अनहद उरझावै।
प्राण पूंज क्रियाओं से न्यारा, सहज समाधी बतावै।।

'घटरामायणा'चे रचियता आदरणीय तुलसीदास साहेबजी हाथ रसवाले स्वयं म्हणतात कि: (घट रामायण प्रथम भाग पृष्ठ नं.२७)

पाँचो नाम काल के जानौ तब दानी मत संका आनौ। सुरति निरत लै लोक सिधाऊँ। आदिनाथ ले काल गिराऊँ। सतनाम ले जीव उबारी, अस चल जाऊँ पुरुष दरबारी।।
कबीर, कोटि नाम संसार में, इनसे मुक्ति न हो। सार नाम मुक्ति का दाता, वाको जाने न कोए।।

गुरुनानकजींच्या वाणीमध्ये तीन नामांचे प्रमाण :-

पूरा सतगुरु सोए कहावै, दोय अखर का भेद बतावै।
एक छुड़ावै एक लखावै, तो प्राणी निज घर जावै।
जै पंडित तु पढ़िया, बिना दउ अखर दउ नामा।
परणवत नानक एक लंघाए, जे कर सच समावा।
वेद कतेब सिमरित सब सांसत, इन पढि मुक्ति न होई।।
एक अक्षर जो गुरुमुख जापै , तिस की निरमल होई।।

भावार्थ : गुरुनानकजी महाराज आपल्या वाणीद्वारे समझावू इच्छितात की, पूर्ण सद्गुरु तेच असतात, जे दोन अक्षराच्या जापाविषयी जाणतात. ज्यातील एक काळ व माया यांच्या बंधनातून सोडवतो व दुसरे परमात्म्याचे दर्शन करविते. आणि तिसरे जे एक अक्षर आहे ते परमात्म्यास भेटवतो/प्राप्त करवतो/परमात्म्याशी एकरुप करते.

संत गरीबदास महारांजाच्या अमृतवाणीमध्ये श्वासाच्या नामाचे प्रमाण:-

गरीब स्वांसा पारस भेद हमारा, जो खोजे सो उतरे पारा।
स्वांसा पारा आदि निशानी, जो खोजे सो होए दरबानी।
स्वांसा ही में सार पद, पद में स्वांसा सार।
दम देही का खोज करो, आवागमन निवार।।
गरीब, स्वांस सुरति के मध्य है, न्यारा कदे नहीं होय।।

सतगुरू साक्षी भूत कूं, राखो सुरति समोय।।
गरीब, चार पदार्थ उर में जोवै, सुरति निरति मन पवन समोवै।
सुरति निरति मन पवन पदार्थ (नाम), करो इक्तर यार।
द्वादस अन्दर समोय ले, दिल अंदर दीदार।
कबीर, कहता हूँ कहि जात हूं, कहूं बजा कर ढोल।।
स्वांस जो खाली जात है, तीन लोक का मोल।।
कबीर, माला स्वांस उस्वांस की, फेरेंगे निज दास।
चौरासी भ्रमे नहीं, कटै कर्म की फांस ।।

गुरुनानकदेवजींच्या वाणीमध्ये प्रमाण :-

चहऊं का संग, चहुऊं का मीत जामै चारि हटावे नित ।
मन पवन को राखै बंद, लहे त्रिकुटी त्रिवेणी संध।।
अखण्ड मण्डल में सुन्न समाना, मन पवन सच्चखण्ड टिकाना ।।

पूर्ण सतगुरु तेच आहेत जे तीन वेळेमध्ये नाम प्रदान करतील आणि श्वाशोच्छवासाच्या क्रियेसह सुमिरणा(जप)ची पद्धत सांगतील. तेव्हाच जीवाचा मोक्ष संभव आहे. जसे परमात्मा सत्य आहे. जप, त्याचप्रमाणे परमात्म्याचा साक्षात्कार व मोक्ष प्राप्त करण्याची पद्धती ही देखील आदि अनादि व सत्य आहे, जी कधीही बदलत नाही. गरीब दासजी महाराज आपल्या वाणीमध्ये म्हणतात की:-

भक्ति बीज पलटै नहीं, युग जांही असंख। सांई सिर पर राखियो, चौरासी नहीं शंक।
घीसा आए एको देश से, उत्तरे एको घाट। समझों का मार्ग एक है, मुर्ख बारह बाट।
कबीर भक्ति बीज पलटै नहीं, आन पड़ै बहु झोला। जै कंचन बिष्ठा परै, घटै न ताका मोल।

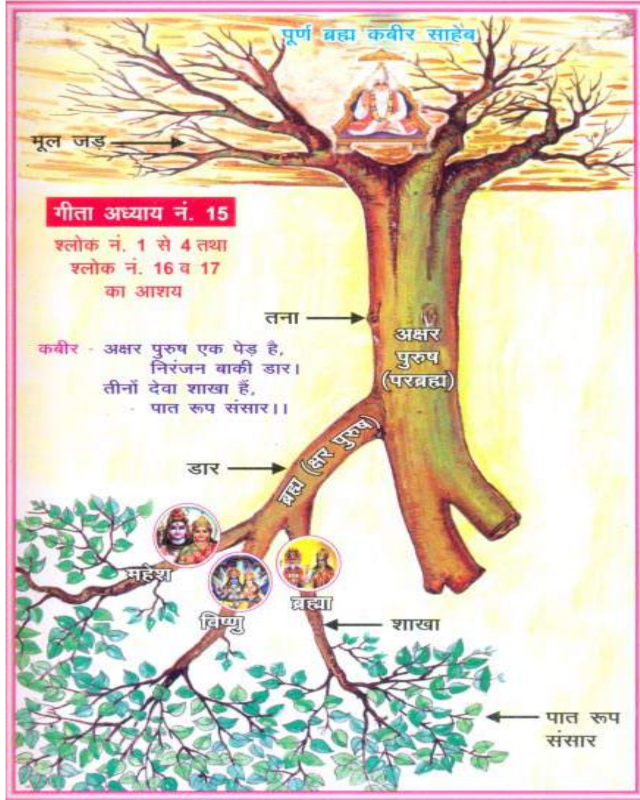
पुष्कळ महापुरुष सत्यनामाविषयी जाणत नाहीत. ते मनमुखी नाम देतात ज्याने न सुख प्राप्ती होती किंवा न मुक्ति मिळते. कोणी म्हणतात की, तप, हवन, यज्ञ आदि करा व काही महापुरुष नेत्र, कर्ण आणि मुख बंद करून अंतर्ध्यान करण्याचे सांगतात. जे की, हे त्यांच्या मनमुखी साधनेचे प्रतीक आहे. परंतु कबीर साहेबजी, संतगरीबदास जी महाराज, गुरु नानकदेवजी आदी परमसंतानी हे सर्व कर्मकांड व्यर्थ ठरवले व या क्रियांना मनाई करून केवळ एक नाम जप करण्यास सांगितले आहे.

एक 'नॉस्ट्रॉडेमस्' नावाचा भविष्यवक्ता होऊन गेला. सुमारे चारशे वर्षापूर्वी त्याने भविष्यवाणी लिहिलेली व बोलली होती. ती सर्व आता सत्य ठरत आहे. त्याने म्हटले आहे कि, सन २००६ मध्ये एक हिंदू संत प्रकट होईल व संसारामध्ये (जगतामध्ये) त्याची चर्चा होईल. तो संत ना मुस्लीम असेल ना ईसाई (ख्रिश्चन) असेल. तर तो केवळ हिंदूच होईल. त्यांच्या द्वारा सांगितलेल्या भक्ती मार्ग सर्वाहून भिन्न तथा सांगितलेला भक्तीमार्ग सर्वाहून

भिन्न आणि तथ्यांवर आधारित असेल. त्यांस ज्ञानामध्ये कोणी पराजित करू शकणार नाही. सन २००६ मध्ये त्या संताची आयु ५० ते ६० वर्षाच्या दरम्यान असेल. (संत रामपालजी महाराजांचा जन्म ८ सप्टेंबर १९५१ मध्ये झाला. जुलै २००६ मध्ये संतजींची आयु ठीक ५५ वर्षे झालेली आहे. जी की भविष्यवाणी नुसार खरे आहे.) त्या हिंदू संताच्या अध्यक्षतेमध्ये सर्व संसार (जगता) मध्ये भारतवर्षाचे शासन होईल आणि त्या संताच्या आज्ञेने सर्व कार्य होतील. त्यांची महिमा अवकाशाच्याही वर होईल. नॉस्ट्रॉडेमसद्वारे सांगितलेला सांकेतिक ईशारा 'पूर्णसंत सदगुरु रामपालजी महाराज' यांच्याकडे आहे की जे, २००६ मध्येच विख्यात झाले. तरीही अज्ञानी लोकांनी वाईट टीका करुन प्रसिद्ध केलेले असले तरीही ह्या पूर्णसंतामध्ये कोणताही दोष नाही.

उपरोक्त लक्षणे जी सांगितलेली आहेत ते सर्व तत्वदर्शी संत रामपालजी महाराजांमध्ये विद्यमान आहेत.

संसाररुपी उलटा वृक्ष

७. संत विटंबनेची शिक्षा

आदरणीय गरीबदास साहेबजींचा जन्म पवित्र गाव - 'छुडानी, जिल्हा-'झज्जर' येथे श्री बलरामजी धनखड (जाट) यांचे घरी झाला. पूर्णब्रह्म 'कर्वीदेव' (कबीर साहेबजी काशीमध्ये १२० वर्षे वास्तव्य करून सन १५१८ मध्ये सतलोकास गेले. पूर्णब्रह्म कबीर परमेश्वर ('कर्विदेव') सतलोका (ऋतधाम) तून पुन्हा सन १७२७ मध्ये सशरीर येऊन साहेब गरीबजासजींच्या जीवात्म्यास सत्यलोकी घेऊन गेले होते. आदरणीय गरीबदास साहेबजींना मृत जाणून क्रियाकर्म करण्यासाठी चितेवर ठेवले होते. त्याचवेळी त्यांचा जीवात्मा कबीर साहेबजींनी परत त्यांच्या शरीरामध्ये आणला होता. त्यानंतर आदरणीय गरीबदासजींही परमपुज्य कर्विदेव (कबीर परमेश्वर)यांची महिमा जनसमुदायास ऐकवू लागले. जो कोणी दु:खी प्राणी गरीबदासर्जीकडून उपदेश प्राप्त करेल, तोच सुखी होईल. गरीबदासजींची वाढती महिमा तथा तत्वज्ञानासमोर अन्य गुरुंचे (आचार्यांचे) अधुरे (अपुर्ण) ज्ञान उघडे पडायचे. त्यामुळे आसपासच्या सर्व अधुऱ्या ज्ञानयुक्त गुरु (आचार्यजन) त्यांच्याशी अत्याधिक ईर्ष्या करू लागले. आसपासचे मुख्य-मुख्य चौधरींना त्यांच्याविषयी उलटे, अयोग्य सांगुन उलटपट्टी पढवली होती. त्यामूळे आसपासच्या गावातील सामान्य व्यक्ती ही प्रभू कबीर साहेबांच्या प्रिय बालक आदरणीय गरीबदासजींशी घृणा करू लागले.

दिल्लीच्या 'वाजीदपूर' गावामध्ये त्यांचा एक शिष्य होता. त्याच्याशीही पूर्ण गाव ईर्ष्या करायचे. त्याच्या प्रार्थनेवर गरीबदास साहेबजी काही दिवस वाजीदपूरामध्ये थांबले. त्याचवेळ टोळ किड्यांच्या दलाने आसपासच्या क्षेत्रामधील बाजरीच्या पिकास नष्ट केले. परंतु गरीबदासजींच्या सेवकाच्या पीकास कोणतीच हानी झाली नाही. सर्व ग्रामवासी गरीबदासजींच्या महिमेने अत्यंत प्रभावित झाले. तथा गरीबजींकडून त्यांचे ज्ञान स्वीकार करून आपले आत्मकल्याण करवून घेतले.

गरीबजींच्या आदेशाने त्यांच्या भक्ताने त्या बाजरीच्या धान्यास पूर्ण गावामध्ये वाटून टाकले तसेच गरीबदासजींच्या वारंवार मनाई करुनही काही बाजरीचे धान्य बैलगाडीमध्ये ठेवले आणि म्हटले की, ''प्रत्येक पोर्णिमेस आपण भंडारा (महाप्रसाद) करतात काही प्रमाणात दान आपल्या दासाकडूनही होऊन जाईल''. भक्ताची श्रद्धा पाहून गरीबदासजींनी स्वीकृती प्रदान केली. (आदरणीय गरीबदासजींची चार पुत्रे व दोन कन्या असा परिवार होता व अंदाजे '१३०० एकर' जमिनीचे ते स्वामी/मालक होते.) त्याच बैलगाडीमध्ये

बसून आपजी गाव छुडानीस जाण्यास निघाले. रस्त्यामध्ये काणौंदा गावास पोहोचताच. स्वार्थी गुरुंनी (आचार्यांनी) संत गरीबदासजींना घेरले आणि सर्व बाजरीचे धान्य लुटले. आणि त्याच गावच्या चौधरी छाजूराम छिक्कारा यांना सूचना केली की, हिंदू धर्माचा द्रोही पकडलेला आहे. चौधरी छाजूरामजींच्या आदेशाने गरीबदासजींना चौपाटी मध्ये (वेशीमध्ये) बांधले गेले. चौधरी छाजूरामर्जीना सरकारातर्फे काही शासकीय न्यायीक अधिकार प्राप्त झालेले होते. सहा महिन्याची शिक्षा, पाचशे रुपये दंड तथा महादोषीस कोठडी मध्ये बंद करणे, इत्यादी अधिकार सम्मिलीत होते.

त्या धर्म अज्ञानी गुरु आचार्याद्वारे पूर्वीच चौधरी छाजूराम छिक्कारजीना विपरीत ज्ञान रिजवल्यामुळे त्यांनी त्या परम आदरणीय गरीबदासजी महाराजांना तुरुंगामध्ये (काठमध्ये) बंद केले. ('काठमध्ये बंद करणे' ही एक प्रकारची कठीण कारागाराची शिक्षा होती, की ज्यात दोन्ही पायांच्या गुडघ्यांच्या वर दोन काष्ठ (वृक्षाच्या लाकडाचे ओंडके) /मोठी दांडके बांधून दोन्ही हातांस मागे बांधले जात असे.) बैलगाडी चालक रिक्त गाडी घेऊन गाव 'वाजीदपूर' पोहचला. जे गाव 'कौणांदा' पासून अंदाजे १० कि.मी. दूरीवर आहे. सर्व सूचना प्राप्त होताच वाजीदपूर गावातील काही मुख्य व्यक्ति तात्काळ 'कौणांदा' गावी पोहोचले. अन् चौधरी छाजूरामजींशी त्यांनी प्रार्थना केली तथा समझवण्याचा फार प्रयत्न केला की, ''हे सामान्य व्यक्ती नसून हे परम शक्तीसंपन्न आहे. आपण क्षमायाचना करा'' चौधरी छाजूरामजी अत्यंत पवित्र आत्मा तसेच अत्यंत दयाळू व नम्र हृदयाचे व्यक्ती होते. परंतु त्या स्वार्थी व प्रभुताच्या उपाशी गुरुंनी (आचार्यांनी) त्या पूण्यात्म्याशी छाजूराम छिक्काराजीस असत्य कथा ऐकवून प्रभुंच्या प्रिय बालक आदरणीय गरीबदासजींच्या प्रति अत्याधिक प्रमाणात घृणा निर्माण करून ठेवली होती. ज्या कारणाने चौधरी छाजूरामजीनी विनाकारण, न जाणता शिक्षा प्रारंभ केली होती. वाजीदपूरच्या भक्तांची प्रार्थना मान्य करून आदरणीय गरीबदासजी महाराजांना त्याने मुक्त केले. आदरणीय गरीबदास साहेबर्जीनी काहीच म्हटले नाही व आपल्या गावी छुडानीस आले.

काही दिवसानंतर चौधरी छाजूरामजी प्रात: काळी प्रात:विधी (शौच) स्वच्छतेसाठी 'जोहड' (तलावा)वर गले. तेव्हा त्यांचे दोन्ही हात दोन घोडेस्वारांनी तोडून टाकले. त्याचवेळी त्यांच्यासमक्ष ते घोडेस्वार अदृश्य झाले. ह्या दृश्यास तलावावर उपस्थित काही व्यक्तींनीही पाहिले. फार उपचार केले तरीही वेदना व रक्तस्राव बंद झाला नाही. ते फार दिवसापर्यंत वाईट प्रकारे वेदनेने तडफडून ओरडत राहिले. नंतर एका व्यक्तीने सांगितले, ''तुम्ही आदरणीय गरीबदासजींच्या जवळ जाऊन क्षमा-याचना करा, ते दयाळू आहेत''. परिवारजनांनी त्या चौधरीस घोड्यावर बसवून छुडानी गावी आणले. श्री छाजुरामजी जाताच आदरणीय गरीबदासजींच्या चरणावर पडले अन् क्षमा याचना केली. संत गरीबदासजींनी

आशीर्वाद दिला. तथा नाम उपदेश दिला तथा आजीवन भक्ति करण्यास सांगितले. चौधरी छाजुरामजींनी म्हटले, ''दाता, मला आपल्याविषयी अत्याधिक भ्रमित करून ठेवले होते. मला माहित नव्हते कि आपण पूर्ण परमात्मा आहात''. आदरणीय गरीबदासजींनी म्हटले 'मी पूर्ण परमात्मा कबीर साहेब (कविर्देव) कोष्टी (विणकरांचा)चा पाठविलेला दास आहे. त्यांच्याच शक्तीने आपण ठीक झालात मी आपणास कोणता शाप दिलेला नव्हता. आपल्या कर्माचे फळ आपणाप प्राप्त झाले आहे. जर येथे आले नसता तर आपल्या परिवारावर आणखी सुद्धा पापाचा प्रभाव होता. आता तो प्रभाव राहणार नाही. कारण आपण उपदेश प्राप्त केलेला आहे. चौधरी छाजुरामजींनी आपल्या सर्व परिवारास उपदेश प्राप्त करवला. आजसुद्धा त्या पुण्यात्म्या छाजूरामर्जीचे वंशज आदरणीय गरीबदासजींची परम्परागत पूजा करत आहेत. अंदाजे शेकडो परिवार आहेत त्यांना 'छाजूवाडा' म्हटले जाते.

कारण की:- **तुमने उस दरगाह का महल ना देख्या। धर्मराय के तिल-२ का लेख॥**
राम कहै मेरे साध को, दु:ख ना दीजो कोए।
साध दुखाय मैं दु:खी, मेरा आपा भी दु:खी होय॥
हिरण्यकश्यप उदर (पेट) विदारिया, मैं ही मार्या कंश।
जो मेरे साधु को सतावै, वाका खो-दूं वंश॥
साध सतावन कोटि पाप है, अनगिन हत्या अपराधं।
दुर्वासा की कल्प काल से, प्रलय हो गए यादव ॥

उपरोक्त वाणीमध्ये सद्गुरु गरीबदासजी साहेब प्रमाण देत आहेत की, 'परमेश्वर म्हणतात की, 'माझ्या संतास दु:खी करू नकोस. जो माझ्या संतास दु:खी करतो समझा मला दु:खी करत आहे. जेव्हा माझ्या भक्त प्रल्हादास दु:खी केले तेव्हा मी हिरण्यकश्यपाचे उदर (पोट) फाडले आणि मीच कंसास मारले. जो माझ्या साधुस दु:खी करेल, मी त्याचा वंश नष्ट करेन. म्हणूनच संतास त्रास दिल्यास करोडो पाप लागतात. जसे काय अनगिनत (अनंत) हत्या केल्या आहेत. हे अज्ञानी लोक परमात्म्याच्या संविधानास परिचीत नाहीत. त्यामुळेच भयंकर चूक करत आहेत. अन् नंतर दंडाचे भागीदार बनतात. साधुस त्रास दिल्याने निम्न दंड मिळतो.

जर एक मनुष्य दुसऱ्या मनुष्याचा मृत्यू करतो, तर त्याचा दंड त्याची पुढील जन्मी हत्या झाल्याने पूर्ण होतो. परंतु संतास त्रास देण्याचा अत्यंत विशाल दंड आहे जो अनंत जन्मांतही पूर्ण होत नाही. सद्गुरु आपल्या वाणीमध्ये म्हणतात की :-

अर्धमुखी गर्भवास में हरदम बारम्बार, जूनी भूत पिशाच की, जब लग सृष्टि संहार ॥

अशी चूक करणाऱ्यास परमेश्वर वारंवार मातेच्या गर्भामध्ये प्रस्थापित करुन वारंवार मृत्यूस प्राप्त होतो आणि जोपर्यंत सृष्टि प्रलय होत नाही तोपर्यंत भूत-पिशाच्च योनींमध्ये व

मातेच्या गर्भामध्ये ठेवले जाते जे की अत्यंत दु:खदायक ठरते आणि तोपर्यंत क्षमा मिळत नाही. जोपर्यंत तो संत माफ करत नाही.

एकदा दुर्वासा ऋषींनी अभिमानवश होऊन अम्ब्रीष ऋषींना मारण्यासाठक्ष आपल्या शक्तीने एक सुदर्शन चक्र सोडले. सुदर्शन चक्र अम्ब्रीष ऋषींच्या चरणास स्पर्श करून परत दुर्वासाऋषींस मारण्यासाठी त्यांच्या दिशेने येऊ लागले. दुर्वासा ऋषींना वाटले की; आपण फार मोठी चूक केलेली आहे. परंतु अधिक वेळ नसल्याचे पाहून दुर्वासा ऋषीं सुदर्शन चक्राच्या पुढे पुढे धावू लागले. पळता पळता श्री ब्रह्माजींच्या जवळ गेले आणि म्हटले की, ''भगवान, कृपया, आपण मला ह्या सुदर्शन चक्रापासून वाचवा.'' यावर ब्रह्माजी म्हणाले की, ''ऋषीजी, ही माझ्या क्षमतेची गोष्ट नाही.'' आपल्यावरील आलेले संकट टाळून ते म्हणाले, ''आपण भगवान शंकराजवळ जावे. तेच आपणांस वाचवू शकतील.'' हे ऐकताच दुर्वासा ऋषि भगवान शंकराजवळ गेले. अन् म्हटले की, ''हे भगवान, कृपा करून आपण मला ह्या सुदर्शन चक्रांपासून वाचवा.'' यावर भगवान शिवनेही ब्रह्माजी समान टाळत म्हटले कि, ''आपण श्री विष्णू भगवानजींकडे जावे. तेच आपणास वाचवू शकतील.'' हे ऐकून लगेच भगवान विष्णूच्या जवळ जाऊन दुर्वासा ऋषींनी म्हटले, ''भगवान, आपणच मला ह्या सुदर्शन चक्रापासून वाचवू शकतात. अन्यथा हे मला छाटून मृत्यूस प्राप्त करील.'' ह्यावर भगवान विष्णूजी म्हटले की, ''हे ऋषीजी, हे सुदर्शन चक्र आपणांस का मारू इच्छिते?'' यावर दुर्वासा ऋषींनी सर्व कथा सांगितली. तेव्हा विष्णूजी म्हटले की, ''हे दुर्वासा ऋषी, जर आपण त्याच अम्ब्रीष ऋषि चे चरण पकडून माफी मागाल तर हे सुदर्शन चक्र आपला जीव घेण्याचे त्यागेल. अन्यथा आपणांस मीच काय, कोणीही देव वाचवू शकत नाही. याचा दुसरा कोणताच विकल्प नाही. मारणारा का नाही करणार असे?'' तेव्हा दुर्वासा ऋषींनी पुन्हा मागे जावून अम्ब्रीष ऋषींचे चरण पकडून रडू लागले व त्यांनी ह्रदयापून माफी मागितली. तेव्हा अंबरीष ऋषींनी ते सुदर्शन चक्र आपल्या हाती पकडून दुर्वासा ऋषीस दिले. अन् म्हटले कि, ''संतांच्या/ऋषिंच्या सोबत गैरवर्तन कधीही करु नये. अन्यथा त्याचा परीणाम अत्यंत वाईट होतो.''

''श्रीकृष्ण गुरु कसनी हुई और बचेगा कौन''

जेव्हा श्री कृष्णजींचे गुरु श्री दुर्वासा ऋषीसारख्यांची अशी वाईट स्थिती होते तर सामान्य मनुष्य कसा वाचू शकतो?

८. सत्यभक्तीच्या भ्रमीतांना मार्ग विषय

''भक्तसमाज प्रभूंच्या वास्तविक भक्तीपासून अति (अनंत कोस) दूर''

सतलोक आश्रम करौंथा, जिल्हा-रोहतक, हरियाणा मध्ये कविर्देवाच्या (कबीर परमेश्वर) च्या प्रकट दिवसाच्या निमित्ताने चाललेल्या पाच दिवसीय (१८ ते २२ जून २००५) पर्यंत सत्संग समारोहामध्ये भक्त वसंतसिंह सैनीने आपली कथा सांगितली. कृपया खालीलप्रमाणे सांगितलेली कथा आहे, ती वाचावी.

''प्रभू प्राप्तीसाठी तहानलेल्या भक्त वसंतसिंह सैनीस मार्ग मिळाला.''

मी वसंतसिंह सैनी गाव- गांधरा, जिल्हा-रोहतक, हरियाणा येथील रहिवाशी आहे. तसेच जुना पत्ता- म.नं.एस.१६१, पांडवनगर, मदर डेअरीजवळ, यमुनापार, दिल्ली-९२. येथे वास्तव्य करत होतो. आमच्या परिवारावर दु:खाचा पर्वतच तुटून पडला होता. तरीही परमात्म्यास प्राप्त करुन घेण्याची इच्छा व दु:खाची निवर्तिसाठी संत व महंताच्याजवळ येणे जाणे चालू होते. परंतू कोठेही आमच्या दु:खाचे निवारण झाले नाही. शेवटी एक प्रसिद्ध संत श्री आसाराम बापूजींशी भेटलो. त्यावेळी आसाराम बापूजींची शिष्यसंख्या दिल्लीमध्ये अंदाजे एक हजार होती. ज्या कारणाने अत्यंत जवळून भेटण्याची संधी प्राप्त झाली. आम्ही आपले दु:ख व परमात्मा प्राप्तीची जिज्ञासा त्यांच्यासमोर प्रकट केली. त्यांनी आम्हांस ७ मंत्र (ॐ गुरु, हरिॐ, ॐ ऐं नम:, ॐनम: शिवाय, ॐ नमो भगवते वासुदेवाय, ऱ्हीं रामाय नम: व गायत्री मंत्र इत्यादी) सांगितले. यामधील एक निवडण्यास सांगितले तसेच एक 'सोहं' मंत्र जो श्वासाद्वारे 'सो' आत व 'हं' बाहेर सोडतात. असा जप करण्यास सांगितले. एकादशी व पौर्णिमा यांचे व्रत, सोमवारचे व्रत व अष्टमी चे व्रत करण्यास सांगितले. जास्त करून त्रिबंध प्राणायाम व सिद्धासनामध्ये बसून ध्यान लावणे व अनुष्ठान करण्यास सांगितले. आम्ही मंत्र घेतला तथा आपले दु:ख त्यांच्यासमोर रडून सांगितले कि, आमचे काका (चुलते) जे चाळीस वर्षापूर्वी मयत (मेले) झालेले होते ते अत्यंत भयंकर पिशाच्च झालेले आहेत. त्यांनी आमच्या दोन्ही बंधूंचा मृत्यू केला. आठ-दहा म्हशींनाही मारुन टाकले. पाच-सहा गायींस मारुन टाकले. पशुची कोणतीही संतान जिवंत राहत नाहीत. घरातील सर्व व्यक्ती व्याधीग्रस्त राहतात. आम्ही दु:खाने बेहाल झालेलो आहोत. कोणताच व्यवसाय चालू देत नाही. आता

ते पिशाच्च म्हणत आहे की, ''आपल्या पिताजींसही घेऊन जाणार.'' आम्ही बापूजींची प्रार्थना केली की, ''आम्हास वाचवा.'' परंतु सहा महिन्यानंतर ते पिशाच्च आमच्या पिताजींनाही घेवून (मृत्यू) गेले. बापूजींनी म्हटले कि, ''जे झाले ते होणारच होते. पशु इत्यादी व धनाची हानी तथा शारीरीक व्याधी हे पापांचे भोग आहेत. जे जीवाच्या प्रारब्धामध्ये लिहिलेले असते, ते तर भोगायलाच लागते. आपण भक्ति करा.'' त्यानंतर आम्ही परमात्मा प्राप्तीसाठी प्रयत्न (भक्ती) करू लागलो बापूजींच्या समजावल्या नंतर आम्ही परमात्मा प्राप्तीसाठी पूर्ण श्रद्धेने भक्ती करू लागलो. तसेच मी (बसंत दास) सर्व प्रथम 'श्री आसाराम बापू आश्रम, दिल्ली' मध्ये चाळीस दिवसांचे अनुष्ठान महन्त 'नरेंद्र ब्रम्हचारी' यांच्या सल्ल्याने त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली पूर्ण केले. त्यानंतर ४० दिवसांचे ६ अनुष्ठान 'आसाराम बापू आश्रम, पंचेड रतलाम्, मध्यप्रदेश.' मध्ये महन्त काकाजींच्या मार्गदर्शनाखाली पूर्ण केले. त्यानंतर दोन अनुष्ठान आसाराम आश्रम, साबरमती, अहमदाबाद गुजरात. येथील ''मौन मंदीर'' मध्ये पूर्ण केलेत. जेथे श्री आसाराम बापूजींशी योग्य प्रकारे संवाद करण्याची संधी प्राप्त झाली. तेव्हा श्री बापूर्जींना मी विचारले कि,''बापूजी, ज्या परमात्म्यास प्राप्त करण्यासाठी मी तथा सर्व भक्त समाज प्रयत्न करीत आहे. तो परमात्मा कोण आहे? कसा आहे? तसेच तो कोठे वास्तव्य करतो? हे सांगण्याची कृपा करावी.''

हे ऐकून बापूजी म्हटले कि, ''आपण प्रयत्न करत रहा. सर्व गोष्टी समजतील.'' पुढे त्यांनी सांगितले कि, ''गीताजीच्या एका अध्यात्म्याचा पाठ (वाचन) प्रतिदिन करणे आवश्यक आहे आणि कधी माझ्या दर्शनाची इच्छा असेल तर एक क्रिया सांगतो की, 'तीन दिवसापर्यंत एका खोलीमध्ये बंद व्हा. खोलीमध्ये बंद झाल्यानंतर पहिल्या दिवशी भोजन/जल यांचा त्याग करा. कारण की, संध्याकाळ पर्यंत शौच (लॅटरीग व बाथरुम) यापासून निवृत्ती प्राप्त होईल. त्याच्या तीन दिवसापर्यंत काहीही आहार पाणी घ्यायचा नाही न बाहेर जायचे. खोलीमध्ये राहून त्राटक करा.'' घरी जाऊन मी हे तीन वेळा केले. परंतु बापूजींचे दर्शन झाले नाही. अनुष्ठानाच्या वेळी जीवन मृत्यूशी झुंजून व्याधींचा (आजारांचा) सामना करावा लागला. परंतु त्यानंतरही परमात्मा प्राप्तीसाठी प्रयत्न करीत राहिलो.

'सप्टेंबर २०००' मध्ये संत रामपालजी महाराज यांचा सत्संग 'काठमंडी, रोहतक' मध्ये ऐकला, त्यांनी तत्वज्ञानाच्या आधारे गीताजीचे ज्ञान समजावले. त्यानंतर गीताजीचा पाठ (वाचन) केल्याने मनामध्ये प्रश्न येऊ लागले कि, ''गीताजी मध्ये भगवान काय म्हणत आहेत आणि बापूजी काय सांगत आहेत. काय खरंच आपण भगवानाविरुद्ध साधना तर करत नाही ना? संत रामपालजी महाराजांद्वारे सांगितलेल्या गीताजीच्या अनुवादास समझावून घेतले तर अंतरात्मा रडू लागली. तथा बापूर्जींशी भेटून ह्या सर्व शंका विचारण्याचे इच्छिले. मी बापूर्जींच्या जवळ गीता घेऊन गेलो तथा गीताजीस दाखवून सर्व शंका विचारल्या. परंतु

बापूर्जींनी कोणत्याच शंकेचे समाधान केले नाही. मी बापूर्जींस म्हटले, ''बापूजी, आपणांस परमात्म्याविषयी काहीच माहित नाही तर आपण भक्त समाजास आपल्या मध्ये अडकवून का ठेवत आहात? यावर बापूजी माझ्याकडे रागाने पाहून म्हणाले की, ''तु भक्तीच्या विषयामध्ये काय जाणतोस?'' यावर मी रडत रडत आपल्या घरी आलो.

परमात्म्याची प्राप्ती न झाल्याने तसेच श्रमीष्ट जीवनास पाहून तसेच हठरुपी अनुष्ठान व व्रत केल्याने देह अतिशय अशक्त बनले. तोच मृत्यूसमीप दृष्टीमय झाला. नंतर अन्य संत (राधास्वामी पंथ, धन-धन सतगुरु, श्री सतपालजी महाराज , श्री बालयोगेश्वरजी महाराज, दिव्य ज्योती, ब्रह्मकुमारी, निरंकारी मिशन, जय गुरुदेव मथुरावाले इत्यादी) यांच्याजवळ भटकत गेलो. परंतु जे निर्णायक ज्ञान संत रामपालजी महाराजांनी सांगितले, ते उपरोक्त कोणाही संताजवळ किंवा पंथाजवळ नाही. मला पश्चाताप झाला की, ''यावेळी खरंच पृथ्वीवर कोणी संत असा नाही की ज्यास, परमात्मा प्राप्ती झालेली आहे. अन् जो सांगू शकेल की, परमात्मा कोण आहे? कसा आहे? अन् कोठे वास्तव्य करतो? या विचाराने ढसा ढसा रडत राहिलो. आणि माझा संतावरचा विश्वास उडाला. मनामध्ये विचार आला कि, ''जर श्री आसारामजीसारखे सुप्रसिद्ध संतच शास्त्रविधी त्यागून मनमानी (मनमुखी) आचरण करतात अन् करवतात तर कोणत्या संतावर आपण विश्वास ठेवावा? संत रामपालजी महाराज ज्ञान तर श्रेष्ठ सांगत आहेत परंतु त्यांच्याजवळ जनसमुदाय अत्यंत कमी आहे, तर ते पूर्णसंत कसे काय होऊ शकतील?'' ही शंका मनामध्यें आली. काही दिवसानंतर संत रामपालजी महाराजांचा एक शिष्य आमच्या गावामध्ये भेटला. अन् त्याने माझी सर्व हकीकत ऐकून मला पुन्हा परमात्मा स्वरुप 'पूर्ण संत रामपालजी महाराज' यांच्या सत्संगामध्ये परत आणून बसविले. मी एका तासाचा सत्संग ऐकला. अन् सत्संगानंतर रडत रडत महाराजांना भेटलो. महाराजर्जींनी मला हृदयाशी लावून म्हटले, ''ज्या संतांकडे आपण जात होता, ते शास्त्रविधी त्यागून मनमुखी आचरण करत आहेत तसेच करवत आहेत.'' जसे ते पूर्वीच जाणत होते की, मला काय पाहिजे आणि माझ्या सर्व शंकांचे समाधान संत रामपालजी महाराजांनी आपल्या चरणांमध्ये बसवून केले.

तत्वदर्शी संत रामपालजी महाराजांनी सांगितले की, ''पवित्र गीताजी अध्याय ९ मंत्र २५ मध्ये 'पित्र पुजन' अर्थात श्राद्ध करणे अमान्य केले आहे. देवी-देवतांची पूजा करणारे मंदबुद्धी असल्याचे लिहिलेले आहे. (गीता अध्याय ७ मंत्र १२ ते १५ तथा २० ते २३ पर्यंत) परंतु श्री आसारामजी ''श्राद्ध महिमा'' नावाच्या पुस्तकामध्ये श्राद्ध करणे ही श्रेष्ठ विधी सांगतात. संतश्री आसारामर्जींच्या 'साबरमती अहमदाबाद आश्रम' पासून प्रकाशित पत्रिका ऋषिप्रसाद अंक -१३५ मार्च २००४ मध्ये लिहिलेले आहे कि भूत (पिशाच्च) पूजणारे तथा पित्र पूजणारे तथा अन्य देवी-देवातांचे पूजन करणारे काय बनतील, वाचा पुढील

अंकामध्ये.

पुढील अंकाची पत्रिका ऋषिप्रसाद अंक १३६ एप्रिल २००४ पृष्ठ १९ वर लिहिलेले आहे की, ''भूत (पिशाच्च) पूजणारे भूत लोकास (धामांस) प्राप्त होतील. तथा 'पित्र' पुजणारे पित्र लोकांस प्राप्त होतील. तथा श्री कृष्णास पुजणारे भगवान श्री कृष्णजींच्या वैकूंठ लोकास प्राप्त होतील. श्री आसारामजींद्वारे प्रकाशित 'श्राद्ध महिमा' नावाच्या पुस्तकामध्ये पित्र पुजनाची सुरेख विधी लिहिलेली आहे. यावर विचार करा.

कृपया विचार करा :

कोणी व्यक्ती असे ही सांगत असेल की, विहिरीमध्ये पडणारे मृत्यूस प्राप्त होतात. तरीही स्वयंम विहीरीमध्ये पडण्याचा परामर्श करत असेल आणि म्हणत आहे की, ''विहीरीमध्ये पडण्याची सुरेख विधी सांगतो कि, 'दोन्ही पाय उचला अन् एकदम जोरात उडी मारा' ही विहीरीमध्ये पडून मरण्याची श्रेष्ठ विधी आहे. जो असे नाही करणार तर तो दोषी आहे''.

काय ती व्यक्ती सभ्य (पवित्र) आहे? ही भूमीका श्री आसारामजी संत करत आहेत की, एकीकडे ते असे म्हणत आहेत की, पित्र व भुत पुजणारे भुत (पिशाच्च)व पित्र बनून भूतलोक व पित्रलोक यामध्ये जातील. तेथे ते उपाशी (भुके), तहानलेले राहतील. नंतर त्यांना श्राद्धांद्वारे तृप्त केले जाते. एक आणि एकीकडे विचारणीय विषय आहे, कि जेव्हा आपले माता पिता जीवीत होते तेव्हा ते प्रतिदिन कमीत कमी दोन वेळा भोजन करायचे. आता मृत्यू नंतर ते श्री गीताजी विरुद्ध साधना करून दु:खदाई भूत (पिशाच्च) व पित्र योनीना प्राप्त झालेले आहेत. आता एक दिवसाच्या श्राद्धाने ते कसे काय तृप्त होऊ शकतील? ३६४ दिवस काय भोजन करतील? त्यासाठी संत व गुरुजन दोषी आहेत, जे भोळ्या भाबड्या आत्म्यांना, जनतेला फसवून सत्यमार्गापासून विचलीत करून भ्रमीत करत आहेत. शास्त्रज्ञानापासून व सतभक्तीपासून अपरिचित संतच ह्या जीवांस शास्त्रविधीरहित साधना करवून दु:खदाई योनीमध्ये ढकलत आहेत.

श्री आसारामबापूजी श्री शिवजीची उपासनेचा मंत्र ('ॐ नमो शिवाय') व श्री विष्णुजीचा मंत्र ('ॐ नमो भगवते वासुदेवाय') सांगतात याच्या व्यतिरिक्त 'हरि ॐ, ॐ गुरु' आदी नामांमधील कोणताही एक मंत्र आपल्या इच्छेनुसार निवडून घेण्यास सांगतात. तसेच 'सोहं' याचे दोन भाग करुन श्वासाद्वारे स्मरण करणे इत्यादी मंत्र प्रदान करतात. कोणत्याही शास्त्रामध्ये प्रमाण नाही.

जरा विचार करा : कोणी रोगी ज्याच्या पोटात दुखत असेल तेव्हा वैद्याजवळ उपचारासाठी प्रार्थना करतो. तेव्हा वैद्य (डॉक्टर) त्याच्या समोर सहा प्रकारच्या गोळ्या ठेवून म्हणतो की,''तुझ्या इच्छेने यातील एक गोळी उचल अन् सेवन कर'' काय तो वैद्य (डॉक्टर) असू शकतो? पवित्र गीताजी अध्याय ८ मंत्र १३ मध्ये म्हटले आहे कि:

ओम् इति एकाक्षरम ब्रह्म, व्यहरन् माम् अनुस्मरन्, य: प्रयाति त्यजन् दैहम् स: याति परमाम् गतिम् ॥१३॥

याचा शब्दार्थ असा आहे की, ''गीता सांगणारा ब्रह्म अर्थात काळ म्हणत आहे की, (माम ब्रह्म) माझे, ब्रह्मचे तर (इति) हे एक (ओम एकाक्षरम्) 'ओम' एक अक्षर आहे. (व्याहरन्) उच्चारण करून (अनुस्मरण) स्मरण करायचे आहे (च) जो साधक (त्यजन् देहम्) शरीर त्यागन्यापर्यंत अर्थात अंतीम श्वासापर्यंत (प्रयाति) याची स्मरण साधना करतो (स:) तो साधकच माझ्या (परमाम गतिम्) परमगतीस (याति) प्राप्त होतो.''

भावार्थ : आहे कि, श्री कृष्णजींच्या शरीरामध्ये प्रेतवश करून ब्रह्म अर्थात हजार भुजा असलेला ज्योतिनिरंजन काळ म्हणत आहे की, ''माझी ब्रह्मची साधना केवळ 'ओम्' (ॐ) नावाने मृत्यूपर्यंत करणारा साधकालाच माझ्यापासून मिळणारा लाभ प्राप्त होतो. अन्य कोणताही मंत्र माझ्या भक्तीचा नाही तथा आपल्या गतीसही गीता अध्याय ७ मंत्र १८ मध्ये 'अनुत्तमाम' अर्थात अति निच (कनिष्ठ) सागितलेले आहे. याचेच प्रमाण गीता अध्याय ९ मंत्र २० ते २५ मध्ये म्हटलेले आहे की ''जे तीन्ही वेदामधील (ऋग्वेद, यजुर्वेद व सामवेद) वर्णित विधीद्वारे माझी साधना करतात तथा अन्य देवतांची पूजा करतात त्यांचा जन्म मृत्यू तसेच स्वर्ग-नर्क बनून राहतो तसेच पित्र पुजणारे (श्राद्ध करणारे) पित्र बनून पित्रांस प्राप्त होतात. भूत (पिशाच्च) पुजणारे (तेरावा, दहावा, सतरावा, वर्षश्राद्ध अस्थी गंगा इत्यादीमध्ये विशेष क्रिया करून विसर्जीत करणे. पिंड भरवणे इत्यादी भूतपूजा, पिशाच्च पूजा आहेत.) भूत (पिशाच्च) बनून ते भूतलोकामध्ये जातील, नंतर पृथ्वीवर भटकत राहतील. ही पूजा अविधीपूर्वक अज्ञानपूर्वक मनमुखी आचरण असल्याने व्यर्थ आहे. याचे प्रमाण गीता अध्याय १६ मंत्र २३-२४.

विशेष : येथे चौथ्या अथर्ववेदाचे विवरण यासाठी नाही. कारण त्यामध्ये पुजा विधी अल्प प्रमाणात असून सृष्टी रचना अधिक आहे. यामुळे गीता अध्याय १८ चा मंत्र ६२ मध्ये म्हटलेले आहे कि, ''त्या परमात्म्याच्या शरणामध्ये जा. ज्यापासून तुझी पूर्ण मुक्ती होईल, परमशान्ति आणि शाश्वत स्थान अर्थात सत्यलोकास प्राप्त होईल''. तसेच गीता अध्याय १५ मंत्र ४ मध्ये म्हटलेले आहे की, ''तत्वदर्शी संत प्राप्त झाल्यानंतर त्याच्या सांगण्यानुसार शास्त्र विधीनुसारच भक्ती करणे अत्यावश्यक आहे. नंतर या परमपद परमेश्वराचा शोध घेतला पाहिजे. जेथे गेल्यानंतर साधकाचा कधीही पुन्हा जन्म-मृत्यू होत नाही. अर्थात 'अनादि मोक्ष' प्राप्त होतो. (गीता वक्तव्य करणारा काळ अर्थात क्षरपुरुष ब्रह्म म्हणत आहे की,) मी सुद्धा त्याच आदिपुरुष परमेश्वराच्या शरणामध्ये आहे.

संत रामपाल महाराजांनी सांगितले कि, ''अन्य सर्व संत सांगतात की, पापाचा भोग तर प्रारब्धामध्ये लिखित असल्याने जीवास भोगावाच लागतो भक्ति करत राहणे आवश्यक आहे, येणारे दुसरे जीवन (जन्म) सुखमय होऊन जाईल'.

कृपया विचार करा : कोणाच्या पायामध्ये काटा घुसल्याने अत्यंत वेदना होत असेल. त्या काट्याच्या वेदना निवारणासाठी कोणांस विचारले असता उत्तर मिळाले की, ''काटा पायात घुसलेला राहू दे, तू फक्त पादत्राणे परिधान कर त्यामुळे भविष्यात काटा लागणार नाही.'' काय ती व्यक्ती योग्य सल्ला (मार्गदर्शन) देत आहे? कारण काटा लागल्यावर पायात पादत्राणे घालणेच अशक्य आहे. प्रथम काटा तो काढेल आणि नंतरच भविष्यात पुन्हा काटा लागू नये या भितीने पायात पादत्राणे परिधान करेल. हाच योग्य सल्ला आहे नां? ठीक याचप्रकारे पूर्णपरमात्म्यांच्या पूर्ण संतांच्या शरणामध्ये आल्यानंतर पापरुपी काट्यांचे कष्ट समाप्त होते. नंतर साधक पूर्ण प्रभूंची शास्त्रविधीनुसार साधनारुपी पादत्राणे ह्या भीतीने परिधान करेल की, कोठे पुन्हा कोणताही पापरुपी काटा कष्टदायक होऊ नये.

सर्व संतांनी पवित्र गीताजीच्या अनुवादामध्ये अर्थाचा अनर्थ केलेला आहे. गीता अध्याय ७ मंत्र १८ व २४ मध्ये अनुत्तमाम याचा अर्थ ''अति उत्तम'' असा केलेला आहे. तसेच 'व्रज' याचा अर्थ 'येणे' असा केलेला आहे. परंतु 'अनुत्तम' याचा अर्थ 'अति निच (कनिष्ठ)' असा होतो. 'वज्र' याचा अर्थ 'जाणे' असा होतो. तत्वज्ञानाच्या अभावाने तसेच ज्ञानहीन गुरुंच्या कारणाने सर्व भक्त समाज शास्त्रविधिरहित साधना करून मनुष्य जीवन व्यर्थ घालवत आहेत. (पवित्र गीता अध्याय १६ मंत्र २३-२४) सर्व पवित्र धर्माचे पवित्रात्मे तत्वज्ञानापासून अपरिचीत आहेत. त्यामुळे नकली (खोटे) गुरु संत, महंत, तसेच ऋषी यांचा जोर (दबाव) बनून राहिलेला आहे. ज्यावेळी पवित्र भक्तसमाज अध्यात्मिक तत्वज्ञानास परिचीत होतील त्या वेळी मात्र ह्या खोट्या सन्त गुरु व आचार्यांना लपून राहण्यासही स्थान मिळणार नाही.

उपरोक्त सत्यता नेत्रसमक्ष प्रत्यक्ष पाहून मी तथा अन्य परिवारातील व्यक्ती(सदस्य) संत रामपालजी महाराजजींच्या चरणांमध्ये लागले आहेत. स्वत:स अर्पण केलेले आहे. आता पूर्ण परीवारामध्ये कोणतीच व्याधी (आजारपण) राहिलेली नाही. आणि जे भूत कधीकाळी परिवाराच्या एक-एक सदस्यास मारत होते, पशुंस मारत होते, व्यवसाय-धंदा चालू देत नव्हते. ते घरातून नाही तर संपूर्ण गावातूनच पळून गेले तथा दुसऱ्या नातेवाईकांच्या (आप्तांच्या) घरी गेलेले आहेत. जे अजूनही श्री आसारामजीचे पुजारी आहेत तेथे जाऊन भुत म्हणत आहे की, 'तुमच्या बसंताच्या घरी आता परमात्माचा निवास झालेला आहे. त्यांना परमात्मास्वरुप पूर्ण संत प्राप्त झालेले आहेत. आता आम्ही त्या घरी जाऊ शकत नाहीत.'' संत रामपालजी महाराजांपासून उपदेश घेतल्यानंतर आम्ही पूर्णपणे स्वस्थ व सुखी जीवन जगत आहोत. आमचा परिवार व नातेवाईक मिळून अंदाजे दोनशे सदस्यांनी (व्यक्तींनी) संतरामपालजी महाराजांचा उपदेश प्राप्त केलेला आहे. जे पूर्वी श्री आसारामजी महाराजांचे शिष्य होते. संत रामपालजी महाराजांद्वारे सांगितलेल्या तत्वज्ञानास

समजावून घेऊन जवळजवळ दहा हजार श्री. आसारामजींचे शिष्य सुद्धा सतगुरु रामपालजी महाराजांच्या शरणामध्ये आलेले आहेत. ते सुद्धा माझ्या समान पश्चाताप करत आहेत. माझी भक्त समाजास प्रार्थना आहे कि, ''ज्यांनाही परमात्मा प्राप्तीची तळमळ (तीव्र इच्छा) शोध आहे. त्यांना प्रार्थना आहे की, परमात्मा स्वरुप पूर्ण संत रामपालजी महाराजांच्या चरणांशी येऊन आपल्या जीवनाचे कल्याण करून घ्या. तथा पूर्ण परमात्म्यास प्राप्त करुन घ्या''.

- भक्त बसंत दास

''अद्भूत करिश्मा''

पूजनीय गुरुदेवजी दंडवत प्रणाम, मी माझ्या परिवाराचा आनंद आदरपूर्वक सूचित करू इच्छितो की, 'जानेवारी २०००' च्या आरंभी आपला सत्संग (प्रवचन) 'ताजपूर' गाव, देहलीमध्ये श्री.मुरारी भक्ताच्या निवासस्थानी सुरु होता. तेव्हा एका अन्य भक्ताच्या पुत्रीने माझ्या पत्नीस श्रीमती विमलादेवीस (छावला) म्हटले की, ''चाचीजी, शेजारील गावामध्ये जो सत्संग सुरु आहे जर आपण त्या महाराजांकडून नाम उपदेश घ्याल तर आपला असाध्य रोग (गुडघ्याखालील रीढच्या अस्थीमधील एका इंचाचे अंतर) व्यवस्थीत (बरे) होऊ शकते. तेव्हा माझ्या पत्नीने त्या कन्येस विचारले की, ''ऑल इंडिया मेडीकल इन्स्टीट्यूट ऑफ रिसर्च सेंटर ऑफ सायन्स, दिल्लीमध्ये ज्याचे अडीच वर्षे उपचार चालूनही असफल झाले आहेत, तर त्या एक नाम अथवा शब्दामध्ये कोणती शक्ती आहे, की ज्याने माझा हा असाध्य रोग ठीक होईल?'' अधिक कालावधीपर्यंत दोघींचे तीव्र संभाषण चालू राहिले. शेवटी माघार घेऊन माझ्या पत्नीने त्या सत्संगामध्ये जाण्याचा निर्णय घेतला. परमपूज्य संत रामपालजी महाराजांचे प्रवचन /अमृतवाणी ऐकून अधुरी (अपुर्ण) सुटलेली भक्तीची तार पुन्हा बंदिछोडशी जोडली गेली. अन अडीच वर्षे उपचार करूनही फायदा न प्राप्त होता केवळ नामाच्या सुमरनाने पाच दिवसाच्या आतच असाध्य रोग ठीक (नष्ट) झाला. यापूर्वी डॉक्टरांनी तिला बसण्यास व उभे राहण्यास सक्त मनाई केलेली होती. जे आजही ट्रीटमेंट स्लीप वर लिहीलेले आहे. तसेच ते एक इंचाच्या अंतराचे (दूरीचे) एक्स-रे ही उपलब्ध आहेत. सर्वात अधिक समस्या माझ्या पत्नीस अशी होती की, 'तिला बसून स्वयपांक करता येत नव्हता. आणि हात धोवायच्या वेळी तर पंधरा मिनीटे ती रडायला लागायची. कारण जास्त वाळल्याने अधिकच वेदना होत होत्या. आता ती परमपूजनीय सद्गुरु रामपालजी महाराजांच्या आशिर्वादाने ५० किलोचे वजनही स्वत:च उचलू शकते आणि पूर्ण स्वस्थ आहे. माझी सर्व भक्तांना (वाचकांना) प्रार्थना आहे की, परमेश्वर तुल्य संतरामपालजी महाराज जे कविर्देव (कबिर परमेश्वर) जींचे पूर्णकृपापात्र आहेत, त्यांच्याकडून विनाविलंब मुफ्त नाम प्राप्त करून सपरिवार कल्याण करून घ्यावे व पूर्ण मोक्ष म्हणजेच सतलोक (शाश्वतम् स्थानम्) प्राप्त करावे.

आपला सेवक , **भक्त नथूराम,** गाव-छावला, दिल्ली. फोन-२०९१३९३६

''अशक्य ते शक्य केले, परमेश्वराने''

मी भक्त सुरेंद्रदास, गाव-गांधरा, तालुका- सांपला, जिल्हा-रोहतक, हरीयाणा. येथील रहिवासी आहे. माझे वय ३१ वर्षे आहे. तसेच लहानपणापासूनच परमेश्वर/परमात्म्याच्या शोधामध्ये मी व्यस्त होतो. तसेच मनमुखी पूजा (मंदिरामध्ये जाणे, व्रत इत्यादी करणे, श्राद्ध करणे इत्यादी) सुद्धा करत होतो. परंतु शारीरिक कष्ट व मानसिक अशांती नेहमीच बनून राहिलेली होती. तरीही परमात्म्याविषयीचा विश्वास व परमात्मा प्राप्तीची तळमळ, तीव्र इच्छा नेहमीच ज्वलंत होती. ही तळमळच मला सन १९९५ मध्ये संत आसाराम बापू यांच्याकडे घेऊन गेली. मी त्यांच्यापासून नामउपदेश घेतला व जसा भक्तिमार्ग बापूजींनी सांगितला, तशीच जिद्दीने मनापासून भक्तीसाधना केली. परंतु न शारीरीक कष्ट दूर झाले अन् न कोणती आध्यात्मिक उपलब्धी प्राप्त झाली. परंतु कष्ट मात्र वाढतच गेलेत. मी आसारामबापूंच्या सांगण्यानुसारच साधना करायचो. जसे की, २५० ग्रॅम दूध सकाळी पीत असे आणि २५० ग्रॅम दुध संध्याकाळी पीत होतो. माझ्या मंत्रामध्ये जेवढे अक्षर होते, तेवढे लक्ष (लाख) मंत्र जाप करणे आणि समाधी लावणे इत्यादी ४० दिवसांची क्रिया होती. जे कि हे एक अनुष्ठान होते. अशी मी १४ अनुष्ठाने केलीत.

एकदा मी बापूजींच्या सत्संगामध्ये ऐकले कि, सात दिवस विना आहाराचे मंत्र जाप करणे, समाधी लावणे. प्राणायाम करण्याने ईश्वर प्राप्ती होईल. नंतर मी ह्या वचनांस सत्य मानून असेच केले. परंतु परमात्मा प्राप्तिच्या ऐवजी निराहारीत (आहाराविना) राहिल्याने मृत्यूच्या जवळ येऊन पोहोचलो. तसेच प्राणायाम केल्याने मानसीक संतुलन बिघडून गेले आणि मी वेडसर होऊ लागलो.

त्याच दरम्यान माझ्यावर सद्गुरु पूर्व संत रामपालजी महाराजांची कृपा दृष्टि झाली. मला 'सप्टेंबर २०००' मध्ये 'पूज्य गुरुदेव संत रामपालजी महाराज' यांच्यापासून नामउपदेश प्राप्त झाला. उपदेश मिळताच असे वाटू लागले की, मी जसे काय कोणी माझ्यातील दिपकमध्ये (दिव्यामध्ये) घृत(तूप) घातले आहे आणि माझे जीवन शांत व्यवस्थित चालू लागले.

पूर्ण संत पाप कर्मांना नष्ट करू शकतात. याचे प्रमाण माझ्या जीवनामध्ये स्पष्ट रुपाने तेव्हा घडले की, जेव्हा मी 'मे २००४' मध्ये 'औरंगाबाद, महाराष्ट्र' मधील संतरामपालजी महाराज यांच्या संतसंगासाठी मंडप उभारण्याची सेवा करताना २५ फुट वरून खाली दगडी जमीनीवर पडलो. त्यावेळी काळास काही दुसरेच मंजूर होते. तथा माझ्या गुडघ्याखालील रीढची अस्थी (हाड) तूटली अन् माझ्या शरीराच्या खालील भागामध्ये अर्धांगवायू निर्माण झाला. त्याचवेळी मी आपल्या सतगुरु देवजी संत रामपालजी महाराजांना आठवले. माझ्या गुरुदेवांच्या दयेने त्याचवेळी दोन्ही पाय व्यवस्थीत काम करू लागले.

गरीब, कल डरै करतार से, जै जै जगदीश। जौरा जौरी झाडति, पण रज डारै शीश।।

त्यानंतर मला औरंगाबादच्या खाजगी हॉस्पिटलमध्ये (पटवर्धन हॉस्पीटल) मध्ये घेऊन गेले. जेथे डॉ.डी.जी.पटवर्धनांनी माझ्या शरीराची तपासणी केली. तसेच माझ्या गुडघ्याच्या खालच्या रीढच्या अस्थीचा (हाडाचा) एक्सरे काढला असता रिपोर्ट पाहून डॉक्टर अत्यंत अचंबीत (आश्चर्यचकीत) होऊन म्हणू लागले की, ''आपल्या गुडघ्याखालील रीढची अस्थी (हाड) तुटलेली (फ्रॅक्चर) आहे आणि त्याचा एक तुकडा तूटून वेगळा झालेला आहे''. डॉ.वारंवार माझ्या पायास हात लावून पाहत राहिले आणि म्हटले कि, ''आपणावर परमात्म्याची विशेष कृपा आहे कि, आपले पाय ठीक काम करत आहेत कारण की, ह्या रिपोर्ट नुसार आपणास 'अर्धांगवायू (पॅरालेसीस)' होणे जरूरी होते.'' तेथे त्या हॉस्पीटलमध्ये मी तीन दिवसांपर्यंत दाखल होतो. त्यानंतर मी सूट्टी घेऊन आपल्या घरी पुन्हा हरियाणास आलो. येथे रोहतकमध्ये मी माझा उपचार प्रसिद्ध अस्थीरोग तज्ञ (हाडांचे डॉक्टर) डॉ.चड्डा पासून करण्यास गेलो. डॉ.चड्डा सुद्धा माझा रिपोर्ट पाहून आश्चर्य चकित झाले अन् म्हटले की, ''आपण चालत फिरत कसे काय आहात? आपणास तर रिपोर्टनुसार अर्धांगवायू व्हायला पाहिजे.'' डॉ.चड्डाने पुन्हा रंगीत एक्सरे केला आणि म्हटले कि, ''याचा उपचार करणे असंभव आहे. तसेच ऑपरेशनद्वारे यास ज्या स्थितीमध्ये आाता आहे त्या स्थितीमध्येच थांबून ठेवले जाऊ शकते. कारण हाड (अस्थि) पुन्हा तुटू नये म्हणून.''त्यांनी हाडांना मजबूती येण्यासाठी इंजेक्शने सुरु केली. तीन महिन्यातच संपूर्ण इंजेक्शने झाली. नंतर डॉक्टरांनी म्हटले की, ''ऑपरेशन आवश्य करावे लागेल. अन्यथा उरलेले वाचलेले हाड (अस्थी) सुद्धा तूटू शकते.'' आणि पुढे म्हटले, ''ऑपरेशनचा खर्च दोन लाख रुपये एवढा येईल.'' नंतर त्याचवेळी डॉक्टरांनी सांगितले की, ''रिपोर्टनुसार आपणास तीन महिन्याच्या आत मृत्यू प्राप्त होणार होता. आज आपण परमात्म्याच्या विशेष कृपेनेच जीवीत आहात.'' ऑपरेशनचा खर्च दोन लाख रुपये देण्यास मी असमर्थ होतो. त्यामुळे मी दुसऱ्या डॉक्टरांजवळ उपचारासाठी गेलो. ते सुद्धा माझा रिपोर्ट पाहून आश्चर्यचकित झाले आणि म्हणाले, ''जर ऑपरेशन करण्यास वेळ झाल्यास अस्थी (हाड) आणखी तूटून जातील.'' त्यांनीही सांगितले की, ''रिपोर्ट नुसार आपणास अर्धांगवायू होणे आवश्यक होते. तरीही आपण चालत-फिरत कसे काय आहात?''.

शेवटी माघार घेऊन मी आपल्या गुरुदेव संतरामपालजी महाराजांच्या चरणांवर प्रार्थना केली. तेव्हा माझ्या पूज्य गुरुदेवांनी माझ्यावर दया केली आणि डोक्यावर हात ठेवून म्हटले, ''बाळा आपण नक्की पूर्णपणे ठीक होऊन जाल. जर आज परमेश्वर कबीर साहेबजींच्या शरणामध्ये आपण नसता तर आपणांस कर्म भोगून मृत्यू प्राप्त झाला असता. आपले आयुष्य शेष नव्हते. आपण पुन्हा एकदा डॉक्टरांना दाखवा.'' मी गुरुजींच्या आदेशानुसार दुसऱ्या दिवशी डॉक्टरांना दाखविले, त्यांनी मला पुन्हा एकदा एक्स-रे केला आणि एक्स-रे पाहून डॉक्टर

आश्चर्य चकीतच राहिले. आणि म्हटले की, ''जी अस्थी (हाड) तूटून वेगळे झालेली होती ते आपल्या आपण वर उठून कशी काय जोडली गेली. डॉक्टरांनी सांगितले की, ''ह्या हाडाची अशी स्थिती होती कि, जशी एखादी गाडी अत्यंत अधिक चढावर जात आहे. त्या गाडीच्या इंजीनामध्ये बिघाड झाल्यास ती गाडी परत खाली येऊ शकते किंवा प्रथम गेयर घालून चाकांना दगड इत्यादी लावून तेथेच थांबवता येऊ शकते. पुढे वर चढु शकतच नाही. आपले हाड सुद्धा असेच वर चढून जुडले गेलेले आहे. जे डॉक्टरी इतिहास च्या बाहेरची गोष्ट आहे. ही तर ऑपरेशननेही होऊ शकत नव्हते. ऑपरेशन करून यामध्ये कोणता तरी पदार्थ भरून तो गॅप (अंतर) भरला जाऊ शकत होता. तरीही जर आपण एखादे वजन उचलण्याचे कार्य केले असते तर पुन्हा हाड निसटुन मोडले असते व आपण खाटेवर त्रास भोगून मृत्यू पावला असता. डॉक्टरांना काहीच ते समजत नव्हते. मी म्हटले की, पूर्ण ब्रम्ह कबीर साहेबांचे स्वरूप माझ्या पूज्य गुरुदेव संतरामपालजी महाराजांनी माझ्या पाप कर्मांना नष्ट करून तसेच माझी मृत्यू टाळून आपल्या कोट्यातून मला नवीन जीवन प्रदान केलेले आहे. परमेश्वर कबीर साहेबांची वाणी आहे की:-

''जो मेरी भक्ति पीछो डी होई, तो हमरा नाम न लेवे कोई।''

आता मी पूर्ण स्वस्थ आहे. तसेच सदगुरुंच्या चरणामध्ये आत्मकल्याण हेतू जे निस्वार्थ सेवा करीत आहे. ५० किलो ग्रॅम चे वजन स्वत:च उचलून घेऊन चालतो आहे. आमच्या गुरुदेवांचा वास्तविक उद्देश तर 'भक्ति करवून घेऊन जीवांना विकाररहित करून आपल्या परमधामी सतलोकामध्ये घेऊन जाणे' असे आहे. येथील अल्प-अधिक सुख तर आमचे गुरुदेव त्यांच्या स्वत:च्या खजिन्यातून प्रदान करत आहेत कारण त्यामुळे जीव भक्ति मार्गामध्ये लागून राहतील.

म्हणून सर्व समाजास प्रार्थना आहे की, आमच्या गुरुदेवांच्या चरणी येऊन सत्यभक्ती करा व सांसारिक सुखांच्या बरोबर आत्म कल्याणाचाही मार्ग प्राप्त करून घ्या. सत्साहेब!

विशेष : ऋग्वेद मंडल १० सुकत १६१, मंत्र २

मध्ये पूर्ण परमात्म्याने म्हटलेले आहे कि, ''हे शास्त्रानुकुल साधना करणाऱ्या साधका, तु संपुर्णभावाने माझे शरण ग्रहण कर अर्थात संशय रहित होऊन माझी भक्ती कर. मी तुझ्या असाध्य रोगासही समाप्त करून टाकीन. जरी तुझे आयुष्य ही शेष नसेल तरी तुझ्या आयुष्याचे श्वास वाढवून शंभर वर्षे करून देईन''.

उपरोक्त सत्य हकीकत प्रभुची समर्थता तसेच स्वयं साधना यास प्रमाणीत करीत आहे.

- भक्त सुरेंद्र दास

प्रभुंनी गरीबांचे ऐकले

मी कर्मवीर, पुत्र श्री. घासीराम, पुत्र श्री. छोटुराम, गाव-भराण, जिल्हा-रोहतक,

हरियाणा येथील कायमचा रहिवाशी आहे. सर्वप्रथम मी व माझ्या पूर्ण परिवाराने सन १९८६ मध्ये निरंकारी बाबा हरदेव सिंहजी महाराजांकडून नाम घेतले. त्यावेळी मी महिलांना बांगड्या परिधान करण्याचे काम करीत होतो. आर्थिक स्थितीही चांगली होती. हळूहळू परिस्थिती बिघडण्यास लागली. नंतर काही दिवसानंतर माझ्या पत्नीच्या शरीरामध्ये अनेक व्याधी निर्माण झाल्या. तिला आतड्यांचा आजार व पित्ताच्या पिशवीमध्ये खडे निर्माण झाले. डॉक्टरांनी ऑपरेशनसाठी वीस हजार रुपये लागतील असे सांगितले. माझ्या या दासाच्या घरी त्यावेळी वीस हजार धान्याचे दाणेही नव्हते अन् मला दम्याच्या व्याधीने ग्रासलेले होते. माझी पत्नी तसेच मी आपल्या कष्टांना आठवून दु:खी मनाने एक आटो रिक्षामध्ये बसून बस स्टँडकडे जाताना चर्चा करीत होतो की, पैसे तर आपल्याजवळ नाहीत आता ऑपरेशन कसे काय होईल? आपण तर आता मरूनच जाऊ.'' त्याच रिक्षामध्ये एक भगिनी (महिला) बसलेली होती. त्यांनी आमच्या सर्व गोष्टी विचारून नंतर म्हटले की, 'तुम्ही करौंचा गावी जावा. तेथे एक महाराजजी आहेत आणि व्याधींवरील औषध फुकट देतात.'' माझी पत्नी भक्तमति मेवादेवी २७-७-२००३ रोजी सतलोक आश्रम करौंचा येथे गेली आणि बंदी छोड सतगुरु रामपालजी महाराज यांची भेट घेऊन आपल्या सर्व आजाराची व गृहस्थितीची वस्तुस्थितीची माहिती सांगितली. सतगुरुदेवांनी अत्यंत प्रेमाने सर्व गोष्टी ऐकल्या आणि म्हटले की, ''मुली, येथे कोणती औषधी वगैरे दिले जात नाही. केवळ आत्मकल्याणाचा मार्ग समजावून दिला जातो. तसेच भक्ति करण्याची विधि पवित्र वेद व पवित्र गीताजी यांच्या आधारावर शास्त्रानुकूल सांगितली जाते. पूर्ण परमात्मा कबीर साहेबजींच्या कृपेने केवळ मंत्र (नाम) जप करूनच सर्व कष्ट दूर होतात. तसेच मूळ लाभ तर जन्म-मृत्यू पासून पूर्णरुपाने जीवाची मुक्तता करण्याचा आहे. समाजसुधार आणि अन्य सुख तर सोबत अर्थात निशुल्क स्वयं होऊन जाते.'' राम नामाचे औषध देऊन सदगुरु रामपालजी महाराजांनी माझ्यां सर्व परिवारास कृतार्थ केले. आता आम्ही प्रेमपूर्वक जीवन व्यतीत करीत आहोत. सर्व व्याधी नामस्मरणाने व गुरुदेवांच्या आशीर्वादाने समाप्त झाल्यां. आम्ही बंदीछोड यांच्याकडे मागतो(विनंती करतो) की, ''परमात्मा, जसे सुखी जीवन आम्हास दिलेले आहे, तसेच सर्वांना प्रदान करावे.''

भक्त कर्मवीर दासपुत्र **श्री. घासीराम,**
गाव-भराण, ता.महम, जि.रोहतक, हरीयाणा.

भगवान असावा तर असा

मी भक्त महावीर सिंह पुत्र श्री केहरसिंह, गाव- ढराणा जिल्हा-झज्जर (हरियाणा) येथील रहिवासी आहे. पूर्वी मी शिवजींचा कट्टर भक्त होतो. माझ्या लीव्हर (यकृत) आणि मुत्रपिंडा मध्ये जखमा होऊन पू झालेला होता. माझे बंधू भक्त महेंद्रसिंह यांनी मला औषध उपचारासाठी हॉस्पीटलमध्ये घेऊन गेले. त्यापुर्वीही बराच पैसा खर्च केलेला होता. पण कोणताच

गुण (आराम) नव्हता. हॉस्पीटल मध्ये अल्ट्रासाऊंड सोनोग्राफी केल्यानंतर तिन ऑपरेशन करावे लागतील असे सांगितले गेले. मी घाबरलो. मी ऑपरेशन करण्यांसाठी नकार दिला. भोजनही जात नव्हते. प्रकृती अगदी नाजूक झालेली होती. माझा जेष्ठ बंधू श्री महेंद्रजी म्हणत असे कि, ''आपण संत रामपालजी महाराजांकडून उपदेश घ्या. ते पूर्ण परमात्म्याचे अवतार आलेले आहेत. कबीर परमेश्वर पूर्णब्रह्म आहेत. मी म्हणत होतो की, 'शिव भगवानासमोर तुझ्या कबीर विणकराची (कोष्टयाची) काय पात्रता आहे? कबीर तर एक कवि होता, तो भगवान होऊ शकत नाही.''

माझे मोठे बंधु महेंद्र सिंह पुत्र श्री केहर सिंह याचा परिवार एकदम उघड्यावर पडला होता. संतरामपाल महाराज यांच्या शरणात गेल्यानेच ते पूर्ण सुखी आहेत. त्यांनी पूर्वीच्या सर्व पूजा त्यागल्या होत्या. ते तरीही अत्यंत सुखी आहेत. मी ही मानत होतो. परंतु तरीही मी आपल्या भगवान शिवजीपेक्षा अधिक अन्यकोणासही मानत नव्हतो. माझा जेष्ठ बंधु महेंद्र मला म्हणत असे, 'महावीर, हीच चुक सर्वांची होत आहे. पूर्ण ब्रह्म कविर्देव (कबीर परमेश्वर) हेच आहेत. त्यांच्या शक्तीसमोर ब्रह्मा-विष्णू-महेश, ब्रह्म तथा परमब्रह्म तर अत्यंत न्यून शक्तीयुक्त आहेत. जसे देशाचे प्रधान मंत्री व राष्ट्रपति यांच्या समोर प्रांताच्या मंत्रीची शक्ती असते. त्याप्रमाणे अंतर परमेश्वर कबीरजी (राष्ट्रपती अथवा प्रधानमंत्री) जाणा व शिवजी (एक विभागीय मंत्री जाना) च्या शक्तीमध्ये आहे. आता आपण स्वयंच विचार करा कि, ''कोठे ठांठां (कविर्देव/कबीर परमेश्वर) अन् कोठे म्यां म्यां (भगवान शिवजी) अर्थात सिंहाच्या तुलनेत बकरे. पूर्ण संत रामपालजी महाराजांनी सर्व सद्ग्रंथांचे गहन (सखोल) अध्यायन केलेले आहे. तथा भक्ती शक्ति ने स्व अनुभवाने भक्ति योग्य ज्ञान निर्माण केलेले आहे. तेव्हा त्यांनी आपली ज्युनिअर इंजिनिअर ही नोकरी त्यागून भक्ती मैदानामध्ये उतरलेले आहेत. आज सर्व संत व महंत तसेच आचार्यांना मागे टाकलेले आहे. सर्व पंथ व महर्षि दयानंद सारख्यांनाही त्यांच्याच लेखांद्वारे नापास (असफल) करून टाकलेले आहे. वर्तमानपत्रांमध्येही जाहीररित्या सर्वांना ललकारले आहे. तरीही कोणी काहीही बोलू शकत नाही. आर्य समाजाच्या काही अज्ञानांनी विरोध केलेला होता, त्यांना माघार घ्यावी लागली. कारण पुर्ण संत रामपालजी महाराज प्रमाणांसहित वक्तव्य करतात. अन्य केवळ निराधार दंत कथांच्या आधारावरच मार्गदर्शन करत आहेत. सत्याच्या समोर असत्य टिकूच शकत नाही.

जेष्ठ बंधू महेंद्रचे हे वक्तव्य ऐकून मनामध्ये यायचे कि, वाद भांडणे करावे, परंतु जेष्ठ (मोठे) असल्याच्या नात्याने मी काहीच बोलत नव्हतो. कोणी दुसरा म्हटला असता कि, ''कोठे ठांठां (कबीर परमेश्वर) अन कोठे म्यांम्यां (भगवान शिवजी) तर मी (महावीर) अवश्य भांडण (युद्ध) केले असते. परंतु आता समजले की, 'खरच कबीरजी पूर्ण परमेश्वरच आहेत. मरणारा काय नाही करणार? त्या दिवशी मी आपल्या बंधू महेंद्रास म्हटले कि, ''माझा जीव वाचवा माझ्या बंधुने महेंद्राने म्हटले कि, करौंथा आश्रमास चल, तुझा जीव (प्राण) तेथेच वाचू शकतो.

मला ऑपरेशन थिअेटर मध्ये घेऊन जाण्यासाठी ट्रॉलीवर झोपवले गेले. तसेच ऑपरेशन करण्यासाठी लागणारी वस्त्रे मला परिधान केली गेली. मी उठून ऑपरेशन साठीची ती वस्त्रे काढून आपली वस्त्रे परीधान करून माझ्या बंधूस म्हटले की,''मी नाम घेणार''. आम्ही गाडी करून रोहतकमधील हॉस्पिटल पासून सरळ बंदी छोड सद्गुरु रामपालजी महारांजांच्या शरणामध्ये आलो. मी नामउपदेश घेतला. त्यावेळी आश्रमामध्ये भोजन प्राप्त केले. नंतर मी पुन्हा हॉस्पिटलमध्ये गेलो आणि तपासणी करून घेतली. माझ्या तपासणी नंतर डॉक्टर आश्चर्यामध्ये पडले. त्यांना माझ्यामध्ये कोणताच आजार (व्याधी) आढळून आली नाही. मी स्वस्थ झोपलेलो होतो. माझा आश्रमामध्ये काहीच खर्च झाला नाही. नाम तथा मंत्र जापाची पुस्तिका मुफ्त प्राप्त झाली. माझा सर्व परिवार अन्य देव-देवातांची पूजा पाठ करत असे, परंतु उपदेश घेतल्यानंतर सर्व त्याग केले. पूर्वीपेक्षा अधिक सुखी व स्वस्थ, मी व माझा परिवार झालेलो आहोत. बंदी छोड पूर्ण परमात्मा सद्गुरु रामपालजी महाराजांचे दिवस रात्र आम्ही गुणगाण करीत आहोत.

संत रामपालजी महाराज यांचा उद्देश तर नाम उपदेश देऊन भक्ति करवून काळाच्या जाळ्यामधून जीवास मुक्त करवणे असे आहे. समाज सुधार व अन्य सुख तर आपोआप अर्थात स्वयंच होऊन जाते.

''सत साहेब'' **-भक्त महावीर**

''लुटले गेलेल्यांना आधार''

मी भक्त जीयाराम (राजू), पुत्र श्री. गणेशी राम, गाठ-ढराणा येथील रहिवासी आहे. मला अन् माझ्या पत्नीस असाध्य रोग झालेला होता. कोणी आरोप-प्रत्यारोप करत होते. डॉक्टरांनी टी.बी.(क्षयरोग) म्हणून सांगितले होते. आम्ही डॉक्टरांच्याकडून तसेच औषध-उपचार करून घेतले. तसेच देवी-देवतांचे अतिशय पूजा-पाठ केले. अन् उत्तर प्रदेश, हरियाणा, राजस्थान येथील बालाजी इत्यादी स्थानांच्या देव स्थानी भक्ति तसेच उपचारांसाठी गेलो. पुष्कळ धन ही खर्च केलेत. कमीतकमी दोन लाख रुपये खर्च केले असतील. पण कोणत्याच उपचाराने काहीच आराम मिळाला नाही. आम्ही त्रासाने वैतागून गेलेलो होतो. मी अत्यंत निर्धन झालो. ५० रुपये कमवायचो आणि १०० रुपये खर्च व्हायचे. अनेक वेळा आत्महत्या करण्याचा विचार मनामध्ये आला. होमहवनही करवून घेतले. हवन करतेवेळी पंडीत घाबरला अन् म्हणाला की, ''याच्या आत अत्यंत मोठा पिशाच्च (जिंद) आहे.'' पंडीत म्हटला की, 'मी पुन्हा होम हवन करेन अन् नंतर सांगेन.' भक्त महेंद्र पुत्र श्री केहर सिंह (जो माझ्या गावचा रहिवाशी आहे) त्याने संतरामपालजी महाराज यांच्याकडून नामउपदेश घेतलेला होता. मला अनेक वेळा म्हणत असे कि, 'जीयाराम, कोठेही फिर आणि ठगांपासून (अयोग्य महाराजांच्याकडून) स्वत:च लूटून घे, संतरामपालजी महाराजविना कष्ट निवारण होऊच शकणार

नाही.'' भक्त महेंद्र म्हणत असे कि, ''मी ही सर्व ठिकाणी भटकून तथा लुटले जाऊन शेवटी पूर्ण संत रामपालजी महारांजच्या आशीर्वादाने व त्यांच्याद्वारे प्रदान केलेल्या नाम उपदेशाने स्वस्थ सुखी झालेलो आहे.'' मी भक्त महेंद्रशी म्हणत असे, ''करौंथा येथील आश्रम तर आत्ताच बनलेलाआहे. मी तर मोठ-मोठ्या मंदिरांमध्ये जाऊन आलेलो आहे. परंतु मी त्रासाने वैतागुन भक्त महेंद्रास भेटलो. दुसऱ्या दिवशीच आम्ही भक्त महेंद्रासोबत करौंचा येथील सतलोक आश्रमात जाऊन सत्‌गुरु रामपालजी महाराजांकडून विनामुल्य नाम उपदेश प्राप्त केला आणि उपदेश प्राप्त झाल्यानंतर आम्ही पूर्णपणे स्वस्थ झालो. 'सन २००५' मध्ये आम्ही नामउपदेश घेऊन जवळजवळ दोन वर्षे झालेली आहेत. आता आमचा संपूर्ण परिवार स्वस्थ आहे. आम्ही दिवस रात्र पूर्ण परमात्मा बंदी छोड सद्‌गुरु रामपालजी महाराज यांचेच गुणगाण करीत आहोत.

पुर्ण संत रामपालजी महाराज यांचा मुख्य उद्देश तर नाम उपदेश देऊन भक्ती करवून घेऊन काळाच्या या जाळयातून मुक्त करण्याचा आहे. समाज सुधारणा व अन्य सुखे आपोआपच अर्थात स्वत:च प्राप्त होऊन जातात ''सतसाहेब''.

– भक्त जियाराम

''संत असावा तर असा''

मी शशीप्रभा प्रधानाचार्या (प्रिंसीपल) राजकीय वरिष्ठ माध्यमिक विद्यालय डिगाना, जिल्हा,जीन्द, हरीयाणा. येथे कार्यरत आहे. मी माझ्या घरातील भांडणे, मानसीक तणाव यांनी जवळजवळ ३५ वर्षे चिंताग्रस्त होते. पती मारत असे. सर्व वेतन हिसकावून घेत असे. आणि जेवढा त्रास देता येईल तेवढा त्रास देत असे. ३२ किल्ले जमिनीचे, मालक असून आम्हांस नेहमी कुत्र्यासमान भाकरी टाकत असे. मी त्याच्या तथा माझ्या सर्व नातलगांकडून मदत मागितली. मी समाजातील पंचायतीच्या सदस्यांकडून मदत मागितली. मला कोणीही साथ दिली नाही. संत बिघडलेल्या कार्यास सावरतात. असा विचार करून मी आनंदपूर (बीना) मध्यप्रदेश येथील गुरु करून घेतले. परंतु घरामध्ये तोच कलेश होत होता. माझ्या कन्यांना परमात्म्याच्या दयेने स्वत:च्या हिंमतीवर शिक्षण दिले. आता त्यांचा विवाह होत नव्हता. त्यांच्या वडिलांनी विवाहस्थळे पाहण्याचे बंद केले. आता ह्याच त्रासाच्या कारणाने मी बालाजीस गेले. बगड (राजस्थान), धौलीधार (हिमाचल प्रदेश) येथेही गेले. पीर-फकीर, गुरुद्वारे यांचा आधार घेतला. घरामध्ये जेव्हा एकटी असायची तेव्हा रडत असे की,''धरतीवर कोणी परमात्मा आहेत की नाही?'' अन्याय आणि जुलुम सहन करता करता माझी स्थिती वेड्यासमान झालेली होती.

त्यानंतर एक दिवस ही दु:खी आत्मा त्या परमात्म्याच्या दरबारापर्यंत पोहचली जे दु:खनिवारण करतात. आमच्या शेजारी सदगुरुंचा पाठ (पुजा) झाला. माझी शेजारीन मला प्रसाद घेण्यासाठी निमंत्रण घेऊन माझ्या घरी आली. तिथे गेल्यानंतर संवाद झाला. पाठ (पूजा) विषयी सांगितले कि, हा पाठ परमात्माची सत्य वाणी आहे, ज्याने दु:ख नष्ट होतात. परंतु हा

पाठ केवळ संत रामपालजींच्या आज्ञेनुसार करवून घेतल्यानेच लाभ होतो. अन्य कोणाकडून पाठ केल्याने कोणताच लाभ होत नाही. जसे राजा परिक्षीतास कथा ऐकवताना कोणत्याही ऋषीने पाठ (कथा) करण्याची हिंमत केली नाही. कारण ते अनअधिकारी होते. तसेच सातव्या दिवशी परिणाम मिळणार होता. यासाठीच स्वर्गातून ऋषीसुखदेवजी आले. त्यांनी राजा परिक्षितास नाम देऊन (शिष्य बनवून) सात दिवसापर्यंत कथा (पाठ) केली. तेव्हा राजा परिक्षीतास थोडीशी विश्रांती मिळाली. वर्तमानामध्ये कोणीही वास्तविक ज्ञान व सत्यसाधना परिचित नाही. त्यामुळे कोणीही पाठ केल्यास त्याने साधकास कोणताच लाभ होणार नाही. ती भगिनी जिच्याशी माझी चर्चा झाली, संतरामपालजी महाराजांचे विचार ऐकवत असे तिने अशिक्षित असूनही शास्त्राचे गुढ रहस्य संत रामपालजी महाराजांकडून ऐकलेले ऐकवले. मी प्रधान आचार्या (प्रिंसीपल) असुनही अचंबीत झाले. असे वाटले, परमात्मा माझा हात पकडत आहेत. त्या भगिनीनी सांगितले कि, ''आमचे गुरुजी दु:खांचे निवारण करतात'' मी तिला म्हटले, ''आपण मला आपल्या गुरुजींचे दर्शन करवू शकता?'' परमात्म्याच्या दयेने दुसऱ्याच दिवशी सद्‌गुरु रामपालजी महाराजजींना साधारणशा खुर्चीवर बसलेले पाहिले. मी जाणत नव्हते कि, संत काय असतात. त्यांची महिमा काय असते? जे जेवढे उच्चं असतात, ते तितकेच साधारण दिसतात. आमचे स्थान तर धरतीच्याही खाली आहे. आम्ही परमात्म्याच्या महिमेस काय समजणार. माझ्या गुरुजींनी माझी व्यथा ऐकली आणि म्हटले, ''आपण नाम उपदेश घ्या. सर्व काही ठिक होईल.'' दुसऱ्याच दिवशी मला नाम उपदेश प्राप्त झाला. एका महिन्याच्या आतच कन्येच्या विवाहासाठी चांगले स्थळ आले अन् नंतर विवाह ही झाला. मला वाटले की, अशक्य होते ते शक्य कसे काय झाले? ही चमत्कारीक गोष्टच घडलेली आहे. ज्याने प्रथमत: विवाहास नकार दिलेला होता तोच वर, आज चक्क विवाहच करत आहे.'' नंतर काही दिवसानंतर माझ्या मोठ्या कन्येच्या पोटामध्ये रिसौली (कॅन्सर) ही व्याधी झाली. अद्याप मुलबालही नव्हते. त्यामुळे चिंता वाटू लागली. मी आपल्या पुत्रास म्हटले की, 'तु पाहिलेले आहे ना जेव्हा आपण चित्रपट पाहत असतो तेव्हा इकडे परमात्म्याची प्रार्थना केली जाते. अन् तिकडे एखाद्या व्यक्तीचे ऑपरेशन यशस्वी होते.'' तो माझ्या गोष्टीशी सहमत झाला आणि मी ताजपूर (दिल्ली) सद्‌गुरुंच्या सत्संगामध्ये सेवेसाठी गेले. तेथून मी हॉस्पिटलमध्ये कन्येजवळ गेले. ऑपरेशन ठिक झाले जी शंका कॅन्सरची होती, तीच ठीक झाली. नंतर कन्या गर्भवतीही झाली. त्यातच जावयाचा एक ट्रॅक्टर व मोटरसायकल दुर्घटनेची बातमी कळाली. मला तर माझ्या पुज्य गुरुदेवजींच्या अतिरिक्त अन्य काहीच सुचत नव्हते. परमात्म्याची जेवढी महिमा गाऊ ती थोडीच आहे. या जीभेने (वाचेने) जेवढी महिमा मी लोकांना सांगु तेवढी थोडीच आहे. दिड महिन्यांच्या आत ठीक होऊन जावई घरी आले. हे जगत, काय समजणार कि माझी प्रार्थना परमात्मा ऐकतात.

ज्या दिवसापासून मी हा उपदेश घेतलेला आहे तेव्हापासून मी खोट्या संतांच्या प्रतीमा (फोटो) आपल्या अंगणामध्ये टाकून स्वाहा करून टाकल्या. त्या दिवसापासून माझ्या जीवनाची गाडीही रुळावर आली. '२३ सप्टेंबर २००३' रोजी मी माझ्या जागृत नेत्रांनी ४ ते ५ वाजता एक भयानक आकृती पाहिली. एवढ्या भयंकर आकृतीचा व्यक्ती होता कि, जर नाम घेतलेले नसते तर माझे हृदय फाटले असते. परंतू मला त्या समयी भयच वाटले नाही. परंतु हा विश्वास झाला की, ''हा यमदूत आहे'' दुसऱ्याच दिवशी मी आपल्या गुरुजींना सांगितले. त्यांनी हे स्पष्ट केले कि, ''माझे त्या दिवशीच श्वास पूर्ण झालेले होते.'' आता मी आपल्या परमात्मा स्वरूप गुरुजींच्या दयेनेच जीवन जगत आहे. त्यांच्याच कृपेने कनिष्ठ कन्येचा विवाह एका इंजिनिअर मुलाबरोबर मागील वर्षी झाला. दोन तीन वेळा माझी नोकरी जाण्याचीही आशंका होती. परंतु नंतर माझ्या परमात्म्याने मला सांभाळले. मला दोन पदोन्नती प्राप्त झाल्या. संतरामपालजी महाराज म्हणतात की, ''राजा सुद्धा प्रभुचाच बालक असतो. त्याच्यामध्ये सुद्धा प्रभुंची शक्ती कार्य करीत असते. परमेश्वरच आपल्या साधकासाठी राजामध्ये प्रेरणा निर्माण करुन सर्व फेरबदल करीत असतात. मात्र कर्म करताना राजा दृष्टीगत होतो. परंतु कर्ता करवीता परमात्माच आहे. कोणीही माझ्या सद्‌गुरु रामपालजी महाराजांचा आधार घेऊन पाहा, त्यांचे अशाप्रकारेच काटे (कष्ट) निघतील (नष्ट होतील) जसे माझे कष्ट नष्ट झालेले आहेत. परमात्मा खरच अनाधारांना आधार देतात, आत्म्यांचा आवाज ऐकतात, माझ्यासोबत ह्या काही वर्षात जे काही झालेले आहे, त्यास केवळ परमात्माच करू शकता, माझ्या सद्‌गुरुंची महिमा वर्णन करण्यासाठी माझ्याकडे शब्द नाहीत. हे स्वयंच कबीर साहेबांचे अवतार आहेत. जे परमात्म्याचे दर्शन (कृपा) इच्छितात त्यांनी करौंथा आश्रम जिल्हा-रोहतक, बरवाला आश्रम, जिल्हा-हिसार, हरियाणा येथे येण्याचे विसरू नका. मला ह्या अल्पशा जीवास तुम्ही कसे काय उभारले? कोणत्या शब्दांत आपली महिमा गाऊ? ह्या शब्दांना वाचकांनो, आपल्या हृदयामध्ये उतरवून घ्या. आणि लाभ प्राप्त करून घ्यावे.

अत्यंत तुच्छ प्राणी-**भक्तमति शशी**
मो. : ९४६६३६८५८४, ९३५५१२२१११

''आपल्या भक्तास धर्मराजाच्या दरबारातून मुक्त करणे.''

मी भक्त ओमप्रकाश सुपुत्र श्री मातादीन नजफगड, दिल्ली येथील रहिवाशी आहे. मला परमपूज्य संत रामपालजी महाराज यांच्याकडून नाम घेऊन दिड वर्षे झालेली आहेत. माझे नजफगड मध्ये हलवाईचे (मिठाई) दुकान आहे. '१९ मे २००५' रोजी रात्री ९.३० वाजता मला अचानक दुकानामध्येच पोटात आत्यंतीक उदरवेदना सुरु झाल्या. वेदनांच्या कारणाने माझी प्रकृति एकदमच खराब झालेली होती. मी गुरुजींनी दिलेले नाम (मंत्र) जपत जपत घरी पोहोचलो. घरामध्ये प्रवेश करतानाच समोरील सदगुरुजींच्या प्रतिमेपुढे दंडवत प्रणाम केलाा. मी

दंडवत प्रणाम करून उभा झालो तर मला उदरवेदना जाणवल्याच नाहीत. नंतर मी कॉट (चारपाई) वर झोपलो. कॉटवर झोपताच बैशुद्ध झालो. तेव्हा माझ्या चारी दिशांना यमदूत फेऱ्या मारुन मला भिती दाखवत होते. मी भितीनेच बेशुदध झालो. लगेचच माझ्यावर पांढरी चादर टाकून मला उचलून यमराज दरबारामध्ये घेऊन गेले. यमराजाच्या दरबारामध्ये मी पाहिले की, 'तिथे रांगच लागलेली होती. जेव्हा माझा नंबर आला तेव्हा यमराजा म्हटले की, ''यास तलावामध्ये फेकून द्या.'' मी तलावाकडे दृष्टी टाकली तर मला तलावामध्ये मगरीच मगरी दिसल्या. मी त्यांना पाहून भयभीत झालो. तेव्हा मी आपल्या परमपुज्य सदगुरु रामपालजी महाराजांचे स्मरण केले. त्या समयी धर्मराजाचे दूत मला तलावामध्ये फेकण्यासाठी तयार झालेत. मी गुरुजींना हाक मारुन पुकारले की,- ''गुरुजी, मला वाचवा.'' तेव्हा मी पाहिले की, माझे गुरुजी कबीर साहेबांच्या रुपामध्ये आले अन् मला तलावात पडण्यापूर्वीच बाहेर काढले. यमराजाने कबीर साहेबांच्या चरणामध्ये पडून दंडवत प्रणाम केला. नंतर गुरुजी आपल्या रुपामध्ये आले आणि मला म्हणाले की, ''आता तर मी तुझ्या बरोबर आहे''. तेव्हा माझी भिती दूर झाली. धर्मराजाने गुरुजींशी वाद केला की, '''आपण यांस वारंवार का वाचवत आहात? हा तर माझे भोजन आहे. आपण यास पूर्वीही दोन वेळा वाचविलेले आहे. प्रथम वेळीतर स्कूटर आणि जिप यांची समोरासमोर धडक होऊन मला साधे खरचटले सुद्धा नव्हते आणि दुसऱ्या वेळेस मोटारसाईकल स्लिप झाल्याने मी चालत्या ट्रक खाली येऊन पडलेलो होतो. गुरदेवजींनी मला त्या ट्रकखाली सापडण्यातून वाचविले.''.

तेव्हा गुरुदेवजींनी धर्मराजास म्हणाले की, ''याने माझी पूर्वजन्मी भक्ती केलेली होती. ह्यामुळेच मी यास वाचविले.'' नंतर धर्मराजाने म्हटले की, ''यावेळी आपण यास का वाचविले? मी तर याचे नाम तोडून ठेवलेले होते.'' नंतर गुरुजी म्हटले कि, ''त्याचे नाम आपण तोडलेले होते, याने आपल्या मर्जीने तोडलेले नाही. यामुळेच मी यास वाचविले. हा माझी भक्ति करत आहे''. तेहा धर्मराज (काळ) म्हटला कि, ''मी पाहतो की आपण याला कुठपर्यंत वाचवता''. नंतर गुरुजी म्हटले की, ''मी क्षणोक्षणी याच्यासोबतच आहे. तू याचे काहीच बिघडवू शकत नाहीस''.

नंतर सतगुरूदेवजींनी धर्मराजास म्हटले कि, ''यानंतर याला कोणत्याही प्रकारचे कष्ट दिलेस तर, जसे तू लोकांना सतावतोस त्यापेक्षाही वाईट तूझे हाल करेन.''

त्यानंतर सत्‌गुरुदेवांनी मला धर्मराजाच्या दरबारातून खाली घेऊन आणले. आणि मला सांगितले की, ''तू लवकरात लवकर आपल्या घरच्यांना सांग कि, ''तू एकदम ठीक आहेस. घरी घेऊन चलावे''. दोन डॉक्टरांनी तर मान्यच केले होते कि, ''ही तर आमच्या क्षमतेच्या बाहेरची गोष्ट आहे''. माझे घरवाले मला हॉस्पीटलमध्ये घेऊन जात होते. तेव्हाच मी त्यांना सांगितले की, ''मला ताबडतोब घरी घेऊन चला, मी एकदम ठीक आहे''. जे

माझ्यासोबत होते ते तर एकदम आश्चर्यचकीत झाले की, हा तर मृत्यू पावला होता. यास शुद्धी कशी काय आली? हा असे काय म्हणत आहे? नंतर माझ्या घरचे रस्त्यामधून पुन्हा घराकडे येऊ लागले. तेव्हा मला सद्गुरु कमळाच्या फुलांवर विराजमान झालेले दिसले. कधी गुरुजींच्या रुपात तर कधी कबीरसाहेबांच्या रुपामध्ये दिसत होते. आणि माझ्याकडे हात हालवत जात असल्याचे दिसत होते. नंतर मी जोर जोराने रडायला लागलो कि, ''माझे गुरुजी येऊन गेले, माझे गुरुजी येऊन गेलेत.'' माझ्या घरचे पुन्हा भयभीत झाले की, ''हा असा कसा करत आहे. नंतर ते मला दवाखान्याच्या दिशेने घेऊन जाऊ लागले. तेव्हा गुरुजींनी मला आवाज दिला की, ''भक्त, तू हे काय करीत आहेस? मी तर तुला घरी ताबडतोब जाण्यास सांगितलेले आहे.'' नंतर मी घरच्यांना समजावून सांगितले की, ''मी एकदम ठीक आहे. मला माझे गुरुजी दृष्टीप्रत झालेले होते.'' तेव्हा माझ्या घरचे मला घेऊन घरी आले. आणि घरचे सर्वजण आश्चर्यचकित होऊन विचारात पडले की, ''हा तर मृत्यू पावलेला होता, हा जिवंत कसा काय झाला?

मी आपल्या घरच्यांना माझ्या सोबत घडलेली सर्व घटना सांगितली कि, माझ्या सोबत असे असे घडले आणि माझ्या सद्गुरुदेवांनी मला वाचवून घरी सोडून गेले.

भक्त ओमप्रकाश दास

आर.झेड.२-१५, बी ब्लॉक, गल्ली नं.२, मकसूदा बाद कॉलनी,

नजफगढ, नवी दिल्ली.

'पूर्ण परमात्मा साधकास भयंकर रोगातून मुक्त करून आयुष्य वाढवून देतात'

भक्त डॉ. ओमप्रकाश हुड्डा (सी.एम.ओ.) यांचे प्रमाण

प्रमाण ऋग्वेद मंडल १० सूक्त नं.१६१ मंत्र १, २, तथा ५ ज्यामध्ये परमेश्वर म्हणतात कि, जर कोणास प्रत्यक्ष किंवा गुप्त पणे क्षय रोग झालेला असेल त्यासही ठीक करतो. तसेच जर कोण्या रोगी व्यक्तीची प्राणशक्ती क्षीण झालेली असेल, ज्याची आयु (आयुष्य) शेष राहीले नसेल. त्या व्यक्तीच्या (तुझ्या) प्राणांची रक्षा करून देतो, तसेच त्या व्यक्तीची (तुझी) आयु शंभर वर्षे प्रदान करून देतो. अन् सर्व सुख प्रदान करतो.

मंत्र ५ मध्ये म्हटलेले आहे कि, ''हे पुनर्जीवन प्राप्त प्राणी, त सर्वभावाने माझे शरण ग्रहण कर, जर पापकर्म दंडाच्या कारणाने तुझे नेत्रच नष्ट (अंध) होणार असतील तर मी तुला पुन्हा आजीवन नेत्रदान करून देतो. तुझे रोग समाप्त करुन सर्व अंगे प्रदान करून देतो. तथा तूला प्राप्त होऊन जाईल, अर्थात मिळेल.''

जम जौरा जासे डरें, मिटें कर्म के लेख।
अदली अदल कबीर है, कुल के सतगुरु एक।।

वरील ओळी, माझ्या जीवनामध्ये पूर्व रुपाने सत्य घटित झालेल्या आहेत.

मी भक्त डॉ. ओमप्रकाश हुड्डा सी.एम.ओ. एम.बी.बी.एस. एम.एस.(नेत्ररोग तज्ञ) १८ ए, सरकुलर रोड, रोहतक येथील रहिवाशी आहे. माझा जन्म १२ एप्रिल १९५३, मध्ये गाव 'किलोई' जिल्हा-रोहतक येथे झाला. माझे ५ वी ते १२ वी पर्यंतचे शिक्षण 'डी.ए.व्ही.' हायस्कूल व डी.ए.व्ही. महाविद्यालय अमृतसर मध्ये झाले. अमृतसरमध्ये माझे जेष्ठ बंधु डी.ए.व्ही. हायस्कूलमध्ये ग्रंथपालपदी कार्यरत होते. तेथील जाणकार लोक त्यांना 'मास्तरजी' तसेच मला प्रेमाने 'छोटे मास्तरजी' असे म्हणत असे जेव्हा मी सहावी इयत्तेत शिकत होतो. तेव्हा एका महात्म्याने जे 'दुरग्याना मंदिर' अमृतसर मध्ये सेवक होते. त्यांनी माझ्या हस्तेरेखा पाहून सांगतले होते कि,''छोटे मास्तरजी, आपण डॉक्टर होणार आणि तुमचे आयुष्य एकच पन्नास वर्षे इतके आहे?'' हे सांगून ते भयभीत झाले की, मुलास सत्यभाष्य कडून चुक केलेली आहे. परंतु मी त्या महात्म्यांच्या भाष्याला एक बालकाप्रमाणे ऐकले अन न ऐकल्यासारखे सोडून दिले. मी मोठा होऊन डॉक्टरच झालो. तसेच मी एम.बी.बी.एस. आणि एम.एस. (नेत्ररोग विशेष तज्ञ) पी.जी.आय.एम.एस. रोहतक मधून काम केलेले आहे.

ठीक ५० वर्षे पूर्ण जेव्हा होणार होते. तेव्हा १०-११ एप्रिल २००३ च्या रात्री बाराच्या दरम्यान मी सहपरीवार रोहतक मध्येच होतो. तेव्हा मला दोन्ही हातामध्ये वेदना तसेच हृदयामध्ये जडपणा होण्यास सुरु झाले आणि आम्ही उपचारासाठी पी.जी.आय.एम.एस. हॉस्पीटलमध्ये गेलो. यापूर्वी कधीही मला ब्लेड प्रेशरचा (उच्चरक्त दाब) व्याधी नव्हता. आणि न मधुमेहाची व्याधी होती. मी नाम घेण्यापूर्वी सतत धुम्रपान अवश्य केलेले होते.

तेथे ड्युटीवरील कार्यरत डॉक्टरांना मी परीचय करुन दिला की, एच.सी.एम.एस.आय. (ग्रुप ए) श्रेणीमध्ये सी.एम.ओ. पदावर कार्यरत आहे. परिचय दिल्यानंतर डॉक्टरने लगेच उचित निरक्षणानंतर माझ्यावर उपचार सुरु केले आणि अतिदक्षता युनीटमध्ये (आयसीयु) मध्ये हलवले. इथपर्यंत मला सर्व गतिविधी समजल्या. परंतु आयसीयु मध्ये शिफ्ट केल्यानंतर मला काहीच माहित झाले नाही की पुढे काय झाले? जवळजवळ दीड ते दोन तासानंतर मला जाणवले की, मला काळाचे (यमाचे) दुत चारी दिशांनी घेरून उभे आहेत. ''चल, तुझा येथील समय पूर्ण झालेला आहे. अन् आम्ही तूला नेण्यासाठी आलेलो आहोत. मी त्यांना काहीच म्हणू शकलो नाही. तेवढ्यातच पूर्ण परमेश्वर कबीर साहेब माझ्या सद्गुरु तत्वदर्शी संत रामपालजी महाराजांच्या रुपामध्ये बेडजवळ प्रकट झाले. तेव्हा ते काळाचे दूत, ज्यांचे चेहरे प्रथमत: भयानक तथा शरीर भयंकर अन् दीर्घ होते, महाराजजींना पाहूनच अदृश्य झाले. ''

माझ्या सद्गुरु देवांनी मला आशीर्वाद दिला आणि म्हटले कि, ''कबीर परमेश्वरांनी आपले आयुष्य त्यांच्या कोठ्यातून (त्यांच्या शक्तीने) वाढवून दिलेले आहे. कारण आपण

सत्‌भक्ती पूर्ण करु शकाल आणि सतलोकी जाऊ शकाल.'' मी रडत म्हणलो, ''मालक स्वामी, आपणंच स्वयं परमेश्वर आहात, आपणं ह्या चोल्यामध्ये (शरीररुपी वस्त्रामध्ये) स्वत:ला लपवलेले आहे. परमेश्वर भक्तीही आपणच करून घेणार आहात. मी भक्ती करणार कोण आहे?'' एवढे म्हणून माझे डोळे उघडले आणि माझ्या डोळ्यातून अश्रुंशिवाय दुसरे काहीही नव्हते. तीन दिवसानंतर जेव्हा आय.सी.यु. मधून मला वॉर्डामध्ये आणले जात होते. तेव्हा मी उठून पायी चालू लागलो. तेव्हा एक डॉक्टरांनी पळत येऊन मला पकडले. अन् म्हटले की, ''काय करीत आहात? आपण पायी अजिबात चालायचे नाही. आपणास हार्ट अ‍ॅटॅक (हृदयाचा धक्का) येवून गेला आहे''.

स्पेशल वॉर्ड मध्ये शिफ्ट केल्यानंतर डॉक्टरांनी सांगितले की, ''आम्ही हैराण आहोत कि १०/११ तारखेच्या रात्री आपला इ.सी.जी./बी.पी. इत्यादी रिपोर्ट सांगत होते की, आपण वाचणारच नाही. परंतु प्रात: इ.सी.जी. इत्यादी पुन्हा सामान्यपणे सुरु झालेत.''

मी दि.२५-१२-१९९९ रोजी संत रामपालजी महाराजांकडून नाम उपदेश प्राप्त करुन घेतलेला होता. यापूर्वीही मी ब्रम्हाकुमारी, जैनी राधास्वामी यांचा शिष्य होतो. तसेच डी.ए.व्ही. हायस्कूल/महाविद्यालयाचा विद्यार्थी असल्याने आर्य समाजाचा पगडा (छाप) माझ्यावर होता. मी गायत्री मंत्रांचा जप कित्येक लाख वेळा केला असेल. घरामध्ये जवळ जवळ शंभर प्रतिमा (फोटो) सर्व देवी-देवतांचे होते. नामदानानंतर सर्व देवदेवतांचे त्या प्रतिमा पाण्यामध्ये विसर्जीत करुन दिल्या. तथा सर्व प्रकारची अन्य उपासना बंद केली. तसेच सत्गुरु रामपालजी महाराजांच्या आदेशानुसार पूर्ण परमात्मा कबीर परमेश्वर (कविर्देव) यांची भक्ति सुरु केलेली आहे. कारण सदगुरुनी म्हटले आहे की,

एकै साधै सब सधै, सब साधै सब जाए। माली सींचै मूल को, फले-फूले अघाए।।

एक कबीर परमेश्वराच्या भक्तीमध्ये, ते पण केवळ तत्वदर्शी संतांकडून नाम ग्रहण केल्यानंतर लाभ हा झाला की, संतरामपालजी महारांनी आपल्या कोठ्यामधून माझे आयुष्य वाढवून दिले. ही गोष्ट मी तसेच माझ्या परीवारातील व्यक्तींनी पी.जी.आय.एस.एम. मधील कार्यरत डॉक्टर तसेच दुसऱ्या इतर कर्मचारी वर्गास सांगितले. परंतु त्यांना काहीच समजले नाही. कारण या गोष्टी त्यांनाच समजू शकतील, ज्यांचा चैनल परमेश्वराने चालू केलेला आहे. अन्यथा या ज्ञानास समजणे असंभव आहे.

मी २५-१२-१९९९ रोजी तत्वदर्शी संतरामपालजी महाराजजींकडून नामदान ग्रहण केले. तेव्हा मला माहित नव्हते की हेच सद्‌गुरुजी पूर्ण ब्रह्म कबीर साहेबांचे वास्तविक अवतार घेऊन आलेल आहेत. जेव्हा माझ्याबरोबर उपरोक्त घटना घडली, तेव्हा माझा हा विश्वास बसला कि,

माँसा घटे न तिल बढे विधना लिखे जो लेख। साचा सतगुरु मेट कर ऊपर मारें मेख ।

कबीर परमेश्वर सशरीर संत रामपालजी महाराजांच्या रुपामध्ये आलेले आहेत जे की वास्तविक खरे सद्‌गुरु आहेत आणि विधानाचे (भाग्याचे) पाप कर्मे रुपी लेखास नष्ट करून आपल्या शक्तीने नवीन लेख लिहित आहेत.

''भक्तमति सुशीलाचे नेत्र ठीक केले.''

याच प्रकारे माझी धर्मपत्नी श्रीमती शीला हुड्डा हिला दि.६/१२/२००४ ला उजव्या नेत्राने वस्तूच्या दोन-दोन प्रतिमा दिसू लागण्यास प्रारंभ झालेला होता. पि.जी.आय.एस.एम. रोहतक हॉस्पीटलमधील सर्व तपासण्या (टेस्ट) एम.आर.आय. तसेच एम.आर.आय. एन्जीओग्राफी इत्यादी करून घेतल्या. तसेच सर्व वरीष्ठ डॉक्टरांनाही दाखवून उपचारही करून घेतले. परंतु काहीच लाभ झाला नाही. खाजगी डॉक्टर ईश्वरसिंह इत्यादीनाही दाखविले. तरीही काहीच लाभ झाला नाही. हे सर्व आम्ही सदगुरुजींकडून आज्ञा घेतल्यानंतर केलेले होते. परंतु जेव्हा औषधोपचारांपासूनच काहीच लाभ झाला नाही त्यावेळी आम्ही सद्‌गुरुशी प्रार्थना केली कि परमेश्वर आपण आयुष्य सुद्धा वाढवून देता, तेव्हा आपल्यासाठी हे काय कठीण आहे? कृपया आपण आपल्या ह्या बालकावर कृपा सुद्धा करावी''. सद्‌गुरुंनी कृपा केली. डोळ्यावर हात ठेवताच उजवा नेत्र एकदम ठीक झाला आणि एका वस्तूच्या दोन-दोन प्रतिमा दिसणे हेही बंद झाले. जसे पूर्वी दिसायचे तसेच दिसू लागले.

आता त्यांना पूर्ण परमात्मा, पापकर्मांना जाळून नष्ट करणारे, भगवान नाही म्हणायचे तर काय म्हणायचे? कृपया वाचकांनो स्वयं वाचून निर्णय घ्या. अन् अतिशिघ्र आपणही आपले मान, गर्व, अहंकार व शास्त्रविधीरहित साधना त्यागून सतलोक आश्रम करौंथा येथे येऊन परमपूज्य पुर्ण सद्‌गुरु रामपालजी महाराजजींकडून नामउपदेश ग्रहण करून आपले व आपल्या परिवाराचे कल्याण करून घ्यावे ''सत साहेब''.

प्रार्थी-भक्त डॉ. ओमप्रकाश हुड्डा

''तिन्ही तापांना पूर्ण परमात्माच समाप्त करू शकतो''

भक्त राजकुमार ढाका (पूर्व हेड मास्टर, एम.ए.बी.एड.) यांचे प्रमाण.

मी राजकुमार ढाका रिटायर हेडमास्टर दिल्ली (एम.ए.बी.एड्.) गाव-सुंडाना, जिल्हा-रोहतक, हरीयाणा. वर्तमान पत्ता- आजाद नगर, रोहतक. येथील रहिवासी आहे. सन १९९६ पासून माझ्या पत्नीस व माझ्या दोन्ही पुत्रांना एक अत्यंत भयंकर व्याधी होता. ह्या व्याधी पासून एवढे त्रासीत झाले होते की, दोन्ही पूत्र म्हणू लागले की, ''या झालेल्या आजाराने नोकरी करू शकत नाही.'' कारण की या व्याधीने घसा कोरडा होऊन शब्द येणे बंद होऊन श्वासही घेणे बंद होत होते. तेव्हा डॉक्टरांना आणून निद्रेचे इंजेक्शन ते द्यायचे. परंतु रात्री ड्युटी असताना ते इंजेक्शन कसे काय घेऊन जायचे? अत्याधीक चिंता निर्माण होत असे. अधिकारीही मला

बोलावून घेत होते. मी त्यांना सर्व काही सांगितले तेव्हा, ते म्हणायचे की, ''उपचार करून घे.'' जेव्हा घरी असेल त्यावेळी डॉक्टरांना रात्रीमध्ये दोन-दोन वेळा येणे भाग पडत होते. कारण कधी घरातील ह्या व्यक्तीसाठी तर कधी दुसऱ्या व्यक्तीसाठी त्यांना यावे लागायचे. जर कोणास संशय वाटत असेल तर डबल फाटकावर डॉ. सचदेव यांचा दवाखाना आहे. डॉ. सचदेव साहेबांना विचारा कि, मास्तरजीच्या घरी काय स्थिती आहे?

ज्यांनीही जेथे कोठे जाण्यास सांगितले तेथे आम्ही गेलो. उत्तर प्रदेश मधील 'कराना शामली'कडे, उत्तर प्रदेशामधील खेखडा, राजस्थान मधील बालाजी येथे बऱ्याच वेळा, खाटू श्यामजी व कित्येक स्थानच्या जन्म मन्त्र करणाऱ्यांकडे हरियाणामधील तर मी कोणतेच स्थान सोडले नाही. परंतु काहीच लाभ झाला नाही. कंडेला जवळील खेडा कंचनी, बोहतावाला, गोहानाजवळील गाव समयाना, सिकंदरपुर, खिडवाली इत्यादी अनेक स्थानी गेलो. अन् जवळजवळ तीन लाख रुपये खर्च केले पण कोणताच लाभ झाला नाही.

मी थकलो अन् माझा परिवार ढासळू लागला. माझ्या पत्नीने मला म्हटले कि, ''माझे जीवन आता समाप्त होणार आहे आता भक्त सुभाष पुत्र महेंद्र जो पोलीस आहे. तो ज्या संतरामपालजी महाराजांची महिमा सांगत असतो. मला त्याच संताकडून नाम उपदेश द्या''. पूर्वी मी कोणत्याही गोष्टीवर विश्वास ठेवत नव्हतो. तसेच गुरु बनविणे तर फारच कमीपणाचे समझत होतो. म्हणत असे की, ''तुझा गुरु तर मीच आहे. मी एम.ए.बी.एड. आहे. माझ्यापेक्षा मोठा कोण गुरु असेल?'' परंतु परिस्थितीने मला विवश केले आणि मी माझ्या पत्नीस नाम उपदेश घेण्याची संमती दिली. आणि म्हटले की, ''आपले जीवन शेष नाही, तेव्हा आपण नाम उपदेश जरूर घ्या.'' कारण त्या वेळी माझ्या पत्नीचे वजन ५० किलो एवढेच राहिलेले होते. पूर्वी तिचे वजन ८० किलो इतके होते. उठण्या बसण्या इतकीच ती राहिलेली होते. चालायचे-फिरायची गोष्ट तरी फार दूरची होती. मी म्हटले, ''आता मरत तर आहेस, तेव्हा नाम घेऊन पाहा आपल्या मनाची ही आणखी एक ईच्छा करून बघ. आता तूला मी विरोध करणार नाही. नाम उपदेश घे. ठीक आहे.'' कारण संतरामपालजी कडून नाम घ्यावे म्हणून ते सांगण्यासाठी दोन-तीन महिन्यांनी आमचा भाचा सुभाष सतत येत होता. अन् म्हणायचा की, ''ताई नाम घ्या. नाहीतर मराल?'' मी म्हणत असे कि, '' कोणताही डॉक्टर सोडलेला नाही. आम्ही बालाजी इत्यादी सर्व तांत्रिकां कडेही डोके आपटून घेतले. तेव्हा तुमचा संत काय करणार?''

परंतु शेवटी वैतागून कोठेच कोणताही लाभ झालेला नाही. म्हणून नाम घेण्यासाठी तिला पाठविले. कारण मी सुद्धा आपल्या परिवाराने आश्रमात जाण्याच्या सक्त विरुद्ध होतो. '१६ जानेवारी २००३' मध्ये माझ्या पत्नीने नाम उपदेश घेतला आणि 'गहरी नजर गीता मे' नावाचे पुस्तक सोबत घरी घेऊन आली. एका महिन्यामध्ये जसे दीपकामध्ये तेल घातल्यानंतर

प्रकाश होतो. त्याचप्रमाणे घरभर प्रकाश झाला. प्रत्येक महिन्यात तिचे तिन किलो वजन वाढू लागले. तेव्हा जेष्ठ पुत्रासही नाम ग्रहण न करताही केवळ मातेने नाम उपदेश घेतल्याने चांगली झोप येऊ लागली. त्याने आपल्या पत्नीस नाम प्राप्त करवून दिले. नंतर मी 'गहरी नजर गीता में' नामक पुस्तक वाचले. जेव्हा मी खोलवर जाऊन विचार केला तेव्हा समजले की, असे सत्य ज्ञान कधीच वाचलेले नाही अन् ऐकलेलेही नाही. मी एप्रिल २००३ मध्ये नाम उपदेश घेतला. आज माझ्या घरी मोठ्यापासून बालकापर्यंत सर्वांनी नाम उपदेश घेतलेला आहे.

जेव्हा ही व्याधी होती, तेव्हा सर्व घर भितीने, त्रासाने, थरथरायचे, भांडण-तंटे, नोकरीमधील विवादक, डॉक्टरांचे येणे-जाणे तसेच उपचारासाठी तातडीने दवाखान्यामध्ये घेऊन जाणे ह्या सर्व गोष्टी होत होत्या. आज आमचे घर स्वर्गासमान आहे. अन् सतलोक जाण्याची ईच्छाच सर्वांना आहे.

एक महिन्यापूर्वी स्वप्नामध्ये परमेश्वर कबीरसाहेबांनी गुडगांव सेक्टर ५७ मध्ये प्लॉट आरक्षीत करून गेले. जेव्हा ड्रॉ काढला तेव्हा तोच प्लॉट नंबर प्राप्त झाला, जो स्वप्नामध्ये कबीर परमेश्वरांनी सांगितलेला होता. प्रात: वर्तमानपत्र वाचले तर तोच प्लॉट नं. मंजूर झालेला होता. आमच्या येथे अशी व्याधी होती की, कोणीही एवढे दु:खी असणार नाही, तेवढे आम्ही होतो. आता संत रामपालजी महाराजांकडून नाम उपदेश घेतल्यानंतर अत्यंत कमी दिवसामध्ये आम्ही अत्यंत सुखी झालेले आहोत.

माझ्या घरावर 'जिन्द' (पिशाच्च) प्रकट झाले त्याने सांगितले की, ''मी आपल्या आश्रमामध्ये जातो. सर्व काही पाहून येतो. परंतु मी काचेपलीकडे जात नाही. जेथे संतजी विराजीत होऊन सत्संग करतात. कारण मला सर्व गोष्टीची माहिती आहे. जर मी तेथे गेलो तर माझी चांगलीच पिटाई होईल. यासाठी पुन्हा बाहेर येतो आणि तुम्ही कित्येक तांत्रिकाच्याकडे गेलात किंवा बालाजीस गेला मी आत जातच नव्हतो. बाहेरच राहत होतो. मला कोणी बांधणारा नाही. माझे साथी भित्रे होते. ते पळून गेले. परंतु मी जाणार नाही. मला अशाप्रकारे शिकवून पाठविले आहे की, मला तुझे घर व तुझ्या कन्येचे घराचा नाश करायचा आहे. त्यानंतर एका पाठोपाठ एक सर्वांचा विनाशाचा क्रमांक येईल. वाटले तर तूम्ही कोठेही पळून जा.''

काही दिवसानंतर तेच प्रेत घरामध्ये प्रकट झाले आणि जोर-जोरात ओरडू लागला, ''कोठे आहेत तुझे गुरु रामपाल?' कोठे आहे तुझे स्वामी कविर्देव (कबीर परमेश्वर) जेव्हा तो प्रकट व्हायचा, मनुष्यासमान संवाद करत असे. तेव्हा लगेच माझी पत्नी आमच्या घरी बनलेल्या अधिष्ठान पूजा स्थळी जाऊन दंडवत प्रणाम केला. तेव्हा पिशाच्चाची पिटाई सुरु झाली अन् पिशाच्च म्हणू लागले, ह्या भिंतीनाच आता पाडून टाकतो. त्याची चांगलीच पिटाई झाली. तेव्हा तो पिशाच्च म्हणू लागले, ''ही तर भिंत नाही. लोखंडाचे जाळे आहे. हे मालिक रामपालजी कोठून बरं आला तुम्ही? ते तर बरवाला सत्संग करण्यासाठी गेलेले होते. (त्या दिवशी संत

रामपालजी महाराज बरवाला, जिल्हा-हिसार येथे सत्संग करण्यासाठी गेलेले होते.) अन मी तर यासाठी आलो की, मालिक (स्वामी) येथे नाहीत''.

पिशाच्चाने सांगितले कि, ''मी तर आलो होतो, तुमचा पूर्णत: विध्वंस करायला. नाश करायला आलो होतो परंतु माझाच नाश झाला. मला नरकामध्ये टाकतील, मी जातो, मला मुक्त करा. करौथा आश्रमामध्ये संत रामपालजी बसलेले आहेत त्यांना मनुष्य समझु नका. तेच पूर्ण परमात्मा आहेत, त्यांना अजिबात सोडू नका. नाहीतर नुकसानच नुकसान करून घ्याल.'' असेच खेडा कथनी येथील पंडितही उपचार करीत होते.

जेव्हा मी खेडा कंचनी येथे गेलो होतो तेव्हा त्या पंडिताने सांगितले कि, ''आपला परिवार एका नंतर एक मृत्यू होऊन नष्ट होईल.'' मी हे मानले नाही. परंतु शाहपूर मध्येच माझ्या बंधूच्या कन्येचा विवाह करून ठेवलेला आहे. तसेच ते पंडितही शाहपूरचेच आहेत. अन् नंतर त्या पंडितनी आमच्या चौधरीस सांगितले कि, ''रोहतकच्या चौधरी रामकुमारच्या येथे अत्यंत भयंकर आजार आहे. अन् त्यात सर्व परिवार नष्ट होऊन जाईल. त्यांना बोलवून आणा.'' तेव्हा आमच्या चौधरी साहेबांनी त्यांच्या पुत्रास माझ्याकडे पाठवून दिले. त्याने म्हणजे जिलेसिंहने सर्व सत्यता कळविली आणि आम्हांस सोबत नेले. बोलवणे सोपे होते. परंतु उपचार तर अत्यंत अवघड होते. त्या पंडीतजींच्या ते आवाक्यात नव्हते. मंगळवार ते शनिवार च्या रात्री पाच पाच झटके (पिशाच्च बाधा) येत असे. पंडीतजी त्यांना उतरून शेजारील तलावात त्याचा उतारा टाकायचे. हा कार्यक्रम चार वर्षे पर्यंत चालत राहिला. नंतर त्या पंडीतजीने हात वर केले (माघार घेतली). एका तांत्रिकाकडे गेलो. त्याने सांगितले की, ''हा तूमचा आजार मी नष्ट करेल. आपल्या आजाराची माहिती, निदान मला माहिती आहे. तो कित्येक वेळा आम्हास बालाजीलाही घेऊन गेला. न त्याच्या मुठीत हा आजार आला नाही अन् त्याच्या त्या मंदीराने . कारण मंगळवार व शनिवारास पिशाच्चाच्या झटक्यांनी त्यासही अगदी वैतागून सोडले अन् त्यानेही हात वरती केले. (माघार घेतली.) कारण झटके जेव्हा यायचे तेव्हा जवळ सुद्धा संदेश यायचा की, रात्री ९ ते २ वाजेपर्यंत अग्नी पेटवून पाण्याचा तांब्या घेऊन आणि काठी घेऊन जागायचे आहे. हा कार्यक्रम सन १९९६ ते २००२ पर्यंत चालत राहिला. 'बोहता 'येथील त्या तांत्रिकाकडे घेऊन गेल्यानंतर जेव्हा पिशाच्चाचा झटका आला तेव्हा त्यातून एक चिठ्ठी मिळाली. त्यात त्या बोहताच्या तांत्रिकास म्हटलेले होते की, या मधून बाजूला होत, तुला पन्नास हजार रुपये दिले जातील. अन्यथा तुझी ही खैर नाही.'' त्याने भयभीत होऊन नकार दर्शविला. मला दिवसा दिल्ली मध्ये नोकरीस जावे लागे. अन् मी रात्री पहरा द्यायचो. काही रात्री डॉक्टरांस बोलवून आणायचो. माझी अत्यंतीक दुर्दशा झालेली होती. मी उपरोक्त कामाने अन् सर्व परीवार आजाराने अत्यंत वैतागुन गेलेला होता. कोणास सांगावे तर चेष्टा करत होते. कोणीही साथ दिली नाही. पुष्कळ धन (जवळजवळ ३ लक्ष रुपये) खर्च झालेले होते.

माझी पत्नी चांदकौर हिला थॉईरॉईड (गलगंड) ही व्याधी झालेली होती. जनवरी २००३ मध्ये डॉक्टर ओ.पी.गुप्ता ने थॉईराईडसाठी तिमारपुर दिल्ली येथील हॉस्पिटलध्ये दाखल करण्यासाठी सांगितले. परंतु तेथे न जाता मी डॉ.चुग जे ह्यासंबंधी विशेषतज्ञ होते. त्यांच्याकडे उपचार करून घेतले. त्याने म्हटले कि, सर्व आयुष्यभर औषधे खावी लागतील परंतु आता २००३ मध्ये नाम उपदेश घेतल्यानंतर औषधे खाण्याचे पूर्णपणे समाप्त झाले. मी डॉक्टर चुग यांच्याकडेही पुन्हा तपासणी करुन पाहिली. तर ते अचंबीत झाले की, ''हे कसे काय झाले?'' त्यांना सर्व गोष्टी मी सांगितल्या.

आता माझ्या पुत्राचे व पत्नीचे सर्व आजार बंदीछोड-सदगुरु रामपालजी महाराजांनी नष्ट केले आहेत. जेष्ठ पुत्राचे नाव सुरेंद्र कुमार तसेच कनिष्ठ पुत्राचे नाव मनोज कुमार असे आहे. दोघेही हरियाणा पोलीसामध्ये नोकरी करतात. ते दोघेही त्या जिन्द पिशाच्चाने ग्रस्त झालेले होते. तसेच घाल नावाच्या पिशाच्चानेही कित्येक वेळा त्यांच्यावर प्रघात केलेला होता. परंतु नाम उपदेश घेतला असल्याने परमात्मा कबीर साहेबजींनी त्यास वाचविले.

तत्वदर्शी जगतगुरु संत रामपालजी महाराजजी आमच्यासाठीच जसे काय अवतरले आहेत कारण ज्या परिवारामध्ये दोन पुत्र नोकरी करणारे परंतु दोघांनाही जिद पिशाच्च बाधा झाल्यास त्या घरामध्ये काय होईल? अन् ज्या स्त्रीच्या दोन्ही पुत्रांसह असा वाईट खेळ होत असेल अन् तिच्या स्वत:मध्येही जिन्द/पिशाच्च असेल तर काय जीवन असेल? जे लोक करौथा आश्रमाविषयी ज्ञान अर्जीत करत नाही ते लोक अजूनही अंधारामध्ये आहेत कारण वाचण्यासाठी बुद्धी दिलेली आहे. वाचा आणि विचार करा कि, वास्तविकता काय आहे?

आमच्या परिवाराचा सत्यानाश झालेला होता. जेव्हा माझे पुत्र आणि माझी पत्नी ठीक झाली. तेव्हा लगेच मी स्वत:स सदगुरु रामपालजी महाराजजींच्या चरणामध्ये समर्पीत केले. माझे काही नाही. हे तन-मन-धन सर्व काही गुरुजींच्या चरणामध्ये समर्पीत करीत आहे.

माझ्या कन्येने व जावयाने ही नामउपदेश प्राप्त केलेला आहे. आज माझ्या मुलीच्या घरी ही स्वर्ग बनलेला आहे. माझा जावई मद्यपान करत असे. त्यानेही मद्यपान करणे त्यागलेले आहे. माझ्या कन्येचे प्रमोशन, प्लॉट, घर इत्यादी काही दिवसांमध्येच प्राप्त झालेले आहे.

सन २००३ मध्ये बंदीछोड गुरु रामपालजी महाराजांनी आमच्या पापकर्मांरुपी वाळलेल्या गवताच्या ढिगास सतनामरुपी अग्निने जाळून नष्ट करुन टाकले. न कोणता गंडा, न कोणती दोरी, न भस्म, न ताबीज इत्यादी काहीच नाही. फक्त बंदीछोड यांनी दिलेले नाम (मंत्र)ने सर्व रोग नष्ट झालेत. मंत्र तर मोक्ष प्राप्तीसाठी सर्व बंधनातून मुक्त करून सतलोकामध्ये जाण्याचा आहे. हे सर्व रोग तर आपोआपच कविर्देवांच्या कृपेने समाप्त होतात जर असे होत नसेल तर भक्तीपासून विश्वास उडतो. आता आम्ही अत्यंत सुखी आहे. आता कोणी वाटेल ते केले तरी, आमच्या घरी काही होत नाही. कारण, आम्ही बंदीछोड कबीर साहेबजींचे हंस असुन,

त्यांच्या चरणामध्ये आम्ही आहोत. मी प्रारंभी मानत नव्हतो. ह्या गोष्टींना पाखंड समजत होतो. परंतु जेव्हा जेव्हा एका पाठोपाठ एकास डॉक्टरांकडे घेऊन नेण्यात आले. आजाराच्या उपचारासाठी पुष्कळ धनही लागले. त्रासही झाला. तेव्हा कोठे नेत्र उघडले. वास्तवामध्ये जाळ्यामध्ये अडकून बसलेली आहे. यामुळे भूत प्रेत नसतात ह्या आपल्या भ्रमास विसरून द्या. मी म्हणतो हे असत्य नाही. वास्तवामध्ये आहे कारण त्या त्रासाने मी माझ्या घरास उध्वस्त करून टाकले असते. यासाठी सर्व वाचकांना प्रार्थना आहे की, '' आपणही आपल्या समस्त दु:खापासून मुक्त होण्यासाठी व सत्यभक्ती करण्यासाठी सतलोक आश्रम करौथा मधील परमपुज्य संत रामपालजी महाराजांच्याकडून विनामुल्य उपदेश प्राप्त करून आपले मनुष्यजीवन सफल करा.

- प्रार्थी, **हेडमास्टर राजकुमार** (एम.ए.बी.एड.)

उपरोक्त काही भक्तात्म्यांच्या आत्मकथा आपण वाचल्यात असे असे हजारो-लाखो भक्त आहेत जे आपल्या आत्मकथा पुस्तकांमध्ये लिहिण्याची इच्छा करीत आहे. परंतु येथे स्थानाच्या अभावी आम्ही काहीच भक्तांच्या आत्मकथा देऊ शकलो. जर सर्व भक्तांच्या आत्मकथा आम्ही लिहिण्याचे म्हटले तर, कदाचित शंभर पुस्तके छापली जातील. याकरीता समजदार व्यक्तीस फक्त इशाराच पुरेसा आहे.

भक्तींमधील फरक : भक्ती-भक्तामध्ये बराच फरक असतो. आपण वाटल्यास कोणत्याही देवी/देवताची भक्ती करा, त्याचे फळ अवश्य मिळेल. जे कि नाशवान असेल. परंतु मुक्तीही मिळणार नाही आणि पाप कर्मे सुद्धा समाप्त होणार नाहीत. ती भोगण्यासाठी वारंवार जन्म घ्यावा लागेल. मुक्ती तर केवळ पूर्ण संतांच्या शरणामध्ये जाऊनच अर्थात त्यांच्याकडून नाम उपदेश घेऊन पूर्ण परमात्म्याची भक्ती केल्यानेच प्राप्त होईल अन्यथा नाही.

ये संसार समझदा नांही, कहंदा श्याम दुपहरे नूं ।
गरीबदास ये वक्त जात है, रोवेगो इस पहरे नूं ।।

९. कबीर साहेबांचा काळाशी संवाद

जेव्हा परमेश्वराने (कबीर साहेबांनी) सर्व ब्रह्मांडाची रचना केली त्यांनी आपल्या लोकामध्ये (सतलोकामध्ये) विश्राम करू लागले. त्यानंतर आपण सर्वजण काळाच्या ब्रह्मांडामध्ये राहून आपले कर्मकाण्ड भोगू लागलो. अन् अत्यंत दु:खी झालो. सुख व शांतिच्या शोधामध्ये भटकू लागलो. आपणास आपले निजघर सतलोकाची आठवण येऊ लागली. तसेच तेथे जाण्यासाठी भक्ति करण्यास आम्ही सुरुवात केली. आणि चार वेदांना कंठस्थ (पाठांतर) केले, तर कोणी उग्र तप करू लागले. आणि हवन, यज्ञ, ध्यान, समाधी इत्यादी साधना प्रारंभ केल्या. परंतु आपल्या निज (स्वत:चे खरे) घरी सतलोकास जाऊ शकलो नाही. कारण उपरोक्त साधना करून पुढील जन्मी चांगल्या प्रकारे समृद्ध जीवन प्राप्त होऊन (जसे राजा, महाराजा, मोठा व्यापारी, अधिकारी, देव-महादेव स्वर्ग-महास्वर्ग इत्यादी) नंतर पुन्हा आपण ८४ लाख योनीमधील कर्मे भोगू लागलो. अत्यंत कष्टामध्ये राहू लागलो. अन् परमपिता परमेश्वराशी प्रार्थना करू लागलो कि, ''हे दयाळू परमात्मा! आम्हास निजधामास (स्वत:च्या खऱ्या) घराचा रस्ता दाखवीण्याची कृपा करा. आम्ही हृदयाने आपली भक्ती करत आहोत. आपण आम्हास दर्शन का देत नाही?''

कबीर साहेबांनी हा वृत्तांत धर्मदासजीस सांगताना म्हटले की, ''ह्या जीवांची हाक ऐकून मी आपल्या सतलोकातून सहसदासाचे रुप बनवून काळलोकामध्ये आलो. तेव्हा २१ ब्रह्मांडामध्ये जेथे काळाचे स्वत:चे निज घर आहे. तेथे पोहोचलो, तेथे तप्तशिलेवर जीवांना भाजून त्यांच्या सुक्ष्मशरीरातील गंध मळ (घाण) काढला जात होता. माझ्या पोहोचल्यानंतर त्या जीवात्म्यांचे जळणे समाप्त झाले. त्यांनी मला पाहून विचारले, ''हे पुरुष। आपण कोण आहात? आपल्या दर्शनमात्रानेच आम्हास मोठ्या सुख व शांतीचा आभास होत आहे.'' नंतर मी सांगितले कि, ''मी पूर्णब्रह्म (पारब्रह्म) परमेश्वर कबीर आहे. आपण सर्व जीव माझ्या लोकातून (सतलोकातून) येऊन काळब्रह्मच्या लोकामध्ये फसलेले आहात. हा काळ प्रतिदिन एक लक्ष मानवाच्या सूक्ष्म शरीराचा गंध (मळ) काढून खातो. अन् नंतर नाना प्रकारच्या योन्यांमध्ये दंड भोगण्यासाठी सोडत असतो.'' तेव्हा हे जीवात्मे म्हणू लागले कि, ''हे दयाळू परमेश्वर, आम्हास या काळाच्या तुरुंगातून मुक्त करा.'' मी (कबीर साहेबांनी) सांगितले की, ''ही ब्रह्मांडे काळाने तीन वेळा भक्ती करून माझ्यापासून प्राप्त केलेले आहेत. जो आपण येथील सर्व वस्तुंचा प्रयोग करत आहात त्या सर्व वस्तू काळ (ब्रह्म) च्या आहेत आणि आपण सर्व आपल्या ईच्छेने पर्यटनासाठी फिरण्यासाठी आलेला आहात. त्यामुळे आता आपणावर ह्या काळ ब्रह्माचे

अत्याधिक ऋण झालेले आहे आणि ते ऋण माझ्या खऱ्या (सत्यनाम) नामाच्या जपाविना उतरू शकणार नाही.''

जोपर्यंत हे ऋण मुक्त होत नाही, तोपर्यंत आपण काळ ब्रह्माच्या तुरुंगातून बाहेर जाऊ शकत नाही. यासाठी आपणास माझ्याकडून नामउपदेश घेऊन भक्ती करावी लागेल, तेव्हा मी आपणास मुक्त करून सतलोकास तूमच्या निजधाम (स्वत:च्या) घरी घेऊन जाईल. आम्ही हा संवाद करतच होतो कि तेवढ्यात तेथे काळ ब्रह्म प्रकट झाला आणि त्याने अत्यंत क्रोधित होऊन माझ्यावर हल्ला केला. मी माझ्या शब्द शक्तीने त्यास (काळास) मुर्छित केले. नंतर काही वेळानंतर तो शुद्धीवर आला आणि माझ्या चरणामध्ये पडून क्षमा याचना करू लागला तसेच म्हणाला कि, ''आपण माझ्यापेक्षा मोठे आहात माझ्यावर काही दया करा अन् हे सांगा कि, ''आपण माझ्या लोकामध्ये का आलेला आहात?'' तेव्हा मी काळपूरूषास म्हटले कि, ''काही जीवात्मे भक्ति करून आपल्या निजधाम (स्वत:च्या घरी) सतलोकामध्ये परत जाऊ इच्छितात. त्यांना सतभक्ति मार्ग मिळत नाही. त्यामुळेच ते भक्ती केल्यानंतरही ह्याच लोकामध्ये (काळलोकामध्ये) राहले जात आहेत. मी त्यांना सतभक्तिमार्ग सांगण्यासाठी आणि तूझा रहस्यभेद देण्यासाठी आलेलो आहे की, तू काळ आहेस अन् प्रतिदिन तू एक लक्ष जीवांचा आहार करतो अन् सव्वा लक्ष जीवांची उत्पत्ती करतोस. तथा भगवान बनून बसलेला आहेस. मी जीवात्म्यांना सांगेन की, ''तुम्ही ज्याची भक्ती करता तो भगवान नाही काळ आहे''. एवढे ऐकताच काळ पुरुष म्हटला कि, ''जर सर्व जीवात्मे परत सतलोकास गेले तर माझ्या आहाराचे काय होईल? मी भूकेने मरून जाईल. आपल्या चरणी माझी प्रार्थना आहे की, तीन युगामध्ये जीवात्मे कमी संख्येने घेऊन जावे अन् सर्वांना माझा रहस्यभेद समजू देऊ नये, कि, मी काळ (निरंजन) आहे, सर्वांना खाणारा आहे. जेव्हा कलियुग येईल तेव्हा आपणास वाटेल तितक्या जीवात्म्यांना घेऊन जावे''. हे वचन काळाने माझ्याकडून (कबीर साहेबांकडून) प्राप्त करून घेतले. कबीर साहेबांनी धर्मदासजीस पुढे असे सांगितले की, 'सतयुग, त्रेतायुग, द्वापरयुगामध्ये ही मी आलो होतो. अन् बऱ्याच जीवांना सतलोकी घेऊन गेलो. परंतु त्याचा भेद (बातमी) केला नाही. आता मी कलीयुगामध्ये आलेलो आहे. आणि काळाबरोबर माझा संवादही झालेला आहे. काळब्रह्माने मला म्हटले कि, ''आता आपण जेवढे वाटेल तेवढी शक्ती लावा. आपले म्हणणे (गोष्ट) कोणीही ऐकणार नाही. प्रथम तर मी जीवांस भक्तीच्या लायकच सोडलेले नाही. त्यांच्यामध्ये बीडी, सिगरेट, मद्यपान, मांसाहार इ. दुर्व्यसनाची सवय लावून त्यांची वृत्तीस बिघडवलेले आहे. नाना प्रकारच्या पाखंड पुजेमध्ये जीवात्म्यांना लावून दिलेले आहे. दुसरी गोष्ट अशी होईल की, ''जेव्हा आपण आपले ज्ञान देऊन आपल्या लोकी- सतलोकास परत जाल, तेव्हा मी माझे दूत पाठवून आपल्या भक्तीपंथास मिळते जुळते बारा पंथ चालवून जीवात्म्यांना भ्रमीष्ट करून टाकीन, महिमा ते सतलोकाची सांगून, आपले ज्ञान देतील. परंतु नाम-जाप माझे

करतील. ज्यामुळे परीणामी स्वरुप माझेच भोजन बनेल. ही गोष्ट ऐकून कबीरसाहेबजी म्हटले की, ''तू तूझे प्रयत्न कर मी सतमार्ग सांगून परत जाईल अन् जे माझे ज्ञान ऐकतील ते तुझ्या जाळ्यात, फसवण्यात कधीही येणार नाहीत.''

सतगुरु कबीर साहेबजींनी म्हटले कि, ''हे निरंजन । जर मी ठरविले तर तुझ्या या सर्व खेळास क्षणभरामध्ये समाप्त करू शकतो. परंतु असे करण्याने माझे वचनभंग होईल याचा विचार करून मी माझ्या प्रिय हंसांना यथार्थ ज्ञान दऊन 'शब्द' चे बळ प्रदान करून सतलोकी घेऊन जाईन आणि सांगितले की,

सुनो धर्मराया, हम संखो हंसा पद परसाया । जिन लीन्हा हमरा प्रवाना, सो हंसा हम किए अमाना ॥

(पवित्र 'कबीर सागर' पुस्तकामध्ये जीवांना धोक्यामध्ये टाकण्यासाठी आणि भूक शमवण्यासाठी तऱ्हेतऱ्हेच्या युक्त्यांचे वर्णन केलेले आहे.)

द्वादस पंथ करुं मैं साजा, नाम तुम्हारा ले करुं अवाजा।
द्वादस यम संसार पठहो, नाम तुम्हारे पंथ चलैहो।।
प्रथम दूत मम प्रगटे जाई, पीछे अंश तुम्हारा आई ।।
यही विधि जीवनको भ्रमाऊं, पुरुष नाम जीवन समझाऊं।।
द्वादस पंथ नाम जो लैहे, सो हमरे मुख आन समै है।।
कहा तुम्हारा जीव नहीं माने, हमारी ओर होय बाद बखानै।।
मैं दृढ फंदा रची बनाई, जामें जीव रहे उरझाई ।।
देवल देव पाषान पूजाई, तीर्थ व्रत जप-तप मन लाई ।।
यज्ञ होम अरु नेम अचारा, और अनेक फंद में डारा।।
जो ज्ञानी जाओ संसारा, जीव न मानै कहा तुम्हारा।।
(सतगुरु वचन) ज्ञानी कहे सुनों अन्याई, काटो फंद जीव ले जाई।।
जेतिक फंद तुम रचे विचारी, सत्य शबद तै सबै बिंडारी।।
जौन जीव हम शब्द दृढावै, फंद तुम्हारा सकल मुकावै।।
चौका कर प्रवाना पाई, पुरुष नाम तिहि देऊं चिन्हाई ।।
ताके निकट काल नहीं आवै, संधि देखी ताकहं सिर नावै।।

वरील विवरणाने हे सिध्द होते की, जे अनेक पंथ चाललेले आहेत. ज्यांच्याजवळ सद्गुरू कबीर साहेबजींद्वारे सांगीतलेला सत्यभक्तिमार्ग नाही ते सर्व काळ प्रेरित आहेत म्हणूनच बुध्दिमानासमान पाहिजे की, योग्य विचार विनीमय करुन सत भक्तिमार्ग स्विकारावा. कारण की, मनुष्य जन्म अनमोल आहे, हा वारंवार प्राप्त होत नाही. कबीर साहेब म्हणतात की,

कबीर मानुष जन्म दुर्लभ है, मिले न बारम्बार।
तरुवर से पत्ता टुट गिरे, बहुर न लगता डारि।।

✻ प्रकाशक ✻

बंदी छोड भक्ती मुक्ती ट्रस्ट (३९५५),

सत्लोक आश्रम, दौलतपूर रोड, बरवाला.जिल्हा हिसार (हरियाना).

फोन : ९८१२०२६८२१, ९८१२१४२३२४, ९८१२१६६०४४.

Visit us at : www.jagtapgururampalji.org

e-mail: jagatgururampaliji@yahoo.com

✻ प्रकाशक ✻

बंदी छोड भक्ती मुक्ती ट्रस्ट (३९५५),

सत्लोक आश्रम, करौंथा, जिल्हा रोहतक (हरियाना).

कुल लागत =

समाधि मुल्य =

सतगुरूदेवांची दया

भक्ती सौदागरास संदेश

(भाग २)

(तत्त्वज्ञानाच्या आधारावर भारत विश्वावर राज्य करेल.)

✻ प्रचार प्रसार समिती ✻

बन्दी छोड् भक्ति मुक्ति ट्रस्ट (सम्बन्धित),

सतलोक आश्रम करौंथा, जिल्हा रोहतक (हरियाणा).

अनुक्रमणिका

१. संत रामपालजी महाराज यांच्या अध्यक्षतेखाली हिंदुस्थानाचे (भारत) पूर्ण विश्वामध्ये शासन होईल.

‘‘ संत रामपालजींच्या विषयामध्ये ‘नॉस्ट्राडेमस यांची भविष्यवाणी’

फ्रेंच (फ्रान्स) देशातील ‘नॉस्ट्राडेमस’ नावाच्या प्रसिद्ध भविष्यवेत्त्याने सन १५५५ मध्ये एक हजार श्लोकांमध्ये भविष्याची सांकेतिक सत्य भविष्यवाणी लिहिलेली आहे. शंभर-शंभर श्लोकांचे असे दहा शतक बनविलेले आहेत, ज्यातील आतापर्यंतची भविष्यवाणी सिद्ध झालेली आहे. हिंदुस्थानामध्ये सत्य झालेल्या भविष्यवाणीमधील :

१. भारताची प्रथम महिला प्रधानमंत्री स्व. श्रीमती इंदिरा गांधी यांचा मृत्यू त्यांच्या निकटतम (जवळील) रक्षकाद्वारा होईल, असे लिहिलेले होते, जे सत्य झाले.

२. त्यानंतर त्यांचा पुत्र त्यांचा उत्तराधिकारी होईल आणि तो अत्यंत कमी कालावधीपर्यंत राज्य करेल, तसेच त्याचा आकस्मिक मृत्यू होईल, जे सत्य सिद्ध झाले. (पूर्वप्रधानमंत्री स्व. राजीव गांधीजींविषयी)

३. संत रामपालजी महाराजांविषयी भविष्यवाणी नॉस्ट्राडेमसद्वारा विस्तारपूर्वक लिहिलेली आहे.

आपल्या भविष्यबाबीच्या पाचव्या शतकाच्या शेवटी, तसेच सहाव्या शतकाच्या प्रारंभामध्ये नॉस्ट्राडेमस यांनी लिहिलेले आहे, की आज अर्थात इ.स. १५५५ पासून ठीक ४५० वर्षांनंतर, अर्थात सन २००६ मध्ये एक हिंदू संत (शायरन) प्रकट होईल. त्या समयी त्या हिंदू धार्मिक संताचे (शायरन) वय ५० ते ६० वर्षे या दरम्यान असेल. परमेश्वराने नॉस्ट्राडेमसला संत रामपालजी महाराजांच्या मध्यम वयातील शरीराचा साक्षात्कार करवून चलचित्रासमान सर्व घटनांना दाखविले अन् त्यास समजावले. नॉस्ट्राडेमस याचा जन्म पंधराव्या शतकामध्ये झाला. त्याने भविष्यामध्ये होणाऱ्या घटनांना आपल्या जन्माच्या वेळेपासून भविष्याचे एकेक शतक बनवून सांगितले आहे. जसे इ. सन १५०० हे प्रथम शतक आणि याच प्रकारे एकोणिसावे शतक हे त्याच्यानुसार पाचवे शतक (सदी) म्हटले गेलेले आहे. याच प्रकारे विसाव्या शतकास (सदी) सहावे शतक म्हटलेले आहे. नॉस्ट्राडेमस याने म्हटलेले आहे, की तो धार्मिक हिंदू नेता, अर्थात संत (शायरन) पाचव्या शतकाच्या शेवटच्या वर्षांमध्ये, अर्थात सन १९९९ मध्ये घरोघरी सत्संग करणे त्यागून, अर्थात चौकटींना

बांधून बाहेर येईल. तसेच आपल्या अनुयायांना (शिष्यांना) शास्त्रविधीनुसार भक्तिमार्ग सांगेल. त्या महान संताने सांगितलेल्या मार्गाने अनुयायांना अद्वितीय आध्यात्मिक अन् भौतिक संकेताचा लाभ होईल. त्या तत्त्वद्रष्ट्या हिंदू संताद्वारे सांगितलेल्या शास्त्र प्रमाणित तत्त्वज्ञानास समजून परमात्म्यावर प्रेम करणारे, हृदयाने इच्छिणारे श्रद्धाळू असे अचंबित होतील, जसे काय गहिऱ्या-गाढ निद्रेतून जागे झालेले आहेत. या तत्त्वद्रष्ट्या हिंदू संताद्वारे सन १९९९ मध्ये चालवली गेलेली आध्यात्मिक क्रांती २००६ पर्यंत चालेल. तोपर्यंत बहुसंख्येने परमात्म्यास हृदयाने इच्छिणारे भक्त तत्त्वज्ञान समजून, अनुयायी (शिष्य) बनून सुखी होतील. त्यानंतर त्या स्थानाच्या चौकटीला उल्लंघून बाहेर जातील. त्यानंतर २००६ पासून सुवर्णयुगाचा प्रारंभ होईल.'

नोट : प्रिय पाठकजन, कृपया खालील भविष्यवाणी वाचा, जी फ्रान्स देशवासी नॉस्ट्राडेमस याने सन १५५५ मध्ये लिहिलेली होती- सन १९९८ मध्ये महाराष्ट्रामधील एक जोतिषशास्त्री नॉस्ट्राडेमसच्या भविष्यवाणीमधील अंकित सांकेतिक भाषेचे स्पष्टीकरण करून त्यामध्ये लिहिलेल्या भविष्य घटनांचा अर्थ देऊन आपला भविष्य ग्रंथ प्रकाशित करेल. त्याच ज्योतिषशास्त्राद्वारे यथार्थ अनुवादित केलेल्या पुस्तकातील भविष्य अनुवादकाच्या शब्दांमध्ये वाचा.

१. (पृष्ठ ३२, ३३ वर) थांबा, सुवर्णयुग (रामराज्य) येत आहे. एक अर्धे आयुष्य झालेला मध्यम वयाचा, औदार्यात (उदार) अजोड, महासत्ताधिकारी व्यक्ती भारतच नाही, तर सर्व पृथ्वीवर सुवर्णयुग आणेल आणि आपल्या सनातन धर्माचे पुनरुत्थान करून यथार्थ भक्तिमार्ग सांगून सर्वश्रेष्ठ हिंदू राष्ट्र बनवेल. त्यानंतर ब्रह्मदेश, पाकिस्तान, बांगलादेश, श्रीलंका, नेपाळ तिब्बत (तिबेट), अफगाणिस्तान, मलाया (मलेशिया) आदी देशांमध्ये त्या नेत्याची (शायरन) सत्ताधारी चांडाळ चौकडीवर सत्ता होईल. तो नेता जगताला अद्याप माहिती व्हायचा आहे, फक्त पाहत राहा.

२. (पृष्ठ ४० वर पुन्हा लिहिलेले आहे.) थांबा, रामराज्य (सुवर्णयुग) येत आहे. जून १९९९ पासून २००६ पर्यंत चालणाऱ्या उत्क्रांतीमध्ये सुवर्णयुग उदयास येईल. उदय होणारा तारणहार 'शायरन' जगतामध्ये सुख, समद्धी व शांती निर्माण करेल. नॉस्ट्राडेमस याने नि:संदेहपणे म्हटले आहे, की प्रकट होणारा 'शायरन' अजून ज्ञात नाही, परंतु तो ख्रिश्चन अथवा मुस्लिम कदापि नाही. तो हिंदूच असेल अन् मी नॉस्ट्राडेमस, त्याचा छातीठोकपणे गौरव करून सांगतो, कारण त्या दिव्य स्वतंत्र सूर्य शायरनचा उदय होताच पूर्वीचे विद्वान म्हणवून घेणारे सर्व महान नेते निष्प्रभ होऊन त्यांच्यासमोर त्यांना नतमस्तक व्हावे लागेल. तो हिंदुस्थानी महान तत्त्वद्रष्टा संत सर्वांना अभूतपूर्व राज्य प्रदान करेल. तो समान कायदा, समान नियम बनवेल, स्त्री-पुरुष, श्रीमंत-गरीब, जाती-धर्म यांमध्ये कोणताही भेदभाव ठेवणार नाही. कोणावरही अन्याय होऊ देणार नाही. त्या तत्त्वदर्शी संताचा सर्व जनता विशेष सन्मान करेल. माता-पिता तर आदरणीय असतातच, परंतु पवित्रतेच्या आधारावर त्या शायरनचे (तत्त्वदर्शी

संत) माता-पित्यापेक्षाही वेगळे स्थान असेल. नॉस्ट्राडेमस स्वयं ज्यू वंशाचा होता. त्याने ख्रिश्चन धर्म स्वीकारलेला होता. तरीही नॉस्ट्राडेमसने नि:संदेह म्हटले आहे, की प्रकट होणारा शायरन केवळ हिंदूच असेल.

३. (पृष्ठ ४१ वर) सर्वांना समान कायदा, नियम, अनुशासन पालन करून सत्यपथावर आणेल. मी (नॉस्ट्राडेमस) एक गोष्ट निर्विवाद सिद्ध करतो आहे, की तो शायरन (धार्मिक नेता) नवीन ज्ञानाचा आविष्कार करेल. तो सत्य ज्ञानदर्शन करणारा तारणहार आशिया खंडामध्ये, ज्या देशाच्या नावाचा महासागर (हिंद महासागर) आहे, त्या देशामध्ये जन्म घेईल. तो ना ख्रिश्चन, ना मुस्लिम, ना ज्यू असेल, तर तो नि:संदेहपणे हिंदूच असेल. अन्य भूतपूर्व धार्मिक नेत्यांपेक्षा महत्तम बुद्धिमान असेल आणि अजिंक्य असेल. नॉस्ट्राडेमसने लिहिलेल्या भविष्यवाणीच्या शतक सहावे, श्लोक क्रमांक ७० मध्ये महत्त्वपूर्ण संकेत व संदेश सांगितला आहे, की त्याच्यावर सर्व जण प्रेम करतील, त्याचाच बोलबाला असेल, त्याचे भयसुद्धा असेल, जेणेकरून कोणीही अपकृत्य करण्यास धजणार नाही. त्याचे नाव व कीर्ती त्रिखंडांमध्ये गर्जत राहील. आतापर्यंत अज्ञानाच्या गाढ निद्रेमध्ये असलेल्या समाजास तो तत्त्वज्ञानाच्या प्रकाशाने जागवेल. सर्व मानव जात खडबडून जागी होईल आणि त्याच्याच तत्त्वज्ञानाच्या आधाराने भक्तिसाधना करेल. सर्व समाजाकडून तो सत्यसाधना करवून घेईल, ज्यामुळे सर्व साधकांना आपल्या आदिअनादी स्थानामध्ये (सत्यलोक) आपल्या पूर्वजांजवळ घेऊन जाऊन, तेथे स्थायी (नित्य) स्थान प्राप्त करवून देईल (वारस बनवेल). या क्रूर भूमीपासून (काललोक) मुक्त करेल, अशी सर्वत्र चर्चा होईल.

४. (पृष्ठ ४२, ४३ वर) हा हिंसक क्रूरचंद्र (महाकाल) कोण आहे, कोठे आहे, ही बाब शायरनच (तत्त्वदर्शी संत) सांगेल. त्या क्रूरचंद्रापासून शायरनच भक्तांना मुक्त करेल. शायरनच्या (तत्त्वदर्शी संत) कारकिर्दीमध्ये या भूतलावरील पवित्र भूमीवर (हिंदुस्थानामध्ये) सुवर्णयुग अवतरेल. नंतर त्याचा पूर्ण विश्वामध्ये प्रसार होईल. त्या विश्वनेत्याची आणि त्याच्या सद्‌गुणांची त्याच्यानंतरही महिमा गायिली जाईल. त्याच्या मनाची शालीनता, विनम्रता, उदारता यांचा एवढा दबदबा होईल, की यापूर्वी नमूद केलेले शतक सहावे, श्लोक ७० च्या शेवटच्या पंक्तीमध्ये केलेला उल्लेख आपला शब्द स्वयंच सिद्ध करतो आणि शायरनच सांगेल की 'जनतेने त्याच्याबद्दल केलेला उल्लेख फक्त 'एक विजयी ज्ञाता' या तीन शब्दांमध्ये करायचा असेल, तर करावा. आणखी विशेषणे माझ्या नावाला चिकटवणे मला मान्य नाही.' (याचा उल्लेख पृष्ठ क्रमांक ४२ वर ४ उल्लेख वाणी, सहाव्या शतकातील ७१ व्या श्लोकात आहे.) हिंदू शायरन आपल्या ज्ञानाने देदीप्यमान उत्तुंग स्वरूपाचे विधान (तत्त्वज्ञान) पुन्हा बिनशर्त प्रगट करेल (Chyren will be chief of the world, Loved, Feared and unchallanged) आणि मानवी संस्कृती निर्धोकपणे वाढेल, यामध्ये संदेह नाही. हे अद्याप

कोणासही माहीत नाही, परंतु योग्य समयी जसे नरसिंह अचानक प्रकट झाले, तसाच तो विश्व महान नेता (Great Chyren) आपल्या तर्कशुद्ध, अचूक ज्ञान व भक्तितंत्राने विख्यात होईल. मी (नॉस्ट्राडेमस) अचंबित आहे. मी त्याच्या देशास (जेथून अवतरित होणार आहे, अर्थात सत्‌लोक) जाणत नाही आणि त्यालाही जाणत नाही. तो माझ्या नजरेसमोर आहे, पण त्याची महिमा मी शब्दबद्ध करू शकत नाही. फक्त त्यास महान धार्मिक नेता (Great Chyren) म्हणतो आहे. आपल्या धर्मबंधूंच्या सध्याच्या दयनीय अवस्थेने बेचैन होणारा, स्वतंत्र ज्ञानरूपी सूर्याचा उदय करणारा, आपल्या भक्ती तेजाने जगाचे तारण करणारा, (पाचवे शतक- एकोणिसाव्या शतकाच्या अंतिम वर्षी म्हणजेच इ.स. १९९९ मध्ये) मध्यम वयाचा विश्वाचा महान नेता, जसा की तेजस्वी सिंहरूपी मानव (Great Chyren) उद्विग्न अवस्थेमध्ये चौकट उल्लंघून माझ्या (नॉस्ट्राडेमसच्या) मनाचा भेद घेत आहे. मी त्याचे स्वागत करताना आश्चर्यचकित होत आहे, तसेच उदासही होत आहे, कारण त्याचे जगाला ज्ञान न झाल्याने माझा शायरन (तत्त्वदर्शी संत) उपेक्षेस पात्र होत आहे.

माझ्या (नॉस्ट्राडेमस) चित्तभेदक भविष्यवाणीची व त्या वैश्विक सिंह मानवाची उपेक्षा करू नका. त्याच्या प्रकट होण्याने, तसेच त्याच्या तेजस्वी तत्त्वज्ञानरूपी सूर्योदयाने आदर्शवादी श्रेष्ठ व्यक्तींचे पुनरुत्थान तथा सुववर्णयुगाच्या उदयानंतर (सहाव्या शतकामध्ये म्हणजेच आजच्या इ.स. १५५५ पासून ४५० वर्षांनंतर (१५५५+४५०=२००५) अर्थात २००६ मध्ये सुरवात होईल. या कृतार्थ सुरवातीकडे मी (नॉस्ट्राडेमस) माझ्या नजरेतून पाहत आहे.

५. पृष्ठ ४४, ४५, ४६ वर नॉस्ट्राडेमस पुन्हा प्रमाणित करत आहे, की तिन्ही बाजूंनी सागरांनी वेढलेल्या द्विपामध्ये त्या महान संताचा जन्म होईल. त्यावेळी तत्त्वज्ञानाच्या अभावामुळे अज्ञानाचा अंधार पसरलेला असेल. नैतिकतेचे अध:पतन झाल्यामुळे सगळीकडे हाहाकार माजलेला असेल. तो शायरन (धार्मिक नेता) गुरुवर अर्थात गुरुजींना श्रेष्ठ मानून आपली साधना करेल आणि करवूनही घेईल.

(**टीप :** नॉस्ट्राडेमसची भविष्यवाणी फ्रान्स देशाच्या भाषेमध्ये लिहिली गेली होती. त्यानंतर एका पॉल ब्रन्टन नावाच्या इंग्रजाने नॉस्ट्राडेमसची ही 'सेंच्युरी' ग्रंथातील भविष्यवाणी फ्रान्समध्ये काही वर्षे राहून समजून घेतली आणि नंतर तिचा इंग्रजी भाषेमध्ये अनुवाद केला. त्याने गुरुवर शब्दाचा अर्थ गुरुवार (Thursday) मानून लिखाण केले, जेणेकरून तो आपल्या पूजेचा आधार 'बृहस्पतिवार' म्हणजेच गुरुवारी बनवेल. वास्तवात 'गुरुवर' या शब्दाचा अर्थ सर्व गुरूंमधील तत्त्वज्ञान जाणणारी श्रेष्ठ व्यक्ती, जिला मुख्य गुरू मानून साधना करावयाची असते. वेदांमध्ये बृहस्पती या शब्दाचा भावार्थ सर्वोच्च स्वामी म्हणजेच परमेश्वर आणि दुसरा अर्थ जगद्‌गुरू असाही होतो. जगद्‌गुरू किंवा परमेश्वर यामधूनसुद्धा बृहस्पती शब्दाचा बोध होतो.)

तो मध्यमवयीन तत्त्वज्ञान जाणणारा ज्ञानदाता (ज्ञेय) सत्संगाद्वारे त्रिखंडांमध्ये कीर्तिमान होईल. मला (नॉस्ट्राडेमस) त्याचा नवीन साधना मंत्र इतका जालिम वाटत आहे, की गारुडी मंत्राने महाविषारी सापाला वश करत आहे. तो नवा उपाय, नवा कायदा बनविणारा तत्त्ववेत्ता जगासमोर उदयास येईल, त्यालाच मी (नॉस्ट्राडेमस) आश्चर्यचकित होऊन 'ग्रेट शायरन' म्हणून संबोधत आहे. त्याच्या ज्ञानाच्या दिव्य तेजप्रभावाने त्या द्विपकल्पात (भारतवर्ष) आक्रमक तुफान येईल, खळबळ उडेल. त्यामुळे अज्ञानी संतांकडून विद्रोह केला जाईल; पण जसे जालिम नागिणीला वश केले जाते, त्याप्रमाणे त्या विद्रोहाला शांत करण्याचा उपायसुद्धा त्यालाच माहिती असेल. त्याचे व्यक्तित्व सिंहासारखे शक्तिशाली व तेजःपुंज असेल. मी (नॉस्ट्राडेमस) स्पष्ट शब्दांमध्ये सांगत आहे, की त्याने कुंडलिनी शक्ती धारण केलेली आहे. पुढे स्पष्ट शब्दांत असेही सांगितले आहे, की तो शायरन ज्या महासागरामध्ये तो द्विपकल्प आहे, त्याच देशाच्या नावानेच त्या महासागराचे (हिंद महासागर) नावसुद्धा आहे. विशेषत: त्या देशाच्या भुजंग सर्पिणी शक्तीशी (कुंडलिनी शक्ती) तो पूर्ण परिचित (True Master) असेल. तो शायरन (महान धार्मिक नेता) उदार, कृपाळू, दयाळू, देदीप्यमान, सनातन साम्राज्याचा अधिकारी, आदिपुरुषाचा (सत्पुरुष) अनुयायी असेल. त्याची सत्ता सार्वभौम असेल. त्याची महिमा, उपाय हे गुरुश्रद्धा, गुरुभक्ती यांच्याशिवाय म्हणजेच गुरूंशिवाय सफल होत नाही, हा सिद्धांत दृढ करेल. तत्त्वज्ञानाचा सत्संग करून अज्ञानाच्या निद्रेत असलेल्या धर्मबंधूंना (हिंदूंना) जागृत करून अंधविश्वासाच्या आधारावर करत असलेल्या शास्त्रविधिरहित साधनेचा बुरखा फाडून गूढ गहिरे ज्ञान (तत्त्वज्ञान) प्रकाशित करेल. आपल्या सनातन धर्माचे पालन करायला लावून समृद्ध शांतीचा अधिकारी बनवेल. त्याच्या (महान तत्त्वदर्शी संत) ज्ञानाची बरोबरी कोणीही करू शकणार नाही. अर्थात, त्याचा कोणीही प्रतिस्पर्धी नसेल. त्याच्या गूढ ज्ञानासमोर (तत्त्वज्ञान) सूर्याचे तेजसुद्धा कमी पडेल. यामुळेच तो वैश्विक सिंह महामानव इतका महान असेल, की त्याची महिमा मी (नॉस्ट्राडेमस) शब्दांमध्ये वर्णन करु शकत नाही. मी (नॉस्ट्राडेमस) त्या थोर महामानवास (शायरन) पाहत आहे.

या विवरणाचा भावार्थ असा आहे, की त्या विश्वनेत्याला ५० वर्षांमध्ये तत्त्वज्ञान शास्त्रांमध्ये प्रमाणित होईल. अर्थात, ५० वर्षांमध्ये म्हणजेच सन २००१ पर्यंत सर्व धर्मांच्या शास्त्रांचा अभ्यास करून तो तत्त्वज्ञानी होईल. त्यानंतर त्या तत्त्वज्ञानाचा ज्ञेय (इतरांना ज्ञान देणारा) होईल, तसेच त्याचा आध्यात्मिक जन्म अमावास्येला होईल. त्यावेळी त्याचे वय तरुण म्हणजेच १६ ते २५ वर्षे या दरम्यान नसेल, तर तो प्रौढ असेल. जेव्हा तो जगाच्या नजरेसमोर येईल, तेव्हा त्याचे वय ५० ते ६० वर्षांच्या दरम्यान असेल.

६. पृष्ठ ४६ व ४७ नॉस्ट्राडेमस म्हणत आहे, की विश्वामध्ये श्रेष्ठ तत्त्वज्ञात्याच्या (ग्रेट शायरन) बाबतीत माझ्या भविष्यवाणीतील शब्दोशब्दी तर्कवितर्क कोणत्याही

नेत्यांबरोबर जोडून पाहिला, तर नि:संदेहपणे कोणीही खरा उतरणार नाही. मी (नॉस्ट्राडेमस) छातीठोकपणे सांगत आहे, की माझ्या शायरनचे कर्तृत्व आणि गूढ, अनाकलनीय ज्ञानच सर्वांचे पितळ उघडे पाडेल. फक्त २००६ वर्ष येऊ दे. या विधानातील प्रत्येक शब्दाचे खरेखुरे समर्थन शायरनच देईल.

७. पृष्ठ ५२ वर नॉस्ट्राडेमसने आपल्या भविष्यवाणीमध्ये म्हटले आहे, की, एकविसाव्या शतकाच्या सुरवातीस जगाच्या क्षितिजावर शायरनचा उदय होईल. जे काही परिवर्तन होईल, ते माझ्या (नॉस्ट्रेडेमस) इच्छेने होणार नाही, तर ते सर्व शायरनच्या आज्ञेने निसर्ग नियमांप्रमाणे नक्कीच होईल. त्यामध्ये नवीन परिवर्तनाचा अर्थ म्हणजे हिंदुस्थान हे सर्वश्रेष्ठ राष्ट्र होईल. अनेक युगांपासून न पाहिलेले असे हिंदूंचे सुखी साम्राज्य दृष्टिपथात येईल. त्या देशामध्ये जन्मलेला धार्मिक संतच तत्त्वद्रष्टा, तसेच जगाचा तारणहार, जनज्ञेता होईल. आशिया खंडामध्ये रामायण, महाभारत इत्यादींचे ज्ञान जे हिंदूमध्ये प्रचलित आहे, त्याहूनही भिन्न आणि प्रगत सत्यज्ञान या तत्त्वदर्शी संताचे असेल. तो सत्पुरुषाचा अनुयायी असेल, तसेच तो एक अद्वितीय संत असेल.

८. (पृष्ठ ७४) अनेक संत, नेते येतील आणि जातील, पण ते सर्व जण परमात्म्याशी द्रोह करणारे, तसेच अभिमानी असतील. मला (नॉस्ट्राडेमस) त्या शायरनचा आंतरिक साक्षात्कार झालेला आहे.

हिंदुस्थानाच्या हिंदू संताला आगामी अंधकारी (भक्तिज्ञानाच्या अभावाने अंधळे झालेले), प्रलयकारी (स्वार्थातून भावाभावात होणारी मारहाण, पित्याचे तोंड न बघणारा पुत्र, हिंदू-हिंदूंचेच शत्रू, मुस्लिम-मुस्लिमांचेच शत्रू झालेले आहेत.), बेधुंद (मायेच्या प्रभावाने अंधाधुंद झालेला समाज) जगतास नवा प्रकाश देणाऱ्या सर्वश्रेष्ठ जगज्जेत्या, धार्मिक विश्वनेत्याला आपल्या औदासिन्याशिवाय कोणतीही अभिलाषा नसेल. मानवाच्या उद्धारासाठी लागलेल्या चिंतेशिवाय त्याचा काहीही स्वार्थ नसेल किंवा तो त्याचा अभिमानही बाळगणार नाही. माझ्या भविष्यवाणीतील गौरवाची गोष्ट अशी, की तो तत्त्वदर्शी संत भूतलावर अवश्य प्रगट होईल. त्याने सांगितलेल्या तत्त्वज्ञानाचा अंमल युगानुयुगे जगावर असेल. तो संत आध्यात्मिक चमत्काराने आधुनिक वैज्ञानिकांना आश्चर्यचकित करून त्यांना भुवया उंचावयाला लावेल. त्याचे सर्व ज्ञान शास्त्र प्रमाणित असेल. मी (नॉस्ट्राडेमस) असे स्पष्ट करतो, की बुद्धिवादी व्यक्तींनी त्याची उपेक्षा करू नये. त्याला लहानसा ज्ञानदीप समजू नका. त्या तत्त्ववेत्त्या महामानवास (शायरनास) सिंहासनस्थ करून (आसनावर बसवून) त्यास आराध्य देव मानून पूजा करा. तो आदिपुरुषाचा (सत्पुरुष) अनुयायी जगाचा तारणहार असेल.

‘‘ संत रामपालजी महाराजांचा संक्षिप्त परिचय’’

संत रामपालजी महाराजांचा जन्म ८ सप्टेंबर १९५१ मध्ये हरियाना राज्यातील

सोनीपत जिल्ह्यामधील धनाना गावात एका शेतकरी कुटुंबामध्ये झाला. शिक्षण पूर्ण झाल्यावर हरियाना प्रांतामधील सिंचन विभागामध्ये कनिष्ठ अभियंतापदावर ते १८ वर्षे कार्यरत राहिले. सन १९८८ मध्ये त्यांनी परमसंत रामदेवानंदजी महाराजांकडून दीक्षा घेतली. त्यांनी सांगितलेल्या भक्तिमार्गाने साधना केली आणि रामपालजी महाराजांना परमात्म्याचा साक्षात्कार झाला.

संत रामपालजी यांना १७ फेब्रुवारी १९८८ रोजी तिथीप्रमाणे फाल्गुन महिन्याच्या अमावास्येच्या रात्री नामदीक्षा प्राप्त झाली. त्यावेळी संत रामपालजी महाराजांचे वय ३७ वर्षे होते. संत मतानुसार, उपदेश दिवस (दीक्षा दिन) त्या उपदेशी भक्ताचा आध्यात्मिक जन्मदिन मानला जातो.

हे विवरण नॉस्ट्राडेमसच्या त्या भविष्यवाणीशी पूर्ण मिळतेजुळते आहे. त्याचा उल्लेख त्याने पृष्ठ ४४ व ४५ वर केलेला आहे. येथे नमूद केले आहे, की ज्यावेळी त्या तत्त्वद्रष्ट्या शायरनचा आध्यात्मिक जन्म होईल, त्या दिवशी अंधारमय अमावास्या असेल. त्यावेळी विश्वनेत्याचे वय १६, ते २५ वर्षांच्या दरम्यान नसेल. तो तरुण नसेल, तर तो प्रौढ असेल आणि वयाच्या ५० ते ६० वर्षांच्या दरम्यान तो जगामध्ये प्रगट होईल. ते वर्ष असेल २००६.

स्वामी रामदेवानंदजी महाराजांनी सन १९९३ मध्ये रामपालजी महाराजांना सत्संग करण्याची आज्ञा दिली. तसेच सन १९९४ मध्ये नामदान करण्याची आज्ञा प्रदान केली. भक्तिमार्गाशी एकरूप झाल्याने त्यांनी कनिष्ठ अभियंतापदाचा राजीनामा दिला. हरियाना सरकारने १६ मे २००० चे पत्र क्रमांक ३४९२-३५०० ने तो स्वीकारला आहे. सन १९९४ पासून १९९८ पर्यंत संत रामपालजी महाराजांनी घरोघरी, गावोगावी, नगरोनगरी जाऊन सत्संगाचा प्रसार केला. त्यामुळे अनेक जण त्यांचे अनुयायी बनले. त्याचबरोबर स्वतःला ज्ञानी समजणाऱ्या संतांचा विरोधही वाढत गेला. सन १९९९ मध्ये हरियानामधील रोहतक जिल्ह्यातील करौंथा या गावी सत्लोक आश्रम, करौंथाची स्थापना केली. तसेच एक ते सात जून १९९९ या कालावधीत परमेश्वर कबीरसाहेबजींच्या प्रगटदिनानिमित्त सात दिवसीय विशाल सत्संगाचे आयोजन करून आश्रमाचा प्रारंभ केला. तसेच प्रत्येक महिन्याच्या पौर्णिमेस तीन दिवसांच्या सत्संगास प्रारंभ केला. सत्संग ऐकण्यासाठी दूरदूरवरून श्रद्धाळू येऊ लागले आणि तत्त्वज्ञान समजून घेऊन बहुसंख्येने अनुयायी बनू लागले. काही दिवसांतच संत रामपालजी महाराजांच्या अनुयायांची संख्या लाखावर पोहोचली.

स्वतःला ज्ञानी समजणाऱ्या संत व ऋषींचे अनुयायी संत रामपालजी महाराजांकडे येऊन त्यांचे अनुयाची बनू लागले. हे अनुयायी त्या अज्ञानी संतांना म्हणू लागले, की तुम्ही सर्व ज्ञान आपल्या सद्ग्रंथांच्या विपरीत सांगत आहात. यजुर्वेदाच्या आठव्या अध्यायामधील तेराव्या मंत्रामध्ये लिहिले आहे, की पूर्ण परमात्मा आपल्या भक्तांचे सर्व अपराध (पाप) नाश

(क्षमा) करतो आणि आपल्याकडून जो ग्रंथ आम्ही खरेदी केला आहे, त्यामध्ये लिहिलेले आहे, की परमात्मा आपल्या भक्ताचे पाप क्षमा (नाश) करत नाही. आपल्या पुस्तकामध्ये लिहिले आहे की, पृथ्वीवर मनुष्य व अन्य प्राणी जसे वास करत आहेत, त्याप्रमाणे सूर्यावरही आहेत. पृथ्वीप्रमाणे सूर्यावरही सर्व पदार्थ, जसे, की बागबगीचे, नदी, झरे इत्यादी आहेत. काय हे संभव आहे?

पवित्र यजुर्वेदाच्या पाचव्या अध्यायातील पहिल्या मंत्रात लिहिलेले आहे, की परमात्मा शरीरयुक्त आहे. 'अग्ने तनुः असि। विष्णवै त्वां सोमस्य तनुर् असि॥' या मंत्रामध्ये दोन वेळा स्पष्ट केले आहे, की परमेश्वर शरीरयुक्त आहे. सर्वांचे पालन पोषण करण्यासाठी त्या अमर पुरुष परमात्म्याचे शरीर आहे. अर्थात, परमात्मा जेव्हा आपल्या भक्तांना तत्त्वज्ञान समजवण्यासाठी काही कालावधीकरिता अतिथी स्वरूपामध्ये जगामध्ये येतो, तेव्हा तो आपल्या मूळ तेजोमय शरीरावर सौम्य तेजःपुंजाचे शरीर ओढून येतो. यासाठी वरील मंत्रांमध्ये दोन वेळा याबाबत प्रमाण दिलेले आहे. अशाप्रमाणे तर्कानुसार निरुत्तर होऊन आपल्या अज्ञानाचा पडदा फाडला जाण्याच्या भयाने त्या अज्ञानी संत, महंत व आचार्यांनी सत्लोक आश्रम, करौंथाच्या आसपासच्या गावांमध्ये संत रामपालजी महाराजांना बदनाम करण्यासाठी दुष्प्रचार सुरू केला. १२ जुलै २००६ रोजी संत रामपालजी महाराजांना जीवे मारण्याचा आणि सत्लोक आश्रम नष्ट करण्याच्या उद्देशाने त्या अज्ञानी संतांनी त्यांच्या अनुयायांकडून सत्लोक आश्रमावर आक्रमण केले. पोलिसांनी यावर नियंत्रण ठेवण्याचा प्रयत्न केला. यामुळे काही उपद्रवकारी चिडले. सरकारने सत्लोक आश्रम, करौंथा आपल्या अधिपथ्याखाली घेतला आणि संत रामपालजी महाराज व त्यांच्या काही अनुयायांवर खोटे गुन्हे दाखल करून तुरुंगात टाकले. अशाप्रकारे २००६ मध्ये संत रामपालजी महाराज प्रसिद्धीस आले. अज्ञानी लोकांनी जरी संतांवर खोटे आरोप केले, तरी संत रामपालजी महाराज निर्दोष आहेत. प्रिय वाचकहो, नॉस्ट्राडेमसची भविष्यवाणी वाचून तुम्हालाही वाटेल, की संत रामपालजी तर जेलमध्ये पडले आहेत, त्यांच्याकडे कोणताही आश्रम नाही आणि ते विश्वात ज्ञानाचा प्रचार करतील, हे कसे काय संभव असेल? या वाचकांना प्रार्थना आहे, की 'परमात्मा क्षणामध्ये सर्व परिस्थिती बदलू शकतो.'

कबीर, साहेब से सब होत है, बंदे से कछु नांहि।
राई से पर्वत करे, पर्वत से फिर राई ॥

परमेश्वर कबीरजी आपल्या पाल्यांचा उद्धार करण्यासाठी त्वरित तत्त्वज्ञानाद्वारे समाजास वास्तवातून परिचय करवून देतील. नंतर सर्व विश्वाला संत रामपालजी महाराजांच्या ज्ञानातील घनता समजून येईल.

संत रामपालजी महाराज २००३ पासून वर्तमानपत्रे व टीव्ही चॅनेल या माध्यमांद्वारे सत्यज्ञानाचा प्रचार करत आहेत, की इतरांचे ज्ञान शास्त्रविरुद्ध आहे. अर्थात, ते भक्त

समाजाकडून शास्त्ररहित पूजा करवून दोषी बनत आहेत. जर मी अयोग्य सांगत असेन तर त्याचे प्रतिउत्तर द्यावे, परंतु आजपर्यंत कोणत्याही संताने त्याचे उत्तर देण्याची हिंमत केलेली नाही.

संत रामपालजी महाराजांनी २००१ मधील ऑक्टोबर महिन्याच्या पहिल्या गुरुवारी अचानक झालेल्या प्रेरणेप्रमाणे सर्व धर्मांच्या सद्ग्रंथांचा सखोल अभ्यास करून त्या आधारावर सर्वप्रथम पवित्र श्रीमद् भगवद्गीतेचे अध्ययन केले आणि 'गहरी नजर गीता में' या पुस्तकाची रचना केली. या पुस्तकाच्या आधारावरच त्यांनी सर्वप्रथम मार्च २००२ मध्ये राजस्थानमधील जोधपूर शहरात सत्संगाचा प्रारंभ केला. यासाठीच नॉस्ट्राडेमस म्हणत आहे, की विश्वात्मक स्वरूपाचा धार्मिक हिंदू संत (शायरन) वयाच्या पन्नासाव्या वर्षी म्हणजेच २००१ मध्ये ज्ञानदाता होऊन प्रचार करेल. संत रामपालजी महाराजांचा जन्म पवित्र हिंदू धर्मामध्ये ८ सप्टेंबर १९५१ रोजी हरियाना राज्यात सोनिपत जिल्ह्यातील धनाना या गावी एका शेतकरी परिवारामध्ये झाला. त्यानुसार २००१ मध्ये संत रामपालजी महाराजांचे वय ५० वर्षे होते, जे नॉस्ट्राडेमसच्या मताशी तंतोतंत जुळते. यावरून तो विश्व धार्मिक नेता संत रामपालजी महाराजच आहेत, ज्यांच्या अध्यक्षतेखाली भारतवर्ष पूर्ण विश्वावर राज्य करेल. पूर्ण विश्वामध्ये एकच ज्ञान (भक्तिमार्ग) चालेल, एकच कायदा होईल, कोणीही दुःखी राहणार नाही. विश्वामध्ये शांती नांदेल. जे विरोध करतील, त्यांनासुद्धा शेवटी पश्चात्ताप होईल आणि तत्त्वज्ञानाचा स्वीकार करण्यास विवश होतील. सर्व मानव समाज मानवधर्माचे पालन करेल आणि मोक्ष प्राप्त करून सत्लोकी जाईल.

ज्या तत्त्वज्ञानाविषयी नॉस्ट्राडेमसने आपल्या भविष्यवाणीमध्ये उल्लेख केलेला आहे, त्या विश्वविजेत्या संताद्वारे सांगितल्या गेलेल्या सत्य शास्त्रप्रमाणित तत्त्वज्ञानासमोर पूर्वीचे सर्व संत निष्प्रभ (असफल) ठरतील. त्या सर्वांना नम्र होऊन झुकावे लागेल. याविषयी परमेश्वर कबीरसाहेब बंदी छोडजींनी आपल्या अमृतवाणीतून पवित्र 'कबीर सागर' ग्रंथामध्ये (जो संत धर्मदासजींनी सुमारे ५५० वर्षांपूर्वी लिपीबद्ध केला आहे) म्हटले आहे, की एक वेळ अशी येईल, की त्यावेळी पूर्ण विश्वामध्ये माझेच ज्ञान चालेल. सर्व विश्व शांतिपूर्वक भक्ती करेल. आपापसांत विशेष प्रेम निर्माण होईल. सत्युगासारखी वेळ (सुवर्णयुग) येईल. परमेश्वर कबीरसाहेबजी बंदी छोड यांनी सांगितलेले ज्ञान संत रामपालजी महाराजांना समजलेले आहे. या ज्ञानाविषयी कबीरसाहेबजींनी आपल्या पवित्र वाणीमध्ये म्हटले आहे की,

कबीर, और ज्ञान सब ज्ञानडी, कबीर ज्ञान सो ज्ञान।
जैसे गोला तोब का, करता चले मैदान ॥

याचा भावार्थ असा, की, हे तत्त्वज्ञान एवढे प्रबल आहे, की त्याच्यासमोर अन्य संत व ऋषींचे ज्ञान टिकणार नाही. जसे तोफेचा गोळा जेथे पडतो, तेथे त्या गोळ्याच्या परिघात येणाऱ्या काही एकरांतल्या सर्व गोष्टी भस्मसात होऊन मोकळे मैदान बनते. हेच प्रमाण

संत गरीबदासजी (छुडानी, जिल्हा झज्जर, हरियाना) यांनी दिलेले आहे, की सद्‌गुरू (तत्त्वदर्शी संत परमेश्वर कबीरसाहेबजी बंदी छोड यांनी पाठविलेला) दिल्ली मंडलामध्ये येईल.

''गरीब, सतगुरू दिल्ली मण्डल आयसी, सूती धरणी सूम जगायसी''

परमात्म्याच्या भक्तीत कंजूसपणा दाखविणाऱ्या व्यक्तींना जागवेल. सोनीपत जिल्ह्यातील धनाना गाव पूर्वी दिल्लीशासित क्षेत्रामध्ये येत होते. यासाठी संत गरीबदासजी महाराजांनी म्हटले आहे, की 'सद्‌गुरू (वास्तविक ज्ञान जाणणारा संत म्हणजेच तत्त्वद्रष्टा संत) दिल्ली मंडलात येईल.' पुढे म्हटले आहे की,

''साहेब कबीर तख्त खवासा, दिल्ली मण्डल लीजै वासा''

याचा भावार्थ असा आहे, की परमेश्वर कबीरसाहेबजी बंदी छोड यांच्या दरबारातील (तख्त) नोकर (खवासा) अर्थात परमेश्वराचा प्रतिनिधी दिल्ली मंडलामध्ये वास करेल, तेथे प्रगट होईल. प्रथम आपल्या हिंदू बांधवांना तत्त्वज्ञानाचा परिचय करून देईल. त्यामुळे बुद्धिमान हिंदू खडबडून जागे होतील. अर्थात, त्या संताने सांगितलेले तत्त्वज्ञान समजून त्याचा स्वीकार करतील आणि शरण येतील. त्यानंतर सर्व विश्व त्या तत्त्वदर्शी संताचे ज्ञान स्वीकारेल. ही भविष्यवाणी नॉस्ट्राडेमसनेही केलेली आहे. नॉस्ट्राडेमसने हेसुद्धा नमूद केले आहे, की त्याचा परिचय न झाल्याने माझा शायरन (तत्त्वद्रष्टा संत) उपेक्षेस पात्र बनेल, याचे मला दुःख वाटते. हे बुद्धिमान मानवा, त्याची उपेक्षा करू नको. तो तर सिंहासनस्थ करून (आसनावर बसवून) अराध्य देवाचे (इष्ट देव) रूप मानण्यायोग्य आहे. तो हिंदू धार्मिक संत शायरन आदिपुरुषाचा (पूर्ण परमात्मा) अनुयायी जगताचा तारणहार आहे.

नॉस्ट्राडेमस या भविष्यवक्त्याने (डॉ. रामचंद्र जोशी यांच्या 'नॉस्ट्राडेमसची भविष्यवाणी' या पुस्तकाच्या पृष्ठ ४१-४२ वर) तीन शब्दांचा उल्लेख केलेला आहे. त्यात म्हटले आहे, की तो विश्वविजेता तत्त्वद्रष्टा संत क्रूरचंद्र अर्थात काळाच्या दुःखदायी भूमीतून सोडवून आपल्या आदिअनादि पूर्वजांचा वारसदार बनवेल आणि मुक्ती देईल. येथे उपदेश मंत्रातून असा संकेत होते, की तो शायरन केवळ तीन शब्दांचा म्हणजेच मंत्रांचा (ओम-तत्-सत्) जप देईल. या तीन शब्दांना मुक्तीचा इतर कोणताही शब्द जोडणार नाही. हेच प्रमाण पवित्र ऋग्वेदाच्या दहाव्या मंडलातील सातव्या सुक्तातील सोळाव्या मंत्रामध्ये, सामवेदातील ८२२ व्या श्लोकात, तसेच श्रीमद् भगवद्‌गीतेच्या सतराव्या अध्यायातील २३ व्या श्लोकात आहे. या ग्रंथांमध्येही असेच म्हटले आहे, की पूर्ण संत (तत्त्वदर्शी संत) तीन मंत्र (ओम-तत्-सत्, ज्यामध्ये तत् आणि सत् सांकेतिक आहेत.) प्रदान करून पूर्ण परमात्म्याची (आदिपुरुष) भक्ती करवून घेऊन सकल जीवांना, आत्म्यांना कलिकाळाच्या मोहजालातून मुक्त करतो. जे जीव आपल्या पूर्वजांना सोडून क्रूरचंद्राबरोबर (काळ प्रभू) येऊन या दुःखदायी लोकांमध्ये अडकले आहेत, फसलेले आहेत, कष्टावर कष्ट सहन करत आहेत,

तेथून तो साधक भक्तीच्या सामर्थ्याच्या जोरावर जेथे आदिसृष्टीवरील सत्‌लोकांचा वास आहे, तेथे जातो. नॉस्ट्राडेमसने हेसुद्धा स्पष्ट केलेले आहे, की मध्य काळ म्हणजेच मधली पिढी हिंदू धर्माचे आदर्श जीवन जगेल. शायरन (तत्त्वद्रष्टा संत) आपल्या ज्ञानाने देदीप्यमान उत्तुंग स्वरूपात म्हणजेच सर्वश्रेष्ठ शास्त्रानुकूल भक्तिविधान पुन्हा विनाअट प्रदान करेल आणि मानवी संस्कृती अर्थात मानव धर्माचे लक्षण निर्धोक (निष्कपटभावाने) सावरून धरेल. मधल्या काळात हिंदू धर्माचे व हिंदूंचे आदर्शवत जीवन जगणाऱ्या मधल्या पिढीचा शायरन उद्धार करेल. (हा उल्लेख हिंदी भाषेतील पुस्तकामध्ये पृष्ठ ४२ वर करण्याचा राहून गेलेला आहे.) हेच प्रमाण स्वयंपूर्ण परमात्मा कबीरजी यांनी सांगितले आहे की,

'धर्मदास तोहे लाख दुहाई, सारज्ञान व सारशब्द कहीं बाहर न जाई।
सारनाम बाहर जो परही, बिंचकी पिढी हंस नहीं तर ही।।
सारज्ञान तब तक छुपाई। जब तक द्वादस पंथ न मिट जाई।।

जसे की, इ.स.१९४७ मध्ये भारत इंग्रजांपासून स्वतंत्र झाला. त्यापूर्वी हिंदुस्थानातील सामान्य नागरिक सुशिक्षित नव्हता. सन १९५१ मध्ये संत रामपालजी महाराजांना परमेश्वराने पृथ्वीवर पाठविले. सन १९४७ च्या पूर्व पिढीला कलियुगातील पहिली पिढी समजूया, म्हणजेच १९४७ पासून मधल्या पिढीला सुरवात झाली. ही पिढी एक हजार वर्षांपर्यंत सत्य भक्ती करेल. या दरम्यान जो पूर्ण निश्चयाने भक्ती करेल, तो सत्‌लोकास जाईल. जे सत्‌लोकी जाऊ शकले नाहीत, तसेच ज्यांची भक्तीत धरसोड वृत्ती असेल, परंतु गुरुद्रोही झाले नाहीत, त्यांना या कलियुगामध्ये पुन्हा हजारो वेळा मनुष्य जन्म घ्यावा लागेल. कारण तो शास्त्रविधीनुसार त्यांच्या साधनेचा परिणाम (लाभ) असेल. अशाप्रकारे काही हजार वर्षांपर्यंत कलियुगाचा कालावधी वर्तमानापेक्षाही चांगला सुरळीत चालेल. त्यानंतर शेवटची पिढी भक्तरहित उत्पन्न होईल. कारण शुभ कमाई, जी भक्ती युगामध्ये केलेली असेल, ती वारंवार जन्म प्राप्त करण्यात खर्च (समाप्त) होऊन जाईल. अशाप्रकारे कलियुगाची अंतिम पिढी कृतघ्न असेल. ती भक्ती करू शकणार नाही. यासाठी म्हटले आहे, की कलियुगाची मधली पिढी आता चालू आहे (१९४७ पासून). सन २००६ पासून तो शायरन सर्वांसमक्ष प्रकट झालेला आहे, ते म्हणजेच 'संत रामपालजी महाराज!'

सदर ज्ञान जे मधली पिढी, पहिली पिढी, प्रथम तसेच अंतिम पिढीचे ज्ञान संत रामपालजी महाराज आपल्या प्रवचनांतून वर्षानुवर्षे सांगत आलेले आहेत, ते आता नॉस्ट्राडेमसच्या भविष्यवाणीतूनही स्पष्ट होत आहे. यामुळेच संत गरीबदासजी महाराजांनी म्हटले आहे, की कबीर परमेश्वराची भक्ती पूर्ण संताद्वारे उपदेश (नामदीक्षा) घेऊन करा, नाहीतर ही सुवर्णसंधी हातातून निघून जाईल.

'गरीब, समझा है तो सिर धर पांव, बहुर नहीं रे ऐसा दाव।।

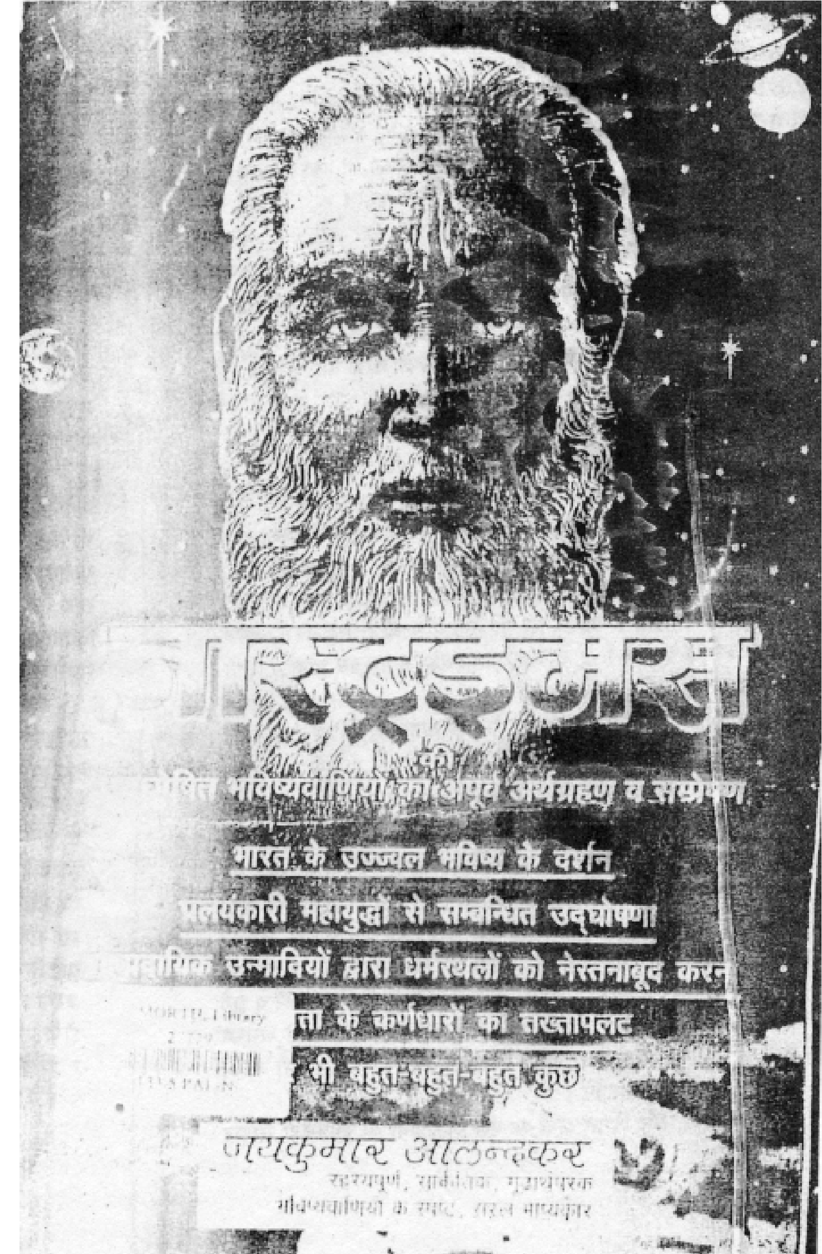
याचा भावार्थ असा आहे, की जर तुम्हाला तत्त्वज्ञान समजले असेल, तर डोक्यावर पाय ठेवा म्हणजेच अतिशीघ्रतेने तत्त्वदर्शी संत रामपालजी महाराजांकडून उपदेश घेऊन आपले कल्याण साधा. ही सुवर्णसंधी पुन्हा मिळणार नाही. जसा हा मधल्या पिढीचा (मध्यकाल) कालावधी आणि आपले मानव शरीर, तसेच तत्त्वद्रष्टा संत प्रगट आहे, हे सर्व एकाच वेळी आलेले आहे, जे अत्यंत दुर्मिळ आहे. एवढे असूनही भक्तिमार्गावर लागणार नसाल, तर त्या विषयी म्हटलेले आहे की,

यह संसार समझदा नहीं कहंदा श्याम दुपहरे नूं।
गरीबदास यह वक्त जात है, रोवोगे इस पहरे नूं।।

याचा भावार्थ असा, की संत गरीबदासजी महाराज म्हणतात, हे भोळे जग शास्त्रविधिरहित साधना करत आहे. जे अति दु:खदायी आहे, पण त्यालाच ते सुखदायी म्हणत आहे. जसे जून महिन्यातल्या माध्यान काळी (दिवसाच्या बारा वाजता) कडक उन्हात उभ्याउभ्या तळपत असूनही त्या वेळेला तो सायंकाळ म्हणत आहे. याचा अर्थच असा, की एखादी दारूडी व्यक्ती मद्यधुंद अवस्थेत रस्त्यावर पडली आहे आणि त्याला कोणीतरी म्हणत आहे, की अरे बाबा, असल्या दुपारच्या कडक उन्हात का तळपत पडला आहेस, त्यापेक्षा एखाद्या गार सावलीच्या ठिकाणी जाऊन बस. अशा वेळी ती दारूडी व्यक्ती नशेमध्ये म्हणते, की कोण म्हणतोय की आता दुपार आहे? ही वेळ तर सायंकाळचीच आहे. या उपमेप्रमाणे जे साधक शास्त्रविधीचा त्याग करून मनमानी आचरण करत आहेत, ते आपले जीवन नष्ट करत आहेत. ते आपली मनमानी सोडतच नाहीत, परंतु त्याच गोष्टींना सर्वश्रेष्ठ मानून काललोकीच्या वणव्यात जळत आहेत. संत गरीबदासजी महाराज म्हणत आहेत, की एवढे प्रमाण मिळाल्यानंतरही पूर्ण संताद्वारे सांगितल्याप्रमाणे सत्साधना करत नसाल, तर हे अनमोल मानव शरीर, तसेच मधल्या पीढीचे भक्तियुग हातातून निसटून जाईल. ही सुवर्णसंधी गमावल्यानंतर अत्यंत पश्चात्तापाने रडत बसाल. यातून काहीच साध्य होणार नाही. परमेश्वर कबीरजी बंदी छोड साहेबांनी म्हटले आहे की,

आच्छे दिन पाछै गार, सत्गुरू से किया ना हेत।
अब पछतावा क्या करे, जब चिडिया चुग गई खेत।।

सर्व मानव समाजास प्रार्थना करतो आहे, की पूर्ण संत रामपालजी महाराजांना ओळखा आणि आपले व आपल्या परिवाराचे कल्याण करवून घ्या. आपले नातेवाईक व मित्रांनाही समजावून सांगा आणि पूर्ण मोक्ष प्राप्त करून घ्या. सुवर्णयुगाचा प्रारंभ झालेला आहे. लाखो पूण्यात्मे संत रामपालजी या तत्त्वदर्शी संतांना ओळखून, जाणून घेऊन सत्यभक्ती करत अतिसुखी झालेले आहेत. सर्व वासना विकारांचा त्याग करून निर्मळ जीवन जगत आहेत.

प्रमाणासाठी पहा फोटो कॉपी

होते ही वे फिर से विश्व में योग्यमार्ग से भ्रमण करके शत्रुत्व के भाव से भारत को त्रस्त करेंगे। देखिए, प्रथम मुस्लिम समाज रुप से शुक्र भारत पर आक्रमण करके उस भूमि को तहस-नहस कर देगा। उसके बाद भारत में घुसकर वे सत्ता कब्जा करेंगे, अंधश्रध्दालु और दुर्बल भारतीय जनता को सतायेंगे और उन्हें मुस्लिम धर्म की दीक्षा देंगे। उसके कारण महान् भारतमाता मुस्लिमों की दासी बनेगी। भारतीय प्रदेश और समाज भ्रष्ट होगा। यह कार्य इ.स. १२९१ से १९९९ तक चलेगा।

इसी काल में भारत माता का (कामदुहिता का) बंधु गुरू पिंगल सम शत्रुत्व भाव धारण करके पश्चिम यूरोप के क्रिश्चनों को व्यापारी और नाविक बनाकर भारत की ओर भेज देगा। वे प्रथम व्यापारी बनकर भारतमाता को लूटेंगे। उसके बाद एक-एक प्रदेश हाथ में लेकर उन्हें और वहाँ की जनता को भ्रष्ट क्रिश्चन बनाकर उन पर शासन करेंगे। धीरे-धीरे अपना प्रभाव बढाकर वे संपूर्ण भारत माता को अपने कब्जे में ले लेंगे। उसी समय भारतीय गुलाम दुर्बल जनता मोक्षप्राप्ति के लिए मंदिर बाँधकर देवी-देवता के भजन-किर्तन करती रहेगी।

इसी काल में धोखेबाज क्रिश्चन गुरू का भ्रष्टाचारी रुप लेकर आयेंगे। यहाँ के प्राचीन ज्योतिष शास्त्रों का अध्ययन कर किरो जैसे यूरोपीयन विश्व प्रसिद्ध ज्योतिषी होंगे। लेकिन भारतीय अंध और झूठे ज्योतिषियों को अपने ज्योतिष-ग्रंथो का अर्थ नहीं समझेगा। वे गुलाम होंगे। उन्हें अपनी मानसिकता और प्रवृत्ति के कारण अंग्रेजी भाषा में मौजूदा ज्ञान ही सत्य लगेगा। लेकिन कीरोसम भारतीय ज्योतिषशास्त्र का अध्ययन करके महान् विद्वताधारक लेखकों द्वारा लिखित अंग्रेजी पुस्तक के आधार पर ज्योतिषशास्त्र नहीं समझेगा अन्त में वे शापित होंगे और उसके कारण उनमें मूर्खता और क्रूरता होगी।

उसके कारण महापरिवर्तन काल का आरंभ होगा। वह काल होगा इ.स. १९०५ से २०२८ तक। सबसे पहले भारत को स्वातंत्र्य प्राप्त करने के लिए काँग्रेस की स्थापना होगी। भारतीय जनता महान् राक्षस कुंभकर्ण के अनुसार गहरी नींद में से जागृत होने लगेगी। झूठा ज्योतिषशास्त्र नष्ट करके अचूक भविष्य ज्ञान देने के लिए मद्रास में के.एस.कृष्णमूर्ति का जन्म होकर वे भारतीय जनता को कृष्णमूर्ति पद्धति का ज्ञान देंगे। १९९८ में महाराष्ट्र में एक ज्योतिषशास्त्री नॉस्ट्रॅडॅमस की भविष्यवाणी में अंकित सांकेतिक भाषा का स्पष्टीकरण कर उसमें लिखित भविष्य घटनाओं का अर्थ देकर अपना भविष्यग्रंथ प्रकाशित करेगा। उस समय वह भारत में अज्ञात ज्योतिष द्वारा कलियुग के विषय में दिये गए महान् सांकेतिक भाषा में अर्थ को सुलझाकर उसमें लिखित महान् भविष्यवाणी का अर्थ स्पष्ट करेगा। लेकिन भारतीय जनता पर और सत्ताधारियों पर झूठे प्रचंड ज्योतिषियों का प्रभुत्व होगा। वे इन नये महान् ज्ञानी ज्योतिषियों को प्रकाश में नहीं आने देंगे। लेकिन उन पर स्वार्थ के अंधकार से, झूठे धर्म जाति का भूत सवार हुआ होगा। अब भी वे मातंग (गारुडी) कार्य में मग्न होकर सत्य का, मानवता धर्म का, ज्योतिष ज्ञान का खून करते रहेंगे।

२१ व्या शतकाकडे झेपावतांना
जगातील सर्वश्रेष्ठ भविष्यवेत्ता!

मायकेल द नॉत्रदेम (नॉस्ट्राडेमस)

यांचे जागतिक स्तरावरचे भाविष्य

डॉ. रामचंद्र ज. जोशी.

ग्रंथ मिळण्याचे ठिकाण

जोशी ब्रदर्स अप्पा बळवंत चौक, पुणे २. फोनः ४४५९४२४	**श्री गजानन बुक डेपो** भरत नाट्य मंदिरासमोर, पुणे ३०. फोन : ४४७३३०४
श्री गजानन बुक डेपो कबुतरखाना, दादर, मुंबई २८. फोनः ४२२७५८४	**श्री गजानन बुक डेपो** बिल्डिंग नं. १३२, पहिला माळा, पंतनगर, घाटकोपर, मुंबई ७५. फोनः ५१३८००९

...(32)...

आफ्रिकेला वळसा घालण्याचा द्राविडी प्राणायाम त्या सुवेज कालव्याच्या निर्मितीने कमी झाला हे खरेच, पण त्या कालव्याच्या निर्मितीची कल्पना नॉस्ट्राडेमसच्या विलक्षण भाकिताने फ्रेंच वास्तुशास्त्रविशारद लेसेप्स याला सुचलेली आहे ही वस्तुस्थिती आहे.

पाहिल्या प्रकरणातच स्पष्ट केले आहे की, १९९९ साली छेडल्या जाणाऱ्या तिसऱ्या जागतिक महायुध्दात, आज वरवर पाहता परस्पर विरोधी राष्ट्रे मित्र बनून, अमेरिका व रशिया यांचे एकत्रित बळ प्रचंड असेल. नॉस्ट्राडेमसच्या मृत्यूनंतर २०९ वर्षांनी जन्माला आलेली अमेरिका आपल्या सामर्थ्याच्या शिखरावर असेल असे, शतक २, श्लोक ४९ मध्ये हा द्रष्टा ज्योतिर्विद सांगतो हे सत्य किती चित्तथरारक आहे?

'भारत' सर्वश्रेष्ठ हिंदु राष्ट्र?

या पूर्वीच्या लेखात कै. इंदिरा गांधींचा नॉस्ट्राडेमसने केलेला उल्लेख आपण वाचला. त्या संदर्भात हेन्री सी रॉबर्टस 'कंप्लीट प्रॉफेसीज ऑफ नॉस्ट्राडेमस' या १९४२ साली प्रसिध्द झालेल्या आपल्या पुस्तकात लिहितो- 'डॉमिनन्ट प्रिमियर' (म्हणजेच प्रभावी पंतप्रधान) इंदिराजी गांधी यांच्या आकस्मिक खुनानंतर दोन बदल होतील. त्यातील क्रमांक पहिल्या बदलाप्रमाणे त्यांचे पुत्र राजीव गांधी जरी पंतप्रधान झाले असले तरी दुसरा जो बदल होणार आहे तो म्हणजे एक मध्यम वयाचा नेता पाकिस्तान, ब्रह्मदेश, बांगला देश, श्रीलंका, नेपाळ, तिबेट, अफगाणिस्तान, मलाया आदी देश जिंकून हिंदुस्थानाला जगातील सर्वश्रेष्ठ हिंदुराष्ट्र म्हणून निर्माण करणार आहे. तो सार्वभौम असेल. औदार्यात अजोड व आपल्या सनातन धर्माला पुनरुज्जीवन देईल आणि भारत खंडातच नव्हे तर साऱ्या पृथ्वीवर सुवर्णयुग आणील. (सेंच्युरी शतक ५, श्लोक ४१ वा). या श्लोकाबद्दल सर्वच भाष्यकारांत एकमत आहे. वरील दोन बदलांच्या दरम्यानच्या काळात सत्ताधारी मंडळीत वावरणारी चांडाळ चौकडी सत्ताकेंद्र आपल्या ताब्यात ठेवून बराच काळ मनमानी करील. वर उल्लेख केलेला नेता फक्त जगाला अद्याप माहीत व्हायचा आहे!

: ४ :

थांबा, इ. स. २००६ मध्ये रामराज्य येतेय!

हिंदु जगज्जेता भूतलावर सुवर्ण- युग आणणार आहे!

ज्योतिष हे हि एक शास्त्र आहे

'शितावरून भाताची परीक्षा' या वाक्प्रचारानुसार नॉस्ट्राडेमस यांनी वर्तविलेल्या अनेक भाकितांचे खरेपण आपण गेल्या प्रकरणात पाहिले. नॉस्ट्राडेमस यांना हे सर्व ज्ञान आगामी पिढीला देणे आवश्यक वाटले; व त्याने 'सेंच्युरी' मध्ये दहा शतके (१००० श्लोक) लिहिली व १५५५ साली तें पुस्तक प्रसिध्द झाले. या पुस्तकातील श्लोकांची वर्गवारी केली तर असे आढळते की पहिले सुमारे १०० श्लोक फ्रान्स व युरोपसाठी, म्हणजे नॉस्ट्राडेमसच्या काळातील घटनांबद्दल केलेल्या भाकितांवरच खर्च झाले आहेत. त्यानंतर ३५० - ४०० श्लोक १९ - २० व्या शतकातील घटनांच्या भाकितांचा ऊहापोह करण्यात लागले असून उरलेल्या ४५० - ५०० श्लोकांत २१ व्या शतकापासून इ. स. ३७९२ पर्यंतच्या कालखंडात होऊ घातलेल्या भाकितांचे विवरण आलेले आहे.

ज्योतिष शास्त्र हे असे चमत्कारिक शास्त्र आहे की सर्वसामान्य माणसांपासून अधिकारी वर्ग, देशा-राष्ट्रांचे शास्ते, धनाढ्य, श्रीमंत, राजेरजवाड्यापर्यंत सर्वांनाच त्याचे आकर्षण आहे. उघडरीत्या त्या शास्त्राचा निषेध, परंतु खाजगीरीत्या त्याची चाचपणीच केवळ नव्हे तर आवर्जून त्या शास्त्राच्या पारंगत ज्योतिर्विदाची मनधरणी करण्याची प्रथा सर्वकाली व सर्व देशांतून रूढ असल्याचे दिसते. ज्योतिष हे शास्त्र आहे, त्याचे आकाशस्थ ग्रहांच्या गतीनुसार ठरलेले आडाखे आहेत. इथून तिथून निसर्ग हा सारखाच असल्याने त्या त्या काळच्या ग्रहस्थितीनुसार व्यक्ति, समाज, देश नि त्यांचे धर्म, संस्कृती यावर परिणाम घडत असतात. ज्योतिषी फक्त त्याने केलेल्या शास्त्राभ्यासाच्या आधाराने मिळविलेल्या ज्ञानाने जे परिणाम घडायचे असतात त्याची आगाऊ माहिती सांगतो, त्याचे आनंददायी, सुखसंवर्धक बदल स्पष्ट करतो. ते बदल केव्हा कसे होतील त्याबद्दल भाकित वर्तवतो. त्याचप्रमाणे दुःख वर्धक उलथापालथी काय होतील त्याचीही नोंद करीत असतो. जे घडायचे असते ते ज्योतिषाला टाळता येत नाही - किंवा तो ते घडवीतही नाही. म्हणून नॉस्ट्राडेमससारखे जगप्रसिध्द ज्योतिर्विद आत्मविश्वासाने म्हणतात की, 'मी लिहिले, सांगितले - त्यात काहीही बदल करण्याची माझी इच्छा नाही.'

गेली नऊ वर्षे इराकबरोबर विध्वंसक युध्दात गेली. जवळ जवळ एक हजार किलोमीटर प्रदेश इराकने सोडलेला नाही. युध्दकैदी सोडविता आले नसल्याने युध्द थांबले, परंतु इराणची मानहानी संपलेली नाही. या युध्दात पेट्रोलियमच्या उद्योगाची महत्त्वाची साधने उद्ध्वस्त झाली, अर्थव्यवस्था, उद्योगधंदे, रोजगार यांची झालेली हानी फार मोठी आहे. शाह यांच्या पदच्युतीच्या सुमारास जी स्थिती होती त्यापेक्षा कितीतरी पटीने सध्याची इराणची आर्थिक स्थिती ढासळली आहे.

आपले घरदार, कौटुंबिक सुख व सुरक्षितता या बाबींचा विचार टाळता येणे अशक्य झाले आहे; आणि त्याबद्दल बहुजनसमाज बोलू लागला आहे. इराणी राष्ट्राच्या समस्यांना तोंड फुटू लागले आहे आणि त्या समस्यांची सोडवणूक करायला इस्लामची अथवा धर्माची वाढ पुरेशी पडणार नाही याची जाणीव बहुजन समाजालाच नव्हे तर सत्तारूढ पक्षातल्या मंत्र्यांनाही होऊ लागली आहे.

नॉस्ट्राडेमस यांनी शतक १ श्लोक ७० मध्ये असे स्वच्छ लिहून ठेवले आहे की, खोमेनीच्या कडव्या हेकटपणाला विरोधकच कडवेपणाने मोडून काढतील नि खोमेनी विरोधकांची सरशी होईल; त्यांचा विजय होईल. अखेरीस फ्रान्सच मध्यस्थी करून खोमेनी व त्याचे साथीदार यांना दया दाखवावी असे सांगेल व बंडखोर फ्रान्सचा सल्ला मानतीलही! नॉस्ट्राडेमस या सर्व घडामोडींचे वर्णन करून सांगतोय, 'थांबा, रामराज्य येतेय!' जुलै १९९९ ते इ. स. २००६ पर्यंत चालणाऱ्या या सर्व संहारक युध्दाच्या शेवटी सुवर्णयुग अवतरेल; हिंदुस्थानात उगवणारा तारणहार शायरन व फ्रेंच नेता मार्स यांची युति होईल. त्यानंतर ७५ वर्षे जगात सुख-समृध्दि, व शांतता नांदेल. (१० / ८९)

नॉस्ट्राडेमसने निःसंधिग्धपणे म्हटलेय, की नव्याने प्रकट होणारा शायरन (CHYREN) आजच्या घटकेला अज्ञात आहे. परंतु तो ख्रिश्चन वा मुस्लिम नसेल. पाश्चात्य विद्वानांनीही हे विधान मान्य केले आहे.

नॉस्ट्राडेमस स्वतः ज्यू वंशाचा, ख्रिश्चन धर्म स्वीकारलेला, फ्रान्सचा नागरिक. तो ४५० वर्षांनी अवतरणारा विश्वनेता हिंदूच असेल असे छातीठोकपणे सांगतो, त्या हिंदु नेत्याचा गौरव करतो तो ह्याच कारणांनी की त्या स्वातंत्र्यसूर्य शायरनच्या उदयाबरोबर आधीचे नेते निष्प्रभ होऊन नम्र होतील. 'तो' शायरन तिसऱ्या जागतिक युध्दाच्या काळानंतर वाचलेल्या नागरिकांना कायद्याचे राज्य देईल. कुणावरही अन्याय होणार नाही. 'गुणाः पूजास्थानं नच लिंगम् नच वयः' बरोबरच 'नच श्रध्दास्थानः' ही त्या लोकशाही राज्याची वेदी असे. सामाजिक रचना 'गुणकर्मविभागशः' असेल. जन्मदात्या मातापित्याच्या श्रध्दास्थानांवर ती आधारलेली असणार नाही. राखीव जागा, खास हक्क ही भाषा असणार नाही. त्याचप्रमाणे दलित, मागासलेला समाज अशी विभागणीही या साम्राज्यात असणार नाही. प्रत्येकाच्या वैयक्तिक गतिशील प्रयत्नांना प्रोत्साहन दिले जाईल; त्याच्या प्रगमनशील कर्तृत्वाला भरपूर संधि व वाव दिला जाईल, सरसकट आमिषांची खिरापत वाटली जाणार नाही. यामुळे जो मेहनत करील

त्याला 'संधि' मिळेलच मिळेल अशी आश्वासक खात्री पटल्याने राष्ट्रसंवर्धनाला आवश्यक असणारी चढाओढ समाजात मानवाला कार्यप्रवण करील. शासन अमानवी वागणारांना वठणीवर आणीलच, शिवाय त्यांच्यातील अतिरेक्यांचा निःपात केला गेला जाईल. सर्वांना लागू पडणारा समान कायदा राज्यभर कसोशीने पाळण्यात येईल.

आता एक गोष्ट निर्विवादपणे सिध्द झाली आहे की तिसऱ्या अतिसंहारक महायुध्दातून नव्याने दर्शन घडविणारा तारणहार 'आशिया खंडात जन्म घेतलेला असेल, (शतक २० श्लोक २५).' युरोपात नाहीच नाही! तो ख्रिश्चन नसेल, मुसलमान तर नसेलच नसेल. ज्यूही असणार नाही. तर हिंदूच असेल असे जे नॉस्ट्राडेमसने निःसंदिग्धपणे म्हटलेय् ते पाश्चात्य विद्वानांनाहि मान्य आहे. तो हिंदू-नेता अन्य सर्व भूतपूर्व नेत्यांपेक्षा महत्तर असेल, बुध्दिमान असेल, अजिंक्यही! नॉस्ट्राडेमसचा शतक ६ श्लोक ७० फार महत्त्वाचा मानावा लागेल.

The grest CHYREN will be
chief of the world.
Loved feard and unchallenged
even at the death
His name and praise will reach
beyond the skies.
And he will be content to be
known only as Victor.

महान् शायरन जगाचा प्रमुख नियंता होई ल. त्याच्यावर सर्वसामान्य जनता प्रेम करील; त्याचबरोबर त्याचा वचक येवढा असेल की प्रजाजन काहीही अपकृत्य करायला धजणार नाहीत. त्याच्या मृत्युनंतरही त्याचा दबदबा कायम राहील, त्याचे नाव आणि पराक्रम नागरिकांच्या मनावर इतके खोलवर परिणाम करतील की त्याची कीर्ति त्रिखंड पसरेल. सामर्थ्य इतके प्रचंड असेल की शत्रू त्याच्या देशाला घाबरतील, त्याच्या राज्याची, नव्हे साम्राज्याची दहशत मानतील. तो सार्वभौम असेल, त्याच्या कर्तृत्वाचा प्रभाव संपूर्ण जगावर पडेल. हा महान् हिंदु नेता भारताला भूमि आणि सागर यावर अजिंक्यपद प्राप्त करून देईल. आतापर्यंत निद्रिस्त असलेल्या हिंदूंना खडबडून जागृत करून त्यांच्याकरवी अशी काही चिरंतन कामगिरी करवील की ज्याने ते आपल्या पूर्वजांचे सार्थ वारस ठरतील.

शतक २, श्लोक ७९ द्वारा फ्रेंच द्रष्टा नॉस्ट्राडेमस स्वच्छपणे सांगतोय की, शायरन क्रूर आणि हिंसक जमातीतल्यांना ठिकाणावर आणिल आणि चंद्रकोरीच्या ताब्यातील भूमि मुक्त करील. त्याचे हे शब्दच पहा किती बोलके आहेत!

फ्रेंच - Subjuguva 10 gent crelle add fiere Le grand chyren cstera du longin Tous les captifs par seline baniaet.

इंग्लिशमध्ये स्वैर भाषांतरित शब्दात सांगायचे तर -

1) Will subjugate the cruel and
violent freed,
The great CHYREN will
take from distance,
All those held captive by
crescent moon

वरील श्लोकातील Cruel and Violent held captive by crescent moon म्हणजेच - हिंसक आणि क्रूरचंद्र हे शब्द इतके अर्थवाही आहेत की वरील उल्लेख मुसलमानांना उद्देशूनच आहेत याबाबत दुमत न व्हावे.

थोडक्यात सांगायचे तर शायरनच्या कारकीर्दीत या भूतलावर सुवर्णयुग अवतरेल. त्याच्या मृत्यूनंतरही त्याच्या महानतेचे व सद्गुणांचे आवर्जून गुणगान होत राहिल. पण त्याच्या मनाची शालिनता, विनम्रपणा व औदार्य इतके ढळढळीतपणे दिसते की यापूर्वी नमूद केलेल्या शतक ६ श्लोक ७० च्या श्लोकाच्या शेवटच्या ओळीत त्याबद्दल केलेला उल्लेख फार बोलका आहे. (शायरन म्हणतोय) 'जनतेने त्याच्याबद्दलचा उल्लेख फक्त एक विजयी नेता या तीन शब्दात करायचा तर करावा आणखी विशेषणे त्याच्या नावाला चिकटवू नयेत.

मधल्या काळात हिंदूधर्माचे व हिंदूंच्या आदर्शवत् जीवनाचे पुसट झालेले क्षणचित्र, पुन्हा आपल्या देदिप्यमान उत्तुंग स्वरूपात प्रस्थापित होणारच, आणि मानवी संस्कृती निर्धोक बनेल हे नॉस्ट्राडेमसने पुरेशा स्पष्टपणे सुचविले आहे. त्यात संदिग्धता कुठेही नाही. हे सर्व घडवून आणणारा आज अज्ञात असणारा परंतु योग्य समयी प्रकट होणारा महापुरुष तथा शायरन हा हिंदुधर्मीयच असेल असेही नॉस्ट्राडेमस निखालसपणे सांगतो, नव्हे नव्हे, जवळ जवळ साडेचारशे वर्षापूर्वी अक्षरबध्द करतो. त्याने या शायरनच्या मनाचा घेतलेला वेधही इतका काही तर्कशुध्द व अचूक आहे की नॉस्ट्राडेमसच्या द्रष्टेपणाचे आश्चर्य वाटते! नॉस्ट्राडेमसने म्हटलेय की, शायरन बेचैन मनाने खूप प्रवास करील. या बेचैनीचे कारण काय असणे शक्य आहे? आपल्या धर्मबांधवांच्या समस्या आणि त्यांची सद्यःकालीन दयनीय अवस्था हे असू शकेल! त्या बेचैन अस्वस्थ मनाचा कानोसा आपण पुढच्या प्रकरणात घेऊ!

: ५ :

नॉस्ट्राडेमसच्या भाकितांना दुजोरा देणारी आणखी कांही भाकिते

उभ्या आयुष्यात भारताला कधीही भेट न दिलेल्या महर्षी नॉस्ट्राडेमसने, सुमारे ४००-४५० वर्षांपूर्वी, '२००१ साली प्रलयंकारी विनाशाच्या उंबरठ्यावर असलेल्या जगाला शायरन (CHYREN) हा हिंदू नेता आपल्या क्षात्रतेजाने तारणहार होईल.' या स्वातंत्र्यसूर्याच्या आगमनाने बलाढ्य हिंदू राष्ट्राचा उदय होऊन हिंदूंचे पुनरुत्थान होईल, हिंदू साम्राज्य स्थापन होऊन 'सुवर्णयुग अवतरेल' असे भविष्य शब्दबध्द केले आहे.

१९९९ साली सुरू होणाऱ्या व इ. स. २००६ ला संपणाऱ्या महायुध्दासंबंधी अनेक श्लोकात नॉस्ट्राडेमस लिखित, 'सेंच्युरी' मध्ये 'शायरन' या टोपण नावाचा उल्लेख 'विश्वनेता' म्हणून ठिकठिकाणी केलेला आढळतो. गेली जवळ जवळ २०० वर्षे या 'शायनर' चा शोध घेण्याचे काम नॉस्ट्राडेमस विषयातील तज्ञ हिरीरीने करीत आहेत. गेल्या प्रकरणांत या विश्वनेत्याबद्दल नॉस्ट्राडेमसच्या कित्येक अभ्यासकांनी लढविलेले तर्क-कुतर्क किती विसंगत आहेत हे दाखविले; आणि त्या संदर्भात सध्याचा इराणचा धर्मनेता आयातुल्ला खोमेनीचे नाव आग्रहाने घेतले जात ते तर किती असंबध्द आहे त्याचीही चर्चा केली.

नॉस्ट्राडेमसच्या भविष्यवाणीत 'क्रम' नसतो-सकारण नसतो, त्यामुळे हे तर्काधिष्ठित घोटाळे होतात हे जरी खरे असले तरी नॉस्ट्राडेमस वेगवेगळ्या लोकांमधून शायरन् बाबत जे विखुरलेले उल्लेख करतो त्यावरून येऊ पाहाणाऱ्या ३ऱ्या जागतिक युध्दकालातील क्षितिजावर नव्याने उगवणारा पण आज जगाला अज्ञात असलेला जगज्जेता कोण असेल, कुठचा असेल याबाबत सुसंगत तर्ककरायला अडचण पडू नये.

पृष्ठसंख्येचे बंधन लक्षांत घेऊन आतापर्यंत नॉस्ट्राडेमसच्या श्लोकांचे 'शतक अमुक व श्लोक क्रमांक अमुक' एवढाच निर्देश करून त्याने वर्तविलेल्या भाकितांचा मागोवा घेत घेत गूढार्थाची उकल केली. परंतु, आता यापुढे महान शायरनच्या कर्तृत्वाचा प्रकाश पाडणाऱ्या भाकितांबद्दलचे लेखन, नुसतेच शतक 'श्लोक' क्रमांक अशा संदर्भात न देता, आवश्यक तेवढे मूळ श्लोक, जसेच्या तसे, उध्दृत केल्याशिवाय वाचकांचेही समाधान होणार नाही म्हणून ते प्रसिध्द करण्याचे योजिले आहे. मूळ फ्रेंच भाषेतील श्लोक देणे अशक्य नाही. तरी ती भाषा अत्यल्प लोकांना समजणारी असल्याने त्या श्लोकाचे इंग्रजीत भाषांतर उध्दृत केले जाईल. त्यावरून नॉस्ट्राडेमसच्या एकेका विधानाचे निरुपण करणे सोपे होईल.

यापूर्वीच्या २ ऱ्या प्रकरणांत नॉस्ट्राडेमसचा जीवनवृतांत देतांना, त्याने गूढ भाषेत भविष्यकथन कसे केले आहे त्याचे उदाहरण म्हणून, 'सेंच्युरी' च्या शतक ४ श्लोक १४ चा पूर्वार्ध मूळ फ्रेंच व त्याचेच इंग्रजीत रुपांतरित भाग उध्दृत करून त्याबद्दल विवरण केले. तिसरे प्रकरण नॉस्ट्राडेमसच्या तंतोतंत खऱ्या झालेल्या भाकितांची ओळख वाचकांना व्हावी म्हणून लिहीले, त्यात पुन्हा वरील शतका-श्लोकाच्या आधारे भारताच्या 'डॉमिनंट प्रिमिअर' कै. इंदिरा गांधी यांच्या अकस्मात (इंग्रजी शब्द आहे Sudden) हत्येने 'भारत' सर्वश्रेष्ठ हिंदुराष्ट्र घडविण्याच्या संभाव्य दोन बदलाचा उल्लेख केला तो असा- इंदिराजींचे पुत्र राजीव गांधी हे पंतप्रधान होतील (श्लोकातील शब्द shall cause change) हा पहिला बदल तर, वरील शब्दांपाठोपाठ त्याच श्लोकात आलेल्या 'and put another in the reign soon' या अधोरेखित शब्दांनी ध्वनित होणारे राजीव गांधींच्या पाठोपाठ २० व्या शतकाचा अस्त होण्याचे काळी उगवणारे दुसरे सत्ताधारी म्हणजेच नॉस्ट्राडेमसना अभिप्रेत असलेला 'शायरन' असेल हे सुसंगत वाटते. हेन्री सी. रॉबर्टस् नामक नॉस्ट्राडेमसचे एक प्रसिध्द भाष्यकार आहेत यांनीही वरील विधान उचलून धरले आहे.

नॉस्ट्राडेमस येवढ्यावरच थांबत नाही तर विश्वनेत्याबद्दल आणखी काही महत्त्वाच्या खुणा दाखवतो.

शतक ५ श्लोक ४१ मध्ये नॉस्ट्राडेमसने स्पष्टच सांगितले आहे की, रात्री अंधाऱ्या वेळी (त्यांचे शब्द आहेत - Noctural time) 'तो' जन्माला येईल. तो सर्वभौम असेल आणि औदार्यात त्याच्याशी कुणीही बरोबरी करू शकणार नाही. तो आपल्या सनातन धर्माचे पुनरुज्जीवन करील आणि या अवनीतलावर सुवर्णयुग आणील!

'अंधाऱ्या वेळी' या शब्दाचे अनेक अर्थ संभवतात. पैकी एक म्हणजे श्रीकृष्णाच्या जन्माचे वेळेप्रमाणे 'तो' शायरन रात्रीच केवळ नव्हे तर अमावास्येच्या अंधःकारमय रात्रीहि जन्म पावला असेल! दुसरा असाही अर्थ होऊ शकतो की, भोवतालचे जगात जेव्हा त्या जगास 'अंधार-युग' म्हणण्याइतकी काळ्या कृत्यांची बेबंदशाही माजली असेल तशा भयंकर कालावधीत 'शायरन'ने या जगात पदार्पण केले असावे. तिसराही अर्थ या 'रात्री'च्या उल्लेखाला चिकटवला जातो, तो म्हणजे, या अवनीतलावर चालू असलेल्या 'जगां'मध्ये आणीबाणी जाहीर होऊन (उदा. २ ऱ्या महायुध्दाचे वेळी जशी अंमलात होती तशी) ब्लॅक आऊट असेल तेव्हा जन्माला आलेले हे मूल असावे! या सर्व लेखनाचा इतकाच इत्यर्थ निघतो की आगामी महासंहारक तिसऱ्या महायुध्दात अमेरिका-रशियाच्या युतिसह 'शायरन' ही तिसरी भारतीय शक्ती महान कार्य करील. आज ती अज्ञात असली तरी ती व्यक्ती आजच्या जगात वावरत असेल. अमावस्येसारख्या कुठल्या तरी अंधेऱ्या रात्री जन्म घेतलेली व आगामी महान नेता ठरणारी ही व्यक्ती तरुण १६ते२०-२५ वर्षांची तरी असेल किंवा पन्नाशीसाठी गाठलेली अनुभवी ध्येयैकशरण प्रौढ व्यक्तीही असू शकेल; यापेक्षा शायरनच्या वयावर प्रकाश पाडणारा उल्लेख नॉस्ट्राडेमसने कुठे केल्याचे आढळत नाही.

नाही म्हणावयला नॉस्ट्राडेमस हे मात्र नमुद करतो की या नेत्याच्या नेतृत्वाखाली भारत हा जगातील सर्व-श्रेष्ठ देश बनेल. इतकेच नव्हे तर दूरवर पसरलेले हिंदूंचे साम्राज्य नव्याने आकाराला येईल.

शतक १, श्लोक ५० मध्ये त्या पुरुषाचा पुन्हा उल्लेख आढळतो तो असा-

'From Peninsula of three seas will be born one who will make Thursday his day of worship. His fame praise and rule will form mighty by land, sea. There will be a tempest of India.'

तीन सागरांनी बनलेल्या व्यापक द्वीपकल्पात तो जन्म घेईल; त्याचा गुरुवार हा प्रार्थनेचा दिवस असेल. त्याची कीर्ति त्रिखंडात पसरेल. त्याचे सामर्थ्य इतके प्रभावी असेल की त्याच्या आक्रमक घोडदौडीमुळे उत्पन्न झालेल्या त्याच्या प्रभावाने वादळी वातावरण उत्पन्न होईल. द्वीपकल्प, गुरुवार प्रार्थनेचा दिवस (या संदर्भात असेही म्हटले गेले आहे की शायरनचा विश्रांती घेण्याचा दिवस सोमवार असेल). या तिन्ही लाक्षणिक शब्दांद्वारे नॉस्ट्राडेमसला काय सुचवायचे असावे त्याबद्दल यापूर्वीच्या प्रकरणांतून स्पष्टीकरण केलेच आहे. या सर्वांचा निःसंदिग्धपणे आशय स्पष्ट होतो तो हा की शायरन हा महाम नेता भारतात जन्मलेला हिंदू नेताच असेल.

वरील भाकिताला दुजोरा देणारे भाष्य नॉस्ट्राडेमसने स्वतःच शतक ५, श्लोक २५ मध्ये केले आहे तेच पहा ना -

'The Arab Primer, Mars, Sol, Venus, Leo,Rule of Church will surrender to the sea towards Persia, close to a million, True serpent power invade Turkey and Egypt.'

मागे उल्लेख केलेल्या हेन्री रॉबर्टस्ने याही श्लेकाखाली, आपल्या पुस्तकात टीप दिली आहे की -

'Christian Ideal will be overcome by Oriental Ideology where serpent meaning True serpent.....

(म्हणजेच कुंडलिनी शक्ति धारण करणारी व्यक्ति). नॉस्ट्राडेमस भविष्याचा वेध घेऊन, वरील श्लोकात स्वच्छपणे सांगून टाकतो की सागराच्या नावाचा धर्म ज्याचा आहे (म्हणजेच हिंदी महासागर त्या अनुषंगाने हिंदुधर्म-तथा हिदुस्थान!) - कुठल्याहि प्रादेशिक भूमीकडे अंगुली निर्देश करण्याकरिता असा उल्लेख कुठल्याही भौगोलिक वाङमयात आढळत नाही-तो ज्याचा आहे त्याच्या पुढाकाराने युरोपमधील नव्हेत तर ख्रिश्चन व यावनी संस्कृतीचा खातमा केला जाईल. त्यांची सारी केन्द्रे ज्या ज्या राष्ट्रात विखुरलेली आहेत ती राष्ट्रेही पादाक्रांत केली जातील. इतर, कोणत्याही धर्मात ज्याप्रमाणे गुरुवार हा प्रार्थनेचा दिवस म्हणून पाळला जात नाही त्याचप्रमाणे कुंडलिनी शक्ति कुणाही बिगर हिंदूला ज्ञात नाही. हिंदूंचे ते खास शक्तिस्थान आहे, ते हिंदुच इजिप्त, तुर्कस्तान इत्यादी मध्यपूर्वेत असलेल्या सत्ताधाऱ्यांना दूर फेकून तिथे हिंदु संस्कृति केवळ नांदू लागेल असे नाही तर तिचा अम्मल सुखेनैव चालू राहील.

वरील भाकितावर आणखी झगझगीत प्रकाश टाकणारे भाकीत नॉस्ट्राडेमसने शतक १०, श्लोक ९६ मध्ये प्रसिध्द केले आहे ते असे - 'Religion of the name of sea will against the sect of Caliphs of the Moon vanquish. The deplorably obstinate sect shall br afraid of wounded by Alef and Alef.'

फ्रेंच द्रष्ट्या ज्योतिषकर्त्याने केलेले वरील भविष्य फार महत्त्वाचे आहे. कारण, यात जास्तच स्पष्टपणे सांगितले आहे की समुद्राचे (तथा हिंदी महासागराचे) नाव असलेला देश - हिंदुस्थान - खलिफाच्या प्रशंसित पंथाचा नाश करील. वरच्या श्लोकातील २ ऱ्या ओळीतील Sect हा शब्द महत्त्वाचा व नॉस्ट्राडेमसच्या मार्मिक शब्दयोजनांचा निदर्शक आहे. त्या शब्दाचा एक अर्थ जसा 'पंथ' होऊ शकतो तसाच तो शब्द फ्रेंच भाषेत वापरला जातो तो 'श्रध्दा' या अर्थाने! या दृष्टीने या काव्यपंक्तीचा अर्थ लावावयाचा तर समुद्राचे नाव असलेल्याची श्रध्दा तथा धर्म, हा सद्धर्म आहे तर खलिफा प्रशंसित धर्म ही केवळ अंधश्रध्दा आहे. या वाक्याचा आणखी स्पष्टार्थ करायचा तर नॉस्ट्राडेमसला हिंदू हा 'धर्म' तर इस्लामला तो अंधश्रध्दा म्हणून अभिप्रेत आहे. Obstinate हे विशेषण खलिफाच्या पंथाला लावून नॉस्ट्राडेमसने हेही आडपडदा न ठेवता सांगून टाकले आहे की, 'खलिफ-प्रशंसित पंथ अपरिवर्तनशील, अतिरेकी आहे!'

या पूर्वीच्या प्रकरणात 'शायरन' म्हणून आयातुल्ला खोमेनीबद्दल लिहिताना सध्या जगभर चालू असलेल्या रश्दीच्या 'सॅटॅनिक व्हर्सेस' या कादंबरीवरून उसळलेल्या सैतानी उद्रेकाचा उल्लेख केलाच आहे. त्याला आणखी दुजोरा देणारी बातमी नुकतीच वाचण्यात आली, तीही या संदर्भात बरेच काही सांगून जाते असे वाटते म्हणून येथे तिचा उल्लेख करतो - पॅरिसहून आलेली ही सत्यकथा आहे. प्रसिध्द फ्रेंच गायिका व्हेरोनिक सान्सॉं, आपल्या कार्यक्रमात 'अल्ला' हे गीत सादर करीत असे. (म. गांधी ज्याप्रमाणे त्यांच्या रामनामात - 'ईश्वर अल्ला तेरे नाम' असे खादीचे ठिगळ लावून म्हणत त्याप्रमाणे!) परंतु, गीत - गायकाला ठार मारू अशी धमकी त्यांना देण्यात आल्यावर त्यांनी ते गीत न गाण्याचे ठरविले. नभोवाणीवरील एका मुलाखतीत ही माहिती देऊन पुढे स्पष्टीकरणही केले की, 'वास्तविक या गीतात इस्लामचा अवमान करणारे काहीही नाही, ती एक प्रार्थना आहे. पण 'ज्ञानलव दुर्विदग्ध ब्रह्मापि नरं न रंजयति।।' हे जास्त अनुभवसिध्द वाक्य कुणाच्या खिजगणतीत आहे?

मुस्लिम धर्माच्या तत्त्वांना खोमेनीसारखे धर्मांध त्यांना अभिप्रेत असलेला वेगळाच रंग देण्याचा प्रयत्न करीत असतात. त्यामुळे होते काय तर काही मुस्लिम मूळ ग्रंथ न वाचताच विनाकारण कडवे धर्मांध बनत चाललेले आहेत. मशिदीमध्ये ठिय्या मारून बसलेले मुल्ला - मौलवी नि इमाम आपापले राजकारण पुढे रेटण्याचे मनसुबे उभारण्यात मश्गूल झाले आहेत. भारतीय शिक्षण यंत्रणेतून इस्लाम विरोधी (हेही त्यांनीच ठरवायचे) सारे उल्लेख काढून टाकावेत, पाठ्यपुस्तकांचे शुध्दीकरण (!) केले

जावे अशी मागणी करायला सुरुवात झाली आहे. या सर्वांची परिणती कशात होईल हे सांगणे आतापर्यंतच्या अतिरेकी अनुभवावरून जाणता येण्यासारखे असले तरी ज्या वेगाने १९९९ चा झंझावात समीप येत आहे त्या वेगाशी सुसंगत असा अत्याचारांचा नेहमी उसळणारा डोंब लक्षात आला की हीच वावटळ आगामी तिसऱ्या महायुध्दाची नांदी ठरण्याची शक्यता नाकारता येणार नाही.

१७ व्या शतकात ज्याप्रमाणे मुसलमानांच्या अत्याचारांनी हिंदुस्तानात मर्यादा गाठली, तेव्हा मूठभर मावळ्यांना एकत्र करून परिस्थितीशी मुकाबला करणे अपरिहार्य झाले.

तेव्हा बाल शिवरायांनी विजापूर सोडून पुण्याच्या आपल्या जहागिरीत राहायला सुरुवात केली व आपल्या सवंगड्यांसह करंगळीचे बोट कापून श्रीशंकरावर (रोहिडेश्वर?) रक्ताचा अभिषेक करून स्वराज्याची मुहूर्तमेढ रोवली. हाताशी असलेले सीमित मनुष्यबळ, युध्दमान शस्त्रांचा तुटवडा, अर्धपोटी जेवण, आणि एकंदर समाजावर मुसलमानी अंमलाची खोलवर रूजलेली दहशत व त्यामुळे रूळलेली अगतिकता यामुळे गनिमी काव्याने या सत्तेशी दोन हात करावे लागले. पारतंत्र्याचा एक अवश्यमेव भाग असा असतो की त्याविरुध्द प्रथम उठाव करणाराला नामोहरम करणे, घरच्यापेक्षा बाहेरचा सत्ताधारी आपलासा वाटणे! घरभेदीपणा सत्कर्माचा रंग घेतो. प्रत्येक कृतीला धर्मांधता म्हणण्यात येते, जातीयतेचा छाप मारला जातो. सूर्याजी पिसाळाची अवलाद उत्तम होऊन फंद - फितुरी वाढते - या सर्वांवर मात करून शिवरायांनी राजगडावर तोरण बांधून, राज्याभिषेक करविला तेव्हाच भूषण कवींनी त्यांचा गौरव केला तो या शब्दांनी - 'शिवाजी न होता तो सब की होती सुन्ता'. इतिहासाची पुनरावृत्ती होत असते असे म्हणतात त्यानुसार आजही शायरनच्या नेतृत्त्वाने हिंदुत्वाची द्वाही फिरवण्याची नेमकी वेळ आली आहे. शिवरायांनी अनुसरलेला मार्ग धर्मांधतेचा नव्हता तर 'स्वत्व' टिकविण्याचा होता. त्याकरिता प्राणांची बाजी लावून मराठमोळ्यांनी लढा दिला होता. ती स्फूर्ति नंतर १९ व्या शतकापर्यंत कार्यरत होती. मराठ्यांचा भगवा जरिपटका अटकेपार लागला, दिल्लीचे तक्त फोडून आपल्या शौर्याची मुद्रा भारतभर पसरलेल्या भारतीयावर उमटवली. एवढी मर्दुमकी असूनही दिल्लीच्या सिंहासनावर - तक्तावर - शेवटपर्यंत 'मराठा' न बसविता, मोगल बादशाहीच चालू राहिली. हे विषयांतर एवढ्यासाठीच केले की हिंदूंची युध्दप्रविणता ते सत्ताधीश होण्याइतकी बलशाली असूनही, त्यांच्या विशिष्ट मानसिक ठेवणीनुसार ते आक्रमक सत्ताधारी केव्हाच झाले नाहीत हे स्पष्ट व्हावे!

भारतीय हिंदू हे निसर्गतः व त्यांना मिळालेल्या धार्मिक व अध्यात्मिक वारसानुसार प्रवृत्तीने सौम्य प्रकृतीचे आहेत, आक्रमक नाहीत. परंतु, या आधी उध्दृत केलेल्या नॉस्ट्राडेमसच्या शतक १, श्लोक ५० प्रमाणे, 'शायरन' हा हिंदू नेता अखिल हिंदुविश्वाला जागृति आणून स्वतःच्या वादळी व्यक्तिमत्वाने, आपल्या भूमि नि सागरी सामर्थ्याचे दर्शन घडविणार आहे. अजिंक्य हिंदुनेता ही आपली प्रतिमा सर्व

प्रारंभी जगाच्या क्षितीजावर उगवणार आहे. हा जो बदल घडणार आहे तो नॉस्ट्राडेमसच्या इच्छेने घडणार नसून नियतीच्या इच्छेने हा सारा बनाव घडणार आहे. त्यातून नवीन जे घडणार आहे ते म्हणजे हिंदुस्थान हा सर्वश्रेष्ठ देश होणार आहे. आज कित्येक शतके न दिसलेले, दृष्टिआड झालेले हिंदुंचे साम्राज्य अवतरणार आहे.

आजच्या विज्ञानयुगात अणुशास्त्राचा जो अभ्यास चालू आहे, व अणु-अस्त्रे बनविण्याची वा संग्रही ठेवण्याची जी चढाओढ सर्व जगभर चालू आहे त्यावरून आगामी युध्दाची भीषणता स्पष्ट होत आहे. संयुक्त राष्ट्रसंघातर्फे तज्ज्ञांनी केलेल्या अभ्यासानंतर जो अहवाल प्रसिध्द झाला आहे त्यावरून निःसंदिग्ध शब्दात प्रामुख्याने सांगितले आहे की, आगामी युध्द हे अणुयुध्द झाल्यास - आणि आज, त्या दृष्टीने जी पावले पडत आहेत त्यानुसार ३ रे महायुद्ध अणुयुध्दच होणार याबद्दल दुमत होण्यासारखेही नाही - प्रत्यक्ष परिणाम प्रचंड मनुष्यहानी, उद्ध्वस्त झालेले देश, भस्मसात झालेली मालमत्ता व शेती या दृष्यांनी दिसतील हे तर खरेच, पण त्याहीपेक्षा त्याचे जे अप्रत्यक्ष परिणाम प्रदीर्घ कालपर्यंत जाणवतील ते मात्र फारच भयंकर स्वरूपाचे असतील.

या अणुयुध्दाने जगातील हवामानात बदल होईल. ज्या गोलार्धातील शहरांवर अणुबॉंब किंवा रॉकेट्स यांचा मारा होईल - आणि उत्तर गोलार्धातील मोठ्या शहरांवर असा वर्षाव होण्याचा संभव जास्त - त्या गोलार्धातील तपमान शून्य अंश सेल्शिअस् खाली जाईल. सूर्यप्रकाश पुरेसा मिळणार नाही. पाऊस कमी पडेल. त्यामुळे शेती, वनस्पती उगवण्या - उत्पन्न होण्यावर विपरित परिणाम होईल. ओझोनचा संरक्षक थर कमी होत आहे, अशी आजच आवई उठली आहे. तो संरक्षक थरही अणुयुध्दाने आणखी कमी होऊन अतिनील किरण रोखले जाण्याचे प्रमाण कमी होईल.

नॉस्ट्राडेमसला हे सर्व प्रलयंकारी दृष्य दिसत असूनही त्याने केलेल्या ग्रहगणिताच्या आधारे तो म्हणतो की, या तिसऱ्या महायुध्दात अनेक तथाकथित प्रगत देश बेचिराख होतील. तरी त्यातून मानववंश टिकून राहील; हिंदुस्थान - म्हणजे हिंदुराष्ट्र - आणि त्या देशात जन्मलेला द्रष्टा नेताच, सर्व जगाचा तारणहार जगज्जेता असेल!

भगवान् श्री रामकृष्ण परमहंस यांचे एक फ्रेंच भक्त रीनकोर्ट नामक लेखक आहेत. त्यांनी परमहंसांच्या निर्वाणापूर्वी जे सांगितले ते श्री रामकृष्णांचे शब्द उद्धृत करून म्हटले आहे की रामकृष्णांची ती भविष्यवाणी नॉस्ट्राडेमसच्या भाकितांना पुष्टीच देते. भगवान रामकृष्ण परमहंस म्हणाले होते की त्यांचा 'पुढचा जन्म भारताच्या वायव्येला होईल' हेच दुसऱ्या भाषेत विशद करून सांगायचे तर परमहंस रशियात हिंदु संत म्हणून पुनः जन्म घेतील. नि हिंदुत्वाचे पुनरुत्थापन होईल. 'शक-हूण' आदि जमातींप्रमाणे रशियाही हिंदुत्ववादी झालेला दिसेल, त्या जीवनपद्धतीचा स्वीकार करील कारण या भाकारात्मवादी सर्वेकश विचारस्वातंत्र्य असलेली दुसरी जीवनपद्धतीच नाही. रशिया,

...(74)...

हिंदु संस्कृति, धर्म, व त्यांचे राष्ट्रप्रेम याबद्दल, नॉस्ट्राडेमस स्वतः ज्यू वा ख्रिश्चन असूनहि, जे उत्कटतेने उद्‌गार काढतो, ते त्याला काही आंतरिक साक्षात्कार झाल्यामुळें काढीत असावा असे वाटण्याइतके खणखणीत आहेत. भारतांतील हिंदु हे खरे हिंदुस्तानचे रहिवासी, भारतांतील मुस्लिम हे घुसखोर तरी किंवा बाटगे मुसलमान, त्यामुळें त्यांना, नॉस्ट्राडेमस, राष्ट्रद्रोही. म्हणतो. हिंदु धर्माशिवाय हिंदुस्तान अशक्य, आणि हिंदुस्तानची हिंदु संस्कृतीहि अशक्यच! आगामी प्रलयंकारी युद्धांतून जगाला नवा प्रकाश देणारा जगज्जेता म्हणून हिंदूच नेता असेल याबद्दल 'नॉस्ट्राडेमस' ठाम आहे!

३. यथार्थ ज्ञान प्रकाश विषय

''परमेश्वराविषयी शास्त्र काय सांगते?''

प्रभू-स्वामी-ईश-राम-खुदा-अल्लाह-रब-मालिक-साहेब-देव-भगवान-गॉड हे सर्व शक्तिबोधक शब्द आहेत, जे भिन्नभिन्न भाषांमध्ये उच्चारले व लिहिले जातात.

परमसुखदायक व कष्टनिवारक अशी प्रभू नावाची जी शक्ती आहे, तिच्या महिमेने प्रत्येक भूतमात्र प्रभावित झाला आहे. तो प्रभू कोण? कसा आहे? कोठे आहे? कसा प्राप्त होईल, हे प्रश्नवाचक चिन्ह आतापर्यंत पूर्णपणे नष्ट झालेले नाही. या पुस्तकाच्या माध्यमातून या शंकेचे निरसन पूर्णपणे होईल.

जी शक्ती अंधाला दृष्टी प्रदान करते, मुक्याला आवाज, बहिऱ्याला श्रवणशक्ती, वंध्यत्व स्त्रीला पुत्र देते, निर्धनास धनवान करते, रोग्याला रोगमुक्त करते, ज्याच्या दर्शनाने अत्यानंद होतो, सर्व ब्रह्मांडांचा निर्माता, पूर्ण शांतिदायक जगद्‌गुरू व सर्वज्ञ आहे, ज्याच्या आज्ञेविना झाडाचे पानही हालत नाही अशा सर्व शक्तिमानासमोर काहीच असंभव नाही, असे गुण ज्याच्यामध्ये आहेत तो म्हणजेच प्रभू (स्वामी, ईश, राम, भगवान, खुदा, अल्लाह, रहीम, मालिक, रब, गॉड) गणला जातो.

येथे एक गोष्ट विशेष विचार करण्यासारखी आहे, की कोणत्याही शक्तीचे ज्ञान विशिष्ट शास्त्रानेच होते. त्याच शास्त्राच्या आधारावर गुरुजन आपल्या अनुयायांना मार्गदर्शन करतात. ते शास्त्र म्हणजेच धार्मिक पुस्तके. उदाहरणार्थ- चार वेद (ऋग्वेद, सामवेद, यजुर्वेद, अथर्ववेद), श्रीमद् भागवत गीता, श्रीमद् भागवत सुधासागर, अठरा पुराणे, महाभारत, बायबल, कुराण इत्यादी प्रमाणित पवित्र शास्त्रे आहेत. स्वयंपूर्ण परमात्म्याच्या आदेशाने ज्योतिनिरंजनने (काळ) चारही वेद समुद्रात आपल्या श्वासाद्वारे गुप्त ठिकाणी लपवून ठेवले आणि पहिल्या सागरमंथनाच्या वेळी हे चारही वेद श्री ब्रह्मांना प्राप्त झाले. त्या वेदांचा ब्रह्माजींनी (क्षर पुरुषाचे ज्येष्ठ पुत्र) अभ्यास केला. त्यातून त्यांना जे समजले त्याच्या आधारावर त्यांनी आपल्या वंशजांद्वारे (ऋषी) जगतामध्ये ज्ञानाचा प्रचार करवला. पूर्ण परमात्म्याने पाचवा 'स्वसम' (सूक्ष्म) वेदही ब्रह्माला (काळ) दिलेला होता, जो ज्योती निरंजनने (काळ) आपल्याजवळ गुप्त ठेवला आणि नष्ट केला.

काही काळानंतर म्हणजेच एक कल्पानंतर (एक हजार चतुर्युग) तिन्ही लोकीचे (पृथ्वीलोक, स्वर्गलोक, पाताळलोक) सर्व प्राणी विनाश पावतात. त्यानंतर ज्योतिनिरंजनाच्या (काळ) निर्देशाने ब्रह्मा आपली रात्र समाप्त झाल्यानंतर (ब्रह्माची रात्र एक

हजार चतुर्युगाची असते आणि तेवढ्याच काळाचा दिवस असतो.) जेव्हा दिवस प्रारंभ होतो, तेव्हा रजोगुणाने प्रभावित करून तीन लोकांमध्ये प्राण्यांची उत्पत्ती सुरू करतो.

त्यावेळी सत्युगाच्या सुरवातीस तेच चार वेद काळ (ब्रह्म) स्वतः ब्रह्माला पुन्हा प्रदान करतो. त्यानंतर पुन्हा प्राकृतिक उलथापालथ झाल्यामुळे चारही पवित्र वेदांचे ज्ञान लोप पावते. त्यानंतर पुन्हा काळानुसार अन्य ऋषींमध्ये प्रवेश करून पुन्हा लिहून घेतो. समयोचितपणे प्राकृतिक उलथापालथीनंतर स्वार्थी लोकांद्वारे वेदांमध्ये वेळोवेळी बदल करून वास्तविक ज्ञान जगतातून लुप्त केले जाते. त्याच काळाने (ब्रह्म-ज्योतिनिरंजन) महाभारतातील युद्धावेळी श्रीकृष्णामध्ये प्रवेश करून चारही वेदांचे संक्षिप्त विवरण श्रीमद् भागवत गीतेच्या रूपाने दिले व सांगितले, हे अर्जुना, हे ज्ञान मी पूर्वी सूर्यास सांगितले होते. त्याने आपल्या पुत्र वैवश्वत म्हणजेच मनूला आणि मनूने त्याचा पुत्र इक्ष्वाकू याला सांगितले होते, परंतु मध्यंतरी हे उत्तम ज्ञान लवकरच समाप्त झाले होते.

या काळाने (ब्रह्म-ज्योतिनिरंजन) श्री वेदव्यास ऋषींच्या शरीरामध्ये प्रवेश करून चारही वेद, महाभारत, अठरा पुराणे, श्रीमद् भागवत गीता, श्री सुधासागर पुन्हा संस्कृत भाषेमध्ये लिपीबद्ध केले, जे आजही आपणा सर्वांना उपलब्ध आहे. हे सर्व शास्त्र श्रेष्ठ आहे. आता या सर्व शास्त्रांना कलयुगी ऋषींनी भाषांतरे म्हणजेच हिंदी अनुवाद करताना आपले विचार त्यामध्ये मिळवण्याचा प्रयत्न केलेला आहे, जे स्पष्टपणे अयोग्य आहे व व्याख्यानुरूप नाही. ही सर्व शास्त्रे महर्षी व्यासजी यांच्याकडून सुमारे पाच हजार तीनशे वर्षांपूर्वी पुन्हा लिहिली गेली आहेत. त्यावेळी हिंदू, ईसाई, मुस्लिम, शीख असे कोणतेही धर्म नव्हते. फक्त वेदांना मानणारे आर्यच तेवढे होते. कर्माच्या आधारावर जातिरचना होती. तसेच केवळ चार वर्ण (क्षत्रिय, वैश्य, ब्राह्मण, शूद्र) हेच होते.

यावरून हे स्पष्ट होते, की ही सर्व शास्त्रे कोणताही एक धर्म किंवा व्यक्तीसाठी नाहीत, तर ते केवळ मानवाच्याच कल्याणासाठी आहेत. दुसरे हे सिद्ध होते, की आपले सर्वांचे पूर्वज एकच होते, ज्यांचे संस्कार आपल्याशी मिळते जुळते आहेत.

आता सर्वप्रथम पवित्र शास्त्र गीताजीवर विचार करू.

'पवित्र भगवत् गीताजीचे ज्ञान कोणी सांगितले?'

पवित्र गीतेचे ज्ञान त्यावेळी सांगितले गेले, जेव्हा महाभारतातील युद्ध होणार होते आणि अर्जुनाने युद्ध करण्यास नकार दिलेला होता. युद्ध का होणार होते? या युद्धाला धर्मयुद्धाची संज्ञासुद्धा दिली जाऊ शकत नाही, कारण तो दोन परिवारांमधील संपत्तीच्या वाटणीचा विषय होता. कौरव आणि पांडव यांच्यात संपत्तीची वाटणी होत नव्हती. कौरवांनी पांडवांना अर्धे राज्य देण्यास नकार दिलेला होता. दोन्ही पक्षांत मध्यस्थी करून रक्षण करण्यासाठी प्रभू श्रीकृष्ण तीन वेळा शांतिदूत बनून गेले, परंतु दोन्हीही पक्ष आपापल्या हट्टावर

अडून बसले. युद्धापासून होणाऱ्या हानीची माहिती देऊन श्रीकृष्ण म्हणाला की, न जाणे किती भगिनी विधवा होतील? न जाणे किती बालके अनाथ होतील? महापापाशिवाय काही मिळणार नाही. युद्धामध्ये कोण मारले जातील आणि कोण वाचेल, काहीच सांगता येत नाही. श्रीकृष्ण जेव्हा तिसऱ्या वेळी वाटाघाटी करण्यासाठी गेले, तेव्हा दोन्ही पक्षांनी 'एवढे एवढे राजा आमच्या पक्षामध्ये आहेत,' असे सांगत आपापल्या पक्षाच्या राजांच्या सेनेसह सूचिपत्र दाखवले. दोन्हीही पक्ष आपल्या भूमिकेवर तटस्थ आहेत, दोघेही युद्धाला सज्ज झाले आहेत हे पाहिल्यावर श्रीकृष्णाने असा विचार केला, की वाटाघाटीसाठी आणखी एक डाव आहे. तोसुद्धा आज आपण येथे खेळून बघू या. त्याने विचार केला, की पांडव माझे संबंधी असल्यामळे (श्रीकृष्णाची बहीण सुभद्राचा विवाह अर्जुनाशी झालेला होता.) ते आपली जिद्द सोडत नाहीत. यामुळे आपण त्यांच्याबरोबर आहे असे समजून त्यांचाच विजय होईल असे तर त्यांना वाटत नसेल ना? त्यावेळी श्रीकृष्णाने स्पष्ट केले, की या युद्धात एका बाजूला माझी सर्व सेना असेल आणि दुसऱ्या पक्षात मी असेन. तसेच मी असा वचनबद्ध होतो, की या युद्धात मी शस्त्र हाती धरणार नाही. श्रीकृष्णाच्या या घोषणेने पांडवांच्या पायाखालची जमीन सरकली. त्यांना वाटले, की आता आपला पराजय निश्चित आहे. त्यावेळी पाचही पांडव विचारविनिमय करण्यासाठी सभेतून बाहेर आले. काही वेळानंतर त्यांनी श्रीकृष्णाला बाहेर येण्याची विनंती केली. तो बाहेर येताच पांडव म्हणाले, की हे भगवान, आम्हाला फक्त पाच गावे मिळवून द्या. युद्ध करण्याची आमची इच्छा नाही. यातून आमची इज्जत सुरक्षित राहील आणि युद्ध होऊ नये अशी आपली जी इच्छा आहे, त्याप्रमाणे युद्धसुद्धा टळेल.

पांडवांच्या या निर्णयाने श्रीकृष्ण अत्यंत प्रसन्न झाले. त्यांनी असाही विचार केला, की युद्धाची जी वाईट वेळ आली होती ती टळली. पांडवांच्या या निर्णयाने सभेमध्ये केवळ कौरव व त्यांचे समर्थक शिल्लक होते. तेथे येऊन श्रीकृष्ण म्हणाले, की हे दुर्योधना, आता युद्ध टळले आहे. माझीही तशी हार्दिक इच्छा होती. आता तुम्ही पांडवांना फक्त पाच गावे द्या. ते म्हणत आहेत, की युद्ध करण्याची त्यांची इच्छा नाही. यावर दांभिकपणे दुर्योधन म्हणाला, की सुईच्या टोकाएवढीही जमीन पांडवांना देणार नाही. जर त्यांना ती पाहिजे असेल, तर युद्धासाठी कुरुक्षेत्राच्या मैदानामध्ये यावे. त्याच्या या वक्तव्याने श्रीकृष्णजी नाराज झाले. ते म्हणाले, ''दुर्योधना, तू मनुष्य नाहीस, राक्षस आहेस. कोठे अर्धे राज्य आणि कोठे पाच गावे? माझे म्हणणे ऐक. त्यांना पाच गावे देऊन टाक.'' श्रीकृष्णाच्या या वक्तव्यावर नाराज होऊन दुर्योधनाने सभेमध्ये उपस्थित योद्ध्यांना श्रीकृष्णास पकडून कारागारामध्ये बंदिस्त करण्याची आज्ञा केली. त्यासरशी योद्ध्यांनी श्रीकृष्णजींना चारी बाजूंनी घेरले. यावेळी श्रीकृष्णाने आपले विराट रूप दाखविले. त्यामुळे उपस्थित सर्व योद्धे व कौरव भयभीत होऊन आसनांच्या खाली लपले. श्रीकृष्णजींच्या तेजस्वी प्रकाशासमोर डोळे उघडणे त्यांना दुरापास्त

झाले आणि श्रीकृष्णजी तेथून बाहेर पडले.

आता यावर आपण विचार करू या : हे विराट रूप दाखविण्याचे प्रमाण गीता प्रेस, गोरखपूर येथून प्रकाशित करण्यात आलेल्या 'संक्षिप्त महाभारत'मध्ये प्रत्यक्ष आहे. जेव्हा कुरुक्षेत्रावर पवित्र गीतेचे ज्ञान ऐकवताना (अकराव्या अध्यायातील ३२ वा श्लोक) प्रभू म्हणतात, की 'हे अर्जुना, मी मोठा काळ आहे. आता सर्व लोकांना खाण्यासाठी प्रगट झालो आहे.' आता येथे जरा विचार करा, की श्रीकृष्णजी तर पूर्वीपासूनच अर्जुनाच्या सोबत होते. जर श्रीकृष्णजी पवित्र गीतेचे ज्ञान सांगत होते, तर मी आता प्रगट झालो आहे असे म्हटले असते का? श्रीकृष्णजी काळ नव्हते. केवळ त्यांच्या दर्शनाने मनुष्य, पशू (उदाहरणार्थ गाय) प्रसन्न भावनेने श्रीकृष्णजींजवळ येऊन प्रेम मिळवत असत. त्यांच्या दर्शनाशिवाय गोपिकांचे खाणे-पिणे बंद व्हायचे. म्हणूनच काळ ही कोणती तरी अन्य शक्ती आहे. त्या शक्तीनेच श्रीकृष्णजींच्या शरीरामध्ये प्रेतवत (भुतासारखा) प्रवेश करून पवित्र श्रीमद् भागवत गीतेच्या ज्ञानरूपामध्ये चारही पवित्र वेदांचा सार सांगितला आहे. त्या काळाचे एक हजार हात (सहस्रभुज) आहेत. चार हात असणाऱ्या (चतुर्भुज) श्री विष्णुजींचा श्रीकृष्णजी अवतार होते. यानंतर अकराव्या अध्यायातील २१ व ४६ श्लोकांमध्ये अर्जुन म्हणत आहे, की 'भगवान! जे पवित्र वेदांतील मंत्र उच्चारून तुमचे गुणगान करत आहेत, तसेच स्वत:च्या जीवनरक्षेसाठी मंगल कामना करत आहेत, अशा ऋषी, देवता व सिद्ध पुरुषांनाही तुम्ही खात आहात. काही जण आपल्या दाढीमध्ये लटकत आहेत, तर काही जण आपल्या मुखीचा घास बनलेले आहेत. हे सहस्रबाहू अर्थात हजार हात असणाऱ्या भगवंता, आपण आता आपल्या चतुर्भुज रूपामध्ये यावे. आपले विक्राळ रूप पाहून माझा धीर सुटत आहे.

पवित्र गीतेच्या अकराव्या अध्यायातील ४७ व्या श्लोकामध्ये बोलणारा प्रभू काळ म्हणत आहे, की 'हे अर्जुना, हेच तर माझे वास्तविक काळ रूप आहे, जे तुझ्याव्यतिरिक्त पूर्वी कोणीही पाहिलेले नाही.'

आता यावरून असे सिद्ध होते, की कौरवांच्या सभेमध्ये श्रीकृष्णाने विराट रूप दाखविले होते आणि रणांगणात काळाने (श्रीकृष्णजींच्या शरीरामध्ये प्रेतवत प्रवेश करून) विराट रूप दाखविले होते. अन्यथा श्रीकृष्णाने कौरवांच्या सभेत अगोदर विराट रूप दाखविलेले असताना युद्धभूमीवरील हे विराट रूप तुझ्याव्यतिरिक्त पूर्वी कोणीही पाहिलेले नाही, याचा उल्लेख आला नसता.

श्रीकृष्णाच्या दर्शनासाठी दूरदूरचे स्त्री-पुरुष तडफत असत, पण 'मी काळ आहे' असे श्रीकृष्णाने पूर्वी कधीही म्हटले नाही किंवा नंतरही कधीही म्हटलेले नाही. यावरूनही असे सिद्ध होते, की पवित्र गीता बोलणारा काळ (ब्रह्म-ज्योतिनिरंजन) हा आहे, श्रीकृष्णजी नव्हेत.

टीप : विराट रूप म्हणजे काय?

विराट रूप : दिवसा किंवा चांदण्या रात्री जेव्हा आपल्या शरीराची सावली छोटी म्हणजेच शरीराएवढी किंवा शरीरापेक्षा थोडी मोठी असते, त्या वेळी डोळ्यांतून पाणी आले तरी त्या सावलीच्या छातीच्या स्थानावर दोन मिनिटांपर्यंत एकटक पाहा. त्यानंतर समोर आकाशाकडे पाहा. त्यावेळी पांढऱ्या रंगाच्या आकाशास स्पर्श करत असलेले आपलेच विराट रूप आपल्याला दिसू लागेल. अशाप्रकारे प्रत्येक मनुष्य आपले स्वतःचे असे विराट रूप राखून ठेवतो. येथे एक मात्र लक्षात घ्या, की ज्यांची भक्तीची ताकद जास्त होते, त्यांचे तेज तितकेच अधिक होत जाते.

अशाप्रकारेच श्रीकृष्णजीही आपल्या पूर्व भक्तीच्या शक्तीद्वारे सिद्धियुक्त बनलेले होते. त्यांनीही आपल्या सिद्धी शक्तीद्वारे आपले विराट रूप प्रगट केले, जे काळाच्या तेजोमय शरीरापेक्षा (विराट रूप) जास्त तेजोमय नव्हते. तिसरी गोष्ट ही सिद्ध होते, की पवित्र गीता बोलणारा प्रभू काळ (ज्योतिनिरंजन) हजार भुजा (हात) असलेला अर्थात सहस्रबाहूयुक्त आहे आणि श्रीकृष्णजी तर श्री विष्णूजींचा अवतार आहेत. म्हणजेच श्री विष्णूंसारखे चार हात असणारे (चतुर्भुज) आहेत. श्री विष्णूजींकडे सोळा कला आहेत, तर ज्योतिनिरंजन काळ भगवान एक हजार कलांनी युक्त आहे. बल्ब ६० वॅट असो, १०० वॅटचा किंवा १००० वॅटचा, सर्वच बल्ब प्रकाशमान होतात, परंतु त्यांच्या प्रकाशमान होण्यात भिन्नता दिसून येते. ठीक अशाचप्रकारे दोन्ही प्रभूंची शक्ती व विराट रूपाचे तेज भिन्न स्वरूपाचे होते.

हे तत्त्वज्ञान प्राप्त होण्यापूर्वी जे गीतेचे ज्ञान समजवणारे महात्माजी होते, त्यांना हा दास (रामपालदास) प्रश्न करत होता, की आधी श्रीकृष्णजी तीन वेळा शांतिदूत बनून गेले होते, त्यावेळी म्हणाले होते, की युद्ध करणे महापाप आहे. जेव्हा अर्जुनाने स्वतः युद्धाला नकार देत म्हटले होते, की हे देवकीनंदना, युद्ध करण्याची माझी इच्छा नाही. समोर उभे असलेले स्वजन, नातेवाईक व सैनिकांचा विनाश पाहून मी असा दृढ निर्णय घेतला आहे, की मला तिन्ही लोकीचे राज्य प्राप्त झाले, तरीही मी युद्ध करणार नाही. माझी तर अशी इच्छा आहे, की मी निशस्त्र असताना दुर्योधन आणि त्याच्या समर्थकांनी माझ्यावर बाणांचा वर्षाव करून मारुन टाकावे, जेणेकरून माझ्या मृत्यूने युद्धामध्ये होणारा विनाश टाळेल. हे श्रीकृष्णा, युद्धापेक्षा भिक्षा मागून आपला उदरनिर्वाह करणे मला उचित वाटते. हे कृष्णा, स्वजनांना मारून माझ्या पदरात पापच पडणार आहे. माझी बुद्धी आता चालत नाही. आपण आमचे गुरू आहात. मी आपला शिष्य आहे. आपण जो आमच्या हितामध्ये असेल, तोच सल्ला द्या, परंतु मला असे वाटत नाही, की आपले कोणतेही मार्गदर्शन मला युद्धास राजी करू शकेल. त्यामुळे मी युद्ध करणार नाही. (पवित्र गीतेमधील पहिल्या अध्यायातील ३१ ते ३९, ४६ वा श्लोक व दुसऱ्या अध्यायातील ५ ते ८ श्लोक या प्रमाणानुसार)

यानंतर मात्र श्रीकृष्णजींमध्ये प्रवेशित काळ वारंवार सांगत आहे, की हे अर्जुना, भित्रा बनू नकोस, युद्ध कर. युद्धामध्ये मारला गेलास तर तुला स्वर्ग प्राप्त होईल किंवा युद्ध जिंकून पृथ्वीवर राज्य करशील. हे आणि असे बरेच काही सांगून असा भयंकर विनाश घडवून आणला, जो आजपर्यंतच्या संत महात्मे व सभ्य लोकांच्या चरित्रांमध्ये शोधूनही सापडत नाही. त्यावेळी अज्ञानी गुरू (नीम हकीम) म्हणत होते, की अर्जुन क्षत्रिय धर्माचा त्याग करत होता. त्यामुळे क्षत्रित्वाला हानी पोहोचली असती व शूरवीरतेचा कायमचा नाश झाला असता. अर्जुनाकडून क्षत्रिय धर्माचे पालन व्हावे यासाठी हे महाभारताचे युद्ध श्रीकृष्णजींनी घडवून आणले होते. मलाही स्वत:ला त्यावेळी याचे ज्ञान नव्हते, त्यामुळे सुरवातीला मी त्यांच्या या अज्ञानाकडे पाहून गप्प बसायचो.

आता पुन्हा विचार करा, की भगवान श्रीकृष्णजी स्वतः क्षत्रिय होते. कंसवधानंतर अग्रसेनजींनी मथुरेचा राज्यकारभार श्रीकृष्णाकडे सांभाळण्यास दिला. एक दिवस नारदजींनी श्रीकृष्णाला सांगितले, की जवळच्याच एका गुहेमध्ये मुचकंद नावाचा एक सिद्धी प्राप्त झालेला राक्षसांचा राजा निद्रिस्त अवस्थेत पडलेला आहे. तो सहा महिने झोपतो व सहा महिने जागा राहतो. जागा झाल्यानंतर तो सहा महिने युद्ध करतो, पण सहा महिने निद्रावस्थेत असताना जर कोणीही त्याचा निद्राभंग केला, तर त्याच्या डोळ्यांतून अग्निबाण सुटतात व समोरच्या व्यक्तीवर मृत्यू ओढावतो. त्यामुळे आपण सावधान राहा, असे सांगून श्री नारदजी निघून गेले.

काही कालावधी गेल्यानंतर लहान वयातच श्रीकृष्णजींना मथुरेच्या सिंहासनावर विराजमान केलेले पाहून काल्यवन नावाच्या राजाने अठरा करोड सेना घेऊन मथुरेवर आक्रमण केले. श्रीकृष्णजींनी पाहिले, की शत्रूचे सैन्य अफाट आहे. जर युद्ध झाले तर किती सैनीक मृत्युमुखी पडतील कोण जाणे. काल्यवनाचा वध मुचकंदाकडून का घडवून आणू नये, असा विचार करून भगवान श्रीकृष्णजींनी काल्यवनास युद्धाचे आव्हान दिले आणि युद्धभूमी सोडून (क्षत्रिय धर्मास विसरून, विनाश टाळणे आवश्यक जाणून) पळून गेले. तेथून पळून आल्यानंतर त्यांनी त्या गुहेमध्ये प्रवेश केला, जेथे मुचकंद निद्रावस्थेत होता. मुचकंदच्या शरीरावर आपले पीतांबर टाकून श्रीकृष्णजी गुहेमध्येच लपून बसले. पाठोपाठ काल्यवनानेही त्या गुहेमध्ये प्रवेश केला. मुचकंदास श्रीकृष्ण समजून त्याने त्याचा पाय पकडून पिरंगळला आणि म्हणाला, की 'घाबरटा, तू लपून बसलास म्हणून मी थोडाच सोडणार आहे. वेदनेने मुचकंदाचा निद्राभंग झाला. त्याच्या नेत्रांतून अग्निबाणांचा वर्षाव झाला आणि त्यातच काल्यवन मृत्युमुखी पडला. काल्यवनाचे सैनिक, मंत्री आपल्या राजाचा मृतदेह घेऊन परत निघून गेले, कारण युद्धामध्ये राजाचा मृत्यू ही सैन्याची हार मानली जाते. परत जाताना मात्र ते असे सांगून गेले, की हे श्रीकृष्णा, नवीन राजाची नियुक्ती करून आम्ही लवकरच परत येऊ. आम्ही आता तुला सोडणार नाही.

श्रीकृष्णजीने आपला मुख्य स्थापत्यविशारद श्री विश्वकर्माजीस बोलावून सांगितले, की असे एखादे स्थान तत्काळ शोधा, ज्याच्या तिन्ही बाजूंनी समुद्र असेल आणि आत जाण्यासाठी एकाच बाजूने वाट असेल. तेथे लवकरात लवकर एक द्वारिका (एक द्वार असणारी) नगरी तयार करा. आम्ही तत्काळ येथून प्रस्थान करू. हे मूर्ख लोक येथे आम्हाला आनंदाने जगू देणार नाहीत. श्रीकृष्णजी एवढे सरळमार्गी युद्धाच्या बाबतीत निष्पक्ष होते, की आपल्या क्षत्रित्वासही डावावर लावून त्यांनी युद्ध टाळले. आता असा विचार करा, की तेच श्रीकृष्णजी आपल्या प्रिय सग्यासोयऱ्यांना युद्ध करण्याचा चुकीचा आणि वाईट सल्ला देतील काय? आणि स्वतः युद्ध न करण्याचे वचन घेणारे दुसऱ्याला युद्ध करण्यासाठी प्रेरणा देऊ शकतील का? अर्थात, हे शक्य नाही. भगवान श्रीकृष्णांच्या रूपामध्ये स्वतः श्री विष्णूजीच अवतार धारण करून आलेले होते.

एकदा श्री भृगू ऋषींनी आरामात बसलेल्या भगवान श्री विष्णूजी (श्रीकृष्णजी) यांच्या छातीवर लाथ मारली. तरीही श्री भृगू ऋषीजींच्या पायास कुरवाळत श्री विष्णूजी प्रेमाने म्हणाले, की 'हे ऋषिवर, आपल्या कोमल पायास जखम तर झाली नाही ना, कारण की, माझी छाती कठीण दगडासारखी आहे. जर श्री विष्णूजी (श्रीकृष्णजी) युद्धप्रिय असते, तर त्यांनी सुदर्शनचक्राने श्री भृगूजींचे इतके तुकडे केले असते, की त्यांची मोजदादसुद्धा करता आली नसती.

यातील वास्तव हेच आहे, की काळ भगवान जो २१ ब्रह्मांडांचा प्रभू आहे, त्याने प्रतिज्ञा केलेली आहे, की मी आपल्या देहयुक्त (मानवसदृश आपल्या वास्तविक) रूपामध्ये सर्वांसमक्ष येणार नाही. त्यानेच सूक्ष्म शरीर धारण करून प्रेताप्रमाणे श्रीकृष्णजींच्या शरीरामध्ये प्रवेश केला आणि पवित्र गीतेतील योग्य ज्ञान (वेदांचा सार) तर सांगितलेच, परंतु युद्ध करण्यासाठी अटळ भूमिकेमध्ये कोणतीही कसर सोडली नाही. काळ (ब्रह्म) कोण आहे, हे समजून घेण्यासाठी सृष्टिरचना पुस्तक 'भक्ती सौदागरास संदेश-भाग १'मधील पान क्रमांक २४ पासून ८० पर्यंत वाचा.

जोपर्यंत महाभारताचे युद्ध चालू होते, तोपर्यंत ज्योतिनिरंजन (काळ-ब्रह्म-क्षरपुरुष) श्रीकृष्णजींच्या शरीरामध्ये प्रवेश करून राहिला. त्याने अश्वत्थामा मरण पावला, भीमाच्या नातवाचे व घटोत्कचाचा पुत्र बबरुमानचे शिर कापले, असे युधिष्ठीराला खोटे बोलायला लावले. नि:शस्त्रतेची प्रतिज्ञा केली असताना स्वतः रथाचे चाक शस्त्ररूपाने उचलले. हा सर्व काळाने केलेलाच उपद्रव होता, प्रभू श्रीकृष्णजींचा नाही. महाभारताचे युद्ध समाप्त होताच काळ भगवान श्रीकृष्णजींच्या शरीरातून निघून गेला. श्रीकृष्णजींनी युधिष्ठीराला इंद्रप्रस्थाच्या (दिल्ली) सिंहासनावर बसवून स्वतः द्वारकेला जाण्याचा निर्णय घेतला, तेव्हा अर्जुनाने त्यांना प्रार्थना केली, की हे श्रीकृष्णजी, तुम्ही आमचे पूज्य गुरुदेव आहात. आम्हाला एखादा सत्संग ऐकवून जावा, ज्याच्या आधारावर, आपल्या सद्वचनावर चालून आम्ही

आमचे आत्मकल्याण करू शकू.

ही प्रार्थना स्वीकारून श्रीकृष्णजींनी तिथी, वेळ व स्थान निश्चित केले. निश्चित तिथीला अर्जुनाने भगवान श्रीकृष्णांना विनंती केली, की प्रभू, आज तेच पवित्र गीतेमधील ज्ञान जसेच्या तसे ऐकवा, कारण मी बुद्धिदोषाने ते विसरून गेलेलो आहे. त्यावेळी श्रीकृष्णजी म्हणाले, की हे अर्जुना, तू निश्चितच मोठा श्रद्धाहीन आहेस. तुझी बुद्धी चांगली नाही. अशा पवित्र ज्ञानास तू का विसरलास? त्यानंतर श्रीकृष्णजी म्हणाले, की त्या गीतेतील पूर्ण ज्ञान मी सांगू शकणार नाही, कारण मला त्याचे ज्ञान नाही. त्यावेळी तर मी योगयुक्त होऊन बोललो होतो. येथे विचार करण्यासारखा विषय हा आहे, की जर भगवान श्रीकृष्णजी युद्धाच्या वेळी योगयुक्त होते, तर शांती प्रस्तावावेळी योगयुक्त होणे त्यांना कठीण नव्हते. जसे की श्री व्यासजींनी त्याच पवित्र गीतेचे ज्ञान अनेक वर्षांनंतर जसेच्या तसे लिपीबद्ध केले. त्यावेळी त्या ब्रह्मने (काळ-ज्योतिनिरंजन) श्री व्यासजींच्या शरीरामध्ये प्रवेश केला आणि पवित्र श्रीमद् भगवत गीता त्यांच्याकडून लिपीबद्ध करवून दिली, जी आता आपल्या करकमळांमध्ये आहे. प्रमाणासाठी 'संक्षिप्त महाभारत' पृष्ठ नं. ६६७ व जुन्या पुस्तकातील पृष्ठ नं. १५३१ वर

न शक्यं तन्मया भूयस्तथा वक्तुमशेषत: ।। परं हि ब्रह्म कथितं योगयुक्तेन तन्मया।

(महाभारत आश्रव १६१२-१३)

भगवान म्हणाले, ''ते सर्वच्या सर्व त्याच रूपामध्ये पुन्हा सांगणे आता माझ्या क्षमतेची गोष्ट नाही. त्यावेळी मी योगयुक्त होऊन परमात्मातत्त्वाचे वर्णन केलेले होते.

संक्षिप्त महाभारत द्वितीय भागातील पृष्ठ नं. १५३१ वरून सहाभार :

(श्री कृष्णाचे अर्जुनाला गीतेचा विषय विचारणे सिद्ध महर्षी वैशंपायन व काश्यप यांचा संवाद) : पांडुनंदन अर्जुन श्रीकृष्णासोबत असल्यामुळे अत्यंत प्रसन्न होते. 'अर्जुनाने एक वेळ त्या रमणीय सभेकडे नजर टाकून भगवान श्रीकृष्णाला हे वचन म्हटले की : 'देवकीनंदना, जेव्हा युद्धाची वेळ आली होती, त्यावेळी मला आपल्या महात्म्याचे ज्ञान आणि ईश्वरीय स्वरूपाचे दर्शन झालेले होते, परंतु केशव, आपण स्नेहाने प्रथमत: मला जो ज्ञानाचा उपदेश केलेला होता, तो सर्व आता बुद्धिदोषाने विसरला आहे. तो विषय वारंवार ऐकण्याची माझ्या मनामध्ये उत्कंठा निर्माण होत आहे. इकडे तुम्ही लवकरच द्वारिकेला जाणार आहात म्हणून तुम्ही तो सर्व विषय मला ऐकवा.''

वैशंपायनजी म्हणतात, अर्जुनाच्या या बोलण्यावर वक्त्यांमध्ये श्रेष्ठ, महातेजस्वी भगवान श्रीकृष्णाने त्याला छातीशी लावून असे उत्तर दिले, की-

श्रीकृष्ण म्हणाले, 'अर्जुना, त्यावेळी मी तुला अत्यंत गोपनीय विषयाचे श्रवण करविले होते, आपल्या स्वरूपभूत धर्म सनातन पुरुषोत्तम तत्त्वाचा परिचय दिलेला होता आणि (शुक्ल कृष्ण गतिकेचे निरुपण करत) नित्य लोकांचेही वर्णन केले होते, परंतु तू

आपल्या अज्ञानामुळे लक्षात ठेवले नाहीस, हे जाणून मला अत्यंत खेद वाटतो. त्या गोष्टींचे आता पूर्णपणे स्मरण होणे संभव वाटत नाही. पांडुनंदन! निश्चितच तू अत्यंत श्रद्धाहीन आहेस, तुझी बुद्धियोग्य वाटत नाही. आता मला तो उपदेश जसाच्या तसा पुन्हा सांगणे कठीण आहे, कारण त्या वेळी मी योगयुक्त होऊन परमात्म तत्त्वाचे वर्णन केलेले होते. (अधिक माहितीसाठी संक्षिप्त महाभारताचा दुसरा भाग वाचा.)

विचार करा : वरील महाभारताच्या लेखांच्या व श्री विष्णुपुराणाच्या लेखांच्या व श्रीमद् भगवत गीताजींच्या लेखांच्या प्रमाणांनी हे सिद्ध झाले आहे, की श्री कृष्णजींनी श्रीमद् भगवत गीतेचे ज्ञान सांगितलेले नाही, तर ते काळरूपी ब्रह्म (ज्योतिनिरंजन) अर्थात महाविष्णूजींनी प्रेतवश श्रीकृष्णजींच्या शरीरामध्ये प्रविष्ट होऊन सांगितले होते.

अन्य प्रमाण : 'श्री विष्णुपुराण' (गीता प्रेस, गोरखपूर यांच्याकडून प्रकाशित) चतुर्थ अंश, दुसऱ्या अध्यायातील २६ व्या श्लोकात पृष्ठ २३३ वर विष्णूजी (महाविष्णू अर्थात कालरूपी ब्रह्म) यांनी देव व राक्षसांच्या युद्धाच्या वेळी देवतांच्या प्रार्थनेचा स्वीकार करून म्हणाले, की मी राजऋषी शशादाचा पुत्र पुरन्ज्य याच्या शरीरामध्ये अंशमात्र अर्थात काही काळाकरिता प्रवेश करून राक्षसांचा नाश करीन.

२. श्री विष्णू पुराण (गीता प्रेस, गोरखपूर यांच्याकडून प्रकाशित) चतुर्थ अंश अध्याय नं. ३ श्लोक ६ मध्ये पृष्ठ २४२ वर श्री विष्णूजींनी गंधर्व व नाग यांच्यामध्ये झालेल्या युद्धात नागांची बाजू घेऊन म्हटले, की मी (महाविष्णू अर्थात काळरूपी ब्रह्म) मानधाताचा पुत्र पुरुकुत्स याच्या शरीरामध्ये प्रविष्ट होऊन सर्व दुष्ट गंधर्वांचा नाश करेन.

अन्य प्रमाण : काही काळानंतर युधिष्ठीराला भयंकर स्वप्ने पडू लागली. श्रीकृष्णजींनी सांगितले, की तू युद्धामध्ये जी पापे केलेली आहेस, तो नरसंहाराचा दोष तुला दु:खदायी होत आहे. यासाठी एक यज्ञ कर. श्रीकृष्णजींच्या मुखकमलातून निघालेले हे वचन ऐकून अर्जुनाला अत्यंत दु:ख झाले. मनातल्या मनात तो विचार करू लागला, की पवित्र गीता सांगतेवेळी भगवान श्रीकृष्णजी म्हणत होते, की अर्जुना, तुला कोणतेही पाप लागणार नाही. तू युद्ध कर (पवित्र गीता अध्याय २ श्लोक ३७, ३८). जरी युद्धामध्ये मरण आले तरी स्वर्गसुख भोगशील किंवा युद्धामध्ये जिंकून पृथ्वीच्या राज्याचा आनंद घेशील. अर्जुनाने विचार केला, की ज्येष्ठ बंधू युधिष्ठीराचे कष्ट निवारण होण्यासाठी, दु:खनिवारणासाठी श्रीकृष्णजींनी जो पर्याय सांगितला आहे, त्यात करोडो रुपये व्यर्थ जातील. जर मी श्रीकृष्णजींशी वादविवाद करून विचारले, की आपण पवित्र गीतेचे ज्ञान देताना तर सांगत होता, की तुला कोणतेच पाप लागणार नाही. आता त्याच्या विपरीत कसे सांगत आहात? यातून माझ्या ज्येष्ठ बंधूंनी असा विचार करू नये, की करोडो रुपये खर्च करण्यास अर्जुन मागेपुढे बघत आहे. माझे कष्ट निवारण्यात त्याला कोणतेही स्वारस्य नाही. यापेक्षा काही न

बोलणे उचित समजून त्याने सहर्ष स्वीकृती दिली, की जसे आपण म्हणाल तसेच होईल. श्रीकृष्णजींनी त्या यज्ञाची तिथी ठरवली. तो यज्ञसुद्धा श्री सुदर्शन स्वरुप यांच्या भोजनाने सफल झाला.

काही काळानंतर ऋषी दुर्वासाजींच्या शापामुळे सर्व यादव कुळाचा विनाश झाला. श्रीकृष्ण भगवानांच्या पायाच्या तळव्यावर एका शिकाऱ्याने (जो त्रेतायुगामध्ये सुग्रीवाचा बंधू बाली याचा आत्मा होता.) विषारी बाण मारला, तेव्हा पाच पांडव घटनास्थळी आल्यावर श्रीकृष्णजी म्हणाले, की तुम्ही माझे शिष्य आहात, मी तुमचा धार्मिक गुरू आहे. यासाठी माझी अंतिम आज्ञा ऐका. एक तर ही आज्ञा आहे, की अर्जुना, द्वारिकानगरीत कोणीही पुरुष शिल्लक राहिलेला नाही. त्यामुळे येथील सर्व स्त्रियांना इंद्रप्रस्थला (दिल्ली) घेऊन जा. दुसरे असे, की तुम्ही सर्व पांडवांनी राज्याचा त्याग करून हिमालयामध्ये साधना करून शरीराचा त्याग करा. कारण महाभारताच्या युद्धावेळी तुम्ही ज्या हत्या केल्या, त्याचे अत्यंत भयंकर असे पाप तुमच्या शिरावर आहे. त्यावेळी अर्जुन स्वत:ला रोखू शकला नाही. तो म्हणाला, ''प्रभू, आता तुम्ही अशा स्थितीमध्ये आहात, की मी अशा गोष्टीची वाच्यता केली नाही पाहिजे, पण प्रभू, जर आज माझ्या शंकेचे समाधान झाले नाही तर मी सुखाने मरूही शकणार नाही. आयुष्यभर मला रडतच राहावे लागेल.'' यावर श्री कृष्णजी म्हणाले, की हे अर्जुना, तुला जे काय विचारायचे असेल ते तू विचार. आता माझे अंतिम क्षण आहेत. अश्रुपूर्ण नयनांनी अर्जुन म्हणाला, की प्रभू, वाईट मानून घेऊ नका. जेव्हा आपण पवित्र गीतेचे ज्ञान सांगितले, त्यावेळी मी युद्धाला नकार देत होतो. त्यावेळी तुम्ही म्हटला होता, की हे अर्जुना, तुझ्या दोन्ही हातांमध्ये लाडू आहेत. जर युद्धामध्ये मारला गेलास तर स्वर्गप्राप्ती होईल आणि जर विजयी झालास तर पृथ्वीवर राज्य भोगशील व तुला कोणतेही पाप लागणार नाही. आम्ही तर तुमच्याच देखरेखीखाली व आज्ञेनुसार युद्ध केले. (प्रमाण पवित्र गीता अध्याय २ श्लोक ३७, ३८). हे भगवान, आता तर आमच्या एकाही हातामध्ये लाडू राहिलेला नाही. एक तर वीरगती मिळून स्वर्गप्राप्ती झाली नाही आणि आता युद्ध जिंकूनही आपण राज्याचा त्याग करण्याचा आदेश देत आहात. त्यामुळे पृथ्वीवर राज्य करण्याचा आनंदही आम्ही भोगू शकलो नाही. असा कपटी व्यवहार करण्यामध्ये आपला काय स्वार्थ होता? अर्जुनाचे हे बोल ऐकून युधिष्ठीर म्हणाला, ''अर्जुना, भगवान अंतिम घटिका मोजत आहेत आणि अशा स्थितीत तुझा हा शिष्टाचाररहित व्यवहार तुला शोभा देत नाही.'' यावर श्रीकृष्णजी म्हणाले, की अर्जुना, आज मी शेवटच्या घटकेत आहे. तू मला अत्यंत प्रिय आहेस, तरीही आज यातील वास्तविकता सांगतो, की अशी कोणती तरी खलनायकासारखी (दुष्ट) आणखी एक शक्ती आहे, जी आपणास यंत्रासारखी नाचवते. मी गीता सांगताना काय बोललो होतो, मला काहीच माहीत नाही, परंतु आता मी जे काही सांगत आहे ते तुझ्या हिताचे आहे. हे वचन

अश्रुयुक्त नयनांनी सांगून श्रीकृष्णजींनी प्राणाचा त्याग केला. यावरून असे सिद्ध होते, की पवित्र गीतेचे ज्ञान श्रीकृष्णजींनी सांगितलेले नाही, तर ते २१ ब्रह्मांडांचे स्वामी म्हणजेच ब्रह्म (ज्योतिनिरंजन-काळ) यांचे बोल होते. काळ (ब्रह्म) कोण आहे, हे जाणण्यासाठी कृपया 'भक्ती सौदागरास संदेश भाग १' या पुस्तकातील पृष्ठ २० पासून ६५ पर्यंतचा भाग वाचावा.

श्रीकृष्णासह सर्व यादवांवर अंतिम संस्कार केल्यावर अर्जुनाला सोडून चारही बंधू इंद्रप्रस्थाला (दिल्ली) निघून गेले. पाठोपाठ अर्जुन द्वारिकेतील स्त्रियांना घेऊन येत होता. रस्त्यामध्ये जंगली लोकांनी सर्व गोपिकांना (स्त्रियांना) लुटले, तर काहींना पळवून नेले. अर्जुनाला पकडून मारहाण केली. अर्जुनाच्या हातात महाभारताच्या युद्धामध्ये त्याने ज्या धनुष्याच्या साह्याने अगणित हत्या केली, ते गांडीव धनुष्य होते, पण तेसुद्धा येथे चालले नाही. तेव्हा अर्जुन म्हणाला, की वास्तविक पाहता श्रीकृष्ण खोटा व कपटी होता. जेव्हा युद्धामध्ये माझ्याकडून पाप करवायचे होते, तेव्हा मला शक्ती प्रदान केली. एका बाणाने शेकडो योद्धे मृत्युमुखी पडत होते आणि आज ती शक्ती काढून घेतली आहे. आज मी कोणताही प्रतिकार न करता मार खात आहे. या विषयी पूर्ण ब्रह्म कबीरसाहेब (कविर्देव) म्हणतात, की श्रीकृष्णजी कपटी व खोटे नव्हते, तर हा सर्व अत्याचार काळ (ज्योतिनिरंजन) करत आहे. जोपर्यंत कबीर परमेश्वर (सतपुरुष) यांना हा आत्मा पूर्ण संताच्या (तत्त्वदर्शी) माध्यमातून शरण येणार नाही, तोपर्यंत काळ अशाप्रकारे कष्टावर कष्ट देत राहील. पूर्ण ज्ञान तत्त्वज्ञानाने होते. काळ (ब्रह्म) कोण आहे, हे जाणण्यासाठी कृपया 'भक्ती सौदागरास संदेश भाग १' या पुस्तकातील पृष्ठ २४ पासून ८० पर्यंतचा भाग वाचावा.

विशेष विचार : या प्रमाणांवरून असे सिद्ध होते, की श्रीमद् भगवत गीतेचे ज्ञान श्रीकृष्णाने सांगितलेले नाही. ते तर श्रीकृष्णजींच्या शरीरामध्ये प्रेतवत (भुतासारखा) प्रवेश करून ब्रह्म (काळ अर्थात ज्योतिर्निरंजन) यांचे बोल आहेत.

'श्रीमद् भगवत् गीता सार'

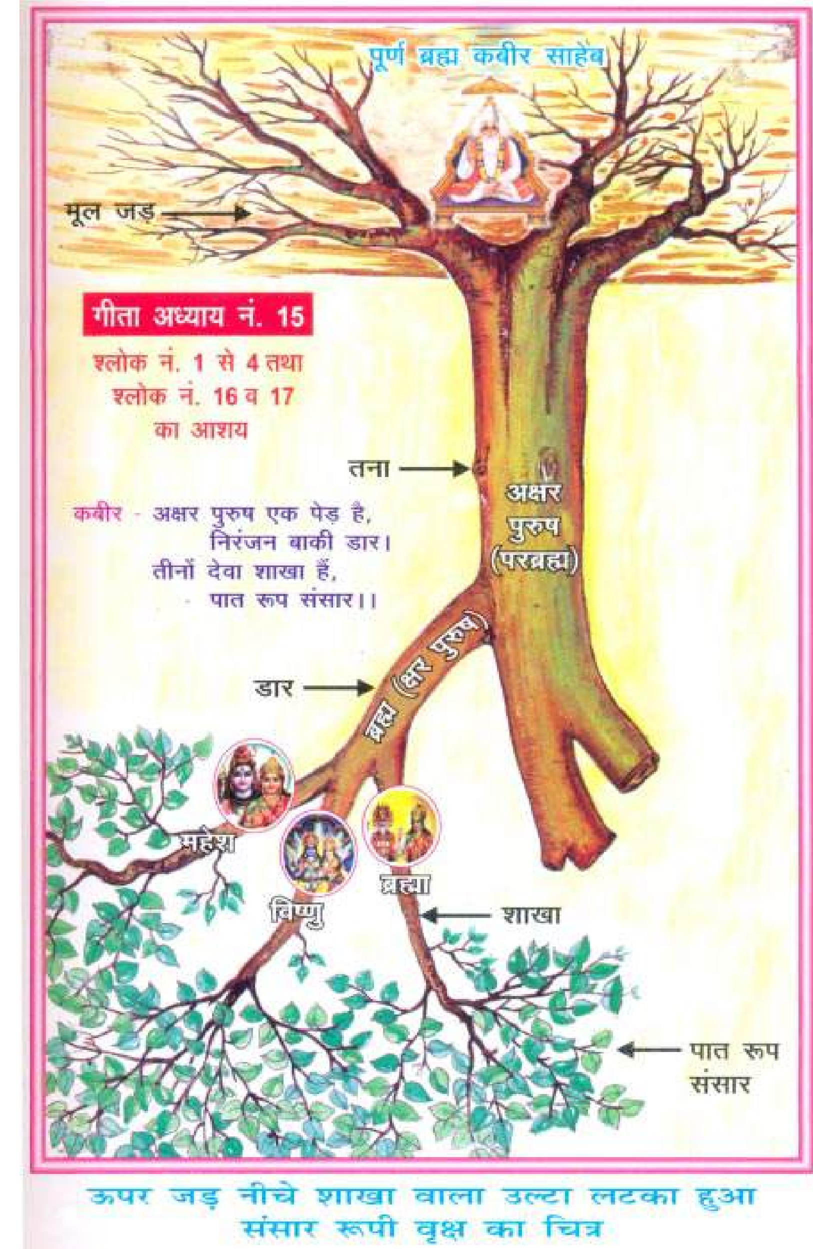
जशी तहानेने व्याकूळ झालेल्याला पाण्याची ईच्छा असते, तसा आत्मा युगानुयुगे परमेश्वराचा शोध घेत आहे. परमात्म्यापासून विलग झाल्यापासून जीवात्मा कष्ट झेलत आहे. एखादा करोडपती असो, पृथ्वीपती (सर्व पृथ्वीचा राजा) असो, सुरपती (स्वर्गाचा राजा इंद्र) असो किंवा श्री ब्रह्मा, श्री विष्णू व श्री शिव असे त्रिलोकपती असो, जे सुख पूर्णब्रह्माच्या (सतपुरुष) सतलोकात (ऋतधाम) होते, ते येथे काळ (ब्रह्म) प्रभूच्या लोकात नाही. कारण जन्म, मृत्यू किंवा केलेल्या कर्माचे भोग हे मिळतातच. (प्रमाण गीता अध्याय २, श्लोक १२, अध्याय ४, श्लोक ५) म्हणून पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेचे ज्ञानदाता प्रभूने (काळ भगवान) १५ व्या अध्यायातील १ ते ४ श्लोकांत व १६ व्या अध्यायातील ६२ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की हे अर्जुना, सर्व भावाने त्या परमेश्वराला शरण जा. त्याच्या कृपेनेच तुला परमशांती

मिळेल व तू सत्लोकास (शाश्वतम् स्थानम्) प्राप्त होशील. त्या परमेश्वराचे तत्त्वज्ञान व भक्तिमार्ग मी (गीता ज्ञानदाता) जाणत नाही. त्या तत्त्वज्ञानास, तत्त्वदर्शी संतांजवळ जाऊन त्यांना दंडवत घाल आणि विनम्र भावाने प्रश्न कर, तेव्हाच ते तत्त्वद्रस्टा संत तुला परमेश्वराचे तत्त्वज्ञान सांगतील. त्यानंतर त्यांच्या सांगितलेल्या भक्तिमार्गावर सर्वस्व भावाने लाग. (प्रमाण गीता अध्याय चौथा, श्लोक ३४) तत्त्वदर्शी संताची ओळख गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील पहिल्या श्लोकामध्ये सांगून म्हटले आहे, की हा संसार उलटे लटकलेल्या वृक्षासारखा आहे, ज्याच्या वरच्या बाजूला मुळे व खाली शाखा आहेत. जो या संसाररूपी वृक्षाविषयी जाणतो, तो तत्त्वदर्शी संत आहे. गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील २ ते ४ श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की त्या संसाररूपी वृक्षाच्या तीन गुणरूपी (रजोगुण-ब्रह्मा, सत्गुण-विष्णु, तमोगुण-शिव) या शाखा आहेत, ज्या स्वर्ग, पाताळ व पृथ्वी या तीन लोकांमध्ये वर व खाली पसरलेल्या आहेत. या संसाररूपी उलटे लटकलेल्या वृक्षाविषयी म्हणजेच सृष्टीच्या रचेनेविषयी मी गीतेच्या ज्ञानामधून सांगणार नाही. येथे विचार काळातून (गीता ज्ञान) जे ज्ञान मी तुम्हाला मी सांगत आहे, ते पूर्ण ज्ञान नाही. त्यासाठी गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ व्या श्लोकामध्ये संकेत केलेला आहे, ज्यामध्ये म्हटलेले आहे, की पूर्ण ज्ञानासाठी (तत्त्वज्ञान) तत्त्वदर्शी संताजवळ जा. तेच त्याबद्दल सांगतील. मला त्याचे पूर्ण ज्ञान नाही. गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील चौथ्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की तत्त्वदर्शी संताच्या प्राप्तीनंतरच त्या परमपद परमेश्वराचा, ज्या पूर्ण परमात्म्याच्या उलट्या संसाररूपी वृक्षाची प्रवृत्ती विस्तारत गेलेली आहे, (ज्याच्याविषयी गीतेच्या १८ व्या अध्यायातील ६२ व्या श्लोकामध्ये म्हटलेले आहे.) त्याचा शोध घेतला पाहिजे. तेथे गेल्यानंतर साधक पुन्हा परत येत नाही, म्हणजेच त्याला पूर्ण मोक्ष प्राप्त होतो. भावार्थ असा आहे, की ज्या परमेश्वराने सर्व ब्रह्मांडाची रचना केलेली आहे, तो मी (गीता ज्ञानदाता ब्रह्म) स्वतःसुद्धा आदिपुरुष परमेश्वर म्हणजेच पूर्ण परमात्म्याला शरण आहे. त्याची साधना केल्याने अनादी मोक्ष (पूर्ण मोक्ष) प्राप्त होतो.

तत्त्वदर्शी संत तोच आहे, जो वर मूळ व खाली तीन गुणरूपी (रजोगुण-ब्रह्माजी, सत्गुण-विष्णूजी व तमोगुण-शिवजी) शाखा व खोड यांची पूर्ण माहिती देतो. (कृपया उलटे लटकलेले संसाररूपी वृक्षाचे चित्र पाहा.)

स्वतः रचलेल्या सृष्टीचे पूर्णज्ञान (तत्त्वज्ञान) स्वतःच पूर्ण परमात्मा कविर्देव (कबीर परमेश्वर) यांनी तत्त्वदर्शी संताची भूमिका घेऊन (कविगीर्भिः) कबीर वाणीद्वारे सांगितलेली आहे. (प्रमाण : ऋग्वेद मंडल ९, सुक्त ९६, मंत्र १६ ते २० पर्यंत व ऋग्वेद मंडल १०, सुक्त ९०, मंत्र १ ते ५ व अथर्ववेद कांड ४, अनुवाक १, मंत्र १ ते ७ मध्ये.)

कबीर, अक्षरपुरुष एक पेड है, ज्योतिनिरंजन वाकी डार।
तीनो देवा शाखा हैं, पात रूप संसार।।

ऊपर जड़ नीचे शाखा वाला उल्टा लटका हुआ संसार रूपी वृक्ष का चित्र

पवित्र गीतेमध्येसुद्धा तीन प्रभू (क्षरपुरुष अर्थात ब्रह्म, अक्षरपुरुष अर्थात परब्रह्म व परम अक्षरपुरुष अर्थात पूर्णब्रह्म) यांच्या विषयी वर्णन आलेले आहे. प्रमाण गीतेतील पंधराव्या अध्यायातील १६ व १७ वा श्लोक, आठव्या अध्यायातील पहिल्या श्लोकातील तिसऱ्या उत्तर श्लोकामध्ये आहे, की ते परमअक्षर ब्रह्म आहे. तीन प्रभूंचे आणखी एक प्रमाण गीतेच्या सातव्या अध्यायातील २५ व्या श्लोकामध्ये गीता ज्ञानदाता काळ (ब्रह्म) यांनी आपल्याविषयी म्हटले आहे, की मी अव्यक्त आहे. हा झाला प्रथम अव्यक्त प्रभू. नंतर गीतेच्या आठव्या अध्यायातील १८ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की हे जगत दिवसा अव्यक्तापासून (परब्रह्म) निर्माण झाले आहे. नंतर रात्रीच्या वेळी त्यामध्ये लीन होऊन जाते. हे झाले दुसरे अव्यक्त. आठव्या अध्यायातील २० व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की त्या अव्यक्तापेक्षाही दुसरे जे अव्यक्त (पूर्ण ब्रह्म) आहे, तो परम दिव्य पुरुष सर्व प्राणी नष्ट झाले तरीही नष्ट होत नाही. हेच प्रमाण गीतेच्या दुसऱ्या अध्यायातील १७ व्या श्लोकामध्येही आहे, की नाशरहित त्या परमात्म्याला जाणून घ्या, ज्याचा नाश करण्यास कोणीही समर्थ नाही. आपल्याविषयी गीता ज्ञानदाता (ब्रह्म) प्रभूने चौथ्या अध्यायातील पाचवा श्लोक व दुसऱ्या अध्यायातील बाराव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की मी तर जन्म-मृत्यूमध्ये आहे म्हणजेच नाशवान आहे.

या जगतरूपी वृक्षाचे मूळ तर परम अक्षरपुरुष म्हणजेच पूर्णब्रह्म कविर्देव आहे. त्यालाच तिसरा अव्यक्त प्रभू म्हटले आहे. वृक्षाच्या मूळापासूनच सर्व वृक्षाला आहार मिळतो. यासाठी गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील सतराव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की वास्तविक परमात्मा हा क्षरपुरुष म्हणजेच ब्रह्म म्हणजेच अक्षरपुरुष म्हणजेच परब्रह्म यांच्यापेक्षाही वेगळाच आहे, जो तिन्ही लोकांमध्ये प्रवेश करून सर्वांचे पालनपोषण करतो आणि तोच वास्तवामध्ये अविनाशी आहे.

१. क्षर याचा अर्थ आहे नाशवान, कारण ब्रह्म अर्थात गीता ज्ञानदात्याने स्वतः म्हटले आहे, की अर्जुना,, तू आणि मीच तर जन्म-मृत्यूमध्ये आहे. (प्रमाण गीता अध्याय २, श्लोक १२, अध्याय ४ श्लोक ५ मध्ये)

२. अक्षर याचा अर्थ आहे अविनाशी. येथे परब्रह्मालाही स्थायी म्हणजेच अविनाशी म्हटलेले आहे, परंतु हासुद्धा वास्तवामध्ये अविनाशी नाही, जसा एक मातीचा पांढऱ्या रंगाचा कप आहे, जो चहा पिण्याच्या कामी येतो, पण तो खाली पडताच फुटतो. अशीच स्थिती ब्रह्म (काळ अर्थात क्षरपुरुष) यांची समजा. दुसरा पेला स्टीलचा आहे, जो मातीच्या कपाच्या तुलनेत अधिक स्थायी (अविनाशी) वाटतो, परंतु काही काळानंतर त्यालाही गंज लागतो व नष्ट होतो. त्यामुळे वास्तवामध्ये हासुद्धा अविनाशी नाही. तिसरा ग्लास सोन्याचा आहे. सोने हा धातू वास्तवामध्ये अविनाशी आहे, ज्याचा नाश होत नाही.

जसे परब्रह्मास (अक्षरपुरुष) अविनाशी म्हटलेले आहे आणि वास्तवामध्ये अविनाशी तर या दोहोंहून अन्य आहे. त्यामुळे अक्षरपुरुषास अविनाशीसुद्धा म्हटलेले नाही. कारण : सात रजोगुण ब्रह्मांच्या मृत्यूनंतर एका सत्गुण विष्णूचा मृत्यू होतो. सात सत्गुण विष्णूंच्या मृत्यूनंतर एका तमोगुण शिवाचा मृत्यू होतो. जेव्हा तमोगुण शिवाचा ७० हजार वेळा मृत्यू होतो, तेव्हा एका क्षर पुरुषाचा (ब्रह्म) मृत्यू होतो. हे परब्रह्माचे (अक्षरपुरुष) एक युग असते. अशा एक हजार युगांचा परबह्माचा एक दिवस व एवढ्याच रात्री होतात. तीस दिवस-रात्रीचा एक महिना, बारा महिन्यांचे एक वर्ष व शंभर वर्षांचे परब्रह्म अक्षरपुरुषाचे आयुष्य असते. तेव्हा हे परब्रह्म व सर्व ब्रह्मांड जे सत्लोकाच्या खाली आहे, ते सर्व नष्ट होते. काही काळानंतर खालील सर्व ब्रह्मांडांची (ब्रह्म व परब्रह्म यांच्या लोकांची) रचना पूर्णब्रह्म अर्थात परम अक्षरपुरुष करतो. अशाप्रकारे हे तत्त्वज्ञान समजायचे आहे, परंतु परम अक्षरपुरुष अर्थात पूर्णब्रह्म (सत्पुरुष) व त्याचे सत्लोकासहित (ऋतधाम) वरच्या भागातील अलखलोक, अगमलोक व अनामीलोक कधीही नष्ट होत नाहीत.

यासाठी गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील १७ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की वास्तवामध्ये उत्तम प्रभू म्हणजेच पुरुषोत्तम तर ब्रह्म (क्षरपुरुष) तसेच परब्रह्म (अक्षरपुरुष) यांच्यापेक्षा वेगळाच आहे, जे पूर्णब्रह्म (परम अक्षरपुरुष) आहे आणि तेच वास्तव अविनाशी आहेत. तेच सर्वांचे पालनपोषण करणारे जगतरूपी वृक्षाचे मूळरूपी पूर्ण परमात्मा आहेत. वृक्षाचा जो भाग जमिनीच्या लगेच बाहेर नजरेत येतो, ज्याला खोड म्हणून संबोधले जाते. त्यास अक्षरपुरुष (परब्रह्म) समजा. खोडालाही आहार (पोषण) मुळापासून (जड) प्राप्त होतो. नंतर खोडापासून पुढे वृक्षाच्या कित्येक फांद्या असतात. त्यामधील एक फांदी ब्रह्म (क्षरपुरुष) आहे. त्यालाही पोषण (आहार) मुळापासून प्राप्त होते. त्या फांदीच्या (क्षरपुरुष/ब्रह्म) तीन गुणरूपी (रजोगुण-ब्रह्मा, सत्गुण-विष्णू व तमोगुण शिव) शाखा (लहान फांद्या) आहेत. यांनाही आहार (पोषण) मुळापासून (परम अक्षरपुरुष अर्थात पूर्णब्रह्म) प्राप्त होतो. या तीन शाखांपासून पर्णरुपामध्ये अन्य प्राणी आश्रित आहेत. त्यांनाही आहार (पोषण) मुळापासून (परम अक्षरपुरुष अर्थात पूर्णब्रह्म) प्राप्त होतो. त्यामुळे सर्वांना पूज्य असा पूर्ण परमात्माच आहे, हे सिद्ध होते. असेसुद्धा म्हणता येत नाही, की पानांपर्यंत आहार पोहोचविण्यात खोड, मोठी फांदी व फांदीच्या शाखा यांचे काहीच योगदान नाही. यामुळे सर्वच आदरणीय आहेत, परंतु पुजनीय मात्र केवळ मूळच (परम अक्षरपुरुष म्हणजेच पूर्ण ब्रह्म) आहे. आदर व पूजा यामध्ये अंतर आहे. जसे मोठ्या दिराचा मोठ्या भावासारखा, लहान दिराचा लहान भावासारखा असा सर्वांचा पतिव्रता स्त्री सत्कार करते, आदर करते, परंतु पूजा मात्र फक्त आपल्या पतीचीच करते. म्हणजेच जे भाव आपल्या पतीबद्दल तिच्या मनात असतात, तसे अन्य पुरुषांबद्दल असू शकत नाहीत.

दुसरे एक उदाहरण- एकदा हरियाना प्रांतामध्ये पूर आला होता. त्यावेळी सहाशे कोटी रुपयांचे नुकसान झाले होते. त्याची भरपाई हरियाना सरकार करू शकत नव्हते. कारण हरियाना सरकारचा वार्षिक अर्थसंकल्पच नऊशे कोटी रुपयांचा होता. देशाच्या प्रधानमंत्र्यांनी अर्थसाह्यातून ती नुकसानभरपाई दिली होती. त्या सहाशे कोटी रुपयांचे वितरण हरियाना सरकाच्या अधिकारी-कर्मचाऱ्यांनी केले होते. याबद्दल ज्यांना मदत मिळाली त्यांना काहीच ज्ञान नाही. ते त्या वितरणकर्त्यालाच मदतकर्ता मानतात. ते त्यांच्याकडून भविष्यामध्येही अशा मदतीची आशा करत राहतात, ते त्यांची पूजा (लाच देणे आदी प्रकारांतून) करत बसतात. यात कर्मचाऱ्यांचे किती योगदान आहे, हे सुशिक्षित मात्र जाणतात. ते त्यांचा आदर करतात, परंतु पूजा मात्र (लाच देणे) करत नाहीत किंवा अन्य कार्यसिद्धीची त्यांच्याकडून अपेक्षाही करत नाहीत.

पूर निधीच्या वितरणानंतर त्या क्षेत्रामध्ये प्रांताचे मंत्री आले. त्यांनी सांगितले, की, मी आपल्या क्षेत्रासाठी दहा लाख रुपये दिले. रामअवतारला दहा हजार रुपये... अशी त्यांनी गावातील यादी वाचून दाखवली. नंतर त्या भागाचे मुख्यमंत्री त्या गावी आले. त्यांनीही तीच यादी वाचून दाखवली आणि म्हणाले, की मी आपल्या गावासाठी दहा लाख रुपये दिले. त्यानंतर गावात देशाचे प्रधानमंत्री आले. त्यांनीही मी आपल्या गावास दहा लाख रुपये दिले असे सांगून तीच यादी वाचून दाखवली, जिच्यात लिहिले होते, की रामअवतार यांना दहा हजार रुपये दिले. रामअवतार म्हणत होता, की हे सगळे खोटे बोलत आहेत. मला तर पटवाऱ्याने म्हणजेच अधिकाऱ्याने पैसे दिले आहेत. तो अज्ञानी रामअवतार अज्ञानामुळे गावच्या अधिकाऱ्यांची पूजा करून आपल्या अन्य सर्व कार्यांची सिद्धी इच्छितो. जे शिक्षित आहे ते जाणतात, की प्रधानमंत्र्यांनी मदत दिली नसती, तर मुख्यमंत्री, मंत्री व अधिकारी काहीच देऊ शकले नसते. जर मुख्यमंत्र्यांनी आपल्या कोट्यातून मदत दिली असती, तर पूरग्रस्तांना जास्तीत जास्त शंभर-शंभर रुपये मिळू शकले असते, जे नाममात्रच असते. अशाप्रकारे समजदार व्यक्ती हे जाणते, की कोणाची किती पात्रता (क्षमता) आहे. त्या प्रमाणातच त्यांच्यामध्ये आस्था असते. त्यांना अनादरणीय कोणीच नसते, परंतु पूजेसाठी मात्र विचार करूनच पाऊल उचलतात. अशाच प्रकारे गीतेच्या दुसऱ्या अध्यायतील ४६ व्या श्लोकात म्हटले आहे, की हे अर्जुना, अत्यंत विशाल जलाशयाच्या (ज्याच्यातील पाणी दहा वर्षे पाऊस पडला नाही, तरीही समाप्त होत नाही.) प्राप्तीनंतरही लहान जलाशयामध्ये (ज्याचे पाणी एखाद्या वर्षी पाऊस पडला नाही तरी समाप्त होते.) जशी आस्था राहते, तशीच पूर्ण परमात्म्याच्या प्राप्तीच्या लाभाचे ज्ञान परिचित झाल्यानंतरही तुझी आस्था अन्य प्रभूंमध्ये तशीच राहून जाईल. त्या लहानशा जलाशयाबद्दल आपले वाईट मत होत नाही, परंतु त्याची क्षमता म्हणजे काम चालवण्याइतकाच तो उपयुक्त आहे, हे आपल्या लक्षात येते.

गीतेच्या सातव्या अध्यायातील १२ ते १५ श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की तीन गुणांमुळे जे काही होत आहे, (जसे रजोगुण-ब्रह्मापासून जीवांची उत्पत्ती, सत्गुण-विष्णूपासून स्थिती व तमोगुण-शिवापासून संहार) त्याचे मुख्य कारण मीच (ब्रह्म-काळ) आहे. जे साधक तीन गुणांची (रजोगुण-ब्रह्मा, सत्गुण-विष्णू, तमोगुण-शिव) पूजा करतात, ते राक्षस स्वभाव धारण केलेले, मानव जातीत नीच, दुष्कर्म करणारे मूर्ख माझी, या ब्रह्मची भक्तीसुद्धा करत नाहीत. त्यानंतर आपल्या भक्तीलाही अतिनीच (अनुत्तमाम) म्हटलेले आहे. गीतेच्या सातव्या अध्यायातील १८ वा श्लोक, तसेच १५ व्या अध्यायातील चौथा श्लोक व १८ व्या अध्यायातील ६२ व्या श्लोकामध्ये म्हटलेले आहे, की पूर्ण परमात्म्याची भक्ती केल्यानेच पूर्ण लाभ, पूर्ण मोक्ष प्राप्त होतो, जी शास्त्रविधीनुसार भक्ती आहे व अन्य प्रभूंची इष्ट रूपामध्ये साधना शास्त्रविधीविरुद्ध असल्याने व्यर्थ आहे. (प्रमाण गीता अध्याय १६ श्लोक २३,२४ मध्ये).

जसे आंब्याचे रोप नर्सरीतून आणून त्याचे मूळ जमिनीत खड्डा खोदून गाडले. त्यानंतर मुळाला (पाणी घालून इत्यादी) पूजा केली, तर ते रोप मोठा वृक्ष बनेल. नंतर त्याच्या फांद्यांना फळे लागतील. जर एखाद्याने फांद्या जमिनीमध्ये गाडून मूळ वर केले आणि रोपास पाणी घालत असेल, तर ते रोप सुकून जाईल. (कृपया सरळ लावलेल्या व उलटे लावलेल्या भक्तिरूपी रोपाचे चित्र ह्याच पुस्तकाच्या पृष्ठ नं. ५४ व ५५ वर पाहा.)

भावार्थ असा, की साधकाने पूर्ण परमात्म्याची (मूळ) साधना (पूजा) इष्ट रूपामध्ये केली, तर त्याचे फळ तिघेही ब्रह्मा, विष्णू, शिवच (या फांद्या) प्रदान करतील. कारण हे भगवान केलेल्या कर्माचे फळ जसे आहे तसेच देतात.

जर आपणाला एखाद्या कंपनीमध्ये नोकरी मिळवायची असेल, तर कंपनीच्या (फॅक्टरी) मालकाची पूजा करायला हवी. प्रार्थनापत्राद्वारे याचना करून नोकरी मिळवावी लागते, पण नोकरी (पूजा) मालकाचीच करायची असते. जे काम त्या नोकरास सांगितले जाते, ते तो आपल्या सेवाकाळात करतो. ही मालकाचीच पूजा (नोकरी) झाली. नोकरीचा (पूजा) पगार त्या मालकाचे अन्य नोकर (कर्मचारी किंवा अधिकारी) शिफ्ट ऑफिसर व कॅशिअर देतात. ते केवळ त्यांना दिलेले कर्मच करतात. त्यामध्ये कोणतेच परिवर्तन करू शकत नाहीत. ते तुमच्या पगारात एक रुपयाही वाढवू शकत नाहीत अथवा कमी करू शकत नाहीत. जर तो कंपनीच्या मालकाचा नोकर (पुजारी) पवित्र नीतीने नोकरी (पूजा) करत असेल, तर मालकच त्याच्या सेवेच्या धनराशीमध्ये वृद्धी करतो किंवा वरून वेगळी बक्षीसरूपी धनराशी अधिक देतो. जर कोणी मालकाची नोकरी (पूजा त्यागून) अन्य अधिकाऱ्याची नोकरी (पूजा) करू लागला, तर त्याला मालकाकडून मिळणारा धनलाभ बंद होतो, ज्यामुळे तो अज्ञानी निर्धन होतो. अधिकारी त्यास तेवढा सेवेचा पगार देऊ शकत नाहीत. फॅक्टरी मालकाच्या तुलनेमध्ये अत्यंत कमी सुविधा मिळल्यामुळे अन्य

अधिकाऱ्यांचा सेवक अर्थात एका मालकाचा त्याग करून दुसऱ्याचीच उपासना करतो तो महादु:खी होऊन जातो.

कृपया अशाप्रकारे तत्त्वज्ञानाच्या आधाराने पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेतील ज्ञान समजून घ्या. पूर्णब्रह्म कूळ मालक, स्वामी यांच्या पूजेचा त्याग करून अन्य देवतांची पूजा करण्याने साधकास पूर्ण लाभ प्राप्त होत नाही, तर साधक साधना करून करून महाकष्ट सहन करत राहतो.

यासाठी पवित्र गीतेच्या सातव्या अध्यायातील श्लोक १२ ते १५ व २० ते २३ पर्यंत तीन गुण अर्थात तीन देवतांची (रजोगुण-ब्रह्मा, सत्गुण-विष्णू व तमोगुण-शिव) पूजा करणारे राक्षस स्वभाव धारण केलेले, मनुष्यांमध्ये नीच, दुष्कर्म करणारे मूर्ख म्हटले गेलेले आहेत, कारण ते माझी (ब्रह्म-क्षरपुरुष) अर्थात फॅक्टरीचा मालकाच्या शिफ्ट ऑफिसरची पूजा (नोकरी) करत नाहीत. भावार्थ असा, की जे तीन देवता व अन्य देवतांची पूजा करतात, (कॅशिअर असणाऱ्याची नोकरी करतात.) त्यांना मूर्ख व राक्षस स्वभावाचे राक्षस म्हटले आहे. जसे ज्या व्यक्तीची मिळकत कमी असते, ती काही तरी अफरातफर अवश्य करणारच. तो कधी तरी चोरी अथवा भेसळ आदी छळ-कपटाचा मार्ग स्वीकारतो, ज्यामुळे समाजात निकृष्ट मानला जातो व दरिद्री बनतो. अशाप्रकारे तीन देवतांची पूजा करण्याने पूर्ण लाभ प्राप्त होत नाही. ज्या कारणाने साधक कपट व अन्य विकारही करत राहतो. नंतर पाप कर्माचा दंडसुद्धा भोगावा लागतो. म्हणून ब्रह्म अर्थात क्षरपुरुष (शिफ्ट ऑफिसर) म्हणत आहे, की हे अज्ञानी साधक माझी पूजासुद्धा (नोकरी) करत नाहीत. मी या ब्रह्मा, विष्णू व शिव यांच्यापेक्षाही अधिक सेवाधन पगार (केलेल्या कर्माचे धन) देऊ शकतो, जे बाकीच्या प्रभूंच्या सेवाधनापेक्षा जास्त आहे. नंतर गीतेच्या सातव्या अध्यायातील अठराव्या श्लोकात म्हटलेले आहे, की माझी पूजासुद्धा (नोकरी) पूर्ण लाभदायक नाही. यासाठी आपल्या पूजेलाही गीता ज्ञानदात्या (ब्रह्म/क्षरपुरुष) प्रभूने (अनुत्तमाम्) अतिनीच अर्थात अति खालच्या स्तराची म्हटले आहे. यासाठी गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील चौथा श्लोक व अठराव्या अध्यायातील ६२ व्या श्लोकामध्ये म्हटलेले आहे, की त्या परमेश्वराला शरण जा, ज्यांच्या कृपेने तुला परमशांती व सत्लोक (शाश्वत स्थान) प्राप्त होईल. तेथे गेल्यानंतर साधकाचा पुनर्जन्म होत नाही. अर्थात, अनादि मोक्ष (पूर्ण मोक्ष) प्राप्त होतो. गीता ज्ञानदाता प्रभू (क्षरपुरुष/ब्रह्म) म्हणत आहे, की मीसुद्धा त्याच आदिपुरुष परमेश्वरालाच शरण आहे. गीतेच्या सातव्या अध्यायातील १२ ते १५, १८ व २० ते २३ श्लोक समजण्यासाठी कृपया खालील विवरण ध्यानपूर्वक वाचा.

तीन गुण काय आहेत? प्रमाणासहित

'तीन गुण रजोगुण ब्रह्माजी, सत्गुण विष्णूजी, तमोगुण शिवजी हे आहेत. ब्रह्म (काळ) व प्रकृती (दुर्गा) यांच्यापासून ते उत्पन्न झालेले आहेत व ते तिन्हीही नाशवान आहेत.'

प्रमाण : गीता प्रेस, गोरखपूर यांच्याकडून प्रकाशित 'श्री शिव महापुराण' ज्याचे संपादक आहेत श्री. हनुमान प्रसाद पोद्दार, पृष्ठ संख्या ११०, अध्याय ९, रुद्रसंहिता. अशाप्रकारे ब्रह्मा, विष्णू व शिव या तिन्ही देवतांमध्ये गुण आहेत, परंतु शिव (ब्रह्म-काळ) गुणातीत म्हटला गेलेला आहे.

दुसरे प्रमाण : गीता प्रेस गोरखपूर यांच्याकडून प्रकाशित 'श्रीमद् देवी भागवत पुराण' ज्याचे संपादक आहेत श्री. हनुमान प्रसाद पोद्दार, चिमनलाल गोस्वामी. याच्या तिसऱ्या स्कंदातील पाचव्या अध्यायातील १२३ व्या पानावर भगवान विष्णूंनी दुर्गेची स्तुती करताना म्हटले आहे, की मी (भगवान विष्णू), ब्रह्मा व शंकर यांचे अस्तित्व तुझ्याच कृपेने आहे. आमचा तर अविर्भाव (जन्म) व निरोभाव (मृत्यू) होतो. आम्ही नित्य (अविनाशी) नाही. तूच नित्य आहेस, जगत्जननी आहेस, प्रकृती आणि सनातनी देवी आहेस. भगवान शंकर म्हणतात, की जर भगवान ब्रह्मा व भगवान विष्णू तुझ्यापासून उत्पन्न झालेले आहेत, तर त्यांच्यानंतर उत्पन्न होणारा मी तमोगुणी लीला करणारा शंकर तुझीच संतान झाली नाही काय? अर्थात मलाही उत्पन्न करणारी तूच आहेस. या जगताच्या सृष्टी-स्थिती-संहारामध्ये तुझे गुण सदासर्वदा आहेत. याच तीन गुणांनी उत्पन्न आम्ही ब्रह्मा, विष्णू व शंकर नियमानुसार कार्यतत्पर राहतो.

हे विवरण केवळ हिंदीमध्ये अनुवादित श्री देवी महापुराणामधील आहे, ज्यामध्ये काही तथ्ये लपविलेली आहेत. यासाठी श्रीमद् देवी भागवत महापुराण सभाषटिकम् समहात्यम्, खेमराज श्री कृष्णदास प्रकाशन, मुंबई यामध्ये संस्कृतसहित हिंदी अनुवाद केलेला आहे हेच प्रमाण पाहावे. तिसऱ्या स्कंदातील चौथा अध्यायातील पान १० वर ४२ वा श्लोक.

ब्रह्मा - अहम् महेश्वरः फिल ते प्रभवात्सर्वे वयं जनि युता न यदा तू नित्योः के अन्ये सुराः शतमख प्रमुखाः च नित्या नित्या त्वमेव जननी प्रकृतिः पुराणा (४२)।

अनुवाद : विष्णूजी म्हणतात, की हे माते, ब्रह्मा, मी व शिव तुझ्याच प्रभावाने जन्मलो आहोत. आम्ही नित्य नाही अर्थात अविनाशी नाही. मग अन्य इंद्रादी दुसरे देव कसे नित्य असू शकतील? तूच अविनाशी आहेस. आमच्या सर्वांची जननी अर्थात उत्पन्न करणारी माता प्रकृती व सनातन देवी तूच आहेस. (४२)

पृष्ठ १२-१२, अध्याय ५ श्लोक ८

यदि दयार्द्रमना न सदां बिके कथमहं विहितः च तमोगुणः कमलजश्च रजोगुणसंभवः सुविहितः किमु सत्त्वगुणोंहरिः । (८)

अनुवाद : भगवान शंकर म्हणाले, की हे माते, जर आमच्यावर तू दयायुक्त आहेस, तर मला तमोगुणयुक्त का बनविलेस? कमलातून उत्पन्न झालेल्या ब्रह्मास रजोगुणी का बनविलेस व विष्णूस सत्गुणी का बनविलेस? म्हणजेच जीवांना जन्म-मृत्युरूपी दुष्कर्मांमध्ये

का लावलेस?

श्लोक १२ : रमयसे स्वपतिं पुरुषं सदा तव गतिं न हि विह विद्म शिवे (१२)
अनुवाद : आपला पती पुरुष अर्थात काळ भगवानासोबत सदा भोगविलास करत राहतेस. तुझी गती कोणीही जाणत नाही.

तिसरा स्कंद पृष्ठ १४, अध्याय ५ श्लोक ४३

एकमेवा द्वितीयं यत् ब्रह्म वेदा वदंति वै। सा किं त्वम् वा प्यसौ वा किं संदेह विनिवर्तय (४३)

अनुवाद : वेदांमध्ये अद्वितीय केवळ एक पूर्णब्रह्म जो म्हटला आहे, तो तूच आहेस की कोणी दुसरा आहे? माझ्या या शंकेचे निवारण करावे. ब्रह्माजींच्या प्रार्थनेवर देवी म्हणाली, की

देव्युवाच सदैकत्वं न भेदो स्ति सर्वदैव ममास्य ॥ यो सौ सा हमहं यो सौ भेदो स्ति मतिविभ्रमात् ॥२॥ आवयोरंतरं सूक्ष्मं यो वेद मतिमान्हि सः ॥ विमुक्तः स तू संसारान्मुच्यते नात्र संशयः ॥३॥

अनुवाद : हे जे आहे ते मी आहे आणि जे मी आहे ते हे आहे. मतीचा विभ्रम झाल्याने भेद भासत आहे. ॥२॥ आम्हा दोघांमधले जे सूक्ष्म अंतर आहे, ते जो जाणतो तोच गतिमान अर्थात तत्त्वदर्शी आहे. तो जगतापासून पृथक (वेगळा) होऊन मुक्त होतो, यामध्ये संदेह नाही. ॥३॥

सुमरणाद्दर्शनं तुभ्यं दास्ये हं विषमे स्तिते ॥ स्वर्तव्या हं सदा देवाः परमात्मा सनातनः ॥१८०॥ उभयोः सुमरणादेवकार्यसिद्धिर संशयम् ॥ ब्रह्मेवाच ॥ इत्यक्त्वा विससर्जास्मान्द त्त्वा सक्ती- सुसंस्कृतान् ॥१८१॥ विष्मवे थ महालक्ष्मी नहाकालीं शिवाय च ॥ महासरस्वतीं मह्यं स्थानात्तस्माद्विसर्जिताः ॥१८२॥

भाषांतर : हे देवतांनो, संकट आल्यानंतर सुमरणानेच (नामजापाने) मी तुम्हाला दर्शन देईन. सनातन देवाच्या शक्तिरूपाने माझे सदा सुमरण करा. ॥१८०॥ दोघांच्या सुमरणाने अवश्य कार्यसिद्धी होईल. ब्रह्माजी म्हणाले, की अशाप्रकारे संस्कार करून शक्ती देऊन आम्हाला देवीने पाठवले. ॥१८१॥ विष्णूंच्या निमित्ताने महालक्ष्मी, शिवांच्या निमित्ताने महाकाली आणि मला महासरस्वती देऊन पाठवले. ॥१८२॥

मम चैव शरीरं वै सुत्रमित्यभिधीयते॥ स्थूलं शरीरं वक्ष्यामि ब्रह्मणः परमात्मनः ॥१८३॥

भाषांतर : माझे शरीर सूक्ष्मरूप म्हटले जाते. परमात्मा ब्रह्माचे स्थूल शरीर म्हटले आहे. ॥१८३॥

'वरील पुराणवाक्यांचे सार'

यावरून हे स्पष्ट होते, की श्री ब्रह्माजी रजोगुण आहेत, श्री विष्णूजी सतृगुण आहेत व श्री शिवजी तमोगुण आहेत. हे तिन्ही प्रभू नाशवान आहेत व त्यांचा जन्म-मृत्यू होतो.

दुर्गादेवीस प्रकृतीसुद्धा म्हटले जाते. दुर्गेचा पती ब्रह्म (क्षरपुरुष/काळ) आहे. ती त्यांच्यासोबत पती-पत्नी व्यवहार (रमण/विलास) करत राहते. दुर्गा व ब्रह्म दोन्ही स्थूल शरीरामध्ये आकारमान आहेत.

हेच प्रमाण गीतेच्या चौदाव्या अध्यायातील ३ ते ५ श्लोकांमध्ये आहे. गीता ज्ञानदाता ब्रह्म (क्षरपुरुष/काळ) म्हणत आहे, की प्रकृती (दुर्गा) तर माझी पत्नी आहे. मी तिच्या योनीमध्ये (गर्भाधान स्थान) बीजाची स्थापना करतो, ज्यामुळे सर्व प्राण्यांची उत्पत्ती होते. मी सर्वांचा (२१ ब्रह्मांडांतील प्राणी) पिता आहे व प्रकृती (दुर्गा/अष्टांगी) या सर्वांची माता आहे. याच दुर्गेपासून (प्रकृती/अष्टांगी) उत्पन्न झालेले तिन्ही गुण (रजोगुण- ब्रह्मा, सतृगुण- विष्णु व तमोगुण- शिव) अन्य प्राण्यांना कर्माच्या बंधनामध्ये बांधतात.

त्रिगुण माया (रजोगुण ब्रह्माजी, सतृगुण विष्णूजी व तमगुण शिवजी) जीवांना मुक्त होऊ देत नाहीत.

पवित्र गीतेच्या सातव्या अध्यातील पहिल्या व दुसऱ्या श्लोकामध्ये ब्रह्म म्हणत आहे, की हे अर्जुना, आता तुला ते ज्ञान ऐकवतो, जे जाणल्यानंतर दुसरे काही जाणून घ्यायचे शिल्लक राहत नाही.

पवित्र गीतेच्या सातव्या अध्यातील पहिल्या व दुसऱ्या श्लोकांमध्ये गीता ज्ञानदाता ब्रह्म (क्षरपुरुष/काळ) म्हणत आहे, की तीन गुणांनी जे काही होत आहे, ते माझ्यापासूनच झालेले आहे असे समज. रजोगुणांपासून (ब्रह्मा) उत्पत्ती, सतृगुणांपासून (विष्णू) पालनपोषण स्थिती व तमोगुणांपासून (शिव) प्रलय (संहार) होत आहे याचे कारण काळ भगवान हेच आहे. त्यानंतर म्हटले आहे, की मी यांच्यामध्ये नाही. कारण काळ (ब्रह्म) अत्यंत दूर (एकविसाव्या ब्रह्मांडामध्ये निज (स्वतःच्या) लोकामध्ये वास्तव्य करतो.) आहे, परंतु मनाच्या रूपामध्ये काळच मौजमजा करतो आहे आणि रिमोटने सर्व प्राणिमात्रांना व ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी व श्री शिवजी यांना यंत्रासारखा चालवतो आहे. गीता सांगणारा ब्रह्म म्हणत आहे, की माझ्या एकवीस ब्रह्मांडांतील प्राण्यांना माझ्या पूजेपासूनच शास्त्रास अनुकूल साधनेचा प्रारंभ होतो, जिचे वेदांमध्ये वर्णन केलेले आहे. माझ्या अखत्यारित जेवढे प्राणी आहेत, त्यांची बुद्धी माझ्या हातामध्ये आहे. मी केवळ एकवीस ब्रह्मांडांचा मालक (स्वामी) आहे. त्यामुळे (गीता अध्याय ७ श्लोक १२ ते १५ पर्यंत) जे या तिन्ही गुणांपासून (रजोगुण-ब्रह्मापासून जीवांची उत्पत्ती, सतृगुण-विष्णूजींपासून स्थिती व तमोगुण- शिवजीपासून संहार) जे काही होत आहे, त्याचे मुख्य कारण मीच (ब्रह्म/काळ) आहे. (कारण काळास एक लाख मानव शरीरधारी प्राण्यांचे शरीर मारून मळ खाण्याचा शाप लागलेला आहे.) जे साधक माझी (ब्रह्म/काळ) साधना न करता त्रिगुणमयी मायेची (रजोगुण-ब्रह्माजी, सतृगुण-विष्णूजी, तमोगुण-शिवजी) साधना करून क्षणिक लाभ मिळवतात, ज्यामुळे ते जास्त कष्ट सहन

करतात. त्यासोबतच असा संकेत दिला आहे, की यापेक्षा जास्त लाभ मी (ब्रह्म/काळ) देऊ शकतो, परंतु हे मूर्ख साधक तत्त्वज्ञानाच्या अभावाने याच तीन गुणांपर्यंतची (रजोगुण-ब्रह्माजी, सत्गुण-विष्णूजी, तमोगुण-शिवजी) साधना करत राहतात. त्यांची बुद्धी याच तिन्ही प्रभूंपर्यंत सीमित आहे. यामुळे हे राक्षस स्वभाव धारण केलेले, मनुष्यांमध्ये नीच, शास्त्राविरुद्ध साधनारूपी दुष्कर्म करणारे, मूर्ख मला (ब्रह्म/काळ) भजत/पूजत नाहीत. याचेच प्रमाण गीतेच्या सोळाव्या अध्यायातील ४ ते २० व २३, २४ श्लोकांमध्ये व सतराव्या अध्यायातील २ ते १४ व १९, २० श्लोकंमध्येही आहे.

विचार करा : रावणाने भगवान शिवांना मृत्युंजय, अजर अमर सर्वेश्वर मानून भक्ती केली, दहा वेळा शिश (मस्तक) छाटून समर्पित केले. त्याच्या बदल्यात युद्धावेळी त्याला दहा शिश (मस्तके) प्राप्त झाली, परंतु मुक्ती मिळाली नाही. तो राक्षस गणला गेला. हा दोष रावणाच्या गुरुदेवांचा आहे, ज्या अज्ञान्याने (साधू-ऋषी) वेदांना व्यवस्थित समजून न घेता आपल्या विचाराने तमोगुणयुक्त भगवान शिव पूर्ण परमात्मा आहे असे सांगितले व भोळा आत्मा रावणाने खोट्या गुरुदेवांवर विश्वास ठेवून स्वतःचे जीवन व कुळाचा नाश करवून घेतला.

१. एक भस्मागिरी नावाचा साधक होता. त्याने शिवजींनाच (तमोगुण) इष्ट मानून शीर्षासन (वर पाय खाली डोके) करून बारा वर्षांपर्यंत साधना केली आणि भगवान शिवांना वचनबद्ध करून भस्मकंडा (भस्मसात करणे) मिळवले व भगवान शिवांनाच मारू लागला. त्याचा उद्देश हा होता, की भस्मकंडा प्राप्त करून भगवान शिवांनाच भस्मसात करायचे आणि पार्वतीला पत्नी बनवायचे. भगवान श्री शिवजी भयभीत होऊन पळत होते. त्यानंतर श्री विष्णूजींनी त्या भस्मासुराला गंडस्थ नृत्य करायला लावून त्याच भस्मकंडाने त्याला भस्मसात केले. त्या शिवजींच्या (तमोगुण) साधकास शेवटी राक्षसच संबोधले गेले. हरिण्यकशिपूने भगवान ब्रह्माजींची (रजोगुण) साधना केली व तोही राक्षसच संबोधला गेला.

२. एकदा आजपासून (सन २००६) सुमारे ३३५ वर्षांपूर्वी हरिद्वारमध्ये हरच्या (शंकर) भक्तिसाधनेवर (शास्त्रविधिरहित साधना करणाऱ्यांच्या) कुंभपर्वाचे (मेळाव्याचे) आयोजन करण्यात आले होते. तेथे सर्व (त्रिगुण उपासक) महात्माजन स्नानासाठी पोहोचले. गिरी, पुरी, नाच, नागा इत्यादी भगवान श्री शिवजींचे (तमोगुण) उपासक व वैष्णव भगवान श्री विष्णुजींचे (सत्गुण) उपासक आले. प्रथम स्नान कोणी करायचे, या कारणावरून नागा व वैष्णव साधूंमध्ये घनघोर युद्ध झाले. त्यात सुमारे २५ हजार त्रिगुण उपासकांचा मृत्यू झाला. ज्या व्यक्ती क्षुल्लक कारणावरून नरसंहार करत असतील, तर त्या साधू आहेत की राक्षस, याचा स्वतः विचार करा. एखादी सर्वसामान्य व्यक्ती कोठेही स्नान करत असेल आणि दुसरी एखादी व्यक्ती येऊन म्हटली, की मलाही थोडे स्नान करण्याची संमती देण्याची कृपा करावी,

तर अशा वेळी शिष्टाचाराच्या नात्याने ती सर्वसाधारण व्यक्तीसुद्धा म्हणते, की या, आपणसुद्धा स्नान करा. अशाप्रकारे आयत्या वेळी येणाऱ्यांना स्नानासाठी स्थान देण्यात येते. म्हणूनच पवित्र गीतेच्या सातव्या अध्यायातील १२ ते १५ या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की जे माझ्या त्रिगुणमयी मायेच्या (रजोगुण-ब्रह्माजी, सत्गुण-विष्णूजी, तमोगुण-शिवजी) पूजेद्वारे ज्ञान हरवून बसलेले (नष्ट झालेले) आहेत, त्यांनी केवळ मानसन्मानासाठी भुकेलेल्या राक्षसाचा स्वभाव धारण केलेला आहे. हे मनुष्यांमध्ये नीच म्हणजेच सामान्य व्यक्तींपेक्षाही पतित स्वभावाचे, दुष्कर्म करणारे मूर्ख माझी भक्तीसुद्धा करत नाहीत.

पवित्र गीतेच्या सातव्या अध्यायातील १६ ते १८ या श्लोकांमध्ये पवित्र भगवद् गीता बोलणारा (ब्रह्म) प्रभू म्हणत आहे, की माझी भक्तिसुद्धा (ब्रह्मसाधना) चार प्रकारचे साधक करतात. एक अर्थार्थी (धनलाभ इच्छिणारे) जे वेदमंत्रांनीच जंत्र-मंत्र, हवन इत्यादी करत राहतात, दुसरे आर्त (संकट निवारणासाठी वेदांच्या मंत्रांचे जंत्र-मंत्र हवन इत्यादी करतात.), तिसरे जिज्ञासू, जे परमात्म्याच्या ज्ञानास जाणण्याची इच्छा ठेवणारे केवळ ज्ञानसंग्रह करून वक्ता बनतात व इतरांमध्ये ज्ञानश्रेष्ठतेच्या आधारावर उत्तम बनून ज्ञानी बनून अभिमानामुळे भक्तिहीन होतात आणि चौथे ज्ञानी. या साधकांना हे ज्ञान होते, की मानव शरीर वारंवार मिळत नाही. त्यामुळे प्रभुसाधना पूर्ण झाली नाही, तर जीवन व्यर्थ होऊन जाईल. त्यानंतर वेद वाचले, ज्यामुळे याचे ज्ञान मिळाले, की ब्रह्मा, विष्णू महेश या तीन गुणांची व ब्रह्म (क्षरपुरुष) म्हणजेच परब्रह्म (अक्षरपुरुष) यांच्याही वर जो पूर्ण ब्रह्म आहे, त्याची भक्ती केली पाहिजे, इतर देवतांची नाही. त्या ज्ञानी उदार आत्म्यांना मी चांगला वाटतो व मलाही ते यासाठी चांगले वाटतात, की ते तीन गुणांच्या (रजोगुण-ब्रह्मा, सत्गुण-विष्णू, तमोगुण-शिवजी) यांच्या वर जाऊन माझी (ब्रह्म-काळ) साधना तरी करू लागले, जी अन्य देवतांच्या साधनेपेक्षा उत्कृष्ट आहे, परंतु वेदांमध्ये 'ओऽम' नामाचा जो केवळ ब्रह्मसाधनेचा मंत्र आहे, त्यालाच वेद वाचणारे विद्वान आपल्या स्वतःच्याच विचारविनिमयाने पूर्ण ब्रह्मचा मंत्र समजून अनेक वर्षांपर्यंत साधना करत राहिले. पण त्यांना प्रभूची प्राप्ती झाली नाही. अन्य सिद्धी मात्र प्राप्त झाल्या. याला कारण, पवित्र गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ वा श्लोक, तसेच पवित्र यजुर्वेदातील ४० व्या अध्यायातील दहाव्या मंत्रामध्ये वर्णन केलेला पूर्ण ब्रह्मची साधना तीन मंत्रांद्वारे सांगणारा तत्त्वदर्शी संत प्राप्त झाला नाही. यामुळे ज्ञानीसुद्धा ब्रह्म (काळ) साधना करून जन्म-मृत्यूच्या चक्रामध्ये फिरत राहिले.

एक ज्ञानी उदारात्मा महर्षी चुणकजी यांनी वेद वाचले व एका पूर्ण प्रभूच्या भक्तीचा मंत्र 'ओऽम' असा समजून याच नामजपाने अनेक वर्षांपर्यंत साधना केली. एक मानधाता नावाचा चक्रवर्ती राजा होता. (चक्रवर्ती राजा त्यास म्हणतात, ज्याचे पूर्ण पृथ्वीवर शासन असेल.) चक्रवर्ती होण्यापूर्वी त्याने आपल्या अंतर्गत राजांना युद्धाचे आव्हान दिले. एका

घोड्याच्या गळ्यामध्ये पत्र बांधून त्याला सर्व राज्यांमध्ये फिरवले. शर्त अशी होती, की ज्यास राजा मानधाता याची गुलामी स्वीकार नसेल, त्याला युद्ध करावे लागेल आणि त्याने त्या घोड्याला पकडून बांधावे, परंतु कोणीच घोडा पकडला नाही. महर्षी चुणकजींना ही गोष्ट समजली, की राजाला अत्यंत गर्व झालेला आहे. त्यांनी राजाच्या युद्धाचे आव्हान स्वीकारले व युद्ध सुरू झाले. मानधाता राजाकडे ७२ करोड सैन्य होते. त्यांचे चार भाग करून एक भाग (१८ करोड) सैन्याकरवी महर्षी चुणकांवर आक्रमण केले. इकडे महर्षी चुणकजींनी आपल्या भक्तिसाधनेच्या कमाईने चार बाँब बनवले व राजाच्या चार भागात विभागलेल्या संपूर्ण सैन्याचा विनाश केला.

विशेष : श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी, श्री शिवजी, तसेच ब्रह्म व परब्रह्म यांच्या भक्तीने पाप व पुण्य दोन्हींचे फळ भोगावे लागते. पुण्य स्वर्गामध्ये नेते, तर पापाने नरकामध्ये व चौऱ्याऐंशी लाख प्राण्यांच्या शरीरामध्ये नाना यातना भोगाव्या लागतात. जसे ज्ञानी आत्मा श्री चुणकजींना ज्या ओऽम नामाच्या जापाची कमाई केल्यामुळे महर्षी म्हटले गेले, त्यातील काही त्यांनी सिद्धी शक्तीमध्ये (चार बाँब बनवून) समाप्त केली. त्यामुळे त्यांची काही साधना फळास येऊन ते महास्वर्गामध्ये भोग घेतील व त्यानंतर नरकामध्ये जातील. त्यानंतर ज्या ७२ कोटी प्राण्यांचा (सैनिकांचा) संहार शपथेद्वारे केला, त्याचा भोगसुद्धा ८४ लक्ष प्राण्यांचे शरीर धारण करून, अनेक कष्टप्रद यातना सहन करून भोगावा लागेल. कोणी शस्त्राने हत्या केलेली असो किंवा वचनरूपी तलवारीने, प्रभू दोन्हींचा समान दंड देतो. जेव्हा महर्षी चुणकजींचा जीव कुत्र्याच्या शरीरामध्ये असेल, तेव्हा त्याच्या डोक्यावर जखमा होतील आणि त्यामध्ये किडे बनून त्या सैनिकांचे जीव आपला प्रतिशोध घेतील. कधी टांग (पाय) तुटेल, कधी मागच्या पायास अर्धांगवायू होऊन केवळ पुढील पायांवर घासून चालावे लागेल, तर कधी ऊन, थंडीच्या कष्टाने असहनीय पीडा नानाप्रकारे भोगाव्या लागतील.

म्हणून पवित्र गीता बोलणारा ब्रह्म (काळ) गीतेच्या सातव्या अध्यातील १८ व्या श्लोकामध्ये स्वतः म्हणतो, की हे सर्व ज्ञानी आत्मे उदार (प्रामाणिक) आहेत, परंतु पूर्ण परमात्म्याची तीन मंत्रांची वास्तविक साधना सांगणारा तत्त्वदर्शी संत न मिळण्यामुळे हे सर्व जण माझीच (अनुत्तमाम्) अति अश्रेष्ठ (नीच) मुक्तीच्या (गती) आशेमध्येच आश्रित राहिले. अर्थात, माझी साधनाही अश्रेष्ठ (नीच) आहे. यासाठी पवित्र गीतेच्या १८ व्या अध्यातील ६२ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की हे अर्जुना, ज्यांच्या कृपेनेच तू परमशांती व सनातन परमधामास (सत्लोकास) प्राप्त होशील, त्या पूर्ण परमात्म्याला तू सर्वस्व भावाने शरण जा.श्रीकृष्णाच्या शरीरामध्ये प्रेतवत प्रवेश करून ब्रह्मने (काळ) पवित्र गीता सांगितली. त्यानंतर अनेक वर्षांनंतर पवित्र गीता व पवित्र चारही वेद महर्षी व्यासजींच्या शरीरामध्ये प्रेतवत प्रवेश करून ब्रह्मद्वारे (क्षरपुरुष) स्वतः लिपीबद्ध केले. यामध्ये परमात्मा कसा आहे,

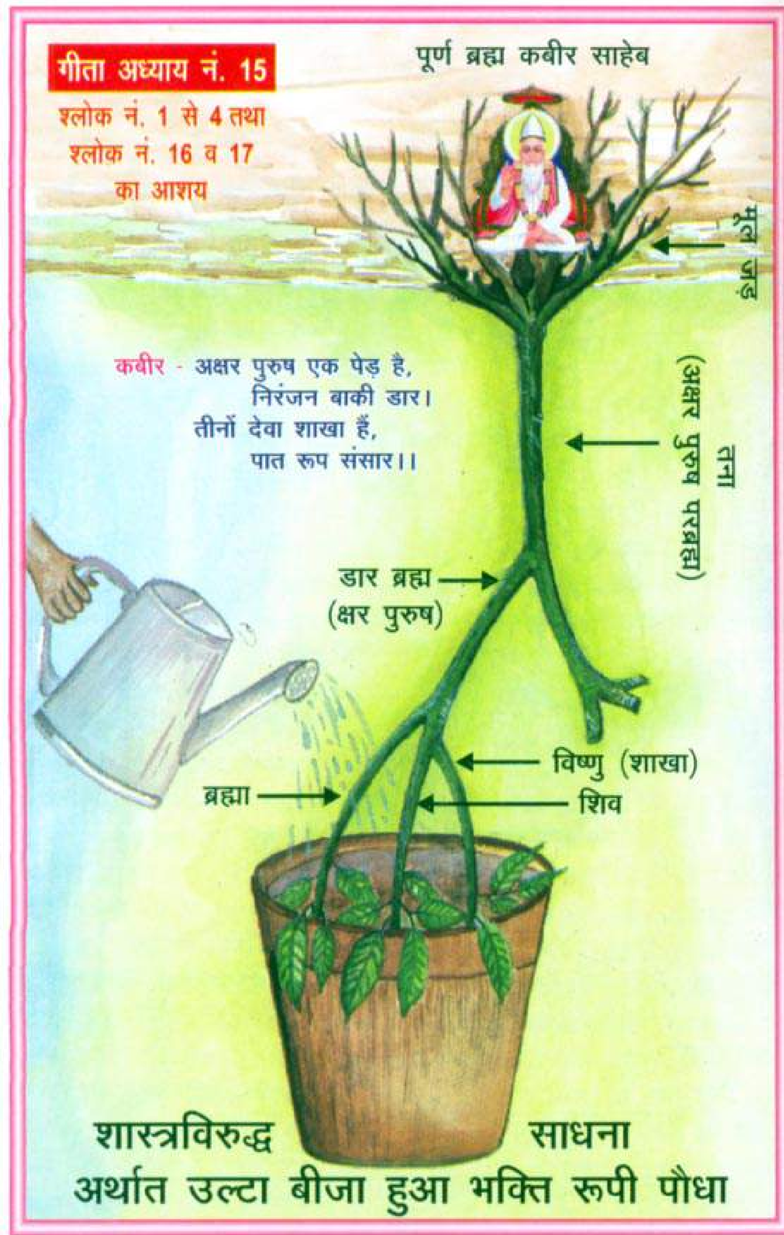
त्याची भक्ती कशी करायची व त्यामुळे काय लाभ होईल, या ज्ञानाचे पूर्णपणे वर्णन केलेले आहे, परंतु पूजाविधी केवळ ब्रह्म (क्षरपुरुष) अर्थात ज्योतिनिरंजन-काळापर्यंतची सांगितलेली आहे.

पूर्ण ब्रह्मच्या भक्तीसाठी पवित्र गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ व्या श्लोकामध्ये पवित्र गीता बोलणारा (ब्रह्म) स्वतः म्हणत आहे, की पूर्ण परमात्म्याच्या भक्ती व प्राप्तीसाठी एखाद्या तत्त्वज्ञानी संताचा शोध घेऊन तो जशा सांगेल तशाच विधी कर. पवित्र गीता बोलणारा प्रभू सांगत आहे, की पूर्ण परमात्म्याचे पूर्ण ज्ञान व भक्तिविधी मला माहीत नाही. आपल्या साधनेविषयी पवित्र गीतेच्या आठव्या अध्यातील तेराव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की माझ्या भक्तीचा तर केवळ एक 'ओऽम' अक्षर आहे, ज्याचा उच्चार करून अंतिम श्वासापर्यंत (त्यजन् देहम्) जप करण्याने मला परमगती प्राप्त होईल. नंतर गीतेच्या सातव्या अध्यातील १८ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की प्रभूची आस असणाऱ्या ज्या आत्म्यांना पूर्ण ब्रह्माची साधना जाणणारा तत्त्वदर्शी संत मिळाला नाही, ते उदारात्मे माझ्या (अनुत्तमाम्) अति अनुत्तम (अति अश्रेष्ठ, अति नीच) परमगतीमध्येच आश्रित आहेत. (पवित्र गीता बोलणारा प्रभू ब्रह्म (काळ) स्वतः म्हणत आहे, की माझ्या साधनेने मिळणारी गती अर्थात मुक्तीसुद्धा अति अश्रेष्ठ (अति नीच) आहे.)

अन्य देवता (रजोगुणी ब्रह्माजी, सत्गुणी विष्णूजी, तमोगुणी शिवजी) यांची पूजा बुद्धिहीनच करतात.

गीतेच्या सातव्या अध्यातील विसाव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की ज्याचा संबंध गीतेच्या सातव्या अध्यातील पंधराव्या श्लोकाशी सारखा येतो. पंधराव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की त्रिगुण मायेद्वारे (जी रजोगुण- ब्रह्माजी, सत्गुण-विष्णूजी, तमोगुण-शिवजी यांच्या पूजेपर्यंत सीमित आहे व यांच्यापासून क्षणिक सुख मिळते.) ज्यांचे ज्ञान हरले गेले आहे, अशा असुर (राक्षस) स्वभावास धारण केलेल्या नीच व्यक्ती, दुष्कर्म करणारे मूर्ख मला भजत (पूजत) नाहीत. गीतेच्या सातव्या अध्यातील विसाव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की त्या त्या भोगांच्या कामनेमुळे ज्यांचे ज्ञान हरलेले आहे, ते आपल्या स्वभावाप्रमाणे प्रेरित होऊन अज्ञान अंधकाराच्या नियमांच्या आश्रित असणाऱ्या अन्य देवतांची पूजा करतात. गीतेच्या सातव्या अध्यातील एकविसाव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की जे जे भक्त ज्या ज्या देवतेच्या स्वरूपाची श्रद्धेने पूजा करू इच्छितात, त्या त्या भक्ताची श्रद्धा मी (ब्रह्म/काळ) त्या त्या देवतांच्याप्रती स्थिर करतो.

गीतेच्या सातव्या अध्यातील २२ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की तो (भक्त) ज्या श्रद्धेने एखाद्या देवतेची पूजा करतो, त्यामुळे त्या देवतेपासून माझ्याद्वारेच विधान केलेल्या इच्छित भोगांना तो प्राप्त करतो. जसे मुख्यमंत्री म्हणतात, की हे खालचे अधिकारी माझेच

गीता अध्याय नं. 15
श्लोक नं. 1 से 4 तथा
श्लोक नं. 16 व 17
का आशय
पूर्ण ब्रह्म कबीर साहेब
मूल जड़
कबीर - अक्षर पुरुष एक पेड़ है,
निरंजन बाकी डार।
तीनों देवा शाखा हैं,
पात रूप संसार।।
तना
(अक्षर पुरुष परब्रह्म)
डार ब्रह्म
(क्षर पुरुष)
विष्णु (शाखा)
ब्रह्मा
शिव
शास्त्रविरुद्ध साधना
अर्थात उल्टा बीजा हुआ भक्ति रूपी पौधा

ब्रह्मा
शिव
विष्णु
गीता अध्याय नं. 15
श्लोक नं. 1 से 4 तथा
श्लोक नं. 16 व 17
का आशय
डार ब्रह्म
(क्षर पुरुष)
कबीर-अक्षर पुरुष एक पेड़ है,
निरंजन बाकी डार।
तीनों देवा शाखा हैं,
पात रूप संसार।।
तना
(अक्षर पुरुष परब्रह्म)
कबीर साहेब
(मूल जड़)
शास्त्रानुकूल साधना
अर्थात सीधा बीजा हुआ भक्ति रूपी पौधा

नोकर आहेत. मी त्यांना काही अधिकार देऊन ठेवलेले आहेत, त्यामुळे जे त्यांच्याही (अधिकाऱ्यांच्या) आश्रित आहेत, त्यांनासुद्धा माझ्याद्वारेच लाभ दिले जातात. पण तो पूर्ण लाभ नाही. गीतेच्या सातव्या अध्यातील तेविसाव्या श्लोकामध्ये वर्णन केले आहे, की त्या मंद बुद्धी असणाऱ्यांचे ते फळ नाशवंत असते. देवतांची पूजा करणारे देवतांनाच प्राप्त होतात. (मदभक्त) मतावलंबी, जे वेदांमध्ये वर्णन केलेल्या भक्तिविधीनुसार भक्ती करणारेसुद्धा मलाच (ब्रह्म/काळ) प्राप्त होतात. अर्थात, काळाच्या जाळ्यातून कोणी बाहेर (येत) नाही.

विशेष : गीतेच्या सातव्या अध्यातील २० पासून २३ व्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की जी साधना कोणत्याही पितृ, भूत, देवी-देवता आदींची पूजा जे स्वाभाविकपणे करतात, मीसुद्धा (ब्रह्म/काळ) त्या मंदबुद्धी लोकांना (भक्तांना) त्या त्या देवतांच्या प्रति आसक्त करतो. ते अज्ञानी साधक देवतांपासून जो लाभ प्राप्त करतात, त्या देवतांना मीच (काळ) काही शक्ती दिलेली आहे. त्याच्या आधारावरच त्यांचे (देवतांचे) पुजारी देवतांना प्राप्त होतील, परंतु त्या बुद्धिहीन साधकांची ती पूजा ८४ लक्ष योनींमध्ये लवकरात लवकर घेऊन जाणारी आहे. पण, जे भक्त मला (काळ/ब्रह्म) यास भजतात (पुजतात), ते तप्त शिलेवरून नंतर माझ्या महास्वर्गामध्ये (ब्रह्मलोकामध्ये) जातात आणि त्यानंतरसुद्धा जन्म-मरणामध्येच राहतील. मोक्ष मात्र मिळणार नाही. याचा भावार्थ असा आहे, की देवी-देवतांना व ब्रह्मा, विष्णू, शिव व माता दुर्गा यांच्या साधनेपेक्षा भगवान ब्रह्मची साधना अधिक लाभदायक आहे. महास्वर्गामध्ये गेलेल्या साधकाचा स्वर्ग कालावधी एक महाकल्पापर्यंतसुद्धा असला, तरी महास्वर्गामध्ये शुभ कर्मांचे सुख भोगून नंतर नरक व अन्य प्राण्यांच्या शरीरामध्ये येऊन कष्ट सहन करावे लागणारच. पूर्ण मोक्ष मात्र मिळणार नाही. अर्थात, त्यामुळे काळाच्या जाळ्यातून मुक्ती मिळणार नाही.

'अन्य प्रमाण'

पवित्र गीता व पवित्र वेदांमध्ये अन्य देवतांची पूजा व पितृपूजा (श्राद्ध) करणे, तसेच भूतपूजा (अस्थी विसर्जन किंवा फुले वाहणे, पिंडदान, प्रेतपूजा) करण्यास मनाई आहे.

'पवित्र वेदानुसार साधनेचा परिणाम केवळ स्वर्ग-महास्वर्गाची प्राप्ती, मुक्ती नाही.'

गीतेच्या नवव्या अध्यायातील २० व २१ व्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की जे (भक्त) मनोकामना (सकामना) सिद्धीसाठी तिन्ही वेदांमध्ये वर्णित साधनाशास्त्र अनुकूल माझी पूजा करतात, ते आपल्या कर्माच्या आधारावर महास्वर्गामध्ये आनंद लुटून पुन्हा जन्म-मरणाच्या चक्रामध्ये येतात. अर्थात, जोपर्यंत तीन मंत्र (ओऽम तसेच तत् व सत् सांकेतिक) पूर्ण संताकडून प्राप्त होत नाहीत, तोपर्यंत यज्ञ जरी शास्त्रानुकूल असला, तरी त्याचा सांसारिक भोग, स्वर्ग व नंतर नरक व चौऱ्याऐंशी लक्ष योनी भोगणे हाच एक लाभ आहे. गीतेच्या

नवव्या अध्यायातील २२ व्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की जे निष्काम भावनेने माझी शास्त्रानुकूल पूजा करतात, त्यांच्या पूजेच्या साधनेची रक्षा मी स्वतः करतो, परंतु मुक्ती देऊ शकत नाही.

'शास्त्रविधीविरुद्ध साधनेच्या पतनाचे कारण'

गीतेच्या नवव्या अध्यायातील २३ व २४ व्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की ज्या व्यक्ती अन्य देवतांची पूजा करत आहे, ते माझीच (काळाच्या जाळ्यामध्ये राहणारी) पूजा करत आहेत, परंतु ही पूजा अविधीपूर्वक आहेत. (अर्थात शास्त्रविरुद्ध आहे. भावार्थ असा, की अन्य देवतांची पूजा करू नये.) कारण संपूर्ण यज्ञांचा भोक्ता व स्वामी मीच आहे. ते भक्त मला पूर्णपणे समजत नाहीत. त्यामुळे ते पतनास प्राप्त होतात, नरक आणि ८४ लक्ष योनींमधील कष्ट भोगत राहतात. जसे गीतेच्या तिसऱ्या अध्यायातील १४ व १५ व्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की सर्व यज्ञांमध्ये प्रतिष्ठित म्हणजेच सन्मानित ज्यास यज्ञ समर्पण केला जातो, तो परमात्मा (सर्व गतम् ब्रह्म) पूर्णब्रह्म आहे. तोच कर्माधार बनवून सर्व प्राण्यांना प्रदान करतो, परंतु पूर्ण संत न मिळेपर्यंत सर्व यज्ञांचा भोग (आनंद) काळच (मनाच्या रूपामध्ये) भोगतो. त्यामुळेच तो म्हणत आहे, की मी सर्व यज्ञांचा भोक्ता व स्वामी आहे.

'श्राद्ध घालणारे (पितरांची पूजा करणारे) पितरच बनतील, त्यांना मुक्ती नाही.'

गीतेच्या नवव्या अध्यायातील २५ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की देवतांना पूजणारे देवतांना प्राप्त होतात, भुतांना पूजणारे (पिंडदान करणारे) भुतांना प्राप्त होतात म्हणजेच ते भूत बनतात. शास्त्रानुकूल (पवित्र वेद व गीतेनुसार) पूजा करणारे मलाच (ब्रह्म-काळ) प्राप्त होतात. अर्थात, काळद्वारा निर्मित स्वर्ग व महास्वर्ग आदींमध्ये कमी-जास्त काळ मजा करतात.

विशेष : एखादा तहसीलदाराच्या हाताखाली नोकरी (सेवा-पूजा) करत असेल, तर तो तहसीलदार बनू शकत नाही. फक्त त्यापासून मिळालेल्या धनावर त्याचा उदरनिर्वाह चालेल म्हणजेच तो तहसीलदाराच्या अधीनच असेल. अगदी याचप्रकारे जो देवांची (श्री ब्रह्मा, श्री विष्णू व श्री शिव अर्थात त्रिदेव) पूजा (नोकरी) करतो, तो त्यांच्याकडून मिळणारे लाभच प्राप्त करेल. त्रिगुणमयी माया अर्थात तिन्ही गुणांची (रजोगुण- ब्रह्माजी, सत्गुण-विष्णूजी, तमोगुण शिवजी) पूजा करण्याचा निषेध गीतेच्या सातव्या अध्यायातील १२ ते १५ तसेच २० ते २३ व्या श्लोकांमध्येही आहे. त्याप्रमाणे कोणी पितरांची पूजा (नोकरी, सेवा) करत असेल, तर तो पितरांच्या जवळ लहान पितर बनून त्यांच्याजवळच कष्ट भोगेल. अशाप्रकारे एखादा भुतांची (प्रेतांची) पूजा (सेवा) करत असेल, तर तो भूत बनेल. कारण सर्व जीवन ज्यामध्ये आसक्त बनते आणि शेवटी त्यातच मनही फसत राहते. त्यामुळे त्याला त्यांच्याजवळच निघून जावे लागते. काहींचे म्हणणे असे आहे, की पितर-भूत, देवपूजाही

करू व आपला उपदेश घेऊन साधनाही करत राहू, परंतु असे चालणार नाही. ज्या साधनेला पवित्र गीतेमध्ये व पवित्र चारही वेदांमध्ये मनाई केलेली आहे, ती करणे म्हणजे शास्त्राविरुद्ध झाले. ज्याला पवित्र गीतेच्या सोळाव्या अध्यायातील २३ व २४ व्या श्लोकांमध्ये अमान्य केलेले आहे, त्या शास्त्रविधीचा त्याग करून मनमानी आचरण (पूजा) करतात, त्यांना सुखही मिळत नाही, परमगतीसुद्धा प्राप्त होत नाही किंवा एखादी कार्य सफल करणारी सिद्धीसुद्धा मिळत नाही. म्हणजेच ते जीवन व्यर्थ घालवतात. म्हणूनच हे अर्जुना, तुझ्यासाठी कर्तव्याच्या (जे साधनेचे कर्म करण्यायोग्य नाही.) व्यवस्थेमध्ये (नियमात) शास्त्रच प्रमाण आहे. इतर साधना वर्ज्य आहेत.

याचे प्रमाण मार्कण्डेय पुराणामध्येसुद्धा (गीता प्रेस, गोरखपूर यांच्याकडून प्रकाशित पृष्ठ २३७ वर आहे. यामध्ये मार्कण्डेय पुराण व ब्रह्म पुराणांक यांचे एकत्र वर्णन केलेले आहे.) एक रुची नावाचा साधक (भक्त) ब्रह्मचारी राहून वेदांनुसार साधना करीत होता. जेव्हा तो चाळीस वर्षे वयाचा झाला, तेव्हा त्यास आपले चार पूर्वज दिसले, जे शास्त्राविरुद्ध साधना करून पितर झाले होते व अत्यंत कष्ट भोगत होते. ते पितर त्याला म्हणाले, की बेटा रुची, विवाह करून आमचे श्राद्ध घाल. आम्ही दु:खी होत आहोत. रुची ऋषीने म्हणाले, की हे पित्रमहो, वेदांमध्ये कर्मकांडाचा मार्ग (श्राद्ध, पिंडदान इत्यादी) मूर्खांच्या साधना असल्याचे म्हटले आहे. मग आपण मला का या चुकीच्या (शास्त्रविधिरहित) साधना करायला सांगत आहात. पितर म्हणाले, की मुला, तुझी ही गोष्ट तर सत्य आहे, की वेदांमध्ये पितरपूजा, भूतपूजा, देव-देवतांची पूजा (कर्मकांड) यांना अविद्याच म्हटलेले आहे. यामध्ये किंचितही मिथ्या नाही. याच मार्कण्डेय पुराणामध्ये पितरांनी म्हटले आहे, की परंतु पितर काही तरी लाभ देतात.

विशेष : येथे आपल्याला अडकवणाऱ्या शर्ती पितरांनी लावलेल्या आहेत. त्या आपण पालन करायच्या नाहीत. कारण पुराणांमध्ये आदेश कोण्या ऋषीचा आहे, जो पित्र पुजण्याचा, भूत किंवा अन्य देव पुजण्याचा सांगितलेला आहे. त्याचे वेदांमध्ये प्रमाण नसल्यामुळे मात्र तो प्रभूचा आदेश नाही. त्यामुळे कोण्या संत अथवा ऋषीच्या सांगण्याने प्रभूच्या आज्ञेचे उल्लंघन करण्याने शिक्षेचे (दंडाचे) भागी व्हाल.

एकदा एका व्यक्तीची एका पोलीस ऑफिसरशी मैत्री झाली. ती व्यक्ती आपल्या मित्र पोलीस ठाणेदारास म्हणाली, की माझा शेजारी मला अत्यंत त्रास देत आहे. पोलीस मित्र म्हणाला, की तू त्याला काठीने मार. त्यानंतर जे काय होईल ते मी स्वत: निपटून घेईन. पोलीस मित्रांच्या आज्ञेचे पालन करून त्या व्यक्तीने आपल्या शेजाऱ्यास काठीने मार दिला. डोक्यावर जखम झाल्याने शेजाऱ्याचा मृत्यू झाला. त्या क्षेत्राचा पोलीस अधिकारी दुसरा असल्याने त्या पोलीस अधिकाऱ्याने त्या व्यक्तीला पकडले व तुरुंगात टाकले. नंतर त्या व्यक्तीला मृत्युदंड

मिळाला. त्याचा मित्र पोलीस अधिकारी असूनही त्याला काहीच मदत करू शकला नाही. कारण राजाचा कायदाच आहे, की जर कोणी एखाद्याची हत्या केली, तर त्याला मृत्युदंड दिला जाईल. त्या अज्ञानी मूर्ख व्यक्तीने आपल्या मित्र पोलीसाची आज्ञा मानून राजाच्या कायद्याचा भंग केला, ज्यामुळे तो आयुष्याला मुकला. अगदी असेच पवित्र गीताजी व पवित्र वेद हे प्रभूचे संविधान आहेत. यामध्ये केवळ एका पूर्ण परमात्म्याच्या पूजेचेच विधान आहे. अन्य देवता, पितर-भूत यांची पूजा करणे अमान्य आहे. पुराणांमध्ये ऋषींचा (पोलीस अधिकाऱ्यांचा) आदेश आहे. त्यांच्या आज्ञेचे पालन करण्याने प्रभूच्या संविधानाचा भंग होईल आणि कष्टावर कष्ट सहन करावे लागतील. त्यामुळेच अन्य उपासना पूर्ण मोक्षास बाधक आहेत.

'सत्यकथा'

माझे सद्‌गुरू स्वामी रामदेवानंद महाराज सुमारे १६ वर्षांचे असताना पूर्ण परमात्म्याच्या प्राप्तीसाठी अचानक घराचा त्याग करून निघून गेले. नेहमीचे वापरातले कपडे ते आपल्याच शेताजवळील गर्द जंगलामध्ये एका मृत पशूच्या अस्थींवर टाकून गेले. संध्याकाळी घरी न आल्यामुळे घरच्यांनी जंगलामध्ये भरपूर शोध घेतला. वेळ रात्रीची होती. त्यांच्या कपड्यावरून घरच्यांना वाटले, की आपल्या मुलाला जंगलामध्ये एखाद्या हिंस्र प्राण्याने मारून खाल्ले. दु:खी मनाने त्यांनी त्या हिंस्र पशूच्या अस्थी आपल्या मुलाच्या समजून उचलून आणल्या व त्यावर अंतिम संस्कार केले. सर्व दहावा, तेरावा, वर्षश्राद्ध इत्यादी क्रियाही केल्या. प्रत्येक वर्षी श्राद्ध घालू लागले. सुमारे १०४ वर्षांनंतर स्वामीजी अचानक आपले गाव मोठे पैंतावास, जिल्हा भिवानी, तालुका चरखीदादरी, हरियाना येथे पोहोचले. स्वामीजींचे बालपणीचे नाव श्री हरिद्वारीजी असे होते आणि पवित्र ब्राह्मण कुळामध्ये त्यांचा जन्म झाला होता. माझ्यासारख्या दासाला हे समजल्यावर मीसुद्धा तेथे दर्शनासाठी गेलो. त्यावेळी स्वामीजींच्या वहिनींचे वय सुमारे ९२ वर्षे होते. मी त्या वृद्ध स्त्रीला विचारले, की आमच्या गुरुजींनी घराचा त्याग केल्यानंतर आपल्याला काय वाटले? त्या वृद्धेने सांगितले, की जेव्हा माझा विवाह झाला, तेव्हा मला सांगितले गेले होते, की माझ्या पतींचा हरिद्वारी नावाचा एक भाऊ होता, ज्याला जंगलामध्ये हिंस्र प्राण्याने फाडून खाल्ले आहे. आजही त्यांचे श्राद्ध घातले जाते. मलाही त्यांचे श्राद्ध घालण्यास सांगितले गेले आहे. त्या वृद्धेने सांगितले, की त्यांची ७० श्राद्ध तर मी माझ्या स्वत:च्या हातांनी घातली आहेत. जेव्हा जेव्हा पीक चांगले यायचे नाही अथवा घरचा एखादा सदस्य आजारी पडला आणि आपल्या पुरोहितास त्याचे कारण विचारले तर ते म्हणायचे, की हरद्वारी पितर बनलेला आहे आणि तोच तुम्हाला दु:खी करत आहे. श्राद्ध घालण्यामध्ये काही तरी अशुद्धी राहिलेली आहे. यापुढे सर्व क्रिया मी स्वत:च्या हाताने करेन. एकाच दिवशी अनेक ठिकाणी श्राद्ध घालायला जायला लागल्यामुळे मागच्या वेळी मला वेळच मिळाला नाही. त्यामुळे मी पुत्रास पाठविले होते. तोपर्यंत काही

तरी भेट चढव, ज्यामुळे पितर शांत होईल. त्या वेळी त्याला २१ किंवा ५१ रुपये तो जे काही सांगेल तेसुद्धा भयामुळे भेट देत होतो. नंतर श्राद्धाच्या वेळी पुरोहित स्वतः श्राद्ध घालत होते. तेव्हा त्या वृद्धेचे (स्वामीजींच्या वहिनीचे) हे सर्व ऐकून मी (सद्गुरू रामपालजी महाराज) म्हणालो, की माताजी, आता तरी या गीतेविरुद्धच्या साधना करायचे सोडा, नाही तर तुम्हीही प्रेत बनाल. गीतेच्या नवव्या अध्यायातील २५ वा श्लोक ऐकवला तेव्हा ती वृद्ध स्त्री म्हणू लागली, की मीसुद्धा गीता वाचते. दास (संत रामपालजी महाराज) म्हणाले, की आपण गीता वाचली, परंतु समजून घेतली नाही. इथून पुढे तर ही अज्ञान साधना बंद करा. वृद्धा म्हणाली, की नाही रे भाऊ, श्राद्ध घालण्याची परंपरा तर शतकानुशतके चालत आली आहे आणि ती कशी काय सोडून देऊ? हा दोष भोळ्या आत्म्यांचा नाही, तर ज्या कारणाने कोणतेही कार्य सिद्ध होत नाही किंवा परमगती अथवा कोणतेही सुख प्राप्त होत नाही असे मनमानी आचरण (पूजेचा मार्ग) पवित्र शास्त्र समजून घेतल्याशिवाय ज्यांनी सांगितला, त्या मूर्ख गुरूंचा (अज्ञानी, साधू, ऋषी) आहे. प्रमाण पवित्र गीतेच्या १६ व्या अध्यायातील २३ व २४ वे श्लोक.

आता दासजींची प्रार्थना आहे, की ज्याने पूर्ण मोक्ष व परमशांती प्राप्त होते, ती शास्त्रविधिनुसार साधना शिक्षित वर्गाने ध्यान देऊन करावी आणि पूर्ण परमात्म्याचे सनातन परमधाम (शाश्वतम् स्थानम्) अर्थात सत्लोक प्राप्त करून घ्यावा. (गीतेच्या १८ व्या अध्यायातील ६२ वा श्लोक). यासाठी तत्त्वदर्शी संताचा शोध घ्यावा. (गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ वा श्लोक).

एक श्रद्धाळू भक्त म्हणाला, की मी आपणाकडून नामदीक्षा (उपदेश) घेऊन आपण सांगाल ती भक्तिसाधना करत राहीन आणि श्राद्धही घालत राहीन. तसेच माझ्या घरातील देवी-देवतांनाही उच्च मानून त्यांची पूजा करत राहीन. यामध्ये दोष काय आहे?

या दासाची प्रार्थना : संविधानाच्या कोणत्याही मार्गाचे (कलम) उल्लंघन केल्यावर शिक्षा (दंड) मिळणारच. त्यामुळे पवित्र गीता व पवित्र चारही वेदांमध्ये वर्णन केलेल्या व वर्जित विधीच्या विपरीत साधना करणे व्यर्थ आहे. (प्रमाण पवित्र गीतेच्या १६ व्या अध्यायातील २३ व २४ वा श्लोक). रामाचे नाव असलेल्या गाडीचे पंक्चर काढण्यास मनाई आहे, त्यामुळे मी पंक्चर वरच्या मनाने काढून देतो, असे जर कोणी एखादा म्हणाला तर चालेल? अगदी अशाचप्रकारे शास्त्राविरुद्ध भक्तिसाधना हानिकारकच आहे.

एक श्रद्धाळू म्हणाला, की मी दुसरे कोणतेही व्यसन (दारू, मांस इत्यादी) करत नाही. केवळ तंबाखूचे (बिडी, सिगारेट, हुक्का) सेवन करतो. आपण सांगितलेली पूजा व ज्ञान अतिउत्तम आहे. मी गुरूसुद्धा केला आहे, परंतु हे ज्ञान आजपर्यंत कोणत्याही संताकडून मिळाले नाही. मी २५ वर्षांपासून फिरत आहे आणि तीन गुरूसुद्धा केले आहेत. मला सर्व नियम मान्य आहेत. फक्त मला तंबाखूच्या व्यसनात सूट द्या. तंबाखूमुळे भक्तीमध्ये काय बाधा येते?

दासांची प्रार्थना : दासांनी प्रार्थना केली, की आपल्या शरीरास ऑक्सिजनची आवश्यकता आहे. तंबाखूचा धूर म्हणजे कार्बन डायऑक्साईड, जो फुफ्फुसांना कमजोर करतो व रक्त दूषित करतो. मानव शरीर हे प्रभुप्राप्ती व आत्मकल्याणासाठीच प्राप्त झाले आहे. यामध्ये परमात्मा प्राप्तीचा मार्ग सुषना नाडीपासून सुरू होतो. नाकाची जी दोन छिद्रे आहेत, त्यामधील उजव्या छिद्राला ईडा व डाव्या छिद्रास पिंगुळा म्हटले जाते. या दोन्हींच्या मध्ये सुष्मना नाडी आहे. त्यामध्ये लहान सुईमध्ये धागा गुंफण्यइतक्या छिद्रासारखे द्वार असते. ते द्वार तंबाखूच्या धुराने व तंबाखू सेवनाने बंद होते. यामुळे प्रभुप्राप्तीच्या मार्गामध्ये अवरोध होतो. जर प्रभुप्राप्तीचा रस्ताच बंद झाला, तर मनुष्य शरीर व्यर्थच झाले. म्हणूनच प्रभुभक्ती करणाऱ्या साधकास प्रत्येक नशावान व अखाद्य (मांस इत्यादी) पदार्थ कायमचे निषेध आहेत.

एक श्रद्धाळू म्हणाला, की मला तंबाखूचे व्यसन नाही, पण मांस व मदिरा (दारू) यांचे सेवन नेहमी करतो. यामुळे भक्तीमध्ये काय बाधा येणार? हे तर खाण्यापिण्यासाठीच बनवलेले आहे. वनस्पती, रोपांमध्येही जीव असतोच ना? मग ते खाणेसुद्धा मांसभक्षणासारखेच झाले.

दासांची प्रार्थना : जर एखादा आपली आई, वडील, भाऊ, बहीण किंवा मुलाला मारून खात असेल तर कसे वाटेल? 'जैसा दर्द आपने होवै, वैसा जान बिराने। कहै कबीर वे जाएं नरक में, जो काटें शिश खुरांने.' ज्या व्यक्ती पशूला मारताना त्याचे खूर व मस्तक अमानुषपणे कापून त्याचे मास खातात, ते नरकाचे भागीदार होतात. जसे दुःख आपले बालक व संबंधीयांच्या हत्येमुळे होते, तसेच दुसऱ्यांच्या (प्राण्यांच्या) बाबतीतही समजले पाहिजे. आता राहिली गोष्ट वनस्पती, रोपे यांची. त्यांचा आहारात समावेश करण्याचा प्रभूचा आदेश आहे व त्यांची निर्मिती मुळांपासून झालेली आहे. इतर चेतन प्राण्यांचा वध करणे हे प्रभूच्या आदेशाविरुद्ध आहे. यामुळे तो अपराधच (पाप) आहे.

मद्याचे (दारू) सेवन करण्याचा प्रभूचा आदेश नाही. त्याला स्पष्टपणे मनाई केलेली आहे, कारण त्यामुळे मानवी जीवन उद्ध्वस्त होते. दारूचे सेवन केलेल्या व्यक्तीकडून काहीही चूक होऊ शकते. मद्यपान हे धन, तन व पारिवारिक शांती व समाज सभ्यतेचे महाशत्रू आहे. प्रेमळ बालकांच्या भावी चरित्रावर त्याचे दुष्परिणाम होतात. मद्यसेवन करणारी व्यक्ती कितीही सज्जन असली, तरी त्याची अब्रू राहत नाही किंवा विश्वासही.

एकदा हा दास एका गावामध्ये सत्संग करण्यासाठी गेला होता. त्या दिवशी त्याने नशेचा (मद्य इत्यादी) निषेध यावर सत्संग केला. सत्संगानंतर एक अकरा वर्षीय मुलगी हमसून हमसून रडत होती. तिच्याकडे विचारणा केल्यानंतर तिने सांगितले, की महराजजी, माझे वडील पालम विमानतळावर चांगल्या नोकरीत आहेत, परंतु सर्व मिळकत ते दारूमध्ये उडवतात. माझ्या आईने मज्जाव केला तर ते तिला एवढे मारतात, की तिच्या शरीरावर काळे-

निळे वळ उठतात. एक दिवस माझे वडील माझ्या आईला मारू लागले, तेव्हा मी माझ्या आईच्या अंगावर पडून तिला वाचवू लागले, तर त्यांनी मलाही मारले. त्यात माझा ओठ सुजला. दहा दिवसांनंतर तो बरा झाला. माझी आई आम्हाला सोडून मामाच्या घरी निघून गेली. सहा महिन्यांनंतर माझी आजी तिला इकडे घेऊन आली. तोपर्यंत आम्ही आमच्या आजीजवळच राहिलो. वडिलांनी औषधेही आणली नाहीत. लवकर उठून कामाला निघून जायचे. संध्याकाळी येताना दारू पिऊनच यायचे. आम्ही तिघी बहिणी आहोत. दोघी जणी माझ्यापेक्षा लहान आहेत. सध्या जेव्हा संध्याकाळी वडील येतात, तेव्हा आम्ही तिघीही कॉटखाली लपून बसतो.

हे पुण्यात्म्यांनो, आता येथे विचार करा, की त्या बाळांना पित्याने छातीशी धरले पाहिजे, बालकांनीही वडील घरी येण्याची वाट पाहिली पाहिजे. त्यांना वाटले पाहिजे, की वडील घरी येताना खाऊ, फळे आणतील. येथे मात्र विपरीत स्थिती आहे. आज मानव समाजाची शत्रू असलेल्या दारूने त्या घराची दुर्दशा झाली आहे. दारू पिणारी व्यक्ती स्वतःची हानी तर करतेच, पण त्याचबरोबर अनेक व्यक्तींचे आत्मे दुखवण्याचे पापही डोक्यावर घेते. दारूड्या व्यक्तीच्या पत्नीच्या दु:खाने तिचे माता-पिता, बंधू-भगिनी, आजी-आजोबा मुलेबाळे सारे दु:खी होतात, त्रस्त होतात. दारू पिणारी व्यक्ती शेजाऱ्यापाजाऱ्यांच्या अशांतीचे कारण बनते, कारण घरामध्ये आल्यानंतर तो नेहमीच भांडण करतो. त्याची पत्नी व मुलाबाळांचे ओरडणे ऐकून एखादा शेजारी वाचवण्यासाठी मध्ये पडला तर दारूडा त्यालाच शिवीगाळ करेल. तो शेजारी मध्ये पडला नाही, तर त्या सज्जनाला रात्रभर झोप येणार नाही.

या दासपासून उपदेश घेतल्यानंतर मद्यसेवन करणाऱ्या सुमारे एक लाख व्यक्तींनी सर्व नशायुक्त पदार्थ व मांसाहाराचा पूर्णपणे त्याग केला आहे. त्यांच्या मद्यसेवनाने संध्याकाळी मद्यभुतनीचे नृत्य होत होते, तेथे आता ते पुण्यात्मे आपल्या बालकांसह संध्या आरती करत आहेत. हरियाना, तसेच आसपासच्या प्रांतातील सुमारे दहा हजार गावे व शहरांमध्ये प्रत्येक प्रदेशामध्ये आजही अशा चार-पाच अस्सल दारूड्यांची उदाहरणे आहेत, जे सर्व विकारांचा त्याग करून स्वत:चे मानवी जीवन सफल करत आहेत. काही जण म्हणतात, की आम्ही दररोज दारू कधीच पीत नाही, केव्हा तरीच सेवन करतो. थोडे जरी असले तरी विष ते विषच. ते भक्ती व मुक्तीला बाधकच आहे.

समजा, दोन किलोग्रॅम तुपाचा हलवा बनवला (सत्‌भक्तीचा). नंतर त्यात २५० ग्रॅम वाळू, माती (तंबाखू, मांस, मद्यसेवन यासारखे) टाकली, तर ते केलेले सर्व व्यर्थच जाणार. यासाठीच पूर्ण परमात्म्याची (परम अक्षरब्रह्म) पूजा पूर्ण संताद्वारे प्राप्त करून आजीवन मर्यादेमध्ये राहून भक्ती करण्यानेच पूर्ण मोक्षांचा लाभ प्राप्त होईल.

'तत्त्वज्ञानाच्या प्राप्तीनंतरच भक्तीचा प्रारंभ होतो'

गीतेच्या नवव्या अध्यायातील २६, २७, २८ श्लोकांचा भाव असा आहे, की जे काही आध्यात्मिक किंवा सांसारिक काम (कार्य) करायचे आहे, ते माझ्या मतानुसार, वेदांमध्ये वर्णित पूजा विधीनुसारच करावे. त्या उपासकाला माझ्यापासूनच (काळ) लाभ मिळतो. याचे वर्णन याच अध्यायाच्या २० व २१ व्या श्लोकांमध्येही केलेले आहे. गीतेच्या नवव्या अध्यायातील २९ व्या श्लोकामध्ये भगवान (काळ, ब्रह्म) म्हणत आहे, की मी कुणाचा द्वेष करत नाही किंवा कुणावर प्रेम करत नाही. लगेच तो असेही म्हणत आहे, की जे मला प्रेमाने पुजतात, ते मला प्रिय आहेत आणि मी त्यांना प्रिय आहे. अर्थात, मी त्यांच्यामध्ये आहे आणि ते माझ्यामध्ये आहेत. राग व द्वेषाचे प्रत्यक्ष प्रमाण असे आहे, की प्रल्हाद विष्णूजींचा आश्रित होता व हिरण्यकशिपू द्वेष करत होता. त्या वेळी भगवानाने नृसिंह रूप धारण करून आपल्या प्रिय भक्ताचे रक्षण केले व राक्षस हिरण्यकशिपूची आंतडी बाहेर काढून त्याचा शेवट केला. यातून प्रल्हादाशी प्रेम व हिरण्यकशिपूशी द्वेष हे प्रत्यक्ष सिद्ध आहे.

म्हणूनच पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या दुसऱ्या अध्यायातील ५३ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की तत्त्वज्ञान प्राप्त झाल्यानंतर नाना प्रकारांनी भ्रमित करणाऱ्या वचनांनी विचलित होणारी तुझी बुद्धी एका पूर्ण परमात्म्यांमध्ये दृढतेने स्थिर होईल, तेव्हा तू योगी बनशील. अर्थात, तेव्हा तू अनन्य मनाने नि:शस्य (नि:संशय) होऊन एका पूर्ण प्रभूच्या भक्तीचा प्रारंभ होईल.

पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या दुसऱ्या अध्यायातील ४६ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की जसे अत्यंत विशाल जलाशय (ज्यातील पाणी दहा वर्षे पाऊस पडला नाही तरीही समाप्त होत नाही.) प्राप्त झाल्यानंतर लहान जलाशयामध्ये (ज्यातील पाणी एखाद्या वर्षी पाऊस झाला नाही तर समाप्त होते.) जेवढे प्रयोजन राहून जाते, त्याप्रमाणे पूर्ण परमात्मा (परम अक्षरपुरुष) यांच्या गुणांचे ज्ञान तत्त्वज्ञानाद्वारे झाल्यानंतर आपली आस्था अन्य ज्ञानांमध्ये व अन्य भगवानांमध्ये (अन्य देवतांमध्ये ब्रह्मा, विष्णू, शिव यामध्ये व क्षरपुरुष अर्थात ब्रह्ममध्ये व अक्षरपुरुष अर्थात परमब्रह्म) तेवढीच राहून जाते. लहान जलाशयाचे वाईट वाटत नाही, परंतु तो कामचलाऊ आहे आणि जीवनासाठी पर्याप्त नाही ही त्याची क्षमता समजून येते. अत्यंत विशाल जलाशय प्राप्त झाल्यानंतर समजते, की जरी दुष्काळ पडला, तरी कोणतीही समस्या येणार नाही. अशा वेळी आपण लगेच लहान जलाशयाचा त्याग करून मोठ्या जलाशयाचा आश्रय घेऊ.

अशाप्रकारे तत्त्वदर्शी संताकडून पूर्ण परमात्म्याच्या तत्त्वज्ञानाद्वारे पूर्ण ब्रह्मची महिमा समजल्यानंतर साधक पूर्णरूपाने (अनन्यभावे) त्या पूर्ण परमात्म्यावर (परमेश्वर) सर्व भावांनी आश्रित होतो. पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या १८ व्या अध्यायातील ६२ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की हे अर्जुना, तू सर्वस्व भावाने त्या परमेश्वराला शरण जा. त्या परमात्म्याच्या

कृपेनेच तुला परमशांती प्राप्त होईल. म्हणजेच शाश्वत स्थान म्हणजेच सनातन परमधाम म्हणजेच कधीही नष्ट न हाणारे सत्‌लोक प्राप्त होईल.

पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या १८ व्या अध्यायातील ६३ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की मी तुला हे रहस्यमय अतिगोपनीय गीतेचे ज्ञान सांगितले. आता जशी तुझ्या मनाची इच्छा असेल तसे तू कर. (गीतेतील अंतिम १८ व्या अध्यायातील हे अंतिम श्लोकांचे विवेचन चालले आहे, त्यामुळे असे म्हटले आहे.)

‘गीता ज्ञानदाता ब्रह्मचा इष्ट (पूज्य) देव पूर्ण ब्रह्म आहे.’

पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या १८ व्या अध्यायातील ६४ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की एक सर्व गुप्त ज्ञानाहून गुप्त ज्ञान पुन्हा एक वेळा ऐक, की हेच पूर्ण परमात्मा (ज्यांच्याविषयी पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या १८ व्या अध्यायातील ६२ व्या श्लोकामध्ये सांगितले आहे.) माझे निश्चितपणे पूज्यदेव आहेत. म्हणजेच मीसुद्धा (ब्रह्म क्षरपुरुष) त्यांचीच पूजा करतो. हे तुझ्या हितासाठी सांगत आहे. (कारण हेच ज्ञान गीता ज्ञानदाता प्रभूने पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या १५ व्या अध्यायातील चौथ्या श्लोकामध्येही दिलेले आहे. त्यामध्ये म्हटले आहे, की मी त्याच आदिपुरुष परमेश्वराला शरण आहे. त्यामुळेच येथे म्हटले आहे, की हे गुप्ताहून अतिगुप्त ज्ञान पुन्हा ऐक.)

विशेष : गीतेच्या इतर अनुवादकर्त्यांनी अयोग्य अनुवाद केला आहे. ‘इष्टः असि मे दृढम् इति’चा अर्थ सांगितला आहे, की तू माझा प्रिय आहेस. परंतु अर्थ बनतो, की

१८ व्या अध्यायातील ६४ वा श्लोक

सर्वगुह्यतमम्, भूयः, श्रृणु, मे, परमम् वचः, इष्ट; असि, मे दृढम्, इति, ततः, वक्ष्यामि, ते, हितम्॥

अनुवाद : (सर्वगुह्यतमम्) संपूर्ण गोपनीयांहून अतिगोपनीय (मे) माझे (परमम्) परम रहस्ययुक्त, (हितम्) हितकारक (वचः) वचन (ते) तुझे (भूयः) परत (वद्यामि) सांगतो (ततः) ते (श्रृणु) ऐक (इति) हा पूर्ण ब्रह्म (मे) माझा (दृढम्) पक्का निश्चित (इष्टः) पूज्यदेव (असि) आहे.

पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या १८ व्या अध्यायातील ६५ व्या श्लोकामध्ये गीता ज्ञानदाता प्रभू (काळ भगवान क्षरपुरुष) म्हणत आहे, की जर मला शरण यायचे असेल, तर माझी पूजा अनन्यभावे कर, अन्य देवतांची (ब्रह्मा, विष्णू, शिव), पितर इत्यादींच्या पूजेचा त्याग कर. त्यानंतर तू मलाच प्राप्त होशील, अर्थात ब्रह्मलोकामध्ये बनलेल्या महास्वर्गामध्ये जाशील. मी तुला वचन देतो, की तू माझा प्रिय आहेस.

पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या १८ व्या अध्यायातील ६६ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की जर (एकम्) त्या अद्वितीय म्हणजेच ज्याची तुलना इतर कोणाशीही होऊ शकत

नाही, त्या सर्व शक्तिमान, सर्व ब्रह्मांडांची रचना करणाऱ्या, सर्वांचे पालनपोषण करणाऱ्या परमेश्वराला शरण जायचे असेल, तर ‘ॐ’ नामाच्या जपातून झालेली कमाई, तसेच अन्य धार्मिक शास्त्रअनुकूल यज्ञाची साधना मला अर्पण कर. त्यामुळे तू माझ्या ऋणातून मुक्त होशील. त्या (एकम्) अद्वितीय म्हणजेच ज्याच्या तोडीचा कोणीही नाही, त्याला तू शरण (व्रज) जा. मी तुला सर्व पापांतून (काळाच्या ऋणातून) मुक्त करेन. तू चिंता करू नकोस.

विशेष : गीतेच्या अन्य अनुवादकर्त्यांनी १८ व्या अध्यायातील ६६ व्या श्लोकाचा अनुवाद अयोग्य केलेला आहे. त्यांनी व्रज शब्दाचा अर्थ येणे असा केला आहे. वास्तविक त्याचा अर्थ जाणे असा होतो. कृपया खालील वास्तविक अनुवाद वाचा-

१८ व्या अध्यायातील ६६ वा श्लोक

‘सर्वधर्मान्, परित्यज्य, माम्, एकम्, शरणम्, व्रज,
अहम्, त्वा, सर्वपापेभ्यः, मोक्षयिष्यामि, मा, शुचः॥’

अनुवाद : (माम्) माझ्या (सर्वधर्मान्) संपूर्ण पूज्यांना (परित्यज्य) त्यागून तू केवळ (एकम्) एका त्या पूर्ण परमात्म्याला (शरणम्) शरण (व्रज) जा. (अहम्) मी (त्वा) तुला (सर्वपापेभ्यः) सर्व पापांमधून (मोक्षयिष्यामि) मुक्त करीन. तू (मा, शुचः) शोक करू नकोस.

‘ब्रह्मचा साधक ब्रह्म यास व पूर्ण ब्रह्मचा साधक पूर्ण ब्रह्म यास प्राप्त होतो’

गीतेच्या आठव्या अध्यायातील ५ ते १० व १३ वा श्लोक आणि १७ व्या अध्यायातील २३ व्या श्लोकामध्ये निर्णायक ज्ञान आहे. गीतेच्या आठव्या अध्यायातील १३ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की माझ्या (ब्रह्मच्या) भक्तिसाधनेचे केवळ एक ‘ॐ’ अक्षर हेच आहे. त्याचाच उच्चार करून जप करायचा आहे. जो भक्त अंतिम श्वासापर्यंत हा जप करतो, तो माझ्या परमगतीस प्राप्त करतो. (आपल्या परमगतीस गीता ज्ञानदाता प्रभूने सातव्या अध्यायातील १८ व्या श्लोकामध्ये अगदीच अनुत्तम म्हणजे अतिनीच असे म्हटले आहे.)

पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या १७ व्या अध्यायातील २३ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की पूर्ण परमात्म्याच्या प्राप्तीचे केवळ तीन मंत्र ‘ॐ-तत्-सत्’ यांच्या जपाचाच निर्देश केलेला आहे. (ज्यामध्ये ॐ हा जप ब्रह्मचा, तत् हे सांकेतिक आहे जो परब्रह्मचा जप आहे व सत् हासुद्धा सांकेतिक आहे, जो पूर्णब्रह्मचा जप आहे.) त्या पूर्ण परमात्म्याच्या तत्त्वज्ञानास तत्त्वदर्शी संतच जाणतो. त्याच्याकडून तू ते प्राप्त कर. मी (गीता ज्ञानदाता क्षरपुरुष काळ-ब्रह्म) जाणत नाही.

पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या आठव्या अध्यायातील सहाव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की अंतसमयी साधक ज्या प्रभूचा नामजप करत शरीराचा त्याग करतो, तो त्या प्रभूलाच जाऊन मिळतो.

गीतेच्या आठव्या अध्यायातील पाचव्या ते सातव्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की जो अंतसमयी माझे स्मरण करत शरीराचा त्याग करतो, तो माझ्या (ब्रह्म-काळ) भावामध्ये एकरूप होऊन राहतो. नंतर जेव्हा तो मनुष्य जन्म घेतो, तेव्हा तो साधक त्याची साधना ब्रह्मपासूनच प्रारंभ करतो. त्याचा स्वभाव त्यासारखाच होतो. (याचे प्रमाण गीतेच्या १६ व १७ व्या अध्यायांमध्येही आहे. तो असा- एखाद्या साधकाने पूर्वजन्मामध्ये जशी साधना केली असेल, तशीच साधना तो पुढील जन्मीसुद्धा स्वभावानुरूप करतो.)

गीतेच्या आठव्या अध्यायातील सातव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की सदासर्वदा माझे स्मरण कर आणि नि:संदेहपणे युद्ध करूनही मलाच प्राप्त होशील.

गीतेच्या आठव्या अध्यायातील आठव्या ते दहाव्या श्लोकांपर्यंत स्पष्ट केलेले आहे, की जो साधक अनन्यभावे परमेश्वराचा नामजप करतो, तो नेहमी त्या परमेश्वरास स्मरण करणारा (परम दिव्यम् पुरुष याति) त्या परम दिव्यपुरुष अर्थात परमेश्वराला (पूर्ण ब्रह्म) प्राप्त होतो. (आठव्या अध्यायातील आठवा श्लोक)

तो साधक अनादि सर्वांचा नियंता, सूक्ष्मातिसूक्ष्म, सर्वांचे पालनपोषण करणाऱ्या सूर्याप्रमाणे स्वयंप्रकाशित अर्थात तेजोमय शरीरयुक्त, अज्ञातरूपी अंधकाराच्या पलीकडे (कविम्) कविर्देव सच्चिदानंदघन परमेश्वराचे स्मरण करतो. (आठव्या अध्यायातील नववा श्लोक)

तो भक्तियुक्त साधक तीन मंत्रांच्या जपाच्या भक्ति साधनेच्या शक्तीने (नामजपाच्या कमाईने) अंतसमयी शरीराचा त्याग करताना त्रिकुटीवर पोहोचून अभ्यासवश सार नामाचे स्मरण करत त्या दिव्यरूप अर्थात तेजोमय अर्थात साकार (परम पुरुष) परमेश्वराला प्राप्त होतो. (आठव्या अध्यायातील दहावा श्लोक)

'ब्रह्मची (क्षरपुरुष) साधना अनुत्तम (अतिनीच) आहे'

गीतेच्या दुसऱ्या अध्यायातील चौथ्या, पाचव्या, सातव्या, बाराव्या आणि अठराव्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की मी (गीता ज्ञानदाता) नाशवान आहे. माझा व तुझा जन्म-मृत्यू कायमच होत राहील. केवळ केलेले कर्मच प्राप्त होते. त्यामुळे मोक्ष मिळत नाही. माझी भक्तिसाधना करणारे जरी उद्धार साधक असले, तरी तेही माझ्या अतिनीच(अनुत्तमाम्) साधनेमध्येच व्यस्त आहेत. म्हणूनच पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या १८ व्या अध्यायातील ६२, ६४ व ६६ व्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की त्या परमेश्वराला शरण जा कारण तो माझाही पूज्य देव आहे.

प्रार्थना : उपरोक्त तीन मंत्रांची भक्तिसाधना माझ्या दासांच्याही दासांकडे (रामपालदास) उपलब्ध आहे, जी स्वयंपूर्ण परमात्मा कविर्देव यांनी आपल्या भोळ्या आत्म्यांवर दया करून प्रदान केलेली आहे. कारण आता मधली (मध्य) पिढी चालू आहे. कारण कलियुगाच्या प्रारंभी आपले पूर्वज अशिक्षित होते. त्यावेळी परमेश्वराचे तत्त्वज्ञान

खोट्या संत, गुरू, महंत आणि आचार्यांनी बाहेर येऊ दिले नाही. तसेच कलियुगाच्या अंतामध्ये सर्व व्यक्ती भक्तिहीन आणि महाविकारी होतील. आता वर्तमानात विसाव्या शतकापासून शिक्षित समाजाचा प्रारंभ झाला आहे. ही मधली पिढी मनुष्य वंशाची आहे.

वास्तविक आपल्या सद्‌ग्रंथांमध्ये ज्ञान विद्यमान आहे आणि ते खोटे संत, गुरू, आचार्य व महंत समजू शकलेले नाहीत. त्यामळे सर्व भक्त समाज शास्त्राविरुद्ध ज्ञानाच्या आधाराने दंतकथांच्या (लोकवेद) आधारावर शास्त्रविधीचा त्याग करून मनमानी आचरण (पूजा) करून अनमोल जीवन व्यर्थ घालवत आहेत.

शास्त्रविधीनुसार भक्तिसाधना :

१) प्रथम चरणामध्ये ब्रह्म गायत्री मंत्र दिला जातो, जो शरीरातील कमळांना उमलण्यासाठी आहे. उपदेश घेणारा भक्तात्मा असा विचार करेल, की गुरुजी म्हणत होते, की तिन्ही गुणांची (रजोगुण-ब्रह्मा, सत्गुण-विष्णू, तमोगुण-शिव) पूजा करायची नाही. मंत्रजप त्यांनीच दिलेले आहेत. त्यांच्यासाठी निवेदन आहे, की ही पूजा नाही. आम्ही काळाच्या लोकामध्ये वास्तव्य करत आहोत. येथे आपल्याला ज्या सुविधा पाहिजे असतील, त्या ब्रह्मा-विष्णू-शिव इत्यादीच प्रदान करतील.

ज्याप्रमाणे आपण विजेचे कनेक्शन (लाभ) घेतलेले आहे. त्याचे बिल (खर्च) भरायचे आहे. आम्ही वीजमंत्र्यांची पूजा करत नाही. आपण त्यांचे बिल भरले, तर विजेचा लाभ मिळत राहील. अशाप्रकारे टेलिफोनचे (दूरध्वनी) बिल, पाणीपुरवठ्याचे बिल आदी आपण भरत राहिलो, तरच आपल्याला त्या सुविधा प्राप्त होतच राहतील. तुम्ही शास्त्रविरुद्ध भक्तिसाधना करून भक्तिहीन झाला आहात. त्यामुळे पुण्यहीन झाला आहात. त्यामुळे तुम्हाला धनलाभ आदी होत नाही. हा दास (रामपालजी) आपला गॅरंटर (जबाबदार) बनून या काळ लोकातील एका ब्रह्मांडाच्या शक्तींपासून (ब्रह्मा, विष्णू, शिव, गणेश, दुर्गामाता) तुम्हाला सर्व सुविधा पुन्हा मिळवून देण्यास प्रारंभ करवून देईल. आपण फक्त या मंत्राचा जप करून बिल भरत राहायचे. जो मंत्र प्रथम (सत् सुकृत अविगत कबीर) आहे, तो तुमची पूजा आहे. तो पूर्ण परमात्मा आहे व त्याच्यामुळे सतम्चा लाभ (फल) मिळेल. सतम्चा अर्थ अविनाशी. आपणाला अविनाशी पद प्राप्त करायचे आहे. या मंत्राचा चार महिने योग्य जप केल्यानंतर चार महिन्यांनंतर तुम्हाला सत्नाम (सत्यनाम) मिळेल, जे दोन मंत्रांचे असेल. त्यातील एक मंत्र काळाच्या २१ ब्रह्मांडांचे ऋण फेडण्यासाठी आहे. त्या सत्नामाच्या जपाने कमाई करून आपणाला ब्रह्म (क्षरपुरुष) अर्थात काळाचे ऋण उतरवायचे आहे. त्यानंतर हा काळ आपल्याला सर्व पापांपासून मुक्त करेल.

पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेच्या अठराव्या अध्यायातील ६२ ते ६६ व्या श्लोकांमध्ये वर्णन आहे की-

अठराव्या अध्यायातील ६२ वा श्लोक

तम्, एव, शरणम्, गच्छ, सर्वभावेन, भारत,

तत्प्रसादात्, पराम्, शान्तिम्, स्थानम्, प्राप्स्यासि, शाश्वतम्।।

अनुवाद : '(भारत) हे भारत, तू (सर्वभावेन) सर्वप्रकारे (तम्) त्या अज्ञानरूपी अंधकारामध्ये लपलेल्या परमेश्वराला (एव) च (शरणम्) शरण (गच्छ) जा. (तत्प्रसादात्) त्या परमात्म्याच्या कृपेनेच तू (पराम्) परम (शान्तिम्) शांतीला व (शाश्वतम्) कायमस्वरूपी राहणाऱ्या सत् (स्थानम्) स्थान-धोम-लोकास (प्रास्यसि) प्राप्त होशील.

अनुवाद : हे भारत, तू सर्वप्रकारे अज्ञानरूपी अंधकारामध्ये लपून राहिलेल्या परमेश्वरालाच शरण जा. त्या परमात्म्याच्या कृपेनेच तू परमशांती व कायमस्वरूपी राहणाऱ्या सत् स्थान-धाम-लोकास प्राप्त होशील.

अठराव्या अध्यायातील ६६ वा श्लोक

सर्वधर्मान्, परित्यज्य, माम्, एकम्, शरणम्, व्रज,

अहम्, त्वा, सर्वपापेभ्य:, मोक्षयिष्यमि, मा, शुच:।।

अनुवाद : (माम्) माझ्या (सर्वधर्मान्) सर्वप्रकारच्या पूजांचा (परित्यज्य) त्याग करून तू केवळ (एकम्) एका त्या पूर्ण परमात्म्याला (शरणम्) शरण (व्रज) जा. (अहम्) मी (त्वा) तुला (सर्वपापेभ्यः) सर्व पापांपासून (मोक्षयिष्यामि) मुक्त करेन. तू (मा शूच:) शोक करू नकोस.

अनुवाद : माझ्या सर्वप्रकारच्या पूजांचा त्याग करून तू केवळ त्या एका पूर्ण परमात्म्याला शरण जा. मी तुला सर्व पापांपासून मुक्त करेन. तू शोक करू नकोस.

उपरोक्त श्लोकाचा भावार्थ असा आहे, की काळ (ब्रह्म अर्थात क्षरपुरुष) म्हणत आहे, की हे अर्जुना, तू मला शरण राहू इच्छित असशील, तर जन्म-मृत्यूच्या फेऱ्यात अडकून पडशील. जर परमशांती व सत्लोकी जाण्याची इच्छा असेल, तर त्या पूर्ण परमात्म्याला शरण जा. त्यासाठी माझ्या सर्व धार्मिक पूजा अर्थात सत्नामाच्या प्रथम मंत्राच्या जपाची कमाई माझ्याजवळ सोडून सर्वस्व भावाने त्या एकाला (सर्व शक्तिमान अर्थात ज्याच्या बरोबरीचा दुसरा कोणीही नाही अशा त्या अद्वितीय परमेश्वराला) शरण जा. त्यानंतर मी तुला सर्व पापांपासून (ऋणांपासून) मुक्त करेन. तू चिंता करू नकोस. सत्नामाच्या दुसऱ्या मंत्राची कमाई आपण परब्रह्म अर्थात अक्षरपुरुषाला द्यायची आहे. कारण आपणाला अक्षरपुरुषाच्या लोकातून सत्लोकी जायचे आहे. त्याचे भाडे द्यायचे आहे. नंतर तिसरा मंत्र सत्शब्द अर्थात सारनाम मिळेल, जे सत्लोकी स्थिरत्व प्राप्त करून देईल.

जर एखादी व्यक्ती परदेशात गेली असेल आणि तेथे त्याच्यावर त्या सरकारचे कर्ज झाले असेल, तर स्वदेशी येण्याची इच्छा झाल्यास त्याला प्रथमत: त्या देशाच्या ऋणापासून

मुक्त झाले पाहिजे. त्यानंतर त्याला कोणतेही कर्ज नसल्याचे प्रमाणपत्र घ्यावे लागेल. त्यानंतरच त्याचा परत येण्यासाठी पासपोर्ट बनेल, अन्यथा त्याला परत येऊ दिले जाणार नाही.

अशाप्रकारे तुम्ही या काळलोकी शास्त्राविरुद्ध साधना करून भक्तिहीन होऊन ऋणी झालेले आहात. प्रथमत: तुम्हाला सावकार बनविले जाईल. यासाठी कविर्देवांनी (कबीरसाहेब अथवा कबिर् साहेब) मला, या दासाला (संत रामपालदास) आपला प्रतिनिधी बनवून पाठविले आहे. त्या परमेश्वरातर्फे हा दास तुमची जबाबदारी घेईल आणि ब्रह्मा, विष्णू, शिव आदी शक्तींबरोबर तुमचे पुन्हा संबंध प्रस्थापित करेल. त्यानंतर तुम्हाला त्यांच्या मंत्रांचा जप करून त्या कमाईवर त्याचे बिल भागवायचे आहे. जोपर्यंत तुम्ही तेथून मुक्त होत नाही, तोपर्यंत तुम्हाला सर्व भौतिक सुविधा चांगल्याप्रकारे मिळत राहतील. तेथे पुण्यदान आदी करून भक्तीचे धनी बनू शकाल. दुसऱ्या शब्दांमध्ये सांगायचे झाल्यास, आपल्या शरीरामध्ये कमळे बनलेली आहेत. जेव्हा आपण शरीराचा त्याग करून परमात्म्याजवळ जाऊ, तेव्हा आपणाला या कमळांमधून पुढे जावे लागेल. जसे-१) मूळ कमळामध्ये गणेशजी २) स्वाद कमळामध्ये सावित्री-ब्रह्माजी ३) नाभिकमळामध्ये लक्ष्मी आणि विष्णूजी ४) हृदयकमळामध्ये पार्वती आणि शिवजी ५) कंठकमळामध्ये दुर्गा (अष्टांगी) हे आहेत. या कमळांमधून तुम्ही तेव्हाच जाऊ शकाल, जेव्हा आपण त्यांचे ऋण फेडू शकाल. प्रथम उपदेशाने तुमची सर्व कमळे फुलतील म्हणजेच तुम्ही ऋणमुक्त व्हाल. जेव्हा अंतसमयी तुम्ही शरीर सोडून जाल, तेव्हा तुम्हाला मोकळा रस्ता मिळेल. म्हणजेच तुम्हाला सर्व ऋणमुक्तीचे प्रमाणपत्र मिळेल.

परंतु, आपणाला तर फक्त आपले मूळ मालक परमात्मा कविर्देव (कबीरसाहेब) यांचीच पूजा करायची आहे. पतिव्रता फक्त आपल्या पतीची पूजा करते, परंतु लहान दिराचा मुलग्यासारखा, मोठ्या दिराचा मोठ्या भावासारखा व सासू-सासऱ्यांचा माता-पित्यासारखा यथोचित आदर करते. तिचा सर्वस्व भाव मात्र पतीमध्ये एकवटलेला असतो. तो इतर कोणामध्ये असू शकत नाही. अगदी त्याप्रमाणेच कबीर परमेश्वरांची भक्ती करून आपणाला आपली भक्ती सफल करायची आहे. त्यासाठी कोणा अज्ञान्याच्या भूलथापांना बळी पडू नका. पूर्ण विश्वासाने या दासद्वारे सांगितलेल्या भक्तिमार्गावर चालत राहा. ही भक्ती सर्व शास्त्रांवर आधारित आहे.

२. दुसऱ्या चरणामध्ये सत्नाम प्रदान केले जाते. ते दोन मंत्रांचे आहे. पहिला ॐ(ओऽम) + दुसरा तत् जो सांकेतिक आहे आणि केवळ साधकालाच तो सांगितला जातो.

३. तिसऱ्या चरणामध्ये सारनाम दिले जाते, जे तीन मंत्रांचे बनलेले आहे. ते तीन मंत्र म्हणजे ओऽम-तत्-सत् (तत्-सत् सांकेतिक आहेत, जे साधकाला सांगितले जातात.) अशाप्रकारे सारनामाच्या (तीन मंत्रांपासून बनेल) अभ्यासाने साधकाला परम दिव्यपुरुष

अर्थात परमेश्वर कविर्देव प्राप्त होतील व सत्लोकी परम शांती अर्थात पूर्ण मोक्ष प्राप्त होईल.

विशेष : वर्तमानामध्ये ही वास्तविक साधना माझ्याव्यतिरिक्त (दास) कोणाजवळही नाही. जर कोणी माझ्यापासून (दास) चोरून स्वतः गुरू बनून खोटे शिष्य बनवत असेल, तर त्या मनुष्य जीवनाच्या शत्रूपासून सावध राहा. तो कोणतेही अधिकार नसल्याने स्वत:चे जीवनही नष्ट करत आहे. त्याचबरोबर अज्ञानी अनुयायांनाही नरकाचा भागीदार बनवत आहे. त्याला काळाने (ब्रह्म) पाठविलेला दूत समजा.

'शंकासमाधान'

१. **प्रश्न :** वरील गीतासारावरून सिद्ध होते, की ब्रह्माजी, विष्णूजी आणि शिवजी यांची पूजा व्यर्थ आहे, परंतु मी तर तीस वर्षांपासून श्री शिवजींची पूजा करत आहे आणि भगवान श्रीकृष्णजी मला अत्यंत प्रिय आहेत. मी या प्रभूंना सोडू शकत नाही. माझे त्यांच्याशी वेगळे नाते जोडले गेलेले आहे. श्री गीतेचा नित्य पाठ करतो. हरे राम, हरे कृष्ण, राधेशाम, सीताराम, ओऽम नम: शिवाय, ओऽम नमो भगवते वासुदेवाय आदी नामजप करतो. सोमवारचे व्रतही सुरू आहे. तीर्थस्थानांवरून नदीतील तीर्थ आणतो, तसेच तेथे दानधर्म करण्यासाठी जातो. मंदिरांमध्ये मूर्तिपूजा करण्यासाठीही जातो. स्वर्गप्राप्तीची इच्छा आहे. त्यासाठी परंपरागत पूजेच्या निमित्ताने भेटलेल्या एका महंतांकडून उपदेशही घेतला आहे.

उत्तर : कृपया आपण पुन्हा वरील गीतासार वाचावे. जोपर्यंत आपणास तत्त्वज्ञान पूर्ण परिचित होणार नाही, तोपर्यंत हा शंकारूपी काटा बोचतच राहील. वर उदाहरण आहे त्याप्रमाणे उलटे लटकलेला संसाररूपी वृक्ष आहे. त्याचे मूळ तर पूर्ण परमात्मा परमेश्वर आहे. त्रिगुणरूपी (रजोगुण-ब्रह्मा, सत्गुण-विष्णू, तमोगुण-शिव) शाखा आहेत. आपण जर एखादे आंब्याचे रोप लावले आणि रोपाच्या मुळांना पाणी पुरवठा (पूजा) केला, तरच त्याचा वृक्ष बनेल. नंतर त्याच्या फाद्यांना फळे लागतील. शाखा (फाद्या) तोडायला थोडेच सांगितले जाते. हे सरळरीत्या बीज पेरलेले भक्तिरूपी रोप अर्थात शास्त्रविधीनुसार साधना आहे.

अशाप्रकारे पूजा तर पूर्ण परमात्म्याची अर्थात मुळाची करायची आहे. नंतर कर्माची फळे त्रिगुणरूपी (ब्रह्मा, विष्णू, शिव) शाखांना लागतील. त्यामुळे जे काही चालू आहे, ते सोडायचे नाही. केवळ आपले भक्तिरूपी रोप सरळरीत्या पेरायचे आहे. अर्थात शास्त्रविधीनुसार भक्तिसाधनेचा प्रारंभ करायचा आहे.

वर्तमान स्थितीत सर्व पवित्र भक्तसमाज शास्त्रविधी त्यागून मनमानी आचरण करत आहे. अर्थात भक्तिरूपी रोप उलटे लावलेले असेल, तर त्याला मूर्खच म्हटले जाते. (कृपया उलटे लावलेल्या भक्तिरूपी रोपाचे चित्र पाहा.) म्हणूनच गीतेच्या सातव्या अध्यायातील बारा ते अठराव्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की त्रिगुणांची (रजोगुण-ब्रह्माजी, सत्गुण-विष्णूजी, तमोगुण-शिवजी) यांच्या पूजेपर्यंतच बुद्धी सीमित ठेवणाऱ्यांना, त्यांच्याव्यतिरिक्त

इतर कोणासही न पुजणाऱ्यांना राक्षस स्वभाव धारण केलेले मनुष्यांमध्ये नीच, दुष्कर्म करणारे मूर्ख असे म्हटलेले आहे. ते मलाही पूजत नाहीत, असेही म्हटलेले आहे. त्यानंतर आपल्या भक्तिसाधनेलाही गीता ज्ञानदात्या प्रभूने (ब्रह्म अर्थात क्षरपुरुष) अतिनीच/अश्रेष्ठ (अनुत्तमाम्) अर्थात व्यर्थ म्हटलेले आहे. म्हणूनच गीतेच्या बाराव्या अध्यायातील ६२, ६४, ६६ व पंधराव्या अध्यायातील पहिल्या ते चौथ्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की त्या पूर्ण परमात्म्याला (उलट्या लटकलेल्या वृक्षाच्या मुळांची पूजा कर) शरण जा. त्याची पूजा तत्त्वदर्शी संताने सांगितलेल्या मार्गाने कर. (गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ व्या श्लोकामध्ये तत्त्वदर्शी संताच्या दिशेने संकेत केलेला आहे.) त्या पूर्ण परमात्म्यांची शास्त्रविधीनुसार साधना केल्यानेच साधकाला परमशांती व सत्लोक प्राप्त होतो. अर्थात, त्याला पूर्ण मोक्ष मिळतो. गीता ज्ञानदाता प्रभू (क्षरपुरुष काळ) म्हणत आहे, की मीसुद्धा त्यालाच शरण गेलेलो आहे. माझाही इष्ट देव तोच पूर्ण परमात्मा आहे. मीसुद्धा त्याचीच पूजा करतो. इतरांनीही त्याचीच पूजा केली पाहिजे. तुम्ही गीतेचा नित्यपाठही करत आहात, परंतु गीतेमध्ये वर्णन केलेल्या विधीच्या विरुद्ध साधना करत आहात. ज्या मंत्रांचा (हरे राम, हरे कृष्ण, राधेश्याम, सीताराम, ओऽम नम: शिवाय, ओम नमो भगवते वासुदेवाय आदी) आपण जप करत आहात, तसेच इतर साधना, व्रत करणे, तीर्थ आणणे, तीर्थस्थानी दानधर्म करणे, तेथे पूजेसाठी जाणे, गंगास्नान व तीर्थस्थानावर, कुंभमेळ्यात स्नान करणे यांचे पवित्र गीतेमध्ये वर्णन नसल्याने हे शास्त्रविधी त्याग करून मनमानी आचरण (पूजा) झाले. याला पवित्र गीतेच्या सोळाव्या अध्यायातील २३ व२४ व्या श्लोकांमध्ये व्यर्थ म्हटलेले आहे.

गादी व महंत परंपरा यांची माहिती

महंत व गादीची परंपरा यांची माहिती : एखाद्या एकांतस्थानी किंवा शहरात किंवा एखाद्या गावामध्ये कोणी एखादा महान आत्मा संत अथवा साधक राहत होता. त्याने शरीराचा त्याग केल्यानंतर त्याच्या स्मृतीसाठी त्याच्या देहाच्या अंतिमसंस्काराच्या स्थळावर दगड किंवा विटांची बांधकाम करून एक आठवण ठेवली जाते. नंतर त्या पवित्रात्म्याचे अनुयायी किंवा वंशज त्याची दगडाची मूर्ती तयार करून तेथे ठेवतात. काही काळानंतर श्रद्धाळू तेथे जातात. तेथे दानधर्म करू लागतात. त्या स्थानाला मंदिराचे रूप देतात. त्या संत अथवा ऋषीच्या वंशजांच्या मनामध्ये धनाची लालसा निर्माण होते. ते इतरांना असे भ्रमित करतात, की जे येथे दर्शन घेतात, त्यांना पूर्ण मोक्ष प्राप्त होतो. जे या महापुरुषाच्या जीवनकाळातील शिष्यांना लाभ मिळाले होते, ते सर्व लाभ इतरांनाही मिळतात. ही मूर्ती म्हणजे साक्षात त्या संताची आहे हे समजून घ्या. जे येथे येणार नाहीत, त्यांचा कधीच मोक्ष संभव नाही इत्यादी इत्यादी.

त्या अज्ञानींना एखाद्याने विचारले, की कोणी एक वैद्य होता. तो नाडी पाहून व्याधींवर औषध देत होता. त्या वैद्याच्या मृत्यूनंतर त्याची मूर्ती बनवून स्थापन करून कोणी

धनाची लालसा असणारा म्हणू लागला, की ही मूर्ती त्या वैद्याचे कार्य करते. या मूर्तीचे दर्शन घेणारा पूर्णपणे बरा होईल अथवा ती लालशी व्यक्ती स्वत:च खोटा वैद्य बनून बसली आणि सांगू लागली, की मीही औषधे देतो. परंतु ग्रंथातील वर्णनाच्या बरोबर विरुद्ध तो औषधे देत असेल, तर तो खोटा वैद्य धोका देत आहे. कारण केवळ पैसा मिळवणे हाच त्याचा उद्देश आहे. त्याप्रमाणे कोणीही संत किंवा प्रभूंची मूर्ती आदरणीय आठवण असू शकेल, परंतु पूजनीय कदापि नसते.

अशाप्रकारेच कोणी संत किंवा प्रभूची मूर्ती बनवून त्या मूर्तीच्या आधारावर कोणी पुजारी, महंत म्हणू लागला, की मीसुद्धा नामोपदेश (गुरुदीक्षा) देतो, तर तो पुजारी किंवा महंत त्या महान संताने आपल्या अनुभवातून लिहिलेल्या पवित्र शास्त्रांच्या बरोबर विरुद्ध साधना देत असेल. येथे तो खोटा संत आणि महंत दोघेही दोषी आहेत. आपल्या अनुयायींचे जीवनकार्य व्यर्थ घालवण्याचे पाप ते आपल्या डोक्यावर घेत आहेत. संतांच्या बाबतीत सांगायचे झाले, तर खरा संत एका वेळी एकच येतो, परंतु त्याच्या मार्गामध्ये करोडो खोटे संत, महंत आणि आचार्य बाधक बनतात.

एखाद्या संताने देह त्याग केल्यानंतर संत अथवा महंतांची परंपरा सुरू होते. पहिल्या संताच्या स्थानाच्या रक्षणासाठी एखाद्या प्रमुखाची निवड केली जाते, त्याला महंत असे म्हणतात. केवळ त्या पवित्र आठवणीची देखभाल करण्यासाठीच त्याची नियुक्ती केली जाते, परंतु लालसेपोटी तो स्वत:च गुरू बनून बसतो आणि भक्तीची इच्छा असणारे भोळे व प्रेमळ आत्मे त्या आधारावर आपले जीवन व्यर्थ घालवतात. महंत परंपरेचा असा एक नियम आहे, की पूर्व महंताचा पुत्र जरी तो दारू पिणारा, अज्ञानी असला, तरी तोच त्या महंतपदाचा उत्तराधिकारी असेल. केवळ पूर्ण संतच जीवांचा उद्धार करू शकेल असा हा भक्ती मार्ग आहे. दासांनी (रामपालजी महाराज) दोन-तीन महंत परंपरेच्या पुस्तकांचा अभ्यास केला आहे. त्यामध्ये त्यांना असे आढळून आले, की- १) एक-दोन वर्षांच्या अज्ञानी बालकाला गादीचा उत्तराधिकारी बनवले गेले. मोठा झाल्यानंतर तो नामदान (गुरुदीक्षा) करू लागला. दुसऱ्या पुस्तकामध्ये त्यांनी असे वाचले, की एका पाच वर्षांच्या बालकाचे पिता जे महंत होते, त्यांचा अचानक मृत्यू झाला. त्यानंतर अनुयायी व त्या बालकाच्या आईने आपल्या पाच वर्षीय बालकाची महंतपदावर नियुक्ती केली. काही वर्षांनंतर त्या बालकाला गुरू बनवले गेले.

२. एका महंत परंपरेच्या इतिहासात असे वाचयला मिळाले, की त्या महंतास संतान नव्हती. त्या महंताचा मृत्यू झाला. त्याच्या बंधूचा तर पूर्वीच मृत्यू झाला होता. त्यालाही आपत्य नव्हते. गादीच्या रक्षणासाठी एका सेवकाला त्या कुळामध्ये संतान होईपर्यंत अस्थायी महंत म्हणून नियुक्त केले गेले. काही वर्षांनंतर महंत कुळामध्ये कोणाला तरी पुत्र झाला, तर इकडे अस्थायी महंत गादी घेऊनच पळून गेला. एका शहरामध्ये स्वत:च गादी

स्थापना करून महंत बनून बसला. त्याने हे नवीन दुकान उघडले आणि तिकडे पूर्वस्थानी एका अडीच वर्षांच्या बालकाला महंत म्हणून बसविले गेले.

३. एका महंत परंपरेचा इतिहास बघितल्यावर असे आढळून आले, की महंतांच्या मोठ्या मुलग्याने घराचा त्याग केला होता. त्याच्या लहान भावाची महंतपदी नियुक्ती केली गेली. काही काळानंतर तेथे मंदिराची स्थापना केली गेली आणि तेथे जास्त प्रमाणात दान (भेट व पूजेचे धन) येऊ लागले. येथे घराचा त्याग केलेल्याचा मुलगा म्हणू लागला, की या मंदिरावर आमचा अधिकार आहे. यातून भांडण सुरू झाले. गादीवर विराजमान महंताची हत्या केली गेली. त्यानंतर त्याच महंताच्या ज्येष्ठ पुत्राला गादीचा उत्तराधिकारी म्हणून नियुक्त केले गेले. त्याचीही हत्या करण्यात आली. त्यानंतर त्याच्या दुसऱ्या भावाला गादीवर नियुक्त केले गेले. दुसरे जे स्वत:ला अधिकारी म्हणून घेत होते, त्यांनी नवीन स्थानाची स्थापना केली आणि नवीन दुकान उघडले. एकमेकावर खटले भरून सुखी जीवनाला हव्यासातून नरक बनविले. आता त्या धामाचे महत्त्व काय राहिले? ते तर महाभारतातील कुरुक्षेत्र झाले. काही महतांनी तर संत बनवण्याची एजन्सी घेतलेली आहे. एखाद्याला लाल वस्त्र धारण करायला लावतात. त्याचे पूर्वीचे नाव बदलून नवीन नाव ठेवतात. नंतर तो बनावट महंत आपल्या बनावट शिष्यांना खोटे संत बनवून भोळ्या आत्म्यांच्या जीवनाशी अयोग्यरीत्या खेळत राहतात. यातून ते स्वतःचे अनमोल मनुष्य जीवन स्वत:च व्यर्थ घालवत आहेत आणि भोळ्या आत्म्यांच्या जीवनाचा नाश करून महापापाचे भागीदार बनत आहेत.

ज्यावेळी राजा परीक्षिताला साप चावला, त्यावेळी त्याला पूर्ण गुरूची आवश्यकता जाणवू लागली. कारण पूर्ण संताशिवाय जीवाचे कल्याण असंभव आहे. त्यावेळी पृथ्वीवरील सर्व ऋषींनी राजा परीक्षिताला दीक्षा देण्यास आणि सात दिवस श्रीमद् भागवत सुधासागरमधील कथा ऐकण्यास मनाई केली. कारण सातव्या दिवशी पोल (सत्य) उघडकीस येणार होते. त्यामुळे कोणीही समोर येत नव्हते. श्रीमद् भागवत सुधासागरची रचना करणारे (लेखक) महर्षी वेदव्यासजी यांनीसुद्धा असमर्थता व्यक्त केली. कारण ते सर्व ऋषिजन प्रभूला घाबरत होते. त्यामुळेच राजा परीक्षिताच्या जीवनाशी खेळणे त्यांना योग्य वाटले नाही.

ज्यांनी परीक्षित राजाला दीक्षा दिली, त्या महर्षी सुखदेवजींना परीक्षिताच्या कल्याणासाठी स्वर्गातून बोलविले गेले आणि सात दिवस कथा ऐकवून राजा परीक्षिताचा जेवढा शक्य आहे तेवढा उद्धार ऋषी सुखदेवजींनी केला. सध्याचे, वर्तमानातील गुरू, संत, महंत, आचार्य यांना प्रभूचे संविधानच माहीत नाही. त्यामुळे ते भयंकर दोषास पात्र होत आहेत.

ओरों पंथ बतावहीं, स्वयं न जाने राह।
अन अधिकारी कथा-पाठ करे व दीक्षा देवें, बहुत करत गुनाह॥

वर्तमानामध्ये कथा व ग्रंथांचे पाठ (वाचन) करणाऱ्यांचा व नामदान (गुरुदीक्षा)

देणाऱ्यांचा पूरच आलेला आहे. कारण सर्व पवित्र धर्मांचे पवित्र आत्मे तत्त्वज्ञानापासून अपरिचित आहेत. त्यामुळे खोटे गुरू, संत आणि महंतांचा खेळ चाललेला आहे. ज्यावेळी पवित्र भक्तसमाजाला आध्यात्मिक तत्त्वज्ञान समजेल, त्यावेळी या खोट्या संत, गुरू व आचार्यांना तोंड लपवायलाही जागा मिळणार नाही. त्यांना फरारी होऊन स्वत:वरील संकटे सोडवावे लागेल.

पवित्र तीर्थ व धामांची माहिती

एका साधक ऋषींनी एका स्थानावर किंवा जलाशयाजवळ बसून साधना केली किंवा आध्यात्मिक शक्तीचे प्रदर्शन केले. ते साधक आपली भक्तीची कमाई सोबतच घेऊन गेलेले असतात आणि त्यांना इष्टलोक प्राप्त झाले. त्या साधना स्थळाला नंतर तीर्थ किंवा धाम नाव पडले. येथे कोणीतरी साधक, संत, ऋषी वास्तव्य करत होते. त्यांनी अनेकांचे कल्याण केले म्हणून आता अनेक जण ते स्थान पाहण्यास जातात, पण आता तेथे उपदेश (गुरुदीक्षा) करणारे संत कोठे आहेत? ते तर भक्तीची कमाई करून निघून गेले.

विचार करावा : कृपया तीर्थ व धामांना खलबत्त्यासारखे समजावे. (खळ हे एक-दीड फुटाचे लोखंडाचे गोल पात्र. हे पात्र नऊ इंच परिघाचे उखळासारखे असते आणि सुमारे दीड फूट लांब व दोन इंच परिघाचा गोल लोखंडाचा दांडा मुसळासारखा असतो. याचा उपयोग सामग्री, औषधे आदी कुटण्यासाठी केला जातो. यालाच खलबत्ता म्हणतात.) एका व्यक्तीने आपल्या शेजाऱ्याकडून खलबत्ता आणला. त्याने हवनाची सामग्री कुटली आणि खलबत्ता धुवून-पुसून परत केला. ज्या खोलीमध्ये खलबत्ता ठेवला होता, त्या खोलीमध्ये सुगंध दरवळू लागला. घरातील सदस्यांनी हा सुगंध कोठून येत आहे, हे पाहिले तर त्यांना समजले, की ज्या खोलीत खलबत्ता ठेवला आहे, तेथून हा सुगंध येत आहे. शेजाऱ्याने एखादी सुगंधी वस्तू यात कुटलेली असेल असा त्यांचा समज झाला. काही दिवसांनंतर सुगंध यायचा बंद झाला.

अशाप्रकारेच तीर्थ व धाम यांना आपण खलबत्त्यासारखे समजावे. सामग्री कुटणाऱ्याने आपल्या सर्व वस्तू काढून घेऊन घासूनपुसून फक्त रिकामा खलबत्ता परत केलेला आहे. तरीही कोणी त्या रिकाम्या खलबत्त्याचा वास घेऊन स्वतःला कृतार्थ मानत असेल तर तो मूर्खपणाच आहे. त्यानेसुद्धा तसली सामग्री आणली, तरच पूर्ण लाभ होईल.

अशाप्रकारे एखाद्या धाम अथवा तीर्थावर वास्तव्य करणारा पवित्र आत्मा रामनामाची सामग्री कुटल्यानंतर सर्व काही झाडून पुसून आपली सर्व भक्तीची कमाई स्वत:सोबत घेऊन गेला. आणि आता अज्ञानी श्रद्धाळू त्या स्थानावर फक्त जाण्यातच कल्याण समजत असतील, तर त्यांच्या मार्गदर्शकांनी (गुरूंनी) शास्त्रविधिरहित सांगितलेल्या साधनेचाच तो परिणाम आहे. त्या महान आत्मा संतासारखी प्रभुसाधना केली तरच कल्याण

शक्य आहे. त्यासाठी तत्त्वदर्शी संताचा शोध घेऊन त्यांच्याकडूनच नामोपदेश (दीक्षा) घेऊन आजीवन सत्यभक्ती करूनच मोक्ष प्राप्त करायला हवा. शास्त्रविधी अनुकूल सत्साधना माझ्याजवळ, या दासाजवळ उपलब्ध आहे. कृपया नि:शुल्क प्राप्त करून घ्यावी.

श्री अमरनाथ धामाची स्थापना कशी झाली?

भगवान शंकरजींनी पार्वतीला एकांत स्थानावर उपदेश दिला होता. त्यामुळे माता पार्वतीची एवढीच मुक्ती झाली, की जोपर्यंत प्रभू शिवजींचा (तमोगुण) मृत्यू होणार नाही, तोपर्यंत पार्वतीचा मृत्यू होणार नाही. सात ब्रह्माजींच्या (रजोगुण) मृत्यूनंतर भगवान विष्णूंचा (सत्गुण) मृत्यू होतो. सात विष्णूजींच्या मृत्यूनंतर एका शिवजींचा मृत्यू होतो. तेव्हा माता पार्वतींचाही मृत्यू होईल. त्यांना पूर्ण मोक्ष मिळालेला नाही. तरीही जेवढा लाभ पार्वतीजींना झाला, तो अधिकाऱ्याकडून उपदेश मंत्र घेतल्यामुळे झाला. नंतर श्रद्धाळूंनी त्या स्थानाची आठवण ठेवण्यासाठी ते स्थान सुरक्षित ठेवले आणि त्याच स्थानावर दर्शक जात आहेत.

जसे हा दास (संत रामपाल) स्थानास्थानांवर जाऊन सत्संग करत आहे. तेथे खीर व हलवासुद्धा बनविला जातो. जे भक्तात्मा उपदेश प्राप्त करून घेतात, त्यांचे कल्याण होते. सत्संग समाप्तीनंतर सर्व तंबू आदी साहित्य काढून दुसऱ्या स्थानावर सत्संगासाठी नेण्यात येतात. पहिल्या स्थानावर केवळ माती, विटांची बनवलेली भट्टी व चुली शिल्लक राहिलेल्या असतात. नंतर जर कोणी त्या शहरातील एखादी व्यक्ती म्हणाली, की या तुम्हाला ते स्थान दाखवतो, जेथे संत रामपाल दासजींचा सत्संग झालेला होता, खीर बनवलेली होती. नंतर ती भट्टी पाहायला जाणाऱ्यांना खीर मिळणार नाही, सत्संगातील अमृतवचने ऐकण्यास मिळणार नाहीत किंवा ज्यामुळे कल्याण होऊ शकेल असा उपदेशही प्राप्त होणार नाही. त्यासाठी तो संतच शोधावा लागेल. जेथे सत्संग चालू असेल, तेथेच सर्व कार्यसिद्धी होईल.

अगदी याचप्रकारे तीर्थे व धामांवर जाणे म्हणजे त्या स्मृतिस्थानरूपी भट्ट्या पाहण्यासारखेच आहे. याचे पवित्र गीतेमध्ये वर्णन नसल्यामुळे हे शास्त्राविरुद्ध आहे. त्यामुळे कोणताच लाभ होणार नाही. (प्रमाण पवित्र गीतेच्या १६ व्या अध्यायातील २३ व २४ वा श्लोक)

तत्त्वज्ञानहीन संत, महंत आणि आचार्यांद्वारे भ्रमित श्रद्धाळू तीर्थे आणि धामांवर आत्मकल्याणार्थ जातात. श्री अमरनाथ यात्रेला गेलेले श्रद्धाळू तीन-चार वेळा बर्फाळ वादळामध्ये सापडून मृत्युमुखी पडले. प्रत्येक वेळा मरणाऱ्यांची संख्या हजारो होती. येथे विचार करण्यासारखा विषय असा आहे, की जर श्री अमरनाथजींचे दर्शन व पूजा खरोखरच लाभदायक असेल, तर भगवान शिव त्या श्रद्धाळूंचे रक्षण का करत नाहीत? अर्थात प्रभू शिवजीही शास्त्राविरुद्ध साधनेला अप्रसन्न आहेत.

वैष्णोदेवीच्या मंदिराची स्थापना कशी झाली?

जेव्हा सतीचा (उमादेवी) आपल्या पिता राजा दक्षाच्या हवनकुंडामध्ये उडी मारल्याने जळून मृत्यू झाला, त्यावेळी भगवान शिवजी तिच्या अस्थींचा सापळा मोहवश सतीजी (पार्वतीजी) समजून दहा वर्षे खांद्यावर घेऊन वेड्यासारखे फिरत राहिले. भगवान विष्णूजींनी सुदर्शन चक्राने सतीचा तो सापळा छिन्नविछिन्न करून टाकला. जेथे तिचे धड पडले होते तेथेच तो पुरून टाकला. या धार्मिक घटनेची स्मृती कायम राहण्यासाठी त्या स्थानावर एक मंदिरासारखी स्मृती बनवली गेली, जेणेकरून भावी काळामध्ये असे कोणी म्हणून नये, की पुराणामध्ये अयोग्य लिहिलेले आहे. त्या मंदिरामध्ये एक स्त्रीचे चित्र ठेवले गेले. त्याला वैष्णोदेवी असे म्हटले जाऊ लागले. त्याची देखरेख आणि श्रद्धाळू दर्शकांना त्या स्थानाची वास्तविक हकीकत सांगण्यासाठी एका पवित्र प्रामाणिक व्यक्तीची नियुक्ती करण्यात आली. त्याला इतर धार्मिक व्यक्ती थोडेफार वेतन देत होत्या. नंतर त्याच्या वंशजांनी त्या स्थानावर दान (भेट) घेण्यास प्रारंभ केला. हे वंशज श्रद्धाळूंची दिशाभूल करू लागले. ते सांगू लागले, की एका व्यक्तीचा व्यापार ठप्प झाला होता. मातेच्या मंदिरामध्ये त्याने शंभर रुपये चढविण्याचा संकल्प केला आणि नारळ फोडला. आता तो अत्यंत धनवान झाला आहे. एक नि:संतान दांपत्य होते. त्याने मातेला दोनशे रुपये, साडी व सोन्याचा गळ्यातील हार चढविण्याचा संकल्प केला. त्यांना पुत्रप्राप्ती झाली.

अशाप्रकारे भोळे आत्मे ज्यामध्ये त्या सर्व साधना शास्त्रविधिरहित म्हणजेच अयोग्य लिहिलेल्या आहेत अशा या दंतकथांवर विश्वास ठेवून आपली पवित्र गीता आणि पवित्र वेदांना विसरले आहेत. त्यामुळे त्यांना कोणतेही सुख मिळत नाही किंवा कोणतीही कार्यसिद्धी होत नाही आणि परमगती म्हणजेच मुक्तीसुद्धा मिळत नाही. (प्रमाण पवित्र गीतेच्या सोळाव्या अध्यायातील २३ व २४ वा श्लोक) अशाप्रकारे जेथे देवीचे डोळे पडले, तेथे नेत्रादेवीचे मंदिर, जेथे जिव्हा (जीभ) पडली, तेथे श्री ज्वालाजीचे मंदिर आणि जेथे धड पडले, तेथे वैष्णोदेवीच्या मंदिरांची स्थापना करण्यात आली.

पुरीमधील श्री जगन्नाथजींचे मंदिर अर्थात धाम कसे बनले?

उडिसा प्रांतामध्ये एक इंद्रदमन नावाचा राजा होता. तो भगवान श्रीकृष्णजींचा अनन्य भक्त होता. एका रात्री श्रीकृष्णजींनी राजाला स्वप्नात दर्शन देऊन सांगितले, की जगन्नाथ नावाने माझे एक मंदिर बनव. त्याचबरोबर श्रीकृष्णजींनी हेसुद्धा सांगितले, की त्या मंदिरामध्ये मूर्तिपूजा करायची नाही. केवळ एका संतास प्रवेशित करायचे, जो दर्शकांत पवित्र गीतेनुसार ज्ञानाचा प्रचार करेल. जेथे मंदिर उभारायचे होते, ते समुद्रतटावरील स्थानही दाखविले. सकाळी उठल्यावर राजा इंद्रदमनने आपल्या पत्नीला सांगितले, की रात्री भगवान श्रीकृष्णजी दिसले. त्यांनी मंदिर उभारण्यास सांगितले आहे. राणी म्हणाली, की शुभकार्याला

उशीर का करायचा? आपणाला सर्व संपत्ती त्यांनीच दिलेली आहे. त्यांनाच ती समर्पित करण्यात विचार कसला करायचा? श्री कृष्णजींनी स्वप्नामध्ये दाखविलेल्या स्थानावर राजाने मंदिर स्थापन केले, परंतु मंदिर तयार झाल्यानंतर समुद्री तुफान उठले आणि संपूर्ण मंदिर उद्ध्वस्त झाले. येथे एक मंदिर होते, याची एखादी खूणही राहिली नाही.

अशाप्रकारे राजाने पाच वेळा मंदिर उभारले, पण प्रत्येक वेळी समुद्राने ते उद्ध्वस्त केले. राजाने निराश होऊन मंदिर न उभाण्याचा निर्णय घेतला. कोणत्या जन्माचा समुद्र प्रतिशोध घेत आहे, कोण जाणे, असा तो विचार करू लागला. कोषागारातील सगळी संपत्ती संपली तरीही मंदिर उभारले नव्हते. काही काळ लोटल्यानंतर पूर्ण परमेश्वर (कविर्देव) ज्योर्तिनिरंजन (काळ) यांना दिलेल्या वचनानुसार ते राजा इंद्रदमनाजवळ आले आणि म्हणाले, की हे राजा आता तू मंदिराची उभारणी कर. यावेळी समुद्र मंदिर (महाल) तोडणार नाही. राजा म्हणाला, की संतजी, माझा आता यावर विश्वास नाही. मी भगवान श्रीकृष्णजींच्या (विष्णू) आदेशाने मंदिर बनवत आहे. पाच वेळा मंदिर उभारले, पण श्रीकृष्णजी समुद्राला रोखू शकले नाहीत. प्रत्येक वेळी असा विचार केला, की भगवान माझी परीक्षा घेत असतील. परंतु, आता कोषागारातील सगळी संपत्ती संपल्यामुळे मी परीक्षा देण्यायोग्यसुद्धा राहिलेलो नाही. आता मंदिर बनविणे माझ्या आवाक्यातली बाब नाही. यावर परमेश्वर (कबीरसाहेब) म्हणाले, की हे इंद्रदमन राजा, ज्या परमेश्वराने सर्व ब्रह्मांडांची रचना केली आहे, तोच हे सर्व कार्य सिद्धीस नेण्यास समर्थ आहे, अन्य कोणताही प्रभू नाही. मला त्या परमेश्वराची वचनशक्ती प्राप्त आहे. मी समुद्राला थांबवू शकतो. (स्वत:ला लपवून सत् हे सांगत आहेत.) राजा म्हणाला, की संतजी, श्रीकृष्णजींपेक्षा कोणी प्रबळ शक्तियुक्त प्रभू असेल, यावर माझा विश्वासच नाही. जेथे समुद्राला ते थांबवू शकले नाहीत, तर आपण कोणत्या शेतातील मुळी आहात. माझा यावर विश्वाससुद्धा बसत नाही आणि मंदिर (महाल) उभारण्याएवढी माझी आर्थिक स्थितीसुद्धा राहिलेली नाही. संत रूपामध्ये आलेले कविर्देव (कबीर परमेश्वर) म्हणाले, की हे राजन, जेव्हा मंदिर उभारण्याचे तुझ्या मनात येईल, तेव्हा तू माझ्याजवळ ये. अमुक अमुक स्थानावर माझे वास्तव्य आहे. यावेळी समुद्र मंदिरास तोडणार नाही, असे सांगून प्रभू (कबीरसाहेब) निघून गेले.

त्या रात्री प्रभू श्रीकृष्णजींनी राजा इंद्रदमनाला पुन्हा दर्शन दिले आणि म्हणाले, की हे इंद्रदमन, आता पुन्हा एक वेळा तू मंदिराची (महाल) रचना कर. तुझ्याजवळ संत रूपात जे आले होते, त्यांच्याशी संपर्क साधून साहाय्यतेची याचना कर. ते कोणी सामान्य संत नाहीत. त्यांच्या भक्तिशक्तीचा कोणताही अंत वा आरंभ नाही.

राजा इंद्रदमन खडबडून जागा झाला आणि स्वप्नातील सगळा वृत्तांत त्याने राणीला सांगितला. राणी म्हणाली, की हे प्रभूंचे बोल असतील, तर तुमच्याकडून कोणतीही चूक होऊ

देऊ नका. प्रभूंच्या (श्रीकृष्णजी) मंदिराची पुन्हा उभारणी करा. राणीचे सद्भावनायुक्त बोल ऐकून राजा म्हणाला, की आता तर कोषागार पूर्ण मोकळा झालेला आहे. जर मंदिर उभारले नाही, तर प्रभूंची अवकृपा होईल. मी तर धर्मसंकटात सापडलो आहे. राणी म्हणाली, की माझ्याजवळ काही दागिने आहेत. त्यातून मंदिराची सहज उभारणी होईल. तुम्ही ते दागिने घ्या आणि प्रभूंच्या आदेशाचे पालन करा, असे म्हणत राणीने आपल्या कक्षामध्ये ठेवले आणि परिधान केलेले सगळे दागिने काढून प्रभूंच्या निमित्ताने पतीच्या चरणी समर्पित केले. राजा इंद्रदमन त्या स्थानावर गेला, जेथे संतरूपी परमेश्वराने त्याला यायला सांगितले होते. अपरिचित संत म्हणजेच कबीर प्रभूंचा शोध घेऊन राजाने समुद्राला रोखण्याची प्रार्थना केली. प्रभू कबीरजींनी (कविर्देव) सांगितले, की ज्या दिशेने समुद्राच्या लाटा येतात, त्या दिशेला समुद्रकिनारी एक चबुतरा बनव. त्यावर बसून मी प्रभूची भक्ती करेन आणि समुद्राला थांबवेन. राजाने कारागिरांकडून एका मोठ्या दगडाला चबुतऱ्यासारखा आकार दिला. परमेश्वर कबीरसाहेब त्या स्थानावर बसले. सहाव्यांदा मंदिराच्या उभारणीस प्रारंभ झाला. त्याच वेळी नाथ परंपरेतील एक सिद्ध महात्मा तेथे आले. ते राजाला म्हणाले, की हे राजा, तू एक अत्यंत उत्कृष्ट मंदिर बनवत आहेस. त्यामध्ये मूर्तीची स्थापनासुद्धा करावी लागेल. मूर्तीशिवाय मंदिर कसले? हा माझा आदेश आहे. राजा इंद्रदमन हात जोडून म्हणाला, की हे नाथजी, प्रभू श्रीकृष्णजींनी मला स्वप्नामध्ये दर्शन देऊन मंदिर बनविण्याचा आदेश दिला होता आणि सांगितले होते, की या महालात (मंदिर)मूर्तीही ठेवायची नाही आणि पाखंड पूजाही करायची नाही. राजाचे भाष्य ऐकून नाथजी म्हणाले, की स्वप्ने कधी खरी होतात काय? माझ्या आदेशाचे पालन कर आणि चंदनाच्या लाकडापासून बनविलेल्या मूर्तीची अवश्य स्थापना कर. असे सांगून नाथजी जलपान न करता निघून गेले. राजाने भयभीत होऊन चंदनाचे लाकूड मागवून घेतले आणि कारागिराला मूर्ती बनविण्याचा आदेश दिला. श्रीकृष्णजींच्या एका मूर्तीची स्थापना करण्याचा आदेश श्री नाथजींनी दिला होता. नंतर इतर गुरू, संतांनी राजाला सल्ला दिला, की प्रभू एकटेच कसे काय राहतील? ते तर बलरामाला नेहमी सोबत ठेवत होते. एक जण म्हणाला, की सुभद्रा तर भगवान श्रीकृष्णजींची लाडकी भगिनी होती. आपल्या बंधूंशिवाय ती कशी काय राहू शकेल? शेवटी तीन मूर्ती बनविण्याचा निर्णय घेतला गेला. त्यासाठी तीन कारागिरांची नियुक्ती केली गेली. मूर्ती तयार होताच त्यांचे तुकडे तुकडे झाले. अशा तीन वेळा मूर्ती भंग पावल्या. राजा अत्यंत चिंतातुर झाला. तो विचार करू लागला, की माझ्या भाग्यामध्ये हे यश व पूण्यकर्म नाही. मंदिर बनते, तुटून जाते. आता मूर्ती बनवल्या, त्यासुद्धा तुटत आहेत. नाथजीसुद्धा रूष्ट होऊन गेले आहेत. मूर्ती भंग पावत आहेत, असे जर मी त्यांना म्हटलो, तर ते म्हणतील, की राजा ढोंग करत आहे. मला ते शाप तर देणार नाहीत ना? चिंताग्रस्त राजाने आहार घेतला नाही की रात्रभर त्याला झोप लागली. सकाळी बेचैन

अवस्थेमध्ये राजा राजदरबारामध्ये गेला. त्यावेळी पूर्ण परमात्मा (कविर्देव) कबीर प्रभू एका ऐंशीवर्षीय कारागिराचे रूप घेऊन राजदरबारमध्ये उपस्थित झाले. त्यांनी कमरेवर एक थैली अडकवलेली होती. त्या थैलीमधील आरी (कारागिराचे हत्यार) बाहेर आलेली स्पष्टपणे दिसत होती. त्यावरून न सांगताच तो कारागीर असल्याची ओळख पटत होती. त्याच्या थैलीत इतरही हत्यारे भरलेली होती. कारागिराच्या वेशातील प्रभू राजाला म्हणाले, की मी असे ऐकले आहे, प्रभूंच्या मंदिरासाठी तू बनवत असलेल्या मूर्ती पूर्ण होत नाहीत. मी ऐंशी वर्षांचा वृद्ध झालो आहे आणि साठ वर्षांचा अनुभव माझ्या पाठीशी आहे. चंदनाच्या लाकडाच्या मूर्ती प्रत्येक कारागीर बनवू शकत नाही. जर आपली आज्ञा असेल, तर हा सेवक उपस्थित आहे. राजा म्हणाला, की हे कारागीर, तुम्ही म्हणजे माझ्यासाठी स्वतः भगवानच कारागीर बनून आलेले आहात असे वाटते. मी अत्यंत चिंतित होतो. कोणी अनुभवी कारागीर मिळाला, तर समस्येचे निराकरण होईल, असे मला वाटत होते. तुम्ही लवकरात लवकर मूर्ती बनवून द्या. वृद्ध कारागिराच्या रूपामध्ये आलेले कविर्देव (कबीर प्रभू) म्हणाले, की राजा, मला एक दालन (खोली) द्या. तेथे बसून मी प्रभूची मूर्ती तयार करेन. मी आतून दरवाजा बंद करून घेऊन सोवळ्यात मूर्ती बनवेन. जेव्हा मूर्ती तयार होतील, तेव्हाच दरवाजा उघडेल. जर मध्येच कोणी दरवाजा उघडला, तर जेवढ्या मूर्ती बनलेल्या असतील, तेवढ्याच राहून जातील. यावर जसे आपणाला योग्य वाटेल तसे करावे, असे राजा म्हणाला.

परमेश्वर कबीरसाहेबजीद्वारा समुद्राद्वारे जगन्नाथ मंदिरास तोडण्यापासून वाचविले.

मूर्ती बनवायला सुरवात करून बारा दिवस झाले, तेव्हा नाथजी तेथे आले. त्यांनी राजाला विचारले, की इंद्रदमन मूर्ती बनविल्या का? हात जोडून राजा म्हणाला, की महात्माजी आपल्या आज्ञेचे पूर्णपणे पालन केले गेले आहे, परंतु माझे दुर्भाग्य असे, की मूर्ती बनत नाहीत. अर्धे काम झाले असतानाच तिचे तुकडे तुकडे होतात. आपल्या सांगण्यावर नाथजींचा विश्वास बसण्यासाठी नोकराकडून मूर्तींचे तुकडे मागवून त्याने दाखविले. नाथजी म्हणाले, की मूर्ती तर बनवायच्याच आहेत. आता तू त्या बनवायला घे. त्या कशा काय तुटतात ते मी बघतो. राजा म्हणाला, की नाथजी, प्रयत्न तर सुरूच आहेत. प्रभूंनी पाठविलेला एक ८० वर्षांचा अनुभवी कारागीर बंद खोलीमध्ये मूर्ती बनवत आहे. त्याने सांगितले आहे, की मूर्ती तयार झाल्यानंतर तो स्वत: द्वार उघडेल. मध्येच जर कोणी द्वार उघडले, तर मूर्तींचे जेवढे काम झाले आहे, तेवढेच राहील. आज त्याने मूर्तींचे काम सुरू करून बारा दिवस होऊन गेले आहेत. आतापर्यंत तो त्या खोलीतून बाहेर आलेला नाही, की त्याने अन्नपाणीही घेतलेले नाही. नाथजी म्हणाले, की मूर्ती कशा बनत आहेत, ते पाहिले पाहिजे. मूर्ती तयार झाल्यानंतर काय बघायच्या? व्यवस्थित बनल्या नसतील, त्यात काही चूक असेल, तर आपण त्याच्याकडून योग्य अशा बनवून घेऊ. असे बोलून नाथजी राजा इंद्रदमनाला सोबत घेऊन जेथे मूर्ती बनविल्या जात होत्या, त्या खोलीसमोर गेले आणि त्यांनी आवाज दिला, की हे कारागिरा, दार उघड. अनेक वेळा आवाज देऊनही दार उघडले गेले नाही. तसेच आतून मूर्ती बनविण्याचा येणारा खट खट आवाजही बंद झाला. तेथूनच नाथजी म्हणाले, की आपण सांगत आहात, की तुम्ही ऐंशी वर्षांचे वृद्ध आहात आणि गेले बारा दिवस आपण अन्नपाणीही घेतलेले नाही. आता आतून येणारा आवाजसुद्धा बंद झाला आहे म्हणजे कारागिराचा मृत्यू तर झाला नाही ना? धक्का मारून दरवाजा तोडला गेला आणि पाहिले तर तीन मूर्ती ठेवलेल्या होत्या. त्या तिन्ही मूर्तींच्या हाताचे व पायाचे पंजे बनविले नव्हते. कारागीर अंतर्धान पावला होता.

मंदिर बनवून तयार झाले आणि आता दुसरा पर्याय नाही हे पाहून नाथजी हट्ट धरून बसले, की जशा आहेत तशात मूर्तींची स्थापना करा. असे वाटते, की प्रभूला हेच मान्य असेल. श्रीकृष्णजी स्वतःच मूर्ती बनवून गेले असतील, असे वाटते.

मुख्य पंडितांनी शुभमुहूर्त काढला आणि दुसऱ्याच दिवशी मूर्तींची स्थापना करण्यात आली. मुख्य पंडितासह इतर सर्व पंडित, राजा, सैनिक आणि श्रद्धाळू मूर्तींची प्राणप्रतिष्ठापना करण्यासाठी निघाले. पूर्ण परमेश्वर (कविर्देव) शूद्राचे रूप धारण करून मंदिराच्या मुख्य द्वाराच्या मधोमध मंदिराकडे तोंड करून उभे राहिले. मागून प्रभूंच्या प्राणप्रतिष्ठापनेसाठी सेना येत आहे, याचे आपणाला ज्ञानच नाही, अशी ते लीला करत होते. सगळ्यात पुढे मुख्य पंडित चालत होता. तरीही परमेश्वर दरवाजाच्या मध्येच उभे राहिले. मुख्य पंडिताने शूद्र रूपामध्ये उभारलेल्या परमेश्वराला असा धक्का मारला, की ते दूर जाऊन

पडले. तसेच एकांत स्थानी शूद्रासारख्या लीला करत बसले. राजासह सर्व श्रद्धाळूंनी मंदिरात जाऊन पाहिले तर सर्व मूर्तींनी दरवाजात आडव्या उभारलेल्या शूद्र रूपातील परमेश्वराचे रूप धारण केले होते. या लीला पाहून उपस्थित सर्व व्यक्ती आश्चर्यचकित झाल्या. मुख्य पंडित म्हणू लागला, की मुख्य द्वार त्या शूद्राने अशुद्ध केल्यामुळे प्रभू क्रोधित झाले आहेत. त्यामुळेच मूर्तींनी शूद्र रूप धारण केले आहे. हे अत्यंत अनिष्ठ घडले आहे. काही वेळानंतर मूर्ती वास्तविक रूपामध्ये आल्या. त्यानंतर अनेक वेळा गंगाजलाने शुचिर्भूत करून प्राणप्रतिष्ठापना केली गेली. (कविर्देव म्हणाले, की अज्ञान आणि पाखंडीपणाची चरणसीमा बघा. कारागीर भगवानाची मूर्ती बनवतात. त्यानंतर पुजारी किंवा अन्य संत त्या मूर्तिरूपी प्रभूमध्ये प्राणांची प्रतिष्ठापना करतात म्हणजेच प्रभूला जीवनदान देतात. तेव्हा ते माती किंवा लाकडापासून बनविलेले प्रभू कार्य सिद्धीस नेतात? वाह रे वाह पाखंड्यांनो, चांगलेच मूर्ख बनविले प्रभुप्रेमी आत्म्यांना.)

मूर्तींची स्थापना झाल्यानंतर काही दिवसांनी ज्याला समुद्री वादळ म्हणतात, अशी सुमारे ४० फूट उंचीची समुद्राच्या पाण्याची लाट मंदिराच्या दिशेने येऊ लागली. समोर कबीर परमेश्वर चबुतऱ्यावर बसले होते. त्यांनी आशीर्वाद देत असल्यासारखा आपला एक हात वर केला. लाटरूपी समुद्र जागच्या जागी थांबला आणि पर्वतासारखी त्याची अवस्था झाल्याने तो पुढे येऊ शकला नाही. ब्राह्मणाचे रूप धारण करून आलेला समुद्र चबुतऱ्यावर बसलेल्या प्रभूंना म्हणू लागला, की हे भगवान, आपण माझी वाट मोकळी करा, मी हे मंदिर तोडणार आहे. प्रभू म्हणाले, की हे मंदिर नाही. हा तर महाल (आश्रम) आहे. त्यामध्ये विद्वान पुरुषाचे वास्तव्य असेल आणि तो पवित्र गीतेचे ज्ञान देत राहील. या महालाचा विध्वंस करणे आपणाला शोभा देत नाही. समुद्र म्हणाला, की मी हे मंदिर तोडणारच. प्रभू म्हणाले, की, जा, कोण तुला आडवत आहे? समुद्र म्हणाला, की मी विवश झालो आहे. आपली शक्ती अपार आहे. प्रभू, तुम्ही मला वाट द्या. परमेश्वर कबीरसाहेबांनी विचारले, की तुम्ही असे का करत आहात? ब्राह्मण रूपातील समुद्र म्हणाला, की जेव्हा हा श्रीकृष्ण त्रेतायुगामध्ये श्री रामचंद्रांच्या रूपामध्ये आला होता, तेव्हा त्याने मला अग्निबाण दाखवून बरेवाईट बोलत अपमानित करून मार्ग मागितला होता. मी त्याचाच प्रतिशोध घेण्यास जात आहे.

परमेश्वर कबीरजी म्हणाले, की प्रतिशोध तर आपण पूर्वीच घेतला आहे. आपण द्वारिकानगरी बुडवलेली आहे. समुद्र म्हणाला, की मी अजूनही द्वारिकानगरी पूर्णपणे बुडवू शकलेलो नाही. अर्धी बुडायची राहिली आहे. त्या वेळीसुद्धा एक प्रबल शक्तीयुक्त संत समोर आला होता. त्यामुळे मी द्वारिकेस पूर्णपणे बुडवून स्वत:मध्ये सामावून घेऊ शकलो नाही. आतासुद्धा प्रयत्न करत आहे, परंतु मी तिकडे जाऊ शकत नाही. तिकडून मला बंधन घालण्यात आले आहे.

तेव्हा परमेश्वर कबीर (कविर्देव) यांनी सांगितले, की तेथेसुद्धा मीच पोहचलो होतो. मीच ते अवशेष वाचविले होते. आता जा आणि शिल्लक राहिलेल्या द्वारिकेस गिळंकृत कर, परंतु ती स्मृती तशीच सोडून दे, जेथे श्रीकृष्णजींच्या शरीरावर अंतिम संस्कार केले होते. (या स्थळावर अत्यंत विशाल मंदिर बनविले गेले. ही स्मृती प्रमाण बनून राहील, की वास्तवामध्ये श्रीकृष्णजींचा मृत्यू झालेला होता आणि पंच महाभूतांपासून बनलेले शरीर ते सोडून गेले होते. नाहीतर भावी काळामध्ये समाज म्हणेल, की श्रीकृष्णजींचा मृत्यूच झालेला नव्हता.) कबीरजींकडून आज्ञा मिळताच शिल्लक राहिलेल्या द्वारिकानगरीलाही समुद्राने बुडविले. परमेश्वर कबीरजी (कविर्देव) यांनी सांगितले, की आता आपण यापुढे कधीही हे जगन्नाथ मंदिर तोडण्याचा प्रयत्न करू नका, तसेच या मंदिरापासून दूर निघून जावे. प्रभूंच्या या आज्ञेला मान देऊन, नमस्कार करून मंदिरापासून समुद्र सुमारे दीड किलोमीटर मागे हटला. अशाप्रकारे श्री जगन्नाथजींचे मंदिर अर्थात धाम स्थापित झाले आहे.

श्री जगन्नाथाच्या मंदिरामध्ये अस्पृश्यता प्रारंभापासून नव्हती

काही दिवसांनंतर ज्या पंडिताने प्रभू कबीरजींना शूद्र रूपामध्ये असताना धक्का मारला होता, त्याला कुष्ठरोग झाला. सर्वप्रकारचे औषधोपचार करूनही काहीही फरक पडला नाही. कुष्ठरोगाचा त्रास अधिकाधिक वाढतच गेला. त्याने सर्वप्रकारच्या उपासनासुद्धा केल्या. श्री जगन्नाथजींसमोर रडून रडून संकटनिवारणासाठी प्रार्थना केली, परंतु सर्व प्रयत्न निष्फळ गेले. स्वप्नामध्ये श्रीकृष्णजींनी दर्शन दिले आणि सांगितले, की हे पंडिता, ज्या संतांना तू मंदिराच्या मुख्य द्वारावर धक्का मारला होतास, त्यांचे चरण धुवून ते अमृत तू प्राशन कर. त्यानंतरच जर त्यांनी तुला हृदयातून क्षमा केली, तर त्यांच्या आशीर्वादाने तुझा हा असाध्य कुष्ठरोग बरा होऊ शकेल, अन्यथा नाही. आता तो हे करेल, नाही तर काय मरणाला सामोरा जाईल?

तो मुख्य पंडित सकाळी लवकर उठला आणि आपल्या सहयोगी पंडितांना सोबत घेऊन जेथे प्रभू कबीर शूद्र रूपामध्ये विराजमान होते त्या स्थानावर गेला. जेव्हा पांडित प्रभूंच्या जवळ आला, तेव्हा परमेश्वर कबीरसाहेब उठून चालू लागले ते म्हणाले, की हे पंडिता, मी तर अस्पृश्य आहे. माझ्यापासून तू दूर राहा, नाही तर तू अपवित्र होशील. पंडित प्रभूंच्या जवळ गेला, तर परमेश्वर आणखी पुढे चालू लागले. त्यावेळी पंडित ओक्साबोक्शी रडू लागला आणि म्हणाला, की हे पालनकर्त्या, माझ्या हातून चूक घडली, मला क्षमा करा. तेव्हा दयाळू प्रभू थांबले. पंडिताने आदराने एक स्वच्छ वस्त्र जमिनीवर अंथरले आणि प्रभूंना बसण्याची प्रार्थना केली. ते त्या वस्त्रांवर बसले, तेव्हा पंडिताने त्यांचे चरण स्वत: धुतले आणि ते चरणामृत पात्रामध्ये घेतले. प्रभू कबीरसाहेबजी म्हणाले, की हे पंडिता, हे चरणामृत चाळीस दिवस प्राशन कर आणि अंघोळीच्या पाण्यामध्ये यातील थोडे टाकून अंघोळ करत जा. चाळिसाव्या दिवशी तुझा कुष्ठरोग बरा होईल. प्रभूंनी असेही सांगितले, की

भविष्यामध्येही या जगन्नाथजींच्या मंदिरामध्ये कोणी अस्पृश्यता मानली, तर त्यालाही दंड मिळेल. उपस्थित सर्व व्यक्तींनी वचन दिले, की येथून पुढे या पवित्र स्थानी कोणीही स्पृश्यास्पृश्यता पाळणार नाही.

विचार करा : हिंदुस्थानातील असे एकच मंदिर आहे, की जेथे सुरवातीपासूनच स्पृश्यास्पृश्यता पाळली जात नाही.

मलाही (रामपालजी) ते स्थान पाहण्याची संधी मिळाली. काही पुरावे मिळतील, या उद्देशाने अनेक सेवकांसोबत ते स्थळ पाहण्यासाठी गेलो होतो. तेथे सर्व पुरावे आजसुद्धा जसेच्या तसे मिळाले. ज्या दगडाच्या चबुतऱ्यावर बसून मंदिर वाचविण्यासाठी कबीर परमेश्वरजींनी समुद्रास थांबविले होते, तो आजही तेथे आहे. स्मृती म्हणून त्यावर एक घुमट बनविलेला आहे. तेथे अत्यंत पुरातन महंत (राखणदार) परंपरेचा एक आश्रम आजही आहे. तेथे सुमारे सत्तर वर्षीय वृद्ध महंतांना समुद्रापासून मंदिराच्या रक्षणासंदर्भात माहिती विचारली असता त्यांनीसुद्धा हेच सांगितले. ते म्हणाले, की माझे पूर्वज कित्येक पिढ्यांपासून येथे महंत (राखणदार) बनून राहिलेले आहेत. या ठिकाणीच श्री धर्मदाससाहेब व त्यांची पत्नी भक्तिमती आमनीदेवी यांनी शरीराचा त्याग केला होता. त्या दोघांच्या समाध्याही एका ठिकाणीच बांधलेल्या दिसल्या. नंतर आम्ही श्री जगन्नाथजींच्या मंदिरामध्ये गेलो. तेथे आजसुद्धा मूर्तिपूजा होत नाही, परंतु प्रदर्शनासारख्या त्या मूर्ती तेथे ठेवलेल्या आहेत.

भगवान श्रीकृष्णजी, श्री बलरामजी आणि त्यांची भगिनी सुभद्राजी यांच्या मंदिरात स्थापन केलेल्या मूर्ती आजही तेथे आहेत. त्यांच्या दोन्ही हातांना पंजे नाहीत, दोन्ही हात तुटलेले आहेत. त्या मूर्तींची पूजाही केली जात नाही. त्या केवळ दर्शनार्थ ठेवलेल्या आहेत. तेथे एका मार्गदर्शक (गाईड) पंडिताला विचारले, की माझ्या ऐकण्यात असे आले आहे, की समुद्राने हे मंदिर पाच वेळा तोडले. परत त्याची उभारणी केली गेली. समुद्राने मंदिर तोडण्यामागचे कारण काय? नंतर समुद्रास कोणी थांबविले? पंडित म्हणाला, की याबाबत मला एवढी माहिती नाही. ही सर्व कृपा जगन्नाथजींची होती. त्यांनीच समुद्राला रोखले. ऐकण्यात तर असे आले आहे की, समुद्राने तीन वेळा मंदिर तोडले होते. मी पुन्हा प्रश्न केला, की पहिल्यांदा मंदिर उभारले गेले, त्यावेळीच प्रभूंनी समुद्राला का रोखले नाही? पंडिताने उत्तर दिले, ही सगळी जगन्नाथाची लीला आहे!

मी पुन्हा विचारले की, या मंदिरामध्ये सृश्यास्पृश्यता आहे की नाही? तो म्हणाला, की जेव्हा मंदिर बनले, तेव्हापासून येथे कोणताही स्पृश्य-अस्पृश्य असा भेदभाव नाही. मंदिरामध्ये शूद्र आणि पंडित एकाच थाळीमध्ये अथवा पंगतीमध्ये भोजन करू शकतात. त्याला कोणीही मनाई करू शकत नाही. मी प्रश्न केला, की पंडितजी अन्य हिंदू मंदिरांमध्ये तर पूर्वी अत्यंत स्पृश्य-अस्पृश्य भेदभाव मानला जात होता. या मंदिरामध्ये का नाही? प्रभू तर तेच

आहेत. पंडिताने उत्तर दिले, की लीला आहे जगन्नाथाची.

हे पुण्यात्म्यांनो, आता विचार करा, लीला आहे जगन्नाथाची असे सांगून सत्य किती दाबले गेले आहे बघा. पवित्र स्मृतिस्थाने आदरणीय आहेत, परंतु आत्मकल्याण केवळ पवित्र गीता व पवित्र वेदांमध्ये वर्णित, तसेच परमेश्वर कबीर साहेबजींद्वारा दिलेल्या तत्त्वज्ञानानुसार भक्तिसाधना करण्यानेच संभव आहे. ते शास्त्राविरुद्ध झाल्यास मानवी जीवन व्यर्थ जाईल. (प्रमाण : गीतेच्या सोळाव्या अध्यायातील २३ व २४ वा श्लोक.) प्रभूंच्या आदेशानुसार श्री जगन्नाथांच्या मंदिरात पवित्र गीतेतील ज्ञानमहिमेचे गुणगान होणेच श्रेयस्कर आहे. तसेच श्रीमद् भगवत गीतेमध्ये जसा भक्तिविधी आहे, तशीच साधना करण्यात आत्मकल्याण शक्य आहे. केवळ जगन्नाथजींचे दर्शन किंवा खिचडीचा प्रसाद भक्षण करून कोणताही लाभ होणार नाही. कारण या क्रियेचे श्री गीतेमध्ये वर्णन नसल्यामुळे ते शास्त्रविरुद्ध आहे. याचे प्रमाण गीतेच्या सोळाव्या अध्यायातील २३ व २४ वा श्लोकांमध्ये आहे.

स्वर्गाची परिभाषा आहे?

उदाहरण : स्वर्ग म्हणजे एक हॉटेल (रेस्टॉरंट) समजू या. एखादी धनाढ्य व्यक्ती उन्हाळ्याच्या ऋतूमध्ये सिमला किंवा कुलूमनाली यांसारख्या थंड हवेच्या शहरांमध्ये जाते. जेथे खोलीचे भाडे आणि आहाराचा खर्च द्यावा लागतो अशा एखाद्या हॉटेलामध्ये तो उतरतो. दोन-तीन महिन्यांमध्ये वीस-तीस हजार रुपये खर्च करून त्याला पुन्हा आपल्या कार्यक्षेत्राकडे यावे लागते. त्यानंतर दहा महिने त्याला कष्ट करावे लागतील. परत दोन महिने आपली मिळकत अशा हॉटेलमध्ये खर्च करून पुन्हा परत यावे लागते. जर एखाद्या वर्षी कमाई चांगली झाली नाही, तर त्या दोन महिन्यांच्या सुखालाही मुकावे लागते.

अगदी अशाचप्रकारे स्वर्ग समजू या. पृथ्वीलोकामध्ये साधना करून भक्त काही काळ स्वर्गरूपी हॉटेलमध्ये जातो. नंतर आपली पुण्याची कमाई खर्च करून पापकर्माच्या आधारावर पुन्हा नरक आणि ८४ लक्ष प्राण्यांच्या शरीरामध्ये (योनीमध्ये) त्याला कष्ट भोगावे लागतात.

जोपर्यंत तत्त्वदर्शी संत मिळणार नाही, तोपर्यंत जन्म-मृत्यू, स्वर्ग-नरक व ८४ लक्ष योन्यांचे कष्ट आहेत तसेच राहतील. कारण केवळ पूर्ण परमात्म्याचे सत्नाम् किंवा सारनामच पापांचा नाश करते. अन्य प्रभूंच्या पूजेने पाप नष्ट होत नाही. सर्व कर्माचे जसेच्या तसे फळ प्राप्त होते.

यासाठीच गीतेच्या आठव्या अध्यायातील सोळाव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की ब्रह्मलोकापर्यंत (महास्वर्ग) सर्व लोक नाशवान आहेत. जर स्वर्ग आणि महास्वर्गच राहणार नाहीत तर साधकाचे ठिकाण कोठे असेल, याचा कृपया विचार करावा.

प्रश्न : गीतेचा नित्यपाठ करण्याने कोणताच लाभ नाही काय? कुत्र्याला भाकरी, भुकेलेल्यांना अन्न, मुंग्यांना साखर, पीठ, तीर्थस्थानावर अन्नदान (भंडारा) आदी प्रकारे जो दानधर्म केला जातो, तेही सर्व व्यर्थ आहे काय?

उत्तर : धार्मिक सद्ग्रंथांच्या वाचन-पठणाने ज्ञानयज्ञाचे फळ मिळते, परंतु मोक्ष मिळत नाही. ज्या उद्देशाने यज्ञ केला गेला, त्याचे फळ मिळेल किंवा काही काळासाठी स्वर्गप्राप्तीसुद्धा होईल, परंतु मोक्ष मिळणार नाही. सद्ग्रंथांमध्ये जी साधना करण्याचा निर्देश केला गेला आहे किंवा एखादी साधना करू नये, असे सांगितले असेल, तर त्याची कायम आठवण राहावी आणि त्यात कोणतीही चूक होऊ नये, ज्यामुळे आपण वास्तविक उद्देशाचा त्याग करून किंवा चुकीच्या मार्गाने शास्त्रविधीचा त्याग करून मन मानेल तसे आचरण (पूजा) करू नये व मनुष्य जीवनाचा मूळ उद्देश आत्मकल्याण, जो फक्त शास्त्र अनुकूल भक्तिसाधना करण्याने संभव आहे, याची स्मृती कायम बनून राहावी हेच नित्यपाठ करण्याचे मुख्य कारण आहे.

एका जमीदाराला वृद्धावस्थेमध्ये पुत्रप्राप्ती झाली. त्याने विचार केला, की जेव्हा हा बालक तरुण होईल, आपल्या शेतीचे, जमिनीचे काम सांभाळण्यायोग्य होईल तेव्हा मला मृत्यू यावा. त्या शेतकऱ्याने आपले अनुभव लिहून ठेवले आणि आपल्या पुत्राला सांगितले, की जेव्हा तू तरुण होशील, तेव्हा आपल्या शेतीचे, जमिनीचे सर्व व्यवहार समजण्यासाठी माझा हा अनुभवांची नोंद केलेला लेख दररोज वाचत जा आणि शेती कर. वडिलांच्या मृत्यूनंतर शेतकऱ्याचा पुत्र दररोज तो अनुभव लिहिलेला लेख वाचे, परंतु त्यामध्ये जसे वर्णन केलेले आहे, त्याप्रमाणे आचरण करत नाही. असे असेल तर तो शेतकऱ्यांचा पुत्र धनाढ्य होऊ शकेल काय? ते कधीही शक्य नाही. आपल्या वडिलांनी अनुभवांच्या लेखामध्ये जसे लिहिलेले आहे, त्याप्रमाणेच त्याचे आचरण असले पाहिजे.

अगदी अशाप्रकारे पवित्र गीतेचा पाठ (वाचन) श्रद्धाळू नित्यनेमाने करत आहेत, परंतु त्यांची साधना सद्ग्रंथांच्या बरोबर उलटी आहे. यामुळेच गीतेच्या सोळाव्या अध्यायातील २३ व २४ व्या श्लोकांनुसार ही सर्व साधना व्यर्थ आहेत.

जशी त्रिगुणांची (रजोगुण- ब्रह्माजी, सतुगुण- विष्णूजी, तमोगुण- शिवजी) पूजा गीतेच्या सातव्या अध्यायातील १२ ते १५ आणि २० ते २३ या श्लोकांमध्ये अमान्य केलेली आहे. श्राद्ध घालणे म्हणजे पितरपूजा, पिंडदान, अस्थिविसर्जन, तेरावा, दहावा, सतरावा, महिना, सहामाही, वर्षश्राद्ध घालणे हे सर्व गीतेच्या नवव्या अध्यायातील २५ व्या श्लोकामध्ये अमान्य केलेले आहे. कोणतेही व्रत करण्यास गीतेच्या सहाव्या अध्यायातील सोळाव्या श्लोकामध्ये मनाई केलेली आहे. त्यामध्ये लिहिलेले आहे, की हे अर्जुना, योग (भक्ती) काहीच न खाणाऱ्यांना (व्रत, उपवास ठेवणाऱ्यांना) कधीच सिद्ध होत नाही. त्यामुळे व्रत (उपवास) करण्यास मनाई आहे.

भुकेलेल्यांना भोजन देणे, कुत्रे, जीवजंतू, पशू यांना पोटाला खायला घालण्यात वाईट काही नाही, परंतु पूर्ण संतांच्या माध्यमातून त्यांच्या आज्ञेनुसार दान, यज्ञ आदी करणे

पूर्ण लाभदायक आहे.

एखादा कुत्रा कारमधील मालकाच्या सीटवर बसून प्रवास करतो. त्याच्या ड्रायव्हर मात्र मनुष्य होतो. त्या पशूला सामान्य माणसापेक्षाही अधिक सुविधा प्राप्त होतात. त्या मालकाबरोबरच त्याच्यासाठी स्वतंत्र खोली, पंखा किंवा कूलर लावलेला असतो.

जेव्हा तो अज्ञानी प्राणी मानवी शरीरामध्ये होता, त्यावेळी त्याने दानधर्मही केला, परंतु ते शास्त्रविधीच्या विपरीत मनमानी आचरण (पूजा) असल्यामुळे लाभदायक झाले नाही. प्राणी जसे कर्म करेल, तसेच त्याला फळ मिळेल, हे प्रभूचे विधान (नियम) आहे. जोपर्यंत तत्त्वदर्शी संत म्हणजेच पूर्ण परमात्म्याचा मार्गदर्शक मिळत नाही, तोपर्यंत हे विधान लागू पडते.

प्राणी जसे कर्म करतो तसेच फळ त्याला प्राप्त होते, या विधानानुसार तो तीर्थस्थाने आणि धामांवर किंवा अन्य स्थानांवर अन्नदानाद्वारे (भंडारा) कुत्र्यांना किंवा इतर प्राण्यांना अन्न खायला घालून कर्मांच्या आधारावर कुत्र्याच्या योनींमध्ये गेला. तेथेसुद्धा केलेल्या कर्माचे फळ मिळाले. कुत्र्याच्या जीवनामध्ये आपली पूर्वजन्मातील शुभ कर्मांची कमाई संपवून तो गाढवाच्या योनीमध्ये जाईल. त्या जीवनामध्ये त्याच्या सर्व सुविधा काढून घेतल्या जातील. संपूर्ण दिवसभर मातीच्या कच्च्या, पक्क्या विटा वाहून नेईल. त्यानंतर अन्य प्राण्यांच्या शरीरामध्ये जन्म घेऊन कष्ट सहन करत राहील आणि नरकसुद्धा भोगावा लागेल. ८४ लक्ष योन्यांचे कष्ट भोगून पुन्हा मनुष्य शरीर प्राप्त होईल. त्या जन्मी पुन्हा त्याच्या हातून भक्ती घडते किंवा नाही याची खात्री काय? धाम अथवा तीर्थस्थानांना जाताना किंवा प्रवास करताना जेवढे जीवजंतू मरतात, त्याचे पापसुद्धा तीर्थ किंवा धामाची यात्रा करणाऱ्यास भोगावे लागते. जोपर्यंत पूर्ण परमात्म्याची वास्तविक सत्यसाधना सांगणारा पूर्ण संत मिळत नाही, तोपर्यंत पापनाश (क्षमा) होऊ शकत नाही. कारण ब्रह्मा, विष्णू, महेश, ब्रह्म (क्षरपुरुष/काळ), तसेच परब्रह्म (अक्षरपुरुष) यांची साधना करून पापाचा नाश (क्षमा) होत नाही. त्यामुळे पाप अन् पुण्य या दोन्हीचे फळ भोगावे लागतेच. जर प्राण्याने गीता ज्ञानानुसार पूर्ण संतांना शरण जाऊन पूर्ण परमात्म्याची साधना केली, तर तो एक तर सत्लोकी जाईल किंवा पुन्हा मनुष्य शरीर प्राप्त करेल. पूर्व पुण्याईच्या आधारावर त्याला पुन्हा कोणी तरी तत्त्वदर्शी संत प्राप्त होतो आणि तो प्राणी पुन्हा शुभ कर्म करून मुक्त होतो म्हणजे पुन्हा ८४ लक्ष योनींमध्ये कधीच न जाता सत्लोकी पूर्ण मुक्तीचा अलौकिक आनंद प्राप्त करतो. यासाठीच मनमानी आचरण लाभदायक नाही.

प्रश्न : गीतेच्या तिसऱ्या अध्यायातील ३५ वा श्लोक व अठराव्या अध्यायातील ४७ व्या श्लोकामध्ये म्हटलेले आहे, की चांगल्या प्रकारचे आचरण हा आपला धर्म इतर दुसऱ्या गुणरहित धर्मापेक्षा अतिउत्तम आहे. आपल्या धर्मामध्ये मरण येणे हेसुद्धा कल्याणकारी आहे. दुसऱ्यांचा धर्म भय देणारा आहे. यावरून असे सिद्ध होते, की जो जशा

प्रकारची पूजा करत असेल, तिचा त्याग करू नये. आपल्या धर्मामध्ये मरणेसुद्धा कल्याणकारक आहे काय?

उत्तर : जर गीतेच्या तिसऱ्या अध्यायातील ३५ वा श्लोक व अठराव्या अध्यायातील ४७ व्या श्लोकाचा अर्थ जो जशा प्रकारची पूजा करत आहे, त्याने ती तशीच करत राहिले पाहिजे, तिचा त्याग करू नये असा असेल, तर पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेमधील ज्ञानाची काय आवश्यकता होती? फक्त एका श्लोकावरच सर्व काही साध्य झाले असते. श्री गीतेच्या या श्लोकांचा भावार्थ योग्य आहे, परंतु अनुवादकर्त्यांनी त्याचा अर्थ विपरीत केलेला आहे. कृपया या दोन्ही श्लोकांचा वास्तविक अर्थ खालीलप्रमाणे वाचावा-

तिसऱ्या अध्यायातील ३५ वा श्लोक

श्रेयान्, स्वधर्म, विगुणः, परमधर्मात्, स्वनुष्ठितात्,
स्वधर्मे, निधनम्, श्रेयः, परधर्मः, भयावहः।।

अनुवाद : (विगुणः) गुणरहित अर्थात शास्त्रविधीचा त्याग करून (स्वनुष्ठितात्) स्वतःच्या मनाप्रमाणे चांगल्या प्रकारे आचरणामध्ये आणलेली (परमधर्मात्) दुसऱ्यांच्या धार्मिक पूजेपेक्षा (स्वधर्म) आपल्या शास्त्रविधीनुसार पूजा (श्रेयान्) अतिउत्तम आहे. शास्त्रानुकूल (स्वधर्मे) आपल्या पूजेमध्ये तर (निधनम्) मरणेही (श्रेयः) कल्याणकारक आहे आणि (परधर्मः) दुसऱ्यांची पूजा (भयावहः) भय देणारी आहे.

अठराव्या अध्यायातील ४७ वा श्लोक

श्रेयान्, स्वधर्मः, विगुणः, परधर्मात्, स्वनुष्ठितात्,
स्वभावनियतम्, कर्म, कुर्वन्, न, आप्नोति, किल्बिषम्।।

अनुवाद : (विगुणः) गुणरहित (स्वनुष्ठितात्) स्वतःच्या मनाप्रमाणे केलेले शास्त्रविधिरहित चांगल्या प्रकारचे आचरण (परधर्मात्) दुसऱ्याच्या धर्म म्हणजेच धार्मिक पूजेपेक्षा (स्वधर्मः) आपला धर्म म्हणजेच शास्त्रविधीनुसार धार्मिक पूजा (श्रेयान्) श्रेष्ठ आहे. (स्वभावनियतम्) स्वतःच स्वभावानुसार बनवलेले मन मानेल तसे आचरण करण्याने (कर्म) भक्तिकर्म (न) नको (कुर्वन्) करू (किल्बिषम्) ज्यामुळे पापास (आप्नोति) प्राप्त होतो.

विशेष : याचे प्रमाण गीतेच्या सतराव्या अध्यायातील पहिल्या ते सहाव्या श्लोकांमध्ये स्पष्ट केलेले आहे. या श्लोकांमधून असे स्पष्ट होते, की आपली शास्त्रविधीअनुसार भक्तिसाधना श्रेष्ठ आहे. दुसऱ्यांची भक्तिसाधना कितीही चमकधमकणारी, सुनियोजित वाटली, तरी ती हानिकारक असते.

दुर्गामातेचे जागरण करणारे अत्यंत मधुर, सुरेल आवाजामध्ये स्वयंरचित कविता, गीते साग्रसंगीत गाऊन माता दुर्गेची स्तुती करतात. या (स्वुनष्ठितात्) स्वयंनिर्मित शास्त्रविधिरहित साधनेकडे आकर्षित होऊन आपल्या शास्त्रानुकूल साधनेचा त्याग करू नये.

एखादा साधक सत्साधना करू लागला, की तो पितर पूजा, मंदिरात जाणे अशा पूर्वीच्या शास्त्राविरुद्ध असलेल्या सर्व पूजांचा त्याग करतो. त्यावेळी इतर शास्त्रविधीविरुद्ध साधना करणारे तुम्ही सर्व पूजांचा त्याग केला आहे, त्यामुळे सर्व देव तुमच्यावर कोप धरतील, असे म्हणतील. एका व्यक्तीने असेच केले होते. त्याचा एकुलता मुलगा मरण पावला. त्यामुळे त्याच्या मनात दुसरे करतात त्या शास्त्रविरुद्ध साधनेचे भय निर्माण झाले, परंतु आपली शास्त्रअनुकूल भक्तिसाधना अंतिम श्वासापर्यंत करत राहणेच कल्याणकारक आहे.

प्रश्न : मी गीतेच्या सहाव्या अध्यायातील १० ते १५ या श्लोकांमध्ये वर्णन केलेल्या विधीनुसार एका आसनावर बसून शिरासह इतर अवयव सम करून ध्यान करत आहे. एकादशीचे व्रतसुद्धा करतो. अशाप्रकारे मला शांती मिळेल का?

उत्तर : कृपया, आपण गीतेच्या सहाव्या अध्यायातील १६ वा श्लोक वाचा. यामध्ये लिहिलेले आहे, की हे अर्जुन, हा योग (साधना) अधिक भोजन खाणाऱ्यांना सिद्ध होत नाही किंवा काहीही न खाणाऱ्यांनाही (व्रत, उपवास करणाऱ्यांना) सिद्ध होत नाही. अधिक जागरण करणाऱ्यांना किंवा अधिक झोपणाऱ्यांनासुद्धा तो सिद्ध होत नाही. एका स्थानावर बसून साधना करणाऱ्यांनाही तो सिद्ध होत नाही. गीतेच्या सहाव्या अध्यायातील १० ते १५ व्या श्लोकांपर्यंत वर्णन केलेल्या विधींचे खंडन गीतेच्या तिसऱ्या अध्यायातील पाचव्या ते नवव्या श्लोकांमध्ये केलेले आहे. त्यामध्ये जी मूर्ख व्यक्ती समस्त कर्मेंद्रियांना हटपूर्वक रोखून म्हणजेच एका स्थानावर बसून चिंतन करते, ती पाखंडी म्हटली जाते, असे वर्णन आहे. त्यामुळे कर्मयोगीच (कार्य करत करत भक्तिसाधना करणारा साधक) श्रेष्ठ आहे. वास्तविक भक्तिविधीसाठी गीता ज्ञानदाता प्रभू (ब्रह्म) एखाद्या तत्त्वदर्शी संताचा शोध घेण्यास सांगत आहे. (गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ वा श्लोक). यावरून असे सिद्ध होते, की गीता ज्ञानदात्याद्वारे (ब्रह्म) सांगितली गेलेली भक्तिविधी पूर्ण नाही. त्यामुळेच गीतेच्या सहाव्या अध्यायातील १० ते १५ श्लोकांपर्यंत ब्रह्मद्वारा (क्षरपुरुष-काळ) सांगितलेले त्याच्या स्वत:च्या साधनेचे वर्णन आहे. तसेच गीतेच्या सातव्या अध्यायातील अठराव्या श्लोकामध्ये आपल्या भक्तिसाधनेने मिळणाऱ्या शांतीला अतिनीच (अनुत्तमाम्) असे म्हटलेले आहे. गीतेच्या सहाव्या अध्यायातील १० ते १५ श्लोकांमध्ये म्हटलेले आहे, की मन आणि इंद्रियांना वश करू इच्छिणाऱ्या साधकाने एक विशेष आसन तयार करावे. ते अधिक उंच नसावे किंवा कमी उंचीचेही नसावे. अशा आसनावर बसून चित्त तसेच इंद्रियांना वश करून मन एकाग्र करण्याचा अभ्यास करावा. सरळ (ताठ) बसून ब्रह्मचर्याचे पालन करत मनाला लगाम लावत प्रयाण करावे. अशी साधना करणारा साधक माझ्यामध्ये वास करणाऱ्या (निर्वाणपरमाम्) पूर्ण शक्तिहीन म्हणजेच पूर्णपणे मेलेल्या (नाममात्र) शांतीस प्राप्त होतो. म्हणूनच गीतेच्या सातव्या अध्यायातील १८ व्या श्लोकामध्ये आपल्या साधनेने मिळणाऱ्या

गतीला (लाभ) अतिनीच (अनुत्तमाम्) म्हटलेले आहे. याच गीतेच्या अठराव्या अध्यायातील ६२ वा श्लोक व पंधराव्या अध्यायातील चौथ्या श्लोकामध्ये म्हटलेले आहे, की हे अर्जुना, तू परमशांती व सत्लोकास प्राप्त होशील. त्यानंतर पुनर्जन्म होत नाही, तर पूर्ण मोक्ष मिळतो. मीसुद्धा (गीता ज्ञानदाता प्रभू-ब्रह्म-काळ) त्याच आदिनारायण पुरुष परमेश्वराला शरण आहे. त्यामुळे पूर्ण परमेश्वरांची भक्तिसाधना व पूजा दृढनिश्चयाने केली पाहिजे.

आपल्या साधनेला अडथळा ठरणाऱ्या ज्ञानाच्या आधारावर सांगितलेल्या मार्गाला सहाव्या अध्यायातील ४७ व्या श्लोकामध्येसुद्धा स्वत: (युक्ततम: मत:) अर्थात अज्ञानाचा अंधकार असलेले विचार असे म्हटले आहे. इतर अनुवादकर्त्यांनी मे 'युक्तम: मत:'चा अर्थ 'परमश्रेष्ठ मान्य आहे,' असा केलेला आहे, परंतु 'हे माझे अडचणीत आणणारे अज्ञानरूपी अंधकाराच्या आधारावर दिलेले मत आहे,' असा त्याचा अर्थ घ्यायला पाहिजे. कारण याच्या यथार्थ ज्ञानाविषयी योग्य तत्त्वदर्शी संताकडून माहिती घेण्यास सांगितलेले आहे. (गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ वा श्लोक).

गीतेच्या सहाव्या अध्यायातील ४७ व्या श्लोकाचा वास्तविक अनुवाद

योगिनाम्, अपि, सर्वेषाम्, मदगतेन, अन्तरात्मना,
श्रद्धावान्, भजते, यः, माम्, सः, मे, युक्ततमः, मतः।।

अनुवाद : माझ्याद्वारे दिलेला भक्तिविचार जो अडखळ (अडचण) आणणारा हा श्लोक १० ते १५ मध्ये वर्णित पूजा विधीचे आहे. जे मी अनुमानाने सांगितलेली आहे. ते पूर्ण ज्ञान नाही. कारण की, (सर्वेषाम्) सर्व (योगीनाम्) साधकांमध्ये भक्तांमध्ये (यः) जो (श्रद्धावान) पूर्ण आस्थेने (अन्तरात्मना) सत्य ओढीने (मद्गतेन्) माझ्याद्वारे दिलेल्या भक्तिमतानुसार (माम्) मला (भजते) भजतो/पुजतो. (सः) तो (अपि) सुद्धा (युत्कतमः) अज्ञानरूपी अंधकाराने जन्म-मृत्यू, स्वर्ग-नरक अशी भक्ती असणाऱ्या साधनेमध्येच लीन आहे. हे (मे) माझे (मतः) विचार आहेत.

याचेच प्रमाण पवित्र गीतेच्या सातव्या अध्यायातील अठराव्या श्लोकामध्ये आणि पवित्र गीतेच्या पाचव्या अध्यायातील २९ वा श्लोक व सहाव्या अध्यायातील पंधराव्या श्लोकामध्ये स्पष्ट केलेले आहे. म्हणूनच पवित्र गीतेच्या अठराव्या अध्यायातील ६२ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की हे भारत, तू सर्वस्व भावनेने त्या परमात्म्याला शरण जा. त्याच्या कृपेने तुला परमशांती मिळेल व सनातन परमधाम अर्थात सत्लोक प्राप्त होईल. पवित्र गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील चौथ्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की तुला पवित्र गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ व्या श्लोकामध्ये वर्णन केलेले तत्त्वदर्शी संत मिळाल्यानंतर ज्याकडे गेलेले साधक पुन्हा परतून या जगतामध्ये येत नाहीत अर्थात जन्म-मृत्यूपासून ते कायमचे मुक्त होऊन जातात, ज्या परमेश्वराने संसाररूपी वृक्षाची रचना केलेली आहे, त्या परमपद

परमेश्वरास जाणीवपूर्वक शोधले पाहिजे. मीसुद्धा त्या आदिपुरुष परमेश्वराला शरण आहे. त्याचीच भक्ती केली पाहिजे.

पवित्र गीतेच्या तिसऱ्या अध्यायातील पाचव्या ते नवव्या श्लोकांमध्येही व गीतेच्या सहाव्या अध्यायातील दहा ते पंधराव्या श्लोकांमधील ज्ञान अयोग्य आहे असे सिद्ध केलेले आहे. अर्जुन म्हणाला, की प्रभू, मनाला रोखणे अत्यंत कठीण आहे. त्यावर भगवानांनी उत्तर दिले, की अर्जुना, मनाला रोखणे हे वायूला रोखण्यासारखे आहे. नंतर असेसुद्धा म्हटले आहे, की कोणीही व्यक्ती केव्हाही नि:संदेहपणे कर्म केल्याशिवाय क्षणमात्रसुद्धा राहत नाही. महामूर्ख मनुष्य समस्त कर्मेंद्रियांना हठपूर्वक वरून रोखून मनात मात्र काही ना काही विचार करतच राहतो. त्यामुळेच एका स्थानावर हठयोग करत बसण्यापेक्षा सांसारिक कार्य करत करत (कर्मयोग) भक्तिसाधना करणेच श्रेष्ठ आहे. कर्म न करता अर्थात हठयोगाने एका स्थानावर बसून साधना करण्यपेक्षा कर्म करत भक्तिसाधना करणे श्रेष्ठ आहे. एका स्थानावर बसून साधना करून तुझा जीवन निर्वाह कसा होणार? शास्त्रविधीचा त्याग करून साधना (हठयोग, एका आसनावर बसुन) करणे हे कर्माला बंधन घातल्यासारखे आहे. त्यापेक्षा शास्त्रअनुकूल कर्म करत करत भक्तिसाधना करणे श्रेष्ठ आहे. म्हणूनच सांसारिक कार्य करत करत भक्तिसाधना कर. पवित्र गीतेच्या आठव्या अध्यायातील सातव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की युद्ध कर, पणा त्याबरोबर माझे स्मरणही कर. असे केले तरच तू मला येऊन मिळशील. पवित्र गीतेच्या सातव्या अध्यायातील अठराव्या श्लोकामध्ये, तसेच पवित्र गीतेच्या अठराव्या अध्यायातील ६२ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की परंतु माझ्या साधनेमुळे होणारा (गति) लाभ (अनुत्तमाम) अतिनीच आहे. त्यामुळेच तू त्या परमेश्वराला शरण जा. त्याच्या कृपेनेच तुला परमशांती लाभेल, तसेच सत्‌लोकी (शाश्वतम् स्थानम्) जाशील. त्या परमेश्वराची भक्तिविधी व पूर्ण ज्ञान (तत्त्वज्ञान) एखाद्या तत्त्वदर्शी संताचा शोध घेऊन त्याला विचार. मीसुद्धा (गीता ज्ञानदाता ब्रह्म/क्षरपुरुष/काळ) ते जाणत नाही.

प्रश्न : पवित्र गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील अठराव्या श्लोकामध्ये सांगितलेले आहे, की मी लोकांमध्ये, वेदांमध्ये पुरुषोत्तम नावाने प्रसिद्ध आहे. यावरून तर हेच सिद्ध होते, की गीता ज्ञानदाता प्रभूच सर्वशक्तिमान आहे, तसेच गीतेचा बारावा अध्याय पूर्णपणे गीता ज्ञानदात्याचीच महिमा सांगत आहे.

उत्तर : गीतेमध्ये गीता ज्ञानदाता प्रभू आपली साधना व समर्थताही सांगत आहे. त्याचबरोबरच त्या पूर्ण परमात्म्याची महिमासुद्धा सांगत आहे आणि त्या परमेश्वराच्या भक्तिसाधनेसाठी तत्त्वदर्शी संताचा संकेतही करत आहे. गीतेचा पूर्ण बारावा अध्याय ब्रह्मच्या (क्षरपुरुष/काळ) महिमेने परिपूर्ण आहे. पवित्र गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील एक ते चार आणि सोळा व सतराव्या श्लोकांमध्ये पूर्ण परमात्मा तसेच परब्रह्म, ब्रह्म आदींचे निर्णायक ज्ञान आहे.

सोळाव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की पृथ्वी तत्त्वाने निर्माण झालेल्या लोकामध्ये (ब्रह्मचे २१ ब्रह्मांड व परब्रह्मचे सात संख ब्रह्मांड पृथ्वी तत्त्वाने बनल्याने एक लोकसुद्धा म्हटले जाते.) दोन प्रभू आहेत. एक क्षरपुरुष म्हणजेच ब्रह्म आणि दुसरा म्हणजे अक्षरपुरुष म्हणजेच परब्रह्म. या दोन्ही प्रभूंच्या अंतर्गत येणारे जेवढे प्राणी आहेत, त्यांचे आणि या दोन्ही प्रभूंचे स्थूल शरीर नाशवान आहे आणि जीवात्मा अविनाशी म्हटला गेलेला आहे.

पवित्र गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील सतराव्या श्लोकामध्ये सांगितलेले आहे, की वास्तवामध्ये मी पुरुषोत्तम अर्थात सर्वशक्तिमान परमेश्वर तर या दोघा प्रभूंपेक्षा वेगळाच आहे. जो परमात्मा म्हटला जातो, जो तिन्ही लोकांमध्ये प्रवेश करून सर्वांचे पालनपोषण करतो, तो वास्तवामध्ये अविनाशी परमेश्वर म्हटला जातो.

पंधराव्या अध्यायातीलच अठराव्या श्लोकामध्ये गीता ज्ञानदाता (क्षरपुरुष-ब्रह्म) आपली स्थिती सांगताना म्हणत आहे, की मला तर लोकवेदांच्या (दंतकथा) आधारे पुरुषोत्तम म्हणतात. कारण आपल्या २१ ब्रह्मांडांमध्ये जेवढे प्राणी माझ्या आधीन आहेत, ते स्थूल नाशवान शरीररूपी असोत किंवा अविनाशी आत्मारूपी असोत, त्यांच्यापेक्षा मी उत्तम (श्रेष्ठ) आहे. म्हणूनच मी लोकवेदांच्या आधाराने पुरुषोत्तम म्हणून प्रसिद्ध झालो आहे. वास्तवामध्ये पुरुषोत्तम तर कोणी दुसराच परमेश्वर आहे, त्याच्याविषयी गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील सतराव्या श्लोकामध्ये त्याचे वर्णन आलेले आहे.

प्रश्न : गीतेच्या दहाव्या अध्यायातील दुसऱ्या व तिसऱ्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की माझ्या उत्पत्तीविषयी कोणीही काहीही जाणत नाही. जो मला अनादि अजन्मा तत्त्वाने जाणतो, तो सर्व पापांतून मुक्त होतो. यावरून असे स्पष्ट होते, की ब्रह्मचा जन्म नाही आणि तो सर्व पापे नष्ट करतो.

उत्तर : गीतेच्या दहाव्या अध्यायातील दुसरा श्लोक पुन्हा वाचा. त्यामध्ये म्हटले आहे, की माझी उत्पत्ती देवता (ब्रह्मा, विष्णू, शिव) जाणत नाहीत, की महर्षी. कारण त्या सर्वांची उत्पत्ती माझ्यापासूनच झालेली आहे.

या श्लोकावरून आपोआपच असे सिद्ध होते, की गीता ज्ञानदाता प्रभूची उत्पत्ती म्हणजेच जन्म तर झालेला आहे, परंतु काळापासून (ब्रह्म) उत्पन्न झालेले देवता व ऋषिगण हे जाणत नाहीत, कारण ते काळापासूनच उत्पन्न झालेले आहेत. पित्याच्या जन्माविषयी मुलांना काहीच माहिती नसते, परंतु त्यांचे पिता म्हणजे आजोबाच याबाबत सर्वकाही सांगू शकतात. पूर्ण परमात्म्याने स्वतः काळलोकामध्ये प्रगट होऊन ब्रह्मच्या (काळ) उत्पत्तीविषयी सांगितलेले आहे. कृपया भक्तीच्या सौदागरास संदेश (भाग- १) या पुस्तकातील सृष्टिरचना हे प्रकरण वाचावे.

गीतेच्या दहाव्या अध्यायातील तिसऱ्या श्लोकाचा अनुवाद चुकीचा केलेला आहे.

जसे गीतेच्या दुसऱ्या अध्यायातील चौथ्या, पाचव्या आणि बाराव्या श्लोकांमध्ये स्वत:ला नाशवान व जन्म-मृत्यू वारंवार प्राप्त होणारा असे सांगितलेले आहे, तसेच दुसऱ्या अध्यायातील सतरावा श्लोक व आठव्या अध्यायातील तिसऱ्या, आठव्या ते दहाव्या व विसाव्या आणि पंधराव्या अध्यायातील चौथ्या, सोळाव्या व सतराव्या श्लोकांमध्ये कोणत्या तरी दुसऱ्या अविनाशी अनादि परमात्म्याविषयी सांगितलेले आहे.

त्यामुळेच गीतेच्या दहाव्या अध्यायातील तिसऱ्या श्लोकामध्ये सांगितले आहे, की जो मानव प्राण्यांमध्ये विद्वान म्हणजेच तत्त्वदर्शी संत मला, तसेच त्या अनादि वास्तवामध्ये जन्मरहित, सर्व लोकांचे महेश्वर म्हणजे परमेश्वराला तत्त्वाने जाणतो, तोच तत्त्वदर्शी संत ज्यामुळे भक्त साधना करून पापांपासून मुक्त होतो, त्या सत्यज्ञानाचे उच्चारण करतो. याचे प्रमाण गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ व्या श्लोकामध्येही आहे. कृपया गीतेच्या दहाव्या अध्यायातील तिसऱ्या श्लोकाचा यथार्थ अनुवाद वाचा.

गीतेच्या दहाव्या अध्यायातील दुसरा श्लोक

न, मे, विदुः, सुरगणाः, प्रभवम्, न, महर्षयः,

अहम्, आदिः, हि, देवानाम्, महर्षीणाम्, च, सर्वशः ।।

अनुवाद : (मे) माझ्या (प्रभवनम्) उत्पत्तीस (न) न (सुरगणाः) देवता लोक जाणत नाहीत आणि (न) न (महर्षयः) महर्षी लोकसुद्धा (विदुः) जाणतात. (हि) कारण (अहम्) मी (सर्वशः) सर्व प्रकारे (देवानाम्) देवतांचा (च) आणि (महर्षीणाम्) महर्षींचाही (आदिः) आदि अर्थात उत्पत्तीचे कारण आहे.

दहाव्या अध्यायातील तिसरा श्लोक

यः, माम्, अजम्, अनादिम्, च, वेत्ति लोकमहेश्वरम्,

असम्मूढ, सः, मर्त्येषु, सर्वपापैः, प्रमुच्यते ।।

अनुवाद : (यः) जो विद्वान व्यक्ती (माम्) मला (च) आणि (अनादिम्) कायम राहणारे अर्थात पुरातन (अजम्) जन्म न घेणाऱ्या (लोकमहेश्वरम्) सर्व लोकांमध्ये महान ईश्वर अर्थात सर्वोच्च परमेश्वरास (वेत्ति) जाणवतो आहे, (सः) तो (मर्त्येषु) शास्त्रांना योग्यप्रकारे जाणणारा अर्थात वेदांनुसार ज्ञान असणारा (असम्मूढ) अर्थात तत्त्वदर्शी विद्वान (सर्वपापैः) सर्व पापांना (प्रमुच्यते) विस्तृत वर्णनासह सांगतो, म्हणजेच तोच सृष्टिज्ञान व कर्मांचे योग्य वर्णन करतो, अर्थात अज्ञानाला पूर्णपणे मुक्त करतो. ज्यामुळे त्या तत्त्वदर्शी संताद्वारे सांगीतलेल्या वास्तविक साधनेच्या आधारावर भक्ती करणाऱ्यांची सर्व पापे नष्ट होऊन जातात.

गीता ज्ञानदाता ब्रह्मच्या (काल) उत्पत्तीचा संकेत

गीतेच्या दहाव्या अध्यायातील आठव्या श्लोकामध्ये म्हटलेले आहे, की, अर्जुना, माझी उत्पत्ती (जन्म) कशी झाली हे देवता जाणत नाहीत, की महर्षी. कारण ते सर्व जण

माझ्याद्वारे निर्माण झालेले आहेत. यावरून असे स्वसिद्ध होते, की जसे पित्याची उत्पत्ती बालक सांगू शकत नाहीत, परंतु त्या बालकाचे आजोबा जाणतात, त्याप्रमाणे ब्रह्मची (काळ) उत्पत्ती तर झालेली आहे, परंतु ती देवता व ऋषी जाणत नाहीत. अशाप्रकारे २१ ब्रह्मांडांमध्ये सर्व देव, ऋषी इत्यादी ज्योतिनिरंजन ब्रह्म अर्थात काळ व प्रकृती (दुर्गा) यांच्या संयोगाने उत्पन्न झालेले आहेत. यामुळे काळ म्हणत आहे, की माझी उत्पत्ती २१ ब्रह्मांडांमध्ये कोणीही जाणत नाही. कारण सर्वांची उत्पत्ती माझ्यापासून झालेली आहे. केवळ पूर्णब्रह्मच काळाची (ब्रह्म) उत्पत्ती सांगू शकतो. कारण ब्रह्मची (काळ) उत्पत्ती परम अक्षरब्रह्म (पूर्णब्रह्म) यांच्यापासून झालेली आहे. गीतेच्या तिसऱ्या अध्यायातील १४ व १५ व्या श्लोकांमध्ये ब्रह्मच्या उत्पत्तीचे प्रत्यक्ष प्रमाण आहे. जो तत्त्वदर्शी अर्थात विद्वान व्यक्ती मला म्हणजेच कधीही न जन्म घेणाऱ्या सर्व लोकांच्या महेश्वराला अर्थात अविनाशी परमात्म्याला जाणतो, तो तिन्ही वेदांना (ऋग्वेद, सामवेद तथा यजुर्वेद) जाणतो, तो तत्त्वदर्शी संत आहे. त्याने सांगितलेल्या भक्तिमार्गाने साधना केल्यानेच सर्व पापे नष्ट होतील. गीतेच्या पंधराव्या अध्यायातील १६, १७ व १८ व्या श्लोकांमध्ये वर्णन आहे, की पूर्ण परमात्मा अविनाशी तर दुसराच कोणी आहे, जो तिन्ही लोकांमध्ये प्रवेश करून सर्वांचे पालनपोषण करतो. मला (काळाला) तर निव्वळ यासाठीच पुरुषोत्तम म्हणतात, की मी २१ ब्रह्मांडांमध्ये माझ्या आधीन असलेल्या स्थूल शरीरामध्ये असलेल्या नाशवान प्राण्यापेक्षा आणि अविनाशी जीवात्म्यांपेक्षा उत्तम आहे. त्यामुळेच मला (काळाला) लोकवेद अर्थात दंतकथांच्या आधाराने पुरुषोत्तम म्हटलेले आहे. वास्तविक मी अविनाशी अथवा पालनकर्ता नाही. गीतेच्या तिसऱ्या अध्यायातील १४ व १५ व्या श्लोकांमध्ये म्हटले आहे, की सर्व जीव अन्नापासून उत्पन्न होतात. अन्न पावसापासून उत्पन्न होते, पाऊस यज्ञापासून उत्पन्न होतो, यज्ञ शुभ कर्मांपासून, कर्म ब्रह्मापासून उत्पन्न होते. ब्रह्म अविनाशी परमात्म्यापासून उत्पन्न झाला. तोच अविनाशी सर्वव्यापक परमात्माच यज्ञांमध्ये प्रतिष्ठित आहे, यज्ञांमध्ये पूज्य आहे, तोच यज्ञाचे फळही देतो. अर्थात वास्तवामध्ये अधियज्ञसुद्धा तोच आहे.

नंतर गीतेच्या दहाव्या अध्यायातील दुसऱ्या श्लोकामध्ये सांगितलेले आहे, की माझी उत्पत्ती (प्रभवम्) कोणीही जाणत नाही. यावरून असे सिद्ध होते, की काळसुद्धा (ब्रह्म) उत्पन्न झालेला आहे. त्यामुळेच तो येथे कोठे तरी आकार रूपाामध्येही आहे. नाही तर कृष्णजी तर अर्जुनासमोरच उभे होते. ते तर म्हणतही नाहीत, की, मी अनादि (अजन्मा) आहे. हे सर्व काळच (अदृश्य ब्रह्म) श्रीकृष्णजींच्या शरीरामध्ये जीवस्थ रूपात (भुताप्रमाणे प्रवेश करून) बोलून आपल्या प्रतिष्ठेची (स्थितीची) योग्य माहिती गीतेच्या रूपामध्ये देऊन गेला.

या विवरणावरून गीतेमध्ये असे सिद्ध झालेले आहे, की ब्रह्मची उत्पत्ती पूर्ण ब्रह्मद्वारे झालेली आहे. हेच प्रमाण अथर्ववेद कांड ४ अनुवाक १ मंत्र ३ मध्येसुद्धा आहे. कृपया तो वाचा

कांड नं. ४ अनुवाक नं. १ मंत्र नं. ३

प्र यो जज्ञे विद्वानस्य बन्धुर्विश्वा देवानां जनिमा विवक्ती।

ब्रह्म ब्रह्मण उज्जभार मध्यान्नीचैरुच्चैः स्वधा अभि प्र तस्थौ ।।३।

प्र-यः-जज्ञे-विद्वानस्य-बन्धुः-विश्वा-देवानाम्-जानिमा-विवक्ति-ब्रह्मः-ब्रह्मणः-उज्जभार-मध्यात्-निचैः-उच्चैः-स्वधा-अभि-प्रतस्थौ।

अनुवाद : (प्र) सर्वप्रथम (देवानाम्) देवता व ब्रह्मांडांची उत्पत्ती (जज्ञे) उत्पत्तीच्या ज्ञानास (विद्वानस्य) जिज्ञासू भक्ताचा (यः) जो (बन्धुः) वास्तविक सोबती अर्थात पूर्ण परमात्माच आपल्या निजसेवकाला (जनिमा) सर्वांचा उत्पत्ती कर्ता आपल्याद्वारे सृजन केलेल्यांना (विवक्ति) स्वतःच व्यवस्थित आणि विस्तारपूर्वक सांगतात, की (ब्रह्मणः) पूर्ण परमात्म्याने (मध्यात्) आपल्या माध्यमातून अर्थात शब्दशक्तीद्वारे (ब्रह्मः) ब्रह्म-क्षरपुरुष अर्थात काळास (उज्जभार) उत्पन्न करून (विश्वा) सर्व संसाराला अर्थात सर्व लोकांना (उच्चैः) वरच्या सत्लोक इत्यादी (निचैः) खाली परब्रह्म व ब्रह्म यांच्या सर्व ब्रह्मांडांना (स्वधा) आपण धारण करणाऱ्या (अभिः) आकर्षण शक्तीने (पतस्थौ) दोन्हींना चांगल्या प्रकारे स्थित केले.

भावार्थ : पूर्ण परमात्मा आपण रचलेल्या सृष्टीचे व सर्व आत्म्यांच्या उत्पत्तीचे ज्ञान आपल्या दासाला स्वत:च योग्यप्रकारे सांगत आहेत, की पूर्ण परमात्म्याने आपल्या मध्य अर्थात आपल्या शरीरातून आपल्या शब्दशक्तीद्वारे ब्रह्मची (क्षरपुरुष-काळ) उत्पत्ती केली आणि सर्व ब्रह्मांडांच्या वर सत्लोक, अलखलोक, अगमलोक, अनामीलोक इत्यादी, तर खाली परब्रह्माचे सात संख ब्रह्मांड व ब्रह्मच्या २१ ब्रह्मांडांना आपण धारण केलेल्या आकर्षण शक्तीने थांबवून ठेवलेले आहे.

जसे पूर्ण परमात्मा कबीर परमेश्वर (कविर्देव) यांनी आपल्या स्वत:चे (निज) सेवक म्हणजेच मित्र श्री धर्मदासजी, आदरणीय गरीबदासजी आदींना स्वत: रचलेल्या सृष्टीचे ज्ञान स्वत:च सांगितलेले आहे. वरील वेदमंत्रसुद्धा याचेच समर्थन करत आहेत.

अथर्व वेद कांड १ मंत्र ७

यो थर्वाणं पितरं देवबन्धुं बृहस्पतिं नमसाव च गच्छात्।

त्वं विश्वेषां जनिता यथासः कविर्देवो न दभायत् स्वधावान् ।।७।।

यः- अथर्वाणम्-पितरम्-देवबन्धुम्- बृहस्पतिम्-नमसा-अव-च-गच्छात्-त्वम्-विश्वेषाम्-जनिता-यथा-सः-कविर्देवः-न-दभायत्-स्वधावान्।

अनुवाद : (यः) जे (अथवार्णम्) अचल अर्थात अविनाशी (पितरम्) जगत्पिता (देवबन्धुम्) भक्तांचा वास्तविक सोबती अर्थात आत्म्याच्या आधार (बृहस्पतिम्) जगत्गुरू (च) किंवा (नमसा) विनम्र पुजारी किंवा विधिवत साधकास (अव) सुरक्षेसह (गच्छात्)

सत्लोकी जाण्यास प्राप्त झालेल्यांना तेथे घेऊन जाणारे (विशेषाम्) सर्व ब्रह्मांडांचे (जनिता) रचना करणारी जगदंबा अर्थात मातेचे गुण असलेली (न दभायत्) काळासारखा धोका न देणारे (स्वधावान) स्वभाव अर्थात गुण असणारा (यथा) जसे आहेत तसे अर्थात ज्याप्रमाणेच (सः) ते (त्वम्) आपण (कविर्देवः कविर्-देव) कविर्देव आहात अर्थात भिन्न भाषांमध्ये यांना कबीर परमेश्वरसुद्धा म्हणतात.

भावार्थ : या मंत्रावरून हेसुद्धा स्पष्ट होते, की ज्यांनी सर्व रचना केलेली आहे, त्या परमेश्वराचे नाव कविर्देव म्हणजेच कबीर परमेश्वर आहे.

जो परमेश्वर अचल म्हणजेच वास्तवामध्ये अविनाशी (गीतेच्या १५ व्या अध्यायातील १६ व १७ व्या श्लोकांमध्येसुद्धा प्रमाण आहे.) जगद्गुरू, आत्माधार, जो पूर्ण मुक्त होऊन सत्लोकी जाणाऱ्यांना तेथे घेऊन जाणारे, सर्व ब्रह्मांडांचे रचनाकार, काळासारखा (ब्रह्म) धोका न देणारे जसे आहेत तसे स्वतः कविर्देव अर्थात कबीर प्रभू आहेत. याच परमेश्वराला त्याने सर्व ब्रह्मांडांना व प्राण्यांना आपल्या शब्दशक्तीने उत्पन्न केल्यामुळे (जनिता) माता असेसुद्धा संबोधले जातात. तसेच (पितरम्) पिता व (बन्धु) भाऊसुद्धा आणि (देव) परमेश्वरसुद्धा हेच आहेत. त्यामुळेच या कविर्देवांची (कबीर परमेश्वर) स्तुती केली जाते. त्वमेव माता च पिता त्वमेव त्वमेव बन्धु च सखा त्वमेव, त्वमेव सर्वं मम देव देव. या परमेश्वराच्या महिमेचे वर्णन पवित्र ऋग्वेद मंडल नं. १ सूक्त नं. २४ मध्ये विस्तृत स्वरूपात आहे.

प्रश्न : वेद सृष्टीच्या प्रारंभी प्राप्त झाले होते आणि कविर्देव (कबीर परमेश्वर) तर सन १३९८ मध्ये उत्पन्न झालेले आहेत, मग वेदांमध्ये कविर् अर्थात कबीर नावाचे वर्णन कसे आले?

उत्तर : पूर्ण परमात्म्याचे वास्तविक नाव कविर्देव आहे आणि उपमात्मक नावे सत्पुरुष, परम अक्षरब्रह्म, पूर्ण ब्रह्म इत्यादी आहेत. देशाच्या प्रधानमंत्रीजींच्या देहाचे नाव दुसरेच असते आणि प्रधानमंत्री, प्राईममिनिस्टर इत्यादी पदाची नावे असतात. हेच पूर्ण परमात्मा कविर्देव नामांतरण करून चारही युगांमध्ये आलेले आहेत आणि सृष्टी व वेदांची रचना होण्यापूर्वीसुद्धा अनामी (अनामय) लोकांमध्ये मानवसदृश शरीरामध्ये कविर्देव या नावाने होतेच. तेच कविर्देव पुन्हा सत्लोकाची रचना करून तेथे विराजमान झाले. त्यानंतर परब्रह्म किंवा ब्रह्मांच्या सर्व लोकांची (धामांची) आणि वेदांची त्यांनी रचना केली. त्यामुळे वेदांमध्ये कविर्देव यांचे वर्णन आहे.

कबीरसाहेबद्वारे बिभीषण आणि मंदोदरी यांना शरणामध्ये घेणे

मुनिन्द्र, अनल अर्थात नल म्हणजेच अनिल अर्थात नील यांना शरण घेतल्यानंतर परमेश्वर श्रीलंकेमध्ये गेले. तेथे एक चंद्रविजयजी या परमभक्ताचे १६ सदस्यांचे पुण्य परिवार वास्तव्य करत होते. ते भाट जातीमध्ये जन्मलेले पुण्यकर्मी आत्मा होते. परमेश्वर मुनिन्द्रजींचा (कविर्देव) उपदेश ऐकून पूर्ण परिवाराने नामदान प्राप्त केले होते. परमभक्त चंद्रविजयजींची

पत्नी भक्तमती कर्मवती लंकेचा राजा रावणाची राणी मंदोदरीकडे नोकरी (सेवा) करत होती. राणी मंदोदरीला हलकेफुलके, छोटे-मोठे विनोद ऐकवून तिचे मनोरंजन करत होती. भक्त चंद्रविजय राजा रावणाच्या दरबारामध्ये नोकरी (सेवा) करत होता. राजाला स्तुतिकवने ऐकवून प्रसन्न करत होता.

भक्त चंद्रविजयची पत्नी भक्तमती कर्मवती परमेश्वराकडून उपदेश प्राप्त केल्यानंतर राणी मंदोदरीला सृष्टिरचना आणि आपल्या सद्‌गुरुदेव मुनिन्द्रजी यांच्याकडून ऐकलेली प्रभुचर्चा दररोज ऐकवू लागली.

मंदोदरी राणीला अतिशय आनंद होऊ लागला. तासोन् तास भक्तमती कर्मवती प्रभूंच्या सत्यकथा ऐकवायची आणि मंदोदरीच्या डोळ्यांतून अश्रू वाहायचे. एक दिवस मंदोदरीने कर्मवतीस विचारले, की तू तर अत्यंत अर्थहीन व व्यर्थ गोष्टी पूर्वी करायचीस आणि आता हे ज्ञान कोणाकडून ऐकलेस? एवढा बदल परमात्मातुल्य संताशिवाय होऊ शकणार नाही. तेव्हा कर्मवतीने सांगितले, की आम्ही नुकतीच एका परम संताकडून नामदीक्षा (गुरुदीक्षा) घेतलेली आहे. राणी मंदोदरी त्या संतांच्या दर्शनाची अभिलाषा व्यक्त करत म्हणाली, की तुझे गुरू परत जेव्हा येतील, तेव्हा तू त्यांना आमच्या घरी घेऊन ये. आपल्या मालकिणीचा आदेश झाल्यानंतर नतमस्तक होऊन सत्कारपूर्वक कर्मवती म्हणाली, की जशी आपली आज्ञा असेल त्याप्रमाणे आपली सेविका करेलच, परंतु माझी एक विनंती आहे, की संत महात्म्यांना आदेशपूर्वक बोलवून चालणार नाही. आपण स्वत: जाऊन दर्शन घेणे श्रेयस्कर ठरेल आणि जशी आपली आज्ञा असेल तसेच होईल. महाराणी मंदोदरी म्हणाली, की परत जेव्हा तुझे गुरुदेव येतील, तेव्हा मला सांग. मी स्वत: दर्शन घेण्यास येईन. परमेश्वरांनी पुन्हा लंकेमध्ये येऊन कृपा केली. काही काळानंतर आपला दीर श्री भक्त बिभीषणला उपदेश दिला. भक्तमती मंदोदरी उपदेश प्राप्त करून रात्रंदिवस प्रभुस्मरणामध्ये लीन राहू लागली. आपला पती रावणाला श्री सद्‌गुरू मुनिन्द्रजींकडून नामदीक्षा घेण्याची तिने अनेक वेळा प्रार्थना केली, परंतु रावणाने ते मान्य केले नाही. तो म्हणायचा, की मृत्युंजय शिवजींची भक्ती केलेली आहे. त्यांच्या बरोबरीची कोणतीही शक्ती नाही. तुला कोणी तरी चुकीचे मार्गदर्शन केले आहे.

काही दिवसांनंतर वनवास भोगत असलेल्या सीतेचे अपहरण करून रावणाने तिला आपल्या नौ लखा बागेमध्ये कैदेत ठेवले. भक्तमती मंदोदरीने वारंवार प्रार्थना करूनही रावणाने माता सीताजीला परत सोडून येण्याचे तिचे मत स्वीकारले नाही. त्यावेळी भक्तमती मंदोदरी आपल्या गुरुदेव मुनिन्द्रजींना म्हणाली, की महाराज, माझ्या पतीने परस्त्रीचे अपहरण केले आहे. ते मला सहन होत नाही. काहीही झाले तरी ते तिला परत सोडून येणे मान्य करत नाहीत. प्रभू, आता आपणच दया करा. जीवनात आजपर्यंत मी असे दु:ख कधीही सहन केलेले नाही.

परमेश्वर मुनिन्द्रजी म्हणाले, की बेटा मंदोदरी, ती स्त्री कोणी सर्वसाधारण स्त्री नाही. शापामुळे श्री विष्णूजींना पृथ्वीवर यावे लागलेले आहे. ते अयोध्यावासी श्री राजा दशरथाचे पुत्र रामचंद्र आहेत. त्यांना १४ वर्षे वनवास मिळाला आहे. स्वतः लक्ष्मीजी सीतेचे रूप धारण करून त्यांच्या पत्नीच्या रूपामध्ये वनवास भोगत होती. रावणाने साधूचा वेश धारण करून तिला धोका देऊन उचलून आणले आहे. ती सीता म्हणजे स्वतः लक्ष्मीच आहे. तिला शीघ्र परत करून क्षमायाचना करत आपल्या जीवनाची भीक मागणे रावणासाठी शुभ आहे.

भक्तमती मंदोदरीने अनेक वेळा प्रार्थना करूनही रावणाने ते मान्य केले नाही. तो म्हणू लागला, की जंगलभर भटकणारे दोन विदूषक माझे काय बिघडू शकणार आहेत. माझ्याजवळ मोजता येणार नाही एवढी सेना आहे. माझे एक लाख पुत्र आणि सव्वा लाख नाती आहेत. माझा पुत्र मेघनाथ याने स्वर्गाचा राजा इंद्र याला पराजित करून त्याच्या मुलीशी विवाह केला आहे. ३३ कोटी देवतांना मी कैद करून ठेवले आहे. तू मला त्या दोन आधाराशिवाय भटकणाऱ्या वनवाश्यांना ते भगवान आहेत असे सांगून भीती दाखवत आहेस काय? ही स्त्री मी कधीही परत करणार नाही.

मंदोदरीने आपल्या पूज्य गुरुदेवांकडून ऐकलेले भक्तिमार्गाचे ज्ञान रावणाला खूप समजावून सांगण्याच्या प्रयत्न केला. बिभीषणानेसुद्धा त्याला खूप समजवण्याचा प्रयत्न केला, परंतु रावणाने त्याला बदडून काढले आणि म्हणाला, की तू तर त्या श्रीरामचंद्राची बाजू घेऊन पक्षपात करत आहेस. त्यापेक्षा तू त्याच्याजवळच निघून जा.

एक दिवस भक्तमती मंदोदरीने आपल्या पूज्य गुरुदेवांना प्रार्थना केली, की हे गुरुदेव, माझे सौभाग्य संकटात आहे. आपणसुद्धा एक वेळा माझ्या पतीला समजवून बघा. जर त्याने तुमचेही काही ऐकले नाही, तर मग मला विधवा होण्याचे दु:ख होणार नाही.

आपली कन्या मंदोदरीची प्रार्थना ऐकून मुनिन्द्रजींनी राजा रावणाच्या दरबारासमोर उभारून द्वारपालांना रावणाला भेटण्याबद्दल प्रार्थना केली. द्वारपाल म्हणाले, की ऋषिजी, यावेळी आमच्या राजाचा दरबार सुरू आहे. अशा वेळी आतील संदेश बाहेर येऊ शकतो, परंतु बाहेरचा कोणताही संदेश आत जाऊ शकत नाही. त्यामुळे आम्ही विवश आहोत. त्यावेळी पूर्ण प्रभू अंतर्धान पावले व राजा रावणाच्या दरबारामध्ये प्रकट झाले. रावणाची दृष्टी ऋषींवर पडल्यावर त्याने गर्जना करत विचारले, की माझ्या आज्ञेशिवाय या ऋषीला कोणी आत येऊ दिले? ज्याच्या हातून हा गुन्हा घडला आहे, त्याला आणून माझ्यासमोर मारून टाका. तेव्हा परमेश्वर म्हणाले, की हे राजन, तुझ्या द्वारपालांनी तर मला स्पष्ट मनाई केलेली होती. मी आत कसा काय आलो, हे त्यांना माहीतसुद्धा नाही. रावणाने विचारले, की तू आत कसा काय आलास? तेव्हा मुनिन्द्र वेशामध्ये आलेले पूर्ण प्रभू अदृश्य होऊन पुन्हा प्रगट झाले आणि म्हणाले, की हा मी असा आत आलो. रावणाने आत येण्याचे प्रयोजन विचारले, तेव्हा

प्रभू म्हणाले, की आपण योद्धा असूनही एका अबला स्त्रीचे अपहरण करून तिला आणलेले आहे. हे आपली प्रतिष्ठा व शूरवीरतेच्या विरुद्ध आहे. ही कोणी सर्वसाधारण स्त्री नाही. ती स्वतः लक्ष्मीजींचा अवतार आहे. तिचे पती श्री रामचंद्रजी हे स्वतः विष्णू आहेत. तिला परत करून आपल्या जीवनाची भिक्षा माग. त्यामध्येच तुझे कल्याण आहे. हे ऐकून तमोगुणांचा (भगवान शिव) उपासक रावण क्रोधित झाला. म्यानातून तलवार काढून सिंहासनावरून तो आक्रमकतेने उठला. त्या मूर्ख प्राण्याने (अज्ञानी) ऋषीजींना मारण्यासाठी तलवारीचे अंधाधुंद सत्तर वार केले. परमेश्वर मुनिन्द्रजींनी झाडूतील एक लहानसा तुकडा हातामध्ये धरला होता. त्याचाच त्यांनी ढालीसारखा उपयोग केला. रावणाचे सत्तर वार त्या झाडूतील नाजूक तुकड्यावर पडले. लोखंडी खांबावर तलवार जोराने आपटल्यासारखा आवाज होत गेला, पण त्या झाडूच्या नाजूक तुकड्याला काहीसुद्धा झाले नाही. रावण घामाघूम झाला. तरीही आपल्या अहंकाराने त्याने हार मानली नाही. एवढे मात्र जाणले, की हे कोणी साधारण ऋषी नाहीत. तो म्हणाला की, मला तुमचे काही एक ऐकायचे नाही. आपण जाऊ शकता. परमेश्वर अंतर्धान पावले आणि मंदोदरीस सर्व वृत्तांत कथन करून त्यांनी प्रस्थान केले. राणी मंदोदरी म्हणाली, की हे गुरुदेव, आता मला विधवा होण्यामध्ये कोणतेच कष्ट पडणार नाहीत.

श्री रामचंद्र व रावण यांचे युद्ध झाले. त्यात रावणाचा वध झाला. जे लंकेचे राज्य रावणाने दहा वेळा मस्तक अर्पण करत तमोगुण भगवान शिवाची कठीण साधना करून प्राप्त केलेले होते, ते रावणाचे क्षणिक सुखही नष्ट झाले आणि तो नरकाचा भागीदार बनला. याच्याविरुद्ध पूर्ण परमात्म्याच्या सत्नाम साधक बिभीषणाला मात्र विनासायास, कोणतीही कठीण साधना न करता पूर्ण प्रभूंच्या कृपेने लंकादेशाचे राज्य प्राप्त झाले. हजारो वर्षांपर्यंत बिभीषणाने लंकेचे राज्यसुख भोगले व प्रभूच्या कृपेने राज्यामध्ये पूर्ण शांती नांदली. सर्व राक्षसवृत्तीच्या व्यक्तींचा विनाश झाला होता. भक्तमती मंदोदरी, भक्त बिभीषण आणि परमभक्त चंद्रविजयजी यांच्या परिवारातील सर्व सोळा सदस्य व इतर ज्यांनी पूर्ण परमेश्वराचा उपदेश प्राप्त करून आजीवन मर्यादेत राहून सत्भक्ती केली, ते सर्व साधक पृथ्वीवरसुद्धा सुखी राहिले आणि अंतसमयी परमेश्वराच्या विमानामध्ये बसून सत्लोकी (शाश्वतम् स्थानम्) निघून गेले. म्हणूनच पवित्र गीतेच्या सातव्या अध्यायातील १२ ते १५ व्या श्लोकांमध्ये सांगितले आहे, की त्रिगुणांची (रजोगुण-ब्रह्माजी, सत्गुण-विष्णूजी, तमोगुण-शिवजी) साधना करून मिळणाऱ्या क्षणिक सुविधेद्वारे जे ज्ञान हरवून बसलेले आहेत ते राक्षस स्वभावाचे, मनुष्यांमध्ये नीच, दुष्कर्मे करणारे मूर्ख मला (काळ-ब्रह्म) भजत (पूजत) नाहीत.

यानंतर गीतेच्या सातव्या अध्यायातील १८ व्या श्लोकामध्ये गीता बोलणारा प्रभू (काळ-ब्रह्म) सांगत आहे, की एखादा उदार आत्मा माझीच (ब्रह्म-काळ) साधना करतो, कारण त्याला तत्त्वदर्शी संत मिळत नाही. असे पवित्र आत्मेसुद्धा माझ्या (अनुत्तमाम्) अति

अश्रेष्ठ/नीच (गतिम्) मुक्तीच्या स्थितीमध्ये आश्रित राहिले. तेसुद्धा पूर्णपणे मुक्त नाहीत. म्हणूनच पवित्र गीतेच्या १८ व्या अध्यायातील मंत्र ६२ व्या श्लोकामध्ये सांगितलेले आहे, की हे अर्जुना, तू सर्वस्व भावाने त्या परमेश्वराला (पूर्ण परमात्मा तत् ब्रह्म) शरण जा. तू परमशांती आणि सत्लोक अर्थात सनातन परमधामास प्राप्त होशील.

म्हणूनच पुण्यात्म्यांना निवेदन आहे, की आज या दासाच्या दासाजवळही पूर्ण परमात्म्याच्या प्राप्तीची वास्तविक विधी प्राप्त आहे. त्याचा नि:शुल्क उपदेश घेऊन अवश्य लाभ घ्या.

द्वापार युगामध्ये इंद्रमतीला शरणामध्ये घेणे

द्वापर युगामध्ये चंद्रविजय नावाचा एक राजा होता. त्याची पत्नी इंद्रमती ही अत्यंत धार्मिक प्रवृत्तीची स्त्री होती. ती संत महात्म्यांचा अत्यंत आदर करत असे. तिने एका गुरुदेवांकडून दीक्षासुद्धा घेतली होती. तिच्या गुरुदेवांनी तिला सांगितले होते, की मुली, साधुसंतांची सेवा केली पाहिजे. संतांना अन्नदान केल्याने मोठा लाभ मिळतो. एकादशीचे व्रत, मंत्रजप आदी साधना करत ती अत्यंत दृढतेने भगवंत भक्ती करत होती. गुरुदेवांनी सांगितले होते, की संतांना अन्नदान केलेस, तर तू पुढेही राणीच बनशील आणि तुला स्वर्ग प्राप्त होईल. राणीने ठरविले होते, की दररोज एका तरी संताला अन्नदान करायचेच. तिने मनामध्ये प्रतिज्ञा केली होती, की पहिल्यांदा संतांना अन्नदान आणि त्यानंतरच आपण भोजन घ्यायचे. आपण असे केले, तरच आपणाला आठवण राहील, नाही तर विसरून जाऊ. राणी दररोज प्रथम एका संताला भोजन आहार करवायची आणि नंतर स्वत: आहार घ्यायची. हा नित्यक्रम अनेक वर्षे चालत राहिला.

एकदा हरिद्वारमध्ये कुंभमेळा आयोजित केला गेला. जेवढे त्रिगुण मायेचे उपासक संत होते, ते सर्व गंगेमध्ये स्नानासाठी तेथे आले होते. त्यामुळे इकडे राणीला अनेक दिवस अन्नदान करण्यासाठी एकही संत प्राप्त झाला नाही. त्यामुळे राणी इंद्रमतीने स्वत:ही भोजन घेतले नाही. चौथ्या दिवशी ती आपल्या दासीला म्हणाली, की हे दासी, कोणी संत मिळतो का बघ, नाही तर आज तुझी ही राणी जिवंत राहणार नाही. आज माझे प्राण निघून गेले, तरी मी भोजन नाही करणार. ते दीनदयाळ कबीर परमेश्वर आपल्या पूर्वीच्या सद्भक्तांना शरण घेण्यासाठी न जाणे कोणकोणते कारण पुढे करतील? दासीने गच्चीवर चढून पाहिले, तर समोरून एक संत येत होते. त्यांनी श्वेत वस्त्र परिधान केले होते. द्वापर युगामध्ये परमेश्वर कबीर करुणामय नावाने प्रगट झाले होते. दासी खाली आली आणि तिने राणीला सांगितले, की साधूसारखी एक कोणी तरी व्यक्ती दिसत आहे. राणी म्हणाली, की जा लवकर आणि त्यांना बोलवून आण. दासी महालाबाहेर गेली आणि तिने परमेश्वरांना प्रार्थना केली, की साहेबजी, आमची राणी आपली आठवण काढत आहे. करुणामय साहेबजींनी प्रश्न केला, की तुझी राणी माझी आठवण काढत आहे? माझा आणि राणीचा काय संबंध? दासीने सर्व

हकीकत सांगितली. करुणामय कबीर साहेबजी म्हणाले, की जर राणीला गरज असेल, तर तिने येथे यावे. मी येथेच उभा आहे. तू दासी आणि ती राणी. मी तेथे गेलो आणि जर ती म्हणाली, की तुम्हाला कुठे बोलाविले अथवा तिचा पती राजासुद्धा काही अपशब्द बोलला तर? बेटा, संतांचा अनादर अत्यंत पापदायक होतो. दासी पुन्हा परतली आणि तिने राणीला सर्व वार्ता ऐकवली. राणी म्हणाली, की दासी, माझा हात पकड आणि चल. तेथे पोहोचताच राणीने दंडवत घालून प्रार्थना केली, की हे सर्वांच्या पालनकर्त्या, भगवान मला वाटते, की आपणास खांद्यावर बसवून घेऊन जावे. करुणामय साहेबजी म्हणाले, की कन्ये, मी हेच बघत होतो, की, तुझ्यामध्ये काही श्रद्धा आहे, की अशीच उपाशी मरत आहेस. राणीने स्वतःच्या हातांनी स्वयंपाक बनविला. करुणामय रूपामध्ये आलेले कविर्देव म्हणाले, की मी भोजन आहार घेत नाही. माझे शरीर भोजन आहार घेणारे नाही. तेव्हा राणी म्हणाली, की मग मीसुद्धा भोजन घेणार नाही. यावर करुणामय साहेबजी म्हणाले, की ठीक आहे मुली, आण ते भोजन, मी खातो. कारण समर्थ त्यांनाच म्हणतात, जे त्यांच्या मनात येईल ते करतात. करुणामय साहेबजींनी भोजन घेतले. नंतर त्यांनी राणीला प्रश्न केला, की ही जी साधना तू करत आहेस, ती तुला कोणी सांगितली? राणी म्हणाली, की माझ्या गुरुदेवांनी हा आदेश दिलेला आहे. कबीर साहेबांनी विचारले, की काय आदेश दिला आहे तुझ्या गुरुदेवांनी? इंद्रमती म्हणाली, की ब्रह्मा-विष्णू-महेश यांची पूजा करावी, एकादशीचे व्रत करावे, तीर्थभ्रमण, देवीची पूजा, श्राद्ध घालावे, मंदिरामध्ये जावे, संतांची सेवा करावी इत्यादी. करुणामय साहेबजी म्हणाले, की जी साधना तुझ्या गुरुदेवांनी दिलेली आहे, ती करून तू जन्म-मृत्यू, स्वर्ग-नरक आणि ८४ लक्ष योनींच्या कष्टातून मुक्त होऊ शकणार नाहीस. राणी म्हणाली, की महाराजजी जेवढे संत आहेत, ते आपापली प्रभुता आपणच बनवून येतात. मी भले मुक्त होऊ अथवा न होऊ, कृपया माझ्या गुरुदेवांविषयी आपण काही बोलू नका.

आता करुणामय कबीरसाहेब विचार करू लागले, की या भोळ्या जीवांना कसे काय समजावून सांगावे? यांनी जे शेपूट पकडले आहे, ते मेले तरी सोडू शकत नाही. करुणामय साहेबजी म्हणाले, की कन्ये, जशी तुझी इच्छा. मी कोणाची निंदा करत नाही. मी तुझ्या गुरुदेवांना शिवी दिली किंवा अपशब्द बोललेलो आहे का? मी तर सत्य भक्तिमार्ग सांगत आहे. तुझी ही भक्ती तर शास्त्राविरुद्ध आहे. ती तुला मुक्ती देणार नाही किंवा तुझे येणारे कर्मदंडही नष्ट करू शकणार नाही. आणखी एक ऐक, आजपासून तिसऱ्या दिवशी तुझा मृत्यू होईल. त्यावेळी तुझा गुरू तुला वाचवू शकणार नाही किंवा तुझी ही अयोग्य नकली साधनाही वाचवू शकणार नाही. (जेव्हा मृत्यूची वेळ येते, तेव्हाच जीवांना भीती वाटते अन्यथा ते मानत नाहीत.) राणीने विचार केला, की संत कधीही असत्य भाष्य करत नाहीत. असे न व्हावे, की मला परवाच मरण यावे. या भीतीने करुणामयसाहेबांना तिने विचारले, की साहेब, माझे प्राण

वाचू शकतात का? कबीर (करुणामय) साहेबजी म्हणाले, की वाचू शकतात, पण जर तू माझ्याकडून नामोपदेश प्राप्त केलास, माझी शिष्या बनलीस, पूर्वीच्या पूजांचा त्याग केलास, तरच तुझा जीव वाचेल. इंद्रमती म्हणाली, की मी असे ऐकले आहे, की गुरुदेव कधीही बदलू नयेत. त्यामुळे पाप लागते. कबीरसाहेबजी (करुणामय) म्हणाले, की नाही पुत्री, हासुद्धा तुझा भ्रम आहे. एखाद्या वैद्याच्या औषधींपासून गुण आला नाही, तर आपण दुसऱ्या वैद्याकडून घेत नाही का? एखादा पाचवीच्या इयत्तेचा अध्यापक असतो आणि एखादा पुढच्या इयत्तेचा अध्यापकसुद्धा असतो. पुत्री, पुढच्या इयत्तेत जायला पाहिजे ना? का आयुष्यभर पाचवीच्या वर्गातच बसणार? यासाठी त्याग करावाच लागेल. तू आता पुढचे शिक्षण घे. त्यासाठी मी तुला शिकवायला आलो आहे.

तसे तर तिने हे मान्यच केले नसते, परंतु समोर मृत्यू दिसू लागला, तेव्हा तिला वाटले, की संत म्हणत आहेत, तर चालत्या गाडीला अडथळा नको. हा विचार करून इंद्रमती म्हणाली, की जसे आपण म्हणत आहात, त्याचप्रमाणे मी करेन. करुणामय कबीरसाहेबांनी तिला नामदीक्षा दिली आणि म्हणाले, की तिसऱ्या दिवशी माझ्या रूपामध्ये काळ (ब्रह्म) येईल. तू त्याच्याशी बोलू नकोस जे मी नाम दिलेले आहे, त्याचा दोन मिनिटे जप कर. त्यानंतर तू त्याच्याकडे बघ. त्यानंतर त्यांचा तू सत्कार कर. ही माझी केवळ या वेळेपुरती आज्ञा आहे, अन्यथा तसे बघायचे झाले तर गुरुदेव आल्याबरोबर त्यांच्या चरणी लीन झाले पाहिजे. राणी म्हणाली, की ठीक आहे.

आता राणीला चिंता सतावू लागली. श्रद्धेने ती नामजप करू लागली. करुणामयसाहेबजींच्या, गुरुदेवांच्या रूपामध्ये काळ आला. त्याने इंद्रमती, इंद्रमती असा आवाज दिला. आता तिला पूर्वीचीच भीती होती. ती नामजप करत होती. तिने काळाकडे पाहिलेच नाही. दोन मिनिटांनंतर जेव्हा पाहिले, तेव्हा काळाचे स्वरूप बदलले होते. काळाचा वास्तविक चेहरा दिसू लागला. करुणामयसाहेबांचे स्वरूप त्याला राहिले नव्हते. आपले स्वरूप अचानक बदलेले आहे, हे जेव्हा काळाने पाहिले, तेव्हा त्याला समजले, की हिच्याजवळ कोणता तरी शक्तियुक्त मंत्र आहे. जाताना तो म्हणाला, की, आता तर तू वाचलीस, पण नंतर तुला बघून घेईन. राणी अत्यंत आनंदित झाली. तिचा आनंद गगनात मावेना. ती आपल्या दासींना सांगू लागली, की माझा मृत्यू होणार होता. मला नेण्यासाठी काळ आला होता, परंतु माझ्या गुरुदेवांनी माझे रक्षण केले. राजा म्हणाला, की तू अशाच प्रकारची नाटके करत असतेस. काळ आला असता तर तो काय तुला सोडून गेला असता? हे संत तर भ्रमिष्टच करत असतात. आता असल्या गोष्टी तो राजा कसा मानेल? आनंदातच राणी झोपी गेली. काही वेळानंतर सर्प बनून काळ पुन्हा आला आणि राणीला त्याने डंख मारला. त्याबरोबर मला साप चावला, असे राणी ओरडून सांगू लागली. नोकर इकडे-तिकडे पळू

लागले. पाहता पाहता एक मोरीमधून तो साप निघून गेला. आपल्या गुरुदेवांचा धावा करून राणी बेशुद्ध झाली. करुणामय (कबीर) साहेब तेथे प्रगट झाले. त्यांनी लोकांना दाखविण्यासाठी काही मंत्र म्हटले. (ते तर मंत्राशिवायसुद्धा जिवंत करू शकतात. त्यांना कोणत्याही जप-मंत्रांची आवश्यकता नाही.) त्यांनी इंद्रमतीला जिवंत केले. राणी अत्यंतिक उपकार मानून म्हणाली, की हे बंदी छोड जर मी आपणाला शरण आले नसते, तर माझा मृत्यू अटळ होता. साहेब म्हणाले, की हे इंद्रमती, या काळाला मी तुझ्या घरामध्ये घुसूही दिले नसते. तुझ्यावर त्याने हल्लासुद्धा केला नसता, परंतु त्यामुळे तुझा विश्वास बसला नसता. तू असा विचार केला असतास, की माझ्यावर कोणतीही आपत्ती येणार नव्हती आणि गुरुजींनी मला भ्रमिष्ट करून नामोपदेश केला. यासाठीच मी तुला थोडासा झटका दाखविला आहे. अन्यथा पुत्री, तुझा माझ्यावर विश्वास बसला नसता.

धर्मदास यहाँ घना अंधेरा, बिन परचय जीव जम का चेरा।।

कबीरसाहेबांनी (करुणामय) सांगितले, की आता जेव्हा माझी इच्छा होईल, तेव्हाच तुझा मृत्यू होईल. गरीबदासजी म्हणतात, की-

गरीब, काल डरै करतार से, जय जय जय जगदीश। जौरा जौरी झाडती, पग रज डारे शीश।।

हा काळ कबीर भगवानांना (कबीर परमेश्वर) घाबरतो आणि हा मृत्यू कबीरसाहेबांचे जोडे झाडतो म्हणजेच तो त्यांच्या नोकरासारखा आहे. नंतर त्यांच्या चरणाची धूळ आपल्या मस्तकी लावून म्हणतो, की आपण ज्याला मारण्याचा आदेश द्याल, त्याच्याजवळच मी जाईन, अन्यथा मी जाणार नाही.

गरीब, काल जो पीसै पीसना, जौरा है पनिहार ये दो असल मजूर हैं, मेरे साहेब के दरबार।

हा काळ जो येथील २१ ब्रह्मांडांचा भगवान (ब्रह्म) आहे, तो ब्रह्मा, विष्णू, महेश यांचा पिता आहे. तो तर माझ्या कबीरसाहेबांचे पीठ दळतो म्हणजेच पक्का नोकर आहे आणि जौरा (मृत्यू) माझ्या कबीरसाहेबांचे पाणी भरते म्हणजेच एक विशेष मोलकरीण आहे. हे दोघे खरेखुरे मजूर माझ्या साहेबांच्या दरबारामध्ये आहेत.

काही दिवसांनंतर साहेब पुन्हा आले. त्यांनी राणी इंद्रमतीला सत्नाम प्रदान केले. नंतर काही काळानंतर करुणामयसाहेबांनी राणी इंद्रमतीची दृढ श्रद्धा पाहून तिला सारनाम प्रदान केले. शब्द उपलब्ध करून दिले. जेव्हा साहेब यायचे तेव्हा इंद्रमती प्रार्थना करत असे, की माझ्या पतिराजानेसुद्धा हे मान्य करावे असे जरा समजवून सांगा. ते आपल्या चरणी आले, तर माझे जीवन सफल होऊन जाईल. आपणसुद्धा नामदीक्षा घ्यावी, अशी कबीरसाहेबजींनी राजा चंद्रविजयला प्रार्थना केली. हे दोन दिवसांचे राज्य म्हणजे निव्वळ थाटमाच आहे. नंतर हा तुझा प्राणी देह ८४ लक्ष योनींमध्ये निघून जाईल. चंद्रविजय म्हणाला, की भगवान, मी काही नामोपदेश घेणार नाही, परंतु भले सर्व खजिना दान करू दे, कोणत्याही प्रकारचा सत्संग

करू दे मी आपल्या शिष्येला (राणीस) मनाईसुद्धा करणार नाही. कबीर (करुणामय) साहेबजींनी विचारले, की आपण नाम का घेणार नाही? चंद्रविजय राजा म्हणाला, की मला मोठमोठ्या राजांच्या मेजवानीला जावे लागते. करुणामय (कबीर) साहेब म्हणाले, की तुझ्या मेजवानी आणि पार्ट्यांना जाण्यात नाम काय बाधा आणेल? तू कोणत्याही सभेमध्ये जा, तेथे काजू खा, दूध पी, सरबत पी, फक्त मद्यपान करू नको. मद्यपान हे महापाप आहे. ही गोष्ट राजाने मात्र मान्य केली नाही.

राणीच्या प्रार्थनेवर करुणामय (कबीर) साहेबजींनी राजाला पुन्हा समजावून सांगितले, की हे राजा, नामाविना हे जीवन व्यर्थ होऊन जाईल. तू नामदीक्षा घे, पण राजाने पुन्हा सांगितले, की गुरुजी मला नामासाठी आग्रह धरू नका. मी राणीच्या सत्संगात बाधा आणणार नाही. भले राणीने कितीही दान केले, कितीही सत्संग केला, तरी आपल्या शिष्येला मी मनाई करणार नाही. यावर साहेब राणीला म्हणाले, की पुत्री हे दोन दिवसांचे सुख पाहून याची बुद्धी भ्रष्ट झालेली आहे. तू प्रभूंच्या चरणी लीन राहा आणि आपले आत्मकल्याण करवून घे. येथे कोणी कोणाचा पती नाही आणि कोणी कोणाची पत्नी नाही. हा तर केवळ दोन दिवसांचा संबंध आहे. बेटी, तू आता तुझे सुकर्म बनव. चाळिसाव्या वर्षी मरणार होती ती इंद्रमती ८० वर्षांची वृद्धा झाली. जेव्हा तिचे शरीर वृद्धत्वामुळे कंप पावू लागले, तेव्हा करुणामयसाहेब म्हणाले, की इंद्रमती, आता बोल तुझी काय इच्छा आहे? सत्लोकी येण्याची तुझी इच्छा आहे काय? इंद्रमती म्हणाली, की साहेब, मी तयार आहे. हे दात्या, मी तर केव्हाही तयार आहे. करुणामयसाहेब म्हणाले, की नातवंडांमध्ये तुझी कोणती ममता, मोह तर राहिला नाही ना? राणी म्हणाली, की नाही साहेब, आपण ज्ञानच असे निर्मळ दिले आहे, की या गलिच्छ लोकांची मी काय इच्छा धरू? कबीरजी (करुणामय) म्हणाले, की मग चल पुत्री सत्लोकी. राणीने प्राण त्याग केला आणि कबीरसाहेब (करुणामय) राणी इंद्रमतीचा आत्मा घेऊन वर गेले. याच ब्रह्मांडामध्ये एक मान सरोवर आहे. त्या मान सरोवरावर आत्म्याला स्नान करावे लागते. अशा आत्म्यांना साहेब तेथे काही काळ ठेवतात आणि पुन्हा विचारतात, की आता पुन्हा सांग तुझी काही इच्छा शिल्लक आहे काय? अन्यथा पुन्हा जन्म घ्यावा लागेल. जर मनामध्ये कोणती इच्छा राहिली असेल, तर सत्लोकी जाऊ शकत नाही. इंद्रमती म्हणाली, की साहेब, आपण तर अंतर्यामी आहात. मला तर आपल्या चरणांशिवाय कोणतीही इच्छा नाही. माझ्या मनामध्ये फक्त एक शंका उत्पन्न झाली आहे. आजकालचे पती आपल्या पत्नीच्या सत्संगात बाधा आणतात. माझे जे पती होते, त्यांनी मला कोणत्याही धार्मिक कर्मासाठी कधीही मनाई केलेली नाही. जर त्यांनी मला मनाई केली असती, तर मी आपल्या चरणी आली नसते. माझे कल्याण झाले नसते. त्यांच्या या शुभकर्मामधील सहयोगाचा त्यांना काही लाभ होत असेल, तर हे दात्या, कधी तरी त्यांच्यावरसुद्धा दया करावी. आता साहेबांनी

पाहिले, की ही त्या अज्ञानी मूर्खामध्ये पुन्हा अडकली आहे. साहेब म्हणाले, की ठीक आहे पुत्री, आता तू दोन-चार वर्षे येथेच राहा.

दोन वर्षांनंतर राजाचा मृत्युसमय जवळ आला. कारण त्याने नामोपदेश घेतलेला नव्हता. यमाचे दूत आले. राजा चौकामध्ये चक्कर येऊन पडला. दूतांनी राजाचा गळा दाबला. राजाने तेथेच मलमूत्र विसर्जन केले. करुणामय (कबीर) साहेब राणीला म्हणाले, की बघ तुझ्या राजाची काय दुरवस्था होत आहे? तेथूनच साहेब राणीला दाखवत होते. तेव्हा राणी म्हणाली, की हे पाहा दाता, जर राजाच्या भक्तीमधील सहयोगातून काही एक बनत असेल तर त्याच्यावर दया करावी. राणीच्या मनात अजूनही थोडीशी ममता, मोह शिल्लक होता. साहेब कबीरजींना (करुणामय) वाटले, की आता ही पुन्हा काळाच्या जाळ्यामध्ये फसणार. याचा विचार करून कबीरसाहेब मान सरोवरावरून तेथे गेले, जेथे राजा चंद्रविजय आपल्या महलामध्ये बेशुद्ध होऊन पडला होता. यमदूत त्याचे प्राण काढून घेत होते. कबीरसाहेब येताच ते असे आकाशामध्ये उडाले, की जसे मृतापासून गिधाडे आकाशात उडतात. चंद्रविजय शुद्धीवर आला. समोर करुणामयसाहेब उभे होते. ते केवळ चंद्रविजयलाच दिसत होते. इतरांच्या दृष्टिपथात ते नव्हते. चंद्रविजय कबीर (करुणामय) साहेबांच्या चरणी लोटांगण घालून याचना करू लागला, की हे दाता, मला क्षमा करावी. परमेश्वरा, माझे प्राण वाचवा. कबीरसाहेब म्हणाले, की राजा त्या दिवशीही तुला तेच सांगितले होते आणि आतासुद्धा तुला हेच सांगतो, की तुला नामोपदेश घ्यावा लागेल. राजा म्हणाला, की मी नामोपदेश घेईन. आताच घेईन. त्याला नामोपदेश देऊन कबीरसाहेब म्हणाले, की आता मी तुला दोन वर्षांचे आयुष्य प्रदान करेन. जर यामधील एक श्वाससुद्धा वाया गेला, तर तुला पुन्हा कर्मदंड सोसावा लागेल.

कबीर, जीवन तो थोडा भला, जै सत सुमरण हो।
लाख वर्ष का जीवना, लेखे धरे ना को।।

शुभकर्मामध्ये सहयोग दिलेले पूर्वीचे कर्म, सोबत श्रद्धेने दोन वर्षे केलेले स्मरण आणि तीनही नाम प्रदान करून कबीरसाहेब चंद्रविजयलाही पैलतीरी घेऊन गेले. बोलो सद्‌गुरू देव की जय। जय बन्दी छोड।

यावरून असे सिद्ध होते, की परमेश्वर कबीरसाहेबजी खऱ्या श्रद्धाळूंचे आयुष्य वाढवितात आणि त्यांच्या परिवाराचे रक्षण करतात. हे प्रमाण फार पूर्वीचे आहे. आताच्या काळात सर्वसाधारण व्यक्ती यावर विश्वास ठेवत नाहीत. पूज्य कबीर परमेश्वरांच्या शक्तीने या दासाद्वारा (माझ्या) वर्तमानामध्ये झालेले कष्टनिवारण आणि आयुवृद्धीचे अनेक प्रमाण 'परमेश्वराचा सार संदेश' या पुस्तकामध्ये वाचावीत.

पवित्र पुराणांचे रहस्य

पुराणांना समजण्यासाठी कृपया हे लक्षात ठेवावे, की, श्री ब्रह्मा पुराण, श्री विष्णू

पुराण आणि श्री शिव पुराण यांचा प्रारंभ जसे ब्रह्म (काळ) यास प्रथम अव्यक्त गीतेच्या सातव्या अध्यायातील २५ व्या श्लोकामध्ये म्हटलेले आहे, त्याप्रमाणे ब्रह्मच्या (काळ) लीलेने होतो. त्यालाच क्षरपुरुष किंवा ज्योतिनिरंजनसुद्धा म्हटले जाते. त्याला सदाशिव, काळरूपी ब्रह्म असेसुद्धा संबोधले जाते. तोच ब्रह्मांडामध्ये एका ब्रह्मलोकाची रचना करून त्याच्या वरील भागामध्ये वास्तव्य करतो.

यालाच महाविष्णू, महाब्रह्मा आणि महाशिव असे संबोधले जाते. तसेच त्या क्षेत्राला काशीसुद्धा म्हटले जाते. त्यामध्ये रजोगुणप्रधान, सत्‌गुणप्रधान, तमोगुणप्रधान तीन स्थाने बनवून आपली पत्नी दुर्गासोबत (महालक्ष्मी) राहून तीन पुत्र रजोगुण श्री ब्रह्माजी, सत्‌गुण श्री विष्णूजी, तमोगुण श्री शिवजी यांची उत्पत्ती करून अचेत करून ठेवतो. बेशुद्धावस्थेतच त्यांचे पालनपोषण करत राहतो. तरुण झाल्यावर श्री ब्रह्मास कमळाच्या फुलावर, श्री विष्णूस शेषनागावर आणि श्री शिवास कैलास पर्वतावर शुद्धीवर आणतो. या तीनही प्रभूंना स्वत:लाही याचे ज्ञान नाही, की त्यांचा उत्पत्तीकर्ता कोण आहे? हाच काळरूपी ब्रह्मच विष्णुरूप धारण करून आपल्या नाभीपासून कमळ उत्पन्न करतो. त्यावर श्री ब्रह्माजीस ठेवून शुद्धीवर आणतो. जेव्हा वाटेल तेव्हा तो श्री विष्णू, श्री ब्रह्मा, श्री शिव यांचे रूप धारण करून दृष्टिगोचर होतो. हा काळ आपल्या वास्तविक रूपामध्ये कधीच प्रकट होत नाही, हे काळने (ब्रह्म) श्रीमद् भगवत गीतेचे ज्ञान देताना दाखविले होते. याचे प्रमाण गीतेच्या दहाव्या आणि अकराव्या अध्यायांमध्ये आहे. श्रीमद् भगवत गीतेच्या अकराव्या अध्यायातील ४७ व ४८ व्या श्लोकांमध्ये सांगितलेले आहे, की हे अर्जुना, माझे हे वास्तविक काळरूप तुझ्याव्यतिरिक्त यापूर्वी कोणीही पाहिलेले नाही आणि यापुढेही कोणी पाहू शकणार नाही. हे रूप मी तुझ्यावर अनुग्रह करून दाखविलेले आहे. हे माझे (ब्रह्म) हजार भुजा व नेत्र आदी असणारे काळरूप वेदांमध्ये वर्णन केलेल्या यज्ञ, ओऽम नामाचा जप अशा विधींनी कधीही पाहता येणार नाही. याचा भावार्थ असा आहे, की वेदांममध्ये वर्णन केलेल्या विधींनी प्रभूची प्राप्ती होणार नाही. ऋषी-महर्षींनी वेदांमधील ओऽम नाम हे प्रभुप्राप्तीचे समजून त्यासाठी यज्ञ आणि ओऽम नामाचा जप अशा घोर साधना केल्या, परंतु त्यांना ब्रह्मचे (काळ) दर्शन झाले नाही. कोणी कमळांचा प्रकाश पाहिला, तर कोणी शरीरामधील ज्योत पाहिली किंवा धून (आवाज) ऐकली. पण हे सर्व काळचा (ब्रह्म) छळ (फसवणूक) आहे. जसे एखाद्या जागी एका रंगाचे हजार बल्ब एकमेकांच्या जवळ गोलाकार लावून प्रकाशित केले असतील, तसे कोणी कोणी सहस्र कमळांच्या एक हजार ज्योतींपासून निघणारा प्रकाश पाहून प्रभुप्राप्ती झाली असे मानले. यात दूरवरून पाहणाऱ्यांना प्रकाशाचा एक समूहच दिसणार. अगदी जवळ गेल्यानंतर समजते, की हा तर बल्बच्या समूहाचा प्रकाश आहे.

अशाप्रकारे काही साधक हठयोग करून शरीरामध्ये अंतर्मुख होऊन थोड्याशा

आतषबाजीस (प्रकाशास) पाहून प्रभूची प्राप्ती झाली असे मानतात. त्याच काळ ज्वालेचा आनंद समजून आपले अनमोल जीवन नष्ट करतात. वेदांमध्ये स्पष्ट लिहिलेले आहे, की परमेश्वर शरीरयुक्त आहे. यजुर्वेदाच्या पहिल्या अध्यायातील १५ वा आणि पाचव्या अध्यायातील पहिल्या मंत्रांमध्ये याचे प्रमाण आहे.

अग्ने तनूर् असि। विष्णवे त्वा सोमस्य तनूर् असि।

याचा शब्दार्थ असा आहे, की परमेश्वर शरीरयुक्त आहे म्हणजेच त्या पालनकर्त्या अमरपुरुषाला (सत्पुरुष) शरीर आहे अर्थात परमेश्वराला आकार आहे. म्हणूनच ऋषींनी प्रभूच्या दर्शनासाठी घोर साधना केल्या, परंतु वेदांमध्ये वर्णन केलेल्या विधींनी प्रभूची प्राप्ती होऊ शकत नाही. त्यामुळे आजपर्यंत सर्व साधक, ऋषी आदींनी वेदांच्या ज्ञानाविरुद्ध आपल्या अनुभवांच्या पुस्तकांची रचना केली आहे. आता सर्व भक्तसमाज पवित्र वेदांच्या जागी अन्य महर्षी अथवा संतांच्या अनुभवातून निर्माण झालेल्या पुस्तकांच्या ज्ञानाचा आधार घेत आहे.

पवित्र वेद आणि श्रीमद् भगवत गीता ज्ञानदाता ब्रह्म म्हणत आहे, की, तीनही गुण (रजोगुण ब्रह्माजी, सतुगुण विष्णूजी, तमोगुण शिवजी) ईष्ट रूपामध्ये पूजायोग्य नाहीत. कारण तेसुद्धा नाशवान आहेत, तसेच कर्माची फळे जशीच्या तशीच प्रदान करतात. ते पापक्षमा (नाश) करू शकत नाहीत. त्यांना पूजणाऱ्या भक्तांना त्यांच्या प्रारब्धामध्ये लिहिलेले कष्ट भोगावेच लागतात. या तीन प्रभूंच्या साधनेने क्षणिक सांसारिक सुख प्राप्त होते, परंतु पूर्ण मोक्ष मिळत नाही आणि या तीन प्रभूंपासून (श्री ब्रह्म, श्री विष्णू, श्री शिव) प्राप्त होणाऱ्या क्षणिक लाभावर ज्यांची आस्था बनलेली आहे, ते राक्षस स्वभाव धारण केलेले, मनुष्यांमध्ये नीच, दुष्कर्म करणारे, मूर्ख माझी (काळ-ब्रह्मला) पूजासुद्धा करत नाहीत. (प्रमाण श्रीमद् भगवत गीतेतील सातव्या अध्यायातील १२ ते १५ श्लोक) कारण ब्रह्मसाधक अधिक काळापर्यंत ब्रह्मलोकामध्ये बनलेल्या महास्वर्गामध्ये आपल्या नामजप व पुण्याच्या कमाईच्या आधारावर राहतो. म्हणूनच काळ म्हणत आहे, की या तीनही प्रभूंपेक्षा अधिक लाभ मी देऊ शकतो, परंतु हे ब्रह्मलोक आणि काळसुद्धा (ब्रह्म) नाशवान आहे. गीतेच्या आठव्या अध्यायातील १६ व्या श्लोकामध्ये सांगितले आहे, की ब्रह्मलोकापर्यंत सर्व लोक नाशवान आहेत. तसेच गीतेच्या दुसऱ्या अध्यायातील बारावा श्लोक व चौथ्या अध्यायातील पाचव्या श्लोकामध्ये स्वत: गीता ज्ञानदाता ब्रह्म (काळ) म्हणत आहे, की माझाही जन्म-मृत्यू होतो म्हणजेच मी (ब्रह्मकाळ) नाशवान आहे. म्हणूनच पवित्र गीतेच्या सातव्या अध्यायातील अठराव्या श्लोकामध्ये म्हटलेले आहे, की जे चौथ्या प्रकारचे माझे (ब्रह्म) साधक जे ज्ञानी आहेत, ते वेदांच्या ज्ञानाच्या आधारावर जाणून घेतात, की केवळ एक पूर्ण परमात्माच इष्ट रूपामध्ये पूज्य आहे, तोच पापनाशक, पूर्ण मोक्षदायक आहे, तसेच मानवी शरीर हे फक्त प्रभुप्राप्तीसाठीच मिळालेले आहे. त्यांनी वेदांचा स्वत:च असा निष्कर्ष काढला आहे, की

ओऽम (ॐ) हाच एक प्रभुप्राप्तीचा मंत्र आहे. हा ॐ मंत्राचा जप करत हजारो वर्षे साधना करून आपल्या शरीराचा त्याग केला, परंतु त्यांना प्रभुदर्शन झाले नाही. अन्य सर्व सुविधा मिळाल्या, स्वर्ग-महास्वर्ग आदी ठिकाणी उच्चपद प्राप्त झाले, मात्र भजनाची (नामजप) आणि पुण्याची कमाई समाप्त झाल्यानंतर पुन्हा जन्म-मृत्यू आणि ८४ लक्ष प्राण्यांच्या शरीरामध्ये दुःखद कष्ट आणि नरकामधील पापकर्माचे फळसुद्धा भोगावे लागले.

पवित्र यजुर्वेदाच्या चौथ्या अध्यायातील दहावा मंत्र आणि पवित्र गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील ३४ व्या श्लोकामध्ये या दोन्ही शास्त्रांचा ज्ञानदाता ब्रह्म म्हणत आहे, की त्या पूर्ण परमात्म्याविषयी मला (काळरूपी ब्रह्म) काहीच माहिती नाही. त्या परमेश्वराविषयी पूर्ण माहिती, तत्त्वज्ञान आणि त्याच्या प्राप्तीचा विधी अर्थात पूर्ण मोक्षाच्या मार्गाच्या माहितीसाठी तत्त्वदर्शी संतांचा शोध घे. त्यानंतर ते जशी साधना सांगतील, तशी कर. त्यानंतर ज्यांच्याकडे गेलेले साधक पुन्हा परत या (नश्वर) संसारामध्ये येत नाहीत म्हणजेच पूर्ण मोक्ष मिळवून सदा सर्वकाळाकरिता जन्म-मृत्यू आणि ८४ लक्ष योनींचे कष्ट आणि नरकपीडेचे कष्ट यांतून मुक्त होतात, तसेच पूर्ण शांती प्राप्त करून अविनाशी लोक म्हणजेच सत्लोक मिळवतात, त्या परमपद परमेश्वराचा शोध घेतला पाहिजे. (प्रमाण गीतेच्या १५ व्या अध्यायातील एक ते चौथा श्लोक आणि अठराव्या अध्यायातील ६२ वा श्लोक, तसेच ऋग्वेद मंडल एकमधील २४ व्या सुक्तातील पहिला व दुसरा मंत्र.)

तत्त्वदर्शी संत न मिळाल्यामुळे सर्व ऋषिजन वेदांनुसार साधना करूनही महाकष्टच भोगत राहतात. म्हणूनच गीतेच्या सातव्या अध्यायातील अठराव्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की जे ज्ञानी आत्मे आहेत, ते असतील तरच उद्धार. कारण प्रभुप्राप्तीसाठी ते तन-मन-धन अर्पण करून वेदानुसार साधना करतात, परंतु तेसुद्धा ज्यामुळे त्यांचा पूर्ण मोक्ष मिळत नाही, त्या माझ्या (काळ-ब्रह्म) अतिनीच (अनुत्तमाम्) गतीवर म्हणजेच साधनेने मिळणाऱ्या लाभवरच आश्रित आहेत. त्यांचा जन्म-मृत्यू, नाना प्राण्यांच्या देहामधील आणि नरकामधील कर्माधाराने होणारे कष्ट कधीही समाप्त होऊ शकत नाही.

ज्योतिनिरंजनाने (काळरूपी ब्रह्म) शपथ घेतलेली आहे, की मी कधीही कोणालाही कोणत्याही साधनेने आपल्या वास्तविक काळरूपामध्ये दर्शन देणार नाही. म्हणूनच हा काळरूपी ब्रह्मच आपल्या पुत्रांच्या (ब्रह्मा, विष्णू, शिव) रूपांमध्ये दिसून स्वत:च नाना प्रकारची चरित्रे रचतो. त्यामुळे सामान्य जन असा विचार करतात, की ही लीला भगवान विष्णूने केली, कधी म्हणतात ही लीला श्री ब्रह्माने केली, तर कधी म्हणतात ही लीला श्री शिवाने केली. जसे सर्वसामान्य लोक म्हणतात, की श्री ब्रह्माजींची उत्पत्ती श्री विष्णूजींच्या नाभीतून निघालेल्या कमळावर झाली, परंतु त्या वेळी श्री विष्णूजींच्या रूपामध्ये काळाने आपल्या नाभीपासून कमळ प्रगट केले होते.

श्री व्यासजींनी श्री नारदजींकडून ऐकलेले, नारदजींनी आपले पिता श्री ब्रह्माजींकडून ज्याची माहिती मिळवली, श्री लोमहर्षण ऋषींनी (ज्यांना सुतजीसुद्धा म्हटले जाते) आपल्या गुरुदेव श्री व्यास ऋषींपासून ऐकले होते, ते ज्ञान ब्रह्मा पुराणामध्ये (सृष्टीचे वर्णन नावाचा अध्याय) सांगितले आहे. श्री ब्रह्माजींना तर स्वत:लाच याचे ज्ञान नाही, की त्यांची उत्पत्ती कोठून झाली आहे. (श्री देवी महापुराण तिसरा स्कंद). याचा भावार्थ असा नाही, की पुराणांमधील ज्ञान चुकीचे आहे. जे ज्ञान श्री ब्रह्माजी शुद्धीवर आल्यानंतर सांगितले होते, ते त्या स्तरापर्यंत तरी योग्य आहे, परंतु शुद्धीवर येण्यापूर्वीचे जे पूर्ण परमेश्वरांनी प्रथम सत्‌युगामध्ये सत् सुकृत नावाने प्रगट होऊन तत्त्वदर्शी संतांच्या रूपामध्ये तत्त्वज्ञान आणि वास्तविक सृष्टिरचनेचे ज्ञान श्री ब्रह्माजी, श्री मनूजी आदींना दिले होते, परंतु त्यांनी ते ऐकले न ऐकल्यासारखे केले होते ते ज्ञान हे दंतकथा (लोकवेद) आहे. त्यानंतर जेव्हा श्री ब्रह्माजींना त्यांचेच वंशज विचारू लागले, त्यावेळी त्या ऐकीव ज्ञानाच्या आधाराने काही सरमिसळ करून पूर्वीचे ज्ञान सांगितले आहे. त्यामुळे कोणतेही पुराण निर्णायक ज्ञानयुक्त नाही. कोणत्या तरी एका पुराणाच्या आधारे असे सिद्ध होते, की श्री ब्रह्माजींची उत्पत्ती श्री विष्णूजींपासून झाली इत्यादी इत्यादी. त्यामुळे सर्व ऋषिजन आणि श्री ब्रह्मा, विष्णू व शिवजीसुद्धा स्वत: शंकेमध्ये आहेत.

श्री ब्रह्माजी आणि श्री विष्णूजी यांचे युद्ध

श्री शिवपुराण (विद्येश्वर संहितेतील अध्याय तिसरा, अनुवादक- दीन दयाळ शर्मा, प्रकाशक- रामायण प्रेस, मुंबई, पान नं. ६७ आणि संपादक- पंडित रामलग्न पांडेय विशारद, प्रकाशक- सावित्र ठाकूर, प्रकाशन- रथरात्रा, वाराणसी, शाखा- नाटी इमली वाराणसीच्या विद्येश्वर संहितेच्या सहाव्या अध्यायातील पान नं. ५४ आणि टीकाकार डॉ. ब्रह्मानंद त्रिपाठी साहित्य आयुर्वेद ज्योतिष आचार्य, एम. ए., पीएच.डी., डी.एस., सी.ए. प्रकाशक- चौखंबा, संस्कृत प्रतिष्ठान, ३८ यू. ए., जवाहरनगर, बंगलो रोड, दिल्ली, संस्कृतसहित शिवपुराणातील विद्येश्वर संहितेच्या सहाव्या अध्यायातील पान नं. ४५ वर)

श्री ब्रह्माजी एकदा श्री विष्णूजीकडे आले. त्यावेळी श्री विष्णूजी लक्ष्मीसहित शेषशय्येवर पहुडले होते. सोबतच अनुचरसुद्धा बसलेले होते. श्री ब्रह्माजी श्री विष्णूजींना म्हणाले, की पुत्रा ऊठ, मी तुझा पिता आलो आहे. मी तुझा प्रभू आहे. यावर विष्णूजी म्हणाले, की ये, बैस मी तुझा बाप आहे आणि तुझे तोंड असे वाकडे का झालेले आहे? ब्रह्माजी म्हणाले, की हे पुत्रा, तुला आता गर्व झालेला आहे. मी फक्त तुझा संरक्षकच नाही, तर समस्त जगतांचा पिता आहे. श्री विष्णूजी म्हणाले, की अरे चोरा! तू आपला मोठेपणा का दाखवत आहेस? सर्व जगताचा वास तर माझ्यामध्ये आहे. तू माझ्या नाभिकमळातून उत्पन्न झालेला आहेस आणि मलाच असा बोलतोस? एवढे बोलणे झाल्यावर दोघेही शस्त्रास्त्रांनी

लढू लागले. त्यांनी एकमेकांच्या छातीवर आघात केले. हे पाहून सदाशिवांनी (काळरूपी ब्रह्म) एक तेजोमय लिंग दोघांच्या मध्ये उभे केले, तेव्हा त्यांचे युद्ध समाप्त झाले. (हे विवरण श्री गीता प्रेस गोरखपूर यांनी प्रकाशित केलेल्या शिवपुराणातून घेतले आहे, परंतु मूळ संस्कृतसहित आणि आणखी दोन संपादक व प्रकाशकांच्या शिवपुराणात योग्य आहे.)

विचार करा : श्री शिवपुराण, श्री विष्णुपुराण व श्री ब्रह्मापुराण आणि श्री देवी महापुराण यांमध्ये तीन प्रभू व सदाशिव (काळरूपी ब्रह्म) आणि देवी (शिवा-प्रकृती) यांच्या जीवनलीला आहेत. त्यांच्या आधारावरच सर्व ऋषिजन व गुरुजन ज्ञान सांगत होते. जर कोणी पवित्र पुराणांहून भिन्न ज्ञान सांगत असेल, तर ते पाठ्यक्रमाच्या विरुद्ध ज्ञान असल्याने व्यर्थ आहे.

वरील युद्धाचे विवरण हे पवित्र शिवपुराणातील आहे, ज्यामध्ये दोन्ही प्रभू चार-पाच वर्षांच्या मुलांसारखे भांडत आहेत. एक म्हणत आहे, की तू माझा पुत्र आणि दुसरा म्हणत आहे, की तू माझा पुत्र आणि मी तुझा बाप. नंतर एकमेकांची गळपट्टी धरून लाथाबुक्क्यांनी मारहाण करत आहेत. हेच चरित्र त्रिलोकनाथांचे आहे.

वरील तीन पुराणांचा (श्री ब्रह्मपुराण, श्री विष्णुपुराण, श्री शिवपुराण) प्रारंभ तर काळरूपी ब्रह्म म्हणजेच ज्योतिनिरंजनापासूनच होतो, जो ब्रह्मलोकामध्ये महाब्रह्मा, महाविष्णू आणि महाशिव अशी रूपे धारण करून राहतो आणि त्या रूपांच्या माध्यमातून आपल्या लीलासुद्धा करतो. आपले वास्तविक काळरूप जे आहे, ते लपवून ठेवतो. त्यानंतरचे विवरण रजोगुण ब्रह्माजी, सत्‌गुण विष्णूजी व तमोगुण शिवजी यांच्या लीलांचे आहे. या ज्ञानाच्या आधाराने पवित्र पुराणे समजून घेणे अगदी सोपे होऊन जाते.

श्री विष्णुपुराण

(अनुवादक- श्री मुनिलाल गुप्त, प्रकाशक- गोविंद भवन कार्यालय, गीता प्रेस, गोरखपूर)

श्री विष्णुपुराणाचे ज्ञान श्री पाराशर ऋषींनी आपला शिष्य श्री मैत्रेय ऋषींना सांगितलेले होते.

श्री पाराशर ऋषींनी विवाह होताच गृहत्याग करून वनामध्ये साधना करण्याचा दृढसंकल्प केला होता. त्यांची धर्मपत्नी म्हणाली, की आताच तर आपला विवाह झालेला आहे आणि लगेच तुम्ही घराचा त्याग करून जात आहात. एखादे आपत्य झाल्यानंतर आपण साधनेसाठी जावे. श्री पराशर ऋषी म्हणाले, की साधना केल्यानंतर संतान झाली, तर तिच्यावर चांगले संस्कार होतील. मी काही काळानंतर तुझ्यासाठी माझी शक्ती (वीर्य) एखाद्या पक्ष्याद्वारे पाठवून देईन. ते तू ग्रहण करावेस. असे सांगितल्यावर घराचा त्याग करून पाराशर ऋषी साधना करण्यासाठी वनामध्ये गेले. एक वर्ष साधना केल्यानंतर त्यांनी आपले शक्ती (वीर्य) एका वृक्षाच्या पानातून आपल्या मंत्रशक्तीने शुक्राणूंचे रक्षण केले आणि एका कावळ्याला म्हणाले, की हे पान माझ्या पत्नीला देऊन ये. कावळा ते घेऊन जात असताना

त्याच्या चोचीमधून ते पान पाण्यामध्ये पडले. ते पान एका माशाने खाल्ले. काही महिन्यांनंतर एका नाविकाने माशाला पकडून कापले. त्यामधून एक कन्या बाहेर पडली. नाविकाने तिचे नाव सत्यवती असे ठेवले. ती कन्या (माशाच्या उदरातून जन्म झाल्यामुळे) मच्छोदरी नावानेही ओळखली जात होती. नाविकाने सत्यवतीला आपल्या मुलीसारखे सांभाळले.

कावळ्याने परत जाऊन श्री पाराशर ऋषींना सर्व वृत्तांत सांगितला. जेव्हा सोळा वर्षांनंतर साधना समाप्त झाल्यावर श्री पाराशर ऋषी आपल्या घरी जात होते, तेव्हा नदी पार करण्यासाठी नाविकाला हाक दिली आणि म्हणाले, की मला लवकरात लवकर पैलतीरी ने. माझी पत्नी माझी प्रतीक्षा करत आहे. त्यावेळी नाविक भोजन ग्रहण करत होता आणि पाराशर ऋषींच्या बीजापासून माशाच्या उदरातून बाहेर पडलेली १४ वर्षीय युवा कन्या आपल्या पित्याजवळच होती. नाविकाला हे माहीत होते, की साधना, तपस्या करून येणारे ऋषी सिद्धियुक्त असतात. त्यांच्या आज्ञेचे तत्काळ पालन केले नाही तर ते शाप देतात. नाविक म्हणाला, की हे ऋषिवर, मी भोजन ग्रहण करत आहे. अपूर्ण भोजन ग्रहण करणे हा अन्नदेवतेचा अपमान असतो. मी तसे केले तर मला पाप लागेल, परंतु श्री पाराशर ऋषींनी त्याचे काही एक ऐकले नाही. ऋषी अतिउत्सुक झालेले पाहून नाविकाने आपली तरुण मुलगी सत्यवतीला ऋषीजींना पैलतीरी सोडण्यास सांगितले. पित्याच्या आदेशाप्रमाणे ती नावेमधून पाराशर ऋषींना घेऊन निघाली. नदीच्या मध्यावर आल्यानंतर पाराशर ऋषींनी सत्यवतीजवळ (आपल्या बीजशक्तीने उत्पन्न झालेल्या कन्येला म्हणजेच स्वतःच्या मुलीला) दुष्कर्म करण्याची इच्छा व्यक्त केली. ऋषींनी क्रोधाने दिलेल्या शापामुळे दु:खी झालेल्या व्यक्तींच्या कथा सत्यवतीने पालकपिता नाविकाकडून ऐकलेल्या होत्या. शापाच्या भीतीने सत्यवती म्हणाली, की ऋषीजी आपण तर ब्राह्मण आहात आणि मी एका शूद्राची मुलगी आहे. पाराशर ऋषी म्हणाले, की त्याची तू काळजी करू नको. तिने अब्रुरक्षणासाठी पुन्हा ढोंग रचले, की ऋषिवर माझ्या शरीरातून माशाचा दुर्गंध येत आहे. पाराशर ऋषींनी आपल्या सिद्धिशक्तीने तिच्या शरीराची दुर्गंधी घालवली. आता सत्यवती म्हणाली, की दोन्ही किनाऱ्यावरील लोक पाहत आहेत. पाराशरजींनी गंगेचे जल घेऊन आकाशात फेकले आणि सिद्धिशक्तीद्वारे दाट धुके पसरवले. त्यांनी आपले मनोरथ पूर्ण केले. सत्यवतीने ही सर्व हकीकत आपल्या पालक मातेला (नाविकाच्या पत्नीला) सांगितली. नाविकाच्या पत्नीने सर्व घटना नाविकाला सांगितली. ती म्हणाली, की ऋषींनी आपले नाव पाराशर असून ते ऋषी वसिष्ठजींचे पौत्र (नातू) आहेत, असे सांगितले आहे. सत्यवतीच्या पोटी व्यास ऋषींनी जन्म घेतला.

त्याच श्री पाराशर ऋषींनी श्री विष्णुपुराणाची रचना केलेली आहे. श्री पाराशर ऋषीजींनी सांगितले आहे, की हे मैत्रेय, जे ज्ञान मी तुला ऐकविणार आहे, तोच प्रसंग दक्षादी मुनींनी नर्मदा नदीच्या तीरावर राजा पुरुकृत्सला ऐकवला होता. पुरुकृत्साने तो सारस्वताला आणि

सारस्वताने मला सांगितला आहे. श्री पाराशरजींनी श्री विष्णुपुराणाच्या पहिल्या अध्यायातील ३१ व्या श्लोकामध्ये (पृष्ठ क्रमांक ३) सांगितलेले आहे, की हे जग विष्णूंपासून निर्माण झालेले आहे आणि ते त्यांच्यामध्ये स्थित आहे. तेच जगताची स्थिती आणि लय यांचे कर्ता आहेत. दुसऱ्या अध्यायातील १५ व १६ व्या श्लोकांमध्ये (पृष्ठ क्रमांक ४) सांगितलेले आहे, की दे द्विज! परब्रह्मचे पहिले रूप पुरुष म्हणजेच भगवानांसारखे वाटते, परंतु व्यक्त (महाविष्णू रूपामध्ये प्रगट होणे) व अव्यक्त (अदृश्य रूपामध्ये २१ ब्रह्मांडांमध्ये वास्तविक काळरूपामध्ये राहणे) ही त्याची अन्य रूपे आहेत, तर काळ त्यांचे परम रूप आहे. भगवान विष्णू जे काळरूपामध्ये म्हणजेच व्यक्त व अव्यक्त रूपांनी स्थित होतात, ती त्यांची बाललीला आहे.

दुसऱ्या अध्यायातील २७ व्या श्लोकामध्ये (पृष्ठ क्रमांक ५) सांगितलेले आहे, की हे मैत्रेय, प्रलयकाळात प्रधान म्हणजेच प्रकृतीच्या साम्य अवस्थेमध्ये स्थित झाल्यानंतर म्हणजेच पुरुषाच्या प्रकृतीपासून पृथक स्थित झाल्यानंतर विष्णू भगवानांचे काळरूप प्रगट होते.

दुसऱ्या अध्यायातील २८ ते ३० व्या श्लोकांमध्ये (पृष्ठ क्रमांक ५) त्यानंतर (स्वर्गकाळात आल्यानंतर) त्या परब्रह्म परमात्मा विश्वरूप सर्वव्यापी सर्वभूतेश्वर सर्वात्मा परमेश्वराने आपल्या इच्छेने विकारीप्रधान आणि अविकारी पुरुषामध्ये प्रविष्ट होऊन त्यांना क्षोभित केले. ॥२८-२९॥ जसे क्रियाशील नसतानाही गंध आपल्या सान्निध्यानेसुद्धा प्रधान व पुरुष यांना प्रेरित करतो.

विशेष : २८ ते ३० व्या श्लोकांमध्ये स्पष्ट केलेले आहे, की प्रकृती (दुर्गा) आणि पुरुष (काळ-प्रभू) यापेक्षा अन्य दुसरा कोणी तरी असा परमेश्वर आहे, जो या दोघांना पुन्हा सृष्टिरचनेसाठी प्रोत्साहित करतो.

दुसऱ्या अध्यायातील ६६ व्या श्लोकामध्ये (पृष्ठ क्रमांक ८) लिहिलेले आहे, की तेच प्रभू विष्णू सृष्टा (ब्रह्म) होऊन आपलीच सृष्टी निर्माण करतात. ७० व्या श्लोकामध्ये असे लिहिलेले आहे, की भगवान विष्णूंनीच ब्रह्मा आणि इतरांची अवस्थांद्वारे रचना केली आहे. त्यांचीच रचना केली जाते आणि स्वत:सुद्धा संहृत अर्थात मरण पावतात. चौथ्या अध्यायातील चौथ्या श्लोकात (पृष्ठ क्रमांक ११) लिहिले आहे, की असा दुसरा कोणी तरी परमेश्वर आहे, जो ब्रह्मा, शिव आदी ईश्वरांचा ईश्वर आहे. चौथ्या अध्यायातील १४ व १५ आणि १७ ते २२ या श्लोकांमध्ये (पृष्ठ क्रमांक ११ व १२) लिहिलेले आहे, की पृथ्वी बोलत आहे- हे काळस्वरूपा आपणास माझा नमस्कार आहे. हे प्रभो ! आपणच जगताची सृष्टी आणि इतरांसाठी ब्रह्मा, विष्णू आणि रुद्ररूप धारण करणारे आहात. आपण ज्या अवतार रूपामध्ये प्रगट होता, त्याच रूपाची देवगण पूजा करतात. आपणच ओंकार आहात. चौथ्या अध्यायातील ५० व्या श्लोकामध्ये (पृष्ठ क्रमांक १४) लिहिलेले आहे, की नंतर त्या भगवान हरीने रजोगुणयुक्त होऊन चतुर्मुखधारी ब्रह्मा रूप धारण करून सृष्टीची रचना केली.

या विवरणावरून असे सिद्ध झाले आहे, की ऋषी पाराशरजींनी ऐकलेले ज्ञान अर्थात लोकवेदांच्या आधारावर श्री विष्णुपुराणाची रचना केली गेलेली आहे. कारण वास्तविक ज्ञान हे पूर्ण परमात्म्याने प्रथम सत्युगामध्ये स्वतः प्रगट होऊन श्री ब्रह्माजींना दिलेले होते. श्री ब्रह्माजींनी काही ज्ञान आणि काही स्वनिर्मित काल्पनिक ज्ञान आपल्या वंशजांना सांगितले. एकाकडून दुसऱ्याला असे ऐकून व सांगूनच श्री पाराशरजींना लोकवेद प्राप्त झाला. श्री पाराशरजींनी विष्णूंना काळसुद्धा म्हटलेले आहे आणि परब्रह्मसुद्धा म्हटले आहे. या विवरणावरून असेसुद्धा सिद्ध झालेले आहे, की विष्णू म्हणजेच ब्रह्मस्वरूप काळ आपली उत्पत्ती ब्रह्मा, विष्णू आणि शिव रूपाने करून सृष्टीची निर्मिती करतात. ब्रह्मच (काळ) ब्रह्मलोकामध्ये तीन रूपांत प्रगट होऊन लीला करत छळ करतो. तेथे त्याचा स्वतःचासुद्धा मृत्यू होतो. (विशेष माहितीसाठी कृपया 'प्रलय की जानकारी' या पुस्तकातील 'गहरी नजर गीता में' यातील आठव्या अध्यायातील १७ व्या श्लोकातील व्याख्या वाचावी.) त्याच ब्रह्मलोकामध्ये तीन स्थाने बनविलेली आहेत. एक रजोगुणप्रधान ज्यामध्ये हाच काळरूपी ब्रह्म आपले ब्रह्मारूप धारण करून राहतो. तसेच पत्नी रूपात दुर्गेला सोबत ठेवून एक रजोगुणप्रधान पुत्र उत्पन्न करतो. त्याचे नाव ब्रह्मा असे ठेवतो. त्याद्वारेच एका ब्रह्मांडामध्ये तो उत्पत्ती करून घेतो. अशाप्रकारे त्या ब्रह्मलोकात एक सत्गुणप्रधान स्थान बनवून विष्णू रूप धारण करून स्वतः वास्तव्य करतो. येथे दुर्गेस (प्रकृती) पत्नी रूपामध्ये ठेवून एक सत्गुणयुक्त पुत्र उत्पन्न करतो. त्याचे नाव विष्णू असे ठेवतो. त्या पुत्राद्वारे एक ब्रह्मांडामध्ये तिन्ही लोकांतील (पृथ्वी, पाताळ, स्वर्ग) स्थिती बनविण्याचे कार्य करून घेतो. (प्रमाण शिवपुराण-गीता प्रेस, गोरखपूरद्वारा प्रकाशित अनुवाद- हनुमान प्रसाद पोद्दार चिमनलाल गौस्वामी, रुद्रसंहिता अध्याय ६, ७ पृष्ठ १०२ व १०३)

ब्रह्मलोकामध्येच एक तिसरे स्थान तमोगुणप्रधान रचून तेथे स्वतः शिवरूप धारण करून राहतो. येथेही दुर्गेला (प्रकृती) सोबत ठेवून पती-पत्नी व्यवहाराने तमोगुणयुक्त तिसरा पुत्र उत्पन्न करतो. त्याचे नाव शंकर (शिव) असे ठेवतो. या पुत्राद्वारे तिन्ही लोकांतील प्राण्यांचा संहार करवून घेतो.

विष्णुपुराणामध्ये चौथ्या अध्यायापर्यंत जे ज्ञान आहे ते काळरूप ब्रह्म म्हणजेच ज्योतिनिरंजन यांचे आहे. पाचव्या अध्यायापासून पुढील मिळतेजुळते ज्ञान काळपुत्र सत्गुण विष्णूंच्या लीलांचे आहे आणि त्यांचेच अवतार श्रीराम, श्रीकृष्ण आदींचेही ज्ञान आहे.

येथे विशेष विचार करण्यासारखी बाब ही आहे, की श्री विष्णुपुराणाचे वक्ता श्री पाराशर ऋषी आहेत. हेच ज्ञान दक्षादी ऋषींपासून पुरुकुत्सने ऐकले, पुरुकुत्साने सारस्वताला ऐकविले आणि सारस्वताकडून श्री पाराशर ऋषींनी ऐकले. ते हेच ज्ञान श्री विष्णुपुराणामध्ये लिपीबद्ध केले गेलेले आहे आणि आज आपल्या करकमळांमध्ये आहे. यामध्ये केवळ एका

ब्रह्मांडाचे ज्ञान आहे आणि तेही अपूर्ण आहे. श्री देवीपुराण, श्री शिवपुराण आदी पुराणांचे ज्ञानसुद्धा ब्रह्मजींनीच दिलेले आहे. श्री पाराशर ऋषींनी सांगितलेले ज्ञान श्री ब्रह्माद्वारे दिल्या गेलेल्या ज्ञानासारखे असू शकत नाही. म्हणूनच श्री विष्णुपुराण समजून घेण्यासाठी देवीपुराण आणि श्री शिवपुराण यांची मदत घ्यावी लागेल. कारण हे ज्ञान दक्षादी ऋषींना त्यांचे वडील श्री ब्रह्माजी यांच्याकडून मिळालेले आहे. श्री देवीपुराण आणि श्री शिवपुराण समजण्यासाठी श्रीमद् भगवत गीता आणि चारही वेदांची मदत घ्यावी लागेल. कारण हे ज्ञान जो ब्रह्मा, विष्णू व शिवजी यांचा उत्पन्नकर्ता अर्थात पिता आहे, त्या स्वतः भगवान काळरूपी ब्रह्मद्वारे दिले गेलेले आहे. पवित्र वेद आणि पवित्र श्रीमद् भगवत गीताजी यांचे ज्ञान समजण्यासाठी कालरूपी ब्रह्मचे उत्पत्तिकर्ता म्हणजेच पिता परम अक्षरब्रह्म (कविर्देव) यांनी प्रदान केलेल्या, जे (कविर्गीभी) कविर्वाणीद्वारे स्वतः सत्पुरुषांनी (पूर्ण ब्रह्म कविर्देव) प्रगट होऊन सांगितलेल्या स्वसम वेद म्हणजेच सूक्ष्म वेदाचा सहयोग घ्यावा लागेल. (ऋग्वेद मंडल ९ सूक्त ९६ मंत्र १६ ते २० पर्यंत याचे प्रमाण आहे.)

श्री ब्रह्मा पुराण

या पुराणाचे वक्ता श्री व्यास ऋषींचे शिष्य, ज्यांना सुतजीसुद्धा म्हटले जाते ते श्री लोमहर्षण ऋषीजी आहेत. श्री लोमहर्षणजी (सूतजी) यांनी सांगितले आहे, की हे ज्ञान प्रथमत: श्री ब्रह्माजींनी दक्षादी श्रेष्ठ मुनींना ऐकवलेले होते, तेच मी ऐकवत आहे. या पुराणाच्या सृष्टीचे वर्णन नावाच्या अध्यायामध्ये (पृष्ठ २७७ ते २९९) पर्यंत सांगितलेले आहे, की ब्रह्मा, विष्णू आणि शिव रूपांद्वारे जगताची उत्पत्ती, पालन आणि संहार करतात, ते श्री विष्णूजी सर्व विश्वाचा आधार आहेत. त्या भगवान विष्णूंना माझा नमस्कार.

जी नित्य सद्सत् स्वरूप म्हणजेच कारणभूत अव्यक्त प्रकृती आहे तिलाच प्रधान म्हणतात. तिच्यापासून पुरुषाने हे विश्व निर्माण केले आहे. अमित तेजस्वी ब्रह्माजींनाच पुरुष समजावे. ते समस्त प्राणिमात्रांच्या सृष्टीची निर्मिती करणारे, तसेच भगवान नारायणांचे आश्रित आहेत.

स्वयंभू भगवान नारायणांनी पाण्याची सृष्टी केली. नारायणांपासून उत्पन्न झाल्यामुळे पाण्याला नार म्हटले जाऊ लागले. भगवानांनी सर्वांत अगोदर पाण्यावर विश्रांती घेतली. त्यामुळेच भगवानांना नारायण म्हटले जाते. भगवानांनी पाण्यामध्ये जी आपली शक्ती सोडली, तिच्यापासून एक सुवर्णमय अंडे प्रगट झाले. त्यामध्येच स्वयंभू ब्रह्मजींची उत्पत्ती झाली, असे ऐकण्यात येते. एक वर्ष त्या अंड्यामध्ये निवास करून श्री ब्रह्माजींनी त्याचे दोन तुकडे केले. त्यातील एका तुकड्यापासून धुलोक बनले आणि दुसऱ्यापासून भूलोक.

त्यानंतर ब्रह्माजींनी आपल्या शक्तीने रुद्रास प्रगट केले. हे ऋषी लोमहर्षण (सूतजी) यांनी सांगितलेले ज्ञान ऐकले-बोललेले (लोकवेद) आहे. ते पूर्ण नाही. कारण सांगणाराच (वक्ता) म्हणत आहे, की असे ऐकलेले आहे. म्हणूनच पूर्ण माहितीसाठी श्री देवी महापुराण,

श्री शिव महापुराण, श्रीमद् भगवत गीता, चारही वेद आणि पूर्ण परमात्माद्वारा सांगीतलेले सूक्ष्मवेद अर्थात कविर्वाणी (कबीरवाणी) म्हटले जाणारे तत्त्वज्ञान यांची मदत घेतली पाहिजे. यासाठी कृपया 'गहरी नजर गीता में', 'परमेश्वर का सार संदेश', 'परिभाषा प्रभू की' आणि याच पुस्तकातील 'यथार्थ ज्ञान प्रकाश' वाचावेत.

(वास्तविक ज्ञान कलियुगामध्ये स्वतः प्रगट होऊन कविर्देव (कबीर परमेश्वर) यांनी आपला विशेष सेवक श्री धर्मदास साहेबजींना (बांधवगढ येथील) पुन्हा व्यवस्थितपणे सांगितले. त्याचे वर्णन याच पुस्तकामधील 'सृष्टी रचने'मध्ये आहे. कृपया ते वाचावे.)

श्री पाराशरजींनी काळ ब्रह्मला परब्रह्मसुद्धा म्हटले आहे, तसेच ब्रह्म आणि विष्णूसुद्धा म्हटलेले आहे. यालाच अनादि अर्थात अमरसुद्धा म्हटलेले आहे. या ब्रह्म अर्थात काळचा जन्म-मृत्यू होत नाही, असे जे म्हटले आहे, त्यावरूनच ऋषींची बालबुद्धी सिद्ध होते.

विचार करा. : विष्णुपुराणाचे ज्ञान एका ऋषिद्वारे सांगितले गेलेले आहे. ते लोकवेदाच्या (ऐकलेले, बोललेले ज्ञान अर्थात दंतकथा) आधारावर सांगितलेले आहे, तर ब्रह्मापुराणाचे ज्ञान श्री लोमहर्षण ऋषींनी दक्षादी ऋषींकडून जे ऐकले, ते लिहिलेले आहे. म्हणूनच ही दोन्ही पुराणे (विष्णुपुराण व ब्रह्मापुराण) समजून घेण्यासाठी जे स्वत: श्री ब्रह्माजींनी आपला पुत्र नारदजींना सांगितलेले होते, जे श्री व्यास ऋषींद्वारे ग्रहण करून लिहिले गेले, त्या श्री देवीपुराण आणि श्री शिवपुराण यांची मदत घेतली पाहिजे. अन्य पुराणांतील ज्ञान श्री ब्रह्माजींच्या ज्ञानासारखे (श्री देवीपुराण) असू शकत नाही. म्हणूनच अन्य पुराणे समजून घेण्यासाठी देवीपुराण आणि श्री शिवपुराण यांची मदत घेतली पाहिजे. कारण हे ज्ञान दक्षादी ऋषींचे पिता श्री ब्रह्माजींनी दिलेले आहे. श्री देवीपुराण आणि श्री शिवपुराण समजून घेण्यासाठी श्रीमद् भगवत गीता आणि चार वेदांची मदत घेतली पाहिजे. कारण जो ब्रह्मा, विष्णू आणि शिव यांचा उत्पन्नकर्ता अर्थात पिता आहे, त्याने हे ज्ञान स्वतः भगवान काळरूपी ब्रह्मद्वारे दिलेले आहे. पवित्र वेद आणि पवित्र श्रीमद् भगवत गीताजी यांचे ज्ञान समजून घेण्यासाठी स्वसम म्हणजेच सूक्ष्म वेदाची मदत घ्यावी लागेल. जो काळरूपी ब्रह्मचा उत्पत्तिकर्ता अर्थात पिता परमअक्षर ब्रह्म (कविर्देव) यांनी प्रदान केलेला आहे. जो (कविर्गीभिः) कविर्वाणीद्वारे स्वत: सत्पुरुष (पूर्ण ब्रह्म) यांनी प्रगट होऊन बोललेले आहे. (ऋग्वेद मंडळ ९ सुक्त ९६ मंत्र १६ ते २० पर्यंत याचे प्रमाण आहे.) तसेच श्रीमद् भगवत गीतेमध्ये भगवान काळ म्हणजेच ब्रह्मने आपली स्थिती स्वत:च सांगितलेली आहे, जी सत्य आहे.

गीतेच्या १५ व्या अध्यायातील १८ व्या श्लोकामध्ये म्हटले आहे, की मी (काळरूपी ब्रह्म) आपल्या २१ ब्रह्मांडांमध्ये जेवढे प्राणी आहेत, ते स्थूल शरीरामध्ये नाशवान आणि आत्मा रूपामध्ये अविनाशी असले तरी त्यांच्यापेक्षा श्रेष्ठ आहे. म्हणूनच लोकवेदांच्या (ऐकले-बोललेले ज्ञान) आधाराने मला पुरुषोत्तम मानतात. वास्तविक

पुरुषोत्तम तर माझ्यापेक्षा (क्षरपुरुष अर्थात काळपुरुष) आणि अक्षरपुरुषापेक्षाही (परब्रह्म) दुसराच आहे. वास्तवामध्ये त्यांनाच परमात्मा किंवा भगवान म्हटले जाते. तिन्ही लोकांमध्ये प्रवेश करून तेच सर्वांचे पालनपोषण करतात. तेच वास्तवामध्ये अविनाशी परमेश्वर आहेत. (गीता अध्याय १५ श्लोक १६-१७) गीता ज्ञानदाता ब्रह्म स्वत: सांगत आहे, की हे अर्जुना, तुझे आणि माझे अनेक जन्म झालेले आहेत, हे तू जाणत नाहीस, मी मात्र जाणतो. श्रीमद् भगवत गीतेच्या चौथ्या अध्यायातील पाचवा श्लोक व दुसऱ्या अध्यायातील बाराव्या श्लोकामध्ये याचे प्रमाण आहे. तसेच सातव्या अध्यायातील १८ व्या श्लोकामध्ये स्वत:च्या साधनेलाही (अनुत्तमाम्) अतिअश्रेष्ठ अर्थात अतिनीच सांगितलेले आहे. म्हणूनच १८ व्या अध्यायातील ६२ व्या श्लोकामध्ये म्हटलेले आहे, की हे अर्जुना, सर्वस्व भावाने त्या परमेश्वराला शरण जा. त्यांच्या कृपेनेच तुला परमशांती प्राप्त होईल आणि कधीही नष्ट न होणाऱ्या लोकी म्हणजेच सत्लोकास प्राप्त होशील. १५ व्या अध्यायातील चौथ्या श्लोकामध्ये सांगितलेले आहे, की तुला तत्त्वदर्शी संतांची प्राप्ती झाल्यानंतर (ज्यांचे गीता अध्याय ४ श्लोक ३४ मध्ये आणि अध्याय १५ श्लोक १मध्ये वर्णन आलेले आहे.) त्या परमपद परमेश्वराचा तू शोध घेतला पाहिजेस. त्यांच्याकडे गेलेले साधक पुन्हा परत या नश्वर जगतामध्ये येत नाहीत म्हणजेच ते पूर्ण मोक्ष प्राप्त करून घेतात. त्या परमेश्वराकडून या सर्व संसाराची उत्पत्ती झालेली आहे आणि तेच सर्वांचे पालनपोषण करणारे आहेत. मीसुद्धा (गीता ज्ञानदाता ब्रह्मरूपी काळ) त्याच आदिपुरुष परमेश्वराला शरण आहे. पूर्ण विश्वासाने त्यांचीच भक्तिसाधना अर्थात पूजा केली पाहिजे.

'श्री देवी महापुराणातून ज्ञान ग्रहण करा'

श्री देवी महापुराणातील आंशिक लेख आणि सारविचार.

(संक्षिप्त श्रीमद् देवीभागवत, सचित्र मोटा टाईप, केवळ हिंदी, संपादक- हनुमान प्रसाद पोद्दार, चिम्मनलाल गोस्वामी, प्रकाशक- गोविंद भवन-कार्यालय, गीता प्रेस, गोरखपूर)

॥ श्री जगदम्बिकायै नम: ॥

श्री देवी मद्भागवत - तिसरा स्कंद

राजा परीक्षिताने श्री व्यासजींना ब्रह्मांडाच्या रचनेविषयी विचारले. श्री व्यासजी म्हणाले, की हे राजन, हाच प्रश्न मी ऋषिवर नारदजींना विचारला होता. तेच वर्णन तुम्हाला सांगतो. मी नारदजींना विचारले, की एक ब्रह्मांडाचे रचनाकार कोण आहेत? कोणी कोणी शंकर भगवानांना याचे रचनाकार मानतात, तर काही श्री विष्णूजींना आणि काही श्री ब्रह्माजींना, तसेच काहीजण आचार्य भवानीदेवीला सर्व मनोरथ पूर्ण करणारी आहे असे सांगतात. ती आदिमाया महाशक्ती आहे. तसेच परमपुरुषासोबत राहून कार्य संपादन करणारी प्रकृती आहे. ब्रह्मसोबत (काळ) तिचा अभेद संबंध आहे. (पृष्ठ ११४)

नारदजी म्हणाले, की व्यासजी! प्राचीन काळची गोष्ट (घटना) आहे. हाच संदेह माझ्या हृदयामध्येसुद्धा उत्पन्न झालेला होता. तेव्हा मी माझे पिता अमित तेजस्वी ब्रह्माजींच्या स्थानी गेलो आणि आता तू ज्याविषयी मला विचारत आहेस, ते मी माझ्या पिताजींना विचारले होते, की हे पिताजी, हे संपूर्ण ब्रह्मांड कोठून उत्पन्न झाले? याची रचना आपण केलेली आहे, श्री विष्णूजींनी, की श्री शंकरजींनी केलेली आहे? कृपया सत्य सत्य सांगावे.

ब्रह्माजी म्हणाले, की (पृष्ठ ११५ ते १२० व १२३, १२५, १२८, १२९), 'पुत्रा, या प्रश्नाचे मी काय उत्तर देऊ? हा प्रश्न अतिशय जटिल आहे. पूर्वकाळामध्ये सर्वत्र पाणीच पाणी होते, तेव्हा कमळापासून माझी उत्पत्ती झाली. मी कमळावर बसून विचार करू लागलो, या अगाध पाण्यामध्ये मी कसा काय उत्पन्न झालो? माझे रक्षक कोण आहेत? कमळाच्या देठाला पकडून मी पाण्यामध्ये उतरलो. तेथे मला शेषशायी भगवान विष्णूंचे दर्शन झाले. ते योगनिद्रेच्या आधीन होऊन गाढ नीद्रेमध्ये झोपलेले होते. इतक्यातच भगवती योगनिद्रेची आठवण आली. मी त्यांचे स्तवन केले, तेव्हा कल्याणमयी भगवती श्री विष्णूंच्या विग्रहातून निघून अचिंत्य रूप धारण करून आकाशामध्ये विराजमान झाली. दिव्य आभूषणे तिचे तेज वाढवत होती. जेव्हा योगनिद्रेतील भगवान विष्णूंच्या शरीरातून वेगळी होऊन आकाशामध्ये विराजमान होऊ लागली, तेव्हा श्रीहरी विष्णूजी त्वरित उठून बसले. तेव्हा तेथे मी व भगवान विष्णू दोघेच होतो. तेथेच रुद्रसुद्धा (शंकरजी) प्रकट झाले. आम्हा तिघांना देवी म्हणाली, की 'ब्रह्मा, विष्णू आणि महेश्वरा, तुम्ही पूर्णपणे सावध होऊन आपल्या कार्यामध्ये संलग्न व्हा. सृष्टी, स्थिती आणि संहार ही तुमची प्रत्येकाची कार्ये आहेत. एवढ्यात एक सुंदर विमान आकाशातून उतरले. तेव्हा त्या देवीने आम्हाला आज्ञा दिली, की देवतांनो, निर्भीडपणे इच्छापूर्वक या विमानामध्ये प्रवेश करा. ब्रह्मा, विष्णू आणि रुद्र, मी आज तुम्हाला एक अद्‌भूत दृश्य दाखविणार आहे.

आम्ही तिघा देवतांना त्यावर बसलेले पाहून देवीने आपल्या सामर्थ्याने विमान आकाशात उडविले.एवढ्यात आमचे विमान गतिमान झाले आणि ते दिव्य धाम- ब्रह्मलोकामध्ये जाऊन पोहोचले. तेथे आणखी एक ब्रह्मा विराजमान होते. त्यांना पाहून भगवान शंकर आणि विष्णू यांना आश्चर्य वाटले. भगवान शंकर आणि विष्णूंनी मला विचारले, हे चतुरानन! हे अविनाशी ब्रह्मा कोण आहेत? मी उत्तर दिले, की मला काहीच माहीत नाही, सृष्टीचे अधिष्ठाता हे कोण आहेत? भगवन! मी कोण आहे आणि माझा उद्देश काय आहे, या विचारामध्ये माझे मन घिरट्या घालत आहे.

एवढ्यातच मनासारख्या तीव्र गतीने ते विमान त्वरित तेथून निघाले आणि कैलास पर्वताच्या सुरम्य शिखरावर जाऊन पोहोचले. तेथे विमान पोहोचताच एका भव्य भवनातून त्रिनेत्रधारी भगवान शंकर बाहेर आले. ते नंदी वृषभावर बसलेले होते.

क्षणभरातच ते विमान त्या शिखरावरूनही वाऱ्यासारख्या वेगाने उडाले आणि वैकुंठ लोकामध्ये पोहोचले. जेथे भगवती लक्ष्मीचे विलास भवन होते. पुत्र नारद, तेथे मी जी संपत्ती पाहिली, तिचे वर्णन करणे माझ्यासाठी असंभव आहे. ती उत्तमपुरी पाहून विष्णूंचे मन आश्चर्याच्या समुद्रामध्ये गटांगळ्या खाऊ लागले. तेथे आणखी एक कमललोचन श्रीहरी विराजमान होते. त्यांच्या चार भुजा होत्या.

इतक्यात वाऱ्याबरोबर गुजगोष्टी करत ते विमान लगेच उडाले. पुढे अमृतासारखा मधुर असणारा समुद्र भेटला. तेथेच एक मनोहर द्विप होता. त्या द्विपामध्येच एक मंगलमय मनोहर पलंग अंथरलेला होता. त्या उत्तम पलंगावर एक दिव्य रमणी (सुंदरी) विराजमान होती. आम्ही आपापसात म्हणू लागलो, की ही सुंदरी कोण आहे आणि तिचे नाव काय आहे? आम्ही तर तिच्याविषयी पूर्णपणे अनभिज्ञ आहे.

नारद! आम्ही तसेच संदेहग्रस्त होऊन तेथेच थांबलो होतो. तेव्हा भगवान विष्णूजी त्या चारुहासिनी भगवतीला पाहून विवेकपूर्वक निश्चय करून म्हणाले, की ही भगवती जगदंबिका आहे. पुन्हा विष्णूजी म्हणाले, की ही भगवती आपणा सर्वांची आदिकारण आहे. महाविद्या आणि महामाया ही तिची नावे आहेत. ती पूर्ण प्रकृती आहे. तिलाच विश्वेश्वरी, वेदगर्भा आणि शिवा असे संबोधले जाते.

ही तीच दिव्यांगना आहे, जिचे प्रलयार्णवामध्ये मला दर्शन झालेले होते. त्यावेळी मी बालक रूपामध्ये होतो. मला पाळण्यात घालून ही जोजवत होती. वटवृक्षाच्या पानावर एक सदृढ शय्या अंथरलेली होती. त्यावर झोपून मी माझ्या कमळासारख्या तोंडात पायाचा अंगठा चोखत असे आणि खेळत असे. ही देवी गाणे गाऊन मला झुलवायची. तीच ही देवी आहे, यामध्ये कोणताच संदेह नाही. हिला पाहून मला पूर्वीच्या गोष्टींची आठवण आली. ही आपणा सर्वांची जननी आहे.

श्री विष्णूंनी वेळेनुसार त्या भगवती भुवनेश्वरीची स्तुती सुरू केली. भगवान विष्णू बोलले- हे प्रकृतीदेवी नमस्कार असो, भगवती विधात्रीस निरंतर नमस्कार आहे, तूच शुद्धस्वरूपा आहेस, हा सारा संसार तुझ्यापासूनच उद्‌भासित (निर्माण) होत आहे. मी, ब्रह्मा आणि शंकर- आम्ही सर्व तुझ्या कृपेनेच अस्तित्वात आहे. आमचा अविर्भाव (जन्म) आणि तिरोभाव (मृत्यू) होत असतो. केवळ तूच नित्य आहेस, जगज्जननी आहेस, प्रकृती आणि सनातन देवी आहेस.

भगवान शंकर म्हणाले- हे देवी! जर महाभाग विष्णू तुझ्यापासून प्रगट झालेले आहेत, तर त्यानंतर उत्पन्न होणारे ब्रह्मासुद्धा तुझेच बालक झाले आणि मी तमोगुणी लीला करणारा शंकर तर काय मग तुझा पुत्र नाही झालो? अर्थात, मलाही उत्पन्न करणारी तूच आहेस. या जगताच्या सृष्टी, स्थिती आणि संहारामध्ये तुझे गुण सदा समर्थ आहेत. त्याच तीन

गुणांनी उत्पन्न झालेलो आम्ही ब्रह्मा, विष्णू आणि शंकर नियमानुसार कार्यामध्ये तत्पर राहतो. मी, ब्रह्मा आणि शिव विमानात बसून जात होतो. आम्हाला वाटेत नवनवीन जगत दिसले. भवानीमाता, जरा सांगा तरी ते जगत कोणी बनविलेले आहेत?

म्हणूनच श्री मद्देवी भागवत महापुराण सभाषटिकम् समहात्यम्, खेमराज श्री कृष्णदास प्रकाश मुंबई, यामध्ये संस्कृतसहित हिंदी अनुवाद केलेला आहे, हे प्रमाण पाहा. तिसरा स्कंद अध्याय ४ पृष्ठ १० श्लोक ४२

ब्रह्मा-अहम् इश्वर फिल ते प्रभावात्सर्वे वयं जनि युती न यदा तू नित्याः, के अन्ये सुराःशतमख प्रमुखाः च नित्या नित्या त्वमेव जननी प्रकृतिः पुराणा (४२)।

अनुवाद : हे माते! ब्रह्मा, मी आणि शिव तुझ्या प्रभावानेच जन्मवान आहे. नित्य नाही अर्थात आम्ही अविनाशी नाही, मग अन्य इंद्रादी दुसरे देवता कोणत्या प्रकाराने नित्य असू शकतात? तूच फक्त अविनाशी आहेस, प्रकृती आणि सनातनी देवी आहेस. (४२)

पृष्ठ ११-१२ अध्याय ५ श्लोक ८

यदि दयार्द्रमना न सदांऽबिके कथमहं विहित: च तमोगुण: कमलजश्च रजोगुणसंभव: सुविहित: किमु सत्वगुणों हरिः। (८)

अनुवाद : भगवान शंकर म्हणाले, 'हे माते, जर तू आमच्यावर दयायुक्त आहेस तर मला तमोगुणी का बनविलेस, कमळातून उत्पन्न झालेल्या ब्रह्मांना रजोगुणी का बनविलेस आणि विष्णूंना सत्गुणी का बनविलेस ? अर्थात जीवांच्या जन्म-मृत्युरूपी दुष्कर्मामध्ये आम्हाला का लावलेस?

श्लोक १२: **रमयसे स्वपतिं पुरुषं सदा तव गतिं न हि विह विद्म शिवे(१२)**

अनुवाद : आपला पतिपुरुष अर्थात काळ भगवानासोबत सदा भोगविलास करत राहतेस. तुझी गती कोणीही जाणत नाही.

ब्रह्माजी म्हणत आहेत, की मीसुद्धा महामाया जगदंबिकेच्या चरणावर नतमस्तक झालो आणि तिला म्हणालो, की माता! वेद म्हणतात, एकमेवाद्वितीयं ब्रह्म आहे. तर काय ती आत्मस्वरूपा तूच आहेस की ते कोणी अन्य पुरुष आहेत?

देवी म्हणाली, की मी आणि ब्रह्म एकच आहोत. माझ्यात आणि ब्रह्ममध्ये किंचितमात्रसुद्धा भेद नाही. गौरी, ब्राह्मी, रौद्री, वाराही, वैष्णवी, शिवा, वारुणी, कौबेरी, नारसिंही आणि वासवी ही सर्व माझीच रूपे आहेत. ब्रह्माजी! या शक्तीला तू आपली स्त्री बनव. महासरस्वती या नावाने विख्यात ही सुंदरी आता सदासर्वकाळ तुझीच स्त्री होऊन राहील. भगवती जगदंबा भगवान विष्णूंना म्हणाली, की हे विष्णो! मनाला मुग्ध करणाऱ्या या महालक्ष्मीस घेऊन आता तूसुद्धा जा. ही सदा तुझ्या वक्षस्थळी विराजमान राहील.

देवी म्हणाली, की शंकर! मनाला मुग्ध करणारी ही महाकाली गौरी या नावाने

विख्यात आहे. तू हिचा पत्नी रूपाने स्वीकार कर.

आता माझे कार्य सिद्ध करण्यासाठी तुम्ही तिघे विमानावर बसून त्वरित जा. कोणतेही कठीण कार्य समोर ठाकल्यानंतर जेव्हा तुम्ही माझे स्मरण कराल, तेव्हा मी प्रगट होईन. देवांनो! माझे आणि सनातन परमात्म्यांचे ध्यान तुम्ही सदासर्वकाळ स्मरण केले पाहिजे. आम्हा दोघांचे स्मरण करत राहिलात, तर तुमचे कार्य सिद्ध होण्यामध्ये किंचितमात्रही संदेह राहणार नाही.

ब्रह्माजी म्हणतात, अशाप्रकारे भाष्य करून भगवती जगदंबिकाने आमची रवानगी केली. त्यांनी शुद्ध आचारयुक्त शक्तींमधून भगवान विष्णूंना महालक्ष्मी, शंकरांसाठी महाकाली आणि माझ्यासाठी महासरस्वती यांना पत्नी बनण्याची आज्ञा दिली. आता त्या स्थानापासून आम्ही निघालो.

सार विचार : एका ब्रह्मांडाच्या वास्तविक स्थितीपासून महर्षी व्यासजी, महर्षी नारदजी आणि श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी आणि श्री शंकरजीसुद्धा अनभिज्ञ आहेत. हेसुद्धा स्पष्ट होते, की श्री दुर्गास प्रकृतीसुद्धा म्हटले जाते आणि दुर्गा व ब्रह्म (ज्योतिनिरंजन-काळ) यांचा पती-पत्नी संबंधसुद्धा आहे. त्यामुळेच असे लिहिले आहे, की ब्रह्मसोबत प्रकृतीचा अभेद्य संबंध आहे, जसे पत्नीला अर्धांगिनीसुद्धा म्हटले जाते. स्वतःची निर्मिती कोठून झाली आहे, हे श्री ब्रह्माजींनाही ज्ञात नाही. हजार वर्षांपर्यंत त्यांनी पाण्यामध्ये पृथ्वीचा शोध घेतला, परंतु ती सापडली नाही. तेव्हा त्यांनी आकाशवाणीच्या आधारावर हजार वर्षांपर्यंत तप केले. कमळाच्या देठाला पकडून जेव्हा ते खाली उतरले, तेव्हा तेथे शेषनागाच्या शय्येवर भगवान विष्णू बेशुद्ध होऊन पडलेले होते. श्री विष्णूंच्या शरीरामधून एक देवी बाहेर पडली (भूतनीसारखी), जी सुंदर आभूषणे परिधान करून आकाशामध्ये विराजमान झाली. त्यावेळी श्री विष्णूजी शुद्धीवर आले. एवढ्यात श्री शंकरजीसुद्धा तेथे आले.

या विवरणावरून असे सिद्ध होते, की तीन भगवानांना बेशुद्ध करून ठेवलेले होते. नंतर त्यांना सचेत (शुद्धीवर आणले.) केले गेले. आकाशातून विमान आले. देवीने तिन्ही प्रभूंना विमानामध्ये बसण्याचा आदेश दिला. विमान आकाशात उडविले गेले. वर आणखी एक ब्रह्मा, एक विष्णू, आणि एक शिव पाहिले, जे ब्रह्मलोकामध्ये होते.

विचार करा : ब्रह्मलोकामध्ये दुसरे ब्रह्मा, विष्णू, शिव दिसले होते, ही ज्योतिनिरंजनाचीच (काळब्रह्म) कलाबाजी आहे. तोच अन्य तीन रूपे धारण करून ब्रह्मलोकामध्ये तीन गुप्त स्थाने (एक रजोगुणप्रधान क्षेत्र, एक सत्गुणप्रधान क्षेत्र, एक तमोगुणप्रधान क्षेत्र) निर्माण करून वास्तव्य करतो आणि प्रकृतीला (दुर्गा, अष्टांगी) आपल्या पत्नीच्या रूपामध्ये ठेवतो. जेव्हा हे दोघे रजोगुणप्रधान क्षेत्रामध्ये असतात, तेव्हा हा महाब्रह्मा आणि दुर्गा महासावित्री म्हणून संबोधले जातात. या दोघांच्या संयोगातून जो पुत्र या

रजोगुणप्रधान क्षेत्रामध्ये उत्पन्न होतो, तो रजोगुणप्रधान असतो. त्याचे नाव ब्रह्मा ठेवले जाते आणि तरुण होईपर्यंत त्याला अचेत (बेशुद्ध) करून ते पालनपोषण करत राहतात. नंतर कमळाच्या पुष्पावर ठेवून सचेत करतात. जेव्हा हे दोघे (काळ ब्रह्म आणि दुर्गा) महाविष्णू आणि महालक्ष्मीच्या रूपामध्ये सत्‌गुणप्रधान क्षेत्रामध्ये राहतात, तेव्हा दोघांच्या पती-पत्नी व्यवहारातून जो पुत्र उत्पन्न होतो, तो सत्‌गुणप्रधान असतो. त्याचे नाव विष्णू असे ठेवतात. काही दिवस त्या बालकास अचेत (बेशुद्ध) करून तरुण होईपर्यंत पालनपोषण करतात. नंतर शेषनागाच्या शय्येवर झोपवतात. नंतर त्याला शुद्धीवर आणले जाते. अशाचप्रकारे जेव्हा हे दोघे तमोगुणप्रधान क्षेत्रामध्ये राहतात, तेव्हा शिव अर्थात दुर्गा म्हणजेच महाशिव अर्थात सदाशिव यांच्या पती-पत्नी व्यवहारातून जो पुत्र त्या क्षेत्री उत्पन्न होतो, तो तमोगुणप्रधान होतो. त्याचे नाव शिव असे ठेवले जाते. त्यालाही तरुण होईपर्यंत अचेत (बेशुद्ध) केले जाते. नंतर तरुण झाल्यानंतर त्याला सचेत करतात. नंतर तिघांनाही एकत्र करून विमानामध्ये बसवून वरील लोकांचे दृश्य दाखवितात, कारण ते स्वत:लाच सर्वस्व मानून बसतील. गुणप्रधान क्षेत्र समजण्यासाठी एक उदाहरण आहे, की एखाद्या घरामध्ये तीन खोल्या आहेत. एका खोलीमध्ये देशभक्त शहिदाचे चित्र (प्रतिमा) लावलेले असेल आणि जेव्हा एखादी व्यक्ती त्या खोलीमध्ये जाते, तेव्हा तिचे विचारसुद्धा देशभक्तासारखे होतात. दुसऱ्या खोलीमध्ये साधू, संत, ऋषी आदींची चित्रे लावलेली असतील, तर त्या खोलीमध्ये प्रवेश करताच मन शांत होते आणि प्रभुभक्तीकडे ओढले जाते. तिसऱ्या खोलीमध्ये जर अश्लील, अर्धनग्न स्त्री-पुरुषांची चित्रे लावलेली असतील तर मनामध्ये घाणेरडे (अश्लील) विचार घर करू लागतील. अशाप्रकारे वर ब्रह्मलोकामध्ये काळरूपी ब्रह्मने तीन स्थाने एकेक गुणप्रधान बनविलेली आहेत. तीनही प्रभू (रजोगुण ब्रह्माजी, सत्‌गुण विष्णूजी, तमोगुण शिवजी) आपल्या गुणांचा प्रभाव कसे पाडतात, याचे उदाहरण- स्वयंपाकघरामध्ये भाजीला मिरचीची फोडणी दिली, तर मिरचीच्या गुणाने बाहेरच्या खोलीतील सर्व व्यक्तींना शिंका येऊ लागल्या. येथे साकार वस्तू मिरची तर स्वयंपाकघरामध्ये होती, परंतु तिची निराकार शक्ती अर्थात गुणामुळे दूर बसलेल्या व्यक्तीस प्रभावित केले. अगदी अशाच प्रकारे तीन प्रभू (श्री ब्रह्माजी रजोगुण, श्री विष्णूजी सत्‌गुण, श्री शिवजी तमोगुण) आपापल्या लोकामध्ये राहून तिन्ही लोकांतील (पृथ्वी लोक, पाताळ लोक आणि स्वर्ग लोक) प्राण्यांना प्रभावित करतात. जसा मोबाईल रेंजने आपले कार्य करतो, त्याप्रमाणे अदृश्य शक्तिरूपी गुणांनी तिन्ही देवता आपल्या पिता काळची सृष्टी त्याच्या आहाराकरिता चालवत आहेत. दुर्गेचे स्वत:चा स्वतंत्र लोकसुद्धा (धाम) आहे, जेथे ती आपल्या वास्तविक रूपामध्ये दर्शन देते. नंतर त्यांचे विमान दुर्गादेवीच्या द्विपामध्ये पोहोचले. जेव्हा ज्योतिर्निरंजन अर्थात काळरूपी ब्रह्मने विष्णूजींना बालपणाच्या स्मृती जागृत केल्या, तेव्हा श्री विष्णूजींनी सांगितले, की ही दुर्गा आपल्या

तिघांचीही माता आहे. मी (विष्णू) बालक रूपामध्ये पाळण्यामध्ये झोपलेलो होतो. ही मला अंगाई ऐकवून जोजवत होती. त्यावेळी श्री विष्णूजी म्हणाले, की हे दुर्गा आपण आमची माता आहात. मी (विष्णू), ब्रह्मा आणि शंकर तर जन्मवान आहे. आमचा तर अविर्भाव अर्थात जन्म आणि तिरोभाव अर्थात मृत्यू होत असतो. आम्ही अविनाशी नाही. आपण प्रकृतिदेवी आहात. ही बाब श्री शंकरजींनीही स्वीकार केली आणि म्हणाले, की मी तमोगुणी लीला करणारा शंकरसुद्धा आपलाच पुत्र आहे. श्री विष्णूजी आणि श्री ब्रह्माजीसुद्धा आपणापासून उत्पन्न झालेले आहेत.

नंतर या तीन देवांचे दुर्गादेवीने लग्न केले. प्रकृतिदेवीने (दुर्गा) आपल्या शब्दशक्तीने आपलीच आणखीतीन रूपे धारण केली. श्री ब्रह्माजींचा विवाह सावित्रीशी, श्री विष्णूजींचा विवाह लक्ष्मीशी आणि श्री शिवजींचा विवाह उमा अर्थात कालीशी (पार्वती) करून विमानामध्ये बसवून त्यांना स्वतंत्र द्विपामध्ये (लोकामध्ये) पाठवून दिले.

ज्योतिर्निरंजन (काळ-ब्रह्म) यांनी आपल्या श्वासांद्वारे चारही वेद समुद्रामध्ये लपविले. नंतर प्रथम सागरमंथनाच्या वेळी समुद्रावर प्रगट करून दिले. ज्योतिर्निरंजनाच्या (काळ) आदेशाने दुर्गाने चारही वेद श्री ब्रह्माजींना दिले. ब्रह्माने दुर्गादेवीस (आपली माता) विचारले, की वेदांमध्ये जे ब्रह्म (प्रभू) सांगितलेले आहेत, ते आपणच आहात का कोणी अन्य पुरुष आहेत?

काळच्या भीतीने वास्तविकता लपविण्याचा प्रयत्न करत दुर्गा म्हणाली, की मी आणि ब्रह्म एकच आहोत. यात कोणताच भेद नाही. तरीही वास्तव दडून राहिले नाही. दुर्गादेवी नंतर म्हणाली, की तुम्ही तिघांनी माझे आणि ब्रह्मचे सदासर्वकाळ स्मरण करत राहिले पाहिजे. आम्हा दोघांचे स्मरण करत राहिलात आणि जर एखादे कठीण कार्य समोर ठाकले, तर मी लगेच समोर प्रकट होईन.

विशेष : कारण काळाने दुर्गादेवीला सांगून ठेवलेले आहे, की माझा भेद कोणासही सांगू नकोस. या भीतीतून दुर्गा सर्व जगताला वास्तवापासून अपरिचित ठेवते. त्यामुळे ती आपल्या पुत्रांनादेखील अंधारात ठेवते. याचे कारण असे आहे, की दररोज एक लाख मानव शरीरधारी प्राण्यांचा आहार करण्याचा शाप काळला (ब्रह्म) लागलेला आहे. म्हणूनच तो आपल्या तीन पुत्रांद्वारे आपला आहार तयार करवितो. श्री ब्रह्माजींच्या रजोगुणाने प्रभावित करून काळ सर्व प्राण्यांद्वारे संतान उत्पत्ती करवून घेतो. श्री विष्णूजींच्या सत्‌गुणाद्वारे एक दुसऱ्यांमध्ये मोह उत्पन्न करून स्थिती अर्थात काळ जाळ्यामध्ये थांबवून ठेवतो आणि श्री शंकरजींच्या तमोगुणापासून संहार करून काळ ब्रह्म आपला आहार तयार करवितो.

नंतर तो तिन्ही प्रभूंनाही मारून खातो आणि नवीन पुण्यकर्मी प्राण्यांमधून तीन पुत्र उत्पन्न करून आपले कार्य चालू ठेवतो. इकडे पूर्वीचे तिघे ब्रह्मा, विष्णू आणि शिव ८४ लक्ष

योनी आणि स्वर्ग-नरकामध्ये कर्माच्या आधारावर चक्कर मारत बसतात. हेच प्रमाण शिव महापुराण, रुद्रसंहिता, प्रथम (सृष्टी) खंड, अध्याय ६, ७ आणि ८, ९ मध्येसुद्धा आहे.

श्री शिव महापुराणातील सार विचार

शिव महापुराण

श्री शिव महापुराण (अनुवादक : श्री हनुमान प्रसाद पोद्दार, प्रकाशक- गोविंद भवन कार्यालय, गीता प्रेस गोरखपूर) मोटा टाइप, अध्याय ६, रुद्रसंहिता, प्रथम खंड (सृष्टी) पासून निष्कर्ष

आपला पुत्र श्री नारदजींनी श्री शिव म्हणजेच श्री शिवांविषयी विचारल्यानंतर श्री ब्रह्माजी म्हणाले, की (पृष्ठ १०० ते १०२) ज्या परब्रह्माविषयी ज्ञान आणि अज्ञानाने पूर्ण युक्तींद्वारे असे विकल्प केले जातात, की जो निराकार परब्रह्म आहे, तोच साकार रूपामध्ये सदाशिव रूप धारण करून मनुष्य रूपामध्ये प्रकट झाला. सदाशिवाने आपल्या शरीरातून एका स्त्रीला उत्पन्न केले, जिला प्रधान, प्रकृती, अंबिका, त्रिदेवजननी (ब्रह्मा, विष्णू, शिव यांची माता) संबोधले जाते. तिला आठ बाहू आहेत.

श्री विष्णूंची उत्पत्ती

हे जे सदाशिव आहेत, त्यांना परमपुरुष, ईश्वर, शिव, शंभू आणि महेश्वर म्हटले जाते. ते आपल्या सर्वांगास भस्म लावतात. त्या काळरूपी ब्रह्मने एक शिवलोक नावाचे (ब्रह्मलोकामध्ये तमोगुणप्रधान क्षेत्र) धाम बनविले. त्याला काशी म्हटले जाते. शिव आणि शिवा यांनी पती-पत्नी रूपामध्ये राहून एका पुत्राची उत्पत्ती केली, ज्याला विष्णू असे नाव प्रदान केले. अध्याय ७, रुद्रसंहिता, शिव महापुराण (पृष्ठ १०३, १०४)

श्री ब्रह्मा आणि शिव यांची उत्पत्ती

अध्याय ७, ८, ९ (पृष्ठ १०५-११०) श्री ब्रह्माजींनी सांगितले, की श्री शिव आणि शिवा (काळरूपी ब्रह्म आणि प्रकृती-दुर्गा-अष्टंगी) यांनी पती-पत्नी व्यवहारातून माझीही उत्पत्ती केली. तसेच नंतर मलासुद्धा अचेत (बेशुद्ध) करून कमळावर ठेवले. हाच काळ महाविष्णूचे रूप धारण करून आपल्या नाभीतून एक कमळ उत्पन्न करतो. ब्रह्मा पुढे सांगत आहेत, की नंतर शुद्धीवर आलो. कमळाचे मूळ शोधण्याचा प्रयत्न केला, परंतु यश आले नाही. नंतर तप करण्याची आकाशवाणी झाली. त्यामुळे मी तप केले. नंतर माझे आणि विष्णूंचे एका गोष्टीवरून युद्ध झाले, (विवरण याच पुस्तकाच्या पृष्ठ ???? वर) तेव्हा आमच्या मध्ये एक तेजोमय लिंग प्रकट झाले आणि ओऽम ओऽम असा नाद प्रगट झाला. त्या लिंगावर उ-ऊ-म ही तीन अक्षरेसुद्धा लिहिलेली होती. नंतर रुद्ररूप धारण करून सदाशिव पाच मुखांच्या मानव रूपामध्ये प्रकट झाले. त्यांच्यासोबत शिवासुद्धा (दुर्गा) होती.

नंतर शंकराला अचानकपणे प्रकट केले (कारण हा पूर्वी बेशुद्ध होता. नंतर सचेत करून तिघांना एकत्र केले गेले.) आणि म्हणाले, की तुम्ही तिघे सृष्टी, स्थिती आणि संहाराचे कार्य सांभाळा.

रजोगुणप्रधान ब्रह्माजी, सत्गुणप्रधान विष्णूजी आणि तमोगुणप्रधान शिवजी आहेत. अशाप्रकारे तीनही देवतांमध्ये गुण आहेत, परंतु शिव (काळरूपी ब्रह्म) गुणातीत मानले गेले आहे आहेत. (पृष्ठ ११० वर)

सार विचार : या विवरणावरून असे स्पष्ट होते, की काळरूपी ब्रह्म अर्थात सदाशिव आणि प्रकृती (दुर्गा) हे दोघे श्री ब्रह्मा, श्री विष्णू आणि श्री शिव यांचे माता-पिता आहेत. दुर्गादेवीला प्रकृती तसेच प्रधानसुद्धा म्हटले जाते. तिच्या आठ भुजा आहेत. ती सदाशिव अर्थात ज्योतिनिरंजन काळच्या शरीर अर्थात उदरातून आली आहे. ब्रह्म अर्थात काळ आणि प्रकृती (दुर्गा) सर्व प्राण्यांना भ्रमितच ठेवतात. ते आपल्या पुत्रांनाही वास्तविकता सांगत नाहीत. त्याचे कारण असे, की काळच्या (ब्रह्म) २१ ब्रह्मांडांतील प्राण्यांना माहीत झाले, की त्यांना तप्त शिलेवर भाजून काळ (ब्रह्म-ज्योतिनिरंजन) खात आहे. त्यासाठीच जन्म-मृत्यू आणि अन्य दु:खदायी योनींमध्ये पीडित करतो व आपले तिन्ही पुत्र रजोगुण-ब्रह्माजी, सत्गुण-विष्णूजी, तमोगुण शिवजी यांपासून क्रमाने उत्पत्ती, स्थिती, पालन आणि संहार करवून आपला आहार तयार करवून घेतो. याचे कारण काळला एक लाख मानव शरीरधारी प्राण्यांना आहार करण्याचा शाप लागलेला आहे. कृपया श्रीमद् भवगत गीताजीमध्येही काळ (ब्रह्म) आणि प्रकृती (दुर्गा) यांच्या पती-पत्नी कर्मातून रजोगुण-ब्रह्मा, सत्गुण विष्णू आणि तमोगुण शिव यांची उत्पत्ती पाहा.

तीन गुण काय आहेत? प्रमाणासहित.

तीन गुण- रजोगुण ब्रह्माजी, सत्गुण विष्णूजी, तमोगुण शिवजी आहेत. ब्रह्म (काळ) आणि प्रकृतीपासून (दुर्गा) ते उत्पन्न झालेले आहेत आणि तीनही नाशवान आहेत.

प्रमाण : गीता प्रेस, गोरखपूर, प्रकाशित श्री शिव महापुराण ज्याचे संपादक आहेत श्री. हनुमान प्रसाद पोद्दार पृष्ठ सं. ११० अध्याय ९, रुद्रसंहिता.

अशाप्रकारे ब्रह्मा, विष्णू आणि शिव या तीन देवतांमध्ये गुण आहेत, परंतु शिव (ब्रह्म-काळ) गुणातीत म्हटले गेलेले आहेत.

दुसरे प्रमाण : गीता प्रेस, गोरखपूर यांच्याकडून प्रकाशित श्रीमद् देवी भागवत पुराण ज्याचे संपादक आहेत श्री. हनुमान प्रसाद पोद्दार चिमनलाल गोस्वामी, तिसरा स्कंद, अध्याय ५, पृष्ठ १२३ भगवान विष्णूंनी देवी दुर्गेची स्तुती केली. ते म्हणाले, की मी (विष्णू) ब्रह्मा आणि शंकर तुझ्या कृपेने विद्यमान आहे. आमचा तर अविर्भाव (जन्म) आणि तिरोभाव (मृत्यू) होतो. आम्ही नित्य (अविनाशी) नाही. तूच नित्य आहेस, जगज्जननी आहेस, प्रकृती

आणि सनातनी देवी आहेस. भगवान शंकर म्हणाले, की जर भगवान ब्रह्मा आणि भगवान विष्णू तुझ्यापासून उत्पन्न झालेले आहेत, तर त्यांच्यानंतर उत्पन्न होणारा मी तमोगुणी लीला करणारा शंकर काय तुझा पुत्र नाही का झालो? अर्थात, मलासुद्धा उत्पन्न करणारी तूच आहेस. या जगताच्या सृष्टी-स्थिती-संहारामध्ये तुझेच गुण सदासर्वदा आहेत. याच तीन गुणांनी उत्पन्न आम्ही ब्रह्मा, विष्णू आणि शंकर नियमानुसार कार्यात तत्पर राहतो.

हे विवरण केवळ हिंदीमध्ये अनुवादित श्री देवी महापुराणातील आहे, ज्यामध्ये काही तथ्यांना लपविले गेलेले आहे. म्हणूनच हेच प्रमाण.

श्री मद्देवीभागवत महापुराण सभाषटिकम् समहात्यम्, खेमराज श्री कृष्ण दास प्रकाश, मुंबई, यामध्ये संस्कृतसहित हिंदी अनुवाद केलेला आहे. तिसरा स्कंद अध्याय ४ पृष्ठ १० श्लोक ४२.

ब्रह्मा - अहम् ईश्वर: फिल ते प्रभावात्सर्वे वयं जनि युता न यदा तू नित्या:,
के अन्ये सुरा: शतमख प्रमुखा: च नित्या नित्या त्वमेव जननी प्रकृति: पुराणा(४२)।

अनुवाद : हे माते! ब्रह्मा, मी आणि शिव तुझ्याच प्रभावाने जन्मवान आहे, नित्य नाही. अर्थात, आम्ही अविनाशी नाही, तर अन्य इंद्रादी दुसरे देवता कोणत्या प्रकारे नित्य असू शकतील? तूच अविनाशी आहेस, प्रकृती आणि सनातन देवी आहेस.(४२)

पृष्ठ ११-१२ अध्याय ५ श्लोक ८

यदि दयार्द्रमना न सदांऽबिके कथमहं विहित: च तमोगुण:
कमलजश्च रजोगुणसंभव: सुविहित: किमु सत्वगुणों हरि:। (८)

अनुवाद : भगवान शंकर म्हणाले, की हे माते! जर आमच्यावर तू दयायुक्त आहेस तर मला तमोगुणी का बनविलेस? कमळातून उत्पन्न झालेल्या ब्रह्माला रजोगुणी कशासाठी बनविलेस? आणि विष्णूला सत्‌गुणी म्हणून का बनविलेस? अर्थात, जीवांच्या जन्म-मृत्यू रूपी दुष्कर्मामध्ये का लावलेस?

श्लोक १२: **रमयसे स्वपतिं पुरुषं सदा तव गतिं न हि विह विद्म शिवे।(१२)**

अनुवाद : आपला पतिपुरुष अर्थात काळ भगवानासोबत तू सदा भोगविलास करत राहतेस. तुझी गती कोणीही जाणत नाही.

‘निष्कर्ष’

श्रीमद् भगवत गीतेचे ज्ञानसुद्धा याच काळरूपी ब्रह्मने श्रीकृष्णजींच्या शरीरामध्ये प्रेतवत प्रवेश करून सांगितलेले आहे. वरील पवित्र पुराणांनी प्रमाणित केलेले आहे, की प्रकृती असे दुर्गादेवीस म्हटले जाते आणि सदाशिव अर्थात काळरूपी ब्रह्म व प्रकृती यांच्यापासून रजोगुण ब्रह्माजी, सत्‌गुण विष्णूजी आणि तमोगुण शिवजी यांची उत्पत्ती पती-पत्नी व्यवहाराने झालेली आहे. याचीच साक्ष श्रीमद् भगवत गीतासुद्धा आहे. श्री गीताजी सर्व

शास्त्रांचा सार आहे म्हणूनच यामध्ये संक्षिप्त विवरण सांकेतिक शब्दांमध्ये (कोडवर्ड) आहे. ते फक्त तत्त्वदर्शी संतच समजू शकतात. आता कृपया पवित्र श्रीमद् भगवत गीतेमध्ये पाहा.

गीतेच्या चौदाव्या अध्यायातील ३ ते ५ व्या श्लोकांमध्ये पवित्र श्रीमद् भगवत गीता बोलणाऱ्या काळ ब्रह्मने श्रीकृष्णजींच्या शरीरामध्ये प्रेतवत प्रवेश करून सांगितलेले आहे, की प्रकृती (दुर्गा) तर माझी पत्नी आहे. मी ब्रह्म तिच्या योनीमध्ये बीज स्थापन करतो, ज्यामुळे सर्व प्राण्यांची उत्पत्ती होते. मी सर्वांचा पिता आणि प्रकृती (दुर्गा) सर्वांची माता संबोधली जाते. प्रकृती दुर्गाद्वारे उत्पन्न तीनही गुण (रजोगुण-ब्रह्मा, सत्‌गुण-विष्णू, तमोगुण-शिव) जीवात्म्यांना कर्माधाराने शरीरामध्ये बांधतात. अर्थात, हे तीनही गुण सर्व प्राण्यांना संस्काराच्या आधाराने उत्पत्ती, स्थिती आणि संहार करून फसवून अडकवून ठेवतात.

गीतेच्या अकराव्या अध्यायातील ३२ व्या श्लोकामध्ये सांगितलेले आहे, की मी काळ आहे. सर्वांना खाण्यासाठी प्रगट झालेलो आहे. अकराव्या अध्यायातील २१ व्या श्लोकामध्ये अर्जुन म्हणत आहे, की आपण तर ऋषींनाही खात आहात. देवता आणि सिद्धसुद्धा आपणाकडे मंगल अर्थात रक्षेची याचना करत आहेत, परंतु सर्वांना आपण खात आहात. काही आपल्या दाढीमध्ये लटकलेले दिसत आहेत, काही आपणांमध्ये प्रवेश करत आहेत.

रजोगुण श्री ब्रह्माजी, सत्‌गुण श्री विष्णूजी आणि तमोगुण श्री शिवजी या त्रिदेवांची पूजा व्यर्थ सांगितलेली आहे.

हाच गीता ज्ञानदाता प्रभू (श्रीमद् भगवत गीता अध्याय ७ श्लोक १२ ते १५ मध्ये) म्हणत आहे, की तिन्ही गुणांची (रजोगुण-ब्रह्मा, सत्‌गुण-विष्णू, तमोगुण-शिव) पूजा करणाऱ्यांचे ज्ञान नष्ट झालेले आहे. हे तर यांच्यापेक्षा वर मी आहे, माझी भक्ती पूजासुद्धा करत नाही. तीन प्रभूंपर्यंतची (ब्रह्मा, विष्णू, महेश) साधना करणारे राक्षस स्वभावास धारण केलेले मनुष्यांमध्ये नीच, दुष्कर्म करणारे मूर्ख या तिन्हींच्या वर माझी ब्रह्मची (काळ) पूजासुद्धा करत नाहीत.

श्रीमद् भगवत गीतेचा ज्ञानदात्या प्रभूने सातव्या अध्यायातील १८ व्या श्लोकामध्ये आपल्या (स्वत:च्या) भक्तीलाही अनुत्तम (नीच) म्हटलेले आहे.

म्हणूनच गीतेच्या १५ व्या अध्यायातील चौथा लोक आणि १८ व्या अध्यायातील ६२ व ६६ व्या श्लोकांमध्ये एका अन्य परमेश्वराला शरण जाण्यास सांगितलेले आहे.

ज्या काळी गीतेचे ज्ञान सांगितले जात होते, त्यापूर्वी १८ पुराणे नव्हती, ११ उपनिषदे नव्हती किंवा सहा शास्त्रेसुद्धा नव्हती. हे सर्व नंतर ऋषींनी आपापल्या अनुभवांवरून रचलेली पुस्तके आहेत. त्या काळी केवळ पवित्र चार वेदच शास्त्र रूपामध्ये प्रमाणित होते आणि त्याच पवित्र चार वेदांच्या सारांशाचे पवित्र गीतेमध्ये वर्णन आहे.

४. शास्त्रार्थ विषय (वादविवाद)

शास्त्रार्थाने परमेश्वराचे तत्त्वज्ञान गुंतवले.

शास्त्रार्थ कसा होत असे?

दोन विद्वान प्रश्न-उत्तर करत असत आणि श्रोतागणसुद्धा बहुसंख्येने शास्त्रार्थ (प्रश्नोत्तर) ऐकण्यासाठी विराजमान होत असे. जय-पराजयाचा निर्णय श्रोत्यांच्या हातामध्ये असे. ज्यांना स्वत:लाच ज्ञान नाही तो श्रोतागण टाळ्या वाजवून विजयी होण्याचे प्रमाण देत असे. अशाप्रकारे विद्वानांच्या जय-पराजयाचा निर्णय अविद्वानांच्या हातामध्ये होता.

प्रमाण : पुस्तक श्रीमद् दयानंद प्रकाश, लेखक श्री सत्यानंदजी महाराज, प्रकाशक सार्वदेशिक आर्य प्रतिनिधी सभा, ३/५ महर्षी दयानंद भवन, रामलीला मैदान, नवी दिल्ली-२. गंगाकांड आठवा सर्ग पृष्ठ ८९ वरून जसेच्या तसे लेख :

तीन दिन तक, प्रतिसायं कृष्णानन्द जी और स्वामी जी का शास्त्रार्थ होता रहा। एक दिन शास्त्रार्थ के समय किसी ने कृष्णानन्द जी से साकारवाद का अवलम्बन किया और इसी पर शास्त्रार्थ चलाया। स्वामी जी का तो यह मन-चाहता विषय था। उन्होंने धाराप्रवाह संस्कृत बोलते हुए निराकार सिद्धांत पर वेदों और उपनिषदों के प्रमाणों की एक लडी पिरोदी, और कृष्णानन्द जी को उनका अर्थ मानने के लिए बाधित किया। कृष्णानन्द कोइ प्रमाण न दे सका। केवल गीता का यह श्लोक ''यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत'' लोगों की ओर मुंह करके पढने लगा। स्वामी जी ने गर्ज कर कहा कि, ''आप वाद मेरे साथ करते हैं, इसलिए मुझे ही अभिमुख कीजियें।'' परन्तु उसके तो विचार ही उखड गये थे, वह चौकडी ही भूल चुका था। मुख में झाग आ गए। गले में घिग्घी बँध गई। चेहरा फिका पड गया। किसी प्रकार लाज रह जाए, इससे उसने तर्क-शास्त्र की शरण लेकर स्वामी जी को कहा कि, ''अच्छा, लक्षण का लक्षण बताइये?'' स्वामी जी ने उत्तर दिया कि ''जैसे कारण का कारण नहीं वैसे ही लक्षण का लक्षण भी नहीं है।'' लोगों ने अपनी हसीं से कृष्णानन्द की हार प्रकाशित कर दी और वह घबडाकर वहाँ से चलता बना।

या लेखावरून हे स्पष्ट होते, की विद्वानांच्या जय-पराजयाचा निर्णय अविद्वान करत होते. स्वामी दयानंदजी वारंवार संस्कृत बोलले, श्रोत्यांनी हास्य केले आणि महर्षी दयानंदजींना विजेता घोषित केले म्हणजेच परमात्मा निराकार मानला गेला, परंतु यजुर्वेद अध्याय १ मंत्र १५ आणि यजुर्वेद अध्याय ५ मंत्र १ मध्ये स्पष्ट केलेले आहे, की परमात्मा

सशरीर आणि साकार स्वरूपात आहे.

स्वामी दयानंद संस्कृत भाषेमध्ये प्रवचन करत होते याचे प्रमाण- 'सत्यार्थ प्रकाशची भूमिका' पृष्ठ ८ वर स्वामी दयानंदजींनी सांगितलेले आहे, की प्रथमत: ज्यावेळी 'सत्यार्थ प्रकाश' छापला गेला, त्यावेळी मला हिंदी चांगल्याप्रकारे येत नव्हती. कारण बालपणापासून सन १८८२ पर्यंत (संवत १९३९) संस्कृत भाषेमध्ये शास्त्रार्थ करत होतो. यावरून असे सिद्ध होते, की स्वामी दयानंद संस्कृत भाषेमध्ये शास्त्रार्थ करत होते. संवत १९३९ (सन १८८२) मध्ये 'सत्यार्थ प्रकाश' पुन्हा छापण्याच्या एका वर्षानंतर सन १८८३ मध्ये स्वामीजींचे निधन झाले. यामुळे स्पष्ट होते, की निधनाच्या एका वर्षापूर्वीच स्वामी दयानंदजींनी हिंदी भाषा समजून घेतली. त्यापूर्वी ते संस्कृतमध्ये प्रवचन (व्याख्यान) करत होते. श्रोतागण संस्कृतबाबतीत अपरिचित होते आणि ते विद्वानांच्या जय-पराजयाचा निर्णय मात्र करत होते.

आता हा दासांचा दास (रामपाल दास) इच्छित आहे, की सर्व पवित्र धर्माचे प्रभुप्रेमी पुण्यात्मे तत्त्वज्ञानांशी परीचित व्हावेत, तेव्हा ते स्वत: खरे सोने व पितळ यांची पारख करतील.

कथा : एका शेठ व्यापाऱ्याचे दोन पुत्र होते. एक सोळा वर्षांचा आणि दुसरा अठरा वर्षांचा. पित्याच्या देहांतानंतर पुत्राच्या मातेनी कपड्यामध्ये लपटलेले सोने आपल्या मुलांच्या हातामध्ये ठेवले आणि म्हणाली, की पुत्रांनो, हे सोने घेऊन जावा आणि आपल्या काकांना (पित्याच्या मोठा बंधूंना) म्हणा, की आमच्याजवळ पैसे नाहीत. हे सोने आपल्याजवळ ठेवून घ्या आणि व्यापारामध्ये आम्हाला भागीदार करून घ्या. आम्ही एकटी मुले व्यापार करू शकत नाही. दोघेजण मातेने दिलेले सोने घेऊन काकांजवळ आले आणि मातेने सांगितल्याप्रमाणे त्यांनी प्रार्थना केली. त्यांच्या काकांनी सोने पाहिले आणि त्या दोघांची प्रार्थना स्वीकार करून म्हणाले, की मुलांनो, हे सोने आपल्या मातेला देऊन या. ती ते सांभाळून ठेवेल. तुम्ही माझ्याबरोबर दुसऱ्या शहरामध्ये चला. मला फार मोठ्या प्रमाणात उधार माल मिळतो. परत येऊन या सोन्याचा विचार करू.

दोन्ही बालक काकांसोबत दुसऱ्या शहरामध्ये गेले. एके दिवशी काकांनी मुलांना एक सोन्याचा तुकडा दिला आणि म्हणाले, की मुलांनो, ज्याच्याकडून काल आपण ५० हजारांचा माल उधार घेतला होता, त्या व्यापाऱ्याला हा सोन्याचा तुकडा देऊन या. त्याला असेही म्हणा, की हे सोने ठेवून घ्या, आम्ही परत आल्यानंतर आपले ऋण फेडू आणि आमचे सोने परत घेऊ.

काकांनी सांगितल्याप्रमाणे दोन्ही मुलांनी व्यापाऱ्याला सांगितले. तेव्हा व्यापाऱ्याने एक रत्नपारख्यास (सोनारास) बोलविले. सोनाराने त्या सोन्याची पारख केली आणि सांगितले, की हे सोने नाही, हे तर पितळ आहे. याची किंमत शंभर रुपयेदेखील होणार नाही. ते म्हणाले, की एवढ्या सोन्याची किंमत तर नऊ लाख रुपये होते. व्यापारी त्यांना बरे-वाईट

बोलला आणि ते पितळ समोरच्या रस्त्यावर फेकले. दोन्ही मुले ते पितळ घेऊन परत आपल्या काकांकडे आले. अश्रुपूर्ण नयनांनी त्यांनी सर्व वृत्तांत ऐकवला.

काका म्हणाले, की पुत्रांनो, तो सोनार (रत्नपारखी) होता. तो योग्यच सांगत होता. हे तर खरोखरच पितळ आहे. याची किंमत शंभर रुपयेही नाही. पुत्रांनो, माझ्याकडून चूक झाली. सोने तर हे आहे, नजरचुकीने मीच तुम्हाला पितळ दिले. आता तुम्ही जावा आणि त्या शेठला सांगा, की आमचे काका धोकेबाज नाहीत. सोन्याच्या बदल्यात नजरचुकीने त्यांनी पितळ दिले होते. दोघे भाऊ पुन्हा त्या व्यापाऱ्याकडे गेले आणि म्हणाले, की शेठजी, आमचे काका धोकेबाज व्यक्ती नाहीत. नजरचुकीने त्यांनी सोन्याच्या जागी पितळ दिले होते. हे घ्या सोने. सोनाराने परत पारख करून हे खरे सोने असल्याचे सांगितले.

सामान घेऊन ते परत आपल्या शहरात आले, तेव्हा काका म्हणाले, की पुत्रांनो, तुमच्या आईकडून आणखी सोने आणा. उधारी जास्त झालेली आहे. दोघांनी आपल्या आईकडून सोने ठेवलेले कापड मागून घेतले आणि उघडून पाहिले तर ते सोने नव्हते. जे होते ते सगळे पितळ होते. काकांनी त्यांना सोने आणि पितळ यांची ओळख करून दिलेली होती. दोन्ही पुत्रांनी आपल्या आईला सांगितले, की मातोश्री, हे तर पितळ आहे, सोने नाही. ते दोघेजण पुन्हा आपल्या काकांकडे आले आणि म्हणाले, की आमची आई खूपच भोळी आहे. तिला सोने व पितळ यातील फरक कळत नाही. हे सोने नाही. हे तर पितळच आहे. काका म्हणाले, की त्या दिवशी तुम्ही माझ्याजवळ जे आणले होते तेसुद्धा पितळच होते. त्यावेळी जर मी हे पितळ असे म्हटलो असतो, तर तुमची माता माता म्हणाली असती, की आता माझा पती राहिला नाही म्हणूनच ते माझ्या सोन्यास पितळ म्हणत आहेस. पुत्रांनो, आज मी तुम्हास सोने आणि पितळ यांची पारख करण्यायोग्य बनविले. त्यामुळे तुम्ही स्वतः याबाबत निर्णय घेतला.

विशेष : अशाप्रकारे आज हा दास इच्छितो, की हे तत्त्वज्ञान सर्वसामान्यांपर्यंत पोहोचावे, तसेच शास्त्रांचे प्रमाण पाहून आपण स्वतः पारख करण्यायोग्य होऊन संत कोण आहे आणि कोण असंत आहे, याची ओळख करू शकाल.

शास्त्रार्थ विद्वान करत असत आणि जय-पराजयाचा निर्णय अविद्वानांच्या हाती असे. हा दास इच्छितो, की प्रभुप्रेमी पुण्यात्म्यांनी प्रथम शास्त्र समजून घ्यावे. त्यानंतर ते स्वतः जाणतील, की हे संत व महर्षी काय शिक्षण देत आहेत.

महर्षी सर्वानंद तसेच परमेश्वर कबीर (कविर्देव) यांचा शास्त्रार्थ.

एक सर्वानंद नावाचे महर्षी होते. त्यांची पूज्य माता श्रीमती शारदादेवी पाप कर्मफलाने पीडित होती. तिने कष्टनिवारणासाठी सर्वप्रकारच्या पूजा व जंत्र-मंत्र अनेक वर्षांपर्यंत केले. शारीरिक पीडा निवारणासाठी अनेक वैद्यांची औषधेसुद्धा घेतली, परंतु

काहीच लाभ झाला नाही. त्या वेळच्या महर्षींकडून दीक्षासुद्धा घेतली, परंतु सर्व महर्षींनी सांगितले, की मुली शारदा, ही तुझी पीडा पापकर्माचा दंड म्हणून आलेले प्रारब्ध कर्म आहे, याला क्षमा मिळत नाही. हा दंड भोगावाच लागतो. भगवान श्रीरामने वालीचा वध केलेला होता. त्या पापकर्माचा दंड श्रीरामांच्या (विष्णू) आत्म्याने श्रीकृष्ण बनल्यानंतर भोगला. वालीचा आत्मा शिकारी बनला आणि त्याने श्रीकृष्णाचा वध केला. अशाप्रकारे गुरुजी, संत-महंत आणि ऋषींचे विचार ऐकून भक्तमती शारदा दुःखी मनाने आपल्या प्रारब्ध पापकर्माचे कष्ट रडतकडत भोगत होती. एके दिवशी तिच्या एका जवळच्या नातेवाइकाने सांगितले, की काशीमध्ये स्वयंभू स्वतः सशरीर प्रगट झाले आहेत. तेव्हा तिने कविर् (कविर्देव) परमेश्वर अर्थात कबीर प्रभूंकडून नामदीक्षा घेतली आणि त्याच दिवशी ती कष्टमुक्त झाली. कारण पवित्र यजुर्वेदाच्या पाचव्या अध्यायातील ३२ व्या मंत्रामध्ये लिहिलेले आहे, की **कविरंधारिरसि** अर्थात (कविर्) कबीर (अंधारि) पापांचा शत्रू (असि) आहे. नंतर याच पवित्र यजुर्वेदाच्या आठव्या अध्यायातील तेराव्या मंत्रामध्ये लिहिलेले आहे, की परमात्मा (एनस: एनस:) अधर्माचे अधर्म म्हणजेच पापांचेही पाप म्हणजे घोरपापही समाप्त करतात. प्रभू कविर्देव (कबीर परमेश्वर) म्हणाले, की पुत्री शारदा, हे सुख तुझ्या भाग्यामध्ये नव्हते. मी माझ्या स्वत:च्या कोषामधून तुला ते प्रदान केलेले आहे आणि पाप विनाशक असल्याचे प्रमाण दिलेले आहे. तुझा पुत्र महर्षी सर्वानंदजी म्हणत असतो, की प्रभू पापक्षमा (विनाश) करू शकत नाही. मग तू माझ्याकडून उपदेश (नामदीक्षा) प्राप्त करून आत्मकल्याण करून घे.

महर्षी सर्वानंद जे भक्तमती शारदाचे पुत्र होते, त्यांना शास्त्रार्थ (वादविवाद) करण्याचे अत्यंत वेड होते. त्यांनी आपल्या समकालीन सर्व विद्वानांना शास्त्रार्थ (वादविवाद) करून पराजित केले होते. नंतर त्यांनी विचार केला, की मी सर्व विद्वानांवर विजय प्राप्त केलेला आहे, हे सगळ्या लोकांना सांगावे लागत आहे. त्यापेक्षा आपल्या आईकडून आपण स्वत:चे नाव सर्वाजित ठेवून घ्यावे. हा विचार करून त्यांनी आपली आई श्रीमती शारदाजींजवळ प्रार्थना केली, की आई, माझे नाव बदलून सर्वाजित ठेव. त्यांची माता म्हणाली, की बेटा, सर्वानंद हे काय वाईट नाव आहे? महर्षी सर्वानंदजी म्हणाले, की माताजी, मी सर्व विद्वानांना शास्त्रार्थामध्ये पराजित केले आहे म्हणूनच माझे नाव सर्वाजित असे ठेवावे. आई म्हणाली, की पुत्रा, एक विद्वान माझे गुरू महाराज कविर्देव (कबीर प्रभू) यांनासुद्धा तू पराजित करून दाखव, मगच मी तुझे नाव सर्वाजित ठेवेन. मातेचे हे वचन ऐकून श्री सर्वानंद प्रथम हसले आणि म्हणाले, की माताजी, तुम्हीसुद्धा अगदी भोळ्या आहात. तो विणकर (कोष्टी) कबीर तर अशिक्षित आहे. त्याला काय पराजित करायचे? हा आता गेलो आणि लगेच परत आलो बघ.

महर्षी सर्वानंदजी सर्व शास्त्र/ग्रंथ एका बैलावर ठेवून कविर्देव (कबीर परमेश्वर) यांच्या झोपडीसमोर आले. आधी परमेश्वर कबीरजी यांची मानलेली मुलगी कमाली त्यांना

विहिरीवर भेटली. ती दरवाजात येऊन म्हणाली, की या महर्षीजी, हेच आहे परमपिता कबीरसाहेबांचे घर. श्री सर्वानंदजींनी कमालीकडून आपल्याजवळचे भांडे पाण्याने इतके काठोकाठ भरून घेतले, की आणखी जरासे पाणी त्यात ओतले तर ते बाहेर पडून जाईल. त्यानंतर ते म्हणाले, की मुली, हे पात्र जपून घेऊन जा आणि कबीरांना दे. त्यानंतर ते जे उत्तर देतील ते मला येऊन सांग. पुत्री कमालीने दिलेल्या भांड्यामध्ये कबीर परमेश्वरजींनी (कविर्देव) एक कपडे शिवायची मोठी सुई टाकली. त्यामुळे भांड्यामधील थोडे पाणी जमिनीवर सांडले. त्यानंतर ते कमालीला म्हणाले, की मुली, हे भांडे श्री सर्वानंदजींना परत कर. भांडे घेऊन बाहेर आलेल्या कमालीला सर्वानंदजींनी विचारले, की काय उत्तर दिले कबीराने? कमालीने प्रभूंनी भाड्यात सुई टाकल्याचा सर्व वृत्तांत सांगितला, तेव्हा महर्षी सर्वानंदजींनी परमपूज्य कबीर परमेश्वरांना (कविर्देव) विचारले, की आपण माझ्या प्रश्नाचे काय उत्तर दिले आहे?'' प्रभू कबीरसाहेबजींनी विचारले, की काय प्रश्न होता आपला? श्री सर्वानंद महर्षी म्हणाले, की मी सर्व विद्वानांना शास्त्रार्थामध्ये (वादविवाद) पराजित केलेले आहे. माझे नाव सर्वाजित ठेवावे, अशी मी माझ्या आईला प्रार्थना केली होती, पण तिने आपणास पराजित केल्यानंतरच माझ्या नावात परिवर्तन करायचे ठरविलेले आहे. आपणाजवळ भांडे पाण्याने काठोकाठ भरून पाठविण्यामागे तात्पर्य असे आहे, की हे भांडे जसे पाण्याने काठोकाठ भरले होते, तसा मी ज्ञानाने परिपूर्ण आहे. यामध्ये आणखी पाणी सामावणार नाही. ते बाहेर पडेल. अर्थात माझ्याशी ज्ञानचर्चा करण्याने कोणताच लाभ होणार नाही. आपले ज्ञान माझ्यात सामावणार नाही. ती सगळी वायफळ बडबड होईल. त्यापेक्षा आपली हार लिहून द्या. यामध्येच आपले हित आहे.

पूज्य कबीर परमेश्वर (कविर्देव) म्हणाले, की आपल्या पाण्याने काठोकाठ भरलेल्या भांड्यामध्ये लोखंडाची सुई टाकण्यामागे माझा अभिप्राय असा आहे, की जशी सुई भांड्यातील पाणी बाहेर पाडून तळाला जाऊन थांबली आहे, तसे माझे ज्ञान (तत्त्वज्ञान) भारी (सत्य) आहे. अशाप्रकारे माझे तत्त्वज्ञान तुमच्या असत्य ज्ञानाला (लोकवेद) बाहेर काढून तुमच्या हृदयामध्ये सामावून राहील.

हे ऐकून महर्षी सर्वानंदजी म्हणाले, की मग आता प्रश्न करा. एक बहुचर्चित विद्वान विणकराच्या (कोष्टी) घरी आलेला पाहून आसपासचे भोळेभाबडे अशिक्षित विणकर (कोष्टी) शास्त्रार्थ (वादविवाद) ऐकण्यासाठी गोळा झाले.

पूज्य कविर्देवांनी प्रश्न केला, **कौन ब्रह्मा का पिता है, कौन विष्णूकी माँ।**
शंकर का दादा कौन है, सर्वानंद दे बताए।

महर्षी सर्वानंदजींचे उत्तर : श्री ब्रह्माजी रजोगुण आहेत, श्री विष्णूजी सत्गुणयुक्त आहेत आणि श्री शिवजी तमोगुणयुक्त आहेत. ते तिघेही अजर-अमर अर्थात अविनाशी

आहेत. सर्वेश्वर-महेश्वर-मृत्युंजय आहेत. त्यांचे माता-पिता कोणी नाहीत. तुम्ही अज्ञानी आहात. तुम्हाला शास्त्रांचे ज्ञान नाही. असाच काहीतरी उलटासुलटा प्रश्न केलेला आहे. सर्व उपस्थित श्रोत्यांनी टाळ्या वाजवल्या आणि महर्षी सर्वानंदजींचे समर्थन केले.

पूज्य कबीर प्रभू (कविर्देव) म्हणाले, की महर्षी तुम्ही श्रीमद् देवी भागवतपुराणातील तिसरा स्कंद, तसेच श्री शिवपुराणातील सहावा व सातवा रुद्रसंहिता अध्याय प्रभूला साक्षी मानून, गीतेवर हात ठेवू वाचा आणि मग अनुवाद सांगा. महर्षी सर्वानंदजींनी गीतेवर हात ठेवून शपथ गेतली, की जे कीही असेल ते खरे सांगेन.

पूज्य कबीर प्रभूंनी (कविर्देव) सांगितल्यानंतर सर्वानंदजींनी पविक्ष पुराणांचे ध्यानपूर्वक वाचन केले. श्री शिवपुराणामध्ये (गीता प्रेस, गोरखपूर यांच्याकडून प्रकाशित, ज्याचे अनुवादक आहेत श्री. हनुमान प्रसाद पोद्दार) पान क्र. १०० ते १०३ वर लिहिलेले आहे, की सदाशिव अर्थात काळरूपी ब्रह्म आणि प्रकृती (दुर्गा) यांच्या संयोगाने (पती-पत्नी व्यवहाराने) सत्गुण श्री विष्णूजी, रजोगुण श्री ब्रह्माजी, तमोगुण श्री शिवजी यांचा जन्म झाला आहे. याच प्रकृतीला (दुर्गा) अष्टांगी असे संबोधले जाते, त्रिदेवांची जननी (ब्रह्मा, विष्णू, शिवजी यांची आई) म्हटली जाते.

पवित्र श्री मद्देवी पुराणाच्या (गीता प्रेस, गोरखपूर यांच्याकडून प्रकाशित, अनुवादक श्री हनुमान प्रसाद पोद्दार आणि चिमनलाल गोस्वामी) तिसऱ्या स्कंदमध्ये पान नं. ११४ ते १२३ मध्ये स्पष्ट वर्णन आले आहे- भगवान विष्णूजी म्हणत आहेत, की ही प्रकृती (दुर्गा) आम्हा तिघांची जननी आहे. जेव्हा मी लहान बालक होतो, तेव्हा मी हिला पाहिलेले होते. मातेची स्तुती करत श्री विष्णूजींनी म्हटले, की माता, मी (विष्णू), ब्रह्मा आणि शिव तर नाशवान आहोत. आमचा तर अविर्भाव (जन्म) आणि तिरोभाव (मृत्यू) होत असतो. आपण प्रकृतीदेवी आहात. भगवान शंकर म्हणाले आहेत, की हे माता, जर ब्रह्मा व विष्णू आपणापासून उत्पन्न झालेले आहेत तर मग माझी माताही आपणच आहात.

महर्षी सर्वानंदजी पूर्वी ऐकलेल्या आणि सांगितलेल्या अपुऱ्या शास्त्राविरुद्ध ज्ञानाच्या (लोकवेद) आधारावर या तिघांना (ब्रह्मा, विष्णू आणि शिव) अविनाशी व अजन्मा म्हणत होते. त्यांनी पुराणांचे वाचन केले असते तरीही ते अज्ञानीच राहिले असते. कारण ब्रह्म (काळ) पवित्र गीतेच्या माध्यमातून सांगत आहे, की मी सर्व प्राण्यांची (जे माझ्या २१ ब्रह्मांडांमधील माझ्या आधीन आहेत ते) बुद्धी आहे. जेव्हा मला वाटेल, तेव्हा मी त्यांच्यात ज्ञान भरून देईन आणि जेव्हा वाटेल तेव्हा अज्ञानही भरेन. त्यावेळी पूर्ण परमात्म्यांनी सांगितल्यानंतर काळचा (ब्रह्म) दबाव बाजूला झाला आणि सर्वानंदजींना स्पष्ट ज्ञान झाले. सर्वानंदजी यांनी स्पष्ट केले, की वास्तविक असेच लिहिलेले आहे, परंतु मानहानीच्या भीतीने मी म्हणालो, की मी सर्वकाही वाचलेले आहे, पण असे कोठेही लिहिलेले नाही. कविर्देवांना

(कबीर परमेश्वर) म्हणालो, की तू असत्य (खोटारडा) आहेस. शास्त्रांविषयी तुला काय माहिती आहे? मी तर दररोज ते वाचत असल्याने आता मला न समजण्यासारखे काय शिल्लक राहिलेले असणार? त्यानंतर असे घडले, की सर्वानंदजींनी धारेच्या प्रवाहासारखे संस्कृत बोलायला सुरवात केली. कंठस्थ केलेली म्हणजेच पाठांतर केलेली दुसरीच कोणती तरी वेदवाणी ते बोलत राहिले, पण पुराण मात्र त्यांनी ऐकविले नाही.

तेथे उपस्थित असलेल्या भोळ्याभाबड्या श्रोत्यांना संस्कृत समजत नव्हते. त्यांच्या वाणीने प्रभावित होऊन ते सर्वानंद महर्षीजींच्या समर्थनार्थ प्रशंसा करून त्यांना महाज्ञानी म्हणू लागले. त्यांचा भावार्थ असा होता, की परमेश्वर कबीरजींना (कविर्देव) सर्वानंदजी यांनी पराजित केले. त्यांनी सर्वानंदजींना विजयी घोषित केले. परमपूज्य कबीर परमेश्वरजी (कविर्देव) म्हणाले, की सर्वानंदजी आपण पवित्र गीतेची शपथ घेतलेली आहे, हेसुद्धा विसरला आहात. जर तुम्ही समोर लिहून ठेवलेल्या शास्त्रांतील सत्यही मानत नसाल, तर मग मी पराजित झालो आणि तुम्ही जिंकलात.

एका जमीनदाराचा मुलगा सातवीमध्ये शिकत होता. त्याला थोडीफार इंग्रजी भाषा येत होती. एक दिवस त्याचे पिता आणि तो शेतामध्ये बैलगाडी घेऊन जात होते. समोरून एक इंग्रज व्यक्ती आली. त्याने बैलगाडीवानांना इंग्रजीमध्ये रस्त्याची माहिती विचारली. पिता आपल्या मुलाला म्हणाला, की बेटा, या इंग्रजाची आपण जास्त शिकलेलो आहे हे सिद्ध करण्याची इच्छा आहे. तुलासुद्धा इंग्रजी भाषा येते. तू त्याच्याशी इंग्रजी बोल आणि त्याचे गर्वाचे घर मोडून टाक. शेतकऱ्याच्या मुलाने इंग्रजीत पाठ केलेले आजारपणाच्या सुट्टीसाठीचे प्रार्थनापत्र पूर्णपणे ऐकवले. इंग्रज त्या मूर्ख बालकाची मूर्खता पाहून म्हणाला, की मी याला रस्त्याबद्दल माहिती विचारतोय आणि हा सांगतोय आजारपणाच्या सुट्टीचे प्रार्थनापत्र. कपाळावर हात मारत आपली गाडी घेऊन तो तेथून निघून गेला. शेतकऱ्याने आपल्या विजेत्या पुत्राची पाठ थोपटली आणि म्हणाला, की वाह रे पट्ट्या! तू तर माझे जीवन सफल केलेस. आज तू इंग्रजांना त्यांच्या भाषेमध्ये पराजित केलेस. तेव्हा तो मुलगा म्हणाला, की पिताजी माय बेस्ट फ्रेंड (माझा उत्तम मित्र) नावाचा निबंध ऐकवला असता, तर तो इंग्रज गाडी येथेच सोडून पळून गेला असता. अगदी अशाच प्रकारे कविर्देवजी सांगत होते एक आणि सर्वानंदजी उत्तर देत होते काही दुसरेच. अशा अयोग्य शास्त्रार्थाने (वादविवाद) जनसमुदायाच्या मनामध्ये घर केलेले आहे.

परमपूज्य कबीर परमेश्वर (कविर्देव) म्हणाले, की सर्वानंदजी आपण जिंकला आणि मी पराजित झालो. महर्षी सर्वानंदजी म्हणाले, की मला तुम्ही तसे लिहून द्या. मी कोणतेही कार्य अर्धवट करत नाही. परमात्मा कबीरजी (कविर्देव) म्हणाले, की ही कृपासुद्धा तूच कर. तुला जे काही लिहायचे आहे ते लिही. मी फक्त अंगठा लावून देईन. महर्षी

सर्वानंदजींनी लिहिले, की शास्त्रार्थामध्ये सर्वानंद विजयी झाले आणि कबीरसाहेब पराजित झाले. त्यानंतर त्याने कबीर परमेश्वरांचा अंगठा घेतला. आपल्या आईजवळ जाऊन सर्वानंदजी म्हणाले, की आई हे घे तुझ्या गुरुदेवांना पराजित केल्याचे प्रमाण! भक्तमती शारदाजी म्हणाली, की पुत्रा मला ते वाचून दाखव. जेव्हा सर्वानंदजींनी ते वाचले, तेव्हा त्यामध्ये लिहिलेले होते, की शास्त्रार्थामध्ये सर्वानंद पराजित झाला आहे आणि कबीर परमेश्वर (कविर्देव) विजयी झाले आहेत. सर्वानंदजींची माता म्हणाली, की पुत्रा, तू तर म्हणत होतास, की तू विजयी झालेला आहेस आणि तू तर पराजित झाला आहेस. महर्षी सर्वानंदजी म्हणाले, की माताजी, मी कित्येक दिवसांपासून एकसारखा शास्त्रार्थामध्ये (वादविवादामध्ये) व्यस्त होतो. त्यामुळे निद्रावश होऊन माझ्याकडून लिहिण्यामध्ये चूक झाली. आता मी परत जातो आणि बरोबर लिहून आणतो. यावेळी मातेने अट घातली, की तू विजयी झाल्याचे कोणतेही लिखित प्रमाण देशील तरच मी ते मान्य करेन, मात्र कोणताही मौखिक पुरावा कधीच मान्य करणार नाही. महर्षी सर्वानंदजी परत गेले आणि म्हणाले, की कबीरसाहेब, माझ्या लिहिण्यामध्ये थोडी चूक झालेली आहे. आपणाला ते पुन्हा लिहावे लागेल. कबीरसाहेबजी म्हणाले, ''ठीक आहे, पुन्हा लिही.'' सर्वानंदजींनी परत सगळा मजकूर लिहिला आणि कबीरसाहेबांचा अंगठा घेऊन ते मातेजवळ आले. यावेळीसुद्धा पुन्हा उलटेच घडले होते. ते म्हणाले, की माताजी, मी पुन्हा जातो. तिसऱ्या वेळेला त्यांनी लिहून आणलेला मजकूर आधी वाचला आणि तो व्यवस्थित आहे याची खात्री करूनच घरात पाय ठेवला. सर्वानंदजी त्या मजकुरावरील दृष्टी ढळू न देता आपल्या घरामध्ये प्रवेश करतच म्हणाले, की माताजी, आता ऐका. असे म्हणून ते वाचू लागले, तर त्यांच्या डोळ्यांदेखत अक्षरे बदलली. तिसऱ्या वेळेलाही ते हेच वाचू लागले की शास्त्रार्थामध्ये सर्वानंद पराजित झाला आणि कबीरसाहेब विजयी झाले. सर्वानंद काहीच बोलेना हे पाहून त्यांची माता म्हणाली, की पुत्रा तू बोलत का नाहीस? काय लिहिलेले आहे ते वाचून दाखव. त्या मातेला हे माहीत होते, की हा आपला मूर्ख अज्ञानी पुत्र पर्वताशी टक्कर घेण्यास जात आहे. ती सर्वानंदजींना म्हणाली, कि, पुत्रा, ते स्वतः परमेश्वर आलेले आहेत. जा आणि त्यांच्या चरणी दंडवत घाल. आपल्या चुकीची त्यांच्याकडे क्षमायाचना कर आणि उपदेश घेऊन आपले जीवन सफल करून घे. सर्वानंदजी आपल्या मातेच्या चरणांवर पडून रडू लागला आणि म्हणाला, की माताजी, हे तर स्वयं प्रभू आलेले आहेत. आपण माझ्यासोबत चला. मला एकट्याला तेथे जाण्याची लाज वाटत आहे. सर्वानंदजींची आई त्यांना घेऊन प्रभू कबीरसाहेबांकडे गेली आणि सर्वानंदजींनाही कबीर परमेश्वरांकडून नामोपदेश प्राप्त करवून दिला आणि त्यावेळीच स्वतःला महर्षी म्हणवून घेणाऱ्या त्या अज्ञानी मूर्ख प्राण्याचा पूर्ण परमात्म्याच्या चरणी आल्यानंतरच उद्धार झाला. पूर्ण ब्रह्म कबीर परमेश्वर (कविर्देव)

म्हणाले, की सर्वानंद तुला अक्षरज्ञानाच्या आधारेसुद्धा शास्त्र समजले नाही. कारण मला शरण आल्याशिवाय ब्रह्म (काळ) कोणाचीही बुद्धी पूर्णपणे विकसित होऊ देत नाही. आता पुन्हा याच पवित्र वेद व पवित्र गीता आणि पवित्र पुराणांचे वाचन कर. आता तू ब्राह्मण झाला आहेस. 'ब्राह्मण सोई ब्रह्म पहचाने' विद्वान तोच आहे, जो पूर्ण परमात्म्याला ओळखतो. नंतर आपले कल्याण करून घ्या.

विशेष : आजपासून साडेपाचशे वर्षांपूर्वी हेच पवित्र वेद, पवित्र गीता व पवित्र पुराणांमध्ये लिहिलेले ज्ञान कबीर परमेश्वरजींनी (कविर्देव) आपल्या सर्वसाधारण वाणीमध्येसुद्धा दिलेले होते. ते त्या काळापासून आजपर्यंतच्या महर्षींनी व्याकरणातील त्रुटी असलेली भाषा समजून हे वाचण्याची काही आवश्यकता नाही अशी समजूत करून घेतली आणि म्हणाले, की हा कबीर तर अज्ञानी आहे. त्याला अक्षरज्ञान नाहीच नाही, मग संस्कृत भाषेमध्ये लिहिलेल्या शास्त्रांमधील लपलेली गूढ रहस्ये त्याला काय माहिती असणार? आम्ही विद्वान आहोत. जे आम्ही सांगतो, ते सर्व शास्त्रांमध्ये लिहिलेले आहे आणि श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी व श्री शिवजी यांचे कोणीही माता-पिता नाहीत. ते तर अजन्मा अजर-अमर, अविनाशी आणि सर्वेश्वर, महेश्वर, मृत्युंजय आहेत. सर्व सृष्टीची रचना त्यांनी केलेली असून ते तीनही गुणांनी युक्त आहेत. या आणि अशाच प्रकारच्या व्याख्या ते आतापर्यंत सांगत राहिले. आजही तेच पवित्र शास्त्र आणि पुराणे आपल्याजवळ आहेत, ज्यामध्ये तीन प्रभूंच्या (श्री ब्रह्माजी-रजोगुण, श्री विष्णूजी-सत्गुण, श्री शिवजी-तमोगुण) माता-पित्यांचा स्पष्ट उल्लेख आहे. त्या काळामध्ये आपले पूर्वज अशिक्षित होते आणि शिक्षित वर्गाला शास्त्रांचे पूर्ण ज्ञान नव्हते. तरीही कबीर परमेश्वरांद्वारे (कविर्देव) सांगितले गेलेले सत्य ज्ञान असत्य आहे असे सांगत, त्यांनी जाणूनबुजून खोटे ठरवले. त्या महर्षींचे असेही म्हणणे आहे, की कोणत्याही शास्त्रामध्ये असे लिहिलेले नाही, की श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी व श्री शिवजी यांचे कोणी माता-पिता आहेत, परंतु पवित्र पुराण साक्षी आहेत, की श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी आणि श्री शिवजी यांचा जन्म-मृत्यू होतो. ते अविनाशी नाहीत आणि या तिन्ही देवतांची माता प्रकृती (दुर्गा) आहे आणि पिता ज्योतिनिरंजन काळरूपी ब्रह्म आहे.

आज सर्व मानव समाज, बंधू-भगिनी, तरुण-वृद्ध, मुले-मुली शिक्षित आहेत. आज कोणीही असे सांगू शकत नाही, की कबीर परमेश्वर (कविर्देव) साहेबजींच्या अमृतवाणीमध्ये जसे लिहिलेले आहे, त्याप्रमाणे शास्त्रामध्ये/पुराणांमध्ये लिहिलेले नाही.

पूज्य कबीर परमेश्वर (कविर्देव) यांची अमृतवाणी

धर्मदास यह जग बौराना। कोइ न जाने पद निरवाना।।
अब मैं तुमसे कहों चिताई। त्रियदेवन की उत्पति भाई।।
ज्ञानी सुने सो हिरदै लगाई। मूर्ख सुने सो गम्य ना पाई।।

माँ अष्टंगी पिता निरंजन। वे जम दारुण वंशन अंजन।।
पहिले कीन्ह निरंजन राई। पीछेसे माया उपजाई।।
धर्मराय किन्हाँ भोग विलासा। मायाको रही तब आसा।।
तीन पुत्र अष्टंगी जाये। ब्रह्मा विष्णु शिव नाम धराये।।
तीन देव विस्तार चलाये। इनमें यह जग धोखा खाये।।
तीन लोक अपने सुत दीन्हा। सुन्न निरंजन बासा लीन्हा।।
अलख निरंजन सुन्न ठिकाना। ब्रह्मा विष्णु शिव भेद न जाना।।
अलख निरंजन बडा बटपारा। तीन लोक जिव कीन्ह अहारा।।
ब्रह्मा विष्णु शिव नहीं बचाये। सकल खाय पुन धूर उडाये।।
तिनके सुत है तीनों देवा। आंधर जीव करत हैं सेवा।।
तीनों देव और औतारा। ताको भजे सकल संसारा।।
तीनों गुणका यह विस्तारा। धर्मदास मैं कहों पुकारा।।
गुण तीनों की भक्ति में, भूल परो संसार।
कहै कबीर निज नाम बिन, कैसे उतरें पार।।

या अमृतवाणीमध्ये परमेश्वर कबीरसाहेबजी आपला खास निजसेवक श्री धर्मदाससाहेबजींना सांगत आहेत, की हे धर्मदास, हा सर्व संसार तत्त्वज्ञानाच्या अभावाने विचलित झालेला आहे. कोणालाही पूर्ण मोक्षाचा मार्ग व पूर्ण सृष्टिरचनेचे वास्तविक ज्ञान नाही. म्हणूनच मी तुला माझ्याद्वारे रचना केली गेलेल्या सृष्टीची कथा ऐकवतो. बुद्धिमान व्यक्तींच्या तर लगेचच लक्षात येईल, परंतु या सर्व प्रमाणांना पाहूनदेखील जे मानणार नाहीत, त्या अज्ञानी (मूर्ख) प्राण्यांवर काळाचा प्रभाव आहे. ते भक्तियोग्य नाहीत. आता तिन्ही भगवानांची (ब्रह्माजी, विष्णूजी आणि शिवजी) यांची उत्पत्ती कशी झाली, हे मी सांगतो. यांची माता तर अष्टंगी (दुर्गा) आहे आणि पिता ज्योतिनिरंजन (ब्रह्म-काळ) आहे. प्रथम ब्रह्माची उत्पत्ती अंड्यातून झाली. त्यानंतर दुर्गेची उत्पत्ती झाली. दुर्गेच्या रूपावर आसक्त होऊन काळने (ब्रह्म) चूक (छेडछाड) केली. तेव्हा दुर्गेने (प्रकृती) त्यांच्या उदरामध्ये आश्रय घेतला. जेथे ज्योतिनिरंजन होता, तेथे मी गेलो. तेव्हा दुर्गादेवीला (भवानी) काळ ब्रह्मच्या उदरातून बाहेर काढून २१ ब्रह्मांडांसह १६ संख कोस दूर पाठविले. ज्योतिनिरंजनाने प्रकृतिदेवीबरोबर (दुर्गा) भोगविलास (पती-पत्नी व्यवहार) केला. त्या दोघांच्या संयोगातून तीन गुणांची (श्री ब्रह्माजी, श्री विष्णूजी आणि श्री शिवजी) उत्पत्ती झाली. याच तिन्ही गुणांची (रजोगुण-ब्रह्माजी, सत्गुण-विष्णूजी, तमोगुण-शिवजी) साधना करून सर्व प्राणी काळच्या जाळ्यामध्ये फसलेले आहेत. जोपर्यंत वास्तविक मंत्र प्राप्त होणार नाही, तोपर्यंत त्यांना पूर्ण मोक्ष कसा मिळेल?

५. भटकलेल्यांसाठी सन्मार्ग

'ईशवंती भगिनीची दु:खभरी आत्मकथा'

मी भक्तमती ईशवंतीदेवी, पत्नी श्री भक्त सुरेशदास अहलावत, पुत्र श्री प्रतापसिंह अहलावत, पाना गंजा, गाव-डीघल, जिल्हा-झज्जर येथील रहिवासी आहे. हे बंदी छोड सद्‌गुरू रामपालजी महाराज, मी आणि माझा परिवार आपल्या चरणकमलांची धूळ आहे. तुम्ही आम्हाला जे सुख दिले, त्याची आम्ही या जीवनामध्ये कधी कल्पनासुद्धा करू शकत नव्हतो. आज मी माझ्यावर ओढवलेली संकटांची सत्यकथा येथे लिहीत आहे. त्या संकटांचे निवारण करून आपण आम्हावर कृपा केलेली आहे. आमची दु:खदायी सत्यकथा वाचून आमच्यासारखे इतर दु:खी परिवारसुद्धा आपल्या आशीर्वादाने कल्याण करवून घेऊ शकतील. आमचे जीवन पूर्णपणे अंधकारमय होते. जर आम्ही आपल्या चरणी आलो नसतो, तर आज आम्ही जीवित राहिलो नसतो.

मी असाध्य रोगाने पीडित होते. भापदौडा येथे राहणारा माझा भाऊ ओमप्रकाश, पुत्र श्री दयानंद राठी हरियाना पोलिसांत नोकरी करत होता. त्याचाही याच व्याधीने मृत्यू झाला. मीसुद्धा त्याच स्थितीला पोहोचली होते. माझे हात-पाय पूर्णपणे लकवाग्रस्त (अर्धांगवायू) झाले होते. तोंडातून आवाज यायचासुद्धा बंद झालेला होता. ठिकठिकाणच्या डॉक्टर व मांत्रिकांना आम्ही दाखविले, परंतु सर्व ठिकाणी निराशाच हाती आली. माझे पती एवढे मद्यपान करायचे, की जेव्हा ते घरी यायचे, तेव्हा मुले भीतीने कॉटखाली लपून बसायची. पतीने दारूसाठी घरातील भांडीसुद्धा विकून टाकली. त्याचबरोबर डोक्यावर कर्जाचा बोजासुद्धा चढवून ठेवला होता. त्यांच्या त्रासाने शेजारीसुद्धा वैतागून गेले होते.

एके दिवशी मद्यधुंद स्थितीत माझा पती मला विहिरीमध्ये ढकलून द्यायला घेऊन गेला होता. महापापी अंगातील भूत म्हणाले, की यात कोणी कितीही प्रयत्न केले तरी काहीही चालणार नाही. या घराची मी पूर्ण बरबादी करूनच सोडेन. माझ्या बंधूंनी मांत्रिक आणि डॉक्टरांकडे चकरा मारण्यात भरपूर धन वाया घालविले, परंतु त्याचा मला काहीच लाभ झाला नाही. इकडे पती दारू पीत होता आणि तिकडे लहान मुले होती. माहेरातही काही थारा नव्हता. माझा भाऊ सुखबीर डी.टी.सी.मध्ये ड्रायव्हर आहे. त्याने परमपूज्य सद्‌गुरू रामपालजी महाराज यांच्याकडून नामोपदेश (गुरुदीक्षा) घेतला आहे. तो म्हणाला, की

बहिणीला संत रामपालजी महाराजांकडून नामोपदेश प्राप्त करवून देतो. ती जर मरणारच असेल तर हा शेवटचा उपाय करून पाहू. यावर माझे वडील दयानंद राठी म्हणाले, की नामोपदेशाने (गुरुदीक्षेने) कोणी कधी बरे होते का? माझ्या बंधूंनी सर्वांना नामोपदेशाची महिमा समजावून सांगितली. त्यानंतरच मग सर्वांनी त्याबाबत सहमती दर्शवली. त्या वेळी सद्‌गुरुदेव गाव पंजाब, खोड दिल्ली येथे सत्संग करत होते. माझा पूर्ण परिवार मला घेऊन रात्री दहा वाजता महाराजजींच्या चरणाशी आला. ही सत्यकथा २५ डिसेंबर १९९६ ची आहे.

माझ्या भावाने पूज्य रामपालजी महाराजींना माझी दु:खदायी कथा सांगितली. गुरुजींनी रात्री दहा वाजता सत्संगामध्येच नामोपदेशाची कृपा केली. त्यापूर्वी माझे बोलणेसुद्धा पूर्णपणे बंद झालेले होते. जीभ जरासुद्धा उचलत नव्हती. जेव्हा २६ डिसेंबरच्या प्रात:काळी मी झापेतून जागी झाले, तेव्हा मी चांगल्याप्रकारे बोलण्याच्या स्थितीमध्ये आले होते. मी भावाला म्हणाले, की इतक्या वर्षांनंतर मला याची जाणीव होत आहे, की माझ्या शरीरात आता जीव आहे आणि माझ्या शरीरातून कोणते तरी जडत्व उतरले गेले आहे. मी बोलत असलेले पाहून माझा भाऊ आश्चर्यचकित झाला आणि म्हणू लागला, की महाराज रामपालजी तर साक्षात कबीर परमेश्वरच आहेत. त्यावेळी मी बीडी पीत (धूम्रपान) होते. त्याच दिवशी मी तिचा त्याग केला. घरी आले तर माझे पती भक्त सुरेश म्हणाले, की तू कसला नामोपदेश घेऊन आली आहेस? मी बघतो, तुझ्या नामामध्ये किती शक्ती आहे? ते आपल्या आईला म्हणाले, की ही चांगला नामोपदेश घेऊन आली आहे. आता माझी मुले सकाळी उठल्यानंतर गुडमॉर्निंगऐवजी सत्साहेब म्हणू लागली आहेत. भक्त सुरेश वर्षभर असेच मद्यपान करून घरामध्ये भांडण करत असे.

एके दिवशी माझ्या पतीने बंदी छोड कबीरसाहेब, गरीबदाससाहेबजी व सद्‌गुरुदेव संत रामपालजी महाराज यांच्या प्रतिमा (फोटो) तोडण्याचा पवित्रा घेतला. जेव्हा मी हात जोडून बंदी छोड सद्‌गुरूंना प्रार्थना केली, की आपणच यांच्या बुद्धीवर नियंत्रण आणू शकता, तेव्हा बंदी छोड यांनी स्वतःच असा चमत्कार दाखविला, की माझ्या पतीने सद्‌गुरू कबीरसाहेबजींसह सगळ्या प्रतिमा पूजा स्थळावर जेथे होत्या तेथे परत ठेवल्या आणि दंडवत घातला. तेव्हापासून त्यांनी मद्यपान, बिडी आदी सर्व वाईट व्यसने सोडून दिली. या सर्व घटनांचे गंजा व डीघल ही संपूर्ण गावे साक्षी आहेत. मला पुनर्जन्म प्राप्त झाल्याचे पाहून माझ्या दु:खाने दु:खी झालेले माझे भाऊ राजेंद्र सिंह राठी डी.एस.पी. (हरियाना) आणि प्रेमप्रकाश राठी ॲडव्होकेट (दिल्ली) यांच्यासह त्यांच्या पूर्ण परिवारानेसुद्धा नामोपदेश घेतला. त्यानंतर कबीर परमेश्वरांनी असे सुख दिले, ज्याची कल्पना करणेसुद्धा शक्य नाही. आमच्या म्हशीने सर्प खाल्लेला होता. तिची पूर्णपणे वाईट अवस्था झाली होती. डॉक्टरांना दाखविल्यावर त्यांनी सांगितले, की म्हशीने कोणतीतरी विषारी वस्तू खाल्ली आहे. त्यांनी तिला दहा इंजेक्शन दिली.

दुसऱ्या दिवशी म्हशीच्या डोळ्यांमधून निळे पाणी वाहू लागले आणि म्हैस आंधळी झाली. डॉक्टरांचासुद्धा काही उपाय चालला नाही. रात्री स्वप्नामध्ये सद्गुरुदेव रामपालजी महाराज दिसले. त्यांनी म्हशीच्या शरीरावर हात फिरवला. सकाळी उठल्यावर आम्ही आणि शेजाऱ्यांनी म्हशीच्या तोंडामध्ये साप पाहिला. आम्ही तो ओढून बाहेर काढला. त्यानंतर म्हैस स्वस्थ झाली आणि भरपूर दूध देऊ लागली. असे किती प्रकारचे सुख त्यांनी आम्हास दिले याची कल्पनासुद्धा करता येत नाही. काल-परवापर्यंत आमच्याजवळ दहा रुपयेसुद्धा नव्हते आणि आता त्याच शेतामधून धान्याच्या राशी पडतात. आता कोणापुढे मदतीसाठी हात पसरण्याची गरज राहिलेली नाही. शेजारीपाजारी म्हणतात, की तुमचे गुरुजी म्हणजे तुमच्यासाठी राम आहेत. अज्ञानाच्या पाशात अडकून भरकटलेला भोळाभाबडा समाज तुमची महिमा काय जाणणार? संत रामपालजी महाराजांच्या विरोधकांना तर केवळ चिखल उडवणे माहिती आहे. ज्याच्यावर असे प्रसंग बेतले तोच आपणांकडून काय मिळाले आहे, हे सांगू शकतो? आमची आपणास एवढीच प्रार्थना आहे, की तुम्ही आम्हाला आपल्या चरणी जागा द्या आणि आपण हजारो वर्षे असेच दु:खी जीवांचा आधार बनून राहावे. पूर्ण परमात्माच सद्गुरू रामपालजी महाराजांच्या रूपात अवतरले आहेत.

आपले नाम घेतल्यानंतर आमच्या घरात इतकी सुख-शांती प्राप्त झाली, की परमेश्वरा! त्याचे आम्ही वर्णनही करू शकत नाही. तरीही मी ते सांगण्याचा प्रयत्न करत आहे. मी आपल्याकडून १९९७ मध्ये नामोपदेश घेतला. त्यानंतर सुमारे दीड वर्षानंतर एक घटना घडली, ती अशी-

एका रात्री मला असे सर्वकाही दिसू लागले, की मी गावामध्ये स्मशान कोठे आहे, याची चौकशी करत आहे. मला स्मशान दाखवून सांगितले गेले, की, उद्या आपणाला येथे यायचे आहे. ते जेथे मुंडण करतात, ते स्मशान होते. सकाळी मला जुलाब झाले आणि कोठेतरी एकसारखे डोके आपटत राहावे अशा शिरोवेदना सुरू झाल्या. मरण यायला एवढे कारणे पुरेसे होते. डॉक्टरांना बोलविले गेले. त्यांनी इंजेक्शन दिले. त्यानंतर त्यांनी सांगितले, की हिचा मृत्यू झालेला आहे. त्यानंतर चार दूत दिसू लागले. त्यांनी दोन्ही बाजूंनी पकडले आणि सांगू लागले, की आम्हाला भगवानांनी पाठविलेले आहे. आम्ही तुला घेऊन जाणार आहे. तुझे आयुष्य आता संपले झाले. मी म्हणाले, की माझे गुरुजी तुम्हाला घेऊन जाऊ देणार नाहीत. ते म्हणाले, की काय करतील तुझे गुरुजी? तुझा इथला कालावधी तर आता संपलेला आहे. आम्ही असे करतो, की तू तुझ्या स्वतःच्या हातानेच स्वतःला मृत्युसदनी पाठवशील. त्यानंतर मी माझ्या दोन्ही हातांनी माझा गळा जोरजोराने दाबू लागले. त्यामुळे माझा जीव डोळ्यांत आला. मी कोणाबरोबर काहीही बोलू शकले नाही. बंदी छोड म्हणतात, **आ जम तेरे घर ने घेरैं, तू राम कहन नहीं पावेगा** तशी माझी अवस्था झाली होती. त्यानंतर

कबीरसाहेब कमळाच्या फुलावरून माझ्याजवळ प्रगट झाले. त्यानंतर माझ्या शरीरातून पूज्य सद्गुरू रामपालजी महाराजांचा आवाज आला, की या मुलीला तुम्ही कसे काय घेऊन जाणार? आम्ही तुम्हाला तिला नेऊ देणार नाही. आम्ही आमच्या मर्जीप्रमाणे हिला घेऊन जाणार आहे. हिचा तुम्ही पाय कापला, तर आम्ही तोसुद्धा जोडून देईन. त्यानंतर त्यांनी गुरुजींशी इतका वाद घातला, की मी त्याचे वर्णनसुद्धा करू शकत नाही. त्यानंतर यमाचे दूत पळून गेले. गुरुजी मला म्हणाले, की मुली, भिऊ नकोस. तुझा मृत्यू आम्ही टाळला आहे. आता आमची जेव्हा इच्छा होईल, तेव्हाच तुला आम्ही घेऊन जाऊ.

आमची एक म्हैस व्यायला आली होती. ती एक दिवस पूर्णपणे भुतासारखी झाली. डॉक्टरांना बोलवून आणले. त्यांनी वेळेपूर्वीच तिची प्रसूती केली. त्यानंतर म्हशीने नाळ टाकली नाही. कोणाच्या तरी सांगण्यावरून थोडीशी नाळ बाहेर होती, तिला वीट बांधल्याने नाळ तुटली. नाळ तुटल्यामुळे म्हशीची प्रकृती आणखीच बिघडली. आता म्हैस मरणारच, असेच सर्वजण म्हणू लागले. आम्ही घाबरून रात्री पाच डॉक्टरांचे दरवाजे ठोठावले, परंतु एकही डॉक्टर आला नाही. सगळे डॉक्टर म्हणू लागले, की ही केस आता आमच्या हातात राहिलेली नाही. आता परमात्माच तिला वाचवू शकतो. म्हशीला कोणीच वाचवू शकत नसल्यामुळे मी अत्यंत दु:खी होऊन आशा सोडली. तरीही मनोमन आशा धरली, की भक्तजी आशा सोडू नका. आमचे बंदी छोड सर्वकाही ठीक करतील. त्यानंतर बंदी छोड सद्गुरूंसमोर दंडवत घातला आणि प्रार्थना केली. सकाळी एका डॉक्टरजवळ गेले. त्याने येऊन पाहिले आणि म्हणाला, की ही म्हैस वाचणार नाही. असेच आमच्या आणखी एका म्हशीबाबत घडले होते. तेव्हा एका प्रसिद्ध डॉक्टरांनी खूप प्रयत्न केले होते, पण ती वाचू शकली नाही. त्यानंतर डॉक्टर म्हणाले, की परमेश्वराच्या दयेने ही म्हैस वाचली तरी दूध देणार नाही. त्यानंतर सात दिवसांनी म्हशीच्या आंतड्यामधील नाळ काढताना मला गुरुजी दिसले. सकाळी म्हशीने नाळ टाकली आणि ती स्वस्थ बनली. त्यानंतर पंधरा लिटर दूध देऊ लागली. ही सर्व आमच्या बंदी छोड सद्गुरूंची कृपा आहे, पण अशाप्रकारेच आमच्या शेजारांच्या चार-पाच म्हशी दगावल्या आहेत.

माझा सगळ्यात लहान मुलगा १४ वर्षांचा आहे. त्याचे नाव नवनीत आहे. त्याला बालपणीच (सहा महिन्यांचा असताना) निमोनिया झालेला होता. त्याच्यामागे पाच वर्षे हे दुखणे लागले होते. मी शक्य ते सर्व प्रयत्न केल्यानंतर आणि डॉक्टरांनी मनाई केल्यानंतरही मी हार मानली नाही. एक दिवस मी त्याला सद्गुरुदेव रामपालजी महाराज यांच्याकडून नामदीक्षा मिळवून दिली आणि त्या दिवसापासून असे वाटू लागले, की माझ्या मुलाला कोणताच आजार झालेला नव्हता. आता तो त्याच्या समवयस्क सर्व मुलांपेक्षा तंदुरुस्त आहे. हे सर्व चमत्कार आमचे सद्गुरुदेव रामपालजी महाराजांच्या असीम कृपेने झालेले आहेत.

एक दिवस पौर्णिमेच्या सत्संगावेळी २००४ मध्ये पाऊस न पडल्याने आमची भात शेती वाळू लागली होती. पाटाच्या पाण्याची पाळीसुद्धा येऊन गेलेली होती. त्यानंतर एक महिन्याने पुन्हा पाटाचे पाणी मिळणार होते. आम्ही फक्त मोसमी पावसावर हवाला ठेवून होतो. परंतु पौर्णिमेच्या सत्संग समाप्तीनंतर आम्ही आश्रमातून जेव्हा शेत पाहण्यास गेलो, तेव्हा आमची अडीच एकर शेती गुडघाभर पाण्याने भरलेली होती. हे कधी स्वप्नामध्येही न होणारे कार्य आमच्या सद्गुरुदेवांच्या कृपेनेच झाले आणि शेजारचे सर्व शेतकरी हळहळून म्हणू लागले, की हा पाणीपुरवठा तुमच्या सद्गुरुदेवांनी तुमच्यासाठी आणि केवळ तुमच्यासाठीच आणलेला आहे. सर्व शेतकऱ्यांचे जास्तीत जास्त दहा मन धान्याचे उत्पादन झाले, तर सद्गुरुदेवजींच्या कृपेने आमचे एकरी चाळीस मन धान्याचे उत्पादन झाले.

असे अनेक प्रकारचे सुख आमच्या बंदी छोड सद्गुरू रामपालजी महाराजांनी आम्हाला दिलेले आहे. माझे आणि माझ्या परिवारातर्फे आपणा सर्व वाचकांना प्रार्थना आहे, की आपण अतिशीघ्र सत्लोक आश्रम, करौंथा अथवा बरवाला येथे येऊन पूर्ण संत सद्गुरू रामपालजी महाराजजींकडून मोफत नामोपदेश घ्यावा. आपले मनुष्य जीवन व्यर्थ घालवू नका. कबीर परमेश्वर म्हणतात, की

कल करे सो आज कर, आज करे सो अब। पल में प्रलय होएगी, बहुर करोगे कब।।

सतसाहेब! जय बंदी छोड। सद्गुरू रामपालजी महाराज की जय!

उद्ध्वस्त परिवार समृद्ध झाले

मी भक्त रमेश, पुत्र श्री उमेदसिंह, गाव पेटवाड, तहसील हांसी, जिल्हा हिसार येथील रहिवासी आहे. आता एम्पलॉईज कॉलनी, जेलसमोर, जिंद येथे सहपरिवार राहत आहे.

नामोपदेश घेण्यापूर्वी आम्ही भुतांची पूजा करत होतो. आमच्या गावी बाबा सरीया यांचा चांगलाच बोलबाला होता. तेथे आम्ही प्रत्येक पौर्णिमेला ज्योत लावण्यासाठी जात होतो. शुक्रवार, जन्माष्टमी, शिवरात्री आदी व्रतेसुद्धा आम्ही करत होतो. पिंडदान आणि श्राद्धसुद्धा घालत होतो. तरीही आमचे घर पूर्णपणे उद्ध्वस्त झाले होते. जेव्हा मी बारा वर्षांचा होतो, तेव्हा माझे वडील वारले. माझ्या घरामध्ये तीन सदस्य होते. त्या तिघांचीही आपापसात भांडणे व्हायची. तिघांनाही भूत-प्रेत अत्यंत दुःखी करत असे आणि तिघेही गंभीर आजारी पडत होतो. सुरवातीला डॉक्टरांना दाखविले, परंतु काहीच फरक पडला नाही. नंतर मांत्रिकांजवळ गेलो. एखादा मांत्रिक म्हणायचा, मला पाच हजार रुपये द्या, मी तुम्हाला पूर्णपणे बरे करतो, तर कोणी म्हणायचा दहा हजार रुपये द्या.

आम्ही पूर्णपणे उद्ध्वस्त झालो होतो, परंतु काहीच इलाज चालत नव्हता. माझ्या कौथकला गावातील एक नातेवाईक रघुवीर सिंह यांच्या वारंवार सांगण्याने माझ्या आईने १९९६ मध्ये संत रामपालजी महाराजांकडून नामोपदेश घेतला. माझ्या पत्नीला पाच वर्षांत

मुलबाळ झाले नव्हते. माझ्या आईच्या सांगण्यावरून माझ्या पत्नीनेसुद्धा संत रामपालजी महाराजांकडून नामोपदेश घेतला. त्यानंतर वर्षाच्या आतच तिला पुत्रप्राप्ती झाली. माझा देवावरील विश्वास पूर्णपणे उडलेला होता. त्यामुळे मी नामोपदेश घेतलेला नव्हता आणि माझ्या आई व पत्नीलासुद्धा संत रामपालजी महाराजांकडे जाण्याला मज्जाव करत होतो. माझा मुलगा पंधरा दिवसांचा असताना खूप आजारी पडला. डॉक्टर म्हणाले, की हे बाळ सकाळपर्यंत जगणार नाही. त्यापेक्षा तुम्ही त्याला घेऊन जावा. संध्याकाळी एका भक्ताने जिंद येथील आश्रमात बंदी छोड सद्गुरू रामपालजी महाराज आल्याचे सांगितले. ते पूर्ण संत आहेत आणि तेच या बाळाला बरे करू शकतात. आम्ही डॉक्टर आणि मांत्रिकांकडे जाऊन थकलो होतो. माझा परमात्म्यावरचा विश्वास उडाला होता. मी त्या भक्ताला नकार दर्शविला, परंतु त्याने पुन्हा विनंती केली, की स्वतः बंदी छोड भगवानच धरतीवर आलेले आहेत. जर त्यांनी दया केली, तर हे बाळ बरे होऊ शकते. त्या भक्ताने एवढ्या विश्वासाने सांगितल्यावर मी माझ्या आईला बाळाला रामपालजी महाराजांकडे घेऊन जाण्यास अनुमती दिली. माझ्या आईने मुलाला सद्गुरू रामपालजी महाराजांच्या चरणी ठेवले आणि अंत:करणपूर्वक प्रार्थना केली, की महाराजजी, हे बाळ मृत्यू पावल्यासारखेच आहे. आता केवळ आपणच त्याला वाचवू शकता. बंदी छोड सद्गुरू रामपालजी महाराज म्हणाले, की कबीर परमेश्वरांच्या कृपेने या बाळाला बरे वाटेल. दुसऱ्याच दिवशी सद्गुरू रामपालजी महाराजांच्या कृपेने मृत्यूच्या जबड्यात गेलेले ते बालक ठीक झाले. बोला, बंदी छोड, सद्गुरू रामपालजी महाराज की जय!

आमचे उद्ध्वस्त झालेले घर बंदी छोड सद्गुरू रामपालजी महाराजांच्या कृपेने पुन्हा बहरले. एवढा साक्षात्कार पाहूनसुद्धा मी पाप कर्माच्या प्रभावाने नामोपदेश घेतला नाही आणि पूर्वीप्रमाणेच पूजापाठ, भुतांची पूजा करत राहिलो. आमच्या घरी बंदी छोड गरीबदासजी महाराज यांच्या अमृतवाणीचे पारायण संत रामपालजी महाराज करत होते आणि मी बाहेर जाऊन मद्यपान करत असे. वर्षभरानंतर आमच्या घरी पारायण चालू असताना संध्याकाळी बंदी छोड सद्गुरू रामपालजी महाराज यांनी सत्संग केला, तेव्हा मी सत्संग ऐकला आणि नामोपदेशही घेतला. त्यानंतर आमच्या घरी दुःख नावाची गोष्टच राहिली नाही. माझ्या आईने कोणाच्या तरी सांगण्यावरून नामजपात खंड पाडला. काही काळानंतर सन २००० मध्ये माझ्या आईच्या पायांची अचानक आग होऊ लागली. डॉक्टरांना दाखविले असता त्यांनी ब्लड कॅन्सर झाल्याचे सांगितले. ती दहा-पंधरा दिवसांत मरून जाईल. तिला चंदीगढ येथील पी.जी.आय. दवाखान्यामध्ये घेऊन जावे. तेथे तुम्हाला दीड लाख रुपये लागतील आणि तरीही ती जास्तीत जास्त एका वर्षापर्यंत जीवित राहू शकेल, परंतु वेदना कमी होणार नाहीत. बंदी छोड सद्गुरू रामपालजी महाराजांनी सांगितले, की आपल्या आईने नामजपामध्ये खंड पाडलेला आहे. विजेचे बिल भरले नाही, तर वीज कनेक्शन तोडतात. विजेपासून

मिळणारा लाभ बंद होतो. तो पुन्हा चालू करायचा झाल्यास बिल भरावे लागते. माझ्या आईने आपल्या चुकांबद्दल क्षमायाचना केली. महाराजजींनी पुन्हा दुसऱ्यांदा नामोपदेश दिला आणि डोक्यावर हात ठेवला. त्यांनी डोक्यावर हात ठेवताच तिच्या पायाची जळजळ व वेदना नष्ट झाल्या. त्यानंतर जवळजवळ दोन वर्षांनंतर तिची दाढ काढली, पण दाढ काढल्यानंतर रक्तस्राव थांबला नाही. डॉक्टरांनी बरीच औषधे दिली आणि टाकेसुद्धा घातले, परंतु रक्तस्राव थांबत नसल्याने डॉक्टरांनी पुन्हा तपासणी केली आणि सांगितले, की हिला ब्लड कॅन्सर आहे आणि आता तो फुटलेला आहे. आता हा आजार बरा होऊ शकत नाही. त्यापेक्षा तुम्ही हिला घरी घेऊन जावे. रक्तस्राव थांबत नसल्याने ती जास्तीत जास्त दोन दिवस राहील. दुसऱ्या दिवशी लघवी व शौचातूनही रक्त पडायला सुरवात झाली. मी सद्गुरू रामपालजी महाराजांना फोनवरून सांगितले, की डॉक्टरनी तिची दोन दिवसांची खात्री दिली आहे. सद्गुरू रामपालजी महाराज म्हणाले, की बंदी छोड जे काही करतील, ते ठीक करतील. दुसऱ्या रात्री दोन वाजता यमदूत आईला नेण्यासाठी आले. माझी आई म्हणू लागली, की तुझे आठ-दहा वर्षांपूर्वी मरण पावलेले पिता मला नेण्यास आलेले आहेत. ती एवढे म्हणत असतानाच यमदूताने मातेच्या शरीरात प्रवेश केला आणि म्हणू लागला, की आता मी हिला घेऊन जाणार आहे. हिचा आयुष्याचा कालावधी पूर्ण झालेला आहे. आईद्वारे यमदूताने चहा पिण्याची इच्छा व्यक्त केली. आम्ही त्याच्यासाठी चहा बनविण्यास ठेवला. एवढ्यात तो म्हणू लागला, की तुमच्या घरांमध्ये कोणती मोठी शक्ती आहे, हे मला समजेना. ती मला मारत आहे. मी येथे आणखी थांबू शकत नाही. मला लवकर चहा द्या. मी जात आहे. त्याने गरम गरमच चहा पिला. जाताना तो म्हणू लागला, की तुमच्या घरात तर पूर्ण परमात्मा उभे ठाकले आहेत. मी हिला घेऊन जाऊ शकत नाही, असे म्हणतच तो निघून गेला. एक मिनिटात तिचा रक्तस्राव बंद झाला. तिची काळी पडलेली जीभ आणि दात पूर्वीसारखे साफ झाले आणि बंदीछोड सद्गुरू रामपालजी महाराजांच्या कृपेने आई पूर्ववत बरी झाली. परमात्मा कबीरसाहेबजींनी माझ्या आईचे पाच वर्षे आयुष्य वाढवून दिले. या कालावधीत तिच्या तब्येतीची कोणतीही तक्रार नव्हती. २४ जुलै २००५ रोजी तिने सत्य भक्ती करून सत्लोकी प्रस्थान केले. बोला बंदी छोड सद्गुरू रामपालजी महाराज की जय, सत्साहेब!

किडनी ठीक केली आणि सैतानाला मनुष्य बनविले

मी भक्त जगदीश, पुत्र श्री प्रभुराम, गाव पंजाब-खोड, दिल्ली-८१ येथील रहिवासी डी.टी.सी.मध्ये (दिल्ली ट्रान्स्पोर्ट कॉर्पोरेशन) मॅकेनिक आहे. मी मद्यपान करून राक्षस वृत्तीचा बनलो होतो. मला दारू पिणे, मांस खाणे, सिगारेट ओढणे, हुक्का पिणे आदी वाईट सवयी लागल्या होत्या. मी नोकरीवरून संध्याकाळी सात-आठ वाजता घरी यायचो. अनेक वेळा जास्त दारू प्यायल्यानंतर रात्रीचे नऊ-दहासुद्धा वाजत असत. दारूच्या नशेमध्ये मी

वेड्यासारखा एकदा इकडे, एकदा तिकडे लडखडतच घरात घुसत होतो. घरी आल्यावर पत्नी, मुलांना मारहाण सुरू व्हायची. प्रत्येक दिवशी घरामध्ये असा कहर मांडलेला असायचा. ज्या मुलांना प्रेमाने पोटाशी धरले पाहिजे, तीच निरागस मुले मला पाहून कॉटखाली लपायची. आपले बाबा घरी येताना खाऊ घेऊन येतील, या आशेने मुले माझी वाट पाहत असत आणि मी त्यांना खाऊ देण्याऐवजी दारूच्या नशेत रागवत असे, मारत असे.

दुसरीकडे माझी धर्मपत्नी सुमित्रादेवी आपल्या दु:खदायक जगण्याबरोबर भयानक रोगाशी झुंज देत होती. तिच्या दोन्ही किडन्या खराब झालेल्या होत्या. डॉक्टरांनी सांगितले होते, की औषधे वेळेवर घेत राहा. तरीही ती सहा महिन्यांपेक्षा जास्त जगणार नाही. ऑल इंडिया मेडिकल आणि डॉ. राम मनोहर लोहिया हॉस्पिटल, दिल्ली येथील रिपोर्टमध्येसुद्धा किडन्या खराब झाल्याने ती सहा महिन्यांपेक्षा अधिक काळ जीवित राहू शकणार नाही, तसेच तिला शेवटपर्यंत औषधेसुद्धा नियमित घ्यावी लागतील, अशीच नोंद होती.

त्या निरागस बालकांचे काय हाल होत असतील? त्यांचे वडील मद्यधुंद अवस्थेत आणि आई मृत्युशय्येवर. थोड्याफार कष्टाचे कामसुद्धा तिच्या हातून होत नव्हते. जेव्हा त्या मुलांना माहीत झाले, की आपली आई थोड्याच दिवसांची सोबती आहे, तेव्हा त्या मुलांच्या डोळ्यांतून अश्रुधारा वाहत असत. इकडे वडील मद्यपी आणि तिकडे आई जीवघेण्या व्याधीने पीडित. आमचे भवितव्य काय? मुलगा आणि कन्या आपल्या आईजवळ बसून रडत असत. ते म्हणायचे, की हे भगवान, आम्हा सर्वांनासुद्धा आमच्या मातेबरोबर तुझ्याकडे बोलवून घे. इथे कोणाच्या आधारावर जगायचे?

परमात्म्याने आम्हा असहाय बालकांची हृदयापासूनची आर्त हाक ऐकली आणि आमचे शुभकर्म उदयास आले. आमच्या शेजारी राहणाऱ्या भक्तमती निहालीदेवी यांनी गुरुदेव संत रामपालजी महाराज यांच्या आज्ञेनुसार ३० व ३१ डिसेंबर १९९६ आणि १ जानेवारी १९९७ रोजी सद्गुरू गरीबदासजी महाराजांच्या अमृतमयी वाणीसह तीन दिवसांचा अखंड पाठ आपल्या घरी केला. त्यामध्ये संत रामपालजी महाराज यांनी ३१ डिसेंबर १९९६ रोजी रात्री ९ ते ११ या वेळेत सत्संग/प्रवचन केले. माझी धर्मपत्नी, सुमित्रादेवीसुद्धा सत्संग ऐकण्यासाठी गेली. थोड्या वेळाने मी कामावरून घरी आलो. मुलांकडून समजले, की त्यांची आई शेजारी माई निहालीदेवी यांच्या घरी सत्संग ऐकण्यासाठी गेलेली आहे. हे ऐकून मी अत्यंत क्रोधित झालो आणि म्हणालो, की कुठल्या पाखंड्याजवळ गेलेली आहे? मी आताच जाऊन तिला मारतच घरी आणतो. या विचारातच मी भक्तमती निहालीदेवींच्या घरी गेलो. मी दारू प्यायलेलो होतो. जेव्हा मी निहालीमाईच्या घरी पोहोचलो, तेव्हा संत रामपालजी महाराज सत्संग करत होते. अनेक भक्तजन सत्संग ऐकत होते. त्या सर्वांना पाहून मी काही बोललो नाही आणि गप्पगुमान सर्वांच्या मागे बसलो. मी सत्संग ऐकला. सत्संगामध्ये

महाराजजींनी सांगितले, की

शराब पीवैं कडवा पानी, सत्तर जन्म श्वान के जानी।
गरीब, सो नारी जारी करैं, सुरापान सो बार।
एक चिलम हुक्का भरैं, डूबैं काली धार।।
कबीर, मानुष जन्म पाय कर, नहीं भजैं हरि नाम।
जैसे कुआ जल बिना, खुदवाया किस काम।।

महाराजजींनी सत्संगामध्ये सांगितले, की ज्या मुलांना पित्याने पोटाशी धरले पाहिजे, ती मुले मद्यपी बापाला पाहून कॉट खाली जाऊन लपतात. दारू पिणारी व्यक्ती स्वतःसुद्धा दुःखी होते. तिच्याकडून धनहानी होते. समाजामध्ये तिची कोणतीही पत राहत नाही. तो आपला परिवार, शेजारीपाजारी आणि नातेवाइकांनासुद्धा त्रास देऊन त्यांच्याकडून शाप प्राप्त करून घेतो. दारूड्याची पत्नी, मुले तर त्याच्या त्रासाचे शिकारीच होतातच, पण त्याचबरोबर आई-वडील, बंधू-भगिनीसुद्धा रात्रंदिवस या चिंतेने ग्रासले जातात. या सर्व पापाचा भार त्या अज्ञानी, मूर्ख दारुड्याच्या माथी पडतो. मनुष्य जन्म हा प्रभूची भक्ती करून आत्मकल्याण करून घेण्यासाठी दिलेला आहे. तो मद्यपानासारख्या व्यसनांत नष्ट करू नये. एखादा मुलगा शाळेत शिक्षण न घेता फक्त वाईट वस्तीतच फिरत असेल, तर तो शिक्षणापासून वंचित राहतो. नंतर आयुष्यभर मजुरी, काबाडकष्ट करत राहतो. तेव्हा त्याला वाटते, की जर मीसुद्धा गुंडगिरी केली नसती, तर आज माझ्या सहकाऱ्यांसारखा एखादा उच्च अधिकारी झालो असतो, परंतु आता तो विचार करून काय उपयोग? याचा विचार तर त्याच वेळी करायला पाहिजे होता. आता ती वेळ निघून गेली आहे. कबीरसाहेब म्हणतात, की

अच्छे दिन पीछे गये, गुरू से किया न हेत।
अब पछतावा क्या करे, जब चिडियाँ चुग गई खेत।।

अशाप्रकारे जर मनुष्य जन्मामध्ये एखादा प्रभुभक्ती करत नसेल, तर तो पशु-पक्ष्यांच्या योनीत जन्म घेतो. ती व्यक्ती मद्यपान करते, ती नशेमध्ये भरलेल्या ताटाला लाथ मारते. भक्तीच्या अभावाने भिन्न भिन्न योनींमध्ये कष्ट सहन करते. कधी तरी तो कुत्र्याची योनी धारण करतो. थंडी असली तरीसुद्धा रात्रभर कुत्र्याला गल्लीत पडून राहावे लागते. ऊन, वारा, पाऊस, थंडी हे सारे महाकष्ट त्याला सहन करावे लागतात. सकाळी उठल्यावर पोटातली आग सतावते. त्या नादात तो कोणाच्या घरातील स्वयंपाकघरामध्ये घुसण्याचा प्रयत्न करतो. तेथील सदस्य त्याला लाकडाने किंवा दगडांनी मारतात. वेदना सहन करत तो बराच वेळ ओरडत राहतो. नंतर दुसऱ्या एखाद्या घरामध्ये घुसतो. तेथे भाकरी मिळणार की लाकडाचा मार, याची त्याला कल्पना नसते. तेथेही मार मिळाला, तर तो कुत्रा (मद्य पिणारा जो आता कुत्रा बनला आहे.) गावाच्या बाहेर जातो. भुकेने व्याकुळ झाल्यामुळे मनुष्यांची विष्ठा खातो.

तो अज्ञानी, मूर्ख प्राणी जेव्हा मनुष्य शरीरामध्ये होता, तेव्हा त्याला सत्संग घडला असता, त्याने चांगले विचार ऐकले असते, वाईट गोष्टींचा त्याग करून आपले कल्याण करवून घेतले असते, तर तो अखंड सुखी झाला असता आणि मुलांना भक्तिमार्गाला लावून चांगले शिक्षण दिले असते, चांगले संस्कार केले असते, तसेच प्रभुदीक्षेचा लाभ मिळवून दिला असता, तर तो अखंड सुखी झाला असता. मद्याची नशा काही वेळापर्यंत राहते, पण परमात्म्याच्या नामस्मरणाने, भजनाने मिळालेल्या सुखाचा आनंद नेहमी सोबतच राहतो.

आदरणीय संत रामपालजी महाराजांचे हे अमृतवचन ऐकून माझे मद्याचे व्यसन छूमंतर झाले. डोळ्यांतून अश्रुधारा वाहू लागल्या. घरी आलो, पण झोप लागली नाही. एक जानेवारी १९९७ रोजी दुपारी दीड वाजता माझ्या पत्नीसह संत रामपालजी महाराजांजवळ गेलो. त्यांच्याकडून आत्मकल्याणासाठी नामोपदेश प्राप्त करवून घेतला. त्यानंतर आजपर्यंत (२००५) दारू, तंबाखू, तसेच मांस यांना स्पर्शसुद्धा केलेला नाही. माझ्या पत्नीनेसुद्धा सद्गुरू रामपालजींकडून नामोपदेश घेतला. त्या दिवसापासून आजतागायत ती पूर्णपणे स्वस्थ आहे. डॉक्टरांकडून घेतलेले उपचार, तसेच व्याधीचे एक्स-रे रिपोर्ट आजसुद्धा आम्ही तसेच ठेवलेले आहेत. येणाऱ्या प्रत्येकाला आम्ही ते प्रत्यक्षात दाखवतो.

माझी सर्वांना हीच प्रार्थना आहे, की तुम्हीसुद्धा प्रभूंच्या चरणी या, संतरूपामध्ये आलेल्या परमेश्वराच्या संदेशवाहक संत रामपालजी महाराजांना ओळखा. मोफत नामोपदेश प्राप्त करून कृपया आपले कल्याण करवून घ्या. सत्साहेब!

– भक्त जगदीश.

भूत व रोगग्रस्त परिवारास समृद्ध केले

भक्तमती अपलेशदेवी, पत्नी श्री.रामेहर, पुत्र श्री स्वर्गीय माँगेराम, गाव-मिरच, तहसील-चरखी दादरी, जिल्हा-भिवानी (हरियाना) येथील रहिवासी.

मी अपलेशदेवी माझ्या दुःखी जीवनाची एक झलक आपणास सांगत आहे. मी आणि माझी मुले राहुल व ज्योती. आम्हाला भूतकाळातील वाईट अनुभव आठवले, की खिन्न होऊन जातो. त्या घटनांचे वर्णन करताना हृदय पिळवटून निघते.

माझे पती ड्यूटीवर असतानाच ६ डिसेंबर १९९५ च्या रात्री गुंडांनी त्यांची हत्या केलेली होती. परंतु पूर्ण परमात्म्याने (कबीरसाहेब) आमच्यावर कृपा केल्याने माझ्या पतींना जीवनदान मिळाले. त्यामुळे आज आमच्या पूर्ण परिवाराला बंदी छोड सद्गुरू रामपालजी महाराजांच्या दयेने पूर्ण परमात्म्याच्या चरणी स्थान प्राप्त झाले आहे. माझ्या पतीने स्वच्छ कपडे घातल्यावर काही वेळानंतर कंबरेवर जेथे नाडा बांधला जातो तेथे सगळीकडे कपडे रक्ताने माखायचे. मुलाच्या थुंकीतूनही रक्त पडायचे. मीसुद्धा वर्षभरापासून हृदयविकाराने अतिशय आजारी पडले होते. यावर मी वर्षभर औषधे घेत होते. माझे पतिदेव दिल्ली

पोलिसमध्ये नोकरीला आहेत. माझ्या सर्व शरीरावर फोड, कांजिण्या उठत. घरातील कटकटींमुळे माझे पती रामेहर यांचे मानसिक संतुलन बिघडायचे.

या सर्व त्रासातून मुक्त होण्यासाठी आम्ही सन १९९५ ते जुलै २००० पर्यंत डझनभरापेक्षा जास्त लोभी, लालची गुरूंचे दरवाजे खटखटवले. भारतामधील यमुना, गंगा, हरिद्वार, ज्वालाजी, चामुंडा, चिंतपुरनी, नगर, कोट, बालाजी, मेहंदीपूर, गुडगावची माई, गौरख टिला (किल्ला) राजस्थान आदी अनेक तीर्थस्थानी मुलांसोबत अनेक वेळा जाऊन आलो, परंतु त्यातून कोणताच फरक पडला नाही.

आमच्या परिवाराची स्थिती अशा अवस्थेपर्यंत पोहोचली होती, की आम्ही होळी, दिवाळी हे सणसुद्धा एखाद्या मशिदीमध्ये बसून व्यतित करत होतो.

आम्हाला संत रामपालजी महाराजांद्वारे परमपूज्य कबीर परमेश्वरांना शरण येण्याचा लाभ मिळाल्यामुळे आम्ही अत्यंत नशीबवान आहे. आता ते काळाचे दूत, ते आमच्या रोगांवर ऑल इंडिया हॉस्पिटलमध्ये केले जाणारे उपचार हे सर्व कोठे गेले? सद्‌गुरुदेवांच्या चरणांच्या धुळीपुढे ते टिकू शकले नाहीत.

एका काळची पूजा करण्याऱ्या मांत्रिकाने २५ फेब्रुवारी २००१ ला फोन करून विचारले, की अपलेश तुमचेच नाव आहे का? मी होकार देऊन आपण आपले नाव सांगा म्हणाले, तेव्हा तो मांत्रिक म्हणाला, की हा बलवान कोण आहे? तुमचा कोण लागतो? मी म्हणाले, की तुम्ही कोण आहात, आपले नाव काय आणि हे सर्व तुम्ही का विचारत आहात? तेव्हा तो मांत्रिक म्हणाला, की मुली, तू माझे नाव विचारू नकोस. ते मी सांगू शकत नाही. मी हांसी येथून बोलत आहे. हा बलवान आणि त्याच्याबरोबर एक व्यक्ती माझ्याकडे आले होते आणि ते दोघे तुमच्यावर घाला घालण्यासाठी मला तीन हजार सातशे रुपये देऊन गेले आहेत. माझ्याजवळ तुमचा फोन नंबर नव्हता. तुमची दुरवस्था झाली किंवा नाही हे पाहण्यासाठी मी तुमचा फोन नंबरसुद्धा बलवानाकडून घेतलेला होता. हे वाईट काम मी रात्रीच्या वेळी केले, परंतु जेव्हा मी झोपायला गेलो, तेव्हा मला श्वेत वस्त्रांमध्ये ज्या गुरूंची तू पूजा करतेस, ते दिसले. त्यांनी मला सांगितले, की याचा परिणाम तू स्वत: भोगशील. हा सर्व परिवार सर्वशक्तिमान सर्व कष्टहरण परमपूज्य कबीर परमेश्वरांना शरण गेलेला आहे. तुझी लायकी काय आहे? येथील धर्मराजसुद्धा आता या परिवाराचे काही वाकडे करू शकत नाही.

गरीब, जम जौरा जासै डरै, मिटें कर्म के लेख।
अदली अदल कबीर हैं, कुल के सद्‌गुरू एक।।

परमपूज्य कबीर परमेश्वरजींना यम (काळ आणि काळाचे दूत) आणि मृत्यूसुद्धा घाबरतात. ते पूर्ण प्रभू पापकर्म दंडाचा लेखसुद्धा समाप्त करतात.

त्यानंतर तो मांत्रिक म्हणाला, की, मुली, तुला मी एवढेच सांगतो, की तू ज्या देव

पुरुषोत्तमाची पूजा करतेस, ते अत्यंत प्रबल शक्तियुक्त आहेत. मी गेली २५ वर्षे हे घाला घालण्याचे काम करत आहे. आजपर्यंत किती परिवार मी उद्‌ध्वस्त केले आहेत, कुणास ठाऊक, परंतु आज प्रथमच मला पराजय स्वीकारावा लागला. मुली, या शक्तीचा तू त्याग करू नकोस, नाही तर मार खाशील. तुमच्या विनाशासाठी बलवान आणि त्याचे साथीदार फिरत आहेत. मी म्हणाले, की आम्ही पूर्ण परमात्म्यांची पूजा करतो आणि बलवान हा माझ्या पतींचा मोठा भाऊ आहे. तो आमचा जीवघेणा शत्रू बनलेला आहे.

आम्ही आज एवढे नशीबवान आहोत, की आम्ही एखादी वस्तू अथवा कार्याची इच्छा व्यक्त केली, तर हे सद्‌गुरुदेव आणि कबीरसाहेब ती पूर्ण करतात.

आज गुरू गोविंद दोनों खडे, हम किसके लागे पाय।
हम बलिहारी सद्‌गुरुदेव रामपालजी के चरणों में जिन्हे परमेश्वर दिया मिलाय।।

बंधू आणि भगिनींनो, आमचा सर्व परिवार मिळून तुम्हाला संदेश देत आहे, की जर तुम्हाला सत्‌लोकीचा मार्ग, पूर्ण मोक्ष व सर्व सुख प्राप्त करायचे असतील आणि सांसारिक दु:खांपासून सुटका करून घ्यायची असेल, तर बंदी छोड संत रामपालजी महाराजांकडून सत्‌नाम प्राप्त करवून घ्यावे आणि आपला अनमोल मनुष्य जन्म सफल करून घावा.

सत्‌साहेब!

-भक्तमती अपलेशदेवी

दु:खी परिवारास सुखी करणे

मी भक्त रामचंद्र सिंह हुड्डा, पुत्र श्री. अमरसिंह हुड्डा, पान्ना रामश्याणा, गाव-मकडौली कला, तहसील व जिल्हा- रोहतक (हरियाना) येथील रहिवासी आहे.

जेव्हा मी बंदी छोड सद्‌गुरू रामपालजी महाराजांचे नाम घेतले नव्हते, त्यावेळी माझी, माझ्या परिवाराची आणि पशूंची अतोनात हानी होत असे. ते माझे सर्व दु:ख मी कथन करतो.

मला दहा वर्षे सतत झटके येत होते. त्यामुळे उन्हाळ्याच्या दिवसांत डॉक्टर मला दिवसाला कमीत कमी चार बाटल्या ग्लुकोजचे सलाईन चढवत होते. याशिवाय औषधे वेगळीच असायची. अशाप्रकारे बराच पैसा खर्च करूनही मला फरक पडला नव्हता.

माझी पत्नी सुरेश २४ वर्षांपासून दम्याच्या (अस्थमा) रोगाने आजारी होती. तिला दररोज इंजेक्शन व औषधे घ्यावी लागत. दररोज किमान ३०-३५ रुपये खर्च व्हायचे, पण सगळेच व्यर्थ जायचे. पैशांची चणचण असूनही वर्षाला कमीत कमी १२ ते १५ हजार रुपये खर्च करायचो, पण त्याचा काहीच उपयोग झाला नाही. तिला मी काहनौर, बिचपडी आणि पिंडारा येथेही घेऊन गेलो होतो.

माझी सर्वांत लहान मुलगी प्रीती चौथी इयत्तेत शिकत आहे. तिच्या आजीचे भूत तिच्यामध्ये प्रवेश करायचे. तिच्या उपचारासाठी अनेक मांत्रिकांनी कमीत कमी दहा हजार

रुपयांपर्यंत मागणी केली होती, परंतु माझी आर्थिक स्थिती चांगली नसल्यामुळे मी ते दिले नाहीत. माझा लहान मुलगा मंजित मार्च २००३ ला दोन वर्षांचा झाला आहे. त्यालाही जन्मापासून अपस्माराचे झटके येत होते. त्यामुळे मी अधिकच चिंताग्रस्त झालो होतो. माझा एक बैल शेतामध्ये साहित्य नेताना मध्येच अचानक मेला आणि दुसऱ्या बैलाला झटके यायचे. माझ्या म्हशीच्या एका सडामधून दूध यायचे बंद झाले आणि नवीन म्हैस विकत आणली, तर तिचे रेडकू जिवंत राहायचे नाही. त्या म्हशींचा उपयोग होत नसल्यामुळे मी त्या अत्यंत स्वस्तात विकायचो. माझ्या घरामध्ये पशुधनापासून कोणताच लाभ झाला नाही. फक्त नुकसान आणि नुकसानच होत असे. मांत्रिकांकडेसुद्धा खूप चकरा मारल्या. मांत्रिकांनी मला २४ अमावस्यांना पिंड स्नान घालण्यास सांगितले. त्यात माझा भरपूर पैसा खर्च झाला. नुकसान मात्र फार झाले.

मी, जेव्हा बंदी छोड कबीरसाहेब यांचे स्वरूप संत रामपालजी महाराज सत्लोक आश्रम, करौंथा येथून नामोपदेश घेतला, तेव्हापासून माझ्या परिवारातील कोणत्याही सदस्याला कोणत्याही प्रकारचा आजार झालेला नाही आणि कोठेही पैसा वाया गेलेला नाही. पशुधनामधून माझा उत्कर्ष साधला आहे. नामोपदेश घेतल्यानंतर माझी जी उधारी यायची होती, त्यातील काही पैसे परत मिळाले. संत रामपालजी महाराजांच्या कृपेमुळेच माझ्या जीवनामध्ये प्रसन्नता आली. आमच्या घरी अनेक पिढ्यांपासून गरीबदासजी महाराजांना छुडानीचे मानले जात होते. परंतु त्यामुळे कोणताच लाभ झाला नाही. संत रामपालजी महाराजांनी सांगितले, की आदरणीय गरीबदासजी महाराज सत्लोकी गेल्यानंतर तेथे छुडानी गावामध्ये परम संत राहिले नाहीत. केवळ महंत परंपराच चालू राहिली. महंतांना नामदानाचा अधिकार नाही. ते तर केवळ पवित्र स्मृतींचे राखणदार आहेत. म्हणूनच धामांवर गादी बनवून बसलेल्या महंतांपासून काहीच लाभ होत नाही. जेव्हा मी संत शिरोमणी गुरुदेव रामपालजी महाराजजींकडून नामोपदेश घेतला, तेव्हाच मला पूर्ण लाभ झाला.

भक्त सतीशची आत्मकथा

मी भक्त सतीशदास, १९३ सेक्टर ७, आर.के. पुरम, नवी दिल्ली येथील रहिवासी आहे.

पूजैं देई धाम कूं, शीश हलावै जो। गरीबदास साची कहै, हद काफिर है सो।।

कबीर, पर्वत-पर्वत मैं फिरा, कारण अपने राम।
राम सरीखे जन मिले, जिन सारे सब काम।।

- भक्त रामचंद्र दास

या ओळी आमच्या जीवनाच्या चरितार्थ होतात. कारण सद्गुरू बंदी छोड रामपालजी महाराजांचा डिसेंबर १९९७ मध्ये दिल्ली येथील प्रीतमपुरामध्ये सत्संग झालेला होता. तेव्हा आम्ही माझ्या एका मित्राच्या सांगण्यावरून सत्संग ऐकण्यास गेलो, परंतु

पारंपरिक पूजेचा त्याग करण्याच्या गोष्टी ऐकल्यानंतर सत्संगामध्ये मन लागले नाही. सद्गुरू वारंवार शास्त्र वाचून आम्हाला समजावून सांगत होते, तेव्हा माझ्या मनात आले, की पुस्तके (ग्रंथ) आपण घरामध्येच वाचू शकत नाही का? अशाप्रकारे ज्योतिनिरंजनाने (काळ) आमची बुद्धी अयोग्यरीत्या स्थिर केली आणि आमचा भक्तिमार्गाचा स्रोतच बंद केला.

सद्गुरू आम्हाला समजावत होते, की

गुरू बिन किन्हें न पाया ज्ञाना, ज्यों थोथा भूस छडे किसाना।
गुरू बिन भरम ना छूटें भाई, कोटि उपाय करो चतुराई ।।

अशाप्रकारे आमची बुद्धी अयोग्यप्रकारे स्थिर झाल्यामुळे आम्ही इकडच्या तिकडच्या गोष्टी करत घरी परत आलो. सन १९९९ मध्ये माझी पत्नी श्रीमती मंजू हिला ब्रेन ट्युमर (मेंदूचा कॅन्सर) झाला. त्याविषयी आम्हाला सफदरजंग हॉस्पिटलमध्ये चाचण्या घेऊन उपचार करताना समजले. त्यानंतर मी तिला पंत हॉस्पिटल, ए.आय.आय.एम.एस. नवी दिल्ली, त्यानंतर अपोलो हॉस्पिटल, नवी दिल्ली येथील डॉक्टरनासुद्धा दाखविले. सर्व डॉक्टर लगेच ऑपरेशन करण्याचा सल्ला देत म्हणाले, की ऑपरेशनच्या दरम्यान हिच्या एका हाताला पॅरालेसीस (पक्षाघात) होऊ शकतो. अपोलो हॉस्पिटलमधील डॉक्टरनी रिपोर्ट पाहिल्यानंतर ते असेही म्हणाले, की हिचे दोन्ही डोळे अजून शाबूत कसे काय आहेत? त्याच वेळी त्यांनी आय स्पेशालिस्टकडून काही चाचण्या करून घ्यायला सांगितल्या. मी त्या चाचण्या लगेच करून घेतल्या. तेव्हा आय स्पेशालिस्ट आणि न्यूरो सर्जन यांनी सल्ला दिला, की प्रत्येक १५ दिवसांनी हिच्या डोळ्यांची तपासणी केली पाहिजे. कारण ब्रेन ट्यूमर अशा जागेवर आहे, की तिची दृष्टी केव्हाही जाऊ शकते. माझी पत्नी आणि मी दोन्ही पायांनी विकलांग आहोत आणि आता हात व डोळेच काम देणार नाहीत हे ऐकून आमचा वरचा श्वास वर आणि खालचा खाली राहिला, परंतु याशिवाय दुसरा कोणता उपायच नसल्याने आम्ही शेवटी पंत हॉस्पिटल, नवी दिल्ली येथे ऑपरेशन करण्याचा निर्णय घेतला. डॉक्टरांच्या सांगण्यानुसार आयएनएमएएस हॉस्पिटल, तिमारपूर, दिल्ली येथून एमआरआय चाचणी करवून घेतली. त्याचबरोबर इतरही आवश्यक त्या सर्व चाचण्या करवून घेतल्या. डॉक्टरांकडून केवळ ऑपरेशनची तारीख घ्यायची होती. आम्हाला पूर्ण परमात्मा तत्त्वदर्शी संत रामपालजी महाराजांच्या पूर्वी ऐकलेल्या सत्संगातील ओळी आठवल्या-

जिन मिलते सुख उपजे, मिटें कोटि उपाध।
भुवन चतुर्दश ढूंढियों, परम स्नेही साध।।

या ओळींचे स्मरण केल्याबरोबर आमचा भक्तिमार्ग परमेश्वराने खुला केला आणि मनामध्ये भावना उत्पन्न झाली, की ऑपरेशनपूर्वी नामोपदेश घेऊन पाहावे. त्यानंतर मी आपल्या मित्रांबरोबर प्रीतमपुरा, दिल्ली येथे जाऊन ४ फेब्रुवारी २००१ रोजी पूर्ण परमात्मा

तत्त्वदर्शी संत रामपालजी महाराजांकडून नामोपदेश घेतला. पूर्वीचे सर्वप्रकारचे पूजाविधी सोडून दिले. अखंड पाठ करण्याचा सल्ला देत सद्गुरुजी म्हणाले, की परमात्म्याची इच्छा झाली तर ऑपरेशन टळेल आणि सर्वकाही ठीक होऊन जाईल. आम्ही सद्गुरूंच्या आज्ञेनुसार घरामध्ये तीन दिवसांचा अखंड पाठ केला आणि त्यानंतर डॉक्टरांकडून ऑपरेशनची तारीख घेण्यासाठी पंत हॉस्पिटल, नवी दिल्ली येथे गेलो. जे डॉक्टर पूर्वी ऑपरेशनचा सल्ला देत होते, तेच डॉक्टर दुसरी एमआरआय चाचणी पाहून म्हणू लागले, की आता ऑपरेशनची काहीच आवश्यकता नाही. त्यावेळी सद्गुरूंची वाणी आठवली-

सत्गुरू दाता हैं कलि माहिं, प्राण उधारण उतरे सांई।
सत्गुरू दाता दीन दयालं, जम किंकर के तोडें जालं।।

...आणि आम्ही सद्गुरूंना आठवून हमसून हमसून रडू लागलो, की परमेश्वरा, आम्ही तुमच्या महिमेची कोणत्या शब्दांमध्ये व्याख्या करू. अशाप्रकारे पूर्ण परमेश्वर कबीरसाहेबांचे अवतार तत्त्वदर्शी संत रामपालजी महाराज यांच्या कृपेने माझ्या पत्नीचे ऑपरेशन टळले. त्यानंतर आम्हाला एका पैशाचीही औषधे खावी लागली नाहीत. आज आम्ही सुखमय जीवन जगत आहोत.

२० नोव्हेंबर २००४ च्या रात्री काळाच्या झपाट्याने माझी पत्नी प्राण निघून गेल्यासारखी पडली. तिला परमेश्वरांचे अमृतजल पाजल्यानंतर शुद्ध आली. नंतर आम्ही तिला सद्गुरुजींकडे घेऊन गेलो, तेव्हा सद्गुरू रामपालजींनी सांगितले, की आज हिचा मृत्यू होणार होता, पण कबीर परमेश्वरांनी तिचे आयुष्य वाढवून दिले आहे. आता तिला फक्त भक्ती करायची आहे.

त्यानंतर २२ नोव्हेंबर २००४ रोजी माझ्या पत्नीला सोनीपत येथे सत्संगामध्येच अर्धांगवायूचा झटका (पॅरालेसीस) आला. त्यात तिच्या हातांतील शक्ती नाहीशी होऊ लागली आणि त्याचवेळी तिला सद्गुरुजींचा हात आपल्या हातामध्ये दिसू लागला. जवळजवळ पाच मिनिटांपर्यंत हे दिसत राहिले. जेव्हा अर्धांगवायूचा प्रभाव संपला, तेव्हा सद्गुरुजींचा हात अदृश्य झाला आणि आजतागायत ती पूर्णपणे ठीक आहे.

सद्गुरू तत्त्वदर्शी संत रामपालजी महाराज, जे कबीर परमेश्वरांचे जसेच्या तसे अवतारात आलेले आहेत, त्यांनी आम्हाला असे सिद्ध करून दाखविले, की-

गरीब जम जौंरा जासे डरें, मिटें कर्म के अंक।
कागज कीरें दरगह दई, चौदह कोटि न चंप।।

सतीश कुमार मेहरा,
१९३, सेक्टर ७, आर.के.पुरम, नवी दिल्ली.

भक्त सुखवीरची दु:खाने भरलेली कथा

श्री. हुड्डा यांनी करौंथा गावातील एका भक्ताने त्याच्यावर ओढवलेला प्रसंग सांगितला, तो असा- मी सुखवीर सिंह धनवड (सिट्टू), पुत्र स्वर्गीय श्री राम धनखड, गाव करौंथा, जिल्हा-रोहतक येथील रहिवासी आहे. माझा मोबाईल नं. ९३१५८१४३४३ आहे. माझे वडील १९९० मध्ये बी.एस.एफ.मधून निवृत्त होऊन घरी आले. सहा महिन्यांनंतर माझ्या वडिलांना मानसिक आजार जडला आणि १९९३ मध्ये त्यातच त्यांचा मृत्यू झाला. वडिलांच्या आजारपणात सर्व पैसा खर्च झाला. आम्ही निर्धन झालो होतो. आमच्या परिवारावर संकटांचा डोंगर कोसळला होता. माझ्या आईने काबाडकष्ट करून आमचे पालनपोषण केले. जून१९९९ मध्ये माझे मानसिक संतुलन बिघडू लागले. मी बीए.भाग-२ मध्ये शिकत होतो. माझ्या वडिलांची व्याधी मला जडली. माझ्या आईने रोहतक मेडिकल येथे माझ्यावर उपचार करून आणले, परंतु त्याचा काहीच फायदा झाला नाही. त्यानंतर खासगी डॉक्टर मेंटल स्पेशालिस्ट डॉ. गर्ग, डॉ. व्ही. पी. मैहल्ला यांच्याकडे उपचार सुरू केले. तेथेही काही फायदा झाला नाही. त्यानंतर माझी आई आणि नातेवाइकांनी मला मांत्रिकांकडे दाखवायला सुरवात केली. त्यांनी सांगितले, की जसा याच्या वडिलांचा मृत्यू झाला आहे, तसाच याचाही मृत्यू निश्चित आहे. त्यानंतर काही दिवसांनी याच्या लहान भावाचाही मृत्यू होईल. अशाप्रकारे पूर्ण परिवाराचा सर्व नाश निश्चित आहे आणि हे कोणीही टाळू शकत नाही. मांत्रिकांनी आपले उपाय सुरू केले. दररोज हजारो रुपये खर्च होऊ लागले, परंतु माझ्या स्थितीमध्ये सुधारणा होण्याऐवजी आणखीच खराब झाली. माझ्या आईने मांत्रिकांना हजारो रुपये दिले, परंतु काहीच फायदा झाला नाही. माझी आई दु:खीकष्टी होऊन म्हणू लागली, की हे भगवान! आम्हा तिघा माता-पुत्रांना या संसारातून सोडव. आता आणखी जास्त दु:ख सहन करण्याची क्षमता आमच्यात राहिलेली नाही.

त्यानंतर करौंथा गावातील ज्या भक्तांनी पूर्ण परमेश्वराचे अवतार संत रामपालजी महाराजांकडून नामोपदेश घेतलेला होता, त्यांनी माझ्या आईला सांगितले, की आपणही नामोपदेश घ्यावा. संत रामपालजी महाराजांविषयी ईर्षेखोर व्यक्तींनी पसरवलेल्या मिथ्या अफवांमुळे माझ्या आईला सुरवासुरवातीला विश्वास बसला नाही, परंतु ज्याला समोर मरण दिसत आहे तो शेवटी काय करणार नाही? डिसेंबर १९९९ मध्ये आम्ही तिघा माता-पुत्रांनी संत रामपालजी महाराजजींकडून नामोपदेश घेतला. त्यासाठी आम्हाला काहीच पैसा खर्च करावा लागला नाही. तथापि, एक प्रतिमा आणि एक मंत्रांचे पुस्तक मोफत मिळाले. जसा आम्ही नामोपदेश घेतला, तसे परमेश्वर कविर्देवांच्या शक्तीने सद्गुरू रामपालजी महाराजांच्या कृपेने मी पूर्णपणे बरा झालो. आमच्या घरामध्ये ज्या प्रेतात्म्यांचा वास होता, त्यांना माझ्या आईने स्वप्नामध्ये घरातून बाहेर पडताना पाहिले. ज्या तीन अपराधांच्या पापाने आम्ही दु:खी होतो,

त्यातून क्षमा मिळाल्यामुळे कविर्देवांच्या कृपेने सद्गुरू रामपालजी महाराजांच्या दयेने त्या दिवसापासून आजतागायत आमचे सर्व दु:ख दूर झाले. एक नोव्हेंबर २००० रोजी सद्गुरुजींच्या असीम कृपेने मी बी.एस.एफ.मध्ये भरती झालो. सद्गुरू रामपालजी महाराजांच्या कृपेने भरती होताना एक पैसाही द्यावा लागला नाही.

संत रामपालजी महाराजांच्या दयेने आज मी बी.एस.एफ.मध्ये चांगल्याप्रकारे कार्यरत आहे आणि माझ्या परिवारात आनंदीआनंद आहे. म्हणूनच सर्वांना माझी अशी प्रार्थना आहे, की आपण सर्वांनीसुद्धा संत रामपालजी महाराजजींकडून नामोपदेश घेऊन आपले जीवन सफल करावे. ते पूर्ण संत आहेत. ज्या व्यक्ती संत रामपालजी महाराजांवर खोटे आरोप करत आहेत, ते महापापाचे भागीदार होत आहेत. त्यांच्या एकाही आरोपात तथ्य नाही.

संत रामपालजी महाराजांचा मुख्य उद्देश तर प्रणिमात्रांना नामोपदेश देऊन, त्यांना भक्तिमार्गाला लावणे आणि काळाच्या जाळ्यातून मुक्त करणे हाच आहे. समाजसुधारणा व इतर सर्व सुख तर जसा गव्हाबरोबर भुसाही मिळतोच तसे आपोआपच मिळून जाईल.

श्री. विजेंद्र सिंह हुड्डा यांनी सांगितले आहे, की संत रामपालजी महाराजजींनी ऋग्वेदातील दहाव्या मंडलातील १६१ व्या सुक्तामधील दुसरा मंत्र पडद्यावर स्पष्टपणे दाखवत समजावले आहे, या मंत्रामध्ये स्पष्ट लिहिलेले आहे, की जर रोग्याचे जीवन संपणार असेल आणि त्याचा रोग असाध्य असला, तरी परमात्मा आपल्या शक्तीने त्याला रोगमुक्त करू शकतो. इतकेच काय, त्याला शंभर वर्षांचे आयुष्यही प्रदान करू शकतो.

-सत्साहेब

